UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 07 10 11 12 006 6

346/17448
Zolo
FL 2-5-66
£5/5/-
PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
DR
568
.8
M6M5
v.1
Midhat, 'Ali Hayder
Midhat Pasa, hayat-i
siyasiyesi

ithal Pasa

مدحت پاشا

حیات سیاسیه‌سی، خدماتی، منفا حیاتی

مرحوم مشارالیه طرفندن نجل نجیبنه قلمه آلنمش و شهادتی
حقنده وثائق و معلومات علاوه ایدلمشدر

۱۳۲۵

Mithat, Ali Haydar
Mithat paşa, hayatı siyasisi, hidematı, menfa hayatı.

ناشری : علی حیدر مدحت

مدحت پاشا

حیات سیاسیه‌سی ، خدماتی ، منفا حیاتی

مرحوم مشار الیه طرفندن نفس محبسنده قلمه النمش و شهادتی
حقنده وثائق و معلومات علاوه ایدلمشدر

برنجی کتاب

تبصرهٔ عبرت

فیئاتی یکرمی بش غروشدر

هر حقی محفوظ و ایکی مهرلی اولمیانه نسخه‌لر ساخته در

استانبول : باب عالی جاده‌سنده هلال مطبعه‌سی

١٣٢٥

DR
568
.8
M6M5
V.1

LIBRARY
OCT 15 1963
UNIVERSITY OF TORONTO

863479

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/midatpsytisiysye01mida

سلطان سليم ثالث

جلوسى ١٢٠٣ — شهادتى ١٢٢٢

اتحاف :

بوتون وارلغنی وطن و ملتنك تعالی وتجددینه حصر ایلدیکی ایچین شهید ایدیلان سلطان سلیم ثالثك خاطرهٔ بلندینه ، ینه او مقصد نجیبك تعقیبی اوغرنده شهید اولان پدرم مدحت پاشانك شو اثرینی اتحاف ایدیورم

ع . ح . م

برقاچ سوز

استردادحریت و مشروطیتك سنهٔ دوریه‌سنه مصادف شو عید اکبر ملی‌ده، یاهیچ دوشونیلمامش ویاخود پك آز دوشونیلمش اولان پدرم مرحوم مدحت پاشانك بواثرینی، وطنداشلریمك انظار عبرت و بصیرتلرینه عرض ایدییورم .

عدالت، مساوات، اخوت و حریت اساسلری اوزرنده مؤسس بر حکومت مشروعهٔ مشروطه وجوده کتیرمك؛ محکوم زوال اولمق اوزره طانیلان ملت عثمانیه‌یه برحیات جدید ویرمك؛ امنیتسزلك، اسایشسزلك عدالتسزلك و اداره‌سزلك سببنه خرابه‌زاره دونان وطن مقدسی معمور و آبادان ایتمك مقصد علویسیله قرق بش سنه، بوتون وارلغیله، بوتون تفکراتیله چالیشان وبواوغورده افنای حیات ایدن اوذات بوکون «رسماً» محکوم اوله‌رق یاتیور .

بوکتاب، مشارالیهك «رسماً» اثبات معصومیتی، تبریه و تزکیه‌سی ایچین واقع اوله‌جق تشبثك ایلك خطوه‌سیدر .

*
* *

بو اثر طائف قلعه‌سنده، شدتلی بر ممنوعیتك، صیقی بر نظارتك حکمفرما اولدوغی بر محلده قلمه آلنمشدر. برحیات رفیق فلاکتلرینك شهادتلریله ثابتدرکه: مرحوم مشارالیه بواثری، محافظلرك انظار تجسسلرندن صاقلایه‌بیلمك ایچین قاپیلره، پنجره‌لره کوزجیلر قونوله‌رق، بر آیاق سسی، کوچوك بر پاطیردی ایله دوچار انقطاع اولماق اوزره، بیك مشکلات وموانع قارشیسنده یازمش‌در .

آسوده بر فکر ، مراجعت ایدیله‌جك بر وثیقه و یا مخطره ، استشاره ایدیله‌جك ذوات کبی تاریخ یازماق ایچین لازم اولان شرائط و وسائطك فقدانه رغماً ، مشارالیه قرق بش سنه‌لك حیات سیاسی و اداریسنی؛ مستبد وظالم بر حکمدارك ، جبین ورذیل حاکملری طرفندن ویریلان حکمه قارشی مدافعه نامه‌سنی ، ایشته بو صورتله یازمغه موفق اولمش وبو وجهله صوك کونلرنده بیله وطننه خدمت ایتمشدر .

*
* *

اثرك بر قسمنی بر واسطهٔ امینه ایله ازمیرده عائله‌سنه کوندرمش ایدی‌که خط دستیله اولان بوقسم بر یادکار مقدس اوله‌رق نزدمده محفوظدر .

اوروپاده نشر ایلدیکم کتابك (۱۴۳) صحیفه‌سی الیمده بولونان بوقسمدن وجوده کلمش اولوب معلومات سائرهٔ طرفمزدن جمع ایدیله‌رك علاوه اولونمش ایدی .

اونی تعقیب ایدن ارسالك وصولی حقنده معلومات آله‌مدیقلری ایچین، مابعدلرینی کوندرمکدن صرف نظر بویورمشدی. مع‌مافیه‌هراحتماله قارشو اثرك بر قاچ صورتنی بولندیرمغه لزوم کوردیکندن خط دستلریله اولان نسخهٔ اصلیه‌دن باشقه مرحوم خیرالله افندی‌یه ایکی نسخه استنساخ ایتدیرمشدی . نسخهٔ اصلیه حبسخانه‌ده امین بر محلده صاقلی ایکن لیلهٔ شهادتدن بر کون اولیسی ، بیلمم نیچین ، بولندوغی محلدن چیقاریلمش اولدوغندن جلادلرك اللرینه کچمش و سلطان عبدالحمیده کوندریلمش اولماسی محتملدر . صورتلردن بریسی مشارالیه خیرالله افندی طرفندن بر خورما قوطیسی ایچنده « الیوم بلاط تکه‌سی شیخی کمال افندی‌یه » تسلیماً کتخداسی طوغله‌جی زاده مصطفی افندی‌یه کوندریلمش ایسه‌ده مرسل‌الیهه تسلیم ایدیلمامشدر. دیکر صورتی فخری بك افندی طرفندن،

طائفده اوراق مدیر معاونی علی وصفی افندی‌یه تودیع ایدیلمش؛ مومی‌الیهده بونی اعلان‌مشروطیته قادار تنکه قوطی ایچنده و طوپراقده کومولی اوله‌رق محافظه ایله‌مشدر.

*
* *

ایشته بویوك بر فداکارلقله قلمه آلنان و بویوك بر همت ایله محافظه ایدیلان بواثرك یالکز «تبصرهٔ عبرت» و «لاحقه» عنوانلی قسملری بوکون موقع انتشاره قونیلیور. اثرده ذکری کچن بعض لایحه و تقریرلره مکتوبلر ایچین آیریجه بر «ذیل» علاوه ایدیلدی. حبسخانه حیاتی حقنده مشارالیهك عائله‌سنه یازیلان مکتوبلری معلومات کافیه ویرمکله برابر، ذی‌حیات رفیق فلاکتلرندن آلنان معلومات شفاهیه‌یی علاوه ایتمك صورتنده بو قسم توسیع ایدیلمشدر.

وقعهٔ خونین شهادت حقنده تفصیلات تامه ویره‌بیلمك ایچین، کرك او وقعهٔ جنائیه‌نك شاهدی اولان خیرالله افندی حضرتلرینك بر کوچوك رساله‌سندن، کرکسه سلطان عزیزك ایکنجی مابینجیسی اولوب اعلان مشروطیتی متعاقب عودت ایدن فخری بك افندینك معلومات شفاهیه‌سندن استفاده ایتدك.

*
* *

بوکون بو اثری نشر ایدرك «سلطان عبدالحمیدك» امریله طائف زندانندہ اختناق ایدیلان مدحت پاشا مرحومك خاطرهٔ منسیه‌سنی، شو ولولهٔ سرور ملی آراسنده احیا ایتمك؛ بو وجهله شهید مشارالیهك روح پاك معصومنی، هر شیدن زیاده سودیکی ملتنك سرور عمومیسنه اشتراك ایتدیرمك ایسته‌دم.

١٠ تموز ١٣٢٥ علی حیدر مدحت

فهرست

	صحیفه
مدحت پاشانك مقدمه‌سی	
مدحت پاشانك اوائل حیاتی	٣
و اوروپایه سیاحتی	٣–١١
مدحت پاشانك رتبهٔ وزارتی	
ونیش والیلکی	١٣
ولایات اصولنك احداثی	٢٣
روسیه ایلچیسنك انتریقه‌لری	٤٣
بلغار اختلالی	٤٤
طونه‌ده حدود قره‌قوللری تشکیلی	٥٢
جرمانیا واپوری حادثه‌سی	٥٥
مدحت پاشایه سوء قصد	٥٨
شورای دولت ریاستنه مأموریتی	٦١
درسعادتده مکتب صنایع تأسیسی	٦٢
و امنیت صندیغنك احداثی	٦٤
طونه‌یه مدحت پاشانك تکرار	
مأموریتی	٦٥
بغداده مأموریتی	٦٦
بغدادده اعشار وضعی	٦٧
قرعهٔ عسکریه‌نك اجراسی	٦٨
مدحت پاشانك استعفا	
و ابقاسی	٦٩

	صحیفه
حله و دغاره مسئله‌سی	٧٢
خطهٔ عراقیه اراضیسی مسئله‌سی	٨٠
دجله و فرات واپورلری	٨٧
جزایر سدی مسئله‌سی	٩١
مملکت بغچه‌سی، کاظمیه ترامواییی	٩٣
ایران شاهنك بغداده ورودی	٩٥
ایران مسکوکاتی مسئله‌سی	٩٦
نجفده مدفون تبرکات	٩٧
هموند مسئله‌سی	٩٨
بصره‌ده خرص اصولنك لغوی	٩٨
بصره قصبه‌سنك شط العرب	
ساحلنه نقلی	١٠٠
ناصریه قصبه‌سنك تأسیسی	١٠١
کویتك بصره‌یه الحاقی	١٠٢
نجد احوالی	١٠٤
شمر حادثه‌سی	١١٠
مدحت پاشانك نجده عزیمتی	١١٣
استعفاسی استانبوله عودتی	١٢٥
مدحت پاشانك صدارتی	١٣٣
احوال مالیه	١٣٥
تشبثات مهمهٔ اعماریه	١٤١

صحيفه

تشبثات اعماریه‌نك عقیم قالمسی ١٤٥

مدحت پاشانك صدارتدن

عزلی ، سلانیك والیلكی ١٤٧

اسعد پاشانك صدارتی

و هرسك حادثه‌سی ١٥٣

محمود ندیم پاشانك صدارتی،

هرسك اختلالنك توسعی ،

اسهام مسئله‌سی ١٥٤

افكار عمومیه‌نك غلیانی، رشدی

پاشانك صدارتی سلطان عزیزك

خلعی وسلطان مرادك جلوسی ١٦١

قانون اساسی اوزرینه مذاكره،

سلطان عزیزك انتحاری ١٧٠

سلطان مرادك انحراف مزاجی،

چركس حسن وقعه‌سی ١٧٣

صحيفه

سلطان عبدالحمیدك جلوسی ١٨٣

استانبول قونفرانسی ١٨٥

مدحت پاشانك ایكنجی صدارتی ١٨٧

قانون اساسینك اعلانی ١٨٨

مدحت پاشانك اوروپایه تبعیدی ١٩٥

مدحت پاشانك سوریه والیلكی ٢٠٧

مدحت پاشانك آیدین والیلكی ٢٢٨

لاحقه ٢٣٥

مدحت پاشانك طائفه نفی وطائفدن

مخابراتی ٢٦٨

وقعهٔ شهادت ٣١٣

ذیل ٣٢٣

اوراق متفرقه : ٣٩٤

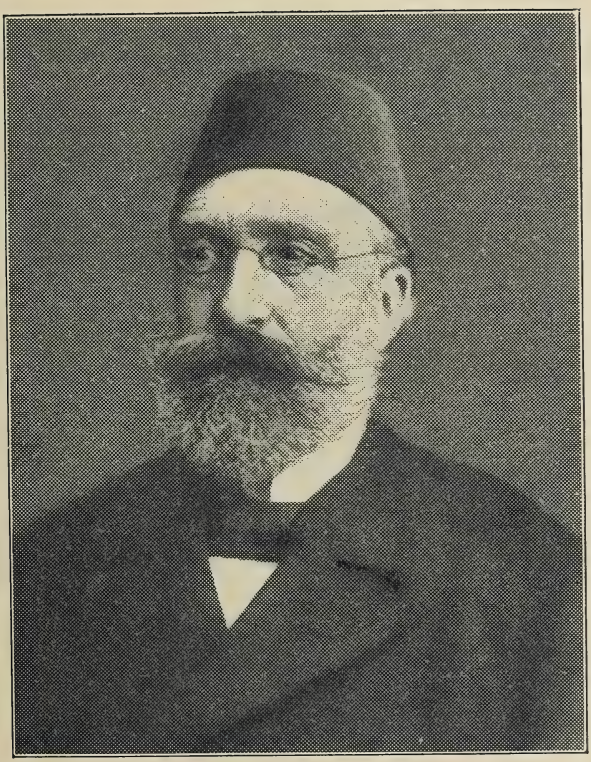

مدحت پاشا

ولادتی ۱۲۳۸ — شهادتی ۱۳۰۱

مقدمه

مدحت پاشانك كيفيت نشأتنى بيلمك استيانلر ايچون مقدما بعض ذوات طرفندن مشارالیهك بر قاچ دفعه‌لر ترجمهٔ حالى تركجه و فرانسزجه قلمه النه‌رق نشر ايدلمش ايسه‌ده بونك بر طاقمى بيك ايكيوز سكسان ايكى و برازى طقسان تاريخلرينه قدر احوال و وقوعاتى مبين اولوب حالبوكه مدحت پاشانك اصل مهم اولان خدماتى و اجرا آتى او تاريخلردن صكره‌كى زمانلردن اولديغى و خصوصيله طقسان اوچ سنه‌سى سلطان عبدالعزيزك خلعندن طقسان طقوز سنه‌سنه قدر زمان ايچنده‌كى وقوعات عجيبه مشارالیهك صحايف احوالنك الك زياده اهميتلى مباحثنى حاوى بولنديغى جهتله كندوسنك مؤخراً طائف قشله‌سنده محبوسيتى و بالطبع مشاغل اموردن خلوتى مدتى اراسنده بونلرك دخى درجيله ترجمهٔ حالنك مكمل اوله‌رق قلمه النمسى برلكده بولنان رفقاسى طرفندن ارزو اولنمش و بناءً على ذلك مشارالیهك تاريخ ولادتى اولان ايكى يوز اوتوز سكز سنه‌سندن طقسان سكز سنه‌سنه قدر آلتمش سنه‌لك احوال و وقوعات و امور دولتده ظهوره كلان خدمات و اجرا آتندن مشارالیهك تخطر ايده‌بيلديكى شيلر كندو تقرير و افاده‌سى اوزرينه يازيلوب اسمى دخى «تبصرهٔ عبرت» تسميه قلنمشدر

بونده محرر و مسطور اولان قصص و حكاياتدن مشارالیهك بدايت حالنده‌كى حركات و اخلاق و صفاتى هم عصر اوله‌رق كندوسنك احوالنى بيلان والحالة هذه بر چوغى حياتده بولنان ذواتك معلوم و مشهودى اولديغى مثللو قرق بش سنه مدت بلا فاصله امور دولتده ظهوره كلان

خدماتنك درجاتى دخى ميدانده اولان آثاريله ثابت ايدوكندن قنغى ماده‌ده
شبهه‌اولنور ايسه بالتطبيق حل شبهه اتمك پك قولايدر شو قدركه بو قدر
سنه‌لك آثار و وقوعاتدن هربرينك ايام و شهوريله وكافهٔ تفرعاتيله خاطرده
قالمسى ممكن اوله‌مديغى جهتله بونلر يازيلور ايكن زمان و مكاننده وياعدد
و مقدارنده اشتباه اولنان شيلر ايچون قيود و اوراق محفوظه‌يه مراجعتله
تصحيح ايدلمك لازم كلور ايسه‌ده مشار اليهك و رفقاسنك مدت محبوسيتلرنده
مراجعت اولنه‌جق قيود و اوراق شويله طورسون كندولرى امور دينيه‌يه
دائر اوقويه‌جق كتاب و اوراق سائره‌دن و فاميليالريله مخابره و مكاتبه‌دن
بيله ممنوع اولدقلرينه بناءً اومقوله اشتباه ايديلان شيلرك تصحيحى ممكن
اوله‌ميوب بونك ايسه اكثريسى تاريخ و زمانه متعلق اولمسيله نوقت اولسه
تصحيحى قابل اولمغين بومثللو ضرورياتدن و برده غايت اذعاجات وتضييقات
ايچنده صورت مكتوميتده قلمه النمسى جهتله بالطبع وقوعبولان قصور
وخطيئاتدن طولايى مطالعه ايدنلرك عفو و انصافنه مراجعت اولنور

مدحت

مدحت پاشانك اوائل حیاتی

مدحت پاشا روسچقلی حاجی علی افندی زاده قضاتدن الحاج حافظ محمد اشرف افندی نام ذاتك صلبندن بیك ایکی یوز اوتوزسکز سنهٔ هجریه‌سی صفرنده درسعادتده قدمنهادهٔ عالم شهود اولوب ولادتنده تسمیه اولنان اسم ومخلصی احمد شفیقدر اون یاشنده حفظ قرآن کریم اتمکله اسمنه حافظلق شرف و فضیلتی دخی ضم اولنه‌رق حافظ شفیق تسمیه اولنوردی قرق طقوز تاریخنده واغا حسین پاشانك ودین والیلکنده پدری ودین نائبی تعیین اولنمغله آنکله و والده‌سیله برلکده ودینه کیدوب اللی تاریخنده ینه انلرله برابر درسعادته عودتنده حافظ شفیق افندی کتابته متعلق مقدماتی تحصیل اتمش بولندیغندن اولوقت خارجیه ناظری مقامنده بولنان رئیس الکتاب عاکف پاشا دلالتیله دیوان همایون قلمنه چراغ اولمش وقلم مذکوره مخصوص اولان دیوانی خطنی آلتی آی ظرفنده تحصیل اتمکله اصول قلم اوزره اولبابده ابراز اهلیت ایدن کتبه‌یه ویرلدیکی کبی افندیٔ مومی الیهه دخی مدحت مخلصی تسمیه و اعطا قلنمش اولدیغندن واولوقته قدر بو اسم مخلص اوله‌رق هیچ کمسه‌ده بولنمدیغندن بو حافظ شفیق اسمی مقامنه قائم اوله‌رق آنکله تسمیه و یاد اولنمغه باشلامشیدی

اللی بر تاریخنده پدری لوفچه قضاسی نیابتنه تعیین اولنه‌رق اهل بیتی دخی برلکده کیتمکله مدحت افندی بالضروره ینه بونلرله برلکده لوفچه‌یه کیتمش و ایرتسی سنه ینه برابر اوله‌رق درسعادته عودت اتمش اولدیغنه وعلوم عربیه‌نك مقدماتنه اولجه ودین ولوفچه‌ده چالشوب جوامع

شريفه‌ده تحصيل علومه اكتساب قابليت ايلمش ايدوكنه بناءً هم قلمه دوام ايتمك وهمده عربی و فارسی درسلرينی صره‌سيله اوقويوب تحصيل ايلمك اوزره فاتح جامع شريفنده درسعام طويرانلی محمد افندی وزغره‌لی شريف افندی وشيخ محمد افندی كبی ذواتك حلقهٔ تدريسيه‌لرينه داخل اوله‌رق نحو ومنطق ومعانی وفقه وحكمته متعلق علوم عربيه‌يی ومشهور كتخدا زاده ومراد ملا شيخی كبی مشـاهيردن و سائر ذواتدن دخی فارسی‌يی تحصيله سـنه‌لرجه صرف همت ايدوب اكرچه بر آرالق يعنی اللی درت تاريخنده برنجی مكتب اوله‌رق تشـكيل اولنان مكتب عرفانيه‌يه باب‌عالی اقلامنده وسن تحصيلده بولنان كتبه‌نك كوندرلديكی صره‌ده مدحت افندی دخی مكتب مذكوره كوندرلمش و بر مدت اورايه دوام ايتمش ايســه‌ده مكتبده اوقونان درسلری كندوسی دها اول بتورمش اولديغندن بالطبع مكتبی ترك ايله ينه جوامع شريفه درسلرينه دوامه باشلامش واللی يدی تاريخنه‌قدر مشهور مثنوی‌خوان‌خواجه حسام‌الدين افنديتك درسنده‌دخی حاضر بولنمشدر

بو مدت آره‌سنده مدحت افندی ينه قلمه دوامی ترك ايتميوب اللی آلتی تاريخنده‌مكتوبیٔ صدارت اوطه‌سنه‌نقل ايتمكله اوراجه دخی استطاعتی درجه‌سنده بر مقدار بضاعه‌تدارك ايتمش ايسه‌ده تعيش واداره‌جه‌ضرورت حال كندوينی برجهت‌معاش تداركنه‌اجبار ايدوب بونك ايسه‌اوتاريخلرده تحصيلی چوق‌زمانلره محتاج اولديغندن‌طشره مأموريتنی‌بالاختيار اللی‌سكز تاريخنده‌ايكی‌بيك‌بش‌يوز غروش‌معاش‌شهری‌ايله‌شام‌تحريرات كتابتی‌رفاقته تعيين اولنه‌رق ايكی بچق سنه قدرزمان‌اوراده و صيدا ايالتی‌خدمتنده قالدقدن صكره درسعادته عودت وآراسی برقاچ آی كچه‌رك آلتمش بر ســنه‌سنده سامی بكر پاشانك ديوان كتابتيله قونيه‌يه و آلتمش اوچده ينه مشار اليه ايله‌قسطمونی‌يه عزيمت ايتمش و آلتمش‌درتده درسعادته كله‌رك تأهل‌ايلمشدر

او تاریخلرده رتب دولتك قیمتی جهتیله کوچ حال ایله اللی طقوز سنه‌سنده خواجه‌لك رتبه‌سنه و بر سنه صکره رتبهٔ رابعه‌یه ومتعاقباً ثالثه‌یه نائل اولوب قسطمونیدن عودتندن صکره کماکان مکتوبی اوطه‌سنه دوام اتمکده ایکن اولوقت مجلس والا معیتنده بولنان مضبطه اوطه‌سی اقلام سائره‌دن زیاده مهم ومعتبر اولمسیله مجلس والا رئیسی بولنان رفعت پاشانك دلالت وصحابتیله آلتمش بشده اوطهٔ مذکوره نقل اتمش و آراسی چوق کچمکسزین اوراده تفیض و تمیز ایدرك آلتمش آلتیده رتبهٔ ثانیه ایله قلم مذکوره ممیز و آلتمش یدیده متمایز رتبه‌سیله سر خلیفه تعیین اولنمشدر

اوصره‌لرده برالشام وحلب وملحقاتی کمرکلری التزامندن طولایی مشهور جزایرلی اوغلی مغردیچ ایله صراف میساق بیننده تحدث ایدن دعوا خارجه سرایت ایدرك کسب اهمیت اتمش وآرا یرده خزینهٔ دولتك اوتوز بیك کیسه قدر اقچه‌سی ایلیشکده قالمش اولدیغندن مدحت افندی هم بوایشك تحقیقنه همده عربستان اردوسی مشیری قبرسلی محمد پاشانك مبالغه ایله روایت اولنان سوء حرکات واجراآتندن طولایی آنك تفتیش احوالنه مأموراوله‌رق کوندرلمشیدی افندیٔ مومی‌الیه اولوجهله محلنه بالعزیمه آلتی آی قدر زمان ایچنده اکمال مأموریتله خزینه‌نك حال ضیاع وخطرده اولان اقچه‌سنی بیك درتیوز کیسه فضله‌سیله برابر میدانه چیقاروب تحصیل اتدکدن بشقه صراف میساقك بشبیك کیسه قدر سرقت ومکتوماتنی دخی تبین اتدرمش و محمد پاشا حقنده اولان تحقیقاتی دخی مشار الیهك درزی مسئله‌سنده‌کی خطیأتنی مثبت اوله‌رق عزلنی انتاج ایلمش اولدیغندن مدحت افندینك اشبو مأموریتنده کوریلان موفقیتی مقدمهٔ فیض ورفعتی اوله‌رق وکلای دولت طرفندن و خصوصیله صدر اعظم رشید پاشا جانبندن تقدیر اولنمشیدی

آلتمش طقوزده رشید پاشا مرحومك مجلس والا ریاستنه مأموریتنده

مدحت افندینك قابلیتی بالذات اوراده دخی تجربه اتمکله آندن صکره کرك مشار الیهك و کرك عالی پاشا و رشدی پاشا و رفعت پاشا کبی وکلانك منظوری اولوب هر برینك ریاستلرنده تشکل ایدن مهم مجلسلرك ضبط و اداره و مذاکره سنده منحصراً مدحت افندی بولنه رق بو اصول بوقاچ سنه لر بویله جریان اتمش و حتی قریم مسئله سنك مقدمه سی اوله رق خارجیه ناظری رفعت پاشانك قوناغنده پرنس منچیقوف ایله اولنان مکالمه مجلسلرینك امور تحریریه سنه حسب الاصول امدجی اوّلنلر مأمور اولمق لازم ایکن بو ایشده ده مدحت افندی بولنمشیدی

شکیب پاشانك ریاستنده مجلس والا امور تحریریه سی روم ایلی و اناطولی اعتباریله ایکی قسمه تفریق اولندیغندن بو تقسیمده مدحت افندی رتبهٔ اولی ایله اناطولی کاتب ثانیسی تعیین اولنه رق بر مدت بو وجهله ایفای مأموریت اتمکده ایکن یتمش تاریخنده قبرسلی محمد پاشا دفعةً بحریه نظارتندن صدارته کلوب عربستان اردوسی مشیرلکندن انفصالنه مدحت افندینك ویردیکی لایحه سی سبب اولمش اولمسندن و افندیٔ مومی الیهك ترقیاتنی چکه میان خصماسی دخی بر طرفدن حقنده سعایت ایلمسندن ناشی مشار الیه بو صورتله مدحت افندینك لکه دار ایدیله رك چوریدلمسی صورتنی قورمش و بوده کندوسنك مسلك و اقتدارندن خارج بر ایشه مأموریتیله حاصل اولور ظن ایلمش اولدیغندن و او آرالق روم ایلینك صاغ و اورته قوللرنده و خصوصیله بیوك بالقانك هر جهتنده ظهور ایدن حیدودلق و قطع طریق ماده لری داخلاً و خارجاً پك زیاده اهمیت آلمش ایدوکندن بونك ایچون قوت و شهرت و شکیمه صاحبی برینك انتخابی لازم ایکن باب عالیدن کیمسه نك خبری اولمقسزین مشار الیه بو مصلحته مدحت افندینك مأموریتنی و کندویه اجراآت ایچون مأذونیت فوق العاده ویرلمسنی عرض ایدرك اراده سنی تحصیل اتمش و بونك حکمتی و لدنیاتی معلوم ایسه ده عدم قبولی امکانسز کورنمش

اولديغندن يتمش برسنه‌سى نيسانده مدحت‌افندى آلديغى امره مستنداً ومتوكلاً على‌الله همان سمت ماموريتنه متوجهاً عزيمت وآلتى آى قدر بالذات طاغلرده وبالقانلرده معيتنده‌كى عسكر ايله صرف وجود وغيرت ايدرك اله كچورمش اولديغى ايكى يوز سكسان درت‌نفر اشقيادن الك زياده جنايت صاحبى اولان درت نفريني بعدالمحاكمه يدنده‌كى مأذونيت امرينه تطبيقاً اسلميه وجمعه وشمنيده همان بلا استيذان اعدام وسكسان بوقدر نفريني كوركه قونلق اوزره درسعادته اعزام ايدوب سائرلرينك دخى حقلرنده قانوناً ومصلحةً ترتب ايدن معاملاتى اجرا اتمكله دولتجه مقصد اصلى اولمق ايجاب‌ايدن امنيت وآسايش تماميله حاصل اولمش وروم‌ايلى‌يى تخريب ايدن ودوست ودشمنه وسيلهٔ شكايت اولان شو حيدودلق بليه‌سنك ازاله‌سنه مدحت افنديك بومأموريتده وقوعبولان حركات واجراآتنك تأثيراتى اولديغى تحقق اتمش اولمسنه واوآرالق محمد پاشانك عزليله يرينه رشيد پاشا صدر اعظم اولوب عالى پاشانك دخى خارجيه نظارتنه كلمسنه‌بناء مدحت‌افنديك روم‌ايلندن عودتيله تشبثات واجراآت واقعه‌سنه دائر ويرديكى لايحه اوزرينه باب‌عاليجه برتعليمات عموميه قلمه آلنه‌رق آكا تطبيقاً احكام جزائيه‌نك بلا استيذان اجراسنه مأذون اولمق شرطيله روم ايلينك هرايالتنه برريئس معيتنده برمجلس موقت تعيين اولنمش ومدحت افندى ايچون دخى بالقان ايالتى ناميله برمأموريت تصور وتصميم‌ايديله‌رك اجراسى‌قوهٔ قريبه‌يه كلمش ايسه‌ده بالقانك‌منسوب‌اولديغى ايالتلرندن تفريقيله تحديدى خصوصنده ظهوره كلان مشكلات ومتعاقباً وكلاجه وقوعبولان تبدلات حسبيله فعلياتى وجوده كلميه‌رك قالمشدر

مدحت‌افندى روم‌ايلى مأموريتندن عودتنى متعاقب وقوعبولان‌زلزلهٔ عظيمه‌ده الك‌زياده خسارديده اولان بروسه اهاليسنه اعانه اتمك وطاغيلان اهالى‌يى تأمين ايلك مأموريتيله رشيد پاشا طرفندن بروسه‌يه كوندريله‌رك

بومأموريتی دخی ايفا ايدوب كلدكدنصكره اوآرالق مجلس والانك روم
ايلی واناطولی اعتباريله ايكی‌يه منقسم اولان امور تحريريه‌سی كمافی‌السابق
برلشمش اولديغندن بو تشكيل جديد ده مدحت افندی مجلسك ايكنجی
كاتبی تعيين اولنمشيدی

رشيد پاشا صدارتدن انفصالندن براز صكره‌جه لاجل‌السياحه مصره
كيتمش ويرينه صدراعظم اولان عالی پاشا دخی مسئلهٔ حربيه مصالحه‌سی
ايشی ايچون اوروپايه كيدوب صدارت قائممقاملغيله اومقامه ينه قبريسلی
محمد پاشا كلمش اولديغندن مشاراليه بودفعه‌كی مأموريتنده رشيد پاشا
وعالی پاشا وكامل پاشانك غيوبتندن ومدحت افنديك عليهنده بولنان
بعض خصماسنك القاآتندن استفاده ايدرك افندیٔ مومی‌اليهی باب‌عاليدن
تبعيد ايتمك ايچون مساويسنی تحری‌يه باشلامش وخلاف نظام وقانون
برطاقم احوال وحركات اسناديله مجالس رسميه‌ده بيله تشهيرينی التزام
ايلمشيدی عزو واسناد اولنان مساویٔ احوال اوتاريخده برطاقم سوء
استعماله اوغرامش اولان التزام مصلحتی اولوب اگرچه بونك بوراده
تفصيلی صدد دن خارج كبی ايسه‌ده انتاج ايلديكی محاكمه‌نك صورت
جريانی وحكمی پك مهم اولمغله ذكری لازم كلدی شويله‌كه آلتمش
طقوز تاريخنه قدر دولتك مقطوعاً احاله والتزام اولنان اموال عشريه
ورسوميه‌سنی مأمورين دولتك دخی درعهده ايده‌بيلملرينه مساغ نظامی
وقانونی اولمسيله وكلا ورجال وسائر مأمورين دولتدن برچوق ذواتك
رأساً ومشتركاً التزام ايشنه كيردكلری مثللو مدحت افندی دخی اقربا
واحباسندن بعض ذوات ايله برقاچ قلم مقاطعه‌يه اشتراك ايتمش
ومتعاقباً مسئلهٔ حربيه‌نك ظهوريله اسعارك ترقی ايتمسنه مبنی بوايشدن
بعض مرتبه تمتع دخی ايلمش اولديغندن بوراسی كندويی چكه‌ميان بعض
اصحاب اغراضك حرص وطمعلرينی تحريك ايتمكله بعض كفتكويه سبب

اولمشیدی آلتمش طقوز سنه‌سندن اعتباراً مأمورینك التزام ایشنه کیرملری دولتجه رسماً منع اولنمقله سائرلری کبی مدحت افندی دخی طبیعی بو امره اتباع ایتمشیکن اشبو ممنوعیتدن صوکره مقطوعاً ملتزمنه احاله اولنان درسعادت بالقخانه‌سی مقاطعه‌سنه دخی مدحت افندینك مشترك اولدیغنه دائر قبریسلی پاشایه معلومات ویرلمش اولدیغندن و بو ایسه نظام دولته قارشو برحرکت بولندیغندن مشار الیه بونی وسیله طوته‌رق مدحت افندی حقنده تفوهات واسناداتی چوغالتمش اولمغله اکرچه بو مقوله اصلی اولمیان عزویاتك اهمیتی اوله‌مز ایسه‌ده مقام صدارتده بولنان برذاتك بونی بالالتزام مواقع رسمیه‌ده مکرراً تفوه ایتمسی واطرافنده بولنان مداهنلرك دخی بو اسناداتی برچوق مبالغات ایله اعلان ایتملرینه مبنی ایشی بیلان و بیلمیان آدملرك آره‌سنده بو سوزلرك دوران ایتمسی مدحت افندینك التزام ایلدیکی مسلکی اقتضاسنجه پك آغیر اولدیغندن افندیء مومی الیه مجلس وکلایه متعدد تقریرلر تقدیمیله محاکمه طلب ایدوب قبریسلی پاشانك ایسه کندویه القا اولنان معلوماته اعتماد قویسی اولدیغندن درسعادتده بولنان عموم وکلای دولت و نظار وامنا مجلس والایه جلب ودعوت اولنه‌رق عظیم برمجلس محاکمه تشکیلیله افندیء مومی الیهك محاکمه‌سی اجرا اولنمشدر

قبریسلی پاشانك وکیللری طرفندن ایراد اولندیغی وجهله محاکمه‌ده ابتدا موضوع بحث اولان مسئله بالقخانه مقاطعه‌سنده‌کی شرکت ماده‌سی اولوب حقیقتی آکلاشلمق اوزره ملتزمنك ومتعهدی اولان صرافك جلبیله افاده‌لری تدقیق والتزام سنداتیله اوراقی معاینه اولندقده بو ایشده ادعا اولنان شرکتك قطعا اصلی اولمدیغی ثابت اولدیغی کبی کرك عموماً التزام ماده‌لرینه متعلق ماده‌لرده وکرك خصوصات سائره‌ده دخی مدحت افندی‌یه موجب سؤال برشی اولمدیغی تبین ایتمش اولمغله صدد محاکمه

بورواياتك نره‌دن چيقمش وكيملرك خبرى اوزرينه بنا ايدلمش اولديغنك
تحقيقنه انتقال ايدرك راويلرى اولديغى خبر ويريلان بعض صرافلر
مجلسه جلب ايله استجواب اولندقده كيميسى تلعثم وتردد ايله انكار
ايدرك وكيميسى نه طرفدن طويديغنى تخطر ايده‌مديكنى سويليه‌رك
حاصلى ايكى كون كافهٔ دوائرك تعطيليله مجلس والاده باالجمله وكلا حضورنده
اجرا اولنان محاكمه‌ده اسنادات واقعه‌نك مجرد غرضه‌مبنى صرف مفتريات
اولديغى تحقق اتمسيله بونك اوزرينه مجلسه ختام ويرلمك اوزره ايكن
قبريسلى پاشانك وكيلى طرفندن بوايش ايچون بربشقه شاهدده‌ها اولديغى
ايراد اولنه‌رق ايرتسى كون شاهد اولمق اوزره مجلسه كتوريلان ملتزميندن
خالد بك صددك خارجنده اوله‌رق مدحت افندى عليهنده ارتكابه متعلق
برطاقم شيلر سويلمك ايستديكى حالده مدافعه اولنمسيله مير مومى اليه
برمدت سكوت اتدكدن صوكره الك صوك جوابنده (واللهى ديديكم
شيلرك هيچ برينك اصلى يوقدر بكابويله سويلكلكمى امر وتعليم ايتديلر
اكا بناءً سويلدم) ديه‌رك يلان شهادته كلديكنى مجلسده تقرير واعتراف
اتمش اولديغندن وكلاى موجوده اظهار كمال حيرت وتأسف ايدرك
همان چكيلوب مجلس طاغلمش ومومى اليه خالد بك شاهدزور اولمسيله او
مجلسده قانوناً جزاسى حكم اولنه‌رق طوغريجه اورادن محبسه كوندرلمشدر
بومحاكمه‌نك صورت جريانى ونتيجه‌سى بالطبع دقت عامه‌يى جلب
اتمسيله مدحت افندينك حال وصفاتنى برقاتدها تزكيه ايدرك قدر واشتهارينى
آرتيرمش وخصماسنى مغلوب ومحجوب اتمشدر

آراسى چوق كچمكسزين رشيد پاشا وعالى پاشا وكامل پاشانك
عودتيله اسكى مقاملرينه كلش اولدقلرندن مدحت افندى اولكندن زياده
جمله‌سنك منظورى اولمشدر يتمش اوچ تاريخنده مسئلهٔ حربيه‌نك
ختاميله امور داخليه‌نك اصلاحات وتنظيماتنك صره‌سى كله‌رك بروقتدنبرو

ايالاتده اولان واليلرك سوء احوال وحركاتی ايشيدلمسيله ابتدا بونلرك تحقيق وتطهيری اقتضا اتمش اولديغندن حلب طرفنه ازميرلی امين افندی كوندرلديكی مثللو سلستره واليسی ميرزا سعيد پاشانك وودين واليسی معمر پاشانك تحقيق احوالنه دخی رشيد پاشا طرفندن مدحت افندی انتخاب اولنه‌رق كوندرلمش واوآره‌لق طرنويده بلغارلر طرفندن وقوعبولان حادثه‌نك منع واصلاحی دخی كندويه علاوهٔ مأموريت قلنمشيدی

ميرزا سعيد پاشانك سوء حالی دائره‌سی خلقيله ايالت دفترداريتك ارتكاباتنه اغماض عين اتمسندن عبارت اوله‌رق سائرلرينك ارتكابات وجناياتی لدی‌المحاكمه تبين اتمش اولديغندن سعيد پاشا اوليجه عزل اولنديغی كبی سائر ذی مدخل اولنلر دخی قانوناً ترتب ايدن احكام جزائيه ايله محكوم اوله‌رق اوراق مقتضيه‌سی تقديم اولنمش وبوايش بتدكدن صكره مدحت افندی طرنويه عزيمتله اوراجه ظهور ايدن حادثه‌يی دخی بالسهوله اصلاح ايدرك اورادن ودينه كچمش وودين ايالتنجه اولان سؤ اداره‌نك منشأ اصليسی معمر پاشانك اوراجه عدم كفاتی جهتيله عدليه وبلغرادجق ولوم قضالری بلغارلرينك اغفالات وتحريكات اجنبيه‌يه اتباعاً حكومت ودولته مخالفت اتملری ماده‌سی اولديغی آكلاشيله‌رق حتی عدليه قضاسنده حكومت شويله طورسون اورايه خدمت ومأموريتله برضبطيه نفری بيله كيده‌مه‌مك حالنه كلمشيكن مدحت افندی بالذات قضاء مذكوره كيدوب وقريه بقريه طولاشوب تأمين افكار اتمسيله حكومت مأمورلری يرلرينه اعاده اولنه‌رق اصول اداره يكيدن تأسيس اولنمشدر

مدحت افندينك اوروپايه سياحتی راپيالی

مدحت افندی اشبو مأموريتلرينی دخی بووجهله حسن ايفا ايدرك درسعادته عودت اتمش و اوليجه محللرندن كوندريلان اوراق ومضبطه‌لر

مجلس والاده ومجلس وكلاده تصديق ومدحت افنديـنك حسن خدمت
وحركتى تقدير اولنه‌رق عرض اولنمش اولمسـيله بونك مكافاتنه انتظار
اولنور ايكن سلستره‌دن منفصل ميرزا سعيد پاشانك وسلستره قائمقاملغندن
عزل ايديلان ابراهيم پاشـانك مابين همايونه خصوصيتلرى اولان بعض
وكلايه منسوبيتلرى جهتيله مدحت افنديـنك مأموريتى واسطه‌سيله بونلرك
وقوع عزلى اوذاتلرك انفعال واغبرارينى جلب ايدرك سلطان عبدالمجيد
مرحومه تشكى وسـعايت اتمش اولدقلرندن مدحت افنديـنك تحقيقات
و اجراآتى مابين همايون جانبندن قبول بيورلميه‌رق رد اولندقدن صكره
بونلرك حكمنى بوزمق ويكيدن اجراى تحقيقات اتمك ايچون رجال‌دولتدن
فخرالدين افندى فوق العاده معـاش وخرجراه ايله كوندرلمشدر لكن
اشبو مأمور جديدك مساعيسى مدحت افنديـنك اجراآت واشعاراتنك
حرف واحدينى بيله تغيير ايده‌ميه‌رك بوشه چيقمش اولمسـيله اولكى
اشعاراتنك اوزرينه نه حكم ترتب اتمش ايســه باب عاليجه تماميله اجرا
اولنمش وبوجهتله «الحق يعلو ولايعلى عليه» ماصدقى يرينى بولمش ايسه‌ده
برمنوال محررظهور ايدن معاملات مدحت افنديـنك بعض مرتبه فتورينى
مستلزم اوله‌رق‌اوآرالق رشيد پاشانك دخى وفاتى وقوعبولديغندن مدحت
افندى بر مدت آوروپاده سـياحت ايله تنفس اتمك ايچون صدر اعظم
جديد عالى پاشا واسطه‌سيله رخصت آله‌رق يمش درت تاريخنده آوروپايه
كيتمشيدى

دولتمزك بولنديغى موقع ومصلحت اقتضاسنجه امور دولتده بولنانلرك
فرانسز لسانى بيلملرى الزم وخصوصيله باب عاليده وپولتيقه ايشـلرنده
بولنانلره كوره شرط اعظم اولوب فقط مدحت افنديـنك سن تحصيلده
بولنديغى زمانلرده بو لزوم عمومك مصدقى اولمديغندن وتحصيل وتدرس
دخى مشكل بولنديغندن بالضروره فرانسزجه تحصيلنه موفق اوله‌ميه‌رق

کندوسی اوتوز بش یاشنه کلنجیه قدر اولسـاندن برکلمه بیلمدیکی حالده قریم مسئله‌سـندن صکره معاملات دولتده کوریلان وکوندن کونه تزاید ایدن تجربه‌لره کوره مأمورین دولت ایچون مطلقا فرانسز لسانه وقوف ومعلوماتك شدت لزومی تعین اتمش اولمسیله مدحت افندی بونك اوزرینه جبر نفس ایدرك مجلس والاجه مأمور اولدیغی امور تحریریه وسـائر مواد تحقیقیه مشاغلی آراسـنده بولسانی دخی ممکن مرتبه اله کتورمش وبوجهتله آوروپا سیاحتی بوتحصیلنك ترقیسنه دخی یاردم ایتمشدر

مدحت افندی آلتی آی قدر زمان ایچنـده پارس ولوندره وویانه وبلچیقا طرفلرینی طولاشه‌رق بوسـیاحتنده آوروپانك آثار مدنیه‌سنی نظر عبرتله کوردکدن وبونلرك طرق واسبابنه دائر ممکن اولدیغی درجه‌ده معلومات آلدقدن صکره درسعادته عودتله یتمش بش سنه‌سی ایچنده مجلس والانك باش کتابتنه ترقی ایلمشدر

مدحت افندینك رتبهٔ وزارتی ونیش والیلکی

براز زمان صکره قبریسـلی محمد پاشـا ینه صدارته کلمش ایسـه‌ده بودفعه‌کی مأموریتنده آرتق مدحت افندی ایله اوغراشمق طریقنی ترك ایدرك بالعکس تأمین وتلطیفی جهتنی اختیار اتمش وروسیه‌لونك بلغارستان حقنده اولان پولتیقه‌سی اقتضاسنجه اوحوالی مصـالحندن طولایی دولت علیه علیهنده ایقاع ایلدیکی شـکایاتی اوزرینه تحقیق ماده اتمك وآوروپا افکارینی تأمین ایلمك ایچون صدراعظم مشارالیه بالذات روسچق وودین ونیش طرفلرینه کیدرك اجراآت واقعه‌سنده برطاقم مأمورلری مؤاخذه وتبدیل ایتدیکی کبی نیش ایالتنه دخی رؤف پاشا زاده عثمان پاشایی تعیین اتمش ایسه‌ده اوآرالق نیش بلغارلرینك صربستانه التحاق داعیه‌سـیله خیلیسی صربسـتانه هجرت ایدوب کیروده قالانلر دخی فسـاد نیتنـده

بولندقلری جهتله ایالتك هرطرفی بر حال اختلاله کیرمش اولدیغنـدن قبریسلی پاشا عثمان پاشانك دخی ادارەسندن امین اولەمیوب دها اورالرده ایکن منـاسب ومقتدر بر والی تدارك وانتخـابنه مجبور اولمش ومدحت افندینك اقتداری حقنده کندوسـنك وقوعبولان تجربەسـنه وبودفعه روسجق وودین جهتلرندەکی سیاحتنده مدحت افندینك اولجه ایکی دفعه اورالره مأموریتنده اجرا ایلدیکی وظائف وحرکاتنك تفصـیلاتنه بالذات مطلع اولمسـنه مبنی افندیٔ مومیالیهك رتبهٔ وزارتله نیش والیسی تعیین اولنمسنی مابین همایونه وباب عالییه یازمش ومتعـاقباً کندوسی درسـعادته عودتله اشبو اشعاراتنك اهمیتنی شـفاهاً دخی تأکید ایلمش اولدیغندن واکرچه سـلطان عبدالمجید مرحوم یوقاریده ذکر اولندیغی وجهله بر آرالق بعض مقربیننك سـعایتیله مدحت افندییه مغبر اولمش ایسـەده صکرەدن اجراآت واقعەسنك اصابتیله صدق خدمتی واقتدار ولیاقتی نزد شاهانەده دخی تحقق ایلدیکندن یتمش یدی سنەسی رجبنده مدحت افندی رتبهٔ وزارتله نیش والیسی تعیین اولنمشدر

بوماده بادیٔ نظرده مدحت افندینك ترقیٔ فیض ورفعتی دیمك ایسەده قبریسلی محمدپاشا طرفندن صدوری ارباب فکر وملاحظه بیننده برطاقم معنالره حمل اولنوب کیمیسی مشارالیهك مدحت‌پاشا علیهنده سبقت ایدن معاملاتنك حقسز اولدیغنی مؤخراً کندوسی دخی آکلامش اولمسیله هم افکار ناسه قارشو ترضیه اولمق وهمده بر مقتدر والی ادارەسیله نیش ایالتنی بولندیغی حال خطردن قورتارمق نیتیله بواجراآتك محض خیر اولدیغنی سویلیەرك کیمیسی دخی بونك عکسی ومخالفی اولمق اوزره بر سوء نیته ذاهب اولوب شویلەکه نیش ایالتی بلغارلرینك افکاری فنا حالده بوزلمش اولمسیله اکرچه مأمورلری تبدیل اولنمش ونیش موقعنه اون طابورقدر عسکر قونیلەرق صربستانه قارشو حدود ایالت دخی بر قاچ بیك نفرات موظفه ایله احاطه

ایدلمش ایسه‌ده ینه صربستانه هجرتك آرقه‌سی کسیله‌مامش وداخل ایالتده اسلام ایچون امنیت بتون منسلب اولمش اولدیغنه نظراً اوراسنك تصل اولسه الدن چیقاجغنه ظن قوی حاصل اولمش اولدیغندن شو حالده مدحت افندینك اورایه مأموریتیله مقدما علیهنده اجرا اولنه‌میان اغراضك بوصورتله حاصل اولمسی ملاحظه‌سیله یاپلدیغنی ادعا اتمش وچوق کمسه‌لرك ذهاب وملاحظه‌سی بوصورتی مؤید بولنمش ایسه‌ده قبرسلی محمد پاشانك مسلك واخلاقنی حقیقتی اوزره بیلنلرك موازنه ومحاکمه‌سنه کوره مشارالیه قلب سلیم صاحبی وخیرخواه دولت بر ذات اولوب فقط هرایشتدیکی سوزه اینانمق وبردنبره تهور اتمك مثللو بر بیوك قصوری دخی اولدیغندن مدحت افندی حقنده سبقت ایدن معامله‌لاتی کندویه قرین اولان بعض اصحاب اغراضك اثر سعایتی اوله‌رق مؤخراً کندوسی حقیقت حالی آکلامش وانصاف ایدرك اجرای عدالت وفتوت ایله کسیرهٔ واقعه‌یی تعمیر ایتمك صورتنی التزام اتمش اولمسی دها زیاده قبوله قریندر

هرنه‌ایسه مدحت پاشا متوکلاً علی‌الله مأموریتنه عزیمت ایدرك نیشه وصولنده ایالتك هرطرفی نظام وباشیبوزوق عسکریله محاط اولدیغی حالده قصبات وقراده اولان بلغارلرك ینه بر طرفدن صربستانه هجرت اتمکده واسلامدن سلاحسز وارقداشسز هیچ کمسه‌نك قصبه‌دن خارجه چقامامقده اولدیغنی وایالتك هرطرفنی حیدود استیعاب ایدوب اسلام وخرستیان کمسه‌ده امنیت قالمدیغنی کورمسیله اکرچه بو احوالك منع واصلاحی وهرطرفنك ضبط وربطی قوهٔ عسکریه ایله اولور ایسه‌ده اوراجه لزومندن زیاده عسکر موجود اولدیغی حالده شو فنالقلرك کیت کیت زیاده‌لشمه‌سنه نظراً بوحالك بر بشقه یولده تدبیر وچاره‌سنه باقلمق لازم کلدیکنه وبوده احوال مذکوره‌یی دعوت ایدن وسائل واسباب نه‌ایسه ابتدا آنلر بیلنوب اکا کوره تدابیرینه تشبث اتمکله حاصل اوله‌جغنه بناءً قصبات وقراده

اولان بلغارلرك معتبرلرینی واسلامدن دخی اقتضا ایدنلری مدحت پاشا جلب ایدرك بالدفعات منفرداً ومجتمعاً استجواب ایله وقوعبولان افادەلرندن حاصل اولان معلومات مجملەیه كوره مملكتك هیچ بر طرفنده عربه ایشلیەجك شوسه یول اولمیوب محصولات واقعەنك نقلنده اهالی قرا درلو مشكلاته دوچار اولدقلری حالده بر قاچ سنەلردنبرو تكثر ایدن حیدود وقطاع طریق بلیەسیله بتون بتون معاملاته طورغنلق كلەرك هركس فقیر اولمش واهالینك برقاچ سنەلك ویركوسی تحصیل اولنەمیەرق قالمش وبوندن بشقه چفتلك صاحبلرینه دخی اون ملیون غروشدن زیاده بورجلری بریكمش اولمسیله اهالیجه بر یأس تام حاصل اولمش وایالتك اتصالنده اولان صربستانك ایسه هرطرفی منتظم یوللرله معمور اولوب امنیت وآسایشی دخی بركمال بولنمش ایدوكندن عموم بلغارلرجه صربستانه هجرت اتمك ویاخود اورایه التحاق ایلمك ارزوسنك بوندن تحدث ایلدیكی وحكومتجه بونك چارۀ اصلاحی آرانیلەجق یرده بلغارلری هجرتدن منع اتمك ایچون حدود بویندە اولان بلغار كویلرینه یكرمیشر اوتوزر نفر عسا كر موظفه قونلمسیله بونلرك اكثریسی بلغار خانەلرینه كیروب صاحبلری میدانده قالدیغندن بوحالك دخی حریفلری بر قاتدها هجرته مجبور اتدیكی آكلاشلمشدر

آنك اوزرینه مدحت پاشا طرفندن بالجمله معتبران اهالی تكرار جلب وجمع اولنەرق هر نەارزو ایدرلر ایسه یاپلمق وایكی سنەیەقدر كرك خزینەیه وكرك چفتلك صاحبلرینه اولان بورجلرندن قورتارلمق وحیدودلق بلیەسی تمامیله قالدیرلمق اوزره تعهد اولنەرق فقط بومقابلەده كندولرینه اولان تكلیفات وخدماتی ایفا اتملری شرط اولدیغی تفهیم ایله آنلر دخی بووجهله قبول و تعهد اتدكدنصكره همان اوكون قریەلرده اولان نفرات موظفه قالدیریلوب وخرجلری كسیلوب محللرینه اعاده قلنمش وبرقاچ

كون صکره نیشدن صوفیه‌یه کیدن طریقك نیش جهتندن شوسه انشاسنه باشلانلمش وداخل ایالتده بولنان حیدود واشقیانك اخذ واستیصالیچون هرطرفه متعدد قوللر سوق اولنه‌رق طوتیلوب کلنلردن نیشده بولنان مجلس موقتده قانوناً جزالرینه حکم اولنان اصحاب جنایاتك بلا تأخیر اجرای جزالرینه مسارعت اولنمش وبرطرفدن چفتلکات اصحابنك بلغارلرله اولان حسابلری تدقیق اولنمق اوزره اولجه قبرسلی پاشانك امریله یاپلمش اولان قومیسیونلرك قرارلری موقع اجرایه قونلمش اولمغله اگرچه بواجراآت افکار عمومیه‌یی بردن بره تأمین اتمامش ایسه‌ده بردرجه‌یه قدر هیجان وغلیانی طوردیروب ایلروسیچون امید ویرمش وحتی بوتشبثات آراسنده مدحت پاشا طرفندن نشر اولنان براعلان عمومیده صربستانه هجرت ایده‌جك اولنلرك خفیاً قاچمسنه حاجت اولمیوب هرکیم کتمك استرایسه رخصت رسمیه ویرلمشدر دیو اشاعه واعلان اولنمشیکن بالعکس هجرت ماده‌سنك آرقه‌سی کسیلوب آندن صکره کیدن وقوعبولمامشدر

اهالینك اصلاح افکاریله ادارۀ مطلوبه‌نك حصولنه الك مؤثر چاره وتدبیر بویولده اجراآت اولدیغی آرتق کرکی کبی اکلاشلدیغندن کمال کرمی ایله هرشیدن اول یوللرك تنظیمات وانشاآتنه صرف مساعی اولنوب ایلك سنه‌سی ایچه شوسه یوللر وجوده کلمش واولدن یوزاللی قیه یوك اوچ کونده برمحله نقل اولنورایکن شوسه یولده برعربه ایله بشیوز قیه‌نك برکونده کوتورلدیکنی بلغارلرکوروب فائده‌سنی اکلادقجه یوللرك تکثیرینه کندولری طالب اولدقلرندن ایرتسی‌سنه هرطرفك یوللرینه بردن چالیشیلوب نیشدن قومانوه‌یه قدر یکرمی درت ساعت وینه نیشدن صوفیه طریقیله پازارجق حدودینه قدر اوتوز ساعت وصوفیه‌دن دوبنیجه طریقیله سلانیك حدودینه‌قدر اون‌سکز ساعت وشهرکویندن اسوه‌تی‌نیقوله بالقانی طریقیله لوم قضاسنه دکین یکرمی‌درت ساعت مسافه‌لری اولان طرق ومعابر شوسه

اوله‌رق تنظیم وتسویه اولنوب انهار اوزرینه یاپیلان صغیر وکبیر برچوق کوپریلردن بشقه موراوه نهری اوزرینه دخی اوچ عدد کوپری انشا اولنمش وطرقلك تأمینی ایچون ایجاب ایدن یرلره وخصوصیله بالقاندن صربستان حدودیله کچن چوبرن طریقی اوزرینه غایت محکم ومتین قره‌غوللر انشا ایدلمشدر طرق ومعابرك سهولت وامنیتی مناسبتیله اهالی حاصلات واقعه‌لرینی وتخصیص کلیت اوزره اولان شراب محصوللرینی سلانیك ومناستر وقلبه طرفلرینه نقل اتمکه باشلیوب تجارتلری توسع اتمش واولوقته قدر طونه طریقیله کرك آوروپادن وکرك درسعادتدن نیشه ونیشدن اوراره کلوب کیدن یولجی واشیا وسائره مجبوراً صربستان ایچندن کلوب کیتمکده ایکن یکی آچیلان چوبرن طریقی مناسبتیله اوتجارت دخی بروطرفه انتقال ایلمش اولدیغندن آز وقت ایچنده حال دکشوب هرکسده براميد ترقی حاصل اولمش واولدن صربستانه هجرت ایدنلردخی عودت اتمکه باشلامشدر

بو وجهله کورینان آثار معموریتك الك بیوك مبادیسی یوللرك تنظیمیله و برده ایالتك حیدود و اشقیادن تطهیریله معاملاتك توسیع وتأمینی ماده‌سی اولدیغی مثللو سائر فعلیات و اجراآتك دخی خشنودیء خلقه ورفاه مملکته پك چوق تأثیراتی اولوب از جمله نیشده دائمی صورتله بولنان بر قاچ بیك نفر سواری وپیاده عسکرك استیعابنه کافی قشله اولمدیغندن اکثر عساکر خانلره و اهالی خانه‌لرینه قونیلوب بر چوق اجاره ویرلدیکی حالده‌ینه اصحابی شکایتدن خالی اولمدقلری جهتله بومحذوری دافع اولمق اوزره و اهالینك غیرت و معاونتیله خارج قصبه‌ده بر آلای سواری وبر طابور پیاده استیعاب ایده‌جك برکارکیر قشله یاپیلوب آلتی آی مدتده اکمال اولنمش واصحاب جرم وجنایته مخصوص محبس غایت اویغونسز وخراب هیئتده اولمغله مجدداً برحبسخانه انشا قلنمش ویکی یاپیلان شوسه یوللرده پوسته و یولجی طاشیمق ایچون برعربه شرکتی تأسیس اولنه‌رق

ایشلمکه باشلامش و نیشاوه نهری هر سنه طغیاننده مملکتك بر قسمنی باصوب کلی خسار وضرری موجب اولمسیله مملکتك اورته‌سندن برخرق آچیلوب مضرتی دفع ایدلمش اولدیغی کبی برطرفدن دخی حکومتجه شکل اداره دها مضبوط ومنتظم بر حاله قونلمق ایچون مرکز اوطه‌سی نامیله بر جمعیت تشکیل اولنه‌رق کیجه کوندوز هر ساعتده مراجعت ایدنلره آچیق قپو اولمق اوزره بر قاعدهٔ مطرده تحتنه قونلمش وکتخدا وقواص باشیلق مثللو خدمتلر لغو اولنه‌رق یکی تشکیل اولنان ضبطیه‌نك اداره‌سنه ویرلمش ومملکتجه متعامل اولان بر طاقم عادات مضره لغو اولنه‌رق ازجمله ازدواج ماده‌سنده اسرافات مانع ازدواج و تناسل اولمسیله بونك ایچون دخی حد مشروعی دائره‌سنده تعیین حدود اولنمش واسلام وخرستیان اولادندن بعض بیکس ویتیم چوجقلر شوراده بوراده سورینوب محو وتلف اولدقلرندن او مقوله اطفال عاجزه طوپلاتدیریلوب واصحاب خیرات وحسناتك اعانه‌سیله بر محل یاپدیریلوب تعلیم وتربیه‌لرینه باقمق و صنعت اوکرتمك ایچون خواجه‌لر و معلملر تعیین و تعیش و اداره‌لری ایچون واردات مقتضیه تدارك و تخصیص قلنمشدر اطفال و ایتامك بو وجهله انفاق واصلاحی ومحافظه وتربیه‌سی خصوصنده صوری و معنوی مسلم اولان خیر و منفعت جهتیله بوماده بالطبع هرکسك حمیت ومروتنی جلب اتمسیله اداره‌سنه مقتضی اولان وارداتی کوندن کونه چوغالوب و واردات توسع اتدکجه اطفالك عددی دخی تکثر ایدوب یوز نفری تجاوز اتدیکی حالده چونکه بو ایش بزم مملکتده یکی و محدث بر شی اولوب امثالی اولمدیغی جهتله مناسب بر اسم بولنوب وضع اولنه‌مامشیدی نهایت قرآن کریمدن تفأل ایله نه حکم ظهور ایدر ایسه آنکله تسمیه‌سی بالتنسیب اولوجهله تفأل اولندقده « استعیذ بالله ویسئلونك عن الیتامی قل اصلاح لهم خیر » آیت جلیله‌سی ظهور اتمکله تبرکاً اصلاحخانه تسمیه قلنمش

وآندن صكره سائر محللرده و ولايتلرده بوكا مثال اولەرق تربيهٔ ايتام ايچون ياپيلان محللره دخی بو اسم وضع اولنمشدر

پرزرين ايالتنك نيش ايالتنه الحاقی

بالاده محرر تأسيسات و اجراآت ايله نيش ايالتی اوچ سنه ظرفنده فوق‌المأمول اكتساب معموريت وانتظام اتمش اولديغی حالده آكا جوار وهمحدود اولان پرزرين ايالتنك بالعكس سوء اداره جهتيله هرطرفی مختل اولمش واپيك‌وياقوه‌اهاليسی وماليسيه قبائلی ويركو وعسكر ويرمدكلرندن بشقه ياقوه‌ليلر حكومت مأمورينی طرد اتمش و اپيك اهاليسی اوراده‌كی عسكری خسته‌خانه‌سنی باصوب و مملكت قائممقامی شاهين بكی قورشون ايله اوروب عادتا حركات‌عصيانيه اظهار ايلمش اولدقلرندن بوحال وكلای دولتك نظردقتنی جلب اتمسيله پرزرين واليسی‌عزل‌اولنه‌رق ايالت‌مرقومه هيئتيله نيش ايالتنه ضميمةً مدحت پاشايه تفويض اولنمش و بالذات اورايه عزيمتله ايالت مرقومه‌نك دخی اصلاح و تنظيمی باب عاليدن كنديه امر و اشعار قلنمشيدی

حوالیٔ مرقومه سكنه‌سی اولان آرنودلرك مقدملری دخی بوكبی حركتلری مسبوق اولەرق اوزرلرينه ولات سالفه طرفلرندن عسكر سوقيله اجرای معاملهٔ شدت اولندقجه آرنودلرك حدتی آرتوب دها زياده طريق مخالفته كيتدكلری مجرب ومعلوم اولمسيله بودفعه‌كی حركتلری اوزرينه بردن بره اجرای جبر و شدت اولنمقدن ايسه بونلری مخالفته وعصيانه داعی اولان وسائل و اسبابك تحريسيله آنك اصلاحی چاره‌سنه باقلمسی دها طوغری و اسلم اولەرق بناءً عليه مدحت پاشا قوهٔ عسكريه استعمالی جهتنی الك صوك درجه‌يه براغوب نيشدن يالكز بربلوك سواری عساكرنظاميه استصحابيله پرزرينه عزيمت ايلدی وصولنده اپيك‌وياقوه

ومالیسیه وراغوه وسائر نواحیٔ ملحقه رؤساسنی اورایه جلب وجمع ایدرك بونلرك افادەلرندن وسائر طرفلردن آلدیغی معلوماته کوره اهالیٔ مرقومەنك بودرجه خشونت ورعونتنك وایکیده برده نظام وقانون دولته مخالفتلرینك الڭبیوك سببی ومنشائی آرنودلر بیننده مرعی اولان قان دعواسی مسئلەسی اولوب شویلەکه اشبو قان دعواسندن اکثر فامیلیالر بیننده ابا عن جد توارث ایدن برخصومت شخصیه اولمسیله هرایکی طرف یکدیکرندن تحفظ اتمك ایچون سلاح طاشیمغه مجبور اولمغین سلاح طاشیمق عادتی کوچك چوجقلره وارنجیه قدر عمومی بر ضرورت حکمنه کیرمش وبو وجهله دائمی سلاحی اوزرنده بولنانلرك کندو نفسلرنده فضله براقتدار حس اتمسی طبیعی بولنمش اولدیغندن هرکس ایستدیکی شیٔ یاپمغه و استمدیکنی منعه قانون و نظامدن زیاده سلاحنی استعمال اتمك طبیعت و عادت اولمش ایدوکنه وبونکله برابر اشبو کیفه آرنودلری صدق وخلوص نیت صاحبی آدملر اولوب عندلرنده یلان سویلمك ووعده خلف اتمك و برده مال و عرضه طوقنمق الڭ بیوك جنایاتدن معدود اولدیغی حالده ادارەلرینه کیدن مامورلرك بر طاقی بواساسلره منافی افعال و اخلاقده بولنوب خصوصیله اعشار ورسومات استحصالنده وقرعهٔ عسکریه مادەسنده پك چوق سوء استعمالات وقوعبولمش اولمسیله جمیع احتیاجاتنده سلاحنه مراجعتدن بشقه مرجع بیلمیان خلق بو احوال ظلمیەنك دخی منعنه سلاحی قوتیله تصدی ایدرك شو فنالقلرك ظهوره کلمش اولدیغی آکلاشلدیغنه بناءً مدحت پاشاجه مسئلەنك تدبیرینی بواسبابك اصلاحی امرنده آرامق لازم کلمشدر

بناءًعلیه جلب اولنان رؤسا وامرا ایله بالدفعات اولنان مباحثات ومذاکرات اوزرینه کندولری ممکن‌الاجرا اوامری انفاذه متعهد اولملریله مدحت پاشا طرفندن تجربه ایچون بعض شیلر تکلیف اولنوب بونك

برنجیسی عموم خلقك بلا استثنا سلاح طاشیمقدن ممنوعیتی ایکنجیسی قتل وجرحه متعلق کچمش دعوالرك بردیت مناسبه اوزرینه صلحاً تسویه اولنوب بتورلمسی اوچنجیسی قرعهٔ عسکریه‌نك اجراسی دردنجیسی بقایای اموال امیریه‌نك تأدیه‌سی بشنجیسی عسکری خسته‌خانه‌سنی باصان وایپك قائممقامنی اوران اشخاصك حکومته تسلیم اولنمسی آلتنجیسی قبول اتمدکلری ضبطیه نظامات جدیده‌سنك تمامیٔ اجراسی یدنجیسی خرستیان اهالی‌یه ویاقوه ایله ایپك آراسنده اولان دجان مناسترینه اسلام طرفندن مداخله اولنمامسی ماده‌لری اولمغله بونلر اکثریت اوزره رؤسا و امرا طرفلرندن قبول اولندیغی حالده اگرچه مالیسورلر قبول اتمامك داعیه‌سنده بولنمشلر ایسه‌ده بینلرنده علی التوالی اوچ کون اوغراشیلوب آنلر دخی بالتهدید اقناع ایدلمش اولدیغندن اولبابده جمله‌سندن تحریراً تعهدات قویه آلنه‌رق واجراآتك ختامنه قدر رهن اولمق اوزره ویردکلری آدملر آلیقونیله‌رق همان او کوندن اجراآت فعلیه‌یه بدأ اولنمسیله ایالتك کافهٔ اهالیسی دفعةً سلاحلرینی چیقارمش و ایپك ویاقوه‌ده تشکیل اولنان قومیسیونلر معرفتیله قان دعوالرندن قتل ایچون درت بیك وجرح ایچون بیك غروش بدل صلح تقدیر اولنه‌رق درت آی ظرفنده درت بیك قدر دعوا صلحاً تسویه قلنمش وبقایانك تقاسیطه ربطیله هرطرفده تحصیلاتنه وضبطیه عسکرینك تشکیلاتنه باشلانلمش وایپك‌ده عسکری خسته‌خانه‌سنی باصمش اولان اون ایکی نفر شخص رؤسانك تعهدلری وجهله اون‌کون ظرفنده طوتیله‌رق مقیداً پرزرینه تسلیم اولنمش اولوب والحاصل اولنان تعهدات حرف بحرف اجرا قلنه‌رق فقط قائممقامی اورمش اولان اشخاص بوسنه طرفنه فرار اتمسیله یالکز او ماده کیرو قالمشدر

بواجراآت آراسنده مدحت پاشا بالذات یاقوه وآندن ایپکه کیدوب اورالرجه دها لازم اولان شیلری یاپدقدن وبرمدتدنبرو حال عصیانده

اولوب بودفعه‌کی تعهداتك دخی خارجنده قالمش اولان استنك واستراجه
وروغوه اشقیاسی رؤساسندن قرق درت اشخاصی بالسهوله اله کچوروب
نیشه کوندردکدنصکره سنجاجقه یاپیله‌جق ایشلری وباشلانیلان یوللرك
اکمال تسویه‌سنی اولوقت پرزرین متصرفی بولنان نظیف پاشایه تودیع
ایدرك کندوسی اسکوب طریقیله نیشه عودت اتمش وبو سیاحت
ومأموریتنك کافهٔ مصارفنی یکرمی درت بیك غروشدن عبارت اولمغله
بالاستیذان مبلغ مذبوری مال صندوغندن استیفا ایلمشدر

ولایات اصولنك احداثی ونمونه اولهرق طونه ولایتنك تشکیلی

پرزرین ایالتنك اختلالی بووجهله برطرف اولهرق امنیت وآسایش
مع زیاده حاصل اولمش ونیش ایالتی ایسه اوچ سنه ایچنده پك‌چوق ترقی
ایدرك حالاً وملکاً انتظامی عامه‌نك نظر تقدیر وتحسیننی جلب ایلمش
اولمغله اولکی کبی اجانبدن وصربستان جهتندن تحریکاته متعلق شیلرك
ووسیلهٔ شکایت اولمق اوزره قوللانیلان سوزلرك طبیعی ارقه‌سی کسلمش
ایسه‌ده ودین وسلستره ایالتلرینك حالی واداره‌لری اویغونسز اولوب
اشبو ایکی ایالتده وخصوصیله بالقان جهتنده اولان بلغارلرك مغدوریت
ومظلومیتنه‌دائر روسلرك اوروپایه اسماعنه چالشدقلری شکایات زیاده‌لشمش
اولدیغندن ومرحوم عالی پاشا ایله فؤاد پاشانك مبعوثان مجلسنه مقدمه
اولمق اوزره بر مدتدنبرو تصور اتدکلری ولایات اصولنه مدحت پاشانك
نیش ایالتنجه وقوعبولان اکثر اجرا آتی موافق کورمش ایدکلرندن
بوتصوراتك قراری برلکده مذاکره اولنمق ایچون سکسان سنه‌سی ایچنده
مدحت پاشا تلغراف ایله عجلةً درسعادته چاغرلمشیدی

مدحت پاشانك اولوجهله درسعادته وصولنده صدر اعظم فؤاد پاشا
طرفندن کندویه ویریلان ایضاحاته کوره سلستره وودین ونیش ایالتلری

برلشدیریلوب طونه ولایتی نامیله بر ولایت تشکیل اولنمق وبونك ایچون مخصوص نظامات یاپیله‌رق تجربه ونقصانلری اکمال اولندقدنصکره ایالات سائره‌یه تعمیم ایدلمك و طونه والیلکنه مدحت پاشا مأمور اولمق اوزره بین‌الوکلا قرار ویریله‌رك ارادهٔ سنیه‌سی استحصال قلنمش وایش نظاماتنك تأسیسنه قالمش اولمغله فؤاد پاشا ایله مدحت پاشا کیجه‌لری برلشه‌رك ولایتك هیئت تشکیلیه‌سنه‌دائر بر نظامنامه قلمه آلنوب چیقارلمش ومجلس وکلا طرفندن تصدیق ایله‌همان اجراسنه ارادهٔ سنیهٔ پادشاهی متعلق بیورلمش اولمغین سکسان برسنه‌سی شهر ... اعتباراً ولایت مذکوره تشکیل اولنه‌رق والیلکی مدحت پاشایه تفویض اولنمشدر

ولایت اصولی دولتك ادارهٔ ملکیه ومالیه‌سنی تحت مضبوطیت وانتظامه ادخال اتمك نیتیله تصور اولنمش براصول اولوب اجراآت فعلیه‌سی دولت واهالی حقنده محض خیر ومنفعت اولدیغی حالده اووقت شیخ‌الاسلام بولنان سعدالدین افندینك فؤاد پاشا ایله بینلرنده اولان ضدیت وخصومت شخصیه جهتیله مجرد بویله بر منفعت عمومیه‌یی مستلزم اثرك فؤاد پاشا زماننده وانك دلالت وهمتی اولمق اوزره وجوده کلمه‌سنی چکه‌میه‌رك ترویج واجراسنه مانع‌اولمق استمش ووکلادن بعض‌ذاتلر دخی بو نظاماتك فعلاً اجراسنی وآندن مقصود اولان نتیجه‌نك حصولنی امید اتمدکلرندن آنلر طرفندن دخی بك چوق اعتراضات وقوعبولمش ایسه‌ده فؤاد پاشا ایله عالی پاشانك رأی وقرارینی تغییره ومدحت پاشانك نیت وعزیمتنی تأخیره موفق اوله‌مدقلرندن مدحت پاشا نظامات ولایتك تمامئ اجراسی ایچون کافهٔ مسئولیتنی درعهده ایدرك طونه‌یه عزیمت ایلدی

اصول جدیدهٔ ولایت اوزره اوچ ایالتك برلشدیریله‌رك سنجاق‌وقضا وناحیه‌لرینك یکیدن تنظیم وتقسیمی ایچون دائرهٔ ولایتك حاوی اولدیغی التی بیك بوقدر قریه‌نك موقعلرینه کوره یکیدن تفریق والحاقی وقضا

ونواحی قائممقام ومدیرلرینك انتخابی ومجلسلرینك تشكیلی وضبطیه‌سنك
ترتیبی وامور مالیه‌نك ومأمورلرینك نظامنامه‌یه توفیقاً تنظیمی خصوصلری
غایت عظیم وتكلفلی بر ایش اولوب مدحت پاشا كیجه كوندوز بونلره
چالشمقده وبر طرفدن اوچ ایالتك مصالح جاریه‌سیله اوغراشمقده ایكن
مركز ولایت اركانی اولمق اوزره درسعادتدن انتخاب وتعیین اولنان
مأمورلرك ایچنده ولایت اصولنك علیهنده بولنان ذواتك انتخاب والتماسیله
قاتلمش اولان روسچق نائبی سروری افندی ایله مكتوبیٔ ولایت سنیح
افندینك نظامات ولایتی اجرایه میدان ویرمامك ایچون افكار ناسی
افساده چالشدقلری ومفتش حكام نظیف افندینك دخی بونلره اتباع
ایلدیكی خبر آلنوب نیت فاسده‌لری بعض حركت فعلیه‌لرندن دخی ظاهره
چیقمش وحتی ولایت اصولی اوزره نوابك محكمه‌ده یالكز باشنه فصل
دعوا ایتمیوب مجلس تمیزه اجرای مأموریت ایلملری ایجاب ایلدیكی حالده
سروری افندی محكمه‌یی ترك ایتمیه‌رك یاننه كلنلره محكمه‌لر ولایت اصولی
اقتضاسنجه قپانمق وحكم شریعت قالقمق لازم كلیور كبی سوزلرله برطاقم
ساده دلان خلقك افكارینی تشویش واخلال اتمش اولدیغندن اهالیٔ
اسلامیه طرفندن بر اویغونسزلق تحدثنه آز قالمشیكن مفتی محمد افندینك
وعظ ونصیحتیله تسكین ایدلمش اولوب اشبو ذاتلرك شووضع وحركتلری
درسعادتدن كلوركن مخالفین طرفندن خصوصیله سعدالدین افندی جانبندن
آلدقلری تعلیمات ایجابندن اولدیغنده شبهه اولمدیغی جهتله كندولرندن
امنیت منسلب اولمش واوجه طونه ولایتی داخلنده اولان محلره اسكان
اولنان چركس مهاجرلرینك یرلشدیرلمسنه مأموراً كلمش اولان نصرت
پاشا دخی عموم چركس ونوغای مهاجرلرینی مسكون اولدقلری محللرك
حكومتلری خارجنده وكندوسنك تحت حكم واداره‌سنده بر بشقه حكومت
تبعه‌سی عد ایدرك ضبط واداره‌لرینی وكافهٔ امور وخصوصلرینی ید

ادارەسنه آلمش وحتى جرم وتهمتله بعض محللرده مهاجرين افرادندن حبس اولنمش اولان آدملرى آلمق ايچون نصرت پاشا بالذات حبسخانه‌يه كيدوب ومحبس قپولرينى قيروب استديكى آدملرى جبراً آلمق ومهاجرين امورينه حكومتك مداخله‌سنى طانيمامق درجه‌سنده برحركت اتخاذ اتمش اولديغى حالده ولايت اصولنك تاسيسيله بوانحصار وامتيازك الدن چيقاجغنى آكلاديغندن اوده ديكر مخالفين ايله هم افكار اوله‌رق ايقاع موانع ومشكلاته باشلامشدر

بو قدر القاآت وتعرضات خصمانه ايچنده تشبث اولنان امر عظيمك اجراسى ممكن اوله‌ميه‌جغندن بونلرك جمله‌سى همان دفع اولنه‌رق درسعادته اعاده قلنملريله يرلرينه آخر مناسبلرى تعيين قلنمش وبوطريق ايله بلا مانع ومزاحم ولايتك تشكيلات وترتيباتنه تشبث اولنه‌رق التى آى ظرفنده اجراآت اساسيه‌سى اكمال ايدلمش واومدتده ميدانه كلان هيئت ولايت دولتجه مطلوب ومنتظر اولان شكل وصورته تماميله توافق ايلمش اولمغين طونه ولايتنك ايكنجيسى اوله‌رق اومثال واساس اوزرينه ابتدا ادرنه وبعده حلب ايالتلرى دخى ولايت هيئتنه قونلديغى كبى اصول مذكوره آز وقت صوكره ايالات سائره‌يه دخى تعميم اولنمشدر

اعمار مملكت وتزييد ثروت اهالى ايچون توسل اولنان وسائط

شكل ادارەنك بويله يكى ومنتظم برهيئته قونلمسندن مقصد اصلى مملكتك معمورتى واهالينك تزايد ثروت وسعادت حالى قضيه‌سى اولوب نظامنامهٔ اساسيده محرر اولديغى وجهله اختيار اولنان بوقدر تكلفات يعنى كويلرده اختيار مجلسلرندن بدأ ايله هرقضاده اداره ودعاوى مجلسلرى ناميله جمعيتلر تاسيس ايدلمسى وبونلرك سنجاق باشلرنده‌كى مجلسلره وآنلرك‌دخى طاقيله مركز ولايته مربوط اولمسى وسنه‌ده بركره مجلس عمومى

طوپلانمسی وولایت معاونی ومرکز متصرفی وامور اجنبیه ونافعه مدیرلری نامیله متعدد مأمورلر تعیین قلنمسی کبی اجراآتك جمله‌سی مقصد اصلی اولان معموریته خدمت اتمك ایچون قوللانیله‌جق اسباب وادوات اولدیغندن بونلرك وضعیت اصلیه‌لرنده حسن استعمالیله ولایتك واهالیسنك عمران وآسایشنی اکمال ایده‌جك تدابیرك اجراسی والینك وظیفه‌سی بولندیغنه واوجه نیش ایالتنده شوسه یوللرینك وبرده امنیت تجاریه‌نك معموریت مملکت خصوصنده تأثیرات سریعه وعظیمه‌سی تجربه قلندیغنه بناءً بوایکی ماده اجراآت سائره‌یه تقدیم اولنه‌رق همان فعلیاتنه تشبث اولندیغی کبی منافع صندقلری وطونه تجارت واپورلری وشرکت آرابه‌لری واصلاحخانه وفابریقه وخسته‌خانه وحبسخانه‌لر وحکومت دائره‌لری مثللو آثار عمرانیه دخی بربرینی متعاقب وجوده کله‌رك حاصلی مدحت پاشانك اوچ بچق سنه ممتد اولان مدت ولایتی ایچنده مملکت واهالیسی ثروت ومعموریتجه فوق العاده ترقی اتمش وبو ترقیاتك ثمرهٔ طبیعیه‌سی اوله‌رق واردات خزینه دخی یوزده اللی نسبتنده تزاید ایلمشدر

یاپیلان شیلرك مفرداتیله بیان وتفصیلنه بومجله‌نك تحملی اولمیوب فقط طونه ولایتی ولایات سائره‌یه نمونه طوتیله‌رق آنده وقوعبولان اجراآت وکافهٔ معاملات سائرلرینه تعلیمات اتخاذ قلنمش وآثاری یار واغیارك تسلیمکرده‌سی اوله‌رق اوروپاجه دخی کسب شهرت ایلمش اولدیغندن وسائل اعمار وترقیسی اولان شیلردن الکمهم ماده‌لرك احوال ودرجاتندن برنبذه بحث ایدلمسی مناسب کورلمشدر

برنجی ماده شوسه یوللری اولوب اگرچه طرق ومعابرانشاآتیچون نافعه نظارتندن یاپلمش نظامات معلوم ایسه‌ده بونظام اوزره اهالیدن پاره طوپلانیلوب یول یاپدیرلمسی‌ویاخود یولده ایشلملك ایچون نفوس‌باشنه ایام

معینه تخصیص وتقسیم ایدلمسی قابل‌الاجرا اولسه‌ده ثمره‌بخش اولمدیغندن نیشده تجربه واجرا اولندیغی وجهله یاپیله‌جق یولك بعد المساحه عملیاتی اویولدن مستفید اوله‌جق اهالینك نفوسنه نسبتله تقسیم وبو حسابجه برکوی اهالیسنك ایشلیه‌جکی محل نره‌ده ومقداری قاچ زراع ایسه قریه‌جه ایام خالیه‌ده کیدوب یاپملری کندولرینه تکلیف اولنه‌رق یاپدیرلمق ظاهر حالده غایت عادی برقاعده‌ایسه‌ده بواصول کویلولرك مزاج وطبیعتنه هرشیدن زیاده موافق کلدیکی جهتله نیش طرفنده‌کی یوللر بواصول اوزره انشا اولندیغی کبی طونه جهتنده اولان طرق ومعابر خصوصنده دخی بوقاعده اتخاذ اولنه‌رق وکوپری مصرفلری اکثریا قصبه‌لرده اولان ارباب اقتداره تحمیل ایدیله‌رك اوچ سنه ظرفنده ولایتك هرطرفنده منتظم شوسه‌لر وپك چوق جسرلر یاپدیرلمشدرکه نیش جهتی دخی داخل اوله‌رق جمله‌سی حساب اولندیغی حالده شوسه یوللرك مسافهٔ طولی اوچ بیك کیلومترویه وصغیر وکبیر کوپریلرك عددی بیك درتیوزیکرمی عدده بالغ اولمش وکوپریلرك الك جسیمی یانطره اوزرنده‌کی بله کوپریسی اولوب جسامتی ایکنجی درجه‌ده اولان کوپریلرك الك بیوکی دخی موراوه واسقیر نهرلری اوزرلرنده‌کی بش عدد کوپری بولنمشدر

ایکنجیسی معاملاتك امنیتی مسئله‌سی اولوب روم ایلیده حیدودلق وقطع طریق وقوعاتنك الك کثرتلی محللری بیوك بالقانك ایکی جهتی اولمغله یتمش بر تاریخنده مدحت پاشانك مأموریت موقته‌سی اثناسنده سلستره ایالتی واسلمیه سنجاغی طرفلری اومقوله اشقیای مضره‌دن تطهیراولندیغی مثللو نیش جهتنده دخی اولنان اجراآت ایله آسایش کاملاً حاصل اولمش ایسه‌ده ودین وسلستره وطرنوی واسلمیه طرفلرنده مأمورین حکومتك مسامحه‌سیله بر چوق اشقیا تورەمش واطراف وجوارك امنیتنی سلب ایلمش اولدیغندن وولایتك عساکرضبطیه‌سی بودفعه تشکیل ولایتله برابر

منتظم ومضبوط بر اصوله قونلدیغندن اوقوت ایله بو مادهٔ مضره‌نك منع واتحاسنه اعتنا اولنه‌رق آز وقتده کوکی و آرقه‌سی کسیلمش وولایتك هرجهتنده امنیت کامله حاصل اولمشدر

اوچنجیسی منافع صندقلریدر زراعك دائما محتاج اولدقلری استقراض ایچون بالضروره مرابحه‌جیلره مراجعت اتمکده اولدقلرینه مبنی اغر وفاحش کذشته ایله اصحاب زراعت مدیون اوله‌رق محصوللرینك ثمره‌سنی کوره‌مدکلرندن وممالکتده اوروپا کبی خفیف ومعتدل فائض ایله اقچه اقراض اتمك ایچون بانقه‌لر تشکیلنی تأمین ایلیه‌جك درجه‌ده هنوز استعداد حاصل اولمدیغندن بوکا بر چاره بولنمسی نیشدنبرو مدحت پاشانك تصور کرده‌سی ایدی

بودفعه ولایتك تاسیساتی صره‌سنده بومادهٔنك دخی برطریقی بولنمش اولوب شویله‌که قوقوروز محصولی حاصلات سائره‌دن زیاده برکتلی اولوب اکثر قریه‌لر داخلنده صاحبسز قالمش اراضیٔ خالیه دخی بولندیغندن بر قریه قاچ خانه ایسه خانه باشنه یارم دونم حسابیله اراضیٔ خالیه‌دن هرسنه اولمقدار یر تفریق اولنه‌رق وخالی ویامحلول اراضی یوغیسه اونسبتده بر ترلا استیجار ایدیله‌رك قریه‌جه قوقوروز زرع اولنمش وبونك محتاج اولدیغی عملیات اسلام کویلرنده ایام تعطیلیه‌دن معدود اولان جمعه وخرستیان کویلرنده پازار کونلری عموم اهالی طرفندن امجه طریقیله ایفا قلنمق وموسم محصولده اشبو زراعتدن نمقدار شی حاصل اولمش ایسه اختیار مجلسلری معرفتیله جمع اولنوب ومنسوب اولدیغی قضا مرکزینه کوتوریلوب مجلس اداره نظارتیله اوراده بالمزایده صاتلمق وبر قضانك حاوی اولدیغی بالجمله قریه‌لرك بووجهله صاتیلان قوقوروز اثمانی نمقداره بالغ اولمش ایسه هرقضا مرکزنده منافع صندیغی نامیله بر صندق اتخاذ اولنوب اشبو صندق تجاردن اهالیٔ قرانك معتمدی اولان بر اسلام ایله

برخرستیانك وبرده كفالت قویه‌یه مربوط وموظف بركاتبك یداداره‌سنده بولنمق وهفته‌ده بر ویاایکی دفعه قصبه‌نك بازارینه مصادف اولان کونلرده صندق آچیلوب اوقضانك کویلرنده اولان ویالکز امور زراعت ایچون صندقدن اقچه استقراضنه شایان بولندیغی اختیار مجلسندن شهادتنامه ایله تصدیق ایدیلان کمسه‌یه نهایت ایکی بیك غروشه‌قدر اقتضا ایدن اقچه شهریه یوزده برفائضله وبرسنه مدتله ادانه ایدلمك وبوصندیغك سرمایه‌سی اهالینك مالی اولوب هركویك مقدار حصه‌سی مقید ومعلوم اولدیغندن سنه بسنه حسابی کوریلوب فائضدن نقدار اقچه حاصل اولمش ایسه هرقریه‌نك سرمایه‌سنه اصابت ایدن مقدارندن ثلثی اهالیسنك استدعاسیله اول قریه‌ده چشمه ومکتب وقالدیرم کبی مصارف اعماریه‌یه صرف اولنمق ایچون کندولره ویریلوب ثلثانی صندیغك سرمایهٔ عمومیسنه ضم اولنمق اوزره بو ایشك کافهٔ اصول وفروعنی متضمن ومفصل برنظامنامه یاپیلوب وعموم صندقلر ایچون مخصوص مفتشلر تعیین اولنوب شو اصوله تطبیقاً اجرا قلنان معاملات ایله ولایت قضالرنده بولنان منافع صندقلری عموم سرمایه‌سنك مقداری اوچ سنه ظرفنده اوچیوز بیك لیرایی تجاوز اتمش وبرقاچ سنه صکره غزته‌لرله نشر اولنان بر حسابده بشیوز بیك لیرایه واردیغی کورولمشدر

اهل قرا امور فلاحت و زراعت ایچون محتاج اولدقلری اقچه‌یی بو وجهله بالسهوله استقراض ایدرك دیکر طرفدن یاپیلان شوسه یوللرینك تسهیلاتیله وکمال امنیتله محصوللرینی ایستدکلری محللره کثرت وکلیت اوزره نقل اتمکه باشلامش اولملریله اشبو اوچ مادهٔ اصلیه‌نك یعنی طریق و امنیت و منافع صندقلرینك ثمرهٔ تسهیلات و تأثیراتی اوله‌رق ولایتك عموم سکنه‌سی آز وقتده اکتساب ثروت وغنا اتمش وهمجوارلری اولان صربلرك واولاحلرك محسود ومغبوطی اولمشدر

دردنجیسی طونه تجارت واپورلری اولوب جمله‌نك معلومی اولدیغی
وجهله طونه نهرینك اصل تجارت نهریه‌یه صالح اولان محللری ودیندن
اشاغی جهتی اوله‌رق بونك برطرفی مملکتین ودیکری دولت‌علیه طوپراغی
اولدیغی حالده ایکی طرف دخی مسامحه اتمسیله تجارت نهریه باشدن باشه
اوستریا واپورلرینه منحصر قالمشدر واقعا بونلرك او تجارت قوتیله
واصل اولدقلری حاله رقابت ممکن دکل ایسه‌ده هیچ اولمز ایسه ودیندن
سنه‌یه قدر ولایت سواحلنه عثمانلی واپورلرینك ایشلمسی قابل اولمسیله
مدحت پاشا طرفندن اقتضا ایدن واپورلر تدارك اولنمق ایچون مناسب
قارشولق بولنمسیله چالیشیله‌رق ابتدا قره‌صو ومؤخراً جمعه پنایرلرینك
اصلاحاتندن باشلانمش یعنی اشبو پنایرلردن اولکیسی هرسنه یاش ویغمور
اثناسنده آچلمسیله چامور وبطاق محللرده وجمعه پنایری قصبه‌نك طار
ومخاطره‌لی سوقاقلرنده اقامه اولندیغندن بو محاذیری منع و اصلاح اتمك
ایچون اورالرده مناسب اراضیء خالیه اوزرینه امتعه واشیای تجاریه‌نك
محافظه‌سنه صالح منتظم پنایر محللری وابنیهٔ مقتضیه‌سی انشا اولنه‌رق قره‌صو
پنایر محللری صاتلدقده اثمانندن بعدالخرج والمصرف اوچبیك بوقدر
لیرا تمتع حاصل اولمش و جمعه پنایر محلی یوز بیك زراعدن متجاوز
اوله‌رق بونك دخی ابنیه ودکان یاپلمق اوزره برطاقم یرلرینك بهر زراعی
یارم لیرادن برلیرایه قدر بها ایله صاتلمغه باشلامسیله طوپنك خیلی شی
طوته‌جغی آکلاشلمش وبرده طرنوی داخلنده اسلام ایله خرستیان
کویلری بیننده مشترك اولان وبالطه‌لق دینلان قوریلرك مشترکاً استعمالی
ایکی طرف بیننده هرسنه برچوق قتالی ودرلو فسادی موجب اوله‌رق
طرفین افرادینك یکدیکره رغماً وقوعبولان تجاوزاتندن قوریلر دخی
خراب اولمسیله جمله اهالینك موافقتیله او مقوله قوریلرك مقدما سلوی
قضاسنده بین‌الاهالی تفریق اولندیغی کبی هرقریه‌نك نفوسنه کوره تقسیم

اولنه‌رق طاپو سندیله و برر بدل معین ایله افرادینه تفویضی هم قوریلرك معموریتنی وهمده بوندن طولایی لاینقطع وقوعه كلان فساداتك اندفاعنی موجب اوله‌جغی جهتله بو صورتك اجراسی مجلس عمومیٔ ولایت طرفندن دخی تصویب اولنمغین همان فعلیاتنه تشبثله برنجی درجه‌ده تفریق و تفویضی اجرا اولنان دوبره‌وال نام قوریدن درت بیك لیرا قدر اقچه حاصل اولمسنه نظراً كرك بو ماده‌نك سائر امثالی حقنده دخی اجراسندن وكرك جمعه پنایری اراضیسنك فروختیله اثمان مبیعه‌سندن طونه ایچون تدارك واشترا اولنه‌جق واپورلر اثماننه كافی سرمایه حاصل اوله‌جغی تعین ایلمش اولدیغندن بو پاره‌لر قارشولق طوتیله‌رق ابتدا نیش وسیاره و بعده صوفیه نامنده و آندن صكره مدحت پاشا اسمنده اولان واپورلر مبایعه اولنه‌رق وادارهٔ نهریه نامیله برده هیئت اداره یاپیله‌رق واپورلر ایشلدلمكه باشلامش ومدحت پاشادن صكره واپورلرك عددی تكثیر اولنمشدر

بشنجیسی شركت عربه‌لریدركه اشبو عربه‌لر اولجه نیشده احداث اولنمش اولدیغی حالده مؤخراً ولایتك هر طرفنه تعمیم اولنان شوسه یوللری مناسبتیله اشبو عربه شركتی توسیع اولنه‌رق داخل ولایتده بولنان هر موقعه ایشلملك اوزره متعدد محللرده مركز وموقفلر یاپلمش ونفس روسجقده مذكور شركتك مالی اوله‌رق برفابریقه انشا اولنوب كرك بر محلدن دیكر محله یولجی طاشیان وكرك قصبه ایچنده كراجیلق ایدن عربه و فایتونلر اوراده یاپلمغه باشلامشدر

شركتك بهر حصه‌سی یكرمی لیرا قیمتنده اوله‌رق آچیلان حصه‌لرینك طوپی ایكی یوز اللی حصه‌دن عبارت اولدیغی حالده آز وقتده ایلرولیه‌رك حصه باشنه سنوی ادارهٔ شركت طرفندن ایكیشر لیرا تمتع تقسیم اولندیغی مثللو مدحت پاشا باغداد والیسی ایكن كندویه كوندرلمش اولان دفتره نظراً

شرکتك فیطون وعادی عربه اوله‌رق اوچ یوز بو قدر عربه‌سی وبش یوز
رأسدن زیاده موجود بارکیری و روسجق وطرنوی و غبرووه شوسه
یوللری اوزرنده برخیلی ابنیه‌سی اولوب الك اشاغی قیمتله جمله‌سنك بدلی
اون بیك لیرادن زیاده تقدیر وتخمین اولنمشدر اشبو شرکتك کرك
یولجیلرك آیاب و ذهابی و کرك پوسته‌لرك نقلی خصوصنده بخش ایلدیکی
منفعت وسهولتك درجاتی جمله‌نك مسلمی اولدیغی مثللو قواعد واصولی
و اداره‌سی و احوال سائره‌سی دخی ایکی یوز یتمش ماده‌یی حاوی تعلیمات
مفصله‌ٔ مطبوعه‌سنده مندرجدر

آلتنجیسی اصلاحخانه‌لردرکه مقدمجه برنجی دفعه اوله‌رق نیشده احداث
اولنان اصلاحخانه‌نك دها مکملی اولمق اوزره روسجق وصوفیه‌ده دخی
مسلم وغیرمسلم بیکس ویتیم اطفالك جمعیله برر اصلاحخانه یاپیلوب چوجقلرك
تعلیم و تربیه‌سنی و تحصیل ایده‌جکلری صنعتلرینی و قواعد حرکتلرینی
معرف اولمق اوزره بر نظامنامه یاپلمش وطونه غزته‌سی نامیله ابتدا طونه
ولایتنده احداث اولنان ولایت غزته‌سنك وحکومت واهالیجه اقتضا ایدن
سائر مطبوعاتك طبعی ضمننده منتظم ماکنه‌لرجلبیله برده مطبعه یاپیلوب
روسجق اصلاحخانه اطفالنك تعلم ایتدکلری ترزیلك و قوندره‌جیلق
وشرکت عربه فابریقه‌سنده عربه یاپیجیسی کبی صنعتلردن بشقه چوجقلردن
بر طاقمی دخی مطبعه‌یه آلنه‌رق مرتبلك و لیطوغرافیاجیلق صنعتلرنده
یتشدیرلمش وصوفیه اصلاحخانه‌سنك چوقه فابریقه‌سی اولمغه صلاحیتی
بولندیغندن اوراسیچون دخی ویانه‌دن مخصوص ماکنه‌لر واوسته‌لر جلبیله
اطفال موجوده‌دن اکثریسی ایکی سنه ظرفنده معلمه محتاج اولمیه‌جق
درجه‌ده تحصیل صنعت ایلمشدر

اشبو اوچ محلده اولان اصلاحخانه‌لرك هر برنده موجود اولان
اطفالك عددی یوز اللی نفردن ایکی یوز اللی نفر درجه‌سنده اولوب مصارف

دائمه‌لرینه قارشولق اولمق اوزره نیش اصلاحخانه‌سیچون تدارك وتخصیص قلنان ایراد سنوی ایکی یوز بیك غروش راده‌سنده اولدیغی حالده روسجق اصلاحخانه‌سی مرکز ولایتده بولنمسیله واردات تدارکنده دها سهولت اولمسندن و وارنه تیمور یولنك انشا آتی صره‌سنده هزار غراد و ایشقلر استاسیونلری جوارنده اصلاحخانه حسابنه اوله‌رق ایکی یوز بیك غروش صرفیله یاپیلان کارکیر زخیره انبارلرینك سنوی یوز بیك غروشه ایجار ایدلمسی کبی بعض وسائل نافعه تصادف ایلمسندن ناشی روسجق اصلاحخانه‌سنك ایراد سنویسی اوچیوز بیك غروشی تجاوز ایلمش اولمغله مؤخراً برقز اصلاحخانه‌سی دخی علاوه قلنمش و فقط صوفیه اصلاحخانه‌سنك وارداتی یعنی ایراد معینی حد لایقنه بالغ اوله‌مامش ایسه‌ده فابریقه‌ده سنوی اوتوز بیك مترو قدر قبا چوقه اعمال اولنوب خیلی تمتع براقدیغی جهتله اوراسنك دخی اشبو تمتعاتی جبر نقصان اتمشدر

یدنجیسی چرکس وتاتار مهاجرلرینك اسکانی مسئله‌سیدر ولایتك تشکلندن اول ورود ایدن مهاجریندن نیش ایالتنه کوندریلنلرك اوراده مناسب قریه‌لر تشکیلیله اسکانلری اجرا اولندیغی مثللو سلستره و ودین ایالتلرینه کلنلر دخی اولوقت اسکان مأموری بولنان نصرت پاشا معرفتیله قریه‌لر احداث اولنه‌رق یرلشدیرلمش اولدیغندن اسکان مصلحتنجه یاپیله‌جق شی قالمامش ایسه‌ده ولایت داخلنده موجود صنوف مهاجرینك ذکور واناث عددی اوچیوز اللی بیك نفوسه واروب بونلرك ایچنده عملدن ساقط اختیار وخسته وارامل واصلاحخانه‌لره النه‌میه‌جق یاشده صغار اطفال اولمسیله بونلر انفاق واعاشه‌یه محتاج اولدیغی کبی جانب میریدن یاپلمش اولان قریه‌لرده جامع و مکتب کبی شیلر یاپلمق وخواجه و امام قونیلوب توظیف ایدلمك دخی الزم اولدیغنه ومهاجر طاقمی ورودلرندن اعتباراً اون سنه مدت عشردن معاف ومستثنا اولوب مدت معافیتك برقاچ سنه‌سی

بچمش اولدیغی حالده اکرچه ایچلرندن زراعته باشلیانلر اقل قلیل ایسه‌ده
بونلرك رضالریله محصوللرندن عشره مقابل برمقدار شی النورایسه هم
کندولرینه عائداولان احتیاجات آنکله‌ایفا قلنمش وهمده‌عشر خصوصندن
طولایی اهالئ قدیمه‌ایله بینلرنده اولان قاریشقلق برطرف اولمش‌اوله‌جغنه
بناءً مهاجرلرك علما وامراسی معرفتیله بورالری کندولره آکلادیلوب
افرادی ارضا قلندقدن صکره اولوقت ارکان حرب ضابطانندن اولوب
مهاجر مصالحی مأموریتیله روسجقده بولناق شاکر بك که شمدی
مشیراندن شاکر پاشادر انك تحت ریاستنده برادارە قومیسیونی تشکیل
اولنه‌رق اشبو اداره معرفتیله مهاجر اعشاری طوپلانمش وبونك مقداری
صحتی اوزره خاطرده قالمامش ایسه‌ده علی‌التخمین ایلك سنه‌سی سکزاون
یوك غروش مقداری اولوب انجق برنجی درجه‌ده اولان احتیاجاته کافی
اوله‌بیلدیکندن بونك قارشولق اتخاذیله عجزهٔ ذکور ونسواندن وصبیاندن
محتاج اعانه اولنلره یومیه‌لر تخصیص اولنه‌رق وبراز قریه‌لره مکتب وجامع
یاپیله‌رق برنجی سنه‌سی بووجهله بچمش وایکنجی سنه عشرك مقداری
تزاید اتمسیله یومیه تزیید اولندقدن وسائر قریه‌لره عموماً مکتبلر یاپیلوب
خواجه‌لر تعیین قلندقدن بشقه ولایتده اصحاب خیرات وحسناتك اعانه‌سیله
تأسیس اولنان یدی عدد خسته‌خانه‌دن روسجق وطولجی وپلونه وصوفیه
خسته‌خانه‌لرنده اولان‌خسته‌لرك اکثریسی مهاجریندن واصلاحخانه‌لرده‌کی
اطفالك برطاقی دخی بونلردن اولمغله مهاجر حاصلات اعشاریه‌سندن
بونلره دخی اعانه اولنمشدر

چرکسلرك احوالی دوزلمکه باشلامش ایسه‌ده اکثر بکلرك تحت
اسارتلرنده ذکور واناث برچوق اسیرلری اولوب بونلرك ایچلرنده قرقو
اللیشر یاشنده اختیارلری بولندیغی حالده او مقوله‌لرك اولاد و احفاد
وعیاللرینك اسیر اولدقلری ادعا قلنمقده وبوایسه هم‌اصول دولتك وهمده

انصاف وانسانيتك خارجنده اولديغندن امرا ورؤساسی جلب اولنه‌رق بورالری آكلادلدقدن صكره نهايت اسير دينلانلردن سكز اون ياشلرينه قدر اولان كوچك چوجقلرك كندو طرفلرندن صاتلملرينه مسامحه واغماض اولنمق اوزره بيوكلرينك آزاد اولنمسی تكليف اولنمش ايسه‌ده قبول اتمدكلری واقناع وارضالری قابل اولمديغی جهتله مسن واختيارلرينك حكومت طرفندن آزاديله عتقنامه‌لری اللرينه ويريله‌رك آنك اوزرينه سكز اون ياشندن بيوك اولنلرينك مكاتبه‌سنه بالضروره اظهار رضا وموافقت اتدكلرندن اومقوله‌لر سن وحاللرينه كوره كيميسی ايكی اوچ وكيميسی درت وبش سنه دها متبوعلری خدمتلرنده قالمق وبعده حر اولمق اوزره سنداته ربط اولنوب شو ايشه دخی بوصورتله نهايت ويرلمش واشته طونه ولايتی داخلنه اسكان اولنان مهاجرلرك معلوم ومشهور اولان حسن اداره‌لری ورفاه حاللری اجرا آت مشروحه ثمره‌سی بولنمشدر

سكزنجيسی حكومت دائره‌لرينك وحبسخانه‌لرك تنظيماتی اولوب شويله‌كه اصول ولايت اقتضاسنجه متصرفلر وقائممقاملر ونائبلر ايله اداره ودعاوی مجلسلری برمحلده بولنمق لازم كلديكی حالده برچوق قضالرك حكومته مخصوص بنالری بوكا صالح وقابل اولميوب خصوصيله حبسخانه‌لر ولايتك هيئت منتظمه‌سيله متناسب اولميان اويغونسز برحالده اولديغنه وودين محبسی ايسه روم ايلی قطعه‌سنده‌كی ارباب جنايت ايچون مركز حبسخانه‌سی بولنديغنه بناءً روسجقده مجدداً انشا اولنان متصرفلق دائره‌سی صره‌سنده مركز ولايت ايچون منتظم برمحبس ياپلديغی كبی ودينده دخی اوروپا حبسخانه‌لرينه معادل غايت جسيم برمحبس دائره‌سی انشا ايتديرلمش وهرقضاده ايجابنه كوره يكيدن دوائر حكومت ياپلمش واكثر دائره‌لرك ابنيه‌سيله مفروشات وتزييناتنك مصارفی قصبه‌لرده اولان تجار وسائر ذی اقتدار اصحاب ثروت طرفلرندن بالافتخار تسويه وايفا قلنمشدر

بیوك بالقانده اورخانیه دینلان قضا سکسان خانه‌لی وصوموبجی‌نامیله برقریه ایکن مناسبت موقعیه‌سی جهتیله ولایتك تأسیسندن‌صکره اوراسی برقضا مرکزی اولمق اوزره تشکیل واسمی اورخانیه تسمیه اولندیغی کبی طوتره‌قان قریه‌سی دخی کذلك مستقل قضا مرکزی اتخاذ قلنمش اولمغله اشبو ایکی کوی آز وقت ایچنده برر قصبه هیئتنده کسب وسعت ومعموریت ایلمشدر

طقوزنجیسی دوائر بلدیه‌در مقدما درسعادتده یاپیلان التنجی‌دائره‌دن بشقه ممالك محروسه‌نك هیچ برطرفنده دائرهٔ بلدیه اولمیوب حالبوکه مملکتلرك انتظام حال وهیئتی بونلرك وجودینه موقوف اولدیغندن بند آتیده الغا اولندیغی بیان اولنان واردات رسومیه‌دن ضررسزجه‌اولنلری مملکتك تنظیماتنه براغیله‌رق هرقصبه‌ده برر دائرهٔ بلدیه تشکیلیله درون قصباتده بولنان سوقاقلرك تنظیف وتوسیعی وقالدیرملرك تنظیم وتسویه‌سی وارزاق‌وحوایجك محافظهٔ اوزان‌واسعاری‌کبی‌خصوصات والحاصل‌قصبه‌لرك انتظامنجه کافهٔ احتیاجات بودائره‌لره حواله قلنمش واولبابده یاپیلان تعلیماته تطبیقاً فعلیاتی بالاجرا هرمحلده آز چوق آثاری کورلمشدر

بلده‌لرك انتظام وضابطه‌سیچون اك لزوملی اولان وسائلك بریده پولیس صنفی ایسه‌ده اولوقت بونام ایله مأمور وخدمه استخدامنه بعض افکار مانع اولدیغندن آنك مقامنه مفتش نامنده برصنف احداث اولنه‌رق واولبابده یاپیلان تعلیمات مخصوصه‌سنده کوستردیکی وجهله بونلر صنوف ودرجاته تقسیم ایله وظیفه وخدمتلری تعیین قلنه‌رق حاصلی قصبه‌لرك پولیس خدمت ومأموریتی دخی بونلره کوردیرلمشدر

بورایه‌قدر بیان اولنان مواد متنوعه‌نك وبونلره متفرع ایشلرك تنظیم وتسویه‌سی آراسنده برطرفدن دخی ولایتك امورمالیه‌سی دفتردار ادیب افندینك انضمام همت‌وغیرتیله قلمه آلنان نظامنامه‌ده تعریف‌وتفصیل

اولندیغی وجهله یکیدن برقاعدهٔ مضبوطه و منتظمه تحتنه قونیلوب اول بال محاسبات عمومیه اسکی وچوروك شیلردن تطهیر اولنمق ایچون قابل تحصیل اولمیان برطاقم بقایای عتیقه دفترلردن چیقارلمش وواردات رسومیه ایچنده مظالمدن معدود اولان برخیلی واردات تنزیل والغـا ایدلمش واولوقت اموال ویرکو تحریر املاك قاعده‌سی اوزرینه اولمدیغندن موجود اولان ویرکو ضم وتنزیل ایدلمیه‌رك یکونی دائره‌ســنده وافرادی بیننده تعدیل وتســویه قلنمغله برابر تحصیل اموال میریه ماده‌سی ضبطیه اداره‌سندن آلنه‌رق بونك ایچون برتحصیلدار صنفی احداث اولنمش وبونلرك وظائفی حقنده دخی آیروجه یاپیلان تعلیمات مخصوصه‌سنده محرر اولدیغی وجهله ویرکو وبدل عسکری واعشـار وارداتنك کانون ثانی ایچنده آرقه‌سی آلنمق اوزره تحصیلاتی تقـاسیطه ربط اولنمش و تسلیماتی ایچون افراد اهالی یدنده یعنی بورجلرینی اوده‌مش اولنلرك حفظنده قالمق ومختارلرك وقبضماللرك حیله وفسادلرینی دافع اولمق اوزره بهری بشر وبررغروشلق برنوع مطبوع بیلتلر ایجاد قلنمش اولمسیله بومضبوطیت وامنیتك وخلقجه علی‌العموم حاصل اولان ثروت وممنونیتك ثمره ونشانه‌سی اولمق اوزره اموال میریه بقایا قالمیه‌رق تماميله وقت وزماننده تحصیل اولنمغه باشلامش وحتی سکســان ایکی سنه‌سی کافهٔ اموالی سنه‌سی ایچنده تحصیل اولنوب سنهٔ آتیه‌یه بر اقچه دور ایدلمامش اولمسیله بونك هیچ بروقتده وبریرده امثالی اولمدیغی حالده طونه ولایتنده وقوعی جمله‌یه باعث تعجب وحیرت اولمشدر

ایشته بو اصـول واجراآت ایله خزینهٔ دولتك واردات وعائداتی اساساً صاغلندیرلمش وتحصیلی تسهیل ایدلمش اولدیغی مثللو اهالیجه ثروت ومعموریت آرتدقجه واردات خزینه‌نك مقداری دخی فوق‌العـاده تزاید اتمشدر

شویله‌که ولایتك بدایت تشکیلنده مالیه نظارتندن ویریلان والحالة هذه محفوظ بولنان دفترده مفرداتیله کوستردیکی وجهله ولایتی ترکیب ایدن سلستره وودین ونیش ایالتلرینك ولایت اصولندن اول کمرك وطوز ودخان رسوماتندن ماعدا کافهٔ وارداتی ایکیوز یکرمی التی بیك بوقدر کیسه‌دن عبارت اولمغله آنك اوزرینه ولایتك تنظیماتی اقتضاسنجه برطاقم واردات رسومیه لغو وتنزیل اولنمش وبوندن ماعدا آوستریادن رعی ایچون هرسنه دوبریجه اووه‌سنه کلان کلیتلو موقان اغنامنك ورودی منع ایدلمسیله بوندن آلنان رسومات دخی طبیعی تنزل اتمش وصواد نامیله سنه بسنه التزامه ویریلان میری چایرلرینك دخی اکثریسنه چرکسلر اسکان ایدلمکله وارداته محل قالمامش اولدیغی ومقرر اولان ویرکو واعشار ورسوماته یکیدن هیچ براچقه ضم وعلاوه وقوعبولمدیغی حالده مجرد ترقیات طبیعیه ثمره‌سی اوله‌رق ولایتك سکسان ایکی سنه‌سی وارداتی اوچیوز بیك کیسه وسکسان اوچ سنه‌سی اوچیوز اللی بیك کیسه راده‌سنه چیقوب ایرتسی سنه صبری پاشانك مدتی اولان سکسان درت سنه‌سنده اوچیوز یتمش بیك کیسه‌یه وارمشدرکه التون حسابیله برمیلیون سکزیوزاللی بیك لیرا دیمك اولور

مصارف جهته کلنجه ولایتك کافهٔ مأمورلری مکمل اولمغله برابر ضبطیه نفراتنه وارنجه‌یه قدر جمله‌سنك معاشلری مستوفی ودولغون اولمسیله بدایت تشکیلده مصارفك سابقندن التی بیك کیسه فضله‌سی کورنمش ایسه‌ده واردات جهتنده آنك یکرمی قاتی نسبتنده ظهور ایدن ضمائم وترقیات وولایتجه وقوعبولان بوقدر اجراآت مجرد کافی معاشلرله قوللانیلان اهل ومقتدر مأمورلرك معاونت واستقامت وغیرتلری ثمره‌سی اولدیغی حالده درسعادتجه مصارفات خزینه‌نك تعدیل وتصرفنی مأمور معاشلرینك تنقیص وتنزیلی خصوصنده ظن ایدن بعض وکلانك نظرنده طونه ولایتی مأمورلرینك مصارفی

استکثار اولنمقدن خالی اولمدیغندن و بوملاحظه ایله ولایت معاونلکی و بعده اجنبی مدیرلکی کبی مأموریتلر الغا ایدلدیکندن بالضروره بومقصده توفیق حرکت ایچون ولایتجه سائر خصوصلرده دخی بعض تعدیلات اجراسیله مصارفك یکونی سابقی درجه‌سنه تنزل ایتمش و مدحت پاشادن صکره مأمورینك معاشلری یاری‌یاری‌یه تنزیل قلنه‌رق طبیعی سوء استعمالات میدان آلمسیله وارداتك مقداری دخی سنه بسنه تنزل و تدنی ایدرك ضمائم واقعه‌نك قسم کلیسی محو وضایع اولدقدن بشقه اشاغیده بیان اولنه‌جغی وجهله اشبو سوء استعمالات الکبیوك محاذیر ومخاطراته سبب وداعی اولمشدر

یوقاریده تعداد اولنان افعال و آثار تنظیمیه‌نك ثمراتی اوله‌رق افراد اهالی نائل اولدقلری امنیت وراحت وحریتك لذتنی آله‌رق طرف طرف اسباب تجارت توسع ایتمش وامور فلاحت وزراعتی تسهیل ایچون اوروپادن اوراق و خرمان ماکنه‌لری کبی ادوات جلب اولنه‌رق روسجق جوارنده برده نمونه چفتلکی یاپلمسیله زراعت خصوصنده هرکسه یکیدن بر شوق وغیرت کلمش والحاصل طونه ولایتنك ایکی سنه ایچنده اکتساب ایلدیکی حال انتظام هرطرفده شهرت بولمش وکافهٔ اجراآت باب عالیجه تقدیر اولنه‌رق ولایت اصولنك یعنی طونه‌ده تجربه اولنان نظامات وقواعدك ایالات سائره‌یه دخی تعمیمنه قرار ویرلمش وبناءً علیه طونه ولایتنده بدایت تشکیلندنبرو نه‌اجراآت اولمش ونقدر نظامات وتعلیمات یاپلمش ایسه برر صورتلرینك وتعریفنامه‌لرینك باب عالی‌یه ارسالی اراده بیورلمش اولمغله جمله‌سی مکتوبیٔ ولایت رفعت افندی که شمدی وزرادن رفعت پاشادر آنك همت واقدامیله جمع اولنه‌رق تقدیم قلنمش ودرسعادتجه طبع اولنوب مندرجاتنه تطبیق حرکت اولنمق ایچون نسخه‌لری بالجمله ولایاته کوندرلمش اولدیغی مثللو احکامی نظامات دولت صره‌سنده دستور العمل اولمق اوزره مجموعهٔ دستوره دخی عینیله درج اولنمشدر

اكثر ولاياتده اشبو اصول وقاعده‌لرك برطاقمی اجرا اولنمش ایسه‌ده ادرنه وسلانیك وازمیر كبی معمور وزنكین محللردن ماعدا ولایاتك استعداد وقابلیتلری طونه‌یه مقیس اولمدیغی جهتله چوغی دوام ایده‌میه‌رك بوزلمش وفقط بعض ولایتلرده منافع صندقلری بر درجه‌یه قدر تأسس ایدوب حتی ازمیر ولایتی منافع صندقلرینك طقسان یدی سنه‌سنده سرمایه‌سنك ایكیوز بیك لیرایه وارمش اولدیغی كورولمشدر

طونه ولایتی تأسیسات جدیده اقتضاسنجه یدی سنجاق وقرق سكز قضا واون بش قدر ناحیه‌یه منقسم اولوب سنجاقلرك متصرفلری صبری پاشا وراسم پاشا وعبدالرحمن پاشا كبی عفیف ومقتدر ذوات اولدیغی مثللو قضا قائممقاملری وناحیه مدیرلری دخی بالتجربه استقامتلری متحقق اولان آدملردن انتخاب ایدلمش وامور شرعیه مأمورلرینك دخی مدت موقته‌لری فسخ ایله اك زیاده اهل ومقتدر اولان نائبلر دائمی صورتله ابقا اولنمش وبوجهتله استقامت فعل وحركتلرندن امین اولان مأمورلر مأموریتلرندن دخی امین بولنمش اولدیغندن وبونكله برابر معاشلرك دخی كفایتی جهتیله كیمسه‌نك بشقه برشیده كوزی اولمدیغندن بیوك وكوچك كافهٔ مأمورین ولایت برفامليا اعضاسی كبی اتحاد ایدرك خالصانه وحمیتكارانه چالشدقلری حسبیله آچیلان طریق ترقی كوندن كونه توسع اتمش وداخل ولایتده قطع طریق وغصب اموال ماده‌سی كلیاً بتوب وعادی قتل وسرقت كبی افعال جنائیه دخی ارقه‌سی كسلمك درجه‌سنده آزالوب امنیت عمومیه كمالیله حاصل اولمش وهله رشوت وارتكابك لقردیسی بیله اونودلمش ایدوكنه ومسلم وغیر مسلم سكنهٔ ولایت بوحالی كوردكچه وكندولره عائد اولان فوائد مادیه ومعنویه‌نك درجاتنی حس ایلدكچه آنلره دخی برشوق وغیرت كله‌رك جمله‌سی ممنون ومسرور اولدیغنه بناءً آرتق روسلرك بالقان پولتیقه‌سیله دولتی اتهام اتمك ودنیانك وباخصوص اوروپانك نظر

دقت و نفرتنی جلب ایلك ایچون اون بش سنه‌دنبرو ایقاع ایلدکلری شکایات وتحریکاتك قوتی قالمامشدی لکن روسیه دولتنك پولتیقه‌سی اقتضاسنجه اسلاو ملتنی اویاندیرمق وبلغارلری کلیاتیله برلشدیرمك ایچون روسیه‌ده اولان اسلاو جمعیتلری معاونت نقدیه‌ایله بهرسنه بلغار چوجقلرندن بر چوق کنجلری تحصیل علوم و فنون وسیله‌سیله روسیه‌یه جلب اتدکلرندن بونلر اوراده درسلرینی آلوب عودت اتدکدن صکره کندولره هم افکار اولان کنج طاقملرینی اضلاله ساعی اولملریله اکرچه بوحالك مضرت عظیمه‌سی معلوم ایسه‌ده تحصیل علوم و فنون ایچون ممالك اجنبیه‌یه کیتمك ایستیانلرك منع عزیمتلری ممکن اوله‌میه‌جغنه وسکنهٔ ولایتك قسم اعظمی اولان بلغارلر ایچون دولت طرفندن یاپلمش ویاخود اعانهٔ دولت ایله تأسیس اولنمش برمکتب اولمیوب اکرچه اسلام ایچون موجود صبیان مکتبلری بر درجه‌یه قدر اصلاح ایدلمش وهر قصبه‌ده برر رشدیه مکتبی موجود بولنمش ایسه‌ده بونلر دخی اسلام ایچون کافی اولمدیغنه بناءً اسلام وخرستیان چوجقلری امور مذهبیه‌لرینی بشقه برنجی درجه‌ده اولان کندو مکتبلرنده اوقویوب اوکرندکدن صکره ایکیسی برلشوب معارف وفنون لازمه‌یی برلکده تحصیل اتمك وآرتق بلغار چوجقلرینك ممالك اجنبیه‌یه کیتملرینه حاجت ووسیله قالمامق اوزره مرکز ولایتده بر مکتب سلطانی ویدی سنجاغك مرکزلرنده برر مکتب اعدادیهٔ ملکیه تأسیس اولنمسی و بعض قضالرده تسهیل ایچون شعبه‌لر یاپلمسی و ترکجه و فرانسزجه تدریس اتمك اوزره معلملر جلب ایدلمسی صورتنه بعض ارباب وقوف ومعلومات ایله بالمذاکره قرار ویریله‌رك مفصل لایحه‌لری قلمه آلنمش وبونك محتاج اولدیغی سنوی اللی بیك لیرا قدر مصرفدن نصفی مقداری ولایتك فضلهٔ وارداتندن اولمق اوزره طرف دولت علیه‌دن احسان بیورلدیغی حالده نصف دیکرینك اهالیٔ

ولایت جانبندن تسویه‌سنه مجلس عمومیٔ ولایتده موافقت اولنمش اولمغله لایحهٔ مذکوره باب عالی‌یه عرض اولنمشیدی

روسیه ایلچیسنك انتریقه‌لری

بو ایشلره بر طرفدن بو وجهله چالشیله طورسون دیکر طرفدن ولایتك تأسیسات وتنظیماتی وکوندن کونه ترقیاتی روسلرك روسیه‌ده اولان اسلاو قومیته‌لرینك افکار وتصمیماتنه طوقندیغی جهتله درسعادتده بولنان روسیه ایلچیسی اینیاتیف بتون بتون طونه ولایتنه حصر نظر دقت ایدوب شو تنظیمات وشو تشبثاتی اخلال اتمك ایچون هردرلو انتریقه‌دن واحداث اراجیفدن خالی اولمدیغی مثللو کندوسی خیلی وقت درسعادتده بولنوب هرایشی آکلامش ومابین همایونجه اسماع اولنه‌جق شیلری اوکرنمش اولدیغندن اورایه راجع اولان القاآتنده دخی مدحت پاشا ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك اصول وقانونی خلافنه بر طریقه کیتمکده اولدیغندن یقین وقتده طونه ولایتی مصرکبی امتیاز آلتنه کیره‌جکدر وطوتیلان قاعده دخی پادشاهك استقلالنه طوقنه‌جق مجلس مبعوثان مقدمه‌سیدر دییه‌رك بو سوزلری مرحوم سلطان عبدالعزیزه اسماع ایدوب اکرچه خاقان مرحوم بو لقردیلرك نصل منبعدن چیقدیغنی ونه‌نیتدن منبعث اولدیغنی بیلدیکی جهتله اهمیت ویرمامش ایسه‌ده جنرال اینیاتیفك افکارینه خادم اولان واسطه‌لر مدحت پاشانك یاپدیغنی بوزمق ایچون چالشدقلرندن واوصره‌ده مرکز ولایتده تجمع ایدن مجلس عمومی اعضاسنه دائر طونه غزته‌سنه بالتصادف یازلمش اولان بر بندده اعضای مجلس دینه‌جك یرده نصلسه مبعوث وکیللر تعبیر ایدلمش اولمسیله بوماده دخی چکینلان وبلکه قورقیلان ودشمنلر طرفندن ایقاع ایدیلان اوهامی تأییدایلدیکندن معارف خصوصنه دائر برمنوال محرر عرض اولنان لایحه قبول اولنمیه‌رق رد اولنمش

وباب عالیدن کلان جوابده احوال‌خزینه‌نك بومصرفه مساعد اولمدیغی
بیان قلنمش اولمغله تصورات مشروحه کیرو قالمشدر

بلغار اختلالی

بلغارستان دینلان محللرده بولنان مسلم وغیر مسلم عموم اهالینك
برمنوال محرر نائل اولدقلری رفاه وسعادت حال جهتیله یوقاریده بیان
اولنان اسلاو جمعیتلرینك وبونلرك شعبه‌لری اوله‌رق کشنوده وبکرشده
اولان قومیته‌لرك بلغارلر حقنده اولکی کبی وسائط ایله وتحریکات معنویه
ایله اجرا اتدکلری افساداتك تأثیری اوله‌مدیغندن سکسان اوچ سنه‌سی
موسم صیفنده داخل ولایته مسلح اشقیا فرقه‌لری سوقیله بلغارلری جبراً
عصیانه تشویق واغوا اتمك تشبثنده اولدقلری مدحت پاشا طرفندن خبر
آلنوب اولوقت صدراعظم بولنان عالی پاشایه یازمشیدی

کلان جوابده باب عالینك استخبارات ومسموعاتی دخی بوصورتله
اولدیغندن همان تدابیر مقتضیه‌یه تشبث اولنه‌رق اومقوله اشقیا ظهورنده
ضرب وتدمیر ایدلمسی امر اولنمغله مدحت پاشا کیفیتی مکتوم طوته‌رق
عسکرجه ترتیبات لازمه قرارلشدقدن‌صکره نه‌طرفدن وقنغی‌نقطه‌دن خبر
کله‌جکنه انتظار اتمکده‌ایکن سکسان‌اوچ سنهٔ رومیه‌سی شهرمایس اوائلنده
زشتویدن ظهور ایدن برتلغرافنامه‌ده « دون کیجه افلاق طرفندن
زشتوینك اوست طرفنه برقاچ فرقه مسلح اشقیا تجوب وزشتوی بلغار
کنجلرندن برجمعیت جسیمه‌ایله برلشوب صباحلین قوزی اوتلاتمق‌ایچون
قصبه خارجنه چیقمش اولان بش نفر اسلام چوجقلرینی فجیع برصورتله
تلف اتدکدن‌صکره طرنوی‌یه طوغری کتمشلردر » دیو محرر ایدی

مدحت پاشا همان اوساعتده ایکی بلوك عسکر آله‌رق وبالتصادف
اوآره‌لق اسلیم اوزرنده بولنان برواپوره بنه‌رك زشتوی‌یه وصولنده

اسلام وخرستیان اهالینك جملهسنی بر دهشت ووحشت حالنده بولمش اولوب آنجق اصل ایش ایلروده اولدیغندن وتلغرافله طرنوی وسلوی وغبروهدن آلنان معلوماته کوره اشقیای مرقومهنك عددی زشتویدن قاتیلان بلغارلرله برابر یوز سکسان ایکیوز نفردن عبارت اولدیغی حالده اولجه اتدکلری مخابره اوزرینه اطراف قصبهلرده اولان بلغار کنجلری دخی اثنای راهده بونلره التحاق ایدرك وکتدکجه جمعیتلری تکثر وتجسم ایلیهرك نیتلری غبروهیه کتمك واورادن بالقانی طوتمق صورتی ایسهده غبروهنك اوست طرفندهاولان واولکی اختلاللرده مجمع اشقیا اتخاذ قلنان قاپینوه وابلانوه مناسترلرینه اولجه مدحت پاشا طرفندن دردر بلوك عسکر قونلمش وطرنویده دخی ایکی طابور عسکر بولنمش اولدیغنه مبنی اشقیای مرقومه او طرفی سوکدیرهمیهرك اك بیوك جمعیتی سلوی قضاسنده واقع طوسه بالقانه کیرمش ودرحال طرنویجه تدابیر سریعهیه تشبث اولنهرق اقتضاایدن جهتلرك عسکر واهالیایله احاطهایدلمش اولدیغی آکلاشلمشدر *

اشقیانك زشتویده سکزر اونر یاشنده معصوم اسلام چوجقلرینی برمنوال محرر غدارانه وظالمانه برصورتله تلف اتملری اوراجه اهل اسلام ایله خرستیان بیننده برفنالق چیقارمق واسلامی خرستیان علیهنه اغضاب اتمکله مسلمانلر خرستیانلری قیرهیورلر دیدیرمك ایچون قومیتهلر تعلیماتیله یاپلمش برحرکت وحشیانهاولدیغندن بوبابده اقتضا ایدنلرهمواعظ ونصایح اجراسیلهبرابر روسجقدن کتوریلان عسکر محافظهٔ مملکتایچون اوراده براغلدقدن وبرده مأمورین ولایت وعسکر ایچرو طرفلرده بواختلال غائلهسیله مشغول ایکن طونه نك نقاط سائره سندن برطاقم اشیا فرقهلری دها کچوریلهجکی اولجه آلنان معلومات جملهسندن اولهرق بونك ایچون ودین وروسجق وطوطجیده بولنان عسکردن سواحله موقت قرهغوللر اقامه اولنمق اوزره اولجه محللری ترتیب وتعیین قلنمش

وقوماندانلرینه معلومات ویرلمش اولمغله بونك دخی اولوجهله اجرای فعلیاتیچون همان اوكون اوامر لازمه‌یی اعطا ایتدكدن صكره مدحت پاشا سیر سریع ایله طرنوی‌یه یتیشمیشدی

اشقیانك طونه‌دن بروطرفه كچمسی هنوز ایكی كون اولمشیكن اسلمیه وقازغان وطوریان وایوراجه كبی اوچ بش كونلك محللردن برطاقم مسلح بلغارلر اونریكرمیشرنفر برلكده‌اولدیغی وبرطاقملری‌سواری بولندیغی‌حالده طرنوی وسلوی حوالیسنه یایلمش واوغرادقلری كویلری دهشت وهیجانه دوشورمش اولدقلرندن اهل قرادن اسلام طاقمی خرستیانلردن احترازاً جامعلره وخرستیانلر اسلامدن خوف ایله كلیسالره تحصن اتملریله بوآرالق ایكی ملتدن برطاقم ادبسز واویغونسز اشخاص وخصوصیله قبطی كروهی بوحالی فرصت عد ایدرك وسلاحلنه‌رق غصب وغارت اموال ایچون اللرندن كلان فنالغی اجرایه تصدی ایلدكلرینه و اصل اشقیانك * طوسه بالقانده اولان جمعیتی بركون اول كوزلجه صارلمش اولمسیله آنلرك نصل اولسه اخذ وتدمیری مقرر ایسه‌ده حادثه‌نك اك زیاده سقط ومخاطره‌لی جهتی طاغیلان و اطرافه یاییلان بلغارلرك القاآتندن ظهوره كلان بومقوله فناقلر اولدیغنه بناءً بوجهته پك زیاده اهمیت ویریله‌رك ابتدا سلاح طاشیمق قطعیاً وموقتاً منع اولنمغله برابر یبانجی ومسلح اشخاصی طوپلامق وجامع وكلیسالرده قپانمش اولان اهل قرایی تأمین اتمك وبواختلالی فرصت عد ایدرك اویغونسز حركاته قالقشمش اولان اشخاصی طوتمق اوزره هرطرفه عساكر نظامیه وضبطیه‌دن قوللر سوق اولنوب اوقبیلدن پك چوق اشخاص طوتلمغله طرنویده حبس اولنمشیدی

طوسه بالقانده اولان اشقیا ایله عسكر واهالی بیننده مضاربه ومصادمه اوزایوب طرفیندن ایچه مقتول ومجروح وقوعبولدقدن صكره كرك اوجمعیتدن وكرك اطرافه طاغلمش اولان سائر اشقیادن طوتیلانی

دخی اوصره‌ده کلکه باشلدیغندن بونلرك محاکمه‌سی ایچون طرنویده آلتیسی اسلام و آلتیسی بلغار اولمق اوزره اون ایکی نفر معتبران اهالیدن مرکب برمحاکمه مجلسی یاپلمش وروسجقده بولنان قونسلوسلرك بعضیسی بالذات وبعضلرینك طرفلرندن قنچلاریه‌لری بالوکاله محاکمه‌ده بولنمق اوزره طرنویی‌یه کلمش اولملریله آنلرده حاضر اولدقلری حالده اشقیانك محاکمه‌لری بالاجرا چونکه فصل دعوانك ومحاکمه‌نك اویله اوزون اوزون تفصیله محتاج محلی اولمیوب اصل موجب جنایت اولان احوال برطاقم اشخاصك ممالك اجنبیه‌دن قالقوب ممالك عثمانیه اهالیسندن برنوع خلقی دولته قارشو عصیانه ویکدیکری علیهنده مقاتله‌یه دعوت واجبار ایچون مسلحاً حرکت اتمك واوزرلرینه کیدن عساکر دولته سلاح آتمق خصوصندن عبارت اوله‌رق قول وفعللری بواحوالی مع زیاده مصدق اولمغین اجرا اولنان محاکمه‌لری اوزرینه قانون جزایه تطبیقاً مجلسجه اعداملرینه حکم اولنانلرك مضبطه‌لری یاپلدقجه همان صلب ایله جزالری اجرا و یرلی بلغارلردن بونلره جبخانه کوتورمك وغلاغوزلق اتمك مثللو وسائر درلو معاونتله ایکنجی درجه‌ده متهم اولنلر دخی کذلك یاپیلان حکم مضبطه‌لری موجبنجه برطرفدن پرانغه‌یه وکورکه قونلمق اوزره ودینه اعزام واسرا قلنور و اجراآت واقعه‌نك یومیه عدد وکیفیتی باب عالی‌یه بیلدیریله‌رك عالی پاشا طرفندن تقدیر وتبریکی حاوی جوابلری آلنور ایدی محاکمات واجراآت ماده‌لری بووجهله غایت سرعت و دقتله برصورت منتظمه‌ده جریان اتمکده ایسه‌ده فقط دیکر طاقمك یعنی اشقیایه التحاق اتمك اوزره اطراف وجواردن کلمش اولدقلری حالده برلشمکه وفعلاً اجرای شقاوت اتمکه وقت قالمیه‌رق طوتیلان بلغارلر ایله برمنوال محرر بوقاریشیقلقدن استفاده ایله یغما کرلکه قالقشمش اولان کروهك عددی بك زیاده‌لشوب توقیف اولندقلری محللر بونلری

استیعاب اتمدیکندن بوطاقمدن اسم وشخصلری معلوم اولان ویاخود حالاً وصفةً معذور بولنانلرك اللرندن سلاحلری آلنه‌رق وهربرینه اجرای نصیحت ایدیله‌رك قصبه وقریه‌لرینه اعاده قلندقدن وفعلاً جنایت ایله متهم اولنلر بالتفریق آیروجه توقیف اولندقدنصکره بلغار واسلام وقبطی کروهندن واراذل اشخاصدن قریه‌لرده غارت ویغمایه واهالیٔ قرایی تخویفه کیرشمش اولان سرسری مقوله‌لرینه قرقر اللیشر دکنکدن یوزر دکنکه‌قدر ضرب اولنه‌رق وهربری کفالته ربط ایدیله‌رك صالیویرلمش وزشتویده بش نفر اسلام چوجقلرینی بالذات قتل و اعدام اتمش اولان اشخاص طوسه بالقانده‌کی اشقیا ایچنده اولدیغی حالده بر قاچی معرکه‌ده تپه‌لنه‌رك ایکیسی حیاً طوتلش وبونلر اشقیایه قاتیلان زشتوی بلغارلرندن بولنمش اولدیغندن محاکمه‌ده اعداملرینه حکم اولندقدنصکره جزالری زشتویده اجرا قلنمق اوزره مرقوملر وکذلك رؤسای اشقیادن اولوب اعدام جزاسیله محکوم اولدقلری حالده مصادمه‌ده یاره‌لنمش اولنلر خسته‌خانه‌ده بولندقلرندن جریحه‌لری کسب التیام ایدنجیه قدر اومقوله‌لر توقیف اولنمشلردر

بوحال اختلال آراسنده عجیب وغریب بروقعه ظهور ایدوب شویله‌که طرنوینك بالقان جهتنده واقع بیروه اهالیسندن بر بلغار زوجه‌سیله ترلاسنده ایشلر ایکن ایکیسی بردن قتل وذبح ایدلمش اولمغله شوجنایتك حسب‌الظاهر اسلام طرفندن وقوعی ظن قوی ایله ملحوظ ایسه‌ده اوطرفلرده اسلام اهالی اولمدیغندن ویومیه مدحت‌پاشا طرفندن اعلانات وتفتیش واحضاره متعلق خدمات‌ایله ضبطیه نفراتی وسائره کوندرلدیکندن اشبو قتلك وقوعی کونی ناحیهٔ مذکوره‌یه کیتمش اولان مأمورین وضبطیه نفراتی بولدیریلوب احتیاطاً توقیف اولنمش ومادّه‌نك سائر صورتله دخی تحقیقاتنه پك زیاده اهمیتله ابتدار قلنمشیدی

مقتوللرك جسدلری ترلادن قالدیریلور ایکن بونلری ذبح اتمش اولان قلیجك بالچیغی برینك نعشی آلتنده بولنوب کتورلمش ولدی المعاینه عساکر نظامیه وضبطیه سواریسنده بولنان بکلك قلیج بالچغی اولدیغی آکلاشلمش اولمغله درحال ایکی صنف عسکریو قلمه ایتدیرلدکده جمله قلنجلرك بالچقلری تمام و یرنده اولدیغی کبی حقلرنده اولنان ظن وشبهه یه مبنی توقیف اولنان ضبطیه لرك واز جمله اك زیاده محل سوء ظن وتهمت اولان ضبطیه محمد چاوشك قلیجلری دخی نقصانسز ایسه ده اشبو محمد چاوشك قتل کونی مأموریتله اوطرفه کیتدیکی وسرخوش کورلدیکی وبومقوله سوء حرکاتك کندوسندن صدوری ملحوظ ایدوکی اولنان تدقیقاتدن آکلاشیلوب فقط مقتوللر قلیج ایله کسیلمش وظهور ایدن بالچق بوایشده استعمال اولنان قلیجك اجزاسندن بولنمش اولدیغی حالده محمد چاوشده اولان قلیجك نقصانسز اولمسی باعث تردد اولوب کندوسی ایسه بویله برفعلك صدورینی قطعیاً انکار اتمشیدی

نهایت ایدیلان تدقیقات جمله سندن اوله رق سلاح تعمیر ایدن تفنکجی اصنافی جلب ایله ایچلرندن بریسی محمد چاوشك قلیجنده اولان بالچق ضایع اولمش اولدیغندن برباچق یاپمق اوزره قلیجنی اوکی اوغلیله کندویه کوندرمش واوده دکاننده موجود پراکنده ادوات ایچنده براسکی بالچق بوله رق طاقمش اولدیغنی تقریر وچاوش مرقومك اوغلی دخی مرقومك افاده سنی تصدیق ایلدیکندن وبونك اوزرینه محمد چاوشك دخی انکاره مجالی قالمیه رق سرخوشلق حالیله بلغار قاریسنك عرضنه تسلط ایدر ایکن زوجی اوزرینه کلمکله ایکیسنی بردن قلیج ایله کسوب اعدام ایلدیکنی اعتراف ایتدیکندن مرقوم محمدچاوش همان اوکون قاعدهٔ عسکریه یه تطبیقاً قورشونه طوتیلوب اعدام اولنمشدر

حادثه نك اك زیاده شدتی اوچ کون قدر اولوب بومدت ایچنده معرکه

ومصادمه‌لرده بالمقابله تلف اولانلردن ماعدا یومیه سکزر اونر نفر محکومینك صلب واعدام و براوقدرینك کورك وپرانغه جزالریله مجازات اولنمسی وبرطرفدن مسلم وغیر مسلم تفریق ایدلمیه‌رك ساعی بالفساد اولان اراذل اشخاصك میدانده ضرب وتنکیل قلنمسی واك صکره محمد چاوشك دخی برمنوال محرر مجازاتیله اجرای عدالت ایدلمسی عبرت مؤثره‌یی موجب اوله‌رق اثر اختلال وفساد اوچ‌درت کون ظرفنده مندفع وبرطرف اولمش وبالقانك نیش وصوفیه جهتنده‌کی بلغارلر مستثنا اوله‌رق آنلردن ماعدا یرلرده وفلبه واسلمیه طرفلرنده برچوق قصبه‌لر وکویلر اوجه عصیانه حاضرلنمش ایکن بواجراآت جمله‌سنه دهشت وعبرت ویرمش اولدیغندن دفعةً هرطرفه بر سکونت کلمش وبونك اوزرینه مدحت پاشا بر هفته‌قدر دها طرنویده قاله‌رق وسائل امنیت وآسایشی اکمال ایتدکدنصکره زشتویه کلمشدر

اشقیانك قارشو طرفدن فریخ وفخور زشتویه کچمسی و اورادن برچوق اشخاصك بونلرله برلشمسی واهل عصیانی تسلیح اتمك ایچون زشتوی جوارنده مناستره کلیتلو اسلحه جمع وادخار ایدلمسی زشتوی بلغارلرینك معلوماتیله اولدیغنده شبهه یوغیسه‌ده بدایت امرده کچن اشقیا ایچرولره طوغری ایلرولمش ایکن وهرطرف قارشمش اولدیغی حالده برده زشتویده بونك اسباب ومبادیسنی تحری ایله اوصره‌ده اوراده دخی بر مشغولیت چیقارمق موافق مصلحت کورنمدیکندن یالکز محافظه ایچون بر مقدار عسکر براقیله‌رق ایجابی مسئله‌نك ختامنه تعلیق ایدلمشیدی

بودفعه صره‌سی کلمش اولدیغندن بش نفر صبیلرك قاتللری اوراده صلب واعدام اولندقدنصکره زشتویجه فساد واختلالده ذی‌مدخل اولنلر بالتحقیق میدانه چیقاریلوب طرنویدن بقیهٔ اشقیا اوله‌رق کتوریلان وزشتویده دخی یرلی واجنبی وپاپاس کروهندن اشقیایه مادی ومعنوی

معاونتلری تبین اتمسندن طولایی اخذ اولنان سکسان درت نفر اشخاص مختلفه‌یی مدحت پاشا زشتویدن راکب اولدیغی واپوره آله‌رق حزیران اوائلنده روسجغه عودت اتمشدر

اشخاص مرقومه‌نك روسجق مجلس کبیر تمییزنده تدقیقات ومحاکماتی رؤیتله ایچلرندن اعدام وکورك جزالرینه حکم اولنانلرك روسجقده جزالری اجرا وچند نفر پاپاس آینه‌روزه نفی واجلا اولندیغی کبی اجنبیلر دخی قونسلوسلری واسطه‌سیله مملکتلرینه ابعاد ایدیله‌رك مسئله‌یه نهایت ویرلمش وتفصیلاتی قاعده اوزره باب عالی‌یه عرض اولنمشدر

بو حال اوزرینه ولایتك امنیت وآسایشی تمامیله عودت اتمش واو آرالق سلطان عزیز مرحومك آوروپادن طونه طریقیله عودتی خبری کلمش اولدیغندن مدحت پاشا پشته‌یه‌قدر کیدوب اورادن استقبال اتمش وخاقان مرحوم برکیجه ودینده وایکی کیجه روسجقده حکومت دائره‌لرنده مسافر اولوب مدحت پاشانك کافهٔ اجراآتنی تقدیر وکندوسنی یکیدن تلطیفات شاهانه‌لریله تسریر بیورمشدر

اهل قراده عساکر احتیاطیه نامیله بر هیئت منتظمه تشکیلی

ولایتك اندفاع حادثه ایله امنیتی عودت اتمش ایسه‌ده روسیه‌ده وبکرشده اسلاو قومیته‌لرینك مشهود اولان غیرت متوالیه‌سنه نظراً ایلروده دخی بوکبی وقعه‌لرك وبلکه دها اطرافلی ومکمل حادثه‌لرك ظهور ایده‌جکنده اشتباه اولمدیغنه وحالبوکه هریرده وهرنقطه‌ده دائمی عسکر بولندیرمق قابل اولمیوب اهل قرا ایسه بومقوله احوالده بر قاعده‌یه تابع اولمدقلری جهتله بغتةً بویله بر حادثه وقوعنده شاشیروب مسلم وغیر مسلم هرصنفك سلب امنیتله یکدیکرینه هجوم اتمك داعیه‌سنه دوشدکلری بو دفعه‌کی حادثه‌ده کوریلوب اکلاشلدیغنه بناءً شو محذور عظیمه بر چاره

بولنمسنی مدحت پاشا فریضهٔ حالدن عد ایدرك اولبابده وضع واتخاذ ایلدیکی اصول اقتضاسنجه کویلرك اهالیٔ مسلمه‌سندن عساکر نظامیه وردیف مسلکنده اولان ومستحفظلق خدمتیله مکلف بولنان نفوسدن ماعدا موجود نقدر نفوس ذکور وار ایسه اون بش یاشندن آلتمش یاشنه قدر اولنلری عساکر احتیاطیه اعتبار اولنه‌رق عساکر نظامیه قاعده‌سی اوزره اون باشی و چاوشلر نصبیله ایام خالیه‌ده ممکن مرتبه تعلیم اتمك ودفعةً بر حادثه ظهورنده عساکر نظامیه‌دن بلوك ضابطلری تعیینیله قضاسی داخلنده طوپلانوب اوزرلرنده بولنان ضابطك امرینه کوره حرکت ایلمك وحسب‌الایجاب قضاسی حدودندن خارجه چیقمسی لازمکلور ایسه هرنفره میریدن یومیه قرق پاره ویرلمك اوزره وسائر احوال متفرعه‌سنك درجیله بر تعلیمات یاپیلوب باب عالی‌یه عرض اولنمش وبونلر ایچون قرق بیك تفنك استنلمش اولدیغندن موجبنجه اجراسنه مساعده بیورلمش وتفنکلرك دخی بر خیلیسی کلوب تقسیم قلنمش اولمغله ولایتك قوهٔ موجودهٔ عسکریه‌سنه ضمیمةً بویله بر قوهٔ احتیاطیه دخی حاصل اولمش وبونك منافع ومحسناتی میدانده اوله‌رق صورت تنظیم وترتیبی دخی وطن ومملکتلرینك محافظه‌سیچون عموم اهالیٔ مسلمه‌نك خواهش وموافقتلریله یاپلمشیکن بلغارستانی الك صکره بر روسیه مملکتی یاپمق افکارنده بولنانلرك ایشنه کلدیکی جهتله محمود ندیم پاشانك ایلك صدارتنده طونه ولایتی تأسیساتندن اول باول محو والغا ایلدیکی شیلرك بریده بو ماده‌در

طونه ولایتنده ساحل وحدود قره‌غوللرینك احداثی

ولایتك داخلاً محافظه‌سی نقدر مهم ایسه طونه سواحلنك مضبوطیتی دخی اوقدر لازم ومهم‌اولوب خصوصیله ولایته برطرفدن همحدوداولان صربستانك حدود اوزرنده ودیکر طرفدن افلاق وبغدانك طونه بوینده

هرنقطـه‌ده قره‌غوللری وار ایکن بزم طرفده هیـچ قره‌غول بولنمیوب
بویدن بویه آچیق وخالی بولنمسی پك چركین ونامناسب اولدیغندن بوكاده
بر چاره بولنمق ولایتك تنظیماتی جمله‌سندن معدود اولوب فقط نهراً وبراً
خط حدودك مسافه‌سی پك اوزون اوله‌رق بوندن الڭ مهم اولان جهتلر
ودینده‌كی تیموق نهری حدودیله آندن طوپلجی‌یه‌قدر طونه سواحلی ایسه‌ده
بونك مسافه‌سی دخی یوز ساعتدن زیاده اولمغله بوقدر مسافه‌نك هرنقطه‌سی
دائمی صـورتله محافظه اولنمق ایچون عسـاكر نظامیه قوللانلمق موافق
اصول اولمدیغنه ومعاش ایله نفرات موظفه ترتیب اولنسه بوده سـنوی
یكرمی اوتوز بیك لیرا بر مصرف اوله‌رق ایلروده طبیعی وضروری ایفا
اولنه‌میه‌جغنه مبنی قارشو یقه‌ده اولاحلرك ودیكر جهتده صربلرك حدود
قره‌غوللرنده اتخاذ ایلدكلری اصول اوزره بو ایشـك اهالی‌یه تحمیل
اولنمسندن بشقه چاره‌اولمیوب فقط آنلرك یاپدقلری كبی قره‌غول خدمتلرینك
سلك ردیفده بولنان نفراته تخصیصیله ایجاب ایدن نفراتك آنلردن اخذ
واستخدامنه بزجه نظامات عسـكریه مساعد اولمدیغندن و بو ماده یالكز
ترصد خدمتی اوله‌رق بو وظیفه‌یی ایفاده مسلم وغیر مسـلم اهالینك فرقی
بولنمدیغنـدن نفرات مقتضیه بلا اسـتثنا هرصنفدن آلنمق وابتدا مقدمه
اوله‌رق ودیندن اشـاغی نقاط مهمه‌یه یاپدیریلان آلتمش قدر قره‌غولده
تجربه قلنمق اوزره زیرده محرر ترتیبات اجرا قلنمشدر

شـویله‌كه هر قره‌غوله اونباشی مقامنده برر موظف نفر قونیله‌رق
كویلولردن دخی مناوبةً بش نفر تعیین قلنور ایسه آلتی كشی برقره‌غولی
اداره ایده‌جكندن بونفرات حاصـل اولمق ویالكز اوچ آیده بر كره بر
هفته قره‌غول نوبتنده بولنمق اوزره هرقره‌غوله جوار اولان اسلام وبلغار
وچركس وتاتار وقبطی صنفندن اولان اهالینك اون بش یاشندن یوقاری
نفوس ذكوردن هرقره‌غول ایچون یدییوز نفر تحریر وبوده اون قسمه

تقسیم اولنه‌رق برنجی قسمی اولان یتمش نفرك اون نفری احتیاطه آلیقونلدقدن صکره قصور آلتمش نفری اوچ طاقه تفریق ایله هرطاقی بهر هفته بشر نفر اوله‌رق اوچ آیده بر کره قره‌غول نوبتنده بولنمق وقسم اول برنجی سنه بووجهله نوبتنی ایفا ایتدکدن ایکنجی سنه‌سی قسم ثانی وبعده اون سنه‌یه قدر قسم ثالث ورابع الی آخره بوصورتله مناوبه‌سنی اکمال ایلمك اوزره برقاعده وضع ایدلمشدرکه شوقاعده اقتضاسنجه برآدمه اون سنه‌ده برآی نوبت کلوب او نوبتنی‌ده برسنه ایچنده فاصله‌لی درت هفته‌ده ایفا ایتمش اوله‌جغندن هیچ کمسه‌یه آغر وزحمتلی وکندی مشغولیتنه مانع اولمدیغی جهتله جمله طرفندن حسن تلقی اولنه‌رق بواسطه توفیقاً فعلیاتی اجرا وهر قره‌غوله التی تفنك وپلاسقه ونوبتجی بولنانلره مخصوص تیمور باش اوله‌رق التی یغمورلق وفس وصیف ایچون بیاض پانطالون وستری اعطا اولنمش وسنوی بیك سکز یوزغروش قره‌غولده بولنان اون باشی معاشی اولمق وایکی‌یوز غروش مصارف متفرقه قارشولغی بولنمق اوزره هرقره‌غوله سنوی ایکی‌بیك غروش تخصیص ایدیلوب خطب وصو کبی خوایجی دخی مناسبت آلان قریه‌لره تحمیل قلنمشدی

برمنوال محرر ترتیب اولنان عساکر احتیاطیه وطونه سواحلنه اقامه ایدیلان قره‌غوللر مناسبتیله ولایتك دوام ومحافظهٔ امنیتی دها قوتلشمش وداخل ولایتده سکز محلده بولنان ردیف دبویلرنده‌کی اسلحه‌کار قدیم اولدیغندن اواثناده یکی چیقمش اولان ایکنه‌لی تفنکلردن سکز بیك عدد تفنك اهالیٔ ولایت طرفندن مبایعه اولنه‌رق برخدمت وطنیه اولمق اوزره دبویلره قونلمسنه مجلس عمومیٔ ولایتده قرار ویریله‌رك مسلم وغیرمسلم اهالی طرفندن آقچه‌سی آزکون ایچنده وکمال خشنودی ایله تأدیه اولنمغله تفنکلر سپارش اولنه‌رق صبری پاشا مرحومك کوننده تماماً جلب اولنمشدر

جرمانیا واپوری حادثه‌سی

بو اثناده روسجق اسکله‌سنده وقوعبولان و هر طرفجه شایع و مشتهر اولان واپور حادثه‌سی ظهوره کلوب تفصیلی شو وجهله‌درکه ولایتك اسباب آسایش وامنیتی تزاید و ترقی ایتدکجه اسلاو جمعیتلرینك وکشنو و قلاص وابرائیلده وبکرشـده اولان اختلال قومیته‌لرینك غیرت ومساعیسی دخی او نسبتده آرتوب ینه برو طرفه اشقیا کچورمك تشبثاتنده اولدقلری خبر آلنمقده وبوکا قارشو تیقظات وتدابیره دوام واعتنا قلنمقده اوله‌رق بو حال ایچنده مشاهیر رؤسای اشقیادن اسملری خاطرده قالمیان بر صربلو ایله بر بلغارك قلاصدن تعلیمات ایله بلغراده کیتدکدن صکره تکرار عسکر یازمق وبرو طرفه کچورمك اوزره ینه قلاصه کیده‌جکلری تحقیق اولندیغندن و کندولری روسجغه اوغرایان آوستریا یولجی واپورنده بولندیغندن حال وحرکتلری لایقیله اوکره‌نلك و ممکن اولور ایسه طوتلمق اوزره مدحت پاشا طرفندن بونلرك یاننه ایکی نفر خفی مأمور قونلمشیدی

مأمورلرك بریسی مرقوملرله برابر قلاصه کیدوب و تشکیل ایتدکلری فرقهٔ اشقیایه داخل اولوب امنیتلرینی قزانمش واجرا ایده‌جکلری پلانلرینه وحرکتلرینه کسب اطلاع ایدرك مدحت پاشایه یازمش وحتی رئیس اشقیا هیئتنه مخصوص البسه و اسلحه‌لریله برابر کندوسی دخی برلکده اولدیغی حالده اوچنك بر یرده آلنمش اولان رسم فطوغرافیلرینی کوندرمش اولدیغی متعاقب مرقومانك قلاصده ایشلرینی اکمال ایدرك تعلیماتلرینی آلمق اوزره جرمانیا نام آوستریا پوسته واپوریله بلغراده کتمك ایچون قلاصدن چیقدقلرینی دخی بیلدیرمشیدی مرقومانك شقاوتلرینه شهرتلری کبی رسم فطوغرافیلری دخی دلیل و سند اولدیغندن مدحت پاشا بونلرك أله کچورلمسنی تصور وتصمیم ایدرك واپور مذکورك روسجق اسکله‌سنه ورودنده

واقعا مرقومانك واپورده اولدقلری خبر آلنمش ایسه‌ده اجنبی باندره‌سی آلتده بولنان بر سفینه‌دن و خصوصیله درونده ایکی‌یوز نفردن زیاده اجنبی یولجیسی بولنان بر پوسته واپوردن جبراً آدم آلمق ممکن اوله‌میه‌جغنه مبنی مدحت پاشا تصمیماتنك بالسهوله حصولنه چاره و تدبیر اولمق اوزره اولجه‌ترتیب اتمش اولدیغی ایکی نفر مفتشك یاننه آوستریا قونسلوسخانه‌سندن دخی بر مأمور ترفیق ایدرك واپوره کوندرمکله مفتشلر آلدقلری تعلیمات اوزره مرقومانك حاللرینی آکلامق و پساپورتلرینی کورمك اوزره بعض سؤال وجوابه تصدی ایتدکلرنده مرقومانك ایکیسی دخی جمعیت شقاوته ریاستله مغرور و او غرور ایله مست ومخمور اولملریله ترکلر حقنده عداوت وخصومتلرینی هضم ایده‌میه‌رك مفتشلر اوزرینه همان بر ره‌ولور چکوب بوشالتدقدن صکره واپورك باش قماره‌سنه کیرمش و آتدقلری ره‌ولور اصابت اتمدیکی جهتله مفتشلر بونلری تعقیب اتمامش ایسه‌ده واپورده بولنان یولجیلرك جمله‌سی ابتدا سلاح سسندن و متعاقباً اشبو ایکی شخصك باش قمره‌یه کیروب و ایکی هکبه طولوسی جبخانه‌لریله متعدد شیشخانه و ره‌ولور کبی سلاحلرینی میدانه چیقاروب تحصنه حاضرلاندقلرندن توحش ایدرك جمله‌سی واپوردن طشره چیقمش و واپورك قپودانی و خدمه وطائفه‌لرندن هربری برر طرفه قاچوب صاوشمش اولمسیله قوجه واپور بو ایکی حیدودك النده قالمشدر

آنك اوزرینه مدحت پاشا طرفندن ضبطیه عسکری تعیینیله واپورك اطرافی صاریله‌رق محافظه‌سنه و واپوردن طیشارو چقوب حال دهشتده قالمش اولان یولجیلرك تأمین و اداره‌سنه اعتنا اولندیغی صره‌ده آوستریا قونسلوسی واپورلرك آجنته‌سیله برابر کمال تلاش ایله مدحت پاشایه کله‌رك شو فنالغك اصلاحیله واپورك یوله دوام اتمسیچون بر چوق مذاکرات وقوعبولمش ایسه‌ده شقیلر باش قمره‌یه تحصن ایدوب و قپوسنی قپایوب

سلاحلری اللرنده مدافعه‌یه حاضرلانمش اولدقلرندن شو حال دوام ایتدکجه یعنی مرقوملر واپوردن چیقارلمدقچه طیشاروده بولنان یولجیلرك واپوره کیرمیه‌جکلری افاده‌لرندن اکلاشلمش و برآرالق واپورك قپودانی جلب ایله استجواب اولندقده اوده بومألده افاده‌ایله قطعیاً جواب ویرمش اولدیغنه وا کرچه سفاین و قونسلوسخانه کبی اجنبی باندره‌سی اولان یرلره عسکر ادخال اولنمق وانلردن جبراً آدم آلنمق مثللو معاملاتك اجراسنه عهود موجوده مانع ایسه‌ده اشبو ممنوع اولان محللرك برقنغیسنه اشقیانك مداخله‌سی وقوعبولور وقونسلوسلری دفعنه مقتدراوله‌میه‌رق حکومتدن استعانه‌ایدیلور ایسه اوحالده مأمورین اجنبیه‌نك موافقتیله حکومت محلیه طرفندن قوهٔ جبریه استعمالنه جوازاولمق طبیعی وضروری بولندیغنه بناءً وبوضرورت ولزومه استناداً واپوره لزومی قدر عسکر ادخالیله اشقیای مرقومه‌نك طوتلسنه قونسلوس موافقت ایتمکین بوقرار وموافقت اوزرینه مدحت پاشا طرفندن امر اعطاسیله بر طابور اغاسی قوماندانسنده اوله‌رق واپوره کیرمش اولان ایکی چاوش واوچ نفر ضبطیه قمره‌یه یاقلشوب قپویی آچمق ایچون طابور اغاسی طرفندن اولنان نصایحه مرقومان سب وشتم ایله جواب ویرمش اولملریله قپونك بالطه‌ایله قیرلمسنه مجبوریت حاصل‌اوله‌رق اولوجهله قیریلوب آچلدقده مرقومان ایکی اللرنده‌کی طبانجه‌لریله بردن عسکر اوزرینه آتش ایتمش اولدقلرندن او آتش ایله عسکردن حافظ چاوش کوکسندن اوریلوب دوشمش اولدیغنی متعاقب ضبطیه‌لر طرفندن دخی بالمقابله صربلو اولان شقی تپه‌لنمش وارقداشی اولان بلغار مجروحاً طوتیلوب اوده ایکی اوچ ساعت صکره وفات ایتمشدر

بووقعه اوزرینه واپور یولجیلرینی آله‌رق یولنه دوام ایتمش وکیفیت مدحت پاشا طرفندن تلغرافله بابعالی‌یه بیلدیریله‌رك عالی پاشا طرفندن کلان تلغرافنامه‌ده بو اجراآتك دخی اصابتی تقدیر اولنمش و بو حال

ایچنده وقعه‌نك صورت جریانی درحال آوروپا غزته‌لرینه یازلمغله بدخواهانك بوندن طولایی ملحوظ اولان مبالغاتنه دخی میدان ویرلمامش اولدیغندن بومسئله‌ده ایکی شقیٔ مشهورك محو وجودندن بشقه بعض کمسه‌لرك ظنی کبی موجب اعتراض برحال اولمیوب فقط آوستریالولر ماده‌یه اهمیت ویرمك ایچون قونسلوسی اتهام ایدرك همان عزل اتمش و صربلولر دخی اتلاف اولنان شقیدن طولایی باب عالی یه شکایته باشلامش اولملرینه مبنی جنرال اینیاتیف بونی فرصت و وسیله عد ایدرك مدحت پاشانك طونه‌دن قالدیرلمسی ایچون پك زیاده چالشمش وحتی برقاچ دفعه ضرب قپوکتخداسنی آله‌رق برلکده مابین همایونه قدر کیتمش ایسه‌ده مدحت پاشا وظیفهٔ مأموریتنی ایفا ایلمش اولدیغی بیانیله جواب ویرلمش اولدیغی کبی آوستریالیلر دخی قونسلوسی بغیر حقٍ عزل اتمش اولدقلری صکره‌دن اکلایوب طربزون قونسلوسلغنه تعیین ایدرك اجرای مکافات اتمشلردر

مدحت پاشا حقنده اولان سوء قصد کیفیتی

لکن روسلرك وبالتبعیه صربلولرك اصل ملتزملری مدحت پاشانك طونه‌دن قالدیرلمسی صورتی اولدیغی حالده بونك حصولی ممکن اوله‌مدیغی جهتله بکرشده اولان اسلاو قومیته‌سی طرفندن وبرده صربستان پرنسی میخال جانبندن مدحت پاشانك اتلاف ایدلمسی تدابیر شنیعه‌سنه تشبث اولنه‌رق ابتدا قارشو طرفدن کوندرلمش اولان ایکی شخص اشبو سوء قصدی بالذات اجرایه جسارت ایده‌مامش اولدقلرندن اصلاحخانه‌ده قوندره صنعتی معلمی اولان نمچه‌لی اسمی خاطرده قالمیان برشخصی اطماع اتمش اولملریله مدحت‌پاشا برکون اصلاحخانه اوتلنك بغچه‌سنده اولدیغی حالده شخص مرقوم چالیلق آرقه‌سنه کیزلنه‌رك اورادن یدنده‌کی

پشتوه آتش ایده‌جکی صره‌ده خوف وتلاش ایله نصلسه دوشوب بایلمش وبو فعلدن ندامت ایله اورادن طوغریجه آوستریا قونسلوسخانه‌سنه کیدرك و یدنده‌کی پشتوی وکندویه ویریلان اقچه‌لری ابراز ایدرك ماده‌یی بالاطراف تقریر اتمش اولمسیله بو کیفیت ایچون قونسولاتودن مفصل برقطعه راپورت یازیلوب شخص مرقوم او راپورت ایله مدحت پاشایه کوندرلمش اولوب انجق مرقومك روش حال وافاده‌سنه واولدنبرو خدمتده بولندیغی جهتله مجرب اولان افعال واخلاقنه نظراً کندوسی بویله بر فعل ردیئك اهلی اولمدیغی حالده سرخوشلق حالیله آلدانمش وایلروسیچون تأمینات قویه ویرمش اولدیغندن حقنده هیچ برمعامله ایدلمیه‌رك خدمتنده ابقا اولنمشدر ینه‌او صره‌ده صربستانده‌کی کوپری پلنقه‌سی دینلان قضا اهالیسندن تخمیناً اوتوز بش یاشنده و یوان نامنده برصرب مدحت پاشانك سایسلك وکیلارجیلك مثللو برخدمتنه کیرمکه چالشوب قبول اولنمدیغندن حریف اشبو عدم‌قبولی کندوسنك خرستیان بولنمسندن ظن ایدرك اسلام اولمق ایچون متصرفلق مجلس اداره‌سنه عرضحال ویرمش واوراده معاملاتی بالاجرا اسمی عمر تسمیه اولنمش اولمغله مرقوم تکرار بو اسم وصفته استناداً مدحت پاشانك خدمت ذاتیه‌سنه صوقلمغه چالشوب اصرار دخی ایتدیکندن وحالبوکه صربستانده طوغوب بیومش اولان واولاد وعیال صاحبی بولنان برصربك مملکتنی ترك ایله روسجغه‌قدر کلوب عادی برخدمت طلبنده بولنمسی هیچ مناسبت آلمیه‌جغی کبی مسلمان اولمق استمسی دخی خارق‌العاده اوله‌رق دها زیاده شبهه‌یی دعوت ایلدیکندن بو افعال وحرکاتنه نظارت ایچون مفتشلك دائره‌سندن متعدد خفیه‌مأمورلری تعیین قلنمشیدی یکرمی کون قدر زمان کچدکدن صکره مأمورین خفیه‌دن برینك کتوردیکی معلوماته کوره اشبو عمر اغا نام دیکر یوان اقامت ایلدیکی بلغار خانه‌سنك بر اوطه‌سنده صربستانه کیزلی برمکتوب یازوب

وبر چوبان صوپاسنك ایچنی دلەرك مکتوبی اکا یرلشدیروب قرەدن بلغرادە کتمك اوزرە بر بلغارە تسلیماً کوندرمش اولمغله درحال آرقەسندن آدملر چیقاریلەرق شخص مرسل پلونەدە صوپەسیلە طوتیلوب کتورلمش وصوپەنك ایچندن صربجە ایکی صحیفه مفصل برمکتوب چیقمش اولدیغندن ترجمە ایتدیرلدکدە کوپری پلنقەلی مرقوم یوان طرفندن صرپ پرنسی میشلك یعنی میخال بکك قرناسندن برذاتە یازلمش اولوب مألندە پرنسك ارادەسی موجبنجە روسجغه کلمش وپاشانك یانەکیرمك استمش ایسەدە قبول اولنمدیغندن ومسلمان دخی اولمش ایسەدە فائدە ایتمدیکندن ایشی سلاح ایله کورمکه مجبور اولەجغنی وفقط پاشانك یاننده اولان آرنودلر کندوسنی صاغ براقیوب تلف ایدەجکلرندن پرنس طرفندن مملکتندەکی عیال و اولادینك محروم براغلمامسنی بالاطراف یازمش وآنك اوزرینه مرقوم جلب ایله یازی یازدیریلوب مکتوب معهود ایله تطبیق اولندقده آنك یازوسی اولدیغی تبین ایتدیکی کبی مادەیی کندوسی دخی انکار ایدەمیوب فقط سرخوشلق حالیله بویله برشی یاپدم دیمکدن بشقه لقردی سویلمك استمامش ایسەدە مجلس تمییز ولایتدە اجرا قلنان محاکمەسنی متضمن مضبطەدە تفصیل اولندیغی وجهله مرقومك پرنس طرفندن مخصوصاً سوء قصد ایچون کوندرلمش اولدیغی ثابت اولمغله حقندە قانوناً جزای شدید ترتب ایتمش اولوب فقط مدحت پاشانك شخص وذاتی علیهندە بر ایش اولدیغی جهتله کندوسی اجرا ایتمکلکی استمدیکندن ایجاب ایدن معاملەنك اجراسنی باب عالینك رأینه وپادشاهك ارادەسنه براغەرق مرقومی اوراقی ایله درسعادتە کوندرمش وجنرال اینیاتیف بوشخصك حیاتی خصوصندە دخی حیلی مساعی صرف ایلمشسەدە مثمر اولمدیغندن شخص مرقوم باب عالیدن مؤبد کورك جزاسیله حکم اولنەرق دیار بکر قلعەسنه کوندرلمشدر

بووقعه‌یی متعاقب ینه سـوء قصده متعلق بعض احوال دها ظهور ایتمشسه‌ده فعله چیقمغه وقت قالمیه‌رق متصدیلری اله کچمکله اوکی آلنمش واو صره‌ده بعض مذاکرات ایچون مدحت پاشـا درسعادته استنلمش اولدیغندن اولوجهله عزیمت ایتمشدر

مدحت پاشانك شورای دولت ریاستنه مأموریتی

صدر اعظم عالی پاشا کرید جزیره‌سنده اولوب خارجیه ناظری فؤاد پاشا مقام صدارتده قائممقام بولندیغندن طونه ولایتنه و ولایات سـائره‌یه متعلق بعض امورك مذاکره‌سندن صکره مدحت پاشا عودت ایتمك اوزره ایکن عالی پاشـا کریددن عودت ایدرك شـورای دولت و احکام عدلیه تأسیساتی حقنده اولان تصوراتنی اجرا ایتمك ایچون مدحت پاشـانك شـورای دولت ریاسـتنه و جودت پاشـانك احکام عدلیه نظـارتنه مأموریتلرینی فؤاد پاشا ایله قرارلشـدیرمش وارادهٔ سنیه‌سنی استحصال ایتمش اولمغله سکسان درت تاریخنده مدحت‌پاشا شورای دولته رئیس تعیین اولنمش وازمیر والیسی صبری پاشـا مقدما و دین متصرفی اوله‌رق طونه ولایتندن یتشمش اولدیغندن طونه‌یه دخی صبری پاشـا مأمور ایدلمشدر

او وقته قدر موجود اولان مجلس والا کافهٔ مصالحه مرجع اولدیغی حالده آنك یرینه شورای دولت واحکام عدلیه‌نك وضع و تأسیسی امور تشریعیه‌نك مصالح سیاسیه‌دن تفریقی مقصدینه مبنی اوله‌رق شووضع اصلی ایجابنجه بونلر تماميله یکی بر شکل وهیئتده ترتیب اولنه‌جغندن مدحت‌پاشا بوکا دائر عالی پاشادن آلدیغی تعلیمات اوزره شـورانك تشکیلاتنه تشبث ایدرك آز بر وقت ایچنده دوائر و اقلامی ومأمورین و خدمه‌سی وامور سائره‌سی تنظیم و اکمال اولنمش و مدحت پاشانك بر سنه قدر دوام ایدن مدتنده پك چوق نظامات وقوانین یاپلمشـدرکه أوزان و اکیالك اصول

اعشاریه‌یه تحویلی خصوصنه دائر یاپیلان نظامات و تابعیت قانونامه‌سی ومعادنه دائر اسکی نظامك تعدیلیله مجدداً تأسیس اولنان معادن نظامنامه‌سی کبی شیلر مدحت پاشانك مدت ریاستنده شورای دولت مذاکراتیله یاپیلان قوانین جمله‌سندندر

درسعادتده مکتب صنایعك تأسیسی

درسعادتده بولنان مکتب صنایع ایله امنیت صندوغی دخی کذلك مدحت پاشانك شورای دولت رئیسی ایکن کندوسنك بالذات صرف مساعیسی ایله احداث ایلدیکی آثار نافعه‌دن اولوب شویله‌که ولایاتده یاپیلان اصلاحخانه‌لر بر طاقم عجزه وبیکس ایتاملك محافظه و تربیه‌سیله برابر داخلی صنایعك و اهل صنعت و حرفتك تکثیری ایچون بر مأخذ ومکتب اولدیغندن درسعادتده دخی بویله بر شی یاپیلمسی وکلای دولت طرفندن ارزو اولنه‌رق سلطان احمد سمتنده‌کی متروك قلیج‌خانه بناسی مکتب یاپلمق اوزره تخصیص اولنمش و جسر عتیقدن مرور ایدن حیوان وعربه‌دن آلندیغی مثللو پیاده‌دن دخی اجرت اخذی قرارلشدیریله‌رق بوندن‌سنوی حاصل اولان‌درت یوزبیك غروش مقداری‌اقچه دخی‌بومکتبك مصارفنه قارشولق طوتولمش ایسه‌ده یاپیلان پلانلری اقتضاسنجه مکتبك مصارف انشائیه‌سی کلیتلی اقچه‌یه ومصارف دائمه‌سی قارشولق کوستریلان ایرادك درت‌بش قاتنی حاصل ایده‌جك سرمایه‌یه محتاج اولمسیله بوماده بر سنه‌دن‌زیاده قومیسیونلر مذاکره‌سنده قاله‌رق وهیچ بر شی یاپیله‌میه‌رق نهایت شورای دولتك تشکیلی اثناسنده بومکتبك صورت تأسیسی دخی عالی پاشا وفؤاد پاشا طرفندن مدحت پاشانك همت ذاتیه‌سنه حواله وتودیع اولنمشدر

بویله شیلرك احداث وتنظیمی ذاتاً مدحت پاشانك متلذذ و مفتخر

اولدیغی اموردن اولوب فقط آخرلری طرفندن مداخله اولنور ایسه برشی یاپلمق ممکن اوله‌میه‌جغندن بو شرط ایله محل مذکورك بش یوز چوجق استیعاب اتمك اوزره لیلی برمکتب صنایع یعنی اصلاحخانه هیئتنه قونلمسنی وتخصیص بیوریلان ایراد ایله اداره‌سنی تعهد ایدرك همان اوکوندن فعلیاتنه بدأ ومباشرت اتمسیله اوچ آی ظرفنده اطفال وایتامدن طوپلانیلان ایکی یوز قدر طلبه‌سیله مکتب وجوده کلوب کشاد اولنمش وآندن صکره آزوقت ایچنده اطفالك موجودی بشیوزی تجاوز ایدرك اصلاحخانه‌لر نظامنامه‌سی کبی بونکده ادارهٔ داخلیه‌سیچون برنظامنامه یاپلمشدر

مکتبه ایراد اوله‌رق تخصیص اولنان عتیق کوپری وارداتی اولوقت بحریه ناظری بولنان محمود ندیم پاشا ترسانه مصرفنه تخصیص اتمك وسیله‌سیله ضبط اتمش اولدیغندن آنك یرینه ینه عالی پاشا مرحومك همتیله املاك میریه‌دن غلطه‌ده اولوب سنوی درتیوز اللی بیك غروش قدر وارداتی اولان قومیسیون خانی اعطا بیورلمش واشبو خانك بناجه وموقعجه قابلیتی جهتیله اوزرینه برقات دها یاپیلور ایسه حال حاضرینك ایکی قاتی کرا ویره‌جکی آکلاشلدیغندن مدحت پاشا اون بیك لیرا استقراض ایدرك خانك بناسی اوزرینه برقاتدها علاوه‌سیله وغلطه بورسه محلنك دخی اورایه نقلیله فی‌الحقیقه خانك اجارت سنویه‌سی درت بیك بوقدر لیرا ایکن سکز بیك لیرایی تجاوز اتمکله مکتب ایچون مقدار کافی ایراد حصوله کلمشدر

مکتبك تحصیلات علمیه وصناعیه‌سنه کلنجه اطفالك یازی وقرائت وحساب خصوصنده اولان مراتب ودرجاتی ترقی ایتدکجه علوم ریاضیه وکمیویه‌یه متعلق درسلرك تدریس وتعلیمی ایچون معلملر تعیین اولنمش وصنایع متنوعه‌دن دمیرجیلك ودوکمه‌جیلك ومرانغوزلق ومرتبلك ومجلدلك ولیطوغرافیا وکبریت اعمالی وحرف دوکمه‌جیلکی وترزیلك

وسراجلق واویماجیلق وموددجیلك وقورشون بوری اعمالی مثللو مملکتده
الك لزوملی اولان صنعتلر تأسیس اولنەرق و بونلر ایچون اقتضا ایدن
ماکنه ومعلملر وادوات سائره تدارك ایدیلەرك اوراسی مکمل بر فابریقه
هیئتنه کیرمش اولمغله آز وقت ایچنده ترقیاتی ومادی ومعنوی محسناتی
جملەنك مشهودی اولمشدر

درسعادتده امنیت صندیغنك احداثی

بالاده ذکری کچن امنیت صندیغی دخی مملکتمزده خلقك احتیاجاتی
تسهیل ایچون ایجاد واحداث اولنان آثارك بریسی اولوب أقونومی
پولیتیق یعنی ثروت مللفننه واقف اولنلرك معلومی اولدیغی وجهله جمعیت
مدنیەنك احتیاجاتیچون مؤسس اولان بانقەلرك انواعی اولوب بونلرك
جملەسی سرمایەیه موقوف ومحتاج ایسەده اصل محور اداره اعتبار
خصوصی اولدیغی جهتله سرمایەسز یالکز اعتبار قوتیله برنوع بانقەلر
دها اولدیغنه وینه فن مذکور اقتضاسندن اولدیغی اوزره عمله وخدمه
کبی افرادك یومیه قزاندیغی اقچەلری بریکدیرمك ایچون اوروپاده مخصوص
محللر واداره‌لر بولندیغنه بناءً اشبو حکایه اولنان اعتبار بانقەلرینك وادخار
صندقلرینك وضع وتأسیسلرینه دائر مسائلدن معلومات آلنەرق بزم
مملکتده دخی خلقك حالنه واستعدادینه کوره برنوع صندق یاپلمسنی
مدحت پاشا طونەده ایکن تصور ایدرك لایحەسنی یازمش ایسەده اجراسنه
وقت قالمیوب درسعادته کلدیکندن بودفعه شورای دولت ریاستنده ایکن
میدانه قویدیغی آثار صرەسنده بوصندیغی دخی احداث وتأسیس اتمشدرکه
الحالة هذه بیوك یکی خانده امنیت صندیغی نامیله اجرای معاملات ایدن
صندق بودر نظامنامەسنی مطالعه ایدنلرك معلومیدرکه مذکور صندق هم
ادخار همده اقراض وادانه بانقەسی وظائفنی جامع اولوب اساس معاملاتی

افراد ناسك يوميه يكرمی غروشه‌قدر صنديغه كتوروب براقدينی اقچه‌لری
بريكديروب سنوی يوزده طقوز فائضيله استديكی وقت صاحبنه ويرمكدن
واحتياجی اولنلره رهن مقابلنده يوزده اون‌ايكی فائض ايله ادانه اتمكدن
عبارت بولنمش وصنديغك خدمتنه مقابل قزانجی وتجارتی فائض فرقی
اولان يوزده اوچه منحصر اوله‌رق جزئی كورينور ايسه‌ده امنيت
واعتمادی تقرر وتزايد ايتدكجه معاملاتی دخی توسع ايده‌رك كيت كيت
سنوی برقاچ يوز بيك ليرا دور ايتديكندن اون ايكی اون‌اوچ سنه مدت
ظرفنده غير از مصرف تمتعاتی يكرمی بيك ليرايی تجاوز ايدرك اوده
صنديغك سرمايه‌سنه ضم وعلاوه قلنمشدر

ايكنجی طونه ايشتوللرك الغاسی ايجونه بتكرار مدحت پاشانك مأموريتی

مدحت پاشانك طونه ولايتندن انفكاكی اوزرينه اسلاو قوميته‌لری
فرصت بوله‌رق اولكی اختلالك ايرتسی سنه موسم صيفنده دخی سابقندن
دها منتظم ومكمل اشقيا فرقه‌لری ترتيبيله طونه‌دن برو طرفه كچورمش
اولدقلرندن كچن سنه‌كی حال فساد واختلال تجدد ايدرك طونه ولايتنجه
بر غائله احداث اتمش اولديغی مثللو بو دفعه كچن اشقيانك بر طاقمی
بيوك بالقانك قلبه جهتنه دخی تجاوز اتمسيله ادرنه ولايتنجه دخی تلاشی
موجب اولمش ايدوكنه مبنی بوخبر ومعلومات اوزرينه سلطان عبدالعزيز
مرحوم مدحت پاشايی جلب ايدرك بوحريفلرك سن حقندن كلورسك
وايشی بتوروب ينه آز وقتده عودت ايدرسك تعبيريله مأموريتنی وهمان
عزيمتنی اراده بيورمش ومخصوص واپوردخی حاضرلنمش اولمغله مدحت پاشا
طوغريجه روسجغه وآندن مجمع اشقيا اولان طرنوی‌يه عزيمت اتمش
واكرچه بودفعه كچن اشقيا اولكندن دها زياده وحركتلری مكمل ايسه‌ده
برنجی وقعه‌ده سبقت ايدن تجربه ثمره‌سيله كويلرجه تلاش وقاريشقلق

اولميوب عساكر نظاميه وضبطيه واهالى دخى سبقت ايدن تجربه‌يه كوره حركت اتدكلرندن بالقانك مواقع متعدده‌سنده اجتماع وتحصن اتمش اولان اشقيا فرقه‌لرى بولندقلرى يرلرده اوريلوب وصاغلام طوتيلانلرى بعدالمحاكمه لاحق اولان حكم موجبنجه صلب ايديلوب حاصلى كچن سنه‌كى فساد واختلالده نصل حركت ومعامله اولنمش ايسه مدحت پاشا ينه آنك عينى حركت واجرا آت ايله يكرمى كون ظرفنده مصلحتى بتوروب عودت ايلمشدر

بونك اوزرينه آسايش ولايت تماميله عودت اتمش ايسه‌ده طونه واليسى صبرى پاشا اختلالك بدايت ظهورنده آشورى تلاش ايدرك باب عالى‌يه كوندرديكى تلغرافنامه‌سنده مأموريتندن استعفا اتمش اولديغندن بجايش صورتيله سلانيكه نقل اولنه‌رق طونه ولايتى عاكف پاشايه تفويض اولنمشدر

مدحت پاشانك بغداد ولايتنه مأموريتى

مدحت پاشا ينه شوراى دولت رياستنده دوام ايله چالشمقده ايسه‌ده نظامات وانشا آت وقوانينه متعلق امورك كافه‌سى شورانك نظامنامۀ اساسيسى حكمنجه اوراده تدقيق ومذاكره اولنمق لازم كلور ايكن تيمور يوللرينك وسائر بعض مهم شيلرك شورايه حواله ايدلميه‌رك اجرا اولنمغه باشلديغى وبوايسه شوراى دولتك هيئت مجتمعه‌سنه وبالخصوص مدحت پاشايه طوقنديغى جهتله اكرچه عالى پاشا حقنده اولان تعظيماتى اقتضاسنجه مدحت پاشا بوكا متحمل اولمش ايسه‌ده برصورتله منكسر ومفتور اوله‌رق بر ولايت واليكنى بوحاله ترجيح ايله ارزو ايتمكده ايكن بغداد واليسى تقى الدين پاشانك ظهور عزليله بغداد ولايتى آچلمش ومدحت پاشا طرفندن كوستريلان خواهشه عالى پاشا دخى بالسهوله موافقت

ایلمش اولمغین مدحت پاشا آلتنجی اردونك نظارتی انضمامیله بغداد والیکنه مأمور اولەرق سکسان بش سنەسی مارتنده درسعادتدن حرکت وعزیمت ایتمشدر

بغدادده رسومات مضرەنك لغویلە یرینه اعشار وضعی

ولایت اصولنك کافۀ ولایاته تعمیمی صرەسنده خطۀ عراقیه دخی ولایت اعتبار اولنمش ایسەده ولایتك اصول و قواعدینه دائر برشی یاپیلەمیوب احوال ملکیه ومالیەسی اسکی اصولده قالمش واحتساب و باج رسومی کبی واردات مضره ولایت اصولی اوزره الك اول الغا اولنەجق شیلردن اولدیغی حالده اوراده مع زیادة باقی وجاری اولەرق بالعکس بغداد وجواری وحوالیسی اراضیسنك محصولاتی اعشاردن مستثنا طوتلمش اولدیغنه والتنجی اردونك ترتیب وتشکیلی ایچون مقدما کوندرلمش اولان ترك الایلرینك استبداللری اجرا اولندقجه یرلرینه عراق اهالیسندن عسکر آلنمق طبیعی ایکن یالکز کردستان طرفندن قرعه نفراتی آلنەبیلوب نفس بغدادده وملحقاتنده قرعه اجراسی قابل وممکن اولمدیغی جهتله آلای وطابورلرك نقصانی ظهور ایتدکجه اصول عتیقه وجهله شورادن بورادن آدم طوتیلوب وبعضاً دخی محبسدن خفیف تهمتلی اولنلر آیریلوب عسکره یازلدیغندن موجود عسکرك اکثر اجزاسی بوصورتله یولسز بر اصلدن ترکب ایتمش ایدوکنه بناءً مدحت پاشانك بغداده وصولیله برابر شو ایکی ماده نظر دقتی جلب ایدرك ابتدا رسومات مضرەنك وخصوصیله الك باشلی وارداتدن معدود اولان احتساب رسومنك الغاسیله اکا مقابل بغداد جواری اراضیسی وبغچەلری محصولاتندن عشر شرعی آلنمسی قرارلشدیرلمش وبغداد ولایتی نفس بغداد وموصل وشهر زور وسلیمانیه ودلیم وکربلا وحله وبصره وعماره سنجاقلرینی مشتمل اولدیغی کبی منتفك دخی بر

سنجاق حكمنده واو وسعتده ايسه‌ده حكومتى التزام صورتيله مقطوعاً ناصر پاشا عهده‌سنده اولوب حالبوكه بوصورت اصول ونظامات دولته بر وجهله توافق ايتميه‌جكندن ولايتك سنجاق و قضالرى ممكن مرتبه قاعدهٔ ولايته توفيقاً يكيدن تعديل وتنظيم اولنديغى كبى منتفك سنجاغى دخى مقطوعيتدن چيقاريله‌رق امورملكيه و ماليه‌سى سائر سنجاقلر قاعده‌سنه توفيقاً اداره اولنمق اوزره مأمورلر تعيين اولنوب متصرفلغى دخى اوشرط ايله ينه ناصر پاشايه تفويض قلنمشدر

قرعهٔ عسكريه‌نك اجراسى دآنده طولايى ظهور ايدن اختلال

بر طرفدن بو وجهله احوال ملكيه وماليه‌يه دائر اجراآت صره‌سنده بر طرفدن دخى قرعهٔ عسكريه اصولنك تأسيسنه تشبث اولنمش ايسه‌ده بونك اجراسنه افكار اهالى مخالف اولوب اصرار اولنه‌جق اولور ايسه هرطرفدن عدم خشنودى اظهاريله بر غائله تحدث ايده‌جكى آكلاشلمش واولوقته‌قدر مأمورين سالفه‌نك تردد ومسامحه‌سى دخى بوندن ايلرو كلمش اولوب انجق خلقك بوبابده اولان مخالفتى جهالت ووحشت اثرى اولمسيله بوماده بر كره نفس بغدادده اجرا اولنور ايسه ارتق هرطرفده بالسهوله حصولى ممكن اوله‌جغى استدلال قلنمش اولديغندن ونفرات جديده‌يه اولان احتياج اوزرينه اردوجه ياپديريلان حسابه كوره نفس بغداد شهرينه اوچيوز بوقدر نفر اصابت ايتديكندن اولمقدار نفراتك اصولى وجهله همان قرعه چكيله‌رك اخذينه قرار ويرلمش وعسكريدن تعيين قلنان جمعيتلر معرفتيله اسنان عسكريه اربابى تفريق ايديلوب ايرتسى كون قرعه اجراسنك صره‌سى كلمش اولديغى حالده اخشام اوستى غروب شمسدن اولجه بعض سلاح سسى ايشيدلديكنى متعاقب آلنان خبرلرده شهرك مواقع متعدده‌سنه اهاليدن مسلح جمعيتلر طوپلانوب فساد واختلال آثارندن اولمق اوزره

حوسه تعبیر اولنان موالر اوقویه‌رق طاقم طاقم سوقاقلری طولاشدقلری و بر چوق اویغونسز ویغماجی اشخاصك دخی چارشویه وخرستیان ویهودی محله‌لرینه طوغری کتدکلری آکلاشلمشدر

مدحت پاشاده اردو نظارتنك آلنمسیله استعفا اتمسی

قالدیکه مدحت پاشایه بغداد ولایتنك توجیهنده اسلافی کبی اردونك نظارت واداره‌سی دخی برلکده ویرلمش وبوده عراقك احوالنه کوره فریضه‌دن بولنمش اولدیغی حالده بوصورت سرعسکر بولنان حسین عونی پاشانك افکارینه مخالف اولدیغندن مدحت پاشانك بغداده وصولیله مصالح ملکیه وعسکریه‌نك تنظیماتنه تشبث ایدر اتمز درسعادتده بعض بدخواهانك القا اتمش اولدقلری سعایت ایله اردونك اداره‌سی کندوسندن آلنه‌رق اردو رئیسی فریق سامح پاشایه حواله بیورلمش اولمسیله آنك اوزرینه مدحت پاشا ولایت مأموریتندن دخی استعفا اتمشیدی

ذکر اولنان حادثهٔ اختلال اشبو استعفا ماده‌سنی متعاقب ظهورایدوب عسکر استعمالنك مأمور مستقلی ایسه سامح پاشا اولمغله ارتق حادثه‌نك تسکیننه وبونك ایچون عسکر استعمالنه مدحت پاشانك مداخله‌سی اولمامق اقتضا ایدر ایسه‌ده وقعه‌یی داعی اولان قرعه ایشی اردو اداره‌سنك تفریقندن اول مدحت پاشانك رأییله قرارلشدیرلمش وهر نه ایسه شویله بر فنالق کلمش اولدیغندن بونك علی‌العجله تسکین و اصلاحنه باقلمیه‌جق اولور وبرایکی‌ساعت قدر وقت کچمکه براغیلور ایسه معاذالله تعالی شام حادثه‌سنه‌ثانی اوله‌جغی آثارندن آکلاشلمغین‌مدحت‌پاشا همان قشله‌یه‌کیدوب وعسکری سلاح باشنه طوپلایوب ابتدا خرستیان و یهودی محله‌لرینك و قونسلوسخانه‌لرك محافظه‌لریچون عساکر کافیه کوندرمك و دجله کوپریسنی آچدیره‌رق شط اوزرینه دخی صندالر ترتیبیله قارشو طرفك

مواصلاتنی قطع ایلك و برده شهردن خارجه وقوعبوله‌جق فراریلرك طوتلسیچون بر آلای سواری ایله شهرك اطرافنی احاطه اتمك مثللو تدابیرك اجراسیله برابر چونکه اختلالك اك باشلی جمعیتلرینك بریسی قنبر علی ودیکری شیخ محله‌لرنده اولمسیله مدحت پاشا طرفندن شیخ محله‌سنه درت بلوك عسکر و برطوپ ایله لوا سامح پاشا و بغداد متصرفی شاکربك وقنبرعلی محله‌سنه کذلك درت بلوك عسکر وبرطوپ ایله لوا فیضی پاشا مأمور اوله‌رق وکندولره امر شدید وقطعی ویریله‌رك کوندرلمشیدی

ارباب اختلال بو تدابیرك غایت اطرافلی وشدتلی طوتلدیغنی کوروب وخبرآلوب طاغلدقلری جهتله هیچ بر طرفدن بر کونه سلاح استعماله وقت قالمیه‌رق فتنه و فساد باصدیرلمش واوکیجه وایرتسی کون قباحتلی وذی‌مدخل اولمق اوزره طوتیلان اشخاصك عددی یوز سکسان بوقدر نفره بالغ اوله‌رق ایچلرندن اسنان عسکریه‌ده بولنانلر بلا قرعه عسکره ویرلدیکی کبی دیکرلری دخی تحقیق احواللریله اجرای محاکمه‌لریچون مجلس تمیزه حواله قلنمش و فرداسی ترتیب اولنان موقعلرده قرعه چکیله‌رك اصابت ایدن نفرات بلا مانع و مزاحم عسکره آلنمسیله بو ماده تصور اولندیغی وجهله بتون خطهٔ عراقده یعنی منتفك ودلیم و عماره کبی اکثر اهالیسی خیمه‌نشین بدوی اولان یرلردن بشقه محللرده قرعهٔ عسکریه اصولنك اجراسنه مقدمه اولمشدر

اردو نظارتنك ینه کمافی‌السابق ابقاسی

بو وقعه‌نك برقاچ کون آره‌سی کچه‌رك باب‌عالیدن مدحت پاشانك استعفاسنه دائر کلان جواب تلغرافیده اردونك نظارت وادارہ‌سنك کماکان عهده‌سنده ابقا اولندیغی اشعار اولنمغله بغداد قرعه‌سنی متعاقب کربلا وحله سنجاقلرینك دخی قرعه‌لری چکیلوب اساس ماده بو وجهله یرلشمشدر .

بو اثناده ایران شاهی حضرتلری طرفندن بغداده بر مأمور مخصوص کلوب سلیمانیه جهتنده وحدود اوزرنده بولنان وایرانه تابع اولان اورامان اهالیسی حکومت ایرانیه‌یه مخالفت اتمش اولدقلرندن اوطرفدن اوزرلرینه عسکر سوقی مقرر اولمغله شاید برو طرفه دخالت والتجا ایتدکلری حالده قبول اولنمامسی طلب وتکلیف اولنمش وباب عالیدن دخی بو مآلده امر کلمشدر تحقیقات واقعه‌یه کوره جبل مذکور سکنه‌سی سنی وشافعی المذهب اولدقلرندن ایران مأمورلریله اختلاف بوندن وبعض احوال ظلمیه‌دن منبعث اولوب اهالیء مرقومه مغدور ایسه‌ده باب عالینك امرینی انفاذدن بشقه بغدادجه بر تدبیره محل وامکان اولمدیغنه وفقط جبل مذکور خلقی یکرمی اوتوز بیك نفوس اولوب اکثریسی شجیع وبهادر اولمسیله لدی الاقتضا بونلرك منع مروری عسکره متوقف بولندیغنه بناءً حدود اوزرینه درت بش طابور کوندرلمشیدی

اوته‌دن ایران عسکرینك جبله دخولیله علی العموم اجرای معاملات شدیده‌یه باشلامش اولدیغندن عموم اهالی دولت عثمانیه طوپراغنه التجا اتمك وبرو طرفه مرورلرینی منع ایچون کوندریلان عسکرك ممانعتنه میدان ویرمامك اوزره قوجاقلرنده کوچك چوجقلریله برابر نسوانلرینی اوکلرینه قاته‌رق بوطرفه جان آتمش والحاصل ذکور واناث یکرمی بوقدر بیك نفوسدن مرکب جمعیت خلق سلیمانیه جهتنه کچمش اولدقلرندن بونلر موقةً مناسب اولان قضا وقریه‌لره یرلشدیریله‌رك اوچ آی قدر زمان طرف دولتدن اقوات ضروریه‌لری ایفا ایله حق مسافرتلرینه رعایت اولندقدنصکره باب عالی واسطه‌سیله حقلرنده ایران دولتی طرفندن عفو عمومی استحصال اولنه‌رق وتأمینات قویه آلنه‌رق جمله‌سی مرفهاً ینه محللرینه اعاده قلنمشدر

حله متصرفنك وميرالاىٔ وبيكباشيسنك قتل واتلاف اولنملرى و دغاره مسئلهسى

خطهٔ عراقيهجه اموال ميريهنك وضعى وصورت تقسيمى بشقه بر يولده اولوب تحصيلاتى دخى عسكر قوتيله اولمغله اگرچه ايلروده اصلاحى مقرر ايسهده بونك حصولى وقته محتاج اولديغنه وبر طاقم قبائل وعشائر ذمتلرنده مقاطعات ميريه بدلاتندن كليتلو مطلوبات اولوب آرالقده مواقعدن عساكر نظاميه ارساليله تحصيلى معتاد ايدوكنه بناءً بودفعه دخى ديوانيه وعفك عشائرندهكى مطلوبات ميريه ايچون سابق وامثالى وجه ايله ديوانيه موقعندهكى عساكردن برطابور عسكر ميرالايلرى قوماندا سنده وحله متصرفى ايله برلكده كيتمش ومديون اولان عشائر اصحاب زراعتدن ايسهده بونلرك چوغى خيمه نشين بدوى طاقمندن بولنمش اولمغله كيدن عسكر ابتدا دغاره وعفك دينلان محلره عزيمتله طابورك موجودى اوچيوز سكسان كشى اولديغى حالده بر نخلستانك كنارينه خيمه قوريلوب يرلشديرلمشدر

حالبوكه محل مذكورك حواليسى برطاقم اقوام وقبائل وحشيه ايله محاط اولهرق عفك خلقنك دخى مستعد عصيان اولدقلرى اولجه خبر آلنمش وميرالاى ايله متصرفك بالذات عزيمتلرى دخى بو اهميته مبنى بولنمش ايكن كندولرينك غفلت وتسيبلرى جهتيله عسكرك اقامتيچون انتخاب اولنان موقعك برطرفى برمنوال محرر نخلستان واطراف سائرهسى پرنج مزروعاتى اولهرق عسكرجه غايت مخاطرهلى اولديغى عربلر آكلامش اولدقلرندن اصل بورج صاحبلرى اولان شيخ ورئيسلرينك افساداتيله سكز اون بيك قدر عرب جمعيتيله كلوب عسكرى صارمش وعسكرك صوينى كسمش اولدقلرندن بوحال ايچنده طرفيندن محاربهيه

تصدی اولنوب عسکر جانبندن مدافعه‌یه بحق دوام اولنمش ایسه‌ده محاربه اوچ کون واوچ کیجه علی‌التوالی دوام ایدرك عسکر صوسز قالمش وجبخانه‌لری توکنمش وبو حال اثناسنده میرالای ومتصرف وبیکباشی واکثر ضابطان ونفرات شهید اولمش اولمسیله بونك اوزرینه بقیهٔ نفرات دخی طاغیلوب قچارکن عربلرك اللرینه دوشمش اولدقلری وعفك ودغاره عربلرینك بوحرکتلری اوزرینه اطرافده بولنان عشائر وعربانك دخی اظهار عصیان ایتدیکی حله ودیوانیه‌دن تلغرافلرله خبر ویرلدیکندن درحال مدحت پاشا طرفندن فریق سامح پاشا برقاچ طابور عسکرله چیقاریلوب مواقعده بولنان طابورلردن دخی ممکن اولنلرینك جلبیله آرقه‌سندن کوندرلمش واولجه منتفك متصرفلغنه تعیین قلنمش اولان ناصر پاشا وبرادری قبائل بیننده قدر ونفوذ اصحابندن اولوب خصوصیله ناصر پاشا مأموریت جدیده‌سی شوق وغیرتیله دولته برقات دها ابراز صدق وخدمت اتمك نیتنده بولندیغندن مدحت پاشا طرفندن واقع اولان اشعار اوزرینه مشارالیه دخی درت بیك سواری ایله دیوانیه‌یه کلوب سامح پاشا ایله برلشمشیدی

شو بیان اولنان وقوعات دغاره مسئله‌سی نامیله مشهور اولان وقعه‌نك مقدماتیدر.

بو وجهله دیوانیه‌ده تحشد ایدن قوهٔ عسکریه یدی طابور پیاده وبر آلای سواری نظامیه و درت بیك منتفك آتلوسی و بیك بشیوزدن زیاده کرد و چچن سواریسی اوله‌رق طوپ و جبخانه و سائر ادواتی مکمل اولدیغی و فریق پاشانك دیوانیه‌یه وصولی اوزرینه برآی قدر زمان کچدیکی حالده هیچ برحرکته تشبث اولنمامش ایدوکندن عربلر بوحالی خوف واحترازه حمل ایله شماروب و اول حوالیده بولنان خزاعل وبنی حکیم وجبور و ابوسلطان عشائری و سائر قبائل وحشیه‌دن برچوغی

بونلرله برلشوب متفرق محللرده و بعض قلعه‌لرده بولنان عسکری محاصره و تضییق ایتدکلرندن بشقه فرقهٔ عسکریه‌نك بولندیغی دیوانیه قصبه‌سنی ایچنده‌کی عسکرله برابر محاصره ایتمش و حله‌دن فرات طریقیله عسکره کوندریلان ذخائر و ارزاقی یغما ایلمش اولدقلری جهتله مصلحت کوندن کونه کسب جسامت واهمیت ایتمش و برطرفدن دخی اشقیا طاقمی یوللری طوتوب تلغراف تللرینی کسمش اولملریله مخابره منقطع اولمشدر

بوحال برآز دها دوام ایده‌جك اولور ایسه فساد وعصیان سائر محللره دخی سرایت ایدرك نه‌درجه وخامتی منتج اوله‌جغی میدانده اولدیغندن وبغدادده ایکی طابور پیاده‌ایله طوپچیدن بشقه عسکر قالمدیغی جهتله دیوانیه‌یه امداد ایچون عساکر کافیه سوقنه دخی امکان اولمدیغندن مدحت پاشا بالذات عزیمتی کوزه آلدیره‌رق موجود ایکی طابوردن اوچیوز قدر عسکر انتخاب ایدوب و اولوقت ارکان حرب بیکباشیلرندن بغدادده بولنان یحیی بکی برابر آلوب کیتمشدر

دیوانیه بغداده اوتوز ایکی ساعت مسافه اولوب آرا یرده حله قصبه‌سی بولندیغندن مدحت پاشانك حله‌یه وصولنده فریق پاشا و ناصر پاشا ولوا احمد پاشا و بونجه امرا و ضابطان ایله برابر دیوانیه‌ده محصور اولان فرقهٔ عسکریه‌دن نصل خبر آلمق ممکن اوله‌جغنی تصور ایتمکده ایکن فرقه ایله برابر اوراده اولان ارکان حرب رئیسی طاهر بك که شمدی طاهر پاشادر حال عصیانده بولنان جبور عشائرندن اوتوز قرق قدر سوارینك تحت حمایه‌سنده اوله‌رق تبدیل هیئتله حله‌یه کلوب فرقهٔ عسکریه‌ده بولنان قوماندان و بالجمله امرا وضابطانك مهریله ممهور بر مضبطه کتورمش و لدی المطالعه مآلنده عصات و اشقیانك کلیتیله برابر بر طرفدن جمعیتلرینك توسع ایتمکده اولمسنه و اکثریسنك یدنده ایشه یرار سلاح بولنمسنه مبنی بونلرله محاربه اولنوب قان دوکلمکدن وزراعتلری

تعطیل ایدلمکدن ایسه وقت مرهوننده ایجابنه باقلمق اوزره مصالحه ایدلمسی صورتی دها مرجح و مناسب کورندیکندن بحثله همان اولوجهله اجراسنه تشبث قلندیغی یازلمش و ظاهر بکلك افادهٔ شفاهیسنه نظراً طرفین بیننده مصالحه نامه‌لر یاپلمق و عربلره تأمینات ایچون رهن کوندرلمك و فریق پاشا طرفندن یازیلان بیورلدی‌یه مصحف شریف ربط ایدلمك مثللو عسکرك و حکومتك شوکت و سطوتنی محو ایده‌جك شیلر دخی یاپلمش اولمغله بوایسه یالکز اورالرك دکل بتون خطهٔ عراقیه‌نك اداره‌دن چیقمسنی موجب وخیم العاقبه برحال اولدیغندن و اکرچه یوللر اهل عصیان‌ایله مسدود ایسه‌ده مدحت پاشانك معیتنده بولنان یاور قول‌اغاسی تحسین افندی اورالرجه سرعت حرکتی مشهور اولان اسبی قوتیله اون درت ساعت مسافه‌سی اولان دیوانیه‌یه اشقیا ایچندن کچه‌رك اوچ درت ساعتده وصولنی تعهد ایلدیکندن همان مدحت پاشا طرفندن سامح پاشا بالاخراج یرینه فرقه‌ده بولنان لوا احمد پاشانك نصبیله برابر مومی الیهه یازیلان مکتوبده مضبطهٔ مذکوره مندرجاتنك کأن‌لم یکون حکمنده طوتلمسی یعنی مدحت‌پاشابالذات‌حله‌دن‌برطابورعسکرله فرات‌اوزرنده‌دغاره دنیلان‌محله منتهیٔ عزیمت اولدیغندن و محل‌مذکورحله ایله دیوانیه آراسنده وسط طریقه موازی بولندیغندن احمد پاشانك دخی عصاة عشائر ایله یاپیلان مقاوله‌یی فسخ ایدرك فرقه‌ده موجود عسکرك ایکی طابورینی دیوانیه‌ده براغه‌رق قصور عسکرله جمعیت عاصیه‌یی یاروب دغاره صدرینه کلمسی اشعار اولنمشیدی

مدحت پاشا بغداددن برلکده کتوردیکی اوچ یوز نفری حله‌ده بولدیغی پراکنده نفرات ایله برطابوره ابلاغ ایدرك ایرتسی کون چیقمش واحمد پاشا دخی آلدیغی امر اوزره حرکت اتمش اولدیغندن حله‌ایله‌دیوانیه آره‌سنده نصف‌طریقه موازی‌بولنان‌سالف‌البیان دغاره‌صدرنده ایکی‌عسکر برلشمشدر

محل مذكور نهر فرات اوزرنده اولوب فراتك جهت شرقيه‌سنده
بولنان دغاره وعفك وعشائر سائره مزروعاتى سقى اولنمق ايچون مقدما
فراتدن آچلمش اولان خرق توسع اتمسيله كيت كيت اوجهتده بولنان
اراضئ بسيطه‌يى صو باصوب اكرچه خرقدن كچن صولر آلت طرفده
شط الكار دينلان مجرا ايله شط الحيه منصب اوله‌رق ينه فرات ايله
برلشمكده ايسه‌ده صو باصان اراضينك زمينى آلچق اولمسيله قرق ساعت
طولنده بر بحيره يعنى كول تشكيل ايدرك آراسنده مرتفعجه اولان وآطه
كبى قالان محللرى فسدۀ عصاة تحصنكاه اتخاذ ايلمش ومذكور آطه‌لر طوپ
منزلندن اوزاق اولديغى كبى اطرافنده بولنان صولر صيغ اولمسيله بيوك
قايقلرله يناشمق دخى غير ممكن بولنمش اولديغندن اوحواليده‌كى عربلرك
ايكيده برده طغيان وعصيان اتملرينك بومحللره استنادندن نشأت اتمش اولديغى
آكلاشيلمشدر بناءً عليه ايشك الك كسديرمه تدبيرى بر منوال محرر
حاصل اولان كولك وجودى قالديرلمق ايچون صولر قورودلمق
و زراعته كفايت مقدارى صو ايچون بشقه بر خرق آچيلمق اوزره
اولباول موجود خرق و صدرك سدوبندايدلمسى صورتى اولوب اكرچه
توسع اتمش اولان خرق درت ذراع عمقنده و آلتمش ذراع عرضنده
اوله‌رق نهر فراتك عادتا نصفى اورايه صاپمش اولمسيله بونك حصولى
مشكل وبلكه ممتنع كبى كورينور ايسه‌ده عربلرك و خصوصيله هنديه
اهاليسنك بوفن و صنعتده پك زياده مهارتلرى اولديغندن مدحت پاشا
دها حله‌ده ايكن هنديه‌دن بعض ماهر اوسته‌لرى جلب ايدوب بونلر اون
اون ايكى كون ظرفنده‌صدرك سدينى وصويك قطع وبندينى‌تعهد اتملريله
همان اسبابى تدارك اولنه‌رق‌ايشه باشلاتديرلمش اولديغى كبى بر طرفدن‌دخى
موجود عسكر ونفرات موظفه وناصر پاشا ايله برلكده اولان منتفك
سواريسى دغاره‌صدريله فراتك تشكيلى ايلديكى اوچ جناحه يرلشديرلمشدى

بو ایشلرله اوغراشیلور ایکن اشقیا جمعیتلری کلوب اخشامدن صکره اردوکاهك اطرافنی احاطه ایله اوچ کیجه متمادیاً عسکر اوزرینه قورشون آتمشلر ایسه‌ده تفنکلرینك مرمیلری قیصه اولدیغی جهتله ضرار اتمیوب بالعکس بروطرفدن بالمقابله آتیلان طوپ وتفنك دانه‌لریله کندولری خیلی خساره اوغرامش وبر آرالق جیور شیخی خلیل استیمان ودخالت ایدرك ایکی بیك قدر آتلوسیله فرقهٔ عسکریه دائره‌سی خارجنده مناسب محله یرلشدیرلمش اولدیغی حالده بر کیجه طاقمیله اردوده بولنان منتفك سواریسی اوزرینه هجوم ایدرك بعض زیان اتمش ایسه‌ده عساکر نظامیه طرفندن ضرب وتدمیر اولنملریله خائب وخاسر فرار ایلمش اولدقلرندن شو حالده اشقیا وعصاة کندولرینك عسکره مقابله اتمك اقتدارنده اولمدقلرینی آکلامشلردر لکن بونلرك جمعیتلری یوز بیك نفوسدن زیاده اولوب دیوانیه فرقه‌سی طرفندن کوردکلری مسامحه ومساعده ایله شمارمش وبو حال آره‌سنده شمر شیخی عبدالکریمك اشبو غائله‌دن استفاده ایچون بر خیلی شمر آتلوسیله حلب واورفه طرفلرندن قالقوب بغداد طرفلرینه کلدیکنی خبر آلدقلرندن وبو حال ایله برابر صدرك سدی دخی جمله‌سنه دوقوندیغندن بوکا مانع اولمق زعمیله کوندوزلریده طرف طرف هجومه باشلادقلری صره‌ده اردوکاهه یارم ساعت بر مسافه‌ده چالیلغه کیزلنمش اولان بشبیك قدر پیاده وبرخیلی سواری اشقیا فرقده بولنان سواری حیوانلرینه صمان تدارك اتمك ایچون اوطرفه طوغری کتمش اولان بر بلوك عسکر اوزرینه هجوم اتمش اولدیغی خبری کلمسیله مدحت پاشا درحال هرطابوردن ایکیشر بلوك عسکر آله‌رق احمد پاشا قومانداسیله بونلر اوزرینه سوق اتمش اولمغین همان اوراده بر مصادمه وقوعیله عساکر نظامیه‌دن التی نفر شهید وبر مقدار مجروح وقوع بولدیغی حالده اشقیادن بشیوز بوقدر نفری تپه‌لنمش وبقیه‌سی فرار اتمك ایچون دغاره نهرینه آتلمسیله برازی دخی اوراده

غرق وتلف اولمش اولدیغنك اوزرینه دیکر طرفلرده اولان جمعیتلرك دخی ثباتلری قالمیه‌رق طاغلمغه باشلامشدر

بونلری تعقیب ایچون سواری عساکر نظامیه ایله منتفك وچچن وکرد آتلولرندن واستر سوار پیاده‌دن قوللر ترتیب اولنه‌رق طرف طرف سوق ایله فراری عصاتك بر خیلیسی طوتلمش وحتی تلغراف خطلرینی کسمش اولنلر دخی یانلرنده‌کی تلغراف تللریله برابر طوتیلوب کتورلمش اولدیغنه واوصره‌ده یعنی صدر دغاره‌نك سدینه بدأ اولندیغنك تمام اون اوچنجی کوننده سدك بناسی تکمیل اولوب صو کسیلدیکنی متعاقب کولك صویی دخی چکلمکه وقوریمغه باشلامسیله بو دخی عصاتی یأس تامه دوشورمش ایدوکنه بناءً جمله‌سی اظهار ندامتله بالواسطه استعفای جرم وقصوره باشلامش وایکی آیدنبرو علوکیر اولان آتش فساد واختلال اشبو اجراآت ثمره‌سی اوله‌رق منطفی اولمشدر

اشبو دغاره حادثه‌سی عراقجه متوالی‌الوقوع اولان عصیان واختلاللرك جمله‌سندن مهم وعظیم اوله‌رق هندیه‌لولردن ماعدا اوحوالیده وشیعه مذهبنده بولنان عشائر وقبائلك جمله‌سی برلشمسیله یوز بیکدن متجاوز برجمعیت عصیانیه وجوده کلمش وابتدا عفك طرفنه کیدن طابوره یوقاریده بیان اولندیغی وجهله سوء قصد اولنوب متصرف ومیرالای وبیکباشی واکثر ضابطان ونفرات شهید ایدلمك وفرقهٔ عسکریه‌نك طریق مواصلاتی قطع اولنمق وتلغراف خطلری تخریب قلنمق مثللو افعال باغیانه‌نك اك نهایت درجه‌سنه جسارت اولنمش اولمسنه نظراً بو مقوله افعال جنائیه‌ده بولنانلر حقنده لازم کلان احکام جزائیه‌نك درجاتی معلوم ایسه‌ده قبائل وعشائرك افرادی نیك وبد احوالك فرق وتمییزینه مقتدر اولمیوب کافهٔ فعل وحرکتلرنده شیخ ورئیسلرینك رأینه تابع اولملریله بو وقوعاتده اصل تهمت وجنایت صاحبی آنلر اولدیغی وخصوصیله عفکده‌کی طابورك

حال فلاكتنه سبب عفك شيخى دنان ودغاره شيخى بدوى نام شخصلر اولەرق ذمتلرينه كچمش اولان اموال دولتى چوروتمك وقپاتمق ايچون عربلرى مقاتله‌يه سوق واغرا ايدن بونلر ايدوكى جهتله رؤسانك اخذ وكرفتيله آنلر حقنده معاملهٔ مقتضيه اجرا قلنمق وفقط عفكده طاغيلان طابورك تفنك وطوپيله سائر اسلحه واشياى متنوعه‌سى نره‌ده ايسه تماماً كتورلمك شرطيله افراد اهالى حقنــده بر عفو عمومى اعلان اولنمش ومسئله‌نك ختامى جهتيله مدحت پاشا دغاره سدينك محافظه‌سنه بر مقدار عسكر براغوب قصور عسكرله ديوانيه‌يه عودت اتمشيدى

طـاغيلان طابورك بقيهٔ نفراتى اوچر بشر ديوانيـه‌يه كلوب طوپلاندقلرى كبى تفنك و قليچ و چادر و قراوانه مثللو سـائر اشياسى دخى عربلر طرفنـدن كاملاً ميدانه چيقاريله‌رق كتورلمش و حتى وقعه آره‌سنده طوپى عربه‌سـيله برابر فراته آتمش اولدقلرى جهتله بو دفعه ينه كندولرى طرفندن برچوق مشكلات ايله بالاخراج كتوريلوب تسليم ايدلمش وعفك و دغاره شيخلرى دنان ايله بدوى فرار اتمش اولدقلرى حالده ناصر پاشانك همتيله بالتعقيب آنلر دخى طوتلمش اولمغله ديوانيه‌ده ترتيب اولنـان مجلس موقتده مرقومانك خيانت اتدكلرى طابورك بقيهٔ ضابطان ونفراتى حضورنده محاكمه‌لرى بالاجرا شرعاً وقانوناً اعداملرينه حكم اولنمش اولمغين ايكيسى دخى ديوانيه كوپريسنه صلب اولنه‌رق جزاى سزالرى اجرا و عشائر عاصيه رؤساسندن اله كچمش اولان برقاچ نفرى دخى روم ايلى جهتنه نفى و تبعيد قلنمق اوزره درسعادته اعزام و اسرا قيلنوب دغاره غائله‌سنه و اكا ترتب ايدن اجراآته بونكله ختام ويرلمش و بو مسئله‌ده كرك مشاراليه ناصر پاشانك وكرك برادرى منصور پاشانك پك چوق حسن خدمت وهمتلرى كورولمشدر

دغاره وقوعاتندن استفاده نيتيله وكليتلو سوارى ايله بغداد طرفنه

كلديكی يوقاريده حكايه اولنان شمر عشائری رئيسی عبدالكريم مسئله‌نك ختـامنی خبر آلوب مأيوس اولمسـيله دونوب كتمزدن اول سوء نيتنی قپاتمق ايچون ديوانيه‌ده مدحت پاشانك يانـنه كله‌رك كويا اردويه معاونت ايچون بغداده قدر كلمش ايسـه‌ده يتيشـه‌مديكندن بحثله زعمنجه تأويل و اعتذار صددنده بولنمش اولمغله بوسوزلر بروجهله استماعه شـايان دكل ايسـه‌ده مدحت پاشـا حسب الوقت بونك سوء افكارينی ميدانه قويمق اسـتمديكندن ومسئله ايسـه بالـكليه مندفع اوله‌رق اوالحواليك امنيت وآسـايشی حاصل اولديغنـدن عبدالكريمی برلكده آله‌رق كانون اول ايچنده بغداده عودت اتمشدر

خطهٔ عراقيه اراضيسی مسئله‌سی

خطهٔ عراقيه‌جه اسلافدنبرو بو مثللو غائله‌لر بربرينی تعاقب ايدوب خصوصيله هنديه و منتفك و بنی لام وحله طرفلرنده نيجه دفعه‌لر نصـل عصـيان و اختلاللر وقوعه كلديكی و نه وجهله عسـكر سوق اولنه‌رق محاربه‌لر وقوعه كلديكی اورالرك احوالنه وقوفی اولنلرك معلوميدر

اكرچه بو حادثه‌لرك اسـباب ودواعيسی خصوصنده افكار مختلف اولمسيله كيميسی بو خلقك يعنی عصيان ايدن عشـائر افرادينك عموماً شيعه مذهبنده اولمسـندن طولايی مأمورين دولته مخالفتـلرينی مباينت مذهبيه‌يه وكيميسی مشـايخ و رؤسـا ذمتلرنده اولان اموال ميريه‌يی چوروتمك ايچون يالكز آنلرك اغفالات و تحريكاتنه حمل اتمكده ايسه‌ده بوقدر افرادناسك عموماً ايكيده‌برده سلاح‌بدست عصيان اوله‌رق قانلرينی دوكمكه مجبور اولملرينه شواسناد اولنان اسباب واحوال كافی اوله‌ميوب نظر دقت وحقيقتله تدقيق ومشهود اولان آثار فعليه‌سيله تطبيق اولنه‌رق محاكمه اولنور ايسه تعين ايدركه بو احوالك اصل سبب و منبعی عراق

اراضیسنك محال سائره اراضیسندن معاملات واحکامجه فرق وامتیازی مناسبتیله افراد اهالینك تصرف اراضیدن واراضی اوزرنده یتیشدیردیکی محصولاتی منافعندن محروم اولمسی ماده‌سیدر

اشته عراق اراضیسنك وسعتی و اهالیسنك کثرتی ایله برابر شو درجه خراب قالمسی و سکنه‌سنك عموماً حال فقر و احتیاجده بولنمسی و اولور اولماز سببلرله بر طاقمنك اظهار بغی و عصیان اتمسی بتون بو منبعدن تحدث ایدوب اصلاح و تعمیرینك تدبیر و چاره‌سی دخی ینه بو اساسدن آرانلق لازم کلدیکی جهتله بو بحثه دائر شو صره‌ده بعض ایضاحات وتفصیلات ویرمك اقتضا اتمشدر

شویله که عراق اراضیسی اصلاً اراضیٔ خراجیه‌دن اولدیغی جهتله حقوق تصرفیه‌سی عادتا املاك سائره وچفتلکات میریه کبی دولته عائد وایچنده بولنان اهالیٔ زراع دخی چفتلك خدمه‌سی واورتاقجی ویاریجی قبیلندن معدود اولمغله زراعته صالح اراضی مقاطعات نامیله قطعات متنوعه‌یه بالتقسیم تخمی جانب میریدن ویریله‌رك وفلاحت وزراعتی ایچون اهالیدن فلاح کتوریله‌رك محصولاتك ایکی ثلثی میری‌یه وبر ثلثی فلاحه راجع اولمق اوزره برقاعده وضع واتخاذ اولنمش ایدوکندن مقاطعات بوشرط واصوله توفیقاً اداره واکثریسی التزام صورتیله ملتزملرینه مقطوعاً احاله قلنمقده‌در

اگرچه ظاهر حالده بواصول اهالیجه ضررسز کورینور ایسه‌ده افراد اهالی کندو مال وملکی اوله‌رق برقاریش یره متصرف اولمیوب عادتا خدمتکار وسیار ومستعار اولدیغی جهتله سائر ممالك متمدنه سکنه‌سی کبی خانه یاپمق وحیوان بسلمك واغاج یتیشدیرمك قیدنده بولنمیوب حصهٔ فلاحیه‌لریله قناعت واکتفا ایتدکلری حالده ملتزملرك وکندو شیخلرینك غدر وظلمی حسبیله اکا دخی تمامیله نائل اوله‌مدقلرندن

وبرچوغی دخی عیال و اولادینی بسلیه‌جك ایش بوله‌مدیغندن طبیعی ناخشنود اوله‌رق آزچوق برحادثه ظهورنده ضایع ایده‌جکی ومخاطره‌سندن چکنه‌جکی بر کونه علاقه‌سی اولمدیغنه بناءً هردرلو اغفالات وافساداته پك قولای میل واتباع ایدرلر

دیکر طرفده مشایخ ورؤسا دخی عینیله افراد اهالی کبی اولوب خزینه‌دن بر ویا ایکی سنه‌لکنه آلدقلری مقاطعات میریه کندوماللری اولمدیغندن اراضینك وانهارینك بر سنه صکره اوله‌جق اعمارینی وظیفه اتمیوب یالکز مدت التزاملرنده‌کی منفعتلرینه حصرغیرت ایلدکلری مثللو برطاقلری دخی ذمتلرینی چوروتمکه یول بولمق ایچون برحادثه وغائله ظهورندن مستفید اولورلر

اشته بواحوال برطرفدن اهالی‌یی وبر طرفدن مملکت واراضی‌یی تخریب اتمسیله زمان قدیمده هرطرفی معمور وآبادان وفوق‌العاده فیض وبرکتیله مشهور جهان اولان اراضیء عراقیه‌نك بووجهله حال خرابیده ومملکتك طرف طرف امنیتسز برحالده قالمسنك منشأ صحیحی بودر

مستغنیء بیاندرکه برمملکتك اهالیسی اومملکتك صاحبی وکافهٔ حقوق مدنیه‌سنه متصرف سکنه‌سی دیمك اولوب منافع مملکتك محافظه‌سی وترقیسی دخی بوقوته مربوط اولدیغی حالده حقوق مدنیه‌نك اعظم رکنی اولان تصرف املاك واراضیدن محروم اوله‌رق سیار ومستعار بر حالده بولنان خلق اومملکتك بحق اهالیسندن معدود اولمامق وبوجهتله محافظهٔ منافعی غیرتنده بولنمامق طبیعیدر

حتی فاروق اعظم رضی‌الله‌عنه حضرتلرینك زمان خلافت سنیه‌لرنده عراقك فتحی‌عنوةً وقوعبولمسیله احکام‌جلیلهٔ شرعیه موجبنجه اراضیسنك اراضیء خراجیه اعتبار اولنه‌رق غزات مسلمینه تقسیمی لازم کلمشیکن جناب عمر رضی‌الله عنه افندمزك هرخصوصده محض عدالت وحکمت

اولان افکار وافعال صائبه‌لری اقتضاسنجه بوبابده دخی شرفصادر اولان ارادهٔ علیه‌لرنده افراد اهالی تصرف اراضی حقوقیله مقید اولمیه‌جق‌اولور وغزات مسلمینك مدینه‌یه عودتندن صکره اعدانك تسلطی وقوعبولور ایسه بالطبع علاقه‌سی بولنمیان اهالینك محافظهٔ مملکت قیدنده بولنمیه‌جقلری ملاحظهٔ صائبه‌سیله هر حالده تصرف اراضی خصوصنده افراد اهالینك حصه‌دار ایدلمسی لزومنی نه وجهله ترویج وترجیح بیورمش اولدقلری معلوم ومشهوردر

بوجمله ایله برابر فتح جلیل فاروقیدن صکره قطعهٔ عراقیه درلو انقلاباته اوغرایوب اراضینك بالطبع حکمی دکشمش وعادتا اراضیٔ میریه حکمنی اکتساب ایتمشیکن دولتجه برشی یاپلمیه‌رق اسکی حالده براغلمش و بوده حاصلاتندن عشر یرینه ثلث ونصف آلنمق وبوقدر اراضیٔ جسیمه خزینهٔ دولتك مالی وملکی اوله‌رق نصل ایستنیلیور ایسه اویله تصرف اولنمق ظن وملاحظه‌سندن نشأت اتمش ایسه‌ده دجله وفراط نهرلری آراسنده طولاً ایکی یوز ساعتدن زیاده مسافه‌سی بولنان اراضیٔ جسیمه‌نك زمان قدیمده اولدیغی کبی هرطرفندن نهرلر آچیلوب زراعت اتمك واشبو انهاری هرسنه تطهیر وتعمیر ایلمك وبونلر ایچون سرمایه ویرمك والحاصل بوقدر اراضی برچفتلك اداره‌سی کبی طوغریدن طوغری‌ برادارده بولنه‌رق هردرلو احتیاجات ومقتضیاتنی دولت حسابنه یاپمق هیچ بروقتده وبردولتده قابل وممکن اوله‌میه‌جغی بدیهی اولمغله اراضینك پك چوغی متروك ومعطل اوله‌رق اهالیسی طاغلمش واسکی وقتده خابور و فرات نهرلریله سقی واروا اولنوب معموریت وبرکتی مشهور عالم اولان ومزوپوتامی دینلان قطعهٔ عظیمه چول حکمنه کیره‌رك شمر وعنزه عربانه وسائر قبائل وحشیه‌یه جولانکاه شقاوت اولمش وبغدادك آلت طرفنده واقع شط الحیدن قورنه‌یه‌قدر شطین بیننده اولان

وبونلرك ایکی طرفنده بولنان انهار واراضی دخی کذالك معطل وخراب اولەرق اکثر اهالیسی حال بدویته کیرمش اولدیغندن کیروده قالان وزراعت اولنان اراضی بونلره نسبتله پك جزئی اولەرق انك حال وادارەسی دخی یوقاریده تعریف وبیان اولنمشدر

بناءً علی ذالك عراقك تنظیم اموری واعماری ایچون لازم کلان تدابیرك اك برنجیسی بومادەنك اصلاحی کیفیتی اولدیغندن مدحت پاشا دغارەدن عودتیله برابر بوایشی امور سائرەیه تقدیم ایدرك اراضیٔ موجوده اراضیٔ میریه حکمنده طاپو ایله تفویض اولنمق اساسی اوزرینه برقاعده اتخاذ ایدوب صور ملاحظات وتصمیماتنی باب عالی‌یه عرض ایله ارادۀ سنیەسنی استحصال اتدکدنصکره اجراآتنه تشبث اتمشدر

تفصیلاتنك خلاصەسی بودرکه اراضیٔ عراقیه طبیعت موقعیەسی اقتضاسنجه اناطولی وروم ایلی اراضیسنه مقیس اولمیوب بونك اکثریسی انهار ایله سقی اولندیغی کبی زراعتك دخی کبس وکرود ودیم اعتباریله دها برچوق انواعی اولدیغندن وبونلرك ایچنده برجهت خیراته موقوف ویاعقر نامیله بعض حاصلاتی برطرفه مربوط محللر دخی بولندیغندن بوجهتله معمور وخراب اراضینك طبیعتنه کوره جملەسی اقسام و انواع عدیدەیه تقسیم اولنەرق بونلرك اك قیمتلیسی انهاری موجود اولان وحاصلاتندن جانب میری ایچون ثلث ونصف وثلثان حسابیله رسومات آلنان مقاطعات اولمسیله بونوع اراضینك حاصلاتندن اراضیٔ میریه قاعدەسی اوزره یالکز عشر آلنمق اوزره تفویضی لازم کلسه قیمتی پك آغر اولمق اقتضا ایدرك تفوض واشترا اتمك ایچون بدلنك دفعةً تأدیەسنه هرکس مقتدر اولەمیەجغندن تسهیل مصلحت ایچون بونلرك حاصلاتندن ایکی عشر یعنی یوزده یکرمی آلنمق واکر مشتریسی ویرەجکی بدلدن ماعدا بش سنەلك عشرینی یعنی بش سنەلك حاصلاتندن یوزده اون مقدارینه مساوی برمبلغی دخی بشقەجه ویریرایسه

ايكى عشر برعشره تنزيل ايدلمك ومدت مديده معطل اولمسيله يكيدن خرق ونهر آچلمغه محتاج اولان اراضى محصولاتندن على‌الاطلاق عشر آلنمق اوزره بالمزايده صاتلمسى وكرد ايله يعنى دولاب ايله سقى اولنان وياخود سقى اولنميه‌رق حسب‌الموقع يغمور ايله يتيشان يرلر كيملرك زراعتنده ايسه عشردن بشقه برشى آلنمامق شرطيله عهده‌لرنده بالابقا طاپولرينك ويرلسى وهنديه وعماره مقاطعه‌لرنده اولديغى كبى زراعتى اهاليسنه مخصوص اولان يرلرك دخى دونم وجريب حسابيله تفريق اولنه‌رق برر بدل مناسب ايله افراد اهاليسنه تقسيم وتفويض قلنمسى قرارلشديريلوب ايلك سنه‌سى برخيلى يرلرك بوقاعده‌يه توفيقاً احاله‌لرى اجرا قلنمشدر بو وجهله صاتيلان وبا طاپو تفويض واحاله‌لرى اجرا قلنان اراضينك بدلاتندن يوز بيك ليرادن متجاوز ايلك سنه برمنفعت زائده حاصل اولديغى مثللو سنوى عائدات ميريه‌سى يوزده التمش والليدن يوزده اون ويكرمى درجه‌سنه تنزيل اولنمسنه نظراً وارداتك يكونى دخى بونسبتده تناقص اتمك لازم كله‌جكى ظن اولنور ايكن بالعكس تنزل اتميوب محصولاتك مقدارجه زياده‌لكى مع زيادة جبر نقصان اتمش وايرتسى سنه‌لر مقدار سابقنى تجاوز ايلمش اولمسيله ثمرات فعليه‌سى وخزينهٔ دولت ايچون تصور اولنان منافع نقديه‌سى دخى كورونمكه باشلامش وبونكله برابر اولكى اصول اوزره امانةً ويا مقطوعاً فلاحت وزراعت اولنان اراضيده برديكلمش اغاج وعمارته دلالت ايده‌جك بربنا كورولمز ايكن اصول جديده اوزره صاتيلان يرلرى آلانلر باسند كندولرينك مال وملكى اولديغندن امين اوله‌رق بالطبع اعمارينه چالشملريله برايكى سنه ظرفنده اكثريسنك ابنيه واشجار مثللو آثار عمرانيسى كورونمش واوته‌دنبرو حال فقر ويأس ايله حال وحشتده بولنان هروقت منهمك عصيان وطغيان اولان افراد اهالى دخى تصرف اراضينك بالذات

وبالواسطه لذتنی آلدیغندن هرسنه یکدیکرینی تعاقب ایدن حوادث وغوائلك آرقه‌سی کسلمشدر

بوماده‌نك بربیوك دلیلی‌ده هندیه مقاطعه‌سی مسئله‌سیدرکه اشبو مقاطعه عراقك اك جسیم مقاطعاتندن اولوب مقدملری سنوی سکزر اونر بیك کیسه اقچه بدل ایله ملتزملرینه مقطوعاً احاله اولندیغی حالده اوچ درت سنه‌ده برکره بدلی آلنه‌بیلمك ممکن اوله بیلور ایسه‌ده اکثر سنه‌لر اهالینك مخالفت وعصیانیله بدلی چوریوب ضایع اولدیغندن بشقه سردار عمرپاشا وعبدی‌پاشاورشیدپاشاونامق پاشالردن هربرینك زمانلرنده وقوع بولدیغی‌وجهله‌اوزرینه عسکرسوقیله فضله مصارفات ونفوسجه خیلی تلفات ویرلمش اولمغله بونك اسباب صحیحه‌سنی اوکرنمك ایچون مدحت پاشا بغداده وصولنك ایکنجی آینده بالذات هندیه‌یه کیدوب آلدیغی معلوماته کوره اهالیء مرقومه‌نك زراعتلری برنج محصولندن عبارت اولمسیله زرع ایلدکلری برنجك تخمی دخی کندوماللری اولدیغی حالده میدانه کتوردکلری حاصلاتك یوزده آلتمش التیسی حصهٔ میریه اولمق اوزره اللرندن آلنوب وبقیه‌سنك برچوغی دخی مشایخ عائداتی وانبار کراسی وقنطار اجرتی کبی شیلره طوتیلوب کندولره برشی قالمدیغندن بومغدوریت زوریله اهالی عصیانه مجبور اولدیغی واکثر سنه‌لر هندیه غائله‌سی نامیله تحدث ایدن وقوعاتك منشأی بوماده ایدوکی تبین ایدرك آنك اوزرینه مدحت پاشا طرفندن حصهٔ میریه درحال یوزده اللی‌یه تنزیل وبرطاقم عائدات ومصارفات الغاوتعدیل اولنمغله‌برابر اهالیء مرقومه استقامت اوزره حرکت ایدرلر ایسه کله‌جك سنه حصهٔ میریه‌نك یوزده قرقه وآندن‌صکره یوزده اوتوزه ودها اشاغی‌یه تنزیل اولنه‌جغی دخی مدحت پاشا طرفندن کندولره ویریلان بیورلدی‌یه درج‌ایله وعد ایدلمش اولمغین بوقراردن صکره چوق کچمیه‌رك سالف البیان دغاره مسئله‌سی

ظهوره کلوب هندیه‌ده ایسه اون بش بیکدن زیاده اهل سلاح موجود اولدیغی و دغاره عصاتنه برنجی درجه‌ده معاونت و مظاهرت بونلردن ملحوظ بولندیغی حالده هندیه‌لولر یرلرنده ثبات ایله اطاعتدن انحراف اتمدکلرندن بشقه محصولات واقعه‌نك حصهٔ میریه‌سنی کمال استقامتله ایفایه اتفاقاً غیرت ایلدکلرینه مبنی مقاطعه‌نك یوزده التمش التی حسابیله مقدما حصهٔ میریه‌سی تماماً استحصال اولنان اك طولغون سنه‌لر حاصلاتنه مساوی اوله‌رق اوسنه حصهٔ میریه‌سندن دخی التی بیك تغار یعنی التی میلیون قیه پرنج حاصل اولمش وبرمنوال محرر اولنان وعد اقتضاسنجه ایرتسی سنه حصهٔ میریه یوزده اللیدن دها اشاغی‌یه تنزیل اولندیغی حالده حاصلات میریه‌نك مقداری تناقص اتمامشدر

دجله وفرات واپورلری

حاصلی بغداد ولایتنجه اجراسی اك مهم اولان ایشلرك برنجیسی اشبو اراضی کیفیتی اوله‌رق بوبابده ویریلان قرارك فعلیاتنه برمنوال محرر تشبث اولنمش ومالاً وملکاً تأثیرات ومحسناتی کورولمکه باشلامش ایسه‌ده یالکز بونکله تمامیٔ مقصد حاصل اوله‌میوب چونکه مملکتك محصولاتنی برمخرجه ایصال ایده‌جك وخارجدن جلبنی تسهیل ایلیه‌جك معابر ومسالکی ووسائط نقلیه‌سی اولمدیغندن محصولاتك پك زیاده فیض وبرکتی زماننده صاتیله‌میوب قالدیغی وعکسی حالنده خارجدن جلبی متعسر اولدیغندن سکنهٔ مملکت غلا ایله مصاب ومتضرر اولدیغی جهتله اراضی ماده‌سندن صکره عراقك اعماریچون الزم واهم اولان اجراآتك بریده اشبو وسائط نقلیه کیفیتیدر

بوماده‌نك برنجی نظرده طرق ووسائلی دجله وفرات نهرلری اولمق طبیعی ایسه‌ده فرات نهرنده واپور ایشلدلمسنه مقدما انکلیزلر تشبث ایدرك

برقاچ واپور انشا اتمش وایشلدلسنه سنه‌لرجه چالشمش ایسه‌لرده واپورلر قضایه اوغرامسیله موفق اوله‌مدقلری مثللو دجله نهرینك دخی بغداددن یوقاروسی واپور ایشلمکه صالح اولمدیغندن یالکز بغداددن بصره‌یه قدر قسمنده ایکی واپور ایشلتمك ایچون برانکلیز قومپانیاسی مقدما دولتدن مأذونیت آلوب ایشلتمکه باشلامش وبوکا رقابت اتمك اوزره نامق پاشا دخی اوروپادن اجزا اوله‌رق اوچ واپور کتوردوب وایکیسی بغدادده ترکیب اولنوب میدانه کلمش ایسه‌ده ایشلدلمامشدر

مدحت پاشا اشبو واپورلرك اوچنجیسنی ترکیب ایتدیره‌رك بغداد ایله بصره آراسنده ایشلتمکه تشبثله اولنان تجربه‌یه کوره تجارت ومنفعت کلیه‌سی اوله‌جغی آکلاشلدیغندن وولایتك اسباب اعماریه‌سیچون سنوی اون بشبیك کیسه قدر اقچه صرفنه باب‌عالیدن مأذونیت ویرلمش اولدیغندن مدحت پاشا بوقارشولقدن دجله واپورلرینی سکز عدده ابلاغ ایدرك بونك ایچون برده ادارهٔ نهریه تشکیل اتمش و بغدادده مقدما یاپیلوب معطل قالمش اولان فابریقه‌نك دخی ادواتنی تنظیم ایله واپورلرك ترکیبات وتعمیراتنه وسائر احتیاجاتنه تخصیص ایلمشدر

اوصره‌ده سویش قنالی آچلمق مناسبتیله برمنوال محرر بغداد ایله بصره بیننده حاصل اولان وسائل نقلیات ومواصلاتك لزومی قدر سفائن بحریه علاوه‌سیله اداره‌سی توسیع وتمدید اولنه‌جق اولور ایسه خطهٔ عراقیه ایچون اوجهتدن حقیله برمخرج وجوده کلمش اوله‌جغی کبی بصره کورفزنده وعمان ونجد سواحلنده وبحر احمرده عثمانلی سنجاغنی حامل کمیلرك دائمی سیر وسیاحتیله ملکجه و پولتیقه‌جه دخی تأثیرات ومحسناتی اوله‌جغندن بو تصور ونیت همان فعله ووجوده کتورلمك ایچون ابتدا بابل نامنده بری جسیم ومؤخراً نینوا ونجد اسملرنده ایکیسی دها کوچك اوچ واپور مبایعه اولنه‌رق واوالجه نهراً و بحراً ایشلمك اوزره

آلنمش اولان آثور واپوری دخی بونلره علاوه قلنەرق هر اوچ آیده برکره قنال طریقیله درسعادته وبرکرەده انکلترەیه کیدوب کلمك اوزره صورت سیر وسیاحتلری ترتیب ایدلمش وبونلرك اعظم لوازمی اولان کمورك انکلترەدن جلبی ضروری اولمسیله عدن ومسقط وبندر بوشیرده عثمانلی سنجاغی آلتنده مخصوص محللر وادارەسیچون یرلودن وکیللر تعیین اولنەرق سفائنه مخصوص بر قومپانیەنك احتیاجی ایچون نه لازم ایسه یاپلمش وحتی عدنده دائمی اولەرق سکز اون بیك تونیلاته کمور بولندیرلمقده اولدیغندن ترسانهٔ عامرەدن مأموریتله بحر احمره کلان واپورلر دخی کمورلرینی عدنده موجود کموردن آلمغه باشلامسیله انلر ایچون پك بیوك برسهولت ومنفعتی موجب اولمشدر

بابل واپوری انکلتره ایله اوستراليا بیننده ایشلمك اوزره سکسان سکز بیك لیرایه یاپدیرلمش ایکی سنەلك بر واپور اولوب انکلترەده قومپانیەسنك افلاسی مناسبتیله مزایدەده اوتوز اوچبیك لیرایه اشترا ایدلمش ایکن درسعادت ایچون بصرەدن ایلك سفری موسم حج شریفه تصادف اتمسیله اوسفر عزیمت وعودتنك نول حاصلاتی اوتوز بشبیك لیرایه وارمش واشبو سفائن بحریه ادارەسنه عمان عثمانی تسمیه اولنمسیله حسن حال وانتظامی هرطرفجه بو نام ایله شهرت آلمش ونهر واپورلری ایسه شهریه بیك لیرایه قدر تمتع وتجارت ویرمکه باشلامش اولدیغندن نهری وبحری واپورلرك بوصورتله تحقق ایدن منفعت ظاهریه ومعنویەلری دوام وترقیلرینی تأمین اتمش ومملکته اوجهتدن برکوزل مخرج اولمشدر

لکن عراقه مخرج اولمق ایچون یالکز بصره وبحر محیط یولی کافی اولمیوب یوقاری طرفدن وحلب اوزرندن بحر سفیده واصل اولمق ایچون فرات طریقی دخی پك زیاده مهم اولمغله مدحت پاشانك نظر دقت واعتناسی بو جهتدن دخی بر مخرج تدارکی تدبیرینه معطوف اولمشدر

نهر فراتك تطهيرى ماده‌سى

يوقاريده ذكر اولنديغى وجهله فرات نهرنده واپور ايشلدلمسنى مقدما انكليزلر مراد ايدرك قولونل چشنى پك چوق چالشمش اولديغى حالده موفق اوله‌مامش ايسه‌ده مومى‌اليهك بيره‌جكده تركيب ايدرك فراته ايندیرمش اولديغى واپورلرك غرق وتلف اولمسى بر قضا نوعندن اولوب يوخسه فرات نهرى جسيم ومسكنه‌دن تا بصره‌يه‌قدر اكثر محللرى سير سفائنه قابل اولديغى حالده الك زياده عارضه‌لى يرلرى هيت نام قصبه‌دن عانه‌يه‌قدر مسافه‌ده بولنديغى وبونلركده اكثريسى زمان قديمده فراتك ايكى طرفنده‌كى بنالرك وصو دولابلرينك انهداميله انقاضندن حاصل اولمش ايدوكى جهتله مدحت پاشا بالذات عزيمتله بونلرى كوروب قابل اصلاح وتعمير اولديغنى آكلادقدن صكره ايرتسى سنه ولايتك امور نافعه‌سى مأمورى اولان شاكر بك كه شمدى مشير شاكر پاشادر آنك معيتنه ايكى واپور تخصيص ولزومى‌قدر مهندس وارباب وقوف ترفيق ايدرك فراتك مسكنه‌يه‌قدر هر محلنى كشف وتحقيق اتمك ايچون كوندرمشيدى

شاكر بكك اتديكى تحقيقات وكتوردیكى معلومات دخى فراتك تماميله آچلمغه قابليتنى تأمين اتمكله مأمور وعمله‌سى ترتيب اولنه‌رق هيت طرفندن بدأ ايله فيليويه وجبه والوس اطه‌لرى جوارلرنده اولان عارضه‌لرك تطهيرينه تشبث اولنمش ولكن فراتك اكثر محللرنده جريان پك شدتلى اولوب هرنقدر تطهير اولنسه سرعت وشدتنك درجۀ مطلوبه‌يه تنزيلى ممكن اوله‌ميه‌جغندن وبوجهتله ايشليه‌جك واپورلرك سرعت حركتى اون ايكى ميلدن زياده اولمق وآز صو چكمك لازم كله‌جكندن ابتدا تجربه اولمق اوزره اوستريالولرك كردابده قوللاندقلرى درت چرخلى وزياده سرعتلى واپورلرى كبى بر واپور سپارش ايدلمشدركه اشبو واپورك انشاسى

اوزامسیله مدحت پاشانك بغداد ولایتندن انفصالندن صکره اجزا اوله‌رق کلمش وبالترکیب اسمی مسکنه تسمیه اولنوب ایشلدلمکه باشـلامش اولمغله الحالةهذه فراتده موجود اوله‌رق بغداد ایله مسکنه آراسـنده ایشلیان واپور بودر

جزایر سدلری ایجوره ایلمك تشبث

خطهٔ عراقیـه‌نك اعماریچون یاپلمسی لازم اولان الك بیوك وجسیم ماده‌لرك بریده جزایر سـدلری اولوب شویله‌که فرات نهری منتفك اراضیسـندن قورنه نام موقعه‌قدر کچدیکی محللرده ایکی طرفه طاشـوب تابصره‌یه وآندن اشاغی هور عبدالله دینلان محله قدر قرق اللی سـاعت طولنده برچوق اراضی‌یی تخریب اتمسیله زمان قدیمده اراضیٔ مذکوره‌نك محافظه‌سیچون جسیم سدلر یاپیله‌رق محافظه ایدلمش ایسـه‌ده صکره‌لری باقیله‌میه‌رق اشبو سدلر بوزولمش وطاغیلان صولر اولـکی محللری استیعاب ایتدکدن بشقه بصره‌نك آرقه طرفندن دکزه دیکر برمجرا پیدا ایدوب وکیت کیت بصره‌نك اطرافنی احاطه ایلیوب هوایی دخی افسـاد ایلمش اولدیغندن مذکور سدلرك انشـاسنده مالاً وملکاً منفعت واهمیت مسلم ایسه‌ده سد اولنه‌جق محللر هندیه وصقلاویه ودغاره نهرلرینه مقیس اولمیوب یکرمی ساعتدن زیاده صو طاشان محللرك سد وبند اولنمسی وبر طرفدن دخی اصل فرات نهری یتـاغنك حفر وتطهیریله تعمیق ایدلمسی لازم کله‌رك بوده طراق واپورلری ودوبه‌لر کبی برطاقم ادواته محتاج اولدیغندن بشـقه یومیه یوز بیك عمله ایله وقت وموسمنده درت آی چالشمغه موقوف اولدیغنه وبوجمله ایله بوایشك فعلیاتی هرخصوصده حسن همتی مشهود اولان ناصر پاشـانك غیرتیله حاصل اوله‌جغنه بناءً مشارالیه ایله بالمذاکره مدحت پاشانك بغداده وصولنك ایکنجی سنه‌سی کوزموسمنده

بالذات محلنه کیدرك ناصر پاشا ایله برلکده بوایشه باشلانلمسی قرارلشدیرلمش وبر طراق واپوریله بعض ادوات دخی جلب اولنوب حاضرلنمش ایکن ایران شاهی ناصرالدین شاه حضرتلرینك اوسنه عتبات عالیه زیارتی ایچون بغداده وقوع سیاحتلری مناسبتیله مدحت پاشا خدمت معیتلریله مشغول اوله‌رق جزایر سدلری مصلحتی بالطبع سنهٔ آتیه‌یه قالمشدر

بغدادده امنیت صندیغی وخسته خانه واصلاحخانه کبی احداث اولنانه آثار

مدحت پاشا بغداد ولایتی مأموریتنك ایلك ایکی سنه‌سنده ابتدا تحدث ایدن قرعهٔ عسکریه واورامان ودغاره مسئله‌لرینی برمنوال محرر بتوردکدن صکره اراضی ماده‌سنده ویریلان قرارك اجراآتی وسفن بحریه ونهریه‌نك ترتیبات وتجهیزاتی وفرات نهرینك تطهیراتی وبعض انهارك وخصوصیله کنعانیه قنالنك حفریاتی وبرده اشبو ایکی سنه‌ده بربرینی تعاقب ایدن قحط وغلا مناسبتیله سکنهٔ ولایتك تدارك احتیاجاتی مثللو غوائل ایله اوغراشدقدن صکره ولایتك احوال مالیه وملکیه‌سنی وسائره‌سنی ممکن مرتبه اصول ولایته تقریب ایده‌جك برشکل وصورته قویوب دوائر بلدیه واصول تحصیلیه وتفتیشیه کبی شیلری دخی تنظیم اتمش وبو اجراآته علاوةً درسعادتده احداث اولنان امنیت صندیغی کبی بغدادده دخی بر امنیت صندیغی یاپمش وولایتلرده اولان اصلاحخانه‌لر اصول ونظامنه توفیقاً اعانهٔ اهالی ایله برده اصلاحخانه یاپوب زورا نامیله احداث اولنان ولایت غزته‌سی مناسبتیله تأسیس ایدیلان مطبعه‌یی دخی اشبو اصلاحخانه‌یه علاوه ایلمش وینه اعانهٔ اهالی ایله برجسیم غربا خسته خانه‌سی انشا ایدوب حتی کرك اصلاحخانه‌یه وکرك خسته خانه‌یه ارباب خیرات ومبرات طرفلرندن اولنان اعانات صره‌سنده ناصرالدین شاه حضرتلری جانبندن دخی درت بیك تومن یعنی ایکی بیك لیرا اعانه بیورلمشدر

مملكت باغچه‌سی ، صو ماکنه‌لری ، غاز معدنی و پرنج فابریقه‌سی

و ینه مدحت پاشانك بو مدت ظرفنده‌کی اجراآتی جمله‌سندن اولمق اوزره عموم ایچون نزهتگاه اوله‌رق دائرهٔ بلدیه حسابنه بر مملکت باغچه‌سی یاپلمش ودجله‌نك جسر کبیری مجدداً انشاقلنمش وپرنج تطهیری ایچون بر فابریقه احداث اولنمش وبغداد شهرنده چشـمه اولمیوب اهالینك خوایج اصلیه‌سندن اولان صولر دجله‌دن سقالر ایله طاشینمقده ایکن متعدد محللرده بخـارله اداره اولنور طلومبه‌لر وضعیله بونك ایچون دخی بر طریق سهولت آچلمش و مندلی طرفلرنده بولنان غاز معدنندن استفاده اولنمق اوزره اوروپادن جلب اولنه‌جق ادواتی ورودینه دکین محلنجه تدارك اولنان اسباب و آلات ممکنه ایله بالتجربه تقطیر ایدیلان غازك قیمه‌سی دوائر بلدیه‌یه یتمش پاره‌یه قدر مال اولدیغندن چارشولرده ودوائر میریه‌ده وسـائره‌ده اشغالی معتاد اولان زیت و سیسـام یاغی یرینه اشبو غاز قوللانلمغه باشـلیه‌رق امریقا غازندن استغنا حاصل اولمش وهرقصبه یکیدن غازفنارلریله تزیین ایدلمشدر

کاظمیه ترامواىی

کاظمیه قصبه‌سنه یاپیلان ترامواى دخی اشبو ایکنجی سنه‌نك مخترعاتندن اولوب شویله که قصبهٔ مذکوره بغداده بر بچق ساعت مسـافه‌ده اوله‌رق اکثر اهالیسی بغدادده تجارت وصـناعتله مألوف وبونلرك قسم کلیسی مرکبله کیدوب کلمکه مجبور اولدقلری کبی زیارت کونلری دخی اورایه پك چوق زوار کتدیکندن وبووجهله کیدوب کلنلر تعداد ایتدیرلدکده یومیه‌سنه اصـابت ایدن نفوسـك بر ترامواى احداثنه متحمل اولدیغی آکلاشـلدیغندن هم خلقه موجب تسهیلات اولمق وهمده بویله شـیلرك آثاری کوسـتریله‌رك اهالیٔ عراق آلشـدیرلمق اوزره یدی کیلو مترو

مسافه‌دن عبارت‌اولان طریق مذکوره برترامواى انشاسى تصوراولنوب هربرحصه‌سى ايكيشر بچق عثمانلى ليراسنه اوله‌رق التى بيك حصه‌دن مركب برشركت تشكيل ايدلمش ويولك تيمورلرى وعربه‌لرى انكلتره‌دن جلب اولنه‌رق انشاآتى ينه اوسنه نهايتنده ختام بولمش و ايشلمكه باشلامشدر

اشبو ترامواىك تيمورلرى وعربه‌لرى وحيوانلرى وموقفلرى والحاصل كافهٔ متفرعاتيله برابر مصارفى اون‌سكز بيك ليرايه بالغ اولمسيله وذاتاً آچيلان حصه‌لردن بيك عددى صاتيله‌ميوب قالمسيله مصارفنك التى بيك ليرايه قريب فضله‌سى بولنمش ايسه‌ده ترامواى ايلك سنه‌لرى يوزده اون‌سكز ويكرمى درجه‌سنده تمتعات ويرمش وبوندن برمقدارى حصه‌دارلره تقسيم اولنوب سنه بسنه فضله‌سيله بورج اوده‌نمش اولديغندن شمدى ترامواى شركتى بشبيك حصه‌دن عبارت قالمشدر

عساكر نظاميه البسه‌سيله نان عزيز اعماليجون مبايعه اولنان ماكنه

التنجى اردويه منسوب اوله‌رق بغداد ولايتنده بولنان صنوف عساكر نظاميه‌نك كافهٔ احتياجاتى و فسدن ماعدا البسه وچادر وسائره‌يه متعلق لوازماتى محلنجه تدارك واعمال اولنمقده اولوب واقعا بونلره لازم اولان يپاغى وپاموق كبى مواد اصليه محصولات محليه‌دن اولمسيله بوراسى طوغرى ايسه‌ده ايپلكلرى ال ايله بوكولوب نسج ايدلمكده اولديغندن ماعدا عسكرك نان عزيز تعييناتنه دقيق طحنى ايچون نامق پاشا زماننده ياپلمش اولان برقاچ باركير دكرماننده بشقه دكرمان دخى اولمديغى جهتله اكثر دقيق ال دكرمانلريله طحن اتديرلمكده اولديغنه وشو عصرده بويله برجمعيت منتظمهٔ عسكريه احتياجاتنك هيچ برملت متمدنه‌ده جارى‌اولميان براصول عتيقه ومتروكه‌ده اداره‌سى لايقسز ومناسبتسز اولوب خصوصيله

اردونك موجودی یدیبیك نفر ایکن تعمیم اولنان قرعه ثمره‌سیله و کوکللو نفرات ایله مقداری اون بیکی تجاوز اتدیکندن بووجهله ال امکیله اداره‌ٔ خوایجی مشکل ایدوکنه بناءً یومیه اوچیوز مترو چوقه ودرتیوز مترو مقداری قالین بز یاپمق وایکیبیك قیه اکمکه لازم اولان دقیقی حاصل ایدوب اکمکنی دخی پشورمك اوزره برایلك واون فابریقه‌سی تأسیسنی مدحت پاشا تصور ایدرك بونك ایچون اوروپاده اقتضا ایدن عامللرینه لدی المراجعه یتمش بارکیر قوتنده اولمق اوزره اویله ماکنه‌نك کافهٔ ادواتیله اون ایکیبیك لیرایه اعماله فرانسه‌ده برفابریقه تعهد اتمش اولدیغندن قونطوراتوسی یاپیلوب ماکنه‌نك صورت اعماله نظارت اتمك اوزره برده مهندس کوندرلمشیدی

اوآره‌لق فرانسه ایله پروسیه بیننده ظهور ایدن محاربه مناسبتیله ماکنه‌نك اعمالی تأخر ایدوب نهایت ختامیله بغداده وصولی مدحت پاشانك بغداددن انفصالندن صکره‌یه قالمش واولوجهله بصره‌یه کلمش ایسه‌ده هیچ کمسه صاحب چیقمدیغی جهتله بصره اسکله‌سنده سنه‌لرجه قوم وطوپراق ایچنده قالدقدن صکره حسین فوزی پاشانك التنجی اردو مشیرلکی زماننده مشار الیه طرفندن بغداده جلب اولنه‌رق و ابنیه‌سی یاپیلوب یرلشدیریله‌رك ایشلمکه باشلامش اولدیغی خبر آلنمشدر

ایران شاهنك بغداده ورودی

سکسان آلتی سنه‌سی ایچنده ایران شاهی حضرتلری بغداده کلوب حقنده فوق الغایه اجرای تعظیمات واحترامات اولنمش وعتبات عالیه زیارتی ایچون نجف وکربلا وسامرا طرفلرینه عزیمتلرنده والحاصل اوچ آی قدر ممتد اولان مدت سیاحتلرنده سلطان عبد العزیز خان حضرتلرینك اراده‌لری وجهله مدحت پاشا معیتلرنده بولنمش وسنهٔ مرقومه‌ده قحط وغلا مناسبتیله ارزاق وذخایرك وخصوصیله حیواناته مقتضی علف وصمان کبی

شیلرك تداركی خصوصنده مشكلات عظیمه اولدیغی حالده معیت شاهیده كلمش اولان ذكور واناث جمعیت عظیمه‌نك واون بش بیكدن متجاوز حیواناتك لوازم وخوایجی طرف دولت علیه‌دن اولمق اوزره تدارك واعطا اولنه‌رق اشبو سیاحت شاهینك كافهٔ مصارفی كندوسیچون انشا وتفریش ایدیلان قصر عالینك مصارفیله برابر اوتوز بیك لیرایی تجاوز اتمامشدر

ایرانه مسكوكاتی مسئله‌سی

شاه حضرتلرینك كافهٔ وكلا وامناسیله برلكده وقوعبولان اشبو سیاحتلرندن استفاده اولنه‌رق ایران ایله بغداد ولایتی بیننده چوق وقتدنبرو تحدث اتمش اولان بعض مسائل مشكله‌نك حل وتسویه‌سنه مدحت پاشا طرفندن اعتنا اولنمشدر

اشبو مسائلك بریسی بغدادده متداول اولان مسكوكات ایرانیه ماده‌سیدركه داخل ولایتده بش غروشه تداول ایدن قران سكه‌سنك عدم انتظام واطرادی جهتیله قیمت حقیقیه‌سی اوچ غروش اون پاره‌دن درت ونهایت درت بچق غروشه قدر مختلف اولدیغی حالده بش غروشه تداولی عراق اهالیسنی اضرار ایلدیكندن بونك ایچون عقد اولنان مجلسلرده وكلای ایرانیه بعد الاقناع بعدازان ایران مسكوكاتنك بغداد ولایتنده عادتا امتعه واشیای اجنبیه كبی قیمت حقیقیه‌سیله آلنوب ویرلمسی قرار كیر اولمسیله بوقراره توفیقاً قران سكه‌سنك اوچ غروش اون پاره‌دن زیاده‌یه چكمامسی اعلان اولنمش ومسائل مذكوره‌نك بریسی دخی ممالك ایرانیه‌دن عتبات عالیه جوارینه دفن اولنمق ایچون لاینقطع نقل اولنان جنازه‌لر كیفیتی اوله‌رق فی الحقیقه بونلرك تعفناتی مملكتك صحت ونظافتنی مخل اولمسیله محاذیر عظیمه‌یی مستلزم اولدیغندن وبوعادته مجبور اولان اهل شیعه‌دن وفات ایدنلرك محللرنده دفن اولنه‌رق استیانلر اولور ایسه

برسنه صکره کمیکلرینك نقلی صورتیله دخی جنازه نقلنده اولان مقصد حاصل اوله‌جغندن او کوندن صکره وفات ایدنلرك محللرنده وقتیله اوزرلرینه برسنه زمان کچمدکچه نقل اولنمامسی ایچون برمقاوله ومعاهده‌نامه یاپلمشدر

نجفده مدفونه اولان تبرکات

کذلك مسائل مذکوره جمله‌سندن معدود اوله‌رق نجف اشرفده برقاچ یوز سنه‌دنبرو هندلی وایرانلی برطاقم ارباب خیروحسناتك هدایاسیله تراکم اتمش وسکسان سنه مقدم وهابیلرك هجوم وتعرضلرینه مبنی زیر زمینده بر مغاره‌یه دفن ایدلمش اولان آثار واشیای نفیسه و مجوهرات وکلای ایرانیه حاضر اولدقلری حالده مدحت پاشا معرفتیله اخراج اولنه‌رق لدی المعاینه بونلرك ایچنده اولان ذیقیمت مصاحف شریفه و شال کبی بر چوق اشیای نفیسه چوریوب محو اولمش اولدیغندن قصور موجود اولان الماس و یاقوت و اینجو نوعندن مجوهرات وآلتون وکموشه متعلق ادوات طرفیندن تعیین اولنان کاتبلر معرفتیله ثبت دفتر ایدلمش و بونلرك جمله‌سی ایکی اوچیوز بیك لیرا قیمتنده اولمسیله بونلرك بیهوده و معطل زیر زمینده براقلمسندن ایسه صرفیله نجفدن ایرانه قدر بر تیمور یول یاپیله‌رق ایران زوارینك تسهیل آیاب و ذهابنه خدمت ایدلمسی وهیچ اولمز ایسه ایران زواری ایچون بونکله نجف وکربلاده خان ومسافرخانه کبی بنالر یاپلمسی البته دها خیرلو اوله‌رق بوصورت مدحت پاشا طرفندن تکلیف اولنمش ایسه‌ده علمای ایرانیه طرفندن جواز کوسترلمدیکی جهتله مجوهرات واشیای مذکوره ینه محلنه دفن اولنه‌رق قپوسی مدحت پاشا ایله امنای ایرانیه طرفلرندن تمهیر قلنمشدر

هموند مسئله‌سی

بغداد ایله ایران بیننده اوته‌دنبرو موضوع بحث‌ومناقشه اولان برمهم ماده دخی حدود اوزرنده بولنان قبائل اکرادك ایکی طرفه دخی ایراث ایتدکلری ضرر وخسار کیفیتی اوله‌رق خصوصیله شهر زور عشایرندن اولوب شقاوت ومضرت وملعنتی‌مشهوراولان هموند اشقیاسی برو طرفده علی‌الدوام قتل نفوس و قطع طریق افعالیله اولحوالینك امنیتنی سلب اتمش بر جمعیت مضره و باغیه اوله‌رق اوزرلرینه عسکر سوق اولندقجه ایرانه دخالت ایتدکلری و او طرفدن مظهر حمایت اولدقلری کبی ایران عشایرندن هرسنه قشلاق ایچون برو طرفه کلان سنجابی عشیرتنك دخی سوء افعال و حرکتلری دخی تحملکداز اولدیغندن برمنوال محرر ایرانه فرارایدن هموند اشقیاسنك قبول‌وحمایه‌اولنمیه‌رق برو جانبه رد واعاده‌لری و سنجابی عشیرتیله دیکر عشایرك دخی منع تجاوزلری خصوصنه دائر مدحت پاشا طرفندن ایراد ایدیلان لزوم و اهمیت اوزرینه ایران شاهی حضرتلرینك و وکلای ایرانیه‌نك افکاری بوکبی احوال مضره‌نك منع و اصلاحنه مساعد کورنمش وخیلی زمان ثمرات فعلیه‌سنه انتظار اولنمش ایسه‌ده حدود اوزرنده بولنان وافکار عتیقه‌یه خادم‌اولان بعض خوانین و مأمورین ایرانیه‌نك عدم موافقتلری جهتله بونك فعلاً اجراسی میسر اوله‌مدیغندن حدودك او مقوله اشقیا تجاوزندن سلاح ایله محافظه‌سنه مجبوریت کله‌رك ایجاب‌ایدن کچیدمحللرینه مؤخراً مدحت پاشا طرفندن بر چوق قره‌غولخانه‌لر انشا اولنمشدر

بصره‌ده طرص اصولنك لغوی واشجار رسوماتنك اراضی اوزرینه قلب وتحویلی

بالاده ذکر اولندیغی وجهله اراضینك اتخاذ اولنان قاعده‌یه توفیقاً

طاپو ایله احاله‌لری اجرا اولندقجه آنلردن حاصل اولان واردات خزینه
دخی یولنه کیرمکده ایسه‌ده اشجارك و خورما آغاجلرینك ثمراتندن
استحصال اولنان مرتبات میریه هر سنه تقدیر وتخمین صورتیله آلنمق
متعامل وجاری اولوب حالبوکه بو وجهله تقدیر قیمت خصوصنده برچوق
فساد وحیله‌لر ظهوریله هم اصحابنه وهمده خزینه‌یه غدر وضرری مؤدی
اولدیغندن وخصوصیله بصره‌نك عماراتی نخلستاندن عبارت اولمسیله خورما
حاصلاتی ایچون خرص تعبیریله هر سنه تقدیر قیمت ایدن خراصلرك
فساد و ارتکاباتی شهرت بولمش ایدوکندن مدحت پاشا دغاره مسئله‌سنك
ختامندن صکره بر آرالق بصره‌یه کیدرك بالذات اجرا ایلدیکی تحقیقاته
کوره واقعا تقدیر قیمت ماده‌سنده اولان اجراآت بر ظلم صریح
اولوب خورما محصولندن خزینه‌نك آله‌جغی واصحاب محصولك ویره‌جکی
شی خراص دنیلان مخمنلرك انصافنه قالمش بو فسادات پك چوق کمسه‌لرك
منافع نامشروعه‌سنه واسطه اولمش اولدیغندن بونك لزوم اصلاحی واجبه‌دن
ایسه‌ده خورما حاصلاتی بغدای وشعیرکبی دفعةً و مجتمعاً میدانه کلورشی
اولمدیغی جهتله حصهٔ میریه‌سنك ایکی طرفه دخی موجب سهولت ومضبوطیت
اوله‌جق برقاعده‌ده استحصالی ارباب وقوف وتجربه ایله مذاکره‌یه محتاج
اولمغین اصحاب املاك واراضیدن اقتضا ایدنلر جلب ایله مصلحتك مذاکراتی
آراسنده بالطبع بحث ایدیلان احوال تاریخیه‌سنه کوره اشبو خرص وتقدیر
قیمت اصولی اسکی برشی اولمیوب اوائلده بیت الماله عائد حصه‌نك جریب اوزرینه
مقطوع صورتیله آلندیغی وبوده حضرت فاروق رضی الله عنه زماننده
وضع واتخاذ بیورلمش بر قاعده اولدیغی حالده صکره‌دن بوزیلوب اشبو
خرص اصولنك احداث قلنمش ایدوکی آکلاشلمش و واقعا اغاجلرك
اوزرنده‌کی محصولنی هرسنه تخمین ایدرك رسوم میریه‌سنی اکا کوره
آلمقدن ایسه روم ایلیده‌کی باغلر حقنده یاپلدیغی کبی اغاجلرك مفروص

اولديغى اراضينك دونم و جريب مثللو مساحه‌سى اوزرينه وضعى هر صورتله فساد وحيله‌دن سالم وبونكله برابر هم معموريتى وهمده وارداتنك تحصيلنده سهولتى مستلزم اوله‌جغى جهتله بو قاعده‌يه تطبيقاً نخلستانك مرتبات ميريه‌سى هر بر دونمدن سنوى اون بشر غروش حسابيله آلنوب خرص اصولنك كلياً لغوينه جمله اتفاقيله قرار ويرلمشدر

بو خصوصه دائر يايپلوب نشر اولنان وبر صورتى اولوقت باب‌عالى‌يه تقديم قلنان تعريفنامه‌ده محرر اولديغى وجهله نخلستان اشجارينك آز وچوق اولمسنه اعتبار اولميه‌رق جميع اراضيسى مساحه‌يه وبووجهله آرايرده اغاجسز خالى اولان يرلر دخى حسابه داخل اولمسيله باغچه‌لرك بوش وخالى اولان وياخود اغاجلرى سيرك بولنان يرلرينه اصحابى طرفندن همان اشجار غرس اولنه‌رق ايرتسى سنه اثر معموريتى كورولمكه باشلامش وبصره‌نك واردات سنويه‌سى قرق سكز يوك غروش اولديغى حالده ايكى سنه صكره يتمش يوك غروشى تجاوز اتمسيله واردات ميريه خصوصنده دخى مأمولدن زياده منفعتى و بالخصوص تحصيلاتى امرنده فوق‌العاده مضبوطيتى موجب اولمشدر

شوقدر واركه سائر محللرده اولان خورما باغچه‌لرى بصره كبى طوپلو ويالكز نخلستان اولميوب اشجار ومحصولات سائره ايله مختلط اولديغندن ومع مافيه خرص و تخمين اصولنك مضرت مسلمه‌سى جهتيله منعى واجب ايدوكندن آنلرده دخى يرلرينه كوره بهر خورما اغاجنه قرق پاره‌دن اوچ غروشه قدر متفاوت اوله‌رق بدل مقطوع تعيين قلنمشدر

بصره قصبه‌سنك شط العرب ساحلنه نقلى

بصره‌نك و حواليسنك وخامت ورداءت هواسى معلوم اولديغى حالده نفس بصره قصبه‌سى اصل شط العربدن منشعب اولان ونهر عشار دينلان

بر خرقك نهايتنده واشجار ايله محاط باغچه‌لر آراسنده اولمسيله هواسى هرطرفندن زياده فنا و مضرتلى اولديغنه و يوقاريده بيان قلنديغى وجهله اشبو وخامت هوانك سبب مستقلى اولان جزاير سدلرينك انشاسيله محذور مذكور مندفع اولديغى صورتده دخى چونكه سكنهٔ مملكتك اكثريسى تجارت بحريه و نهريه ايله مألوف اولوب موقع تجارت ايسه سفاينك مرساسى اولان شط‌العرب ساحلى اولديغى حالده ارباب تجارتك اخشام صباح كيدوب كلمسى و خصوصيله اشياى تجاريه‌نك سفايندن چيقاريلوب عشار نهرى واسطه‌سيله بصره‌يه و صكره تكرار آندن‌ينه نهر مذكور ايله سفاينه نقل ايدلمسى تكلفاتنى اختياره هيچ بر سبب اولمديغنه بناءً مملكتك شط‌العرب ساحلنه نقلى مناسب كوريلوب حاضر حكومت ايچون بصره‌ده استيجار اولنان خانه‌نك تركيله برحكومت قوناغى ياپلمسى دخى ذاتاً مقرر اولديغندن سائرينه دخى مثال مشوق اولمق اوزره شط‌العرب ساحلى اوزرنده بر حكومت محلى انشاسنه مباشرت ايتديرلمش وتجار طاقمندن بعضيلرى دخى ابنيه انشاسنه باشلامش اولمسيله مقدمه‌سى وجوده كلمشدر

ناصريه قصبه‌سنك تأسيسى

يوقاريده بيان قلنديغى اوزره مقطوعيت صورتيله اداره‌دن متصرفلغه تحويل اولنان منتفك سنجاغى بغداد ولايتنك الك جسيم سنجاقلرندن بريسى ايسه‌ده اكثر اهاليسى حال بدويتده خيمه‌نشين اولوب الويهٔ سائره كبى شهر وقصباتى اولمديغندن واكرچه مركز حكومت اولمق اوزره سوق‌الشيوخ نامنده بركوچك قصبه‌سى وار ايسه‌ده موقعاً تعمير واصلاحه قابليتى اولميوب حال بوكه مدن وامصار مدنيتك مأخذ اشتقاقى وتربيت خلقك موقوف عليهى بولنديغندن تشكيلات جديده‌نك آثار عمرانيسنه مقدمه اولمق اوزره اوجوارده ونهر فرات ساحلنده تعيين اولنان محله

مجدداً بر قصبه تأسیسی ناصر پاشا ایله بالمذاکره تسبیب اولنه‌رق مذکور قصبه‌ده اقتضا ایدن حکومت محلی ایله بر قشله‌نك ومکتب وجامع مثللو شیلرك کندو طرفندن اچه صرفیله انشاسنه دخی مشارالیه ناصر پاشا طرفندن تعهد اولنمش وبغداددن یاپیلوب کوندریلان خریطه‌سنه توفیقاً قصبهٔ مذکوره تعهد اولنان ابنیه ایله برابر اولوجهله مشارالیه طرفندن انشا وتأسیس اولنه‌رق واصحاب اقتدار طرفلرندن دخی خانه‌لر ودکانلر یاپیله‌رق وجوده کلمش واسمی ناصریه تسمیه اولنمشدرکه الحالة هذه منتفك متصرفلغنك مقر حکومتی اولان ناصریه قصبه‌سی بودر

کویت قصبه‌سنك دولت علیه تصحیح تابعیتیله بصره‌یه الحاقی

بصره‌یه بحراً التمش میل مسافه‌ده ونجد قطعه‌سی ساحلنده واقع کویت نام قصبه تخمیناً التی بیك خانه‌یی مشتمل برمملکت اولوب اهالیسی کاملاً اسلام اولدیغی حالده هیچ برطرفه مربوط اولمدقلری جهتله والیٔ اسبق نامق پاشا طرفندن بونلرك بصره‌یه الحاق اولنمق اوزره حمایه واداره‌لرینه نیت وتشبث اولنمش ایسه‌ده اهالیٔ مرقومه هردرلو تکلیفاتدن مستثنا بر حال واداره‌یه آلشمش اولدقلرندن ویرکو ورسومات کمرك مثللو تکلیفاتدن احترازه مبنی موافقت اتمامش اولدقلری جهتله حال اصلیلرنده قالمشدر

بونلرك نسللری حجاز طرفندن اولوب بوندن بشیوز سنه مقدم مطیر عشیرتنك بر فرقه‌سیله محل مذکوره کلوب قونمش اولان فامیلیا خلقندن صباح نامنده بریسی اشبو کویت مملکتی اساسنك برنجی واضعی اولمغله کیت کیت جمعیت تکثر ایدرك هیئت حاضره‌سی اوزره بر مملکت وجوده کلمش والحالة هذه شیخ ورئیسلری اولان عبدالله الصباح او سلاله دن بولنمشدر

اهالیٔ مرقومه عموماً شافعی المذهب اوله‌رق اصول اداره‌لری تمامیله احکام شرعیه‌یه مستند ومبنی اولدیغی وعلما وقاضی ومفتی کبی حاکم ومدرسلری کندو ایچلرندن اولوب موقعلری دخی مساعد بولندیغی جهتله اوته‌دنبرو جمهوریت شکلنده بر جمعیت مستقله اوله‌رق کندو کندولرینه اداره اولنه‌کلمشدر

بونلرک زراعت ایده‌جك یرلری اولمیوب منحصراً تجارت بحریه ایله مألوف اولدقلرندن وصغیر وکبیر ایکی بیك قطعه‌دن متجاوز کمیلری بولندیغندن بحرین وعمان صولرنده اینجو صیدیله واکثر بیوك سفینه‌لری هندستان وزنکبار طرفلرینه کیدرك تجارت بحریه ایله مشغول اولورلر

کمیلرنده جمعیتلرینه مخصوص بر سنجاق اتخاذ اتمش اولملریله یقین وقته قدر بو سنجاق آلتنده سیاحت وتجارت اتمشلر ایسه‌ده بر مدتدنبرو آخرك واجانبك تعدیاتندن امین اوله‌مدقلری جهتله مجرد سیر وسیاحت بحریه‌لرینی تأمین ایچون برطاقمی فلمنك وبعضیسی انکلیز باندیره‌سی چکمکه مجبور اوله‌رق وبواصوله رفته رفته الفت اولنه‌رق بر حمایهٔ اجنبیه مقدماتی کورنمکه باشلامش وبونك ایسه بغداد ولایتنجه وخصوصیله بصره موقعنجه محاذیر عظیمهٔ ملکیه‌سی ظاهر بولنمش اولدیغندن مدحت پاشا بصره‌ده ایکن اهالیٔ مرقومه رؤساسنی اوراده جلب ایدرك وحال وزمانك وموقعلرینك مخاطراتنه دائر نصایح لازمه‌دن صکره احتراز ایلدکلری کمرك رسمی وویرکو مثللو تکلیفات ایله مکلف اولمیه‌جقلرینی سند اعطاسیله تأمین ایلیه‌رك موافقت ورضالریله بصره‌یه مربوطیتلری قرارلشدیرلمش وعبدالله الصباحك کویت قائمقاملغی نامیله ینه مملکتك رأس حکومتنده وقاضی ومفتی کبی مأمورلرك کذلك یرلرنده والحاصل بینلرنده جاری اولان اصول وقاعدهٔ حکومتك حال اصلیسنده ابقاسیله برابر مامورلریچون درسعادتدن اوامر رسمیه وجامعلریچون بروات شریفه

جلب اولنه‌رق تبعیت ومربوطیتلرینه مقتضی اولان معاملات تمامیله اجرا قلنمش وکمیلرنده اولان اجنبی باندیره‌لری درحال ترك اولنوب یرلرینه عثمانلی سنجاغی چکلمشدر

نجد امورالی

نجد قطعه‌سنك برکوشه‌سنده اولان برمملکتك مربوطیت واداره‌سی بووجهله تأمین اولنمش ایسه‌ده عموم نجد قطعه‌سی برحال بحران واغتشاشده اولوب اوزاقدن کورینان مداخلات اجنبیه ایله بو قطعه‌نك دخی عدن ومسقط وعمان طرفلری کبی الدن چیقاجغی آکلاشلدیغندن بواحوال مدحت پاشانك انظار و افکارینی جلب ایدرك ایرتسی سنه یعنی مدحت پاشانك بغداده وصولنك اوچنجی سنه‌سی نجده عسکر سوقی واحسا قطعه‌سنك تحت ضبط واداره‌یه آلنمسی کبی تعاقب ایدن وقایع بومقدمه‌دن باشلامشدر اشبو مسئله حقیقةً مهم و شایان دقت اولمغله بوراده بعض تفصیلات اعطاسی مناسب کورینور

شویله‌که نجد دینلان قطعه جزیرةالعربك درتده و براعتباره کوره بشده برقسمی اولوب سلطان سلیمان کبیر زماننده پورتکیزلرك بصره دکزینه تسلطلری مندفع اولدقدن صکره اورالری وبحرین جزیره‌سی حوزهٔ ممالك عثمانیه‌یه داخل اولان ونجدك الك زیاده معمور اولان احسا جهتنه درسعادتدن والی تعیین اولنه‌رق بر چوق زمانلر بووجهله تحت اداره‌ده قالمش ایسه‌ده بوندن برعصر اولی و هابیلرك تغلبیله حکومت نجدیه سعود اولادینك یدینه کچمش وبحرین جزیره‌سی دخی حمایت اجنبیه ایله برحکومت مستقله شکلنه کیرمشدر

وهابیلرك مؤخراً ظهور ایدن احوال معلومه‌لری اوزرینه نجدك تکرار تحت اداره‌یه آلنمسیچون بوندن التمش سنه مقدم مصردن عسکر

سوقیله ریاض ودرعیه طرفلرینك واحسا قطعه‌سنك دولت علیه‌یه بالنسبه مربوطیتی تجدید قلنمش اولدیغی حالده آز زمان صکره مصر عسکری چکلمش اولمسیله دولتك دخی غوائل سائره‌سی حیلولتیله اورالره عطف نظر اعتبار اولنمیه‌رق براغلمش وعادتا اونودلمش اولدیغندن قطعهٔ مذکوره ینه وهابی فاملیاسنده قالمشدر

سعود وهابینك اولادندن نجدده اك صکره‌کی شیخ ورئیس بولنان عبدالله الفیصل هر نقدر استقلال حکومت داعیه‌سنده ایسه‌ده اسلافی کبی دولت علیه‌یه مخالفت وبرطاقم دواعیٔ مذهبیه ایله اطرافه ایراث مضرت نیتنده اولمیوب بر مسلك معتدل اتخاذ اتمش اولدیغی حالده برادرلرندن سعود بعض طرفك تشویقات وتشجیعاتیله عبداللهك الندن حکومت نجدیه‌یی آلمق سوداسنه دوشوب وهندستانه عزیمتله انکلیزلرك معاونت معنویه‌سیله اطرافدن عسکر طوپلایوب سکسان التی سنه‌سنده برادری علیهنه اظهار بغی وعصیان اتمش ووقوعبولان محاربه‌لرده عبداللهه غلبه اتمسیله ابتدا احسا قطعه‌سنی ضبط ایدرك هفوف والمبرز مملکتلرنده اولان قلعه‌لره وسواحلده دخی قطیف قلعه‌سیله سائر مواقعه عسکر ومأمور یرلشدیردکدن صکره مقر حکومت اولان ریاض طرفلرینه ودها ایچرولره طوغری یوریمش اولدیغندن عبدالله الفیصل چاره‌سز قاله‌رق مدحت پاشایه مکتوب و آدم ارسالیله استعانه واستمداد اتمشدر

خبر ویرلدیکنه کوره مرقوم سعود عبدالله‌الفیصل کبی اولمیوب غایت مدبر وبهادر بر آدم اولمسیله نجدك اکثر اهالیسنی وقبائل وعشایرینی قزانمش وتشبثاتی انکلیزلرك معاونت معنویه‌سیله قویلشدیرمش اولدیغندن عبداللهك بغداده کوندردیکی مکتوبندن و آدملرینك افاده‌لرندن آکلاشیله‌جغی وجهله بو ایش ایچون موقةً بعض سفاین وبرمقدار عسکر ارسالی کافی اوله‌میوب دها زیاده تکلفات اختیار ایدلسه عراقجه اولان

مشاغل مساعد اولمديغندن وبو جمله ايله برابر باب‌عاليجه مساعده اولنمسى دخى اميد ايدلمديكندن اشبو طلب واستدعانك جوابنده مدحت پاشا طرفندن بر مدت اختيار تأنى و سكوت اولنمشيدى

لكن بر مدتدنبرو انكليز سياحلرينك نجد ايچرولرنده طولاشوب يازدقلرى سياحتلرنده اعلان ايلدكلرى افكارده وسعودك جميع تشبثاتنده انكليزلرك معاوناتنه استناد ايلمسنه نظراً نجد ممالكنده شو اختلال و شورش عشاير و عربان آراسنده دائمى الوقوع اولان مضاربات و محاربات قبيلندن اولميوب چونكه انكليزلرك اصول پولتيقه‌لرى ايجابنجه بو مقوله صاحبسز بولدقلرى محللرى طوغريدن طوغرى‌يه ضبط واداره‌لرينه آلميه‌رق ابتدا شيخلرينى ورئيسلرينى تطييب وتأمين ايله قزاندقدن و آنلر واسطه‌سيله افراد اهالى‌يى دخى كندولرينه جلب ايتدكدن صكره ينه بر مدت حكومتلرينه وقاعدهٔ اداره‌لرينه مداخله ايتمكسزين فقط آخر طرفدن بركونه ضرر و تعرض وقوع بوله‌جق اولور ايسه منع اتمك و بر جماعتك ديكر جماعتله مخاصمه‌سى ظهورنده توسط و اصلاح ايلمك مثللو معاملات ايله بر مدت حمايه‌لرينه آلشديردقلرى و بو اصول ايله حمايه ايتدكلرى محللره كيت كيت صاحب اولدقلرى معلومدر

اشته بو قبيلدن اوله‌رق مسقط ومكلا وعمان وحضرموت قطعه‌لرى وبحرين جزيره‌سى اوته‌دنبرى شيخلرى اداره‌سنده وبونلرك بعضيلرى دولت عثمانيه تابعيتنده بولنديغى حالده شو تعريف اولنان اصول اوزره انكليزلر اورالرجه حمايه‌لرينى يرلشديرمش اولملريله اكرچه ظاهر حالده اداره‌لرى ينه شيخلرى النده ايسه‌ده انكليزلرك رأيى و موافقتى اولمدقجه بر شى ياپمدقلرى وافراد اهالى ايسه اعصار كثيره‌دنبرو بربرينى اوروب قيرمق وقويسى ضعيفنى اضرار اتمك ايله مألوف ايكن انكليزلرك مداخله‌سيله بو احوال وحشيانه برطرف اوله‌رق آنك يرينه قائم اولان سكونت وراحت

وعدالتك لذتنی حس ایتدکجه طبیعی اوطرفه مائل ومجلوب اولدقلری جهتله مواقع مذکوره حقیقت حالده انکلیز ممالکی حکمنه کیرمشدر

بو احواله و سعودك ممالك نجدیه‌یه هجوم و تعرضی بر منوال محرر انکلیزلرك معاونت نقدیه وفعلیه‌سیله وقوعبولمسنه نظراً مرقوم سعود نجد قطعه‌سنی ضبط ایده‌جك اولورایسه آرقه‌سندن بر حمایت اجنبیه چیقاجغنده شبهه اولمدیغنه وبر کره اورالری بویله بر حاله کیروبده شط العربه قدر نجد سواحلی الدن چیقاجق اولور و اولوقت انکلیزلرك بصره‌دن مسقطه قدر تحت حمایه‌لرنده بولنه‌جق محللرك طول مسافه‌سی فرات وادیسندن هندستانه آچلمسنی ارزو ایتدکلری طریقك اهمیتیله برابر نظره آلنور ایسه ایلروده ظهور ایده‌جك محاذیر و مشکلاتك درجاتی پك قولای حساب اولنه‌جغنه بناءً بو ملاحظات مدحت پاشا طرفندن باب عالی‌یه عرض اولنمشیدی

قالدیکه سعودك منع تسلطیله نجدك تنظیم مصالحی ایچون شاید عسکر سوقی لازم کلدیکی حالده بغدادجه بونك ایچون مشکلات یوغیسه‌ده وهابیلرك مدت حکومتلرنده مملکتلرینه خارجدن هیچ کمسه‌یی قویمدقلری و عراق ایله مناسبت تجاریه و سائره‌لری دخی بولنمدیغی جهتله عسکردن و اهالیدن و سائر مأمورینده اورانك احوالنه وقوفلی بر کمسه بولنه‌بیلمك شویله طورسون مملکتلرینك اسمنی بیله بیلنلر نادر اولدیغندن و بو وجهله حال و موقعی مجهول اولان برقطعه‌یه عسکر ارسالی جائز و ممکن اوله‌میه‌جغندن ممکن مرتبه بر کشف نظری اجرا اتمك وتحقیقاتی صورت خفاده ایفا ایلمك اوزره مأمورین ولایتدن بویله ایشلره اهل ومناسب اولان برقاچ کشی تبدیل هیئتله و تجارت وسیله‌سیله آتور واپورینه قونیله‌رق وکندولرینه بعض اشیای تجاریه ویریله‌رك اعزام اولندی

بونلر ایکی آی قدر زمان ایچنده سعودك قوتنه واسلحه‌سنه وقلعه‌لره

و سواحلده بیوك سفینه یناشەجق وعسکر چیقاریلەجق محللره و ایچرولره کیدن یوللرك احوالنه دائر معلومات آلنەرق عودت اتمش اولدقلرندن و بو مدت ظرفنده صدر اعظم عالی پاشا ایله جریان ایدن مخابراته کوره وکلای دولتك اصل نقطهٔ ملاحظه و احترازلری ایش بیویوب بر غائلهٔ عظیمه‌یی منتج اولمامق و زیاده مصرف وقوعبولمامق ماده‌سی اوله‌رق بومقصد دخی مدحت پاشا طرفندن تعهد وتأمین قلنمش ایدوکندن بو بابده همان اقتضا ایدن تدابیرك اجراسی ایچون مدحت پاشایه ماذونیت کافیه ویرلمش و بو مسئله مناسبتیله ترسانهٔ عامره‌دن لبنان و اسکندریه نامنده ایکی قوروت واپور کوندرلمش اولدیغی کبی التنجی اردودن نجده سوق اولنەجق عسکرك یرینه قالمق اوزره مدحت پاشانك طلبنه مبنی بشنجی اردودن بغداده برآلای پیاده عساکر نظامیه دخی ارسال اولنمشدر

یوقاریده ذکر اولندیغی وجهله نجد ولایتنك اك مهم و معمور جهتی احسا قطعه‌سی اولوب ساحل بحرده القطیف نامنده بر قصبه‌سی و اصول عتیقه‌ده متفرق ومتعدد قلعه‌لری اولدیغی مثللو ایچروده وقطیفه اوتوز ایکی ساعت مسافه‌ده الهفوف و المبرز نامنده و سور ایله محاط ایکی بیوك قصبه‌سی دها اولدیغی و اشبو قصبه‌لره تابع اوله‌رق معمور نواحی و قریه‌لری و اطراف و جوارنده خیمه نشین کلیتلو عشائر و قبائلی بولندیغی و سواحلنده سفائن کبیره یناشەجق لیمان و اسکله‌لری بوغیسه‌ده قطیفه آلتی ساعت مسافه‌ده رأس التنور دینلان برونك بیوك کمیلر یناشمه‌سنه و عسکر چیقارلمسنه صالح ایدوکی بر منوال محرر اجرا اولنان تحقیقاتدن آکلاشلمشدر

سعود وهابی اولادندن عبدالعزیزك حکومتی تاریخنده وبغداد والیسی اسبق بیوك سلیمان پاشا زماننده وهابیلر علیهنه اوله‌رق بغداددن احسایه

عسکر سوقی لازم کلمش اولدیغندن مشار الیهك کتخداسی ابو عذاره علی
پاشا ومنتفك شیخی ثوینی کایتلو عسکر وطوپ والتمش بیك دوه واسترایله
براً سوق اولنەرق اثنای راهده منتفك شیخی ثوینی وهابیلر طرفندن
بر فدایی واسطەسیله خیانةً شهید ایدلمش و حیواناتنك چوغی تلف
اولمشیکن علی پاشا بقیه عسکرله یوله دوام ایدرك نجده وارمش وهفوف
و مبرزی بر مدت محاصره اتمش ایسەده موفق اولەمدیغندن بشقه بقیه
حیواناتك و طوپلرك اعادەسنه دخی مقتدر اولەمدیغندن اکثریسنی
اوراده ترك ایدرك عودت اتمش اولدیغی مضبوط صحائف تواریخدر

شو خبر و حکایته ومملکتك احوال وطبایع موقعیه وجغرافیەسی
حقنده آلنان معلوماته نظراً بوایشك جسامت واهمیتی مسلم ایسەده قطیف
اسکلەسی بحراً بصرەیه اوچیوز التمش میل مسافەدن عبارت اولەرق قوۀ
عسکریەنك ومهمات وارزاق وسائرەنك واپورلرله ارسالنده امور مخابرات
ومراسلاتده سهولت اولدیغی کبی اگرچه قلعەلرده برطاقم عتیق طوپلر ومدافعه
ایچون وهابیلر طرفندن قونلمش عسکر وار ایسەده بونلرك هیچ بر
صورتله منتظم عسکره وخصوصیله اسلحۀ جدیدەیه مقاومت ایدەمیەجکلری
معلوم اولدیغندن ایلك قافله اولمق اوزره التنجی اردو موجودندن بش
طابور پیاده وبرمقدار طوپچی وسواری عسکر بالتفریق برفرقه ترتیب
اولنەرق سکسان یدی سنەسی ابتداسنده فریق نافذ پاشانك قومانداسنده
بصرەدن واپورلره ارکاباً ومنصور پاشا دخی بوفرقەیه ترفیقاً کوندرلمش
واولجه بصرەیه الحاق اولنان کویت اهالیسی مجرد خدمت مفتخره اولەرق
معیت عسکریەده بولنمق وارزاق واشیا طاشیمق اوزره سکسان قطعه قدر
صغیر وکبیر سفاین تخصیص اتملریله اشبو سفاینك دخی اکثریسی کویت
قائممقامی عبدالله الصباحك بالذات ادارەسنده اولەرق ختام مسئلەیه قدر
مجاناً وبلا اجرت خدمتده بولنمشدر

فرقهٔ مذكوره طوغريجه رأالتنوره چيقوب اورادن براً قطيف اوزرينه واردقلرنده سعود طرفندن قطيف قلعه‌سنك محافظه‌سنه قونلمش اولان جمعيت مدافعه‌يه قالشمش ايسه‌ده برقاچ طوپ آتيلور آتيلمز خوف ودهشته دوشـوب ذاتاً اهالئ مملكت دخی بونلرك عليهنده بولنديغندن جمله‌سی فرار ايدوب عسـاكر پادشاهی هيئتيله مملكته كيرمش واطراف وجوارده واقع ومتفرق قلعه‌لر دخی بلا تكلف ضبط اولنمش اولديغی مثللو اورادن هيئت عسـكريه‌نك هفوف ومبرز اوزرينه حركتله هنوز محلنه وارمقسزين سعودك بالجمله عونه‌سی مملكتلری ترك ايدوب قاچمش اولدقلرندن ذكر اولنـان قصبه‌لر دخی كافهٔ ملحقاتيله برابر تحت ضبط واداره‌يه آلنمشدر

نجد مسئله‌سنده قوهٔ عسـكريه‌يه عائد اولان برمهم مقصد بووجهله بالسهوله حاصل اولمش ايســه‌ده اورالردن سعودك بالكليه دفع مضرتيله آتيسنك تأمينی وحوالئ مذكوره‌نك مادی ومعنوی تعرضات اجنبيه‌دن سالم اولمسيچون اوراجه برقاعدهٔ حكومت تاسيسی اك زياده اهم اولديغندن بونك ايچون مدحت پاشـا بالذات نجده كيتمك اوزره حاضرلنمقده ايكن شمر غائله‌سی ظهور اتمكله برمدت دخی بونكله اشتغال اولنمشدر

شمر حادثه‌سی

بووقعه‌نك دخی اجمال تفصيلاتی شودركه بغدادك يوقاری طرفلرنده يعنی حلب واورفه ودياربكر وموصـل بيننده واقع مزه‌پونامی دينلان قطعه‌يی ضبط ايدرك واطراف وحواليســنی تخريب ايليه‌رك جولانگاه شقاوت اتخاذ اتمش اولان شمرعشايری رئيسی وشيخ‌المشايخی عبدالكريم كندويه تابع بولنـان قبائل وعشايرك كثرت وشجاعتنه مغرور اوله‌رق برازده طرف دولتدن استحقاقی فوقنده نائل اولديغی التفاتدن شيارمش

وعادتا اسکی زمان کبی اطراف ممالکی تحت حکمنه آلمق خیالاتنه دوشمش برآدم اولمسیله یوقاریده حکایه اولندیغی وجهله دغاره حادثه‌سنی برفرصت اتخاذ ایدرك اولوقت کلیتلو سواری ایله بغداده قدر کلمش اولدیغی حالده ختام غائله‌یه تصادف ایتمسیله دونوب کیتمش ایسه‌ده بودفعه آندن دها بیوك ومهم نجد مسئله‌سنك ظهوریله عراقك عسکردن خلویتنی تخمین ایتمش اولدیغندن قبائل وعشایری خلقندن سواری ومردوف اوله‌رق اوتوز بیکدن زیاده حشراتدن مرکب بر جمعیتله قالقوب ابتدا اورفه وسیورك وماردین وموصل توابعندن برخیلی قرایی نهب وغارتله تخریب واهالیسندن ذکور واناث برطاقم نفوس قتل وتلف ایتدکدن صکره تمام شهر تموز ایچنده بغداد اوزرینه جنکیزانه بر حرکتله یوریدیکی خبرلری کلمش ومدحت پاشا ایسه برمنوال محرر نجد مصالحنك تصور وملاحظه‌سیله مشغول اوله‌رق همان پابرکاب عزیمت ایکن هیچ حسابده اولمیان شو عبدالکریم غائله‌سنك ظهوری بالطبع مشاغل سائره‌یی تأخیر ایلمشدر .

شقئ مرقومك ایلك حمله‌ده تجاوزاتیله الك زیاده ضرروخساره اوغرایان یرلر دیاربکر ولایتی داخلنده اولمسیله اولوقت دیار بکر والیسی بولنان قورت اسماعیل پاشا جمعیت اشقیایی موصله‌قدر تعقیب ایتمك اوزره متهیئ حرکت ایسه‌ده بغداد طرفندن طوتیله‌جق اصوله منتظر بولندیغی مدحت پاشایه تلغرافله یازمش اولدیغندن درحال‌موصلده بولنان ایکی‌طابور عسکر مشارالیهك‌قوماندا سنه ویرلمش وبغداددن دخی فریق‌اشرف‌پاشا قوماندا سیله لزومی‌قدر عسکر چیقاریلوب فرات ودجله بوینجه وشهر زور طرفلرینجه دخی اتخاذ تدابیر مقتضیه‌یه مسارعت قلنمشیدی

جمعیت اشقیانك برفرقه‌سی بغداد طرفنه کچه‌رك برفرقه‌سی دخی شهر زور داخلنده کائن محلره یایلمش اولدیغی‌حالده کردلرله محاربه‌یه‌طوتشوب منهزم اولمش ودیکر برفرقه‌سی موصلك آلت طرفنده واقع شراق نام

محلده اسماعيل پاشا طرفندن على الصباح بغتةً باصديريله‌رق تدميروتنكيل ايدلمش واوچنجى فرقه‌سى بغداده طوغرى ايتمكده ايكن ايلروسنده عسكر اولديغنى كورديكندن ودجله نهرينك اطرافى ايسه اولجه طوتلمش اولديغى جهتله اوطرفه دخى يناشه‌مدقلرندن ايام حاره‌ده هرشيئه مقدم اولان صو احتياجى ايچون شد رحل ايدرك چول اورته‌سنده اولدن بيلدكلرى قيولره مراجعت اتمشلر ايسه‌ده بحكمة‌الله تعالى آنلرده‌قوريمش اولديغنه بناءً عصاتك برخيليسى دخى اوصورتله تلف اولمشدر

بونك اوزرينه عبدالكريم يانده قالان ايكيبيك قدر آتلو ايله فراتى كچوب اجدادينك وطن اصليسى اولان جبل شمره فرار اتمش ايسه‌ده مدحت پاشا طرفندن جبل حاكمى ابن رشيده يازيلان تهديداته مبنى اوراده قبول اولنمديغندن وكربلا و حله حواليسنده هرقنغى‌طرفه كتمش ايسه اوكنه عسكر چيقديغندن نهايت نجدك ايچرولرنده بولنان عربان آره‌سنه كتمك اوزره منتفك سنجاغى داخلندن كچر ايكن ناصر پاشا طرفندن مجروحاً طوتيلوب بغداده تسليم اولنمش و طوغريسى مشاراليه ناصر پاشا بوبابده دخى فداكارانه حركتله دولته بيوك خدمت اتمشدر

مرقوم عبدالكريمك بغداد مجلس تميزنده محاكمهٔ علنيه‌سى بالاجرا قانوناً اعدامنه حكم اولنمش وكندوسى اصحاب رتبه‌دن اولمسيله اعلام ومضبطه‌سى باب‌عالى‌يه تقديم اولنه‌رق برآزصكره كندوسى دخى درسعادته كوندرلمك اوزره يوله چيقارلمش اولديغى‌حالده موصله‌وصولنده جزاسنك اجراسيچون تلغرافله امرى كلمش اولديغندن اوراده صلب ايله اعدام اولنمشدر

مرقومك كندويه همسن وهمحال اولان برادرلرى بودفعه‌كى محاربه‌لرده تلف اولوب فقط حياتده قالان وشقاوت وعصيانه قارشميان بيوك برادرى فرحان پاشا درسعادتده اوقومش وتربيه كورمش برآدم

اولدیغنه وعبدالکریمدن صکره شمر قبائلنك برچوغی فرحان پاشانك یاننه طوپلاندقلرینه بناءً بونلر ایچون موصلدن اشاغی دجله کنارنده خالی اراضی کوستریله‌رك اوراده کرود ایله یعنی دولاب ایله زراعت اتمك اوزره فرحان پاشا کندولره رئیس تعیین اولنمش ومیدانه کتوره‌جکلری محصولاتك عشرندن مومی الیه یکرمی بیك غروش معاش تخصیص قلنمش اولدیغندن برنجی سنه‌سی یوز یتمش دولاب وجوده کلمش وبوجهتله آچقده ومتفرق حالده شورایه بورایه طاغیلان فرقه‌لرك حکمی واولکی کبی بردها طوپلانمغه مجالی قالمیه‌رق شمر بلیه‌سی بالکلیه مندفع اولمشیکن اشاغیده بیان اولنه‌جغی وجهله درسعادتجه اجرا اولنان تنقیحات صره‌سنده معاش مذکور استکثار اولنه‌رق قطع وتنزیل اولنمسیله زراعته آلشمش اولان شمرلر کرودی ترك ایله مؤخراً ینه اسکی حال ومحللرینه عودت ایدرك وسائرلری دخی طوپلانه‌رق شمر عشایری نامیله معروف اولان جمعیت اشقیا ینه تمامیله وهیئتیله وجود بولمشدر

مدحت پاشانك نجده عزیمتی و موفقیاتی

شمر غائله‌سی دخی بووجهله مندفع وبرطرف اولدیغندن ینه مصالح نجدیه ایله اشتغالك صره‌سی کلمش وبدایت مسئله‌ده مدحت پاشا طرفندن قوماندان نافذ پاشایه ویریلان تعلیماتده محرر اولدیغی وجهله نجد اوزرینه عسکر سوقی بتون بتون حکومت نجدیه‌نك اخذ و ضبطی نیتیله اولمیوب اصلاً دولت علیهٔ عثمانیه‌یه مربوط اولان حکومت علیهنده سعودك وقوعه کلان حرکات وتجاوزاتنك منعیله برابر بومربوطیتك برقاتدها تزیید وتقریری ایچون اقتضا ایدن اصلاحاتك اجراسی و احوال آتیه‌سنك تأمینی مقصدینه مبنی بولنمش اولدیغندن بومقصده مقدمه ونشانه اولمق

اوزره نجد شيخی عبدالله الفيصلك متصرفلق عنوانيله وشهريه اوتوزبيك غروش معاش ايله رأس حكومتده ابقاسی واحوال ملكيه وماليه‌سنك برقاعدۀ منتظمه‌ده تأسيسی مقرراوله‌رق اوجله منتفك متصرفلغنده ياپلديغی وجهله معاون ومحاسبه‌جی ونائب كبی مأمورلريله لزومی قدر ضبطيه نفراتی دخی كوندرلمشيدی

عبدالله‌الفيصل اولوجهله احسايه جلب اولنه‌رق برمنوال محرر صفت وعنوان ايله مأموريتی اجرا اولنمش ايسه‌ده اباعن جد حكومت مستقله صورتنده هر استديكنی ياپمغه آلشمش اولديغی حالده بووجهله قيود وقاعده تحتنده حركت كندوسنه آغر كلديكندن وبرمدتدنبرو قرنداشی سعودك تسلط واستيلاسيله تحت تضييقده بولنمشيكن شمدی آندن‌ده قورتيلوب مصون‌الغائله قالديغندن شو حالده مأموريت جديده‌سندن ممنون اوله‌ميوب اصل امل وارزوسی عسكرك ومأمورين مبعوثه‌نك كيرو آلنه‌رق كندوسنك اسكی حالده براغلمسی صورتنه منحصر اولديغی وحالبوكه سعودك جمعيتی اكرچه طاغلمش ايسه‌ده طرفدارلری قوتيله ايچرولردن تدارك اولنان حشراتك احسايه هجوم اتمك ايچون منتظر فرصت بولنديغی محلندن كلان اشعاراتدن آكلاشلمش وبوجمله‌ايله‌برابر اولحوالينك موقعی واهاليسنك مزاجی حكمنجه ويركو ورسومات كبی واردات احداث ووضعی جائز اولميوب حتی انكليزلرك تحت حمايه‌لرنده بولنان سواحلك و عدن ومسقط وعمان كبی ممالكك هيچ برطرفنده ويركو دكل كمرك رسومی بيله اولمديغی حالده آنلرك قرب واتصالنده اولان برمملكتده احداث وايجاد اولنمسی البته مضر اوله‌جغندن بودقيقه دخی قوماندان مشاراليهه برمنوال محرر ويريلان تعليماتده مندرج ومذكور اوله‌رق بوجهتله آلنه‌جق واردات يالكز زكات ناميله حيواناتدن اخذی مشروع اولان رسومات ايله برده محصولات ارضيه‌نك عشر شرعيسندن عبارت

ایکن بودفعه طرف دولتدن عسکر ارسالیله اختیار اولنان تکلفاتدن مقصد احتساب وکمرك رسومی کبی یکیدن ویرکولر وضعی واولحوالیدن عسکر اخذی نیتنه مستند اولدیغنه وارباب فساد طرفندن ایقاع ایدیلان اراجیف وتفوهات وبواسناداتی تأیید ایده‌بیله‌جك بعض معاملات دخی اهـالی‌یه بردرجه وحشت وتلاشی موجب اولمش ایدوکنه وبرده بحرین جزیره‌سی نجد توابعندن اولدیغی حالده وقتیله انکلیزلرك تحت حمایه‌سـنه کیرمش اولدیغی مثللو بحرین ایله عمان و نجد طوپراغنده‌اولوب تخمیناً یکرمیشر سـاعت قدر طول وعرضی بولنان بحرین جزیره‌سنه مناسبتی یوغیکن سعودك بودفعه ممـالك نجدیه‌یه تسلطی آراسـنده اوراسی دخی بحرین مربوطاتندن عد اولنه‌رق اوطرفدن ضبط اولنمش اولوب حالبوکه قطعهٔ مذکوره زراعتدن خالی ایسه‌ده سکنه‌سنك درت بیك قطعه‌دن متجاوز کمی وقایقلری اولدیغی وانجو صید اولنان یرلردن بولندیغی جهتله موقعی مهم اولدیغنه بنـاءً بوایشلرك دخی تنظیم و تسـویه‌سی ایچون مدحت پاشانك لزوم عزیمتی برقاتدها تأکد اتمش اولدیغندن مشارالیه سنهٔ مرقومه ایلولنده اولوجهله بالذات عزیمت ایلمشیدی

بو آرالق عبدالله الفیصل احسادن بغتةً صاووشوب ریاض طرفنه کتمش اولمغله مدحت پاشا قطیف سواحلنی و قارشوسنده واقع ناروت ودارین نامنده معمور ومسکون آطه‌لری و سائر محللری طولاشـوب کوردکدن صکره عجیر اسکله‌سی طریقیله هفوفه وصولنده عبدالله الفیصلی تامین ودعوت ایچون مخصوص مکتوب و آدم کوندرمش ایسـه‌ده قبول ایتمامش و بو جهتله کندوسی اسقاط حق اتمش اولدیغندن احسا قطعه‌سنده کائن قصبه‌لر توابعی بر سنجاق اعتبار اولنه‌رق متصرفلغی قوماندانلغه علاوةً نافذ پاشـایه تودیع اولنمش ومأمورین مقتضیه‌سی دخی آکا کوره ترتیب وتنظیم قلنمشدر

بو آرالق سعودك طرفدارلرندن و یرلو عشایری طاقمندن یدی‌سکز

بيك قدر حشراتدن مركب بر جمعيت ايله احسا اوزرينه كلمش ايسه‌ده فرقهٔ عسكريه‌ده بولنان لوا حمدى پاشا قومانداسيله اوزرلرينه كوندريلان ايكى طابور عسكر بونلرى دفعةً ضرب وتنكيل اتمكله ارتق سعودطاقمنك بر دها حركته مجاللرى قالميه‌رق كندوسى دخى بتون بتون دفع اولوب كتمش وبحرينه مربوط وملحق اولديغى ادعا اولنان سالف‌الذكر قطر قطعه‌سى حقنده هندستان حكومتيله اولنان مخابرات اوزرينه اوراسى دخى قورتاريله‌رق ومواقع لازمه‌سنه وسفينه‌لرينه عثمانلى سنجاغى چكيله‌رك احسا متصرفلغنه ربط والحاق ايدلمشدر

هفوف و مبرز قصبه‌لرى ساحل بحره قطيف جهتندن اوتوز ايكى وعجير اسكله‌سندن اون بش ساعت مسافه‌ده اولوب نجد ايله اراسى كاملاً قومدن عبارت خالى و بيابان ايسه‌ده قصبه‌لرك بولنديغى واديه‌كى منبعلردن صغير و كبير يدى عدد نهر حاصل اولمسيله اشبو ايكى قصبه‌نك وبونلره ملحق اولان اللى قدر قرانك اطراف و حواليسى بساتين ومزروعات ايله خصوصيله خورما و پرنج محصولى اوراده هر يردن زياده بركتلى اولديغندن اهالينك باشليجه تمتعلرى بونلردر معموره خارجنده وحال بدويتده خيمه نشين اولان عربان وعشاير طاقمندن يكرمى سكز قبيله احسايه تابع اولوب بونلر دوه واغنام جنسندن حيوانات ايله بچندكلرى كبى خورما و پرنج محصولاتنى دخى احسادن مبايعه‌يه محتاج اولدقلرندن مبايعاتى حيوان مبادله‌سيله اجرا ايدرلر

مدنى وبدوى عموم اهالى اسلام اوله‌رق بش مذهبه منقسم اولديغى و ايچلرندن حنبلى مذهبنده اولنلر وهابى مذهبنه تحول ايدرك حكومت مناسبتيله سائرلرينه غالب وهر نوع مظالمى مرتكب اولدقلرى حالده وهابى مذهبنده اولنلرك جمله‌سى بو دفعه احسا داخلندن چكيلوب ايچرولره صاووشمش اولملريله مذاهب سائره اربابى نائل حريت اولمش

و فقط عشاير و قبائل اكثريت اوزره وهابى مذهبنده بولنمشدر

اهاليدن استحصالى مقرر اولان واردات ميريه‌نك يالكز اعشار شرعيه ايله برده زكاتدن عبارت اولديغى مدحت پاشا طرفندن رسماً اعلان اولنه‌رق قصبات وقرا محصولات ارضيه‌سندن اقتضا ايدن عشر پك قولاى استحصال اولنمش ايسه‌ده زكاة آلنه‌جق حيوانات اصحابى عربان وعشاير طاقمى اولوب بونلر ايسه متفرق وبعيد يرلرده وچوللرده اولمسيله صورت شرعيه‌سنه توفيقاً زكاة تحصيلى غيرممكن اولديغندن بوكا مقابل كندولرينك معموره‌دن آلدقلرى محصولاتك هر دوه يوكى ايچون برر ريال آلنمسنه شيخلرى موافقتيله قرار ويرلمش اولمغين بوده او صورتله تقرر اتمشدر

فرقۀ عسكريه‌نك اورايه عزيمتى سكسان يدى سنۀ هجريه‌سنده ايسه‌ده رومى اعتباريله وصولى مارتدن مقدم اولمغله وارداتك استحصالنه او وقتدن اعتباراً بدأ اولنمش واكثر شيلرده پك چوق قصور ونقصان وقوعبولمش اولديغى حالده ايلول نهايتنه قدر يدى آيده حاصل اولان وارداتك يكونى اوتوز يدى يوك غروشه وارمش اولمسنه ومملكتك امنيت ومضبوطيتى تقرر ايتدكجه وتشبث اولنان برطاقم اجراآت واصلاحات ايله اهالينك ثروتى ومملكتك معموريتى وجوده كلدكجه عائدات ميريه‌نك دخى تزايد طبيعى بولنمسنه نظراً سنين آتيه وارداتنك ترقياتى تأمين افكار اتمشدر

حوالئ مذكوره اهاليسى بغداى وآرپه و قوقوروز اكمكى اكليله مألوف اولميوب عموماً خورما ايله تعيش ايتدكلرى كبى حيوانلرى بيله خورمادن بشقه علفه آلشمامش اولديغندن او مقوله حبوبات زراعتى اورالرجه مجهول اولديغى حالده افراد عسكريه ايچنده بولنان اربابى معرفتيله زرع ايتديريله‌رك تجربه اولنان منفعتى اوزرينه ايلك سنه‌سى اهالى طرفندن دخى خيلى يرلر زراعت ايدلمش و مقدما وهابيلر طرفندن غصب اولنوب خالى ومعطل قالان و شونك بونك يد اغتصابنه كچوب صاحبى چيقميان

برخیلی بساتین و اراضی دخی دولت حسابنه ضبط اولنه‌رق مزارعه طریقیله وشرائط مرعیه ایله مزارعلره تفویض اولنه‌رق بوندن‌ده سنهٔ آتیه ایچون ایجه واردات تدارك ایدلمشدر

وهابی مذهبنده تربه ومزار ممنوعاتدن اولماسیله موتالرك جسدلری بغچه‌لره دفن اولنه‌رق براز وقتدن صکره طوپراغه قاریشدیریلوب محو ایدلمك عادت اولدیغی کبی بو عادت و اصول وهابیلر طرفندن مذاهب سائره اربابنه دخی جبراً اجرا ایتدیریله‌رك بو جهتله هیچ بر قصبه وقریه‌ده مزارلق اولمدیغی حالده بودفعه شو عادت ردیئه‌نك ترکیله اصول مشروعه اوزره قبرستان اتخاذینه رخصت ویریله‌رك یرلری کوسترلمش و دخان و انفیه استعمالنده اولان ممنوعیت قالدیرلمش و مبرز قصبه‌سنه یارم ساعت مسافه‌ده پك قدیم زماندنبرو موجود اولان و منافع و تأثیراتی السنهٔ عمومیه‌ده و تواریخ قدیمه‌ده مشهور و مصدق بولنان ایلیجه‌نك ابنیه‌سی وهابیلر طرفندن هدم و تخریب اولنه‌رق صویی دخی نصلسه محو ایدلمش اولدیغی حالده بو دفعه یکیدن میدانه چیقاریلوب ابنیه‌سی یاپلمش و قصبه‌لرده اولوب ینه وهابیلر جانبندن تعطیل ایدلمش اولان مساجد و معابد جمله‌سندن اولمق اوزره سلطان‌سلیمان‌اول زماننده احسا والیسی اولان محمد پاشانك هفوفده و استانبول جامعلری طرزنده بنا اتمش اولدیغی جامع شریفك قبه‌سی ومحراب و منبری موجود ایسه‌ده درونی آخور اتخاذ اولنمش وقپوسی اوزرنده‌کی کتیبه‌سنده محرر اولدیغی وجهله جامع مذکور مشارالیه محمد پاشانك احیا کرده‌سی اوله‌رق آثار عثمانیه‌دن بولنمش اولمغله بوجامع شریف دخی نافذ پاشانك همت واقدامیله مجدد صورتده تعمیر ایدیله‌رك آچلمشدر

حاصلی مدحت پاشانك اوراده قرق‌کون قدر اقامتی‌اثناسنده حکومتك تأسیسی و مملکتك صوری و معنوی ترقیٔ معموریتی ایچون امکان

درجه‌سنده نه یاپلمق لازم کلور ایسه مشار الیه مقدماتنه باشلیوب و دوامیچون مأمورلرینه تعلیمات براغوب قطیفه عودت اتمشدر

مدحت پاشانك ابتدا بغداددن نجد ایچون عزیمتنده بحرین جزیره‌سنك اهمیتی جهتیله بالذات اورایه دخی کیتمك جملهٔ تصمیماتندن اوله‌رق بناءً علیه راکب اولدیغی بابل واپورندن ماعدا لبنان و اسکندریه قوروتلرینی دخی برلکده آلمش ایسه‌ده مدحت پاشا هر نه جهته عزیمت ایدر ایسه انکلیزلرك بصره دکزی فرقهٔ بحریه‌سی قوماندانی قولونل پللی درت قطعه انکلیز قوروتیله آرقه‌سنی براقدیغندن بحرینه کیتمك ممکن اوله‌میوب فقط سفائن دولتك احتیاج و یاسیاحت ایچون استدیکی لیمانلره سربست اوله‌رق کیرمسنه مانع بولنمدیغی جهتله اشبو ایکی قوروتله بحرینه کیدوب جزیره‌نك داخل وخارجنی و صولرینی کشف اتمك و لیماننده دولت حسابنه کمور مغازه‌سی و اکا متفرع ابنیه انشاسنه صالح اراضی تدارك و اشترا اتمك اوزره برلکده بولنان بصره بحریه قوماندانی عارف بکی تعلیمات ایله کوندرمشیدی

مذکور قوروتلرك رأس التنوردن حرکتیله برابر قولونل پللی دخی معیتنده‌کی درت‌قطعه‌سفینه‌سیله قالقوب دها اولجه بحرین پیشکاهنه وارمش ومیر مومی‌الیه دخی متعاقباً یتیشمش اولمسیله قاعدهٔ بحریه اوزره معتاد اولان مراسمی ایفا ایتدکدن صکره قره‌یه چیقوب بحرین حاکمی اولان شیخ‌عیسی‌ایله کوروشمش وایکیوز سنه‌دنبری بحرین جزیره‌سی صولرینه عثمانلی سنجاغیله کمی کلدیکنك وقوعی‌یوغیکن انکلیزلرك قوهٔموجوده‌لری قارشوسنده بویله ایکی بیوك حرب سفینه‌سنك ورودی اهالیجه پك بیوك تأثیراتی موجب اوله‌رق شیخ مومی‌الیه دولت عثمانیه حقنده اظهار تعظیمات ایله برابر لیماننده کمور مغازه‌سی ومتفرعاتی ایچون ایستنلان محلی دخی بلا بدل ترك ایدوب سندینی ویرمش واهالئ جزیره‌نك دعوتی

اوزرینه بحریه عسکری مناوبةً مملکته چیقاریلەرق کندولره اهالی طرفندن ضیافت ایدلمش وبواحوال آراسنده جزیرەنك احوالنه وصولرینەدائر معلومات مقتضیه آلنمش اولدیغندن مدحت‌پاشانك هفوفدن قطیفه کلمسیله برابر کمیلر دخی بحریندن اورایه عودت اتمسیله مشارالیه بونلری بالاستصحاب اولکی‌سنه بصرەیه الحاق اولنان کویته‌عزیمت‌ایلمشدر

یوقاریده اجمالاً بیان اولندیغی وجهله کویت قصبەسی ساحل بحرده بش التی بیك خانەیی مشتمل برقصبه اولەرق سکنەسی فنون ومعارفدن بهرەمند اولمدقلری جهتله ظاهر حالده ادارەلری برحال بدویتده کبی کورینورایسەده مملکتك ضبطوربطی خصوصنی برفامیلیا خلقی کبی وظیفهٔ مشترکه عد ایدرك کافهٔ حرکات و معاملاتده حکم شرعی نەایسه آندن خارجه چیقمدقلری حسبیله بینلرنده افعال ردیئه ومذمومه وقوعی پك نادر اولدیغی مثللو اکثر ایرانلی وهولاندا یعنی فلمنکلی اولەرق اورایه تجارت ایچون کلان اجنبیلر دخی مملکتك اصول و قاعدەسنه اتباع‌اتملری قوجه برمملکتك هیچ برنفر عسکر وضبطیه کبی وسائطه محتاج اولمیەرق یالکز برقائممقام وبرقاضی ایله اداره اولندیغی وسوقاقلری وبنالری غایت طهارت ونظافت اوزره بولندیغی وبونکله برابر اهالیسندن برقسمی‌بیوك کمیلرله هندستان تجارتیچون کیدوب کلدکلری مناسبتیله اوروپالولرك اصول وعادتلرندن دین ومذهبجه ممنوع ومضر اولمیان بعض عاداتك اتخاذنده تعصبلری اولمدیغی بالذات کورولمش وممالکتلرنده اوتوز بش سنەدنبرو اجرای حکومت‌شرعیه ایچون موجود اولان قاضینك مرافعات وسنداتدن برکونه عائداتی اولمیوب امور عبادی حسبةًلله رؤیت اتمکده اولدیغندن یرلو واجنبی عموم خلق عدالت واستقامتندن امین اولەرق جملەسی رأی وحکمنه حال تسلیمیتده بولنمشدر بناءًعلیه بومملکتده یکیدن یاپیلەجق برشی اولمدیغندن مدحت پاشا اورادن بصرەیه کلمشدر

مقدما یعنی سویش قنالنك کشادندن بش سنه اول امیدبرونی طریقیله بصره‌یه کوندرلمش اولان بروسه وازمیر نام قوروتلر محتاج تعمیراوله‌رق ازمیر قوروتی استانبوله آلنمش ایسه‌ده بروسه قوروتی کیده‌میوب و زمان کچدکجه دها زیاده خراب اولوب حرکتدن قالمش اولدیغندن واپور مذکور مدحت پاشا طرفندن برتقریب بومبایه کوندریله‌رك سرنلرینه وارنجیه قدر کافهٔ موجودی ساج دن اولمق اوزره اون بیك لیرا مصرفله تجدید ایتدیرلمش وبوکا علاوةً استانبولدن دخی سالف‌البیان لبنان و اسکندریه قوروتلری کلمش اولدیغی کبی تجارته تخصیص اولنان دکز واپورلری دخی بابل ونینوا ونجد وآثور نامنده درت قطعه اوله‌رق بوجمله‌یه ملحق اولمش و دیکر طرفدن ادارهٔ نهریه واپورلری دخی اون قطعه‌یه وارمش اولدیغندن بومناسبتله بصره ترسانه‌سی مصالحی کسب اهمیت ایتدیکنه وسفاین ایچون اك برنجی درجه‌ده لازم اولان شی حوض ماده‌سی اولوب اکرچه بیوك سفاین ایچون اقتضا ایدن حوضك انشاسی کلیتلو مصارفه محتاج اولمسیله حال موجود ایچنده بونك حصولی غیر ممکن ایسه‌ده جذرومد مناسبتیله اون اون ایکی قدمه قدر صو چکر سفاین ایچون شط‌العرب ساحلنده برحوضك پك قولای وجوده کله‌جکی آکلاشلدیغنه مبنی بویله بر حوضك کوت‌الفرنکی نام محلده همان حفرینه مباشرت اولنمغله برابر بصره مملکتنك شط‌العربه نقلی حقنده مسبوق اولان تصور وقرار اوزرینه تشبث ایدلمش اولان اجراآته و بصره‌جه دها سائر امور وخصوصاته اقتضا ایدن شیلر دخی یاپلدقدن صکره سنه آخرنده بغداده عودت اولنمش ومدحت پاشانك کافهٔ افعال وتشبثاتی یعنی ابتدا عراقك تنظیمات و اصلاحاتی ونجد مسئله‌سنده‌کی اجراآتی طرف شاهانه‌دن وباب عالی جانبندن تقدیر اولنه‌رق حتی عالی پاشانك کندی خط دستیله اك صکره کلان محرراتنك برنده

« نجد قطعه‌سنك انضماميله خطهٔ عراقيه اثر همت عليه‌لرى اوله‌رق آز وقتده مصرثانى وبلكه بو مقدم اوتالى اوله‌جغى » تعبيريله مدحت پاشانك خدمات ومساعيسى تقدير وتبريك اولنديغى [١] كبى سلطان عبدالعزيز مرحوم دخى نجد مسئله‌سنده اولان موفقيته نشانه اولمق اوزره مرصع برسيف احسان وارسال بيوروب مدحت پاشانك قدرينى برقاتدها ترفيع ايتمشدر

نجد مسئله‌سى بدايتندن نهايتنه دكين بر سنه قدر زمان ممتد اولمش وبالجمله سوقيات وارسالات مكمل ومنتظم برصورتده جريان ايلمش اولديغى حالده كافهٔ مصارفى بشبيك ليرايى تجاوز ايتميوب محل وارداتى ايسه اوراده دائمى صورتله اقامه‌سى واجبه‌دن اولان اوچ درت طابور عسكرك ومأمورين ملكيه وماليه وسائره‌نك مخصصات ومصارفاتنى ايفا ايتدكدن صكره فضله‌سى دخى اوله‌جغى ايلك سنه‌سى تعين ايدن مقداريله ثابت اولمش وبوده وضع اولنان اصول واساسك حسن محافظه‌سنه همتله حاصل اوله‌جغى طبيعى بولنمش ايكن مدحت پاشادن صكره بغداد واليسى اولان بعض مشيران عظام طرفلرندن احسا قطعه‌سنده اولان عساكر نظاميه بغداده

[١] پاشا مرحومك ، مدحت پاشا اوراق متروكه‌سى ميانده موجود وعينى موضوع ومسائله دائر بر ديكر تقديرنامه‌لرى صورتيدر :

دولتلو افندم حضرتلرى

بر مدتدنبرى كرفتار اولديغم ضعف قوى وقوت ضعف حكنده اقبال‌الدوله حضرتلرينه وسياحت شاهيه‌يه دائر احسان بيورلمش اولان شقهٔ مخصوصه‌نك تأخر جوابنه بادى اولدى اولبابده اولان معذرت حقيقيه‌مك قبولنى رجا ايدرم واول باول نجد مصالحت مهمه‌سنده دخى مشهود ديدهٔ ابتهاج ومفخرت اولان موفقيت سنيه لرينى شكل مخصوصده دخى تبريك وتهنيه‌يه مبادرت ايلرم ٭سير قطعهٔ مهمه سنك فسادات متنوعهٔ معلومه دن استخلاصيله سايهٔ توفيقاتوايهٔ حضرت ملوكانه ده طوغريدن طوغرى‌يه تحت انضباط وادارهٔيه الثمسى وبونكله برابر نجد كبى عظيم وجسيم واهميت پولتيقيه‌سى مسلم بر خطه‌نك دخى بحمدالله تعالى اثر حسن تدابير

آلنوب قطعهٔ مذکوره‌نك ضابطه ومحافظه‌سی ضبطیه نامیله ترتیب اولنان برطاقم باشیبوزوق کرد وعرب عسکرینه براغلمش ومتصرفلغنه‌دخی منتفك اشرافندن اولوب امور اداره‌یه وقاعدهٔ دولته وقوفی اولمیان عبدالرحمن نامنده بریسی کوندرلمش و بو جمله ایله برابر بالاده تعریف اولندیغی وجهله اورالرجه ویرکو ورسوماتکبی تکلیفات شویله طورسون کمرك رسمی وضعی بیله جائز اولمیه‌جغی جهتله یالکز زکات واعشار حاصلاتیله اکتفا اولنه‌جغی اولجه دولت نامنه اوله‌رق تعهد واعلان اولنمش ایکن تزیید وارداتطمعیله احتساب وباج رسملری کبی یکیدن برطاقم رسومات دخی احداث ایدلمش اولمغله ایکی

آصفانه‌لری اولمق اوزره بو صورتله اله کیرمسی خدمت حرمین محترمین عنوان جلیـلنی تأبید وتأبید اتمش وبعونه سبحانه بتون جزیرة‌العربك چـوق کچمکسزین بالطول والعرض اصل اصیل قدیمنه رجعت ایده‌جکنه براعت استهلال اولمشدر

واقعا شـاه حضرتلرینك سـیاحتی بزم طرف شیعه‌سنه بشقه صـورتله تأثیر ایده‌جکی واهمه‌سی خیلی تخـدیش ذهن اتمش ایدی لکن همم خـیر خواهانه‌لری ثمره‌سی اوله‌رق نتیجه تمامیله مطلوبه موافق چیقمش وایشیدلدیکنه کوره حاصل اولان نفرت اولاد واحفاد قاچاری‌یه کفایت ایده‌جك درجه‌یه کلمشدر بو قوم عجم خلوص واستقامت اوزره حرکت ایدر وطوغریلغك قدر وقیمتنی وسوزك وناموسك عزتنی بیلور وکذب ودروغدن چکینور آدملر اولمدقلرندن کندولریله حسن معاشرت اولنمسنه دائر صرف اولنان مساعی بیهوده اولیور شوهماوند ایشنده کوستردکاری ناموسـسزلق بیاغی هیسنی باصدیردی

نواب اقبال‌الدوله حقیقةً بر طوغری ذات اولدیغندن انجامك شوحاللرینی رد وتقبیح ایده‌جکی درکاردر بودفعه اسم عاجزانه‌مه اوله‌رق اهدا بیورمش اولدقلری عقیق مهرك خط حکی فوق‌العاده کوزل اولمغله کندولرینه زیاده تشکر ایلدیکمی بر اوراق لطفاً تبلیغ بیورملرینی نیاز ایدرم

شهزاده عباس میرزا کلدی کیتدی بوراده بولندیغی مدتجه ایکی دفعه حضور همایون حضرت ملوکانه‌یه مثول ایلدی کندوسـنه یکرمی بیك غروش معاش یوز بیك غروش خرجراه احسان بیورلدی بر نازك وذکی آدمه بکزر بیلم اخلاق نصلدر باقی اوله‌سن همیشه باقی   فی ٢٣ حا سنه ٢٨٨   السید عالی محمد امین

سنه‌اول دولته کمال تسلیمیت و ممنونیتله انقیاد واتباع اتمش اولان برجمعیت اهالی بردنبره اظهار بغی وعصیان ایدرك مأمورین دولت‌علیهنه قیام اتملریله آرا یرده خیلی نفوس تلف اولمش وقوریلان دولاب اداره بوزلمشدر

بونك اوزرینه بغداددن عسکرله منتفك متصرفی ناصرپاشا کوندریله‌رك آتش اختلال باصدیرلمش ودرسعادتدن احسایه متصرف ونائب کبی یکیدن مأمورلر کوندریله‌رك بغداد ولایتنك خطیئاتیله ظهور ایدن کسیره‌نك اصلاحنه مسارعت اولنمش ایسه‌ده خلف وعدك اقوام عرب بیننده سوء تأثیراتی زائل اوله‌میه‌رق قالمشدر

جزایر سدلری

یوقاریده ذکری سبقت ایدن جزایر سدلرینك انشاآتی مصمم ایکن ایران شاهی حضرتلرینك سیاحتی مناسبتیله تأخر اتمش وایرتسی سنه دخی نجد مسئله‌سی حیلولت ایلمش اولدیغندن بو دفعه اشبو مسئله‌نك ختامیله آنك دخی صره‌سی کلمش ایسه‌ده اجراآت فعلیه‌سی کوز موسمنه مخصوص ومنحصر اولمغله او وقته قدر مدحت پاشا اراضی حقنده اولان تشبثاتك وفرات نهرینك تطهیریچون باشلانیلان عملیاتك دوامی وبالخصوص فرات نهرندن مجدداً آچیلان قنالك اکمالی ایشلریله مشغول اوله‌رق چونکه بغداد شهریله فرات نهری بیننده واقع اراضیء جسیمه وقتیله فراتدن آچلمش اولان صقلاویه قنالیله سقی و ارووا اولنه‌رق مزروع و معمور اولدیغی حالده صاقلاویه قنالنك صدری یعنی آغزی توسع اتمسیله فراتك بر بیوك قسمی برو طرفه صاپمش و بو جهتله بر طرفدن بغدادی صو باصمش و دیکر طرفدن هندیه و حله اراضیسی صوسز قالوب خراب اولمق قورقوسی هرکسی تلاشه دوشورمش اولدیغندن مرحوم کوزلکلی رشید پاشا زماننده مبالغ کلیه صرفیله صقلاویه قنالی سد ایدلمش ومحذوری

برطرف اولمش ایسه‌ده آنکله سقی اولنان بوقدر اراضیٔ وسیعه زراعتسز خالی ومعطل قالمشدر

اشبو صاقلاویه خرقنك ایکی ساعت قدر اوست طرفنده کنعانیه نامیله زمان قدیمده یاپیلوب آثاری موجود اولان قنال آچیلوبده اکلوس دینلان بر قنطره یاپیله‌جق اولور ایسه هر درلو محذوردن سالم اوله‌رق اراضیٔ مرقومه‌نك یکیدن زراعت و احیاسی حاصل اوله‌جغی یرلو و اوروپالو مهندسلر وارباب وقوف طرفلرندن تعهد وتأمین قلنمش اولمسیله بونك انشا آتنه ایکی سنه اول باشلانلمش و ایرتسی سنه اون مترو عرض ودرت مترو عمقنده آچیلان قنال ایله اون درت ساعت مسافه‌یه دکین لزومی قدر صو حاصل اولدیغندن ایکی طرفنده واقع اراضیٔ وسیعه کاملاً زراعت ایدلمشیدی لکن بر آرالق فرات صوینك طغیانیله یاپیلان کارکیر قنطره‌یی خراب اتمش وقنالك بر آز یرلرینی دخی بوزمش اولدیغی جهتله اسکیدن صقلاویه قنالی حقنده اولدیغی کبی بونده دخی خلقك واصحاب املاکك بر طاقی تلاش و وسوسه‌یه دوشوب قپادلمسی رأینده بولنمش ایسه‌ده بو دعوا دریانك مخاطراتنی ملاحظه ایله سیاحت وتجارت بحریه‌یی رد اتمك قبیلندن اوله‌رق فی الحقیقه بویله منافع عظیمه و عمومیه‌سی میدانده اولان برماده‌نك آز چوق محذوری کوریلور کورولمز ترك ایدیله‌جك اولور ایسه دنیاده برشی یاپلمق قابل اولمیه‌جغنه و اصل ایش آنك چاره‌سنی بولوب دفع ایتمکله زمان قدیمده معمور وآبادان اولان بونجه اراضینك زراعتدن خالی ومعطل براغلمامسی قضیه‌سی ایدوکنه بناءً مدحت پاشا نجددن عودتله الك زیاده بو ایشه حصر همت اتمشیدی

مدحت پاشانك اجرا آتی ، استانبولجه صورت تلقیسی ، و استعفاسی

احوال تاریخیه‌دن دخی مستبان اولورکه دنیاده انسانك همجنسنه

خدمت ایچون مساعیسی نقدر حسن نیت وخلوص ایله اولسه آثار وافعالی آزچوق هدف طعن وتعریض اولمق عادات جاریه‌دن اولوب خصوصیله بزم مملکتده بو عادتك ترقیسنه اکثر حال جهالت دخی منضم اولمغله نه‌درجه ایلرو کتمش اولدیغی محتاج تفصیل دکلدر

اشته بوقبیلدن اوله‌رق مثلا قطعهٔ عراقیه‌نك مصردن زیاده ثروت وعمارته قابلیتی مسلم ایکن نیجه سنه‌لردنبرو حال‌خرابیده قالمسندن وبوقدر نفوس اسلامیه واراضیٔ جسیمه‌نك حسن استعمالیله استفاده‌اولنه‌مامسندن هریرده وهرمجلسده اظهار تأسف ایدنلر اوچ سنه‌دنبرو عراقجه میدانه کلان شیلردن ممنون اولمق وهیچ اولمز ایسه معلومات صحیحه آلمق لازم کلور ایکن اعمار مملکتك اسبابی نه‌اولدیغنی بیلمیان وبلکه استانبول قپوسندن خارجه چیقمیان بعض کمسه‌لر عراقده بربرینی متعاقب ظهور ایدن دغاره و شمر ونجد مسائلی کبی بیوك بیوك وقوعاتی وبحری ونهری کمیلر وفابریقه‌لر وقناللر خصوصلرینه‌دائر اجراآتی ایشتدکجه کویابغدادك استانبولی اداره ایدن منابع ثروتی توکنه‌جك وکسیله‌جك درجه‌سنده برظن جاهلانه ایله اعتراضه قالقیشوب ذاتاً مدحت پاشانك صیت ونامنی چکه‌میان بعض خصماسی دخی بوالقاآته یاردم اتمکله اکرچه صدر اعظم عالی پاشا عندنده و زماننده بوتفوهاتك طبیعی تأثیراتی اوله‌مامش ایسه‌ده بو سنه ایچنده مشارالیهك ارتحالیله یرینه صدراعظم اولان محمود ندیم پاشا روسیه پولتیقه‌سنه مخالف اولان وکلا حقنده برسوء نیتله کلمش ومدحت پاشانك اجراآتی وخصوصیله صرفیاتی علیهنده‌کی مقالاتی تمامیله حقیقت تلقی ایلمش اولدیغندن بغداده کوندردیکی اوامرده ناںجا برطاقم تکلیفات ومعاملاته واك زیاده اقچه ایچون تضییقاته باشلامش وحاضر سنه ابتداسی بولنمش اولمغله حقیقت حال بالاطراف آکلادلمق اوزره مدحت پاشا طرفندن اوچ سنه‌لك مقبوضات ومدفوعاتك مقداری وآندن‌صکره دخی

سنه بسنه عراقجه تقرر ایدن واردات ومصارفاتك موازنه‌سنی مبین دفترلری تنظیم اولنوب باب‌عالی‌یه کوندرلمشیدی

اشبو موازنه‌ده تفصیل اولندیغی وجهله مدحت پاشانك بغداد ولایتنه تاریخ مأموریتی اولان سکسان بش سنهٔ رومیه‌سی ابتداسنده ولایتك کافهٔ وارداتی یوز قرق سکز بیك کیسه اقچه اولوب اکرچه آندن صکره بعض مأمورینك و ضبطیه عسکرینك معاشلری حد کفایه‌یه ابلاغ اولنمسندن طولایی مصرفجه زیاده‌لك وقوعبولمشسه‌ده دیکر طرفدن عساکر موظفه نامیله استخدام اولنان باشی بوزوق نفراتنك تنزیل وبرطاقم صرفیاتنك تنقیح ایدلمسندن طولایی اوچ سنه نهایتنده مصارفك یکونی سابقی درجه‌سنه تنزل اتمش اولدیغی حالده وارداتك یکونی ایکییوزیکرمی بیك کیسه‌یه بالغ اولمش والتنجی اردونك سواری وپیاده بالجمله موجودی یدی بیك نفردن عبارت ایکن اون اوچبیك بوقدره چیقمش وقوهٔ بحریه تزاید ایلمش اولدیغندن اشبو ترتیب جدید اوزره یاپیلان حسابده وارداتدن سکسان بیك کیسه‌سنك اردو مصارفاتنه و اون بیك کیسه‌سنك بصره ترسانه‌سی تخصیصاتنه قارشولق طوتیله‌رق باقی مقدارندن دخی مصارفات محلیه چیقدقدن ومواد اعمار یه قارشولغی توقیف اولندقدن صکره سنوی اللی بیك کیسه اقچه‌نك درسعادته تقدیمی قرارلشدیرلمش وبونك سکسان سکز سنه‌سی مارتندن اعتباراً شهریه‌یه تقسیمیله وبومبای طریقیله لوندره اوزرینه پولیچه‌لرینك کوندریله‌جکی دخی معروض تعهد ده یازلمشیدی

نامق پاشانك یدی سنه بغداد والیلکندن صکره درسعادته عزیمتنده برلکده کوتوردیکی اوتوز بیك کیسه‌دن و برده مدحت پاشانك ایکی دفعه‌ده کوندردیکی قرق بوقدر بیك لیرادن ماعدا بغداددن فضلهٔ واردات اوله‌رق هیچ بر وقتده خزینهٔ دولته اقچه ارسالی مسبوق اولمامسنه نظراً

مدحت پاشانك بوقدر اجراآت ومبايعاتيله برابر برمنوال محرر سنوى ايكيوز اللى بيك ليرا ارسالنى تعهد اتمسى تقدير اولنەجق يرده بوراسنه قطعا عطف نظر اعتبار اولنميوب اولوقت اصلاحات قوميسيونى ناميله باب عاليده منعقد اولان جمعيته ياپديرلمش اولان دفتر موجبنجه ولايتك مصارف عموميەسندن يكرمى درت بيك كيسه تنزيل اولنەرق بواقچه دخى نقد اولەرق استنلمش اولوب حالبوكه اشبو تنزيلاتك برطاقى زراعت ايچون انهارك تطهير وتعميرى مصارفى ومزروعاتى محافظه اتمك ايچون قوللانيلان محافظ معاشلرى كبى شيلر اولەرق بومصرفلر اولمدقچه داخل موازنه اولان وارداتدن اوقسمنك استحصالى ممكن اولەميەجغى مثللو شوتنقيحات حكمنجه ايكى بيك غروش معاشى اولان برقائممقامك معاشى نصفنه ودها اشاغى يه وطقسان غروش معاشى اولان ضبطيه نفرينك آيلغى اللى غروشه وحتى بعض نائبلرك معاشلرينى ايكيشر اوچر يوز غروشه تنزيل اتمك لازم كلمكله بوايسه مأمورينك اخلاقنى افساد ايله طبيعى سوء استعمالاتى داعى اولەرق ضررى كارندن پك چوق زياده اولەجغندن بورالرى تكرار بتكرار باب عالى يه تلغراف ايله عرض واخطار اولنمش ايسەده صدراعظم محمود پاشانك نيتى بشقه اولمسيله اسماعى قابل اولەمامش اولديغنه وبواحوال ايسه ولايتك امورينى هرج ومرج ايدرك بونجه مساعى ايله وجوده كتوريلان شيلرى محو ايدەجكنه بناءً مدحت پاشا استعفايه مجبور اولمش وباب عاليجه استعفاسى درحال قبول اولنەرق بغداد ولايتنه التنجى اردو مشيرلكيله برابر تعيين قلنمش اولان رؤف پاشا على العجله كلمش اولمسيله مدحت پاشا امور ولايتى رؤف پاشايه دور ايدرك درسعادته عودت اتمك اوزره سكسان سكز سنەسى مايسنده بغدادن حركت اتمشدر

مدحت پاشانك استانبوله عودتی
محمود ندیم پاشانك تشبثات لئیمانه‌سی

نهر فراتك سیر وسفائنه مانع اولان محللرندن بر آزی اولجه تطهیر اولنمش اولدیغندن مدحت پاشا نهر واپورلرندن فرات نام واپور ایله مسکنه‌یه کلوب اورادن حلبه‌وصولنده صدر جدید محمود پاشانك اجرا آت غریبه‌سنه وحسین عونی پاشا وشروانی رشدی پاشا وضبطیه مشیری حسنی پاشا ایله اشقودره‌والیسی‌دواتجی‌اسماعیل پاشا وحیدر افندی وامین بك كبی برطاقم ذواتك نفی و اجلا اولندقلرینه دائر آلدیغی معلومات صره‌سنده کندوسنك‌دخی‌سیواسه نفینه دائر‌حلبده‌حوادث‌شایع‌اولدیغنی ایشتمش و او صره‌ده‌درسعادتدن‌کندویه‌کلان‌خصوصی‌مکتوبلرده بوحوادث‌تأییداولنمش ایسه‌ده‌تنظیمات‌خیریه‌نك شرط اصلیسی اولان و اوتوز‌بش‌سنه اداره‌ٔ‌دولتده تقرر ایدن بر قانونك بویله بر اراده‌ٔ کیفیه واغراض شخصیه ایله دفعهٔ کسر ومحو ایدیله‌جکنه اینانمق مشکل اولدیغندن مدحت پاشا بونك صحتنی تصدیق اتمیه‌رك بو‌اعتقاد ایله درسعادته کلمشدر

مدحت پاشانك بغدادده ایکن ایشتدیکی حوادثی واثنای راهده آلدیغی معلوماتی مکمل اوله‌رق بودفعه درسعادته ورودنده بالذات مطلع اولدیغی احواله کوره محمود ندیم پاشا روسیه پولتیقه‌سنك مروجی اولدیغندن مقام‌صدارته ورودیله‌برابر‌جنرال اینیاتیفك توصیه‌سیله بلغارلری روم پاطریقخانه‌سندن تفریق ایدرك مستقل بر اکسارخ اداره‌سی تشکیل اتمش ودولتی بربشقه شکل واداره‌یه قویمق نیتیله اسلافی زماننده یاپیلان شیلرك جمله‌سنی بوزمغه تشبث‌ایدرك ابتدا روم‌ایلی تیمور‌یوللری مقاولاتنی فسخ ایلمش وولایات نظاماتنی تغییر ایدوب وکوچك کوچك والیلکلر تشکیلنه قالقیشوب بوترتیبات جمله‌سندن اولمق اوزره صوفیه‌یی طونه

ولايتندن وقره‌حصار شرقی‌یی طربزوندن و مرعشی اطنه‌دن تفریق ایله بشقه بشقه برر واليلك یاپمش اولدیغی کبی بوسنه‌نك اوبر اوجنده بولنان هرسك سنجاغنی برو طرفده اولان یکی‌پازار ایله برلشدیروب آنی‌دخی برواليلك اتخاذ ایلمش وبالجمله ولایاتك مخصصات ومصارفاتنی حسابسز واولچوسز تنقیحات‌ایله تنزیل اتمش اولمسیله هرمحلك اداره‌سی سکته‌لنه‌رك بالطبع مأمورینك وقوعه کلان سوء استعمالاتندن وضبطیه نفراتنك واعشار ورسومات مأمورلرینك تعدیاتندن طرف طرف شکایتلر ظهوره کلمش واك غریب اوله‌رق طشره مأمورلرینك اکثریسی وبلکه جمله‌سی عزل ویادیکرمحله نقل صورتیله یرلرندن قالدیرلمسی جهتیله عموم مأمورین دولت برسیار حالنه کیرمش وهیچ بردولتده برقانون وقاعده‌یه اویمیان دها برطاقم احوال واصوللر ایجاد ایدلمش والحاصلی اموردولتك هر اصل وشعبه‌سی بوزولمسیله مملکتك هرجهتنده برحال بحران واغتشاش حاصل اولمشدر

بوحال ایچنده محمودپاشا نصلسه سلطان عبدالعزیزك قزانمش اولدیغی توجهنه مستنداً کندوسنك سربستیٔ حرکاتنه مانع اوله‌جقلرینی تخمین ایلدیکی ارکان دولتدن حسین عونی پاشا وشروانی رشدی پاشایی وسائرلرینی نفی ایله قولایجه تبعید اتمش اولدیغی مثللو مدحت پاشانك بغداددن حرکتی اوزرینه دها یولده ایکن آنك دخی سیواسه نفي حقنده اراده‌سنی استحصال اتمش اولدیغی حالده اجرایه وقت قالمیه‌رق سلطان عبدالعزیز مرحوم طرفندن ارادهٔ سنیه کیرو آلنمسیله محمود پاشا بومقصدینه واصل اوله‌مامش ایسه‌ده مدحت پاشا درسعادتده بولندقجه محمود پاشا امین ومستریح اوله‌میه‌جغندن مشارالیهك درسعادته ورودی اوزرینه اون کون قدر زمان کچمکسزین وخبری اولمقسزین ادرنه‌ولایتنه مأموریتی اجرا قلنمشدر

مدحت پاشانك نظر پادشاهیده وخیرخواهان دولت وملت عندنده الك زیاده باعث ممدوحیتی اولان احوال واقعه‌لندن برقسم مهمی طونه وبغداد ولایتلرنده ابراز ایلدیکی خدمات واجرا آتی اولوب طونه ولایتی نظامات وترقیاتنك روسلرجه نه مرتبه موجب ناخشنودی اولدیغی دخی معلوم اولمغله محمود ندیم پاشا هم مدحت پاشانك محو آثاریله اهمیتنی اسقاط ایتمش اولمق وهمده روسلره برجمیله کوسترمك ایچون طونه ولایتنك تخریبنه هرولایتدن زیاده صرف همت ایدوب ابتدا نظاماتنی تغییر ایتدیکندن وقتیله بونجه مساعی واقدامات ایله وجوده کلان ومنتظم بر ماکنه حالنده ایشلیان شکل اداره بر دنبره سکته‌لنمش وبرچوق مأمورلری تنقیح اولنه‌رق موجودینك دخی معاشلری تنقیص اولنمغله بالطبع اهلیتسز مأمورلری چوغالمش وتحصیلات اموال میریه مسلح ضبطیه نفراتندن قورتارلمق ایچون مقدما احداث اولنان تحصیلدار صنفی لغو اولنه‌رق بوایش ینه اسکیسی کبی ضبطیه نفراتنه احاله قلنمغله برابر معاشلری دخی یاری یاری‌یه تنزیل ایدلمسیله کرك بونلرك وکرك دائرۀ انتظامدن چیقان سائر مأمورلرك تجاوزات وسوء استعمالاتی سکنۀ ولایتی وبالخصوص بلغارلری شکایات شدیده‌یه مجبور ایتمش وشوسه یوللریچون وقتیله اتخاذ اولنان قاعده ابطال ایدیله‌رك تعمیرلرینه باقلمدیغندن شوسه‌لر واکثر کوپرولر خراب اولمش وخارجدن کلان اشقیایه مدافعه ایچون قرا اهالیسندن ترتیب اولنان عساکر احتیاطیه لغو ایدلمش وطونه سواحلنه یاپیلان قره‌غوللر قالدیرلمش اولدیغندن بو تخریباتك تأثیراتی طونه ولایتنده‌کی آثارك یالکز اسقاط اهمیتیله قالمیوب آندن اوچ سنه صکره ظهوره کلان بلغارستان وقوعاتنك کویا بواجرا آت ایله اسبابی حاضرلانمش اولدی

محمود پاشا طرفندن طونه ولایتی ایچون ایدیلان همت و غیرتك

ايلك سنه‌سی بو وجهله آثار تخریبیه‌سی کورولدیکی مثللو بغداد ولایتی
حقنده‌دخی رؤف پاشایه تعلیمات مخصوصه ویرلمش اولمسیله او ذات دخی ایلك
حمله‌ده عمان عثمانی اداره‌سنی بوزمغه یعنی دکز واپورلرینی قالدیرمغه تشبثله
بابل واپورینی ترسانه‌یه هدیه کوندروب ویکرمی بیك لیرایه مبایعه اولنان
نینوا واپورینی اون بیك لیرایه صاتوب عدنده ومواقع سائره‌ده مدخر
بولنان کمورلری دخی تیز الدن فروخت اتمکله جمله‌سنك آرقه‌سنی آلمش
وشهریه بیك لیرا تجارت‌ویرن نهر واپورلرینك اداره‌سنی بوزمش وفرات
نهرینك تطهیری وهندیه اهالیسنه طاپو ایله ویرلمسی مقرراولان اراضینك
تفویضی وکربلا قصبه‌سی خارجنده مجدداً تأسیسنه باشلانیلان محله‌نك انشا آتی
کبی دولتجه واهالیجه محض خیرومنفعت اولان برچوق تشبثاتی تغییر وتعطیل
ایلمش واك استغرابه شایان احوالدندرکه برچوق مدتدنبرو سلیمانیه وشهر
زور سنجاغلرنده بونجه نفوسك قتلنه وبر طاقم نواحی وقرانك تخریبنه
جرأت ایدن وشقاوتله مشهور اولان هموند اشقیاسی مدحت پاشا زماننده
بالدفعات ایرانه قاچوب ینه استیمان ایله کلمش وکلدکدن صکره اولکندن
زیاده خباثت وشقاوت اتمش واك اهون وعادیسی بر قاچ نفوسك قتلی
جنایتیله متهم اوله‌رق خصوصیله چکول وامین پاخر کبی رئیسلرندن هربرینك
قرقر اللیشر نفوسدن زیاده آدم قتل اتمش اولدقلری معلوم ومحقق بولنمش
اولمسیله اشبو رؤسانك دخی همان اله کچدکده اعداملری مقرر ایکن رؤف
پاشا بونلری جلب وتلطیف ایدرك اعدام ایله محکوم اولان رئیسلرینی ضبطیه
یوزباشیلغی وملازملکی مثللو ضابطلك مأموریتلرینه تعیین اتمش اولدیغندن
آراسی بك آز زمان کچه‌رك بونلرك جمله‌سی ینه حال شقاوتلرینه عودت
ومأموریتلری قوتیله اسکیسندن قات قات زیاده افعال باغیانه‌یه جرأت ایدوب
بغداددن موصله وارنجیه قدر آرایرده اولان محللری وسکنه‌سنی نه‌وجهله
تخریب ایلدکلری جمله‌نك معلوم ومضبوطی اولان احوالدن بولنمشدر

حاصلی مشارالیه دخی محمود پاشادن آلدیغی تعلیمات موجبنجه مدحت پاشا وقتنده وقوعبولان هرنوع تشبثات واجراآتك تعطیلی ایچون صرف مقدور اتمکده قصور ایلمامشدر[١]

نظر صحیح اربابی عندنده معلوم ومسلمدرکه بر آدمك یاپدیغی وبراقدیغی آثاری محو وتخریب اتمکله آنك واشتهارینك ساقط اوله‌جغنی ظن اتمك پك یاکلشدر زیرا منفعت عامه ایچون یاپیلان اثر ییقلسه‌ده ینه خرابه‌لری فاعلنك حسن نیت وفعلیله تذکیره کافی اولوب آرالقده ضرر ایدن وار ایسه آنلرده اواثرك وجودندن مستفید اولنلردر

مدحت پاشانك صدارتی

(١٢٨٩ جماذی‌الاخر)

اشته محمود ندیم پاشانك شو بیان وحکایه اولنان احوال وحرکاتنه نظراً مدحت پاشانك بوقدر سوء نیت آلتنده ادرنه ولایتنه کتدیکی حالده برایش کورمك اقتدارنده اوله‌میه‌جغی معلوم اولوب کندوسی ایسه بونجه

---

[١] مدحت پاشانك تخریب اثاری خصوصنده رؤف پاشا طرفندن مراجعت ایدیلان مختلف وسائطدن برنیده حربیه ناظر اسبق مرحوم رجب پاشا شویله حکایه اتمشدر :
رؤف پاشا بغداد ایله کربلا آراسنده شومندوفر خطی تأسیسی ایچین مدحت پاشانك کتیرتمش اولدیغی مالزمه‌دن لوقوموتیف و واغونلردن بغدادجه بولونه بیلن دمیرجی اوسته‌لری واسطه‌سیله برترن حاضرلتمش . دها طریق عملیات ترابه‌سی ورای فرشیاتی اجرا ایدلمه‌مش اولدیغی حالده - بغداد شهری خارجنده‌کی ارضی دسویه‌دن اولان دوز اوواده یورونمك اوزره حتی بیلت کسمش وبولجی بیله آلمش!
طبیعی بو ترن حرکت ایدر ایتمز لوقوموتیف شدتلی بر صدمه ایله طوپراغه صاپلانمش و ایش ، ترن داخلنده‌کی یولجیلردن برقاچنك مجروحیتی ایله نهایتلنمش. بو مشهور رایسز ترنك انقاضی حالاً اورالرده کورلمکده ایمش . رؤف پاشانك بوحرکتدن مقصدی اهالی نظرنده مدحت پاشانك بو تشبثاتی حقنده بر سؤ فکر ونفرت حاصل ایتدیرمك ایچین اولسه کرکدر . للطابع

مدت چاليشوب اتعاب وجود ايلديكندن بر زمان معزول قالەرق استراحت اتمك املنده ايسەده بغداددن انفصالى استعفاسنه مبنى اولديغى حالده شمدى ادرنەدن دخى صورت استعفا واستغناده بولنمسى سلطان عبدالعزيز مرحومك مزاجى اقتضاسنجه مناسب اوليەجغندن مدحت پاشا بالضروره بو مأموريتى قبول ايدرك ايكى كون صكره برمعتاد مراسم شكركذاريى ايفا ايچون مابين همايونه عزيمتله حضور پادشاهى‌يه مثولنده چونكه محمود پاشا كافهٔ حركاتنى مزاج شاهانه‌يه توفيق اتمش وداخلى وخارجى سراى همايون خلقنى قزانمش اولماسيله خاقان مرحوم كندويه متوجه ايسەده اوته طرفده مملكت و اهالينك نه وجهله خراب اولمقده ايدوكنى بالاطراف خبر آلمش و بوجهتله عزلنى تصميم ايلمش اولديغندن حضور شاهانەلرنده مدحت پاشايه محمود پاشانك بر چوق مساويسنى و مجنونانه احوال و حركاتنى بيان و تعداد ايدرك تبديلى حقنده اولان نيات و تصميمات سنيەلرينى ايما ايلدكدن صكره همان اواقشام مشاراليه عزل اولنەرق ايرتسى كون يعنى سكسان طقوز سنەسى جماذى الاخرنده صدارت عظمى مدحت پاشايه توجيه بيورلمشدر

مدحت پاشا مقام صدارته كلمكله برابر ابتدا ولاياتك تجديد اصول و نظاماتنى هرشيئه تقديم اتمك استمش ايسەده يابمق ييقمق قدر قولاى اولمديغندن كسيرەلرك تماماً اصلاحيله اسكى حالك اعادەسى زمانه متوقف اولوب مع مافيه مأمورين دولت ايچون بر مسلك صحيح تعيينى واجب اولمغله اولبابده مفصل بر تعليمات يازيلەرق ولاياته كوندرلمش و ولايتلردن تفريق اولنان محللر اسكى حاللرينه و يرلرندن قالديريلوب سيار بر حالده بولنان بر طاقم واليلر و مأمورلر ينه محللرينه اعادەاولنمش وحسين عونى پاشا وشروانى زاده رشدى پاشا وبونلرك بعض رفقاسى صدارت تبدلندن اولجه خاقان مرحوم طرفندن عفو و اطلاق اولندقلرى كبى سائر منفيلر

دخی بو دفعه مدحت پاشانك شفاعتیله مظهر عفو پادشاهی اوله‌رق بو قبیلدن اولان و تبعید صورتیله مرعش وقره حصار شرقی والیلکلرنده بولنان جودت پاشا و راسم پاشا دخی درسعادته جلب ایدلمش اولملریله شروانی رشدی پاشا اوقاف و جودت پاشا معارف نظارتلرینه تعیین اولنه‌رق خارجیه نظارتنه دخی پارس سفیری جمیل پاشا و مالیه نظارتنه ازمیر والیسی صادق پاشا انتخاب قلنمش اولمغین برمدتدنبرو حال هیجانده بولنان افکار عمومیه برسکونت و هر طرفه اطمئنان و امنیت کلمشیدی

احوال مالیه و محمود ندیم پاشانك موازنهٔ مالیه‌سی و محاکمه‌سی

دولتك امور داخلیه‌سنجه حسب الوقت اك مهم اولان ماده امور مالیه مسئله‌سی اولوب عامه‌نك نظری هیئت جدیدهٔ وکلانك بو مشکلاته برچاره بولملری امیدینه معطوف ومنحصرایسه‌ده محمود پاشانك اجراآتی بو ایشی دخی اساسندن بوزمش و تسویه‌سنی دائرهٔ امکاندن چیقارمش اولوب شویله‌که سنه بسنه اعلان اولنان موازنه دفترلرنده کوسترلدیکی وجهله مصارفاتك ایکی‌ملیوندن زیاده فضله‌سی‌اوله‌رق بونك اوزرینه محمود پاشانك صدارته ورودیله برابر کوچك اوغلی آغوب افندی واسطه‌سیله اوروپادن استقراض اتمش اولدیغی اون ملیون لیرانك دخی فائضی ضم اولنمسیله موازنه آچیغنك مقداری اوچ ملیون لیرایی کچمش ایکن مشارالیهك باب عالیده تنقیحات و اصلاحات قومیسیونی نامیله تشکیل اتمش اولدیغی مجلسه یاپدیروب مابین همایونه تقدیم ایلدیکی دفترده واردات و مصارفات قارشولشدیرلمش اولدیغندن بشقه وارداتك بشیوز بو قدر بیك لیرا دخی زیاده‌سی اولدیغی کوستریله‌رك اشبو فضله‌دن یوز بیك لیراسی سرای همایونك تخصیصات سنیه خارجنده مصارفاتنه صرف اولنمق اوزره علی‌الحساب اوله‌رق مابین همایونه تقدیم اولنمش و اوچیوز

اللی بیك لیراسیله انكلتره‌یه بر زرهلی سفینه دها سپارش ایدلمشدر

حالبوکه مالیه نظارتی طرفندن باارادهٔ سنیه اولنان طلب اوزرینه بو دفعه ویریلان دفتره نظراً موازنه‌نك وارداتجه فضله‌سی شویله طورسون محمود پاشانك ولایتلرجه اجرا اتمش اولدیغی نابجا تنقیحاتدن قابل الاجرا اولنلر داخل حساب اولسه بیله ینه مصارفات عمومیه‌نك آچیغی اوچ ملیوندن اشاغی اولمدیغی کوسترلمش و اولوقت ذکر اولنان فضله‌یی تصدیق اتمش دینلان قومیسیون اعضاسی جلب و جمع ایله استجواب اولندقده یاپمش اولدقلری حسابك خزینه قیودی اوزرینه اولمیوب محمود ندیم پاشانك تعریف وافاده‌سی اوزرینه یاپلدیغی ویردکلری جوابدن مستبان اولمش اولمغله ایشك رنکی وحقیقتی آکلاشلمشدر

لکن محمود پاشانك ویرمش اولدیغی حسابدن سلطان عزیز مرحوم ممنون اولمش اولدیغی حالده شمدی بونك اصلی اولمدیغندن بحثله موازنه‌ده ینه برچوق آچیق کوسترلمسی کندوسندن اقچه دریغ اولنمق مقصدینه حمل ایدرك ایناننمق استمدیکندن بوحال پك بیوك مشکلاتی داعی اولمشدر

دولتك واردات ومصارفاتی بهر سنه موازنه اولنه‌رق بودجه نامیله برصورتی نشر اولنمقده ووارداتك مصارفاته کفایت ایتمیه‌رك سنه بسنه نه مقدار آچیغی اولدیغی او بودجه‌ده مفرداتیله ومواد واسبابیله کورونمکده اولوب خصوصیله استقراض جدیدك فائضیله سنوی آچیغك وبورجك مقداری برملیون لیرا دها آرتمش ومحمود پاشانك پك آزوکوچك برمدت ایچنده بر طاقم خیالات ایله بو آچیغی قپادقدن وبورجی اوده‌دکدن صکره فضله اقچه‌بیله بولمش اولمسنه نصل ایناننلمشدر وبونك اصل واساسی حیله ودسیسه‌دن عبارت اولدیغی میدانده ایکن صحتنی سالف البیان قومیسیونه مأمور اولان وکلادن صفوت پاشا وجودت پاشا وکانی پاشا کبی اصدقای دولت تصدیق اتمکه نه‌دن مجبور اولمشدر وصکره‌دن حقیقتی ظاهره چیقمش ایکن

خاقان مرحومك بوكا ايناتمق استمامسى نه‌دن نشأت اتمشدر بورالرى مراق ايديله‌جك شيلر اولديغندن بوراده بونلرك دخى اسبابندن برنبذه بحث ايدلمك مناسب كورولمشدر

شويله‌كه سلطان عبدالعزيز مرحومك هرصورتله مائل استبداد اولان مزاج وطبيعتنك مقتضياتنه محمود پاشا حقايقيله واقف اولديغى وبوندن دولت ومملكته كله‌بيله‌جك مضرتى فكر وملاحظه ايله مكلف بولنمديغى جهتله دها عالى پاشانك حياتنده وكندوسنك بحريه نظارتنده بومزاجه خدمت ايچون لازم‌كلان تدبيرلرى حاضرلمش وفرصت بولدقچه خاقان مرحومك جميع مستلذات ومشتهياتنى توسيعه چاليشه‌رق اخذ وخرجه آلشديرمق ايچون فعلاً خيلى خدمتلر اتمش وحتى ترسانه معرفتيله اداره اولنان خزينهٔ خاصه واپورلرينك ايرادى مصارفنه كافى اولمديغى حالده مصارفنى ترسانه حسابنه كچوروب وارداتنى صرف كاروتمتع يولنده سراى همايونه تقديم ايدرك وينه اولوقت خزينهٔ خاصه‌يه مربوط اولان اركلى معدننك كمورلرينى مصرفى چيقمقسزين ترسانه‌يه مال ايدوب اقچه‌سنى استقراض ايله تأديه ايليه‌رك عرض جميله اتمش اولديغى كبى صدارته ورودنده دخى چونكه موازنه‌نك آچيغى كندوسنك دخى معلومى اولمسيله بوحال ايچنده سراى همايونه خزينه‌دن فضله اقچه تقديمى مناسبت آليه‌جغندن ابتدا ولايتلرك مخصصاتنى كسوب والده نقد بولنمق ايچون ظاهرده يوزده اون وحقيقتده يوزده يكرمى فائض ايله برمنوال محرر على العجله اون ميليون ليرا استقراض ايدوب اوحساب ايله كويا حاصل ايتديكى فضله اقچه‌لرى مابين همايونه تقديم اتمك ايچون برقپو آچمش واك زياده شايان تأسفدركه سلطان عبد العزيز هرنقدر مزاج مستبدانه‌سى ايجابنجه بركونه نظام وقانون‌ايله مقيداولمقلغى قلباً استمزايسه‌ده ينه معاملات واجراآت رسميه‌سنده باب‌عالينك قدر وامتيازينه ونظامات و

قوانين دولتك احكامنه رعايتي التزام ايتديكي حالده محمود نديم پاشانك تسويلات واغفالاتي اثري اولمق اوزره نظرنده بونلرك جملەسنك اهميتي ساقط اولەرق سراى همايونجه نه خاطره كلور ونه استنيلور ايسه بلا مانع ياپلمغه باشلامش اولديغندن بوحاللر خاقان مرحومك خوشنه كيدوب محمود پاشا ايسه آچديغي طريق ايله پادشاهك حسن توجهنه واعتمادينه مظهر اولمش وداخلي وخارجي سراى خلقني قزانمش اولمسيله اوجهتدن امين ومستريح اولديغي مثللو مامورين و وكلاى دولتدن كندو رأى وفكرينه معارض اولنلري تبعيد ايدرك امثالني ترهيب اتمسيله اوطرفدن دخي مصون الغائله اولديغندن بر سنه سورميان مدت صدارتي ايچنده وقوعه كلان بونجه افعال واجرا آت عجيبه‌سيله برابر منافع شخصيه‌سني دخي تحصيلده قصور اتميوب كندوسنك مصردن وروم ايلي تيمور يوللرندن واركلي كمور معدننندن وزرخلي كميلر انشا آتندن معلوم اولان مأخوذاتنه وهنوز مقداري بيلنه‌ميان سائر ارتكاباتنه علاوةً سالف البيان استقراض اتمش اولديغي اون مليون ليرانك ايچندن دخي يوز بيك ليراسني چكوب آلمشدر

صدارتك تبدليله بواحوالك دخي اوكي كسلمش ديمك ايسه‌ده محمود پاشانك تسويلاتيله خاقان مرحومك ذهننه يرلشمش ومزاجنه توافق اتمش اولان وسعتك لذتي زائل اوله‌ميوب سراى همايون خلقي ايسه قپوجيلره وطبله كارلره وارنجه‌يه قدر محمود پاشانك مجلوبي اولمسيله مشار اليهك عزلي نه درجه ممنونيت عامه‌يي مستلزم اولمش ايسه بونوع غيرتكشلرينه دخي اوقدر كدر وتأسفي موجب اولوب چونكه بونلرك چوغي خرج وصرف دولت نه اولديغني واموال دولتك سوء استعمالاتندن نه ضرر كله‌بيله‌جكني وتزييد واردات نصل اسباب ايله اوله‌جغني بيلمك واوكرنمك ايله مكلف اوليوب يالكز بر بوللق وكنيشلك ايچنده كندو منفعت شخصيه‌لريني آرادقلرندن وبرصدر اعظمك برقاچ آى ايچنده اوچ مليون

لیرادن دها زیاده واردات بولوب دولتی بورجدن قورتارمش اولدیغنه نصل ایناندیرمشلر ایسه دیکر بر صدر اعظمك دخی غرض یاخود بر سوء نیت ایچون بونی کتم ایده‌بیله‌جکنه اویله‌جه ایناندیرمغه هیچ بر مانع اولمدیغندن مدحت پاشانك مأموریتی اوزرینه یکرمی اوتوز کون کچر کچمز سرای همایونده سوز چوغالوب محمود پاشا دولتك ایراد ومصرفنی یولنه قویمش وپادشاهنه ابراز صداقت ایتمشیکن مدحت پاشانك یاپدقلرینی بوزمش وسرایه پاره ویرمامك ایچون خزینه‌یی بورجلی چیقارمش یوللو مقالات نشر اولنه‌رق ومحمود پاشا دخی بونلری ایشتدکجه قوت بوله‌رق اودخی اوطوردیغی یردن والده سلطان واسطه‌سیله هر درلو القاآت ایله خاقان مرحومك افکارینی بوزمغه چالشمش و اشته موازنه‌نك آچیغی ماده‌سنده افکار شاهانه‌یه عارض اولان ظن واشتباه بو القاآت وتفوهاتك اثری اولدیغنده شبهه قالمامشدر

یوقاریده اشارت اولندیغی وجهله محمود پاشانك استقراض اقچه‌سندن آلمش اولدیغی بر قلم یوزبیك لیرا ماده‌سی اولوب کندوسنك انفصالنه قدر میدانه چیقمامش ایسه‌ده مبالغ مستقرضه حسب‌القاعده خزینه‌یه مال اولدیغی و ایراد مصرفی اوراجه‌اجرا اولندیغی جهتله حسابده اشبو یوز بیك لیرانك محلی آچیق قالمش ومبلغ مزبور محمود پاشانك سندیله آلنوب محل صرفی مجهول بولنمش اولدیغندن کیفیت باتذکره کندوسندن لدی‌السؤال اشبو اقچه‌یی مقرضلره بخشش اوله‌رق ویردیکنی جواباً یازمش ایسه‌ده استقراض مذکورك موجود اولان مقاوله‌نامه‌سنه نظراً فائض وقومیسیون کبی کافهٔ مصارفی داخل اوله‌رق اوحساب اوزره اللیسی یوز اعتبار اولنمش یعنی اللی لیرا نقد آلنوب یوزده اون فائضیله یوز لیرا ویریله‌رك اوده‌نملك اوزره مقاوله ایدلمش اولمغله بونك ایچون آرتق بخشش ومصرف ویریله‌جك محل اولمدیغنه ومذکور یوز بیك لیرانك خزینه‌دن اعطاسی

هیچ برکونه قرار رسمی یه واراده سنیه یه مستند اولمیوب یالکز محمود پاشانك سندیله وکندوسنك مالیه نظارتنه تعیین اتدیردیکی امین پاشامعرفتیله برصورت مخصوصه ده ویرلمش ایدوکنه مبنی بواقچه یی محمود پاشانك آلمش اولدیغنده شبهه قالمیوب فقط اصل ایش بو اقچه نك کندوسندن قورتارلمسی ماده سی اوله رق بوده محاکمه سز ممکن اوله میه جغندن بالاستیذان صادراولان اراده سنیه موجبنجه مشارالیه باب عالی یه جلب ودعوت اوله رق عموم هیئت وکلا حاضر اولدیغی حالده صورت محاکمه ده اولنان سؤال وجواب اوزرینه کندوسنك دخی دیه جکی قالمامغله مبلغ مزبورك تحصیلنه حکم اولنمشیدی

آنك اوزرینه محمود پاشانك باب عالی یه کوندردیکی تذکره لرده ذمتی اعتراف ایله برابر فقط دفعة تأدیه سنه حال و قدرتی مساعد اولدیغندن بحث ایله امهالنی استدعا ایلدیکی حالده دیکر طرفدن والده سلطان واسطه سیله سمع شاهانه یه القا ایلدیکی مخترعات ومفتریاتنده علیهنه حکم اولنان یوز بیك لیرا مابین همایونه تقدیم ایلدیکی مبالغ جمله سندن اولدیغی حالده وکلای دولتك کندوسندن آرامسی حقیقتده سرای همایونك معاملاتنه اعتراض مقصدندن منبعثدر یوللو سفسطه و مغالطه ایله خاقان مرحومك و والده سلطانك افکارینی بوزه جق شیلر یاپمش اولدیغندن سلطان عبدالعزیز محمود پاشانك ذمت محکومه سی اولان مذکور یوز بیك لیرایی عفو واحسان بیوروب فقط محمود پاشانك مأخوذات ومختلساتی یالکز بوندن عبارت اولمیوب مابین همایونه عرض خدمت پرده سی آلتنده چوق شیلر یاپمش اولدیغی نزد شاهانه ده دخی تعین اتمش اولدیغندن کرك بونلردن کرك مشارالیه ایله وکلا بیننده اولان ضدیت ومخاصمه دن طولایی ایلروده دها بیوك مشکلات وتصدیعاتی منتج اولمامق ایچون مشارالیهك بر مدت کوز اوکندن قالدیرلمسی قریحهٔ سنیهٔ ملوکانه دن اوله رق بالتصویب ادرنه والیلکیله تبعید اولنمشیدی

آراسی بر مدت چکدکدن صکره ینه والده سلطان وسائر سرای خلقنك شفاعتیله مشارالیه درسعادته کلمش ایسه‌ده ینه راحت طورمیوب وکلای دولت علیهنده درلو انتریقه‌لره باشلامش و خصوصیله شیروانی رشدی پاشانك صدارتی ایامنده پك ایلرو کتمش اولدیغندن عموم وکلا طرفندن بامضبطه وقوعبولان شکایت اوزرینه بو دفعه دخی نفی صورتیله طربزونه کوندرلمشیکن آز وقت صکره ینه والده سلطانك وقرنای شاهانه‌دن بعضیلرینك شفاعتیله عفو بیوریله‌رق یالیسنده راحت اوطورمق شرطیله عودت ایلمشدر

تشبثات مهمهٔ اعماریه

مدحت پاشا برطرفدن مصالح داخلیه وخارجیه ایله مشغول اوله‌رق او ارالق قولاشین مسئله‌سی اوزرینه قره طاغ ایله ظهور ایدن منازعه‌یی عسکر سوقیله اون کون ظرفنده بتوروب حق قزاندقدن وبغداد جهتنده ایرانیلرك تخریب ایتدکاری قره‌غوللر مصلحتی حقنده دخی اثبات مدعا ایتدکدنصکره داخلی اجراآتندن دخی بوراده ذکر وتفصیله شایان بعض شیلره تشبث اتمشدر بونك برنجیسی بغداد تیمور یولی اولوب شویله که خطهٔ عراقیه ایچون تصور اولنان اسباب عماره‌نك بریسی بغدادك مرکز دولته وهیچ اولمزایسه بحر سفیده برتیموریول ایله تقریبی ماده‌سی اوله‌رق بویول هندستان طریقی اولمق مناسبتیله انکلیزلرك دخی بزدن زیاده ایشلرینه کلدیکندن اون بش یکرمی سنه‌لردنبرو کاه درسعادتدن وکاه اسکندروندن بغداده بر شمندوفر انشاسی حقنده دوران ایدن تصورات معلوم ایسه‌ده بونلرك ایکیسی دخی دولت علیه‌یه تحملندن خارج بارکران شرایطی تحمیل اتمدکچه وجوده کلمك مأمول وملحوظ اولمیوب حالبوکه بغداد ایچون تیموریولی یاپلسنه الك زیاده صالح

ومسافه‌جه هپسندن قیصه‌اولان طریق طرابلس‌شام‌جهتی اولدیغی وبونك مسافه‌سی سکز یوز بوقدر کیلو مترودن* عبارت بولندیغی جهتله مدحت پاشـا بغدادده ایکن مأمور کوندروب مواقعنی کشف وتحقیق اتمشیدی بودفعه اجراآتنك صره‌سی کلمش ومصارف انشائیه‌سیچون اقتضا ایدن اوچ میلیون لیرا قدر اقچه‌نك فائض ورأس‌المالندن قسم‌اعظمنك الحالةهذه انکلیزلرك هند پوسته‌سیچون ویردکلری اجورات ایله قارشـولنمسی واوست طرفنك ده نصل اولسـه تدارك اولنمسی ممکن اوله‌رق بونك ایچون دخی انکلیزلردن وعـد النمش اولدیغندن طریق مذکورك اول امرده اصول وقاعده‌سنه توفیقاً کشفیاتنی اجرا وخریطه‌لرینی مدت قلیله ظرفـده تنظیم و اعطا ایلك اوزره روم ایلی تیموریوللری باش مهندسی موسیو پره‌سـل ایله ایکی یوز بیك فرانغه مقـاوله اولنمش ومومی‌الیه طرفندن ایکی طاقم مهندسلر ترتیبیله برفرقه‌سی طرابلسدن ودیکرفرقه‌سی بغداددن ایشه باشلامق اوزره کوندریلوب کشفیاته مباشرت اولنمشدر

ایکنجیسی ودین تیموریولی اولوب چونکه روم‌ایلی تیمور یوللرینك بوسنه‌طریقیله اوستریا تیموریوللرینه التصاقی مقرر‌ایکن صکره‌دن مقاوله‌نك بوزولمسی وبعض احوال مبرمه وپولتیقیه ظهور اتمسی مناسبتیله برازمدت ایچون بوندن امید منقطع اولوب حالبوکه روم‌ایلی تیموریولی اوزرنده واقع اهتمامدن برشـعبه ایریلوب ایزلادی جهتندن وبالقان ایچنده معلوم اولان مسـاعد کچیدلردن ایوراجه طریقیله ودینه برتیموریول یاپیلور وبو یول ودینك اوست‌طرفنده واقع تیموق نهرندن قارشو طرفنده‌افلاق طوپراغنه وآندن مجارستان حدودینه ایصال ایدیلور ایسه هم اوروپا شمندوفرلریله برلشمش وهمده دولت علیه‌جه مادی ومعنوی حسـابسز فوائد ومنافعی موجب اولمش اوله‌جغنه وبوماده مجارستان شمندوفرلرینك دخی فائدهٔ عظیمه‌سنی مستلزم اوله‌جنی جهتله حصولنه او طرفدن دخی

هرصورتله معاونت اولنه‌جغی وعد وتأمین قلندیغنه‌مبنی اشبو ودین خطی دخی ینه مومی الیه پره‌سل معرفتیله کشف ایدلدکدن وارباب فن ایله مذاکره اولندقدن‌صکره همان باشلانلق وبرطرفدن لوازمی تدارك اولنمق اوزره بر قومیسیون مخصوص یاپیلوب طونه‌یه‌کوندرلمش و بر طرفدن تدارك اسبابنه تشبث ایدلمشدر

اوچنجیسی حجاز تلغراف خطی اوله‌رق اکرچه درسعادتدن حجاز ایچون طوغریدن طوغری تلغراف خطنك وضع و انشاسنه ارا یرده چول وخالی محللردن وعشایر وعربان ایچندن مروری ملاحظه‌سی مانع اولمش ایسه‌ده عراقدن کچن هندستان خطنك قسم عظیمی بو مقوله چوللردن کچدیکی حالده عشایر وعرباندن قوللانیلان چاوشلری معرفتیله سائر یرلرده‌کی خطلردن دها زیاده حسن محافظه اولندیغنه نظراً حجاز خطی ایچون اویله بر ملاحظه عدم‌معلومات اثری اوله‌رق واهی بر ظن اولدیغندن و حجاز و یمنه بویله بر تلغراف خطنك تمدیدی حالنده حجاج مناسبتیله یالکز جده ومکه شعبه‌سنك حاصلات سنویه‌سی یکرمی بیك لیرادن زیاده طوته‌جغی کبی فوائد ملکیه‌سی دخی مسلم ایدوکندن قدس شریف تلغرافندن مناسب طریق ایله جده‌یه وآندن یمنه همان بر خط تلغرافی تمدید اولنمق اوزره اقتضا ایدن تللری اوروپادن مبایعه و جلب اولنمش و دیرکلرینك اکثریسی دخی شام والیسی صبحی پاشا معرفتیله عجلون قضاسندن کسدیریلوب حاضرلنمشدر

دردنجیسی اوزان ومقیاس حقنده اولان اصول اعشاریه‌درکه بواصول مقدما مدحت پاشانك شورای دولت ریاستنده یاپیلان نظامات جمله‌سندن بولنمش واولوقت تنظیم اولنان تعلیمات ونظامنامه‌لری هرطرفه کوندریله‌رك ومأمورین وخلقه تعلیمی ایچون برخیلی مصارف ایدیله‌رك تعمیماً وفعلاً

اجراسیچون معین اولان زمانی کلمشیکن محمود ندیم پاشانك صدارتی بونك اجراسنه دخی مانع اولمسیله قالمشیدی بودفعه بو نظامك دخی درسعادتده و ولایتلرده اجرای فعلیاتنه قرار ویریله‌رك هرطرفه اوامر مقتضیه کوندرلمشدر

بشنجیسی باب عالی وسائر دوائر رسمیه بیننده جریان ادن مخابرات تحریریه کیفیتی اولوب اکرچه بوماده ظاهر حالده اهمیتسز کبی کورینور ایسه‌ده کافهٔ مصالح دولتك معاملاتی بو اوراق اوزرنده اولدیغی حالده مدحت پاشانك مدت مدیده باب عالیده بولنوب طبیعی وقوعبولان تجربه‌سنه کوره لدی‌الحاجه برمصلحتك و برمسئله‌نك کافهٔ اوراق وسنداتنی بولوب و یرلشدیروب موقع بحثه قویمق مشکل اوله‌رق بوده مخابراته دائر اولان تذاکرك هامشنه یازیلان جوابلرله اعاده قلنمسی و بزجه امضادن زیاده معتبر اولان مهرك تذاکرده قوللانلمسی وخصوصیله مقام صدارتدن امری حاوی یازیلان تذکره‌لره و تلغرافنامه‌لره عادی برر میم وضع اولنمسی کبی شیلردن نشأت ایلدیکنه وحالبوکه بو اوراقك هر بری ایجابنه کوره سند قوی اوله‌رق محفوظ بولنمق لازم و مهم ایدوکنه بناءً بعد ازان مصالح و اموره دائر تذاکره تحریر اولنه‌جق جوابلر ایروجه یازیلوب و تمهیر ایدیلوب اصل تذکره‌لر حفظ اولنمق ومقام صدارتدن یازیلان کافهٔ اوامر وتذاکر ومحررات تمهیر ایدلمك ودوائرده هرمصلحتك وهرمسئله‌نك اوراقی بر یره طوپلانوب دول منتظمه اقلامنده جاری اولدیغی وجهله دوسیه اصولی طوتلمق اوزره برنظام یاپلمشدر

آلتنجیسی مکتبلرك اعانه‌سی ماده‌سی اوله‌رق شویله‌که اوروپانك حیرت بخش جهان اولان ترقیاتی فنون و معارف ثمره‌سی اولدیغی حالده مملکتمز خلقنك کیرو قالمسی معارف خصوصنده اولان قصوردنناشی

ایدوکی امور معلومه‌دن بولنمش و شمدی‌یه قدر بونك ایچون پك چوق سوزلر سویلنمش ایسه‌ده حصولی اڭچه ایله فعلاً فداکارلغه محتاج اوله‌رق حالبوکه خزینهٔ دولتك احوال معلومه‌سی بو قدر مصارفی تحمله مساعد اولمدیغی مثللو اهالینك دخی کندولکلرندن بو فداکارلغی اجرایه مستعد اولمدقلری وخصوصیله اسلام اهالینك معارف اعانه‌سی خصوصنده صنوف غیر مسلمه‌دن دها کیرو قالدقلری جهتله بونك ایچون ینه دولتجه اهالی‌یه بر تکلیف وقوعبولمدقجه بر شی یاپلمیه‌جغی اکلاشلمش اولمغین هیچ اولمز ایسه قصبه و قریه‌لرده مکاتب ابتدائیه‌نك تکثیریله برابر رشدیه مکتبلرینك دخی اصول تدریسیه‌لری توسیع اولنمق ایچون بونلرك مصارفنه مدار اوله‌جق ایراده سرمایه اولمق اوزره اهالیسی موافقت ایدن محللرده اعشاره علاوةً بر دفعه‌لك اوله‌رق یوزده بر المسی یعنی حاصلاتدن خزینه ایچون النان یوزده اون یرینه اون بر النه‌رق مملکتلرده مکتبلر ایچون سرمایه اتخاذ قلنمسی ضمننده ولایاته تعلیمات کوندرلمشدر

تشبثات اعماریه‌نك عقیم قالمسی

اشاغیده ذکر اولنه‌جغی وجهله مدحت پاشانك مدت صدارتی ایکی بچق ای قدر زماندن عبارت اوله‌رق بو مدت ایچنده اولان اجراآتی جمله‌سندن اولمق اوزره شو بیان اولنان التی ماده‌نك هر بریسی ایچون لیل ونهار چالیشیله‌رق صرف مقدور اولنمش وبرچوق تکلفات اختیاریله فعلیاتنه تشبث ایدلمشیکن انفصالیله برابر چونکه بویله شیلری محافظه ایده‌جك برقانون وسؤال ایلیه‌جك برقوت اولمدیغندن اوته‌دنبرو دولتمزده جاری اولدیغی وجهله سلفك یاپدیغنی خلفی بوزمق قاعده‌سنه اتباعاً بونلرك جمله‌سی دفعةً رد ومحو وابطال ایدلمش اولمسیله بغداد یولی ایچون موسیو پره‌سله ویریلان ایکی یوز بیك فرانق بیهوده ضایع اوله‌رق

هيچ اولمز ایسه اكا مقابل پاپیلان خریطه‌لری اولسون استنلمامش و ودین یولی ایچون تدارك اولنان ادوات محو اولمش و مجاز تلغرافی ایچوی كتوریلان تللر جده‌ده وكسیلان اغاچلر محللرنده قالوب سؤال ایدن اولمامشدر

ازمیردن الا شهره قدر اولان شمندوفرك دولت حسابنه مبایعه‌سی ماده‌سی دخی ینه مدحت پاشانك بو صدارتنده‌كی اجراآتی جمله‌سندن اولوب شویله كه مشارالیه بغداددن درسعادته كلوركن ازمیره اوغرایوب قصبه تیمور یولیله مغنیسایه كتمش ویولك اصل مؤسسی ودیركتوری ایله كوروشه‌رك ایلدیكی تحقیقاته كوره اولوقت خط طریق یالكز قصبه‌یه قدر یتمش كیلو متردن عبارت اوله‌رق بونك ایچون حسب‌المقاوله طرف دولتدن سنوی اون بش بیكدن یكرمی بیك لیرایه قدر تضمینات ویرلمكده ایسه‌ده بوخطك برمثلی اوله‌رق الاشهره تمدیدی حالنده طبیعی تجارتی تكثر ایدرك تضمینات اعطاسنه محل قالمیه‌جق ایسه‌ده قومپانیه‌سنك بوكا مقتدر اولمدیغی وبونكله برابر دولتجه دها نافع برصورت تسویه دخی مستبعد بولندیغنی اكلاشلمش واولوقت ازمیروالیسی بولنان صادق پاشانك دخی بوكا معلوماتی بولنمش اولدیغندن بودفعه مدحت پاشانك صدارتنده صادق پاشا دخی مالیه ناظری اولدیغی حالده دیركتور مومی‌الیه جلب اولنه‌رق بالمذاكره حاصل اولان صورت تسویه‌ده طریقك الا شهره قدر تمدیدی ایچون اقتضا ایدن بشیوز بوقدر بیك لیرا دولت طرفندن تدارك اولنه‌رق ویرلمك و اكا مقابل قومپانیه دخی ازمیردن الاشهره قدر یوز قرق كیلومترو امتدادنده اولان تكمیل خطی اون‌بش سنه صكره كافهٔ ادواتیله دولت علیه‌یه مجاناً ترك ایتمك اوزره قرار ویرلمش ومبلغ مزبور دخی رأس‌المال وفائضی اوله‌رق سنوی اوتوزبش بیك لیرا اعطاسیله اون‌بش سنه‌ده اوده‌نملك شرطیله اوروپادن تدارك ایدلمشدر

شو حسابه كوره خزينهٔ دولتك سنه بسنه اچيقدن اون بش يكرمی بيك ليرا تضمينات ويرهجكی يرده اون بش سـنه مدت انك ايكی قاتی اولمق اوزره اوتوز بشر بيك ليرا اعطا ايدرك مقابلنده بر مليون ليرادن زياده قيمتی اولان يول كانهٔ ادواتيله دولتك مالی اولمش اولهجغی جهتله منفعتی مسلم و ميدانده اولديغـندن بوقرار عموم وكلا طرفـندن قبول اولنهرق ايجابی اجرا قلنمش وبونك اوزرينه شمدی‌يه قدر مدت معينه‌نك نصفی مقداری مرور اتمسيله التی يدی سنه صكره طريق مذكور تماميله دولتك تصرفنه كچمك اوزره خزينه‌يه مال اولمشدر

خديو مصر اسماعيل پاشانك استقراضه مسئله‌سی

مدحت پاشانك صدارتنده عزلی صكره عدليه ناظرلغی

محمود نديم پاشانك اواخر صدارتنده درسعادته كلمش اولان خديو مصرسـابق اسماعيل پاشـا مصر حسابنه اولهرق اوروپادن استقراضه طرف شـاهانه‌دن مأذونيت اسـتمش و بو اسـتدعاسی قرين مساعده بيوريلهرق فرمانی ويرلمك اوزره ايكن محمود پاشانك انفصالی وقوعنه مبنی قالمش اولمغله بو دفعه مدحت پاشـانك صدارته ورودی اوزرينه سلطان عبدالعزيز طرفندن خديو مشاراليهه بومأذونيت موعود ومقرر اولديغندن بحثله فرمانك اصدار و اعطاسی اراده بيورلمش ايسه‌ده مصرك اعماری ايچون دها اول اوروپادن خيلی اقچه‌لر استقراض اولنهرق مصر خزينه‌سی اوروپايه مديون بولنمش اولمسـيله شمدی بو وجهله دولتك مأذونيت رسميه‌سيله خديو حضرتلری ديلديكی و استديكی قدر دها استقراض ايله مملكتك ديونی تحملی درجه‌سنی كچديكی حالده فرنكلر دولته مراجعت اتمه‌رك حقلرينی المق بهانه‌سـيله مصر ماليه‌سنی يد ضبط و اداره‌لرينه الاجقلری وخصوصيله فرانسـه و انكلتره دولتلرينك يكديكرينه رقابتله

مصر حقنده استعمال و اجرا ایتدکاری نفوذلرینک تزایدینه بو ماده وسیله اوله‌رق و بوندن درلو ماده‌لر تولد ایدرك نهایت مصرك دولت علیه اداره‌سندن چیقمسنه باعث اوله‌بیله‌جکی بداهةً عقله کلور وکوزه‌کورینور محاذیر عظیمه‌دن اولوب حتی عالی پاشا مرحوم زماننده دخی مصرایچون بو وجهله مأذونیت استدعا اولنمش اولدیغی حالده مشارالیه طرفندن موافقت اولنمامش اولدیغی جوابی حاوی اول وقت یازیلان اوامر ومحررات قیودندن مستبان اولدیغندن بو دفعه بر منوال محرر صادر اولان ارادهٔ سنیه اوزرینه محاذیر مذکوره‌نك بیانیله مدحت پاشا طرفندن دخی فرمان‌عالی اعطاسنه موافقت‌اولنمامشیدی لکن عبدالعزیزخان‌مرحوم خدیو مصره ویرمش اولدیغی وعده مبنی بو ماده‌یی اشوری درجه التزام ایدرك یومیه مابین همایوندن برقاچ دفعه ادم ارسالیله فرمانی تعجیل وتأکید بیورمغله و پادشاهك بو وجهله بالالتزام صادر اولان اوامرشدیده و عدیده‌سنه اتباع اتمامك نه درجه مغایر صدق و عبودیت ایسه مملکت پادشاهنك مصر اقلیمی‌کبی بر رکن عظیمنی خطر و تهلکه‌یه دوشوره‌جك بویله بر امر عظیمی محذورینی بیله بیله ترویج و اختیار اتمك دخی مدحت پاشانك مسلکنه کوره مشکل بولنمغله هم بر درجه‌یه قدر ارادهٔ پادشاهی یرینه کلمك و همده خدیو مصره مأذونیت اعطاسی معناسنه اولمیه‌رق ایلروده بوکا یقین بر وعدی مشعر اولمق و الحاصل مصلحتك محذوری اکلاشیلوب خاقان مرحومه دخی قناعت کلنجیه قدر وقت قزانلق اوزره مدحت پاشا طرفندن قلمه النان و اولوقت برصورتی درسعادت غزته‌لرینه درج ایله نشر ایدیلان مسوده موجبنجه برفرمان یازلمش وطرف‌شاهانه‌دن قبول بیورلمش‌اولمغین خصوصی‌واپور وباش‌کاتب حلمی افندی واسطه‌سیله مصره کوندرلمشیدی فرمانك مضمونی مأذونیت قطعیه‌یی متضمن اولمدیغی جهتله اسماعیل پاشا طرفندن قبول اولنمیه‌رق

كيفيت تلغرافله مابين همايونه بيلديرلمش اولديغندن درحال سلطان عبدالعزيز حضرتلرى طرفندن ماذونيت قطعيه وكامله‌يى مشعر برخط همايون اصدار اولنه‌رق ارسال اولنمش و بوكا استناداً اوروپادن برچوق استقراضات وقوعيله حكومت مصريه قات قات تحملندن خارج ديونه مستغرق اولديغى كبى اراسى چوق كچميه‌رك شروانى زاده رشدى پاشا صدارتنده حكومت مصريه‌نك دول اجنبيه ايله عقد مقاولات ومعاهدات اتمسنه دخى با فرمان عالى رخصت ويرلمش اولمغين نهايتنده مصرك اوغراديغى مصائب و فلاكتلره شو ايكى ماده سبب و مقدمه اولمشدر

مدحت پاشا حقنده عبدالعزيز خان مرحومك حسن نظر وتوجهى بركمال ايكن ابتدا محمود نديم پاشانك مختلسى اولان يوز بيك ليرا ماده‌سندن طولايى كندوسى بر منوال محرر بر ظن و شبهه‌يه دوشه‌رك متعاقباً مصر استقراضاتى مسئله‌سنده دخى مدحت پاشانك كوستر‌ديكى مخالفت اوزرينه مغبر اولمش و سراى همايونده محمود نديم پاشانك طرفدارى اولانلر پادشاهك بو وجهله مدحت پاشا حقنده تغير نظرندن استفاده ايدرك انلر طرفندن دخى بر چوق القاآت ايدلمش اولديغندن مدحت پاشا مأموريتى اوزرينه سكسان كون قدر زمان كچه‌رك صدارتدن عزل ايله يرينه بيوك رشدى پاشا صدراعظم اولمشدر

مدحت پاشانك خدمت دولته دخولندن او كونه قدر اوتوز يدى سنه مدت متوالياً و متمادياً مأموريتلرده بولنمسيله هيچ بر كره معزول اولمديغى حالده شو عزلى ايلك انفصالى اولديغندن وكندويه يكرمى بيك غروش معزوليت معاشى احسان بيورلديغندن متشكراً خانه‌سنده اقامت اتمكده ايكن انفصالنك اوزرينه التى آى قدر زمان كچه‌رك شروانى زاده رشدى پاشا مقام صدارته كلدكدن صكره مدحت پاشا دخى عدليه نظارتنه مأمور اولمشدر

احوال مملكت ؛ مجلس مبعوثانه تصورانی

سلطان عبدالعزیز عاقل وفطین و خیر خواه دولت و عالی همت
ذات اولدیغی و دولت ومملکتك حسن ادارهسی قانون و نظام ایله اولمق
لازم کلهجکنی جملهدن زیاده بیلدیکی حالده صکرهدن نصلسه تبدیل اخلاق
ایدرك علو همت یرینه کبر و عظمت قائم اولمش و حسابسز صرفیات
واسرافات قپولری آچیلمش وهله عالی پاشانك وفاتی متعاقب محمود ندیم
پاشانك صدارته ورودیله حال بتون بتون تغیر اتمسیله قوانین و نظامات
حکمسز قالوب امور دولتده بر چوق سوء استعمالات میدان آلمش
وسوء استعمالات و اسرافات اثری اولهرق خزینهٔ دولت تحملندن زیاده
دیونه مستغرق اولهرق سلطان عبدالمجیدك اواخر سلطنتندهدولتك خارجی
وداخلی کافهٔ دیونی یکرمی بش ملیون درجهسنده ایکن اون ایکی سنه
ظرفنده آنك اون قاتی اولهرق ایکی یوز اللی میلیونه وارمش اولمغله بو
احوال ادارهٔ دولتك هر اصل و شعبهسنی سکتهلندیرمش و کتدکجه
ایلروسنك مشکلاتی دها زیاده و آغر اولهجغی کورنمکه باشلامشیدی
بورالری خواص وکلای دولت بیننده بحثه قونولدقجه بو علتك الك مؤثر
وکسدیرمه تدبیر و چارهسی بر مبعوثان مجلسیله حاصل اولهجغی اکرچه
متفقاً تسلیم اولنمقده ایسهده خاقان مرحومك حضورنده مبعوث وقانون
لفظلرینك بیله تفوهی عدیم الامکان اولدیغی کبی بو حالده دوام دخی قابل
اولمدیغندن الك صکره شروانی زاده رشدی پاشانك یالیسنده بعض وکلانك
اجتماعیله اولنان مذاکرهده احوال دولتك تفصیل و تشریحیله برابر
کورینان فنالقلری ممکن مرتبه منع و اصلاحه مدار اولمق و خزینهنك
موازنهٔ واردات و مصارفاتی محافظه اتمك ایچون بعض قوانین و نظامات

وضعنه دائر بر لايحه يازيلوب حضور شاهانه‌يه تقديم اولنمسنه قرار ويرلمشيدى [١]

مجلس طرفندن بو لايحه‌نك قلمه آلنمسنه مدحت پاشا مأمور اولديغى حالده صدر اعظم شروانى زاده رشدى پاشا بر آرالق حضور شاهانه‌ده بوكا دائر بعض مقدمات عرض و ايراديله بويله بر لايحه‌نك حاضرلنديغنى دخى تصلسه اداره ايده‌ميه‌رك سويلمش اولديغندن بوماده سلطان عبدالعزيز مرحومك پك زياده حدتنى دعوت ايدرك درحال مدحت پاشا عدليه نظارتندن عزل ايله سنهٔ مرقومه رمضاننده سلانيك واليلكنه مأموراً تبعيد اولنديغى مثللو شروانى زاده رشدى پاشا دخى شو ماده اوزرينه نظر پادشاهيدن دوشمكله اراسى پك آز زمان كچه‌رك او دخى حلب واليلكيله درسعادتدن چيقارلمشدر

مدحت پاشانك سلانيك واليلكى

مدحت پاشانك شوصورتله سلانيكه مأموريتى قهر وتكدير صورتنده ايسه‌ده بومعامله كندو شخص و ذاتنه عائد ومخصوص اولوب يوخسه كتديكى ومأمور اولديغى مملكتك دخى بوحالدن حصه‌دار اولمسى لازم كليه‌جكندن مدحت پاشا بواعتقاد ايله غيرتنه فتور ويرميه‌رك اوراده دخى تنظيم امور مملكت ايچون چالشمغله مدت مأموريتى اولان اوچ آى ظرفنده سلانيك ولايتنك امور ضابطه ومصالح ملكيه‌سنه متعلق اجرا ايلديكى بعض اصلاحاتدن بشقه نفس سلانيكده براصلاحخانه تأسيس ايدرك اداره‌سيچون سنوى ايكيوز بيك غروش قدر ايراد تدارك اتمش ومملكتك وسطندن ومحلات آره‌سندن بيك اوچيوز مترو طولنده وخط مستقيم

[١] فوق العاده اهميتى حائز اولان بو لايحه كتابك نهايتنده ذيلاً درج اولونمشدر

اوزره برجاده آچمش وچارشو وسطنده کائن بدستان خرابه‌سنی اصحابندن بالمبایعه اوچبیك لیرا قدر اقچه صرفیله مجدداً بر کارکیر بدستان حاصل اوله‌رق ایلك سنه‌سی سکز یوز لیرایه ایجار ایدلمسیله بودخی اصلاحخانه ایرادی میاننده اوله‌رق اورایه تخصیص قلنمش ومحلات مکتبلری اصول جدیده اوزره تنظیم اولنه‌رق معاشلری اهالیٔ محلات طرفندن ویرلمك اوزره معلملر تعیین اولنمشدر سلانیك اهالیسنك ترقیات عصریه‌یه متعلق ماده‌لرده کوریلان استعداد وخواهشلری مدحت پاشانك برقات دها غیرت وهمتنی جالب اولمسیله مسلم وغیر مسلم کنجلرندن مقدمات علومیه‌لرینی تحصیل اتمش اولانلر مختلط اوله‌رق ترکجه وفرانسزجه لسانده تحصیل فنون ومعارف ایلك وطلبه‌سی سکسان نفردن عبارت اولمق شرطیله برمکتب اعدادیه تأسیسنه قرار ویریلوب اشبو مکتبك بناسی موجود اولدیغی کبی معلملریله سائر لوازمنك مصارف سنویه‌سی اولدیغی حساب اولنان سکزیوز لیرا دخی مملکتده اولان مسلم وغیر مسلم ارباب ثروت وحمیت طرفندن سنه بسنه تأدیه اولنمق اوزره هر برینك حصه‌سیچون سندالنمش اولدیغندن مکتبك آچلمسی ایچون درسعادتدن استنیلان معلمك ورودینه انتظار اولنمقده ایکن مدحت پاشانك شهر ذی‌الحجه‌ده یعنی سلانیکه وصولندن اوچ ماه صکره انفصالی وقوعبولمسیله مکتب مذکور آچلمیه‌رق کیرو قالمش ومدحت پاشا دخی معزولاً درسعادته کلمشدر

سلانیکجه اولان اجراآت طونه وبغداد ولایتلرنده اولدیغی کبی بوراده دخی سکنهٔ مملکتك تشکر وممنونیتنی موجب اولمش ایسه‌ده درسعادتجه نظر خشنودی ایله کورلمیه‌رك مدحت پاشا برمنوال محرر اوچ آی ختامنده بغتةً عزل اولندقدن صکره طقسان ایکی سنه‌سی اواسطنه‌قدر تام بربچق سنه معزول قالمش وکندوسی استانبول جوارنده بعض اراضی تدارك ایدرك بومدت ظرفنده انلکله اشتغال ایلمشدر

اسعد پاشانك صدارتی — هرسك حادثه‌سی

خاقان مرحوم محمود پاشانك عزلندن صكره مقام صدارته صره‌سیله مدحت پاشا و بیوك رشدی پاشا وشروانی زاده رشدی پاشا وحسین عونی پاشایی كتورمش ایسه‌ده بونلرك هیچ بریسندن ممنون اوله‌مدیغندن اصل مطمع نظری محمود ندیم پاشا اولدیغی حالده مشارالیه حقنده اولان نفرت عمومیه جهتیله آنی دخی كتورمك اویه‌مدیغندن كندو مزاجنه موافق برینی تحری ایدرك اسعد پاشایی انتخاب اتمشدی

اسعد پاشا واقعا پادشاهك اراده‌سندن بشقه برشی طانمدیغنه بناءً اوضاع وحركاتی خاقان مرحومك آرزوسنه توافق اتمش ایسه‌ده مشار الیه صدارتنده هرسك حادثه‌سی ظهوره كلسیله وبونك بدایتی ایسه هرسك قراسندن نوه‌سین نام قریه‌ده التمش قدر اسلاوك حكومت علیهنده حركت عصیانه‌سندن عبارت بولنمسیله تسكین واطفاسی قولای ایكن اسعد پاشا بوفسادك ایچنده روسیه تحریكاتی اولدیغنی ونیجه سنه‌لردنبرو بلغارستانده ایقاعنه چالیشیلان افساداتك صربستان وقره‌طاغ معاونتیله بوسنه طرفندن وقوعه كتورلمك ایچون یاپیلمش بر پلانك مقدمه‌سی بولندیغنی اكلادیغندن اوركوب وشاشیروب هیچ برشی یاپمغه مقتدر اوله‌مامش وبویله احوال مترددانه ایله وقت كچدكجه برطرفدن حادثه بیویوب كسب اهمیت اتمش اولدیغنه وبوایشك اصل مرتب ومؤلفی اولان روسیه ایلچیسی جنرال ایغناتیف ایسه عادت مألوفه‌سی اوزره بومقوله القاآتك اسباب ولوازمنی اكمال اتدكدن صكره مابین همایونه كیدوب ووكلایی طولاشوب صورت خیرخواهیده یول كوسترمك و بو طریق ایله دولتجه اوله‌جق اجراآتی كندو نظریات و منویاتنه توفیقه چالشمق ملتزمی بولندیغنه بناءً بو حادثه ایچون كرك سلطان عبدالعزیزه وكرك اسعد پاشایه وقوعبولان

تبليغات واخطاراتنده هرسك عصياننك دفع وتسكيني ايچون قان دوكلمكدن ايسه بوسنه‌ده بولنان روسيه وسائر دول اجنبيه قونسلوسلرينه حواله‌ٔ مصلحت اولنه‌رق آنلرك همتيله حادثه‌نك تسكيني مناسب اوله‌جغني بيان ايتمسيله بو صورت دولته راجع اولان حق وصلاحيتي اجنبي‌يه ويرمك ديمك اوله‌رق بالفرض والتقدير دولت ايله تبعه‌سي بيننده اولان بويله برايشك قونسلوسلر واسطه‌سيله فصل وقطعي حاصل اولسه بيله دولتك قدر وناموسنه واستقلالنه نه‌درجه مضرت ايراث ايده‌جكي وبونكله برابر عصات واشقيا دينلان خلقك حال وصفتي معلوم ايكن دولتلرك قونسلوسلري بونلرك اياغنه كوندريله‌جك اولورايسه شماروب وكندولره اهميت ويروب جمعيت ومخالفتلرينك دها زياده قوت بوله‌جغي ميدانده اولوب ايغناتيفك بو اخطاردن مقصدي دخي بو نتيجه‌لر ايدوكي واضح وآشكار اولديغي حالده چونكه اولوقت بو مقوله اعاظم امور وكلاي دولتدن كمسه‌يه صورلميوب جمله‌سي مابين همايونه منحصر ومخصوص بولنديغندن قونسلوسلرك مأموريتي ترجيح وتصويب ايدلمش اولمغله ملاحظه اولنان محاذير معزيادةٍ ظهوره كلمش وكيدن قونسلوسلر يرلرينه عودت ايتمكسزين مادهٔ فساديه بوسنه وهرسك قطعه‌لرينك اكثر محللرينه سرايتله اثاري كورنمكه باشلامشدر

محمود نديم پاشانك تكرار صدارتي ـ هرسك وبلغارستانده اختلالنك توسعي اسهام مسئله‌سي

بر مدتدنبرو امور دولت ومملكتك جريان اداره‌سنده كوريلان فنالقلرك ملاحظهٔ عواقبي خيرخواه دولت اولنلري دلخون ومكدر ايتمكده ايكن هرسك حادثه‌سنده هيچ كمسه‌نك افكارينه ومعلوماتنه مراجعت اولنميه‌رق يالكز جنرال ايغناتيفك تعليماتيله حركت وخصوصيله بويله

صرف داخلی اولان برایشه اجنبی قونسلوسلرینك مأمورتی کبی دولتك شان وحقوق وصلاحیتنی محو وبرباد ایدن بر فعله موافقت اولنمسنك سیئه‌سی اولمق اوزره مادهٔ عصیان جهت جهت توسع اتمش وصربستان ایله قره طاغ دخی بو عصیان واختلاله قارشمش و بلغارستان طرفلری دخی حرکته کسب استعداد ایلمش اولمسیله کرك درسعادتده وکرك روم ایلیده بولنان خلق اره‌سنده اعتراضات چوغالمش اولمغین بوکا قارشو تدبیر اولمق اوزره خاقان مرحوم اسعد پاشانك عزلنی قرارلشدیرمش ایسه‌ده یرینه کتورمك ایچون تصور ایلدیکی ذواتك ایچنده محمود ندیم پاشانك اوزرینه هیچ کمسه‌یی ترجیح ایده‌میوب فقط محمود پاشا حقنده اولان نفرت عامه حسبیله بردنبره نصبی مناسب کورلمامش اولدیغندن ابتدای امرده محمود پاشا شورای دولت ریاستنه وحسین عونی پاشا سرعسکرلکه ومدحت پاشا عدلیه نظارتنه کتورلمش واراسی اون کون قدر کچه‌رك محمود پاشانك صدارت مأمورتی اجرا بیورلمشدر

محمود پاشا اولکی صدارتنده افکار واعمالنی قنغی نقطه‌ده براقمش ایسه ینه اونقطه‌دن باشلایوب ایلك حمله‌ده حسین عونی پاشایی بروسه والیلکی ایله ابعاد اتمش اولدیغی کبی مدحت پاشانك دخی بر صورتله تبعیدی منویٔ ضمیری بولندیغی حالده بعض ملاحظه‌یه مبنی بونکله براز وقت اویوشمق طریقنی طوتمش ایسه‌ده محمود پاشانك کافهٔ مساعیسی مابین همایونه اکچه یتشدیرمکه و جنرال ایغناتیف نه‌دیرسه انك موجبیله حرکت ایلمکه منحصر اولوب حالبوکه هرسك عصیانی کوندن کونه توسع ایتدیکندن صربستان و قره طاغ محاربه‌یه حاضرلنمش و بلغارستانك هرطرفی روسیه‌دن و صربستاندن کلان مفسدلرله طولوب اورالرده دخی طرف طرف عصیان وطغیان مقدماتی باش کوسترمش ایکن بونلری قاله بیله المیوب دولتك موازنهٔ مالیه‌سنی تنظیم اتمك و وارداتی

تزييد ومصارفاتی تنقيص ايدرك فضله پاره ارتديرمق ملاحظه‌سيله قونسوليد وسائر اسهام فائضلرينك توقيفنی قرارلشديروب اراده‌سنی تحصيل اتمش واكرچه دولتك ديونی فائضی اوله‌رق تأديه‌سنه مجبور اولديغی اقچه‌يی استقراض ايله تسويه اتمكده اولمسنه نظراً بونك بر چاره‌سی دوشونلمك لازم ايسه‌ده بوايش اوزون اوزادی تدقيق ايدلمك وخصوصيله الاجق صاحبلرينك اكثريسی اوروپالی اولمسيله بوكا دائر ويريله‌جك قرار ينه انلرك موافقتلريله اولمق اقتضا ايده‌جكی دركار اولديغی حالده محمود پاشا بوكا دائر مابين همايونه يازديغی تقريرنده اشبو قرارك دول اجنبيه سفارتلريله بالمذاكره انلرك دخی موافقتلريله ياپلديغنی تأمين ايدرك هم پادشاهی و همده بوكا معترض اولان وكلايی آلداتمش ايدوكی صكره‌دن ميدانه چيقمش اولديغنه بناءً بواحوال جمله‌يه موجب تعجب وحيرت اولمشدر

قريم محاربه‌سی زماننده‌برو روسلرك دولت عثمانيه عليهنده تسبب وسوء اداره‌يه دائر نشريات ايله اوروپا خلقنك قولاقلرينی طولديرمش وپارس عهدنامه‌سی حكمنجه ويريلان اوامر وخطوط شريفه‌نك حكمسز قالمسندن طولايی دولت عليهنده برچوق بروشورلر يعنی رساله‌لر ياپيله‌رق دنيايه طاغيدلمش وهرسك اختلالنك احداث وتوسيعيله كويا اهالیٔ غير مسلمه‌نك دولته سلاح ايله مقاومته مجبور اولمق درجه‌سنده معذور اولدقلری كوستريله‌رك حقمزده اوروپانك برقات‌دها نفرتی جلب اولنمغه چالشمقده بولنمشيكن بودفعه اسهام فائضلرينك دخی بووجهله سؤالسز ومراجعتسز تنزيل وتوقيفنه ايغناتيفك رأييله قرار ويريلوب بونكله دخی عموم اوروپا خلقنك بتون بتون عليهمزه دعوت اولنمسی وهرسكده بر قريه‌ده ظهور ايدن اتش عصيان بتون روم ايلی‌يی صارمش وقاپلامش ايكن اطفاسی چاره‌سنه باقلمديغندن باشقه بوبابده دخی اغناتيفك رأييله

عمل اولنمسی دولت ومملکت حقنده عظیم فلاکت ومصائبی منتج اوله‌جغنده اشتباه قالمدیغندن بونك اوزرینه مدحت پاشا طقسان ایکی سنه‌سی شوالنده عدلیه نظارتندن استعفا ایدرك چکلمشدر [١]

حسین عونی پاشا بر منوال محرر بروسه والیلکی ایله ابعاد اولنه‌رق مدحت پاشا دخی بووجهله بالاستعفا چقدقدن صکره میدان محمود پاشایه قالمغله اولجه قونسولید و اسهام سائره فائضلرینی قطع وتوقیف ایدرك

[١] استعفانامه صورتی : استدعای چاکرانهم ذاتجه وشخصجه هیچ برسببه مستند اولمیوب بیوك وکوچك ارقداشلریمزك جمله‌سندن ممنون ومتشکرم فقط معذرت عاجزانه‌مك اسباب مجبره‌سی عرضحال مذکورده دخی ایما اولندیغی وجهله احوال عمومیه‌مزك مشکلاتیدر یعنی امور مالیه‌مزك چاره‌سی بولنه‌میه‌جق بر درجه‌یه وارمش و قواعد ملکیه‌مز بالکلیه یولندن چیقمش واداره‌ٔ عسکریه ایسه تعریفی اقتضا اتمه‌ین برهیئته کیرمش اولدیغندن بونلرك سوء تأثیراتیله مملکتك هر جهتنده امنیت واعتماد مختل اوله‌رق وتبعه‌ٔ غیر مسلمه اوته‌دنبری امیدوار اولدقلری حمایت وصحابت اجانبه میللرینی اظهار ایدرك حاصلی یکرمی سنه‌لك سیئات وخطیئاتك درجه درجه نتایجی بوکون فعلاً میدانه چیقمق اوزره اسباب واستعداد حاضرلنمش اولمغله بونلر ایله اوغراشلمق کافی ایکن برده معاملات پولتیقه‌مز بوزیله‌رق حقمزده عموم‌دولتلرك نظریاتی دکیشمش وطرف علیهمزه سوء نیتلر میدانه قونیله‌رق الك دوست اولان دولتلرك بیله اعتقاد و اعتمادی تغیر اتمشدر بوحالك ربع کوسترمسون دولت علیه حقنده نه درجه وخیم العاقبه اولدیغنی نظر دقت و امعان ایله مطالعه ایدن وبوندن ایکی اوچ آی صکره نه اوله‌جغنی بوکوندن کورن اصدقای پادشاهینك متأثر ودلخون اولمامسی ممکن دکلدر بواحواله قارشی لازم اولان تدابیرك اتخاذ واجراسنده ذات حضرت صدارتپناهینك عزم قویسی امید بخش اولدیغندن بوبابده حصه‌ٔ عاجزانه‌مه اصابت ایدن مساعینك اجراسنده بذل وجود اتمك عین مفخرت ووظیفه‌ٔ ذمت مصادقت اولدیغی حالده سنه عریضه‌ٔ مذکوره‌مده محرر اولدیغی اوزره اکثر اوقاتم طشره مأموریتلرنده کچمسیله بوقدر قاریشق ایشلرك ایچنه کیرمش وامثالنی کورمش اولدیغمدن افکار و اقتدار عاجزانه‌مه موافق و موازن دیکر برخدمت احسان بیورلمسی امیدینه متوسلاً استدعای مرحمت و شفقت ولی نعمته مجبوریت حالنده بولندم

٢٩ شوال سنه ١٢٩٢ مدحت

اعتقادنجه دولتك امور ماليه‌سی اصـلاح اولنمش اولديغی كبی امور ملكيه وسياسيه‌نك دخی تنظيمی ايچون اولجه جنرال اغناتيف طرفندن ويرلمش وبرتقريب مدحت پاشـانك يدينه كچمش اولان لايحه‌ده محرر اولديغی وجهله روم ايليده بولنان قضالرك مسلم وغير مسلم اهاليسندن قنغی صنف اكثريتده ايسه اوقضانك حاكم وقاضيسی اول صنفدن اولمق وبلغارلردن مليس عسـكری ياپلمق وچركسلر اناطولی‌يه قالديرلمق و واردات دولتك مقطوع صورتيله يوزده معين بر مقداری خزينه‌يه النوب قصوری مليس عسكری مصـارفی و مصارف سائره ايچون محلنه براغلمق وقلعه وقشله اولان موقعلردن بشـقه يرلرده نظام عسكری بولنديرلمامق مثللو برطاقم شرايط فجيعه ايله بر نظام ياپمقلغی قورمش وبونی تصديق اتمك ايچون كندو خواص منسوباتندن اولان ماليه ناظری اسبق امين پاشانك رياستی تحتنده برقوميسيون ياپمش ايسـه‌ده روم ايلی قضالرينك كافه‌سنده نفوس غيرمسلمه اسلامدن زياده‌اولديغی جهتله بو نظامك يالكز برنجی ماده‌سی اجرا ايدلسه روم‌ايلينك تماميله بلغارلره تسليم‌اولنمسی ديمك اوله‌جغی واضح‌وعيان اولديغندن قوميسيوندن بوبابده ياپيلان مضبطه مؤخراً مجلس وكلاده‌بعض اعضاطرفندن وقوعبولان مخالفت‌شديده‌يه مبنی‌اجرا اولنميه‌رق‌قالمش‌اولوب انجق بوخصوصده موضوع بحث اولان مسائله نظراً محمود نديم پاشانك افكاری خلقجه بتون ميدانه چيقه‌رق كفتكو ومقالات چوغالمش و اسهام فائضلری حقنده اعلان اولنان قرار اقتضـاسنجه فائضك نصفی بالتوقيف نصف ديكرينك اعطاسی وعد اولنمشيكن انك دخی ويرلميه‌جكی اكلاشلمغله اوروپادن يك‌اغر واجی‌سوزلرله شكايتلر كلمكه باشلاديغی‌مثللو داخلده وخصوصيله استانبولده بولنان خلقك دخی اكثريسی بو ايشدن طولايی ضرر وزيانه اوغراديغندن وبر طاقم ادملرك ثروت وقدرتی محو اولديغندن اوچ‌سنه‌دنبرو يكديكرينی تعاقب ايدوب كلان وقوعات مضره‌دن

خلقجه حاصل اولان نفرت وغيظ وعداوته بوماده دخى منضم اولمش وحالبويله وعالمك پاره ويروب آلديغى اسهام فائضلرى قطع اولنديغنك اجيسى ميدانده ايكن نديم پاشا بوقرارك سراى همايونه شمولى اولمديغى بيانيله سلطان عزيزك ادخار اتمش اولديغى يدى‌ميليون ليرالق قونسوليدك تام فائضلرينى خزينه‌دن آلوب خلقك كوزى اوكنده علناً مابين همايونه تقديم اتمسيله بودخى هركسه حيرت ويرمشدر

ديكر طرفدن توسع ايدن روم ايلى اختلالى ايسه ايلروليوب بلغارستانده حاضرلنان فساد وعصيان قزانلق وفلبه وزغره واسلميه وچرپان وپازارجق طرفلرنده باش كوسترمسيله هرطرفدن تلغرافله باب عالى‌يه فريادنامه‌لر كلوب امداد وعسكر استنلمش اولديغى حالده كوندرلمديكندن بشقه بويله بروقعهٔ هائله اوزرينه يتشمك ايچون ادرنه واليسى خورشيد پاشانك زغره وقزانلق طرفلرينه عزيمتله بعض اشقيايى اله كتورمسندن وفلبه متصرفى عزيز پاشا دخى اويولده حركت ومسارعت ايلمسندن طولايى ايكيسى دخى شديداً مؤاخذه اولنه‌رق عزل ايدلمش وبوكا مماثل وظيفه‌لرينى ايفا ايدن قائممقاملر دخى درحال دكشديرلمش اولمغين بيچاره اهالئ مسلمه مأيوس اوله‌رق كندو كندولرينى محافظه اتمك قيدينه دوشمش واراسى چوق كچمكسزين بلغارلر طرف طرف اسلام كويلرينه هجوم ايدرك ذكور واناث اهالئ اسلام دخى سلاحلريله تحفظ ومدافعه‌يه قيام ايتدكلرى حال ايچنده چونكه بونلر بركونا نظام وقوماندا تحتنده اولميان برطاقم كوى اهاليسى‌اولمغله طبيعى بعض طرفلرده تجاوز اولنه‌رق اوتلق كويى ويتاق قريه‌لرى فنالغى كبى بعض اويغونسز وقعه‌لر ظهوره كلمش وبونك اوزرينه سلطان عزيز مرحوم ايشك جسامت واهميتنى خبر اله‌رق عسكر سوقنى اراده بيورمسيله بعض يرلره عساكر نظاميه كوندرلمش ايسه‌ده بونلر كيدنجيه‌قدر ايش ايشدن كچمش

اولدیغنه مبنی بوتدبیرك برفائده‌سی اولمدیغندن بشقه بالعکس افراداهالینك اصولسز حرکات وتقصیراتندن برطاقی عسکر اوزرینه عطف وتحمیل اولنمشدر

بو احوال و وقوعات روسلرك ترتیب اتمش اولدقلری مقدماتدن بکلدکلری اثار وافعال اولمغله ترکلر خرستیانلری قیره‌یورلر اوازه‌سیله دنیانك هرطرفی طولدیریلوب اوروپا خلقی ایسه بالاده تعداد اولنان احوال واسبابه‌مبنی صلاح حالمزدن قطع امید وحقمزده نظرلرینی تحویل ایدرك قریم مسئله‌سنده مالاً وجسماً بونجه فداکارلق اختیاریله ایتدکلری معاونتدن بیله اعلان ندامت اتمکده وخصوصیله الك صکره اسهام عمومیه فائضلرندن چکدکلری زیان اجیسیله هرحالمزی طعن وتقبیح ایلمکده ایکن بلغارستان حوادثنك دهشتندن حاصل اولان سوء ظن وافکار دخی بوکا ضمیمه اولمش وتحقیق وقوعات ایچون دولتلرك تعیین ایتدکلری مأمورلرك یاننه باب عالیدن ترفیق اولنه‌جق ادملر یرینه هربریسی ایچون روسیه سفارتخانه‌سندن ادملر و قلاغوزلر ترفیق اولنمسیله تحقیق احوال ایچون کانلر راپورتلرینی انلرك تعریفاتیله تزیین ایدوب کوندردکلرندن امریقا وهندستان غزته‌لرینه وارنجیه‌قدر بتون دنیانك اوراق حوادثی بلغارلرك مغدوریت ومظلومیتنی وترکلرك حقسزلغنی مشعر مفتریات ومبالغات ایله طوله‌رق بونشریات دخی دولت حقنده کرك داخلی وکرك خارجی برقاتدها نفرت عمومیه‌یی جلب ودعوت ایلمشدر

بلغارستان جهتی وبلکه روم‌ایلینك نصفندن زیاده‌سی فعلاً وحالاً بویله برآتش ایچنده ایکن محمود ندیم پاشا بوکا قطعا عطف نظر اتمیوب امور مالیه حقنده اصلاحات دیدیکی اجراآتنك تمه‌سی اوله‌رق دولتك بالجمله دیونی برلشدیروب وبووسیله ایله حسابك ایچنه بش اون میلیون قدر دها شی صوقوب جمله‌سنی جامع اولمق اوزره یکیدن بر بیوك

استقراض یاپمق داعیه‌سنه دوشمش و بونك ایچون اوروپا صرافلری طرفندن تعیین اولنان وکیللر ایله خفیاً مذاکرهٔ مصلحته‌مشغول اوله‌رق بوپازارلغك شرایطی جمله‌سندن اولمق اوزره مبحوث‌عنه اولان استقراضك قونطوراتوسی امضاالاندیغی آنده مابین همایونه بر میلیون لیرا تقدیم اولنمسنی دخی قرارلشدیروب تعهدی حاوی ظریفی بازرکان امضاسیله سلطان عبدالعزیزه بر سند ویرلمشدرکه اشبو سند خاقان مرحومك خلعنی متعاقب میدانه قونلمسیله جلوس کونی موجود اولان اکثر ارکان دولتك منظوری اولمشدر

افکار عمومیه‌نك غلیانی ، رشدی پاشانك صدارتی ، سلطان عزیزك خلعیله سلطان مرادك جلوسی

اوچ سنه‌در دولتك امور داخلیه وخارجیه‌سنده بربرینی تعاقب ایدن سیئات وتقصیرات وهرنوع سوء استعمالاتك صوری ومعنوی کافهٔ مضراتی بالطبع مملکت وملته عائد اولدیغندن وهرنقدر بونلرك الك باشلیسی ندیم پاشانك افعالی اثاری ایسه‌ده عموم ناس بیننده حاصل اولان اعتقاده کوره پادشاهك رأی ورضاسی اولمدقجه بوقدر ایشلری یاپمغه هیچ برصدراعظم مقتدر ومتجاسر اوله‌میوب خصوصیله ندیم پاشانك اولکی صدارتنده سوء حرکاتی تجربه اولنمش ایکن تکرار کتورلمسی والتزام اولنمسی جهتیله اصل سببیت اورایه عطف ایدلدیکندن شو حاله چاره اولمق ایچون هرکسك قلبنده تبدل سلطنت ارزوسی حاصل اولمش وهله بر سنه‌دنبرو وکلا وعلمادن ورجال دولتدن اوچ بش کشی بر یره کلدکجه ودولته متعلق سوز اچلدقجه هرکس طرفندن اظهار یأس وحیرت اولنه‌رق بو حالك دوامی دولت وملتی محو ایده‌جکندن وسلطان عزیزه خطاسنی اخطاره کمسه‌نك مجالی اولمیوب اخطار ایدن اولسه بیله قبول اتمك احتمالی

اولمدیغندن بحثله تبدل سلطنتك لزوم و وجوبی خصوصنده جمله‌نك افكاری متحد اوله‌رق بویله سوزلر عادی مأمور وكتبه و اصناف طاقمنك بیله لسانلرنده تداول اتمكه باشلامشیدی دها صكره‌لری اسهام عمومیه ماده‌سندن طولایی عموم ناس آز چوق زیان چكه‌رك متضرر اولمسندن ومحمود ندیم پاشانك كافهٔ افعال و حركاتنده جنرال ایغناتیفك رأی وتعلیماتنه اتباع اتمسندن واك صكره اجراسنه تشبث ایلدیكی استقراض جدید ایله دولت وملتی بش اون میلیون لیرا دها بورجه صوقمغه چالشوب بونك ضمننده مابین همایونه ویریله‌جك بر میلیون لیرادن بشقه بر طاقم ارتكابات وسوء استعمالات دها شیوع بولمسندن ناشی عامه‌نك غیظ وعداوتی مشتد اولمش وخصوصیله تسیب وسوء تدبیر اثری اوله‌رق ظهوره كلان هرسك مسئله‌سی اك زیاده قورقیلان بر درجه‌یه واردیغی وفساد و اختلال ادرنه وفلبه‌یه‌قدر كلدیكی حالده وقتیله عسكر كوندرلمكدن امتناع اولندیغندن بشقه دفع و تسكین فساده چالشان مأمورلرك مؤاخذه و عزل ایدلملریله بلغارلرك فرصت بولوب اهل اسلامی كسوب قیرمسی عموم خلقه پك زیاده تأثیر اتمش وفاتح مدرسه‌لرنده بولنان طلبهٔ علومك اكثریسی و بلكه جمله‌سی روم ایلی اهالیسندن اولمسیله بونلردن بر طاقمنك مملكتلرندن الدقلری مكتوبلر وخبرلرده كمینك پدر ووالده‌سی ویاخصم واقرباسی بلغارلر طرفندن اعدام اولنوب كمینك دخیماللری یغما ایدلدیكنه ویاخود حاللری مخاطره وتهلكه‌ده بولندیغنه دائر فجیع ومدهش معلومات الملریله طلبه طاقمی درسلرینی تعطیل ایدرك ابتدا شكایتی حاوی بر عرضحال تنظیمیله مابین همایونه كوتوروب تقدیم اتمشلر ایسه‌ده برجواب اله‌مدقلرندن وعمومك اعتقادنده اصل شكایت سلطان عبدالعزیز مرحومك مسلك واوضاعندن منبعث ایسه‌ده بو فنالقلرك واسطه ومرتبی محمود ندیم پاشا اولدیغی كبی شیخ‌الاسلام حسن افندی دخی اكا مماشات ومداهنه اتمسیله

لسان وانظار خلقده مقدوح بولنديغندن طلبه‌دن بر جماعت باب فتوایه وبر طاقمی دخی باب عالی‌یه کلوب اوارالق محمود پاشا سالف‌الذکر قرارلشمش اولان استقراض مسئله‌سنك مقاوله نامه‌لرینی امضا اتمك اوزره ایکن طلبه‌دن برجمعیتك کلدیکی خبر ویرلمسیله اورکوب قورقوسندن همان عاجلاً وراجلاً صاوشمش وبووقعه اوزرینه ندیم پاشا وحسن افندی درحال عزل اولنه‌رق صدارته بیوك رشدی پاشا ومشیخته خیرالله افندی مأمور وتعیین بیورلمش وینه بو توجیهاتك تتمه‌سی اوله‌رق حسین عونی پاشا بروسه‌دن جلب ایله سرعسکر نصب اولندیغی کبی مدحت پاشا دخی مجالس عالیه اعضالنی مأموریتیله قابینه‌یه ادخال اولنمشدر

اشبو تبدیلات وتوجیهات جدیده ایله افکار ناسك تعدیل وتأمین اولنمسی منتظر ایکن سلطان عبدالعزیزك صکره‌کی اوچ سنه‌ده هیچ برکیمسه‌یی دیکلمیه‌رك هراستدیکنی یاپمغه وخزینه‌دن حسابسز اقچه المغه الشمش وذاتنجه عزت وعظمتی مرتبهٔ نهایته وارمش اولمسیله تعدیل مسلك ایده‌جکنه کمسه اینانمیوب خصوصیله محمود ندیم پاشانك فوق‌العاده ثروتی قوتیله سرای خلقنك چوغنی قزانمش وحرم همایوندن بعضلرینه صدارتنده بلا معجله اسهام یاپدیروب بوجهتله دخی ممنونیتلرینی استحصال ایلمش وخاقان مرحومك ایسه نظری تمامیله محمود پاشایه معطوف ومنحصر بولنمش اولدیغنـدن بودفعه مع الکراهه ومع المجبوریه عزلی وقوعبولمش ایسه‌ده شو حاله سکونت کلدکدنصکره البته ینه رأس کاره کتوریله‌رك معترضلره رغماً دها زیاده فناالقلره تصدی اولنه‌جنی تجارب عدیده ایله مجزوم اولدیغنه ودیکر طرفدن جنرال ایغناتیف محمود پاشانك عزلندن متأسف ومتکدر اولمسیله کویا انك عزلی اوزرینه درسعادتجه بیله امنیت منسلب اولدیغنی اعلان اتمك ونفسنی وفامیلیاسنی ترکلرك هجومندن محافظه ایتمك ایچون سفارتخانه‌یه یوز نفر قدر قره‌طاغلی مسلح خروات کتوروب

بكلتمك وقوللاندیغی وسایط ایله غلطه‌ده وبك اوغلنده ودرسعادتده بیوك
چارشوده مسلمانلر خرستیانلری قیره‌جقلر دیه‌رك شایعه‌لر چیقاروب
خلقی دهشته دوشورمك مثللو القاآت وافساداته چالشمش وحتی بر کون
چارشوده‌کی دکانلر قپانوب خرستیانلر صاوشمش اولدیغی حالده بونلرك
نصل ونره‌دن ونه نیتله تصنیع اولندیغی پك چابوق اکلاشلمسیله حکمسز
قالمش ایسه‌ده محمود پاشانك روسیه سفارتخانه‌سی طرفندن بومرتبه التزام
اولنمسی دخی افکار خلقده موجود اولان ظن واعتقاده قوت ویردیکنه
بناءً بورالری وحاصل ایده‌جکی نتیجه‌لری کوچك وبیوك جمله‌نك نظرنده
مقایسه ومحاکمه اولنه‌رق و بونك تبدل سلطنتدن بشقه چاره‌سی اولمدیغی
عمومك افکارنده یرلشه‌رك هرکس بوکا حاضرلنمشیدی

بو وجهله هر طرفده و هرلسانده دوران ایدن سوزلر بالطبع سرای
همایونه منعکس اولمسیله عبدالعزیز مرحوم بعض مرتبه تلاش ایدرك
او ارالق والده سلطان قزلر اغاسی جوهر اغایی مدحت پاشایه
کوندروب اشبو غلیان افکارك صورت تسکینی حقنده رأینی سؤال اتمش
اولدیغندن مدحت پاشا دخی درحال بر لایحه تنظیمیله بو لایحه‌ده دولتك
حال بحرانئی دعوت ایدن اسبابك بیان وتعدادنصکره تسکین واصلاحنك
چارهٔ منفردی عموم تبعه‌نك حریت ومساواتی و وکلانك مأذونیت ومسئولیتی
اساسلرینی شامل برقانونك همان وضع واعلانی صورتنه منحصر اولدیغی
کوسترلمش وبویله برشی یاپلمز ایسه حالك موجب وخامت وندامت اوله‌جغی
دخی اشارت وایما ایدلمش ایسه‌ده بوسوزلرك هیچ بریسی مرحومك فکر
ومزاجنه اویمدیغندن اشبو لایحه دخی حکمسز قالمشدر [١]

[١] مبحوث عنه لایحه اله کچیریله‌مامش ایسه‌ده آتیده‌کی مکتوب او مآلده
اولدوغندن بورایه قونیلماسی مناسب کورولمشدر . بو مکتوبدنده اکلاشیلیورکه
سلطان عزیز فکر استبدادده دوام ایتمامش وتکلیف ایدیلان اصلاحاتی قبول ایتمش

حسین عونی پاشا ایسه مقدما محمود ندیم پاشانك سعایتیله حقسز وسببسز نفی و تحقیر اولنمش و مؤخراً سلطان عبدالعزیز طرفندن جلب و تلطیف اولنه‌رق جبر مافات اولمق اوزره مکرزاً سرعسکرلك وصدر اعظملق مأموریتلرنده بولندقدنصکره ایکنجی دفعه اوله‌رق ینه محمود پاشانك بر سوزیله ونفی وتغریب صورتیله بروسه والیلکنه کوندریلوب حتی او ارالق حسین پاشا خسته ویتاقده اولدیغی وعزیمتك ممکن مرتبه کسب صحت وقدرت ایدنجیه قدر برقاچ کون تأخیری رجاسنده بولندیغی حالده مساعده اولنمیه‌رق جبراً چیقارلمش اولمسندن و وکلای سائره کبی بونکده اورته اویونلرنده رسمی و تقلیدی یاپیلوب تزییف و تفضیح ایدلمسندن طولایی منکسر اوله‌رق ذاتاً کندوسی وکلادن و ارکان هیئتدن اولدیغی جهتله دولتك بودرجه سؤ استعمال ایله زوال و اضمحلالنه نظر بیقیدی ایله باقمیوب سلامت وطن و ملتی نفسنه تقدیم ایدنلرك بریسی اولدیغنه وبونك چاره‌سی دخی سلطنتك تبدلنده اولدیغی خیلی زمان اول تعین اتمش ایدوکنه بناءً مشار الیه بو بابده اولان نیات و تصمیماتنی دها

اولسه‌یدی خلع مسئله‌سی تحدث ایتمیه‌جکدی . خلعك غرض شخصیدن ایلری کلمدیکنی اثبات ایدن بومکتوبك پك بویوك بر قیمت واهمیتی واردر .

صدر اعظم محمد رشدی پاشا حضرتلرینه

بوکون ینه حضور پادشاهیده دولت و ملتك سلامت و سعادت احوالنه مددرس اوله‌جق اصلاحات جدیده ومنتظمه‌نك اجراسی ایچون استرحامات متوالیه‌ده بولندم برمدت تفکر وتأملدن صوکره احوالك مشکلاتنی اعتراف واصلاحاتك لزوم اجراسنی تصدیق ایله قباحتی محمود ندیم پاشایه عطف ایتدکلرندن بودفعه‌ده طرف صدارتپناهیلرندن والده سلطان حضرتلرینه نصایح لازمه ایفا و تعهد التنه النه‌جق اولورسه تبدیل حرکت اتمك خیرلی اولور ذات حضرت پادشاهی‌یه اولان شو معروضات عاجزانه‌م حسین عونی پاشا حضرتلرندن مکتوم قالمسی ایجاب ایده‌جکی جهتله اوکا کوره حرکت اتمك رأی فخیمانه‌لرینه منوط اولمغله اولبابده

مدحت ص ٩٣

اولوقت ذهننه قویمش وبو دفعه تکرار سرعسکرلك مأموریتیله درسعادته
ینه او افکار ایله کلمش و ورودنده عموم خلقك استعداد وارزوسنی تمامیله
کندو مقصدینه موافق بولمش اولدیغندن ابتدا کیفیتی کندویه خصوصیت
تامه‌سی اولان عبدی پاشا و ردیف پاشا و قیصریه‌لی احمد پاشا و سائر
بعض امرای عسکریه ایله قرارلشدیروب اگرچه منصوب ومعزول کافهٔ
وکلا و وزرا و رجال دولتك رأی وارزولری دخی بوخصوصده متحد
ومتفق ایسه‌ده مصلحتك فوق‌العاده جسامت و اهمیتی جهتیله صور
اجرائیه‌سنه واجراسنك وقت وزمانه هرکسی واقف ومحرم اتمك جائز
اولمامسیله وکلانك ایچندن فقط صدر اعظم رشدی پاشا و مدحت پاشا
و شیخ‌الاسلام خیرالله افندی دائرهٔ محرمیته النه‌رق اولنان مذاکره‌ده
جمادی‌الاولینك طقوزنجی پنجشنبه کونی ولی عهد سلطنت سلطان مرادك
اصول مقرره اوزره باب همایونده یعنی سرای عتیقده اجرای جلوسنه
قرار ویرلمش ایسه‌ده اندن ایکی کیجه اول سلطان عبدالعزیز حسین
عونی پاشایه خبر کوندروب کندوسنی استمش اولمسیله حسین پاشا ماده‌نك
شیوعندن شبهه‌لنه‌رك کتمکدن اعتذار ایله برابر مصلحته محرم اولان
ذواتی لیلاً خبر ارسالیله یالیسنه جمع اتمش وعسکرجه لازم اولان ترتیباتی
حاضرلمش اولمغله وشو ترتیب اقتضاسنجه جلوسك باب سرعسکریده
اجراسی ضروری بولنمغله صالی کیجه‌سی شفق وقتی حسین عونی پاشا
ردیف پاشایی وقیصریه‌لی احمد پاشایی وحسن پاشایی الوب طوله باغچه
سرایی جوارینه ترتیب اتمش اولدیغی عسکرله برلشمك اوزره کتمش
ورشدی پاشا ایله مدحت پاشا دخی طوغریجه باب سرعسکری‌یه کلمشیدی
بوایش ایچون هرکسك کوزی وقلبی انتظارده اولمسیله کیفیت چارچابق
منتشر اوله‌رق وکلایه کوندریلان خبرلرك وصولنه قالمقسزین بر طرفدن
کندولری ورجال ومأمورین دولتك اکثریسی کلمکه باشلامش اولدیغی

كبي اعلان رسميدن وسلطان مرادك وصولندن اول خلق دخي قوشوب كلسيله آن واحدده باب سرعسكري ميداني وبايزيد حواليسي انسان ايله طولديغندن هركس بر ممنونيت فوق‌العاده ايله يكديكريني تبريك ايدرك دها جلوس و بيعت وقوعندن اول كرك اركان و رجال دولتده وكرك عموم ناس اراسنده اظهار وابراز اولنان اثار مسار وشادماني اوكون دولت وملتك سلامت وسعادت حالنه برتاريخ جديد اولديغني كوسترمش وخصوصيله بويله بر امر عظيم وجسيمك بر قطره قان دوكلمكسزين وجوده كلسي دخي تفأل وتبرك اولنه‌رق جهانه حيرت بخش اولمشيدي

بوحال اراسنده سلطان مراد دخي حسين پاشا ايله برلكده كلسيله رسم بيعت اجرا قلنمش ودرحال اوروپايه وولاياته تلغرافلرله بيان كيفيت اولنوب درسعادتجه دخي اصول قديمه اوزره دلاللر واسطه‌سيله اعلان جلوس اولنمش اولمغله كرك درسعادتده و كرك ولاياتك حاوي اولديغي شهر وقصبه‌لرده يالكز دوائر ميريه‌ده ومأمورين دولت‌ايله متحيزان مملكته متعلق يرلرده اجراسي معتاد اولان بر كيجه‌لك شهرآيين يرينه فقير وزنكين عموم خلق اوچ كون اوچ كيجه شنلك اتمش ودرسعادتده ليمانده اولان دول اجنبيه كميلرينك دخي روسيه باندره‌سنده اولنلردن ماعداسي كاملاً دوناديلوب ايكي‌كون صكره روسيه سفايني دخي دول سائره‌يه اتباعاً تجهيز ايدلمش ايسه‌ده روسيه‌لولر ابتدا محمود نديم پاشانك انفصالندن ومتعاقباً سلطان‌عبدالعزيزك خلعندن‌پك‌زياده متأثر ومتكدر اوله‌رق‌او ارالق ايمپراطور سابق طرفندن سفارته كونديرلان و اورادن دخي برصورتي خارجيه نظارتنه ويريلان تلغرافنامه‌ده بر سرعسكرك عسكر قوتيله بر پادشاهك خلعنه جرأت اتمسنه تحمل اولنه‌ميه‌جغي بيانيله حسين عوني پاشا عليهنده تعريض اولنمشيدي

سلطان عبدالعزيزك قابل تعديل واصلاح اولميان احوالندن طولايي

مجرد سلامت دولت ومملكت ايچون اتفاق عمومى ايله خلعى وقوعبولمش ايسه‌ده شخص وذاتى عليهنده هيچ كمسه‌نك غرضى اولميوب هرصورتله حقنده اجراى حرمت و تعظيمات اولنمسى ملتزم اولديغندن و اگرچه سلفده بومثللو مخلوع اولان پادشاهلرك بر محلده حبس وتوقيفى قاعده‌دن ايسه‌ده كندوسندن مسلم و غير مسلم عموم خلق تنفراتمش اولمسيله بوندنصكره كندويه طرفدار بولمسى وبو جهتله بر فساد اوله‌بيلمسى ملاحظه‌سنه محل اولميوب خصوصيله بولنديغمز عصر وزمانك اعصار سالفه يه قياس اولنه‌مامسيله برابر ادارهٔ دولت ايچون متصور ومصمم اولان قونستيتوسيون يعنى اصول مشورت قانونى اقتضاسنجه دخى بويله محاذيره ميدان قالميه‌جغندن خلع وجلوس مسئله‌سنده بولنان وكلا بيننده قبل‌الاجرا اولنان مذاكراتده خاقان مشاراليه ايچون بعدالخلع بكلربكى سرايى تخصيص اولنه‌رق والده وحرملريله واولاد وجواريسيله اوراده اقامت اتمسى وبعض رأيه كوره ايستر ايسه اوروپايه كتمسنه مساعده تحصيل ايدلمسى صورتنه قرار ويرلمش ايسه‌ده مادهٔ خلعك برمنوال محرر وقت معيندن اول بغتةً اجرا اولنمسندن طولايى تصور اولنان بو ترتيبك اجراسنه زمان قالمديغندن ايلروده اختيار اولنه‌جق محل قرارلشوب اراده‌سى استحصال اولنتجيه قدر پادشاه مخلوع حرم همايونلريله وبالجمله منسوباتيله طوپقپو سراينه كوندرلمسى اقتضا اتمشيدى

باب سرعسكريده رسم بيعت اجرا واكمال اولندقدنصكره سلطان مراد و وكلا طولمه بغچه سراينه كلوب اوراجه دخى رسوم معتاده ايفا ايدلديكنى متعاقب مامورين و وكلانك چكيلوب خانه‌لرينه كتملرى زمانى كلمش ايسه‌ده سلطان مراد شهزاده‌لكى مدتنده وخصوصيله صوك زمانلرنده بر حال وحدت وعزلت ايچنده ايكن بردنبره بر جمعيت عظيمه ايچنه دوشمسندن وجلوس كونى صباحلين بولنديغى محلدن بغتةً النوب

كتورلمسندن بعض مرتبه وهم وتلاش اتمسيله اوكيجه كندوسنك يالكز براغلمامسنى اراده ايتديكنه مبنى بوامره امتثالاً رشدى پاشا وحسين عونى پاشا و مدحت پاشا و خيرالله افندى اوكيجه وايرتسى كون ودها ايرتسى كيجه سرايده قالمشلر ايدى

مابين همايون باش كاتبى سراير دولتك محرمى وپادشاهك الك يقينى اوله‌رق اومقامده امين ومقتدر بر ذات بولنمق مهم اولديغندن وكلانك دلالتيله باش كتابته سعدالله بك تعيين اولنوب مدحت پاشا دخى شوراى دولت رياستنه نقل اولنمشدر

محمود نديم پاشا صدارتدن عزلى اوزرينه حسب الظاهر ايشدن چكيله‌رك ياليسنده اوتورمقده ايسه‌ده مجرب ومعلوم اولان مزاج واخلاقنه نظراً راحت طورميه‌جغندن و حقنده اولان نفرت عموميه ايسه كتدكجه تزايد ايلديكندن شو ارالق درسعادتده طورمسى كندو حقنده دخى مضر اوله‌جغى جهتله استديكى بر محله چكيلوب كتمسنه بين الوكلا قرار ويريله‌رك وپادشاهدن استيذان اولنه‌رق كندويه لدى التبليغ چشمه‌ده اقامتى اختيار اتمسيله اورايه كتمشدر

عبدالعزيز مرحوم طوپقپو سراينه كتديكنك ايكنجى كونى سلطان مراده كندو خطيله يازديغى تذكره‌لرده سلطنتى كندويه وسلطان عبدالمجيد خاندانه ترك ايتديكنى بياندن صكره طوپقپو سراينده بولنديغى دائره‌نك مناسبتسزلكى جهتيله ديكر محله نقلنى استمش اولديغندن درحال تخطر اولنان محللر كندويه بيلديريله‌رك رأى وارادهسى لدى السؤال فرعيه دائره‌سنى تنسيب اتمش اولمغله اوراسنك تنظيم وتفريشنه تشبث اولنه‌رق وكيجه كوندوز اكمالى تعجيل ايديله‌رك سلطان عزيز مرحوم والده و عائله و اولادلرى وخزينه‌دارلرى ايله والحاصل اوچيوز نفوسدن متجاوز جمعيتله جمعه كونى دائرهٔ مذكوره‌يه نقل اولنمش وكندوسى

طوپقپو سراینده ایکن بوجمعیتدن بشقه ماینجیلردن وخدمه‌دن دخی برخیلیسی اورایه کتمش اولملریله بونلرك بر قاچ کون قالملرینه برشی دینلمامش ایسه‌ده پادشاه مخلوعك یاننده قرنا وباش ماینجی صفتیله حکمدارلره مخصوص آدم بولنمق جائز ومناسب اولمیه‌جغندن بونلرك یرینه سلطان مرادك امکدارلرندن مجرب و مستقیم الاطوار آدملر انتخاب اولنوب قونلمسی قرارلشدیرلمشدر

قانون اساسی اوزرینه مذاکره ، سلطانه عزیزك انتحاری

بوصورتله تبدل سلطنتدن وبوقدر تکلفات اختیارندن مقصد اصلی دولت وملتك اوغرادیغی حال بحران ومهالکدن تخلیصیله ادارهٔ عمومیهٔ دولت ایچون برمسلك صحیح وثابت اتخاذ قلنمسی قضیه‌سی اوله‌رق بونکده تدبیر وچارهٔ منفردی اصول مشورت وسربستی وحریت اساسی اوزرینه مؤسس اولان و اوروپانك حال مدنیت ومعموریتنی بوکون کوردیکمز درجهٔ ترقیاته ایصال ایدن قونستیتوسیون قانونی کبی مملکتمزده دخی برقانون وضعنه موقوف ومنحصر اولدیغنه وبوماده مدحت‌پاشانك تاطونه والیلکندنبرو صحیفهٔ افکارنده مرتسم اولوب بردرجه‌یه قدر مسوده‌سی دخی حاضر بولندیغنه بناءً [١] تمام اجراسنك صره‌سی کلمش ایسه‌ده

[١] مشارالیهك بوسوزینی تأیید وقانون اساسینك اعلانی آوروپانك تضییقیله وقوعه کلدیکنی ادعا ایدنلرك سوزینی جرح وتکذیب ایدن اوزمانلرده انکلتره سفیری بولنان سیر (الیوت) ك برمقاله‌سی کتابك ذیلنه قونلمشدر

بوندن بشقه خلقك آرزوی عمومی ایله حصوله کلدیکنی اثبات ایدن سیر الیوتك حکومتنه ٢٥ مایس تاریخلی چکدیکی شو تلغرافی‌ده پك‌مهم وجالب دقتدر:

قانون اساسی کلمه‌سی هرکسك آغزنده دوران ادیکندن پایتختك منور الافکار اولان صوفته‌لری قانون مذکوره‌نك استحصالی اوغرنده هیچ برغیرت ملیه‌دن فارغ اولمیه‌رق عموم اهالیٔ مسلمه وغیر مسلمه‌نك معاونتلرینی طلب ایده‌جکارینی واکر

ابواب وفصولنك محتوى اولديغى مادەلر اوزون اوزادى بحث وتدقيقه محتاج اولەرق معمافيه دولتك بوندنصكره اتخاذ ايدەجكى مسلك واصولى اكلامق ايچون عموم خلق جلوس مناسـبتيله صادر اولەجق خط همايونه منتظر اولدقلرندن برمنوال محرر سرايده قالان وكلاى دولت ايكى كيجه بونك مذاكرەسـيله مشغول اولدقلرى حالده حسين عونى پاشـا واكا اتباعاً رشدى پاشـا ياپيلەجق قانونك بعض مواد اسـاسيەسنه معارض بولندقلرندن اصدار اولنـان جلوس خطنده بالضروره بوكا دائر برشى يازلمق ممكن اولەميوب فقط عبدالعزيز مرحوم زماننده شهرى طقسـان بيك ليرايه بالغ اولان سراىهمايون تخصيصاتنك التمش بيك ليرايه تنزيلى واركلى كمور معدنيله سائر معادنك وچفتلكات همايون دينلان اراضينك ماليه خزينەسـنه دور وتركى مثللو مقدمهٔ تعديلات اولان بعض شيلرله اكتفا اولنمش ايسـەده اصل مسـئله دولتك ادارهٔ عموميەسى مادەسى اولەرق ادارهٔ دولت بوحالده قالدقچه هرنه درلو تعديلات اجرا اولنسـه دوامى اولەميەجغندن وبونك حصولنه دخى برمنوال محرر تصور اولنان قانون مشورتدن بشقه چاره اولمديغندن بتون عالم بوكا انتظارده بولنمش وسلطان مراد دخى تخت سلطنته بو نيت وعزيمت ايله كلمش اولمغله قانون اسـاسىيه طرفدار اولانلر بونك وضع و تأسيسى افكارنده ثبات آتمش

سـلطان عزيز قانون اسـاسينك اصدارينه ممانعت ايدرسـه خلعى ايچون اهالينك اشتراكىده قابل اولەجغى جهتله بويله برقونه قارشو كلمك ممكن اولميەجقدر اصول ادارهٔ مشروطەنك شرع شريف محمدى احكام منيفەسنه تماماً مطابق بولنـەرق حركت مستبدانەسـيله اهالينك حقوقنى غصب ايدن ومملكتنك منافعنى دوشونميەن برپادشاهه اطاعت اتمك جائز اولميەجغنه دائر برطاقم آيات قرآنيەنك دخى اهالىيه توزيع ايدلديكنى بيان اتمشدم پادشاهدن عدم خوشنودى كيفيتى بيوكدن كوچكه قدر انتقـال اتديكندن هيچ كيمسـه بوبابدەكى فكرينى كيزلەميور ايدى بواحولى يازديغمدن برهفته صكره خلع مسئلەسى وقوع بولمشدر

واجراسی جلوس مراسمی تکلفاتندن صکره وکلا وعلما وسائر ارباب معلوماتدن مرکب برمجلسك قرارینه تعلیق ایدلمشیدی

جلوس دغدغه‌سی کچه‌رك هرکس مأموریتنه دوام اتمکده و وکلا دخی روم ایلی حادثه‌سی ایچون یکیدن تدابیر و ترتیباته چالشمقده اولدقلری حالده سلطان عبدالعزیز عظمت‌نفس جهتیله خلعنی متعاقب کوردیکی حاله تحمل ایده‌میه‌رك اقامت ایلدیکی فرعیه دائره‌سنده نفسنی اتلاف اتمکلکی قورمش وخلعنك التنجی پازار کونی صباحلین ساعت ایکیده صقالنی کسمك ایچون خزینه‌دار جاریه‌لردن مقص استیوب انکله ایکی قولنده‌کی قان طمرلرینی کسه‌رك وفات اتمش اولدیغی خبر ویرلمسی اوزرینه حسب‌الموسم بوغاز ایچنده یالیلرنده بولنان مأمورین درحال یتشمش اولدقلری حالده مدحت پاشا درسعادتده‌کی خانه‌سنده بولندیغی جهتله کچ وقت خبر اله‌رق جمله‌سندن صکره یتشه بیلمشیدی خاقان مرحومك بووجهله نفسنه سؤ قصد ایدرك بولندیغی اوطه‌ده و والده و عائله و اولادلری ایله اوچیوز نفوسدن متجاوز جواریسندن مرکب بر جمعیت ایچنده کندو کندویی اولصورتله اتلاف اتمش اولدیغنه حالاً و مصلحةً هیچ کمسه‌نك دیه‌جکی یوغیسه‌ده مجرد بومقوله موت مفاجات حقنده جاری اولان اصوله رعايةً مرحومك نعشی کشف اولنمق ایچون وقعه اوزرینه اوجه کلان وکلانك رأییله سرایده ودرسعادتده ودول اجنبیه سفارتلری معیتنده بولنان اطبادن اون طقوز نفر طبیب جلب اولنه‌رق معاینه ایتدیرلمش و تحقیقات ایچون هرنه لازم ایسه یاپلمش اولدیغندن اصول معتاده اوزره مرحومك جنازه‌سی طوپقپو سراینه نقل اولنه‌رق اوراده بعدالغسل الای ایله پدرلری سلطان محمود تربه‌سنه کوتوریله‌رك دفن اولنمشدر

سلطان مرادك انحراف مزاجى ، چركس حسن وقعه‌سى

يوقاريده ذكرى كچديكى وجهله پادشاه جديدك جلوس كونى صباحلين اركندن بولنديغى محلدن چيقارلمسى جهتله حاصل اولان وهم و تلاشدن مضطرب اولمغله برابر مزاجنده دخى بر انحراف ظهور اتمش وبوحال ايچنده ايكن پازار كونى عم امجدلرينك دخى اولصورتله وفاتنى ايشتمسيله مكدر اوله‌رق انحراف مزاجى مشتد اولمشيدى بوخسته‌لكك نتيجه‌سى اوله‌رق جلوسك سكزنجى صالى كونى شعورنده اختلال وعادتا اثر جنت ظاهر اولديغندن بوكيفيت بتون خاندان سلطنت و وكلاى دولتدن خبردار اولنلرى محزون ودلخون اتمش ايسه‌ده قدرت بشر خارجنده قضاى الهى اولمسيله تدبيرينه امكان اولميوب فقط پادشاهلق مقام جليلنده بولنانلره كوره بوخسته‌لق علل سائره‌يه مقيس اولمديغندن بوماده‌نك يالكز معلوماتى اولان خواص وكلا وبندكان وتداوى‌يه مأمور اطبا بيننده مكتوم طوتلمسنه قرار ويرلمشيدى لكن اراسى يكرمى بش اوتوز كون قدر زمان كچديكى حالده خسته‌لق كسب خفت ايتميوب بالعكس مشتد اولديغندن وبر دفعه دخى بغچه‌ده كزديريلور ايكن كندوسنى حوضه اتديغندن حقيقت حال بالطبع مكتوم قالميه‌رق شيوع بولمشدر

جلوس مناسبتيله برچوق مصالح مهمه تراكم ايدوب خصوصيله ميدانده اولان روم ايلى اختلالى مسئله‌سى كوندن كونه كسب وسعت اتمكده اولديغنه وبرطرفدن كريد واليسى رؤف پاشا كريد جزيره‌سى اداره‌سيچون عالى پاشا مرحومك ياپمش اولديغى نظامات خارجنده بر طاقم شيلره قالقشمسيله اوراجه دخى بعض فناالقلر ظهوره كلديكنه بناءً وكلاى دولت بونلرك تنظيميله مشغول اوله‌رق حتى كوندوزلرى تشديريله‌مديكندن كيجه‌لرى دخى وكلا قوناقلرنده اجتماع اولنور ايدى بواصول اوزره جلوسك اون التنجى

چهارشنبه كونى اخشامى عقد اولنه‌جق مجلس مدحت پاشانك درسعادتده‌كى
خانه‌سنده ياپلمق لازم كلمش اولديغندن او ارالق ياليلرنده بولنان شيخ الاسلام
خيرالله افندى ايله صفوت پاشادن و برده تجارت ناظرى داماد محمود جلال‌الدين
پاشادن ماعدا كافهٔ وكلا مدحت پاشانك خانه‌سنده اجتماع ايدرك بعدالطعام
مذاكره‌يه دوام اولنمقده و حتى كريد جزيره‌سى مصالحنه متعلق اوراق
اوزرينه بحث ايدلمكده ايكن عساكر نظاميه ضابطانندن قول اغاسى
رتبه‌سنده وچركس حسن نامنده بر ضابط سرعسكر پاشايه عجله افاده‌سى
اولديغى بيانيله نصلسه قپوده طوران خدمه‌يى اغفال ايدرك مجلس اوطه‌سنه
كيرمسيله برابر يانده صاقلامش اولديغى ره‌وولورلردن برينى چيقاروب
حسين عونى پاشايى معده‌سى اوزرندن ايكى قورشون ايله اورمش
و اوطه‌ده موجود اولانلرك يانلرنده مدافعه‌يه صالح برشى اولماديغندن
جمله‌سى اوته‌يه برويه صاوشوب فقط بحريه ناظرى قيصريه‌لى احمد پاشا
مرقومى طوتمق استديكندن آنى دخى قولندن و قولاغندن جرح اتمش
و بو صره‌ده حسين پاشا هول جان ايله اوطه‌دن صفه‌يه چيقديغنده قاتل
مرقوم ينه تعقيب ايتديكى جهتله او حال اوزرينه مدحت پاشانك
خدمه‌سندن احمد آغا يتشه‌رك قاتل مرقومك آرقه‌سندن قوللرينى طوتمش
اولديغى حالده مرقوم برتقريب ينه ره‌ولورله احمداغايى دخى باشندن اوروب
اولدرمشدر وكلانك خدمه‌سى و بعضيسنك ياورلرى وقعه‌يى خبرالدقلرى
آنده قوشوب يتشمك استمش ايسه‌لرده شقى مرقومك اوزرنده بش عدد
ره‌ولور بولنوب كندوسى بونلرى استعمالده غايت ماهر بولنديغندن
و نردباندن چيقانلرى قورشون ايله قارشوليوب حتى او ارالق يتشمش
اولان ضبطيه نفراتندن درت بش كشى‌يى دخى ياره‌لديكندن اوزرينه‌وارمغه
كمسه جسارت ايده‌مديكى جهتله كندوسى حسين عونى پاشايى واحمد اغايى
برمنوال محرر شهيد و احمد پاشادن بشقه درت بش كشى دخى جرح

ایتدکدن صکره تکرار اوطه‌یه کیروب داخل مجلس اولان خارجیه ناظری راشد پاشانك خوف ودهشتله بایيلوب صندالیه اوزرنده اوتوردیغی حالده قالمش اولدیغنی کورمسیله انی دخی باشندن قورشون ایله اوروب وبوغازندن قما ایله کسوب اتلاف ایلمشدر بو حال ایچنده ومرقوم بولندیغی اوطه‌نك پرده‌لرینی طوتشدیروب برده حریق احداثنه چالشمقده ایکن باب سرعسکریدن عساکر نظامیه یتشه‌رك مرقومی طوتوب کوتورمکده اولدقلری حالده نردبانك الت باشنده صدارت یاورلرندن بحریه قول‌اغاسی شکری بکی کورمسیله برابر چیزمسی ایچنه صاقلامش اولدیغی ره‌وولوری اوزرینه بوشالتمسیله قورشونی میرمومی‌الیهك بوغازندن اصابت ایدرك او دخی اوراده شهید اولمشدر

شقیٔ مرقوم استنطاقنده مقصدی حسین پاشایی اولدیرمك ایکن دیکرلری کندینی طوتمق استه‌مه‌لرندن طولایی آنلری اورمسی ضروری ومجبوری اولدیغنی بیان ایله اکتفا ایلدیکنه بناءً ناسدن کیمیسی مرحوم عبدالعزیزك انتقامیچون کندیسنك تشجیع اولندیغنه وکیمیسی خارجدن اغفال ایدلدیکنه دائر بر چوق ملاحظه‌لره ذاهب اولمش ایسه‌ده حقیقتی شووجهله‌درکه اشبو چرکس حسن روم‌ایلی‌ده اسکان اولنان بر چرکس بکنك اوغلی اولوب سرای همایونده اوچنجی قادینه دخی قرابت ویامناسبتی بولنمسی جهتیله مکتب عسکریه‌یه قونیلوب اوراده تحصیل اتدکدن صوکره ملازملك رتبه‌سیله ضابط چیقمش واولوقت اتخاذ اولنان قاعده ایجابنجه مکتبدن ملازم رتبه‌سیله چیقانلر التنجی اردویه کیده‌جك اولورلر ایسه یوزباشیلق رتبه‌سنه ترقی اتدکلرندن بودخی اولوجه ایله بغداده کوندرلمسنی طلب ایدرك یوزباشی رتبه‌سنی آلدقدن صوکره سرایه اولان نسبتی قوتیله عزیمتدن استنکاف اتدیکنه مبنی حسین عونی پاشا بونی عزیمته اجبار ایله حبس ایله‌مش اولدیغی حالده سرای طرفندن حمایه اولنمسیله کیتمه‌مش

وآراسی براز کچدکدن صوکره مرقوم ینه بغداده کیتمك شرطیله وکذلك التماس ایله قول آغالق رتبه‌سنه چیقمش ایکن بو دفعه دخی یوسف عزالدین افندینك یاورلکی خدمتنه صوقیلوب قالمشدر کندیسی خونریز وغدار بر شخص اولمسیله حسین پاشانك معاملاتندن بر غرض وکین حاصل ایدرك هرخباثتی کوزینه الدیرمش وحتی حسین پاشا بر دفعه کندوینی جلب ایله اصولی محافظه ایچون بغداده کیتمسنی الحاح اتدیکی حالده مشارالیهك اوزرینه یوریمش ایکن مجلسده حاضر بولنان سردار عبدی پاشا منع اتمش وینه بر دفعه خلعدن ایکی هفته مقدم حسین پاشا عزالدین افندی ایله برلکده کوکصو مسیره‌سنده ایکن مرقوم حسن مشارالیهی اوراده اوروب اولدیرمکه تصدی اتمش ایسه‌ده ارقداشلرینك نصیحت ایدرك منع اتملرندن طولایی نیتنی اجرا ایده‌مه‌مشدر مؤخراً خلع مناسبتیله یاورلکدن چیقوب اچیقده قالدیغندن امر سرعسکری ایله ینه بغداده کیتمسی تکلیف اولندیغنك وکندیسی امتناع ایلدیکنك اوزرینه حبس ایدلمسیله نهایت کیتمکه راضی اوله‌رق یول لوازمنی تدارك اتمك ایچون حبسدن چیقمش وآرتق نیت فجیعه‌سنی اجرا اتمکلکی فکرنده قرارلشدیروب او اقشام بوسوء قصد ایله مرحومك یالیسنه کیتمش ایکن مجلسده اولدیغنی خبر آلمسیله کلوب طوغریجه مجلسه کیروب ابتدا مشارالیهی شهید اتمشدر

قاتل مرقومك استنطاقنده‌کی افاده‌سی کبی احتمالکه حسین پاشادن بشقه‌سنه بر سوء قصدی یوق ایکن دیکرلرینی اورمسی کندوینی طوتمغه تصدی اتمش اولملرینه مبنی ضروری اوله‌بیلور ایسه‌ده مرقومك بیچاره راشد پاشایی ویاور شکری بکی هیچ بر سببه مستند اولمیه‌رق اولدیرمسنه و صدراعظم رشدی پاشا ایله قیصریه‌لی احمد پاشانك صاووشدقلری اوطه‌یه بر قاچ دفعه هجوم اتمسنه و بر طرفدن پرده‌لری طوتشدیروب

قوناغه آتش ویرمسنه نظراً ابتدا حسین پاشایی و متعاقباً احمد اغایی اتلاف اتدکدن صوکره آرتق قلبی و کوزی قراروب آزغین وقودورمش بر ییرتیجی جنوار کبی هرکسه صالدیره‌جغنده و قارشوسنه بر چوجق بیله چیقسه اوروب اولدیره‌جکنده اشتباه یوغیدی

بو وقعه‌ده یاره‌لنان ضبطیه نفراتندن بری دخی متعاقباً ومتاثراً وفات اتمکله مرقومك بو وجه ایله بش نفر ذاتی بغیرحق شهید و اون قدر آدمی جرح اتمسی جنایتك اك عظیم درجه‌سی اولوب کندوسی جنایتنی معترف اولمغله برابر جنایت اوزرنده طوتلمسی دخی قانوناً علیهنده حکمه کافی اولدیغندن باب سرعسکریجه اولان استنطاقی ختامنده وکلانك قراریله صلب و اعدام اولنمشدر

حسین عونی پاشانك درایت واهلیتی و امور عسکریه‌ده مهارتی مشهور ومسلم اولوب راشد پاشا دخی امور خارجیه‌ده معلومات کامله وملکه صاحبی بر آدم اولمسیله بو ایکی ذاتك دولتده وجودی الزم وخصوصیله روم ایلینك احوال اختلالیه‌سی حقنده ایجاب ایدن تدابیرك بر طرفی جهت عسکریه‌یه ودیکری خارجیه‌یه تعلق اتمسیله بوکون ایچون اویله بر سرعسکر و بویله بر خارجیه ناظرینك بولنمسی هروقتدن زیاده اهم ایکن بونلرك اولصورتله تلف ایدلملرینك مادی ومعنوی ضرری تمامیله دولت وملته قالمش اولدیغندن بونك حقایقنی عقل وانصاف ایله موازنه ایدن و دولت و ملتنی سون ارباب حمیت نقدر محزون ومکدر اولدیسه دولت و ملتك دشمنلری دخی او درجه ممنون وشادمان اولوب واقعا دولته لزوملی اولان ادملرك ضایعاتندن استفاده ایدن دشمنلره کوره ممنونیت طبیعی اولمسیله استغراب اولنمز ایسه‌ده ندیم پاشانك منسوبان وطرفدارلرندن و بو دولت ومملکت سایه‌سنده متنعم اولان کمسه‌لردن بعضیلری دخی غرض ذاتیلری ایچون دشمنلرك ممنونیت ومسرتنه اشتراك

اتملریله دولت و ملتـه حقیقةً بدخواه اولدقلرینك بر قات دها اثرینی کوسترمش اولدیلر

چونکه حسین عونی پاشـا ارکان حرب صنفندن یتشمش وجمیع امثالنه تفوق اتمش شجیع ومقتدر برعسکر اولدیغی حالده فنون عسکریه‌نك نظریات وعملیـاتنی اکمال ایدرك برقاچ دفعه بحق سرعسـکرلك مقامنه کلمش و سـلطان عزیز زماننده عسـکرك انتظامی و ردیف و مستحفظ صنفلرینك صوکره‌کی ترتیبـاتی وتشکیلات و ادوات‌حربیه‌نك اکمالی کبی یاپیلان شیلرك جمله‌سی بوذاتك اثر همتی اولوب امر وقومانداسـنه دخی هرکسـك وثوق وامنیتی بولنمش اولدیغندن حیـاتده ومقامنده قالمش اولسه‌یدی صرب و قره‌طاغ محاربه‌لرینك بودرجه میدان المیه‌جغنه وبلکه روسیه محاربه‌سنك دخی بونتیجه‌یه وارمیه‌جغنه عمومك ظن واعتقـادی برکمال‌ایدی ایشته بویله‌برذاتك دیکر رفقاسیله‌برابر چرکس‌حسن‌کبی دنی وآلچق برشخص غدارك مغدوری اولمسیله غرض شخصیلرینك انتقامنی آلمش اولمق ظن وزعمنده بولنـانلر بوانتقاملرینی محاربۀ سابقه‌ده ملتك دوکدیکی قان و ضـایع ایتدیکی ملك ومال ایله پك بهالی المش اولدیلر هرنه ایسـه مقدرات الهیه‌دن اوله‌رق پادشـاهك او صورتله خسته‌لکی وقوعبولمسی و ارکان دولتدن ایکی رکن عظیمك بو وجه ایله ضـایع اولمسی حسـبیله امور دولت پك بیوك سـکته‌یه اوغرامش ایسـه‌ده رأس‌کارده بولنانلره کوره بوحال‌اوزرینه کلال ومأیوسیت دها زیاده مضر اوله‌جغندن درحال آچیلان سرعسـکرلك سردار عبدی پاشـایه احاله اولنه‌رق کندوسی بلغارستان ایشی ایچون ادرنه طرفنده بولنمسیله وکالتی ردیف پاشایه تودیع اولنمش وخارجیه نظارتنه دخی صفوت پاشا کتیرلمشدر

مصـالح دولت ایچنده اوکون ایچون اك مهم اولان ایش قره‌طاغ وصربستان وبلغارستان اختلالاتی مسئله‌سی اولوب اولجه حسـین عونی

پاشانك ترتيبيله عبدی پاشا بر منوال محرر ادرنه‌یه كوندريلوب هرسك قطعه‌سنده تشكيل اولنان فرقهٔ عسكريه قوماندانلغی مختار پاشايه و نيش جهتنده تحشد ايدن عسكرك قوماندانلغی دخی احمد ايوب پاشايه احاله اولنمش وبرر فرقهٔ عسكريه ايله فريق عثمان پاشا ويدين طرفنه وفريق محمد علی پاشا يكی‌بازاره تعيين قلنمش و اشقودره و مواقع سائره‌ده دخی عساكر كافيه بولنمش ايسه‌ده صربستانه روسيه‌دن كلان جنرال چرنايف وبرابر اولان برچوق روسيه ضابطانی اعانه‌سيله صربلولر محاربه لوازمنی اكمال ايدرك حسين پاشانك وفاتنی متعاقب رسماً اعلان حرب ايله هرطرفدن تجاوزه باشلامش وقره‌طاغ دخی هرسك واشقودره جهتلرنده عسكرله حربه طوتشمش و بونلره استناداً بلغارستانك طغيان وعصيانی دخی هر طرفه يايلارق بر قاتدها كسب وسعت و شدت ايتمش اولديغندن بونلرك هر برينه عسكر ومهمات يتشديرمك و قوماندانلرينه ايجابنه كوره امر ويرمك لازم اولوب حالبوكه بوايشلرك جمله‌سنك پلانلرينی ترتيب ايتمش اولان سرعسكرك واجنبی دولتلره مخاطب ومرجع بولنان خارجيه ناظرينك وفاتلری جهتيله جمله‌سی باب عالينك اوزرينه قالوب باب عاليده اولان وكلا ايسه صدر اعظم رشدی پاشا وشورای دولت رئيسی مدحت پاشا ايله برده صفوت پاشادن عبارت اولديغنه وهر طرفده مصالح و امورك هجوميله برابر الك بيوك مشكلات دخی ضرورت ماليه كيفيتی اولمسيله دولتك بولنديغی حال بحران ايچنده داخل و خارجدن بر اقچه استقراضنه امكان اولمديغنه بناءً علی العجله اوچ ميليون ليرالق قائمه چيقاريلوب تداوله باشلامش و صربستان و هرسك وبوسنه طرفلرنده آچيلان محاربات شدتله دوام اتديكندن رشدی پاشا ايله مدحت پاشا باب عاليجه اولان ايشلرينی رؤيت وايفا ايله برابر امور حربيه لوازمنه دخی بالذات نظارت ايتمك اوزره اكثر وقت ايكيسی برلكده طوپخانه‌يه كيدوب وكيجه‌لری دخی

ینه بالاتحاد چالیشوب حاصلی کافهٔ امور دولت طبیعی بونلرك همت وغیرتنه
قالمشدی دولتك موجود اولان قوهٔ عسکریه‌سی بوغوائلك جمله‌سنه کافی ایسه‌ده
ادارهٔ دولتك تجدیدیله برابر عموم خالقده دخی یکیدن بر شوق وغیرت
وطنیه حاصل اوله‌رق محاربانه کتمك ایچون روم ایلی و اناطولیدن طاقم
طاقم کوکللو عسکر تجمع اتمکه باشلیوب درسعادتده اولان طلبهٔ علومدن
و سائره‌دن دخی بویولده جمعیتلر ظهور اتمش اولمغله واقعا خلقك شو
غیرتنه دیه‌جك یوق ایسه‌ده بونلر لسانمزده باشیبوزوق عسکری
دینلن طاقمدن اولوب حالبوکه اوروپالیلرك عندنده باشیبوزوق صنفی
انواع تعدیات وسوء حرکات ایله شهرت بولمش وبلغارستانده وقوعبولان
فنالقلرك قسم عظیمی بونلردن نشأت و صدور اتمش اولمق اعتقادی
یرلشمش اولدیغندن شو حال اوزرینه بو صنف عسکرك محاربه‌یه سوقی
یکیدن برچوق اعتراضاتی دعوت ایده‌جکی کبی وطن و دولتنه خدمت
ایچون بویله برفدا کارلغه حاضرلنمش اولانلرك رد و منعیله قیرلملری دخی
مناسب اولمیه‌جغنه وبونلرك استعمالنده اولان محذور ومضرت نظامسزلق
حالی اولمسیله اکر کندولری اقناع اولنوبده از وقتده تعلیم اوکره‌دیله‌رك
نظام عسکری حال وهیئتنه قونیله‌جق اولورسه بالطبع محذوری قالمیه‌جغنه
بناءً بونك حصولنی مدحت پاشا ایله محمود جلال‌الدین پاشا درعهده
ایدرك و بونك ایچون باب سرعسکریده مدحت پاشانك تحت ریاستنده
برقومیسیون یاپیله‌رق کوکللی عسکرینك و باخصوص درسعادتده‌کی طلبهٔ
علومدن بوآرزوده بولنانلرك رئیسلری جلب ایله ابتدا نظام اصولی
اوزره تعلیم اتمك و کندیلرینه نظامیه‌دن کوچوك ضابطلر تعیین اولنه‌رق
بلوك وطابور هیئتنه کیرمك و سلاح التنده بولنملری محاربه مدتنه مخصوص
اولمق اوزره بالاقناع اسلحه و سائر مالزمه‌لری جانب میریدن و البسه‌لری
ینه او قومیسیون معرفتیله طوپلانیلان اعانه اقچه‌سندن تسویه اولنمش

و تعلیملریچون بکقوز چایری تخصیص اولنه‌رق اولوقت میرالای رتبه‌سنده بولنان هدایت بك که شمدی التنجی اردو مشیری هدایت پاشادر انك بالذات غیرت واقدامیله ومحمود جلال الدین پاشانك نظارت وهمتیله ایکی آیه وارمقسزین اون ایکی طابور معلم عسکر حاصل اولمش اولمغله بونلر اشبو هیئت نظامیه‌لریله و بقیه‌سی دخی محللرنده نظامیه طابورلرینه قلب اولنمق شرطیله ودین و نیش فرقه‌لرینه کوندرلمش و صرب محاربه‌سنده مأمولدن زیاده شجاعت و حسن خدمتلری وقوعبولمشدر

بو وجه ایله اهالئ اسلامده حمیت و غیرت وطنیه اثری اوله‌رق عمومی برشوق و خواهش کورلدیکی کبی او آرالق مسلم و غیر مسلم تبعهٔ دولتك حریت و مساواتنه دائر بر قانون وضع اولنه‌جغی حوادثنك انتشاریله تبعهٔ غیرمسلمه‌ده دخی ارزوی وطن حسیاتنك آثاری کورلمکه باشلادیغنه و اولجه روسیه ایلچیسی جنرال ایغناتیف بر طرفدن روم ایلنك اختلال و اغسادیله بر طرفدن دخی علیهمزده اوروپانك سوء نظرینی جلبه چالیشدیغی صره‌ده اوستریا خارجیه ناظری قونت آندراشی‌نك دخی بوسنه هرسك خرستیانلرینه دائر اوروپایه نشر ایتدیکی بیاننامه‌لرنده مسلم ایله غیر مسلمك بر دولت تبعیتنده اتفاق واتحادی ممکن اوله‌میه‌جغی معناسنه دلالت اتمك اوزره آی ییلدیز ایله صلیبك برسنجاقده اجتماعی غیر ممکن ایدوکنی یازمش اولدیغنه بناءً مدحت پاشا مجرد بودعوایی مکذب اولمق واثر فعلیسنی کوسترمك ایچون خرستیاندن برطابور کوکللو عسکری تشکیل ایدرك وسنجاقلرنده آی ییلدیزك یاننه برده صلیب علاوه ایلیه‌رك طابور مذکور درسعادتده جمله‌نك منظور ومشهودی اولدقدن صوکره نیش فرقهٔ عسکریه‌سنه کوندرمشدرکه بوطابورك افرادی دخی هیچ بر محاربه‌ده اسلام عسکرندن کیری قالمیه‌رق ابراز غیرت وشجاعت اتمش وحربده خیلی ضایعات

ویره‌رك آنلرده وطن ودولت اوغورنده فداکارلق واسلام ایله برلك آثارینی اثبات ایلمشدر

جلوس خطی بحثنده یازلدیغی وجهله ادارهٔ عمومیهٔ دولت ایچون تصور اولنان قانون اساسینك مذاکره‌سی ضمننده برمجلس عقدی مقرر ایسه‌ده قانون جدید ایله تبعهٔ دولتك نائل اوله‌جغی حقوق حریت ومساوات مجرد وبالذات پادشاه طرفندن اعطا واحسان بیورلمغه موقوف ومحتاج اولدیغی حالده سلطان مرادك اوغرادیغی علتك حال وطبیعتی اقتضاسنجه بوكا امكان اولمدیغی مثللو وكلانك و بالجمله مأمورین دولتك مشغول اولدقلری غوائل حاضره ایچنده مجدداً قانون ونظام تأسیسنی مذاکره‌یه وقت وزمان دخی یوق ایسه‌ده جمیع مشكلاتك حلی وامور دولتده آرزو اولنان حس انضباط واداره‌نك حصولی بوقانونك وضعیله حاصل اوله‌جغندن اوآره‌لق اوستریالولرك سد اتمش اولدقلری قلیق لیمانی مسئله‌سندن تحدث ایدن مشكلاتی مذاكره ایچون باب‌عالیده عموم وكلا ووزرادن وعلمادن ورجال دولتدن مركب اوله‌رق عقد اولنان مجلس عمومینك اجتماعنی مدحت پاشا فرصت عدیله قانون اساسی ایچون اولدن حاضرلنمش اولان مسوده‌یی میدانه‌قویمش واورادہ وانی‌متعاقب باب‌فتواده عقدایدیلن مجلسده قانون مذکورك مواد اساسیه‌سی اكثریت آرا ایله قبول اولنمش اولدیغندن مفرداتی تدقیق ومملكتك حال وایجابنه توفیقاً تصحیح اولنمق اوزره ینه مدحت پاشانك ریاستی تحتنده برقومیسیون یاپلمش و واقع اولان طلب اوزرینه شهزادكان حضراتنه وسائر بعض ذواته بونك بر صورتی تقدیم و اعطا قلنمشیدی

سلطان عبدالحميدك جلوسى

ديكر طرفدن سلطان مرادك خستەلكنه تعيين اولنان متعدد اطباى حاذقەدن بشقه ويانەدن دخى بو علته مداواتده مهارتى مشهور اولان برطبيب جلب اولنەرق تداويسنه پك چوق چالشلمش ايسەده افاقتى ممكن اولەميەرق اوزامش و اوزادقجه بعض خلق بيننده مقالات وتفوهات چوغالمش و اكرچه بالجمله وكلا وخصوصيله رشدى پاشا و مدحت پاشا كيجه كوندوز استطاعتلرى درجەسنه كوره صرف مقدور اتمكده ايسەلرده جمله امورك مربوط اولديغى مقام خلافت و سلطنتده مرجع حقيقى اولمدقجه و او قوت بولنمادقجه ياپيلان شيلرك تأثيراتى اولەميوب خصوصيله بالذات امر سلطانى يه محتاج اولان ايشلر كيرو قالمش وجلوس اوزرينه ايكى ايدن زياده وقت كچديكى حالده دول اجنبيه ايلچيلرى هنوز اعتمادنامەلرينى ويرمك ممكن اولەمامش اولديغندن و سلطان مراددن صوكره نوبت سلطنت حسب الاصول سلطان عبدالحميده انتقال ايدەجكندن بالجمله وكلا وعلما و سائر اركان دولت اتفاقيله طقسان اوچ سنەسى شعبانك اون برنجى پنجشنبه كونى سلطان عبدالحميدك جلوسى وقوع بولمشدر

سلطان عبدالحميد اولجه قانون اساسينك مسودەسنى مطالعه بيوروب دولتك بولنديغى حال و موقعه كوره دوامى وترقياتى مطلقا بويله بر قانونك وضعنه موقوف اولديغنى تصديق ايله برادر اكرملرى سلطان مراد كبى تخت عالئ سلطنته بو نيت خالصه ايله كلمش و بر آن اول وضع وتأسيس اولنمق اوزره تدقيقاتنى مجلس وكلايه حواله بيورمشدى [١]

---

[١] مدحت پاشا طرفندن تنظيم قلنان قانون اساسينك تعديلنه دائر عبدالحميد طرفندن مشاراليهه يازيلان مكتوب اهميتنه مبنى كتابه ذيل ايدلمشدر. (نومرو ٣ و ٤)

قانونك مواد اساسيه‌سی اقوام واجناس مختلفه‌دن مركب اولان تبعهٔ دولت عليه‌نك مساواتيله برابر جمله‌سنك عثمانلی نامی وسنجاغی التنده اجتماع واتحادی وعموم تبعه‌نك قانون دائره‌سنده حريت شخصيه‌يه نائليتی ودولتك ترقیٔ قوت وشوكتی منافعنی جامع اولديغی كبی اصول استبداد يرينه قائم اوله‌جق اصول مشورت قوتيله اموال دولتك خرج وصرفنده وقوعه كلن اسرافات وهردرلو سوء استعمالاته دخی نهايت ويريله‌جكی جهتله از چوق حميت مليه وغيرت وطنيه‌سی اولانلر بونی كمال سرور وممنونيتله تلقی ايدرك نشر واعلاننه منتظر ومترقب اولدقلری حالده اولكی حال استبداددن استفاده‌يه آلشمش اولان بعض آدملر وخصوصيله سرای همايونك اسرافات وتبذيراتی سايه‌سنده تعيش ايدنلر بوندن خشنود اوله‌ميوب وحسن وقبحنی تمييزه دخی عقللری ايرميوب پادشاهك استقلالی محو اوله‌جقمش وجمهوريت ياپيله‌جقمش كبی جاهلانه بعض تفوهات واعتراضاته باشلامش اولملريله اكرچه بونك حكمی يوق ايسه‌ده بو لقرديلر بدخواهان دولتك فساد وسعايتلريله طريق علميه‌ده بولنان بعض ذواتك دخی لسانلرينه دوشه‌رك رمضان شريف اواخرنده بوايش ايچون بر فساد وقوعنه از قالمشيكن بوكا ميدان ويرلميه‌رك بعدالعيد بو فساده ساعی اولانلر ظاهره چيقارلمش وبونلردن برنجی درجه‌ده محرك ومرتب اولانلر قاضيعسكر شريف افندی ومحی‌الدين افندی ورامز پاشا وچند نفر درسعام خواجه افنديلر ايله محمود نديم پاشا منسوباتندن رضا بك اولوب شريف افندی جلوس مناسبتيله مجرد بويله بر امر عظيمده خالف تعرف قاعده‌سنه اتباعاً تعين ايدرك مشيخته كچمك ومحی‌الدين افندی دخی عزالدين افنديك خواجه‌سی اولديغی واو سايه‌ده قاضيعسكرلك رتبه‌سنی احراز اتمش بولنديغی حالده سرايدن مهجور اولمسيله شمدی بويله بر ايشده بولنوب تفيض اتمك امليله افكاری تحريكه چالشمش وديكرلری دخی بونلره اتباع

اتمشدر قانون اساسینك مسائلنه حقیقتیله واقف اولمیه‌رق و یاخود عقل ومعلوماتی مملکتمزك ایجاب ایتدیكی احوالی احاطه‌یه کفایت اتمیه‌رك بادیٔ امرده اعتراض ایدنلر صوکره‌دن قانونك نشرنده حقیقت حالی آکلامش اولدقلری کبی شو دینلان ذاتلرك دخی ایشی اکلایه‌رق یاپدقلرندن نادم اوله‌جقلرینه شبهه یوق‌ایسه‌ده دولتك بولندیغی حال انقلابات آراسنده بونلرك متصدی اولدقلری حرکتلری اوزرینه سکوت اولونمق اوکون ایچون خطرلی اولمسیله قانونك اکمالیله نشرینه‌قدر بونلرك بر محله تبعیدینه مجبوریت کورندیکندن اولبابده وکلا طرفندن عرض اولنان لزوم اوزرینه متعلق بیوریلان ارادهٔ سنیه موجبنجه مشار و مومی الیهمدن بر طاقمی موقتاً جزایر بحر سفیده و خواجه‌لر مملکتلرینه کوندرلمشدر

صربستان ایچون نیش و ویدین جهتلرینه کوندرلمش اولان عساکر عثمانیه محاربات واقعه‌نك جمله‌سنده غلبه ایتدکلری کبی الك صوکره عید فطر کونی علکسنیجه استحکاماتی دخی ضبط اولنه‌رق صربلر کلیاً منهزم اولمش و بو حال ایله عساکر عثمانیه‌نك ایلریلیوب بلغراده قدر واره‌جغی اکلاشیلمش اولدیغندن بوراسی روسلره تلاشی موجب اوله‌رق جنرال ایغناتیف التی هفته مدت صربلرله متارکه طلبنه دائر باب عالی‌یه بر اولتماتوم ویرمش و بو تکلیف هر صورتله انصافدن و قاعدهٔ دولیه‌دن خارج اولدیغی حالده مجرد ضرورت حال ومصلحت الجاسیله باب عالی طرفندن قبول اولنه‌رق صربلرله محاربه تأخیر اولنمشدر .

استانبول قونفرانسی

روسلرجه بلغارستانك پلانی اولجه قوریلوب حاضرلنمش و مقدماتنه هرسك وقعه‌سندن بدأ اولنه‌رق درجه درجه توسع ایدن اختلالات و قره طاغ و صربستان طرفندن وقوعبولان معاونات ایله مقصدك

حصولی متصور ومرتب بولنمشکن صربستانك بووجه ایله مغلوب ومنهزم اولمسیله پلانك بشقه بر طریق ایله اجراسی لازمکلمش و روم ایلی وقوعاتی حقنده ایقاع ایدیلن شکایاتدن واسهام عمومیه ماده‌سندن ودها سائر برطاقم سببلردن طولایی دولت علیه علیهنه حاضر اوروپانك سوء نظری مشتد اولمش اولدیغندن بونك آراسی صغومقسزین استفاده اولنمق اوزره روسیه دولتی طرفندن بلغارستان مصلحتی ایچون درسعادتده برقونفرانس یاپلسی اوروپایه تکلیف اولنه‌رق اولوجه ایله دول ستّه طرفندن تعیین قلنمش اولان سفرا درسعادته واصل اولمشدر

قونفرانسك میدانه قویدیغی تکلیفاتك اك باشلی ماده‌لری بلغارستانك امتیازی ومأمورلرینك کندیلرندن انتخابی و بلغاردن ملیس عسکری تنظیمی و وارداتندن خزینهٔ دولت ایچون بر مقداری آلنوب قسم عظیمنك غیر محدود اوله‌رق محلی مصارفنه ترکی وقلعه‌لردن باشقه محللرده عسکر طوتلماسی وچرکسلرك اناطولی‌یه قالدیرلمسی کبی شیلر اولوب بونلر ایسه محمود پاشانك صدارت ثانیه‌سنده روسیه سفارتندن کندینه ویریلن لایحه‌ده محرر اولان و مشارالیه طرفندن اجراسنه تشبث قلندیغی حالده وکلا طرفندن قبول اولنمیان تکلیفاتك عینی اولمقله اکرچه شمدیکی حالك اوزمانه نسبتله پك چوق فرقی اولدیغندن بویله بر تکلیف عظیم قارشوسنده دولتك بردرجه‌یه‌قدر موافقته مجبوریتی مسلم ایسه‌ده صربستان دخی قرق سنه اول بوندن دها چوق خفیف شرائط ایله تحت امتیازه قونلمش اولدیغی حالده نتیجه‌سنده الدن چیقمش ونهایت روسیه‌نك حکمی آلتنه کیرمش اولدیغی کبی شمدی شو تکلیف اولنان شرائط ایله بلغارستان اوقدر دخی سورمیه‌رك روم ایلینك نصفی شمدیدن ادارهٔ دولتدن چیقمش اوله‌جغی اشکار اوله‌رق بوکا ایسه موافقت اتمك هیچ کمسه‌نك الندن کلیه‌جکنه بناءً بوبابده بین الوکلا جریان ایدن مذاکره و ویریلن

قرار موجبنجه قونفرانسده مسئله‌نك هرجهتی تشریح ایله مباحثه‌اولنه‌رق تکلیفات واقعه‌نك تعدیلنه چالشلمسی ایچون دولت علیه مرخصلری اولان صفوت پاشا وادهم پاشایه تعلیمات مقتضیه ویرلمشدر

مدحت پاشانك ایکنجی صدارتی

١٩ كانون ثانی ١٨٧٦

برطرفدن بو وجهله قونفرانس مذاکراتی دوام ایدرکن رشدی پاشانك صدارتدن وقوع انفصالیله مدحت پاشا دفعهٔ ثانیه اوله‌رق مقام صدارته کتورلمشدر

مدحت پاشانك بودفعه صدارته ورودنده میدانده اولان روم‌ایلی غوائلندن وقونفرانس تکالیفندن وسائر مشاغل داخلیه وخارجیه‌دن تحدث ایدن بونجه مشکلاته مالیه‌جه هر وقتدن زیاده و فوق العاده اولان مضایقه واحتیاج‌دخی منضم اولمش ومقدما رشدی‌پاشا زماننده چیقاریلان اوچ میلیون لیرالق قوائم نقدیه لوازمات عسکریه‌یه صرف اولنه‌رق توکنمسیله اقچه‌یه احتیاج هرایشی سکته‌لندیرمش اولدیغندن اول باول ایکی میلیون لیرالق دها قائمه چیقارلمسنه قرار ویریلوب فقط بوخصوصده اك زیاده کوزه‌دیله‌جك شی قوائمك محافظهٔ اعتباری قضیه‌سی اولدیغنه و بوده سنه بسنه برر جزئنك تداولدن آلنمسی ایچون فائضی نسبتنده بر قارشولق تخصیص و ارائه‌سنه متوقف بولندیغنه بناءً بو وجهله ایکی دفعه چیقاریلان بش میلیون لیرالق قوائم نقدیه ایچون ازمیر و سائر بعض ولایات اموال اعشاریه‌سندن سنوی قرق‌بیك کیسه اقچه قارشولق تخصیص اولنمش وبوقوته استناداً بر یوزلك قائمه‌نك قیمتی بر یوزلك التونه مساوی اوله‌رق تداول ایلدیکندن اعتباری برمدت محافظه ایدلمشدر

قانون اساسینك اعلانی

برقاچ آیدنبری مجالس وکلاده تدقیق ومذاکره اولنمقده اولان قانون اساسینك تصحیحات وتعدیلاتی اکمال اولنه‌رق وجوده کلمش اولدیغندن وکلا وعلما و سائره مأمورین دولتدن مرکب عقداولنان مجلس عمومیده [١] دخی قرائتله تصدیق و تصویب اولندقدن صوکره حضور پادشاهی‌یه عرض اولنمغله اولبابده شرفصادر اولان خط همایون ملوکانه ایله برابر طقسان اوچ سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنه مصادف بولنان یدنجی کونی باب عالی میداننده مجتمع اولان جمعیت عظیمه ایچنده قرائتله حکمی ونسخه‌لری داخلی و خارجی اعلان قلنمش و عموم تبعهٔ دولتك بو وجه ایله طرف پادشاهیده نائل نعمت و حریت اولدقلرینه تشکراً هر یرده وهر مملکتده اجرای شهر آیین اولنمشدر

قونفرانسده موضوع بحث اولان تکلیفاتك تعدیلنه دولت علیه مرخصلری طرفندن پك چوق چالشلمش اولدیغی حالده [٢] ودول سته

[١] مجلس مذکورده قانون اساسینك اعلانی مسئله‌سی مذاکره اولندیغی اثناده داماد محمود پاشا طرفدارلرندن و افکار فسادجویانه‌سنی میدانه قویمق ایچون بر زمان تحری ایتمکده اولان عدلیه ناظری جودت پاشا هرکسدن اول میدانه آتیله‌رق « مادامکه مقام معلای سلطنته بر پادشاه عاقل جلوس ایتمش در اوحالده قانون اساسینك اعلاننه لزوم قالمامشدر » کبی هذیانلرده بولنمش اولدیغندن مدحت پاشاجودت پاشانك شو اعتراضات ریاکارانه‌سنه قارشو « سلطان عبدالعزیزك خلعی ادارهٔ مطلقه‌یه مانع اوله‌جق اشبو قانون اساسی‌یی اعلان ایتمك کبی بر مقصد مقدسدن ایلری کلدیککندن اکر سائر وکلا دخی محمود وجودت پاشالرك فکرلرینی ترویج و قانون اساسینك لزوم اعلانی تصدیقده تردد ایدییورلر ایسه صدارتدن همان استعفا ایده‌جکنی » بر صورت شدیده‌ده بیان ایله‌مشدر

[٢] قونفرانسه عائد بر چوق مخابرات صره‌سیله ذیلده موجود در (نومروه)

طرفنـدن كوندريلن سفرا روسـيه دولتنك مطالبنى ترويج اتمك نيت قطعيه‌سيله كلمش اولدقلرندن اقناع ايدلملرى ممكن اوله‌ميوب فقط بونلرك قونفرانس خارجنـده بر قاچ دفعه منفرداً و مجتمعاً مدحت پاشـا ايله ملاقاتلرنده وقوعبولان مبـاحثه و مكالمه اوزرينه بعض ماده‌لر بر درجه‌يه قدر تخفيف اولنه‌رق مثلا روم ايليده اسـكان اولنمش اولان چركسلرك قالديرلمسندن صرف نظرله يالكز يكيدن روم ايلى‌يه مهاجر كوندرلمامه‌سى و باشى بوزوق عسـكرى قوللانيلمامسى و اعشـارك لغويله ويركونك اراضى اوزرينه تخصيصى و مأمورين ولايتك مسـلم و غير مسلم اوله‌رق ايجابنه كوره درسعادتدن انتخابى كبى شيلره قرارويرلمسيله بونلر حقنده برنوع تعديلات حاصل اولمش ايسه‌ده بلغارستانه امتياز ويريله‌رك ممالك ممتازه‌دن اولمق و وارداتندن برمقدارى مقطوع صورتيله آلنمق وبلغارلردن ميليس عسكرى ياپلق وپوليس صنفى اجنبيدن اوله‌رق استخدام قلنمق وقلعه‌لردن ماعدا يرلرده عسـاكر دولت بولنمامق مثللو تكليفـاتك تغييرى ممكن اوله‌ميوب ايشك الك باشلى وآغير ماده‌لرى ايسه بونلر اولديغنه وبو ديكلن و بونلره تفرع ايدن تكليفلر ياپيله‌جق اولورسه قونفرانسك طاغيله‌جغى اكلا شيله‌رق بو جهتله ايلروسى پك آغير و دهشـتلى كورينيور ايسه‌ده تكليف اولنان شـيلرك قبولنى رد اتمك پادشـاهك و وكلاى دولتك اقتدارندن خارج بولنديغنه بناءً بو ايش ايچون بر مجلس عمومى عقديله و او واسطه ايله افكار عموميه‌يه مراجعت اولنمسى لازم كله‌رك منصوب ومعزول وكلا و وزرا و علمادن و امراى عسكريه‌دن و تبعهٔ غير مسلمه رؤساى روحانيه‌سندن وسائر اقتضا ايدنلردن مركب عقد اولنان مجلس عموميده مسـئله اورته‌يه قونيله‌رق و بوكا دائر اولان اوراق اوقونه‌رق هر طرفى تشريح اولنمش و قونفرانسـك تكليفاتى اغير ايسه‌ده بونلره جواب قطعى اعطاسيله رد اولنه‌جق اولورسه بو ماده روسـلر طرفندن

محاربه‌یه وسیله عد اولنه‌رق ایلروسی دها اغیر اوله‌جغی درمیان ایدلمش وحتی مدحت پاشانك او مجلسده ایراد ایلدیکی مقالاتنده دولت علیه‌نك قوۀ عسکریه‌سی سابقلره قیاساً مکمل ومحاربه ایچون اسلحه‌سی موجود ایسه‌ده دول اجنبیه‌نك هیچ برندن مادی و معنوی معاونت امیدی اولمیوب احوال مالیه ایسه معلوم اولمسیله محاربه حالنده شرط اعظم اولان اقچه‌نك تدارکنه امکان اولمیوب وقوائم نقدیه ایسه اولوقت اعتباردن بالطبع ساقط اولوب اسکی حکایه‌لرده ایشیدلدیکی وجه ایله بر چفت چیزمه بیك غروشه چیقمق و پاره‌سزلکدن افراد و اهالی حقنده ضروری اجرای تعدیات ایله بر محاربه تخریباتندن زیاده ظلم ایله مملکت تخریب ایدلمش اولمق و هرنه قدر اسلحۀ موجوده کافی ایسه‌ده اکثر جبخانه اوروپادن و امریقادن جلب اولنمسیله بونلر کلیرکن دشمن ضبطنه کچوب جبخانه‌سز قالمق مثللو احتمالات و ملاحظات دخی اخطار ودرمیان قلنمش ایسه‌ده روسیه‌لولر طرفندن اولنان تکلیفك حقیقتی بلغارستانك روس مملکتی اولماسی دیمك ایدوکندن و اگرچه محاربه ایله بر مغلوبیت حالنده دولت بویله بر تکلیفك قبولنه مجبور و بو مجبوریتده معذور اوله‌بیلور ایسه‌ده بلاسبب وبلا مجبوریت ملکك بر قطعۀ عظیمه‌سنی اجنبی‌یه ویرمك دولتك قدر وناموسنی محو ایده‌جکندن بوکا قارشی هردرلو فداکارلغك کوزه الدیرلمسی خصوصنه اتفاق آرا ایله قرار ویرلمشدی

بو قرارك باب عالیدن قونفرانسه تبلیغیله برابر چونکه اعلان اولنان قانون اساسی دولتلرك ممالك دولت علیه‌ده اوته‌دنبری اجراسنی نصیحت وتکلیف اتدکلری اصلاحاتك کافه‌سنی جامع اولدیغندن بلغارستان ایچون استیلان حسن اداره‌یی تأمینه بونك دخی برسند قوی اولدیغی اکلادلمش ایسه‌ده دولت عثمانیه‌نك مقدما متعدد خطوط همایون ایله ویردیکی تعهداتك

هیچ برینی اجرا اتمدیکی کبی اشبو قانون اساسینك دخی دوام اتمیه‌جکنی جنرال ایغناتیف دها اول قونفرانسه بیان ایله تأمین اتمش و قانون اساسینك ایسه هنوز فعلیاتنه تشبث ایده‌جك و آثار فعلیه‌سندن بر دلیل ونمونه کوستره‌جك قدر زمان کچمه‌مش اولمسیله ایلچیلرك اقناعیچون یالکز سوزك تأثیری اوله‌مدیغنه و هرنه ایسه کندیلری دها اولجه دولتلری طرفندن آلدقلری تعلیمات ایله عودته مأذون بولنمش اولدقلرینه بناءً قونفرانسه مأمور اولان ذوات وداع ایدرك عودت اتدکلری کبی دولتده طرفندن درسعادتده اولان سفیرلر دخی برر وکیل براقه‌رق کیتمشلردر

قونفرانسك بو وجه ایله طاغیلمسی و التی دولتك درسعادتده مقیم ایلچیلرینك دخی بو مسئله ایچون قطع مناسبت صورتنده قالقوب کیتملری دهشتلی بر حال ایسه‌ده انکلتره و فرانسه دولتلرینك مقدما قریم محاربه‌سنده مالاً و جسماً اختیار اتدکلری فداکارلقدن مقصد مجرد روسیه‌نك تجاوزاتنی منع ایتمك نیتنه مبنی اولدیغی حالده شمدی پانسلاویزم اساسندن منبعث اولان افکارك ترویجیله بر جسیم اسلاو ملتنك میدانه کلمسنه و بیوك بالقانك روسیه حدودی اولمسنه هیچ بر دولتك موافقت اتمیه‌جکی معلوم اولوب فقط یوقاریده تعداد اولنان بر چوق اسباب و احوالدن طولایی بر وقتدنبری دولتلرك حقمزده نظر امنیت واعتمادلری تغیر اتمش و روسیه‌لولرك روم ایلی‌ده ایقاع ایلدکلری افسادات و القاآتك جرم وقباحتلری بزم اوزرمزه یوکلنه‌رك اوروپاده السنهٔ عمومیه بزدن شکایته باشلامش اولمغله افکار عمومیه‌یه همده روسیه‌نك شدت‌وحدتنه بر سکونت وترضیه ویرلمك ایچون اوروپا دولتلری طرفندن سالف‌البیان قونفرانسك تشکیلنه موافقت اولنمش ایسه‌ده انکلتره دولتی جانبندن قونفرانسه مرخص تعیین قلنان سالسبوری بزم مملکتك و اهالیسنك احوالنی یالکز صوك کونلرده منتشر اولان اوراق و حوادثدن اوکره‌نوب

حقايقنه واقف اولمديغى و درسعادته وصولنده دخى كائنه معلوماتى جنرال
ايغناتيفدن الديغى جهتله روسيه‌نك مطالب و مقاصدى نه ايسه تماميله
انك ترويجنى التزام ايتمش اولديغنه مبنى طبيعى قونفراسدن بر نتيجه
حاصل اوله‌ميوب حالبوكه اولوقت انكلتره‌ده باش وكيل اولان بيقونسفليد
قابينه‌سنك افكارى دولت عليه‌يه مساعد اولديغندن قونفرانسك بو وجهله
نتيجه‌سز قالوب طاغيلمسنه و ايلريسيچون دها بيوك مشكلاته اچيق
قپو براقيلمسنه انكلتره وكلاسى نظر خشنودى ايله باقمدقلرى مثللو
بو وجهله سفرانك عودتلرى اوزرينه اوروپا اهاليسنك افكارنده دخى
بعض مرتبه تبدلات ظهور ايدرك روسيه دولتنك مطالب نا مشروعه‌سنه
تركلرك طيانوب جواب ويرملرى وبو مسئله ايچون التى دولت طرفندن
هردرلو تهديدات وتضييقات اجرا اولنمشيكن جمله‌سنه قارشى طوروب
و صوك درجه فداكارلغى كوزه الوب ناموس و فضيلت مليه‌لرينى محافظه
ايتملرى هرطرفده و خصوصيله انكلتره‌ده بين‌الناس علناً تقدير اولنمش
و او ارالق قانون اساسينك وضع و اعلانى دخى بو افكاره قوت ويرمش
اولديغندن انكلتره وفرانسه دولتلرينك روسيه دولتنه اقتفاءً درسعادتدن
قالديرمش اولدقلرى سفيرلرينك ينه اعاده‌سنه بر وسيله اولمق ايچون
شوكسيره‌نك اصلاحى امرنده برچاره تحريسنه چالشدقلرى خبر النمشدى
مدحت پاشا بوحالدن استفاده ايتمك وفرانسه و انكلتره وكلاسنك افكار
صحيحه‌سنى اكلامق اوزره و ظاهر حالده انكلتره‌دن استقراض ايچون
اقچه ارامق شايعه‌سيله نافعه مستشارى اوديان افندى‌يى على‌العجله اوروپايه
كوندرمش اولمغله افندئ مشاراليهك لورد بيقونسفليد وخارجيه ناظرى
لورد دربى ايله ملاقات مخصوصه‌سنه دائر يازديغى تلغرافنامه‌لرى مندرجاتى
برمنوال محرر ايشيدیلن معلوماتى مؤيد اوله‌رق [١] جمله‌سنك مقصدى

---

[١] اوديان افندى‌دن باحث مخابرات قونفرانسه دائر مخابرات‌ده موجوددر .

روسیه دولتنك شدت و حدتنی تسکین ایده‌بیله‌جك بر شی یاپیلوب شو
ایشك بتورلمسی صورتنه منحصر اولدیغی اکلاشلمش و اك صوکره
لورد دربینك افادات و وصایاسنی حاوی اوله‌رق افندیء مشارالیهك
کوندردیکی مفصل تلغرافنامه‌سنده مادامکه دولت علیه قونستیتوسیونی یعنی
قانون اساسی‌یی وضع و اعلان ایدرك بتون دنیایه و اوروپا دولتلرینه
قارشو نیات حسنه‌سنی کوسترمش و بونك اجراآت فعلیه‌سیله هردرلو
تعریضات و شکایاته نهایت ویریله‌جکی طبیعی بولنمش اولوب فقط میدانده
اولان بلغارستان مسئله‌سی ایچون بر شی یاپیلمادقچه و بلغارلر خشنود
ایدلمدکجه روسیه دولتنك اقناعی قابل اولمیه‌جغندن قانون اساسی احکامنك
فعلاً اجراسیله برابر قونفرانسده موضوع بحث اولان ماده‌لردن دخی
ممکن اولنلرینك اجراآتنه همان تشبث اولنوب وصربستان و قره طاغ
ایله مصالحه اولنه‌رق بو ایکی غائله اورته‌دن قالدیریلور ایسه روسیه‌نك
دخی بحق بر دییه‌جکی قالمیه‌جغی کوسترلمشدر

بونك اوزرینه مدحت پاشا تشمیرساق غیرت ایدرك رجال دولتدن
وکندوسنك مجربی اولان ذواتدن طونه و ادرنه و صوفیه طرفلرینه
مخصوص مأمورلر کوندروب اصول جدیده اوزره اسلام و بلغاردن
مختلط ژاندارمه و پولیس تشکیلاتی و بلغارلردن قائمقام و متصرف انتخابی
و وقوعبولان اختلاللرده ذی مدخل اولان اشخاص حقنده عفو عمومی
اجراسی و مقدما محمود پاشا وقتنده الغا اولنان مجلس عمومیء ولایتك
ابقاسی و اعشار اصولنك لغویله یرینه اراضی اوزرینه بر ویرکو احداثی
کبی تدابیره تشبث ایدلمش وصربستان ایله بالمخابره پرنس میلاندن کلن
جوابده طالب صلح اولدیغی اکلاشلمغله مأمور مخصوص کوندریله‌رك
مصالحهٔ رسمیه اجرا اولنمش و قره طاغ پرنسندن آلنان جوابنامه‌ده اوده
مائل صلح ایسه‌ده اراضیسنك زراعته عدم قابلیتندن بحثله مصالحه‌نك

اجراسنی بعض اراضی اعطاسنه تعلیق اتدیکندن و سوترینه جهتندن بعض اراضی اعطاسنه باب عالیجه موافقت اولنمش ایسه‌ده اوستریالیلر مخالفت ایلدیکندن بو ماده دخی بین الوکلا تذکر ایدلمکده بولنمش و بر طرفدن دخی قانون اساسی اقتضاسنجه اجتماع ایده‌جك مجلس مبعوثان اعضاسنك انتخابیچون ولایاته تعلیمات کوندریله‌رك انتخابه باشلانیلوب مجلسك اجتماع ایده‌جکی محلی و بالجمله لوازمی دخی حاضرلنمشدی بو تشبثات و اجراآت ایچنده حالك بر حسن نتیجه‌یه وصولی امید اولنمغله برابر چونکه روسیه‌نك حرکتی نه اوله‌جغی کسدیریله‌مدیکی جهتله احتیاطه رعایت دخی واجبه‌دن اولمغین بر طرفدن عسکرك ترتیباتنه و ادوات ولوازمات حربیه‌نك اکمال نقصاننه چالیشیلوب عموم اهالی و تبعه ایسه ابتدا ادارۀ دولتك تبدلیله و قانون اساسی موجبنجه وعد اولنان حریت لذتیله فوق‌العاده ممنون و مسلم و غیر مسلم هر کسك قلبی دولت و وطن غیرتیله مشحون اوله‌رق بو غیرت وممنونیتك اثری اولمق اوزره بر چوق محللرده مصارفی اهالی طرفندن ویریله‌رك مسلم و غیر مسلم تبعه‌نك کنجلرندن طابورلر تشکیلنه و بونلرك تعلیمنه تشبث اولنمش و حتی سلانیك طابوری بر آرالق درسعادته جلب اولنه‌رق معلم و منتظم برمکمل طابور اولدیغی کورلمش و مؤخراً قانون اساسینك اعلانیله عموم خلقك شوق وغیرتی برقات دها تزاید ایدرك اکثر قضالر بر وازمیر وسلانیك مثللو بیوجك شهرلر ایکیشر طابور تشکیلنه تشبث اتمش اولدقلری کبی درسعادت خلقی دخی غیرته کله‌رك هر صنف خلقدن وجودجه متحمل اولانلر عسکر یازلمق ایچون یکدیکرینه مسابقه ایتملریله عثمانلی ملتی حقیقةً اجدادینك نام و شهرتلرینی تجدید ایده‌جك اثار و افعال ایله غیرت وحمیت فطریه‌لرینی ابراز اتمشدر

مدحت پاشانك اوروپايه تبعيدى

ايشته عموم خلقك شوق وخواهشى بو وجه ايله درجهٔ كمالده اوله‌رق هركسك قلبى وكوزى مجلس مبعوثانك اجتماعنه انتظارده اولديغى كبى صربستانك و قره‌طاغك مصالحه‌سى و بلغارستان مصالحنك تنظيمات سريعه‌سى حقنده اولنان تشبثات دخى انكلتره وكلاسنك مرضيسنه توافق ايتمش اولديغندن و بركره بو غوائل و مشاغل اورته‌دن قالقه‌جق اولورسه قانون اساسى قوتيله وعمومك حسن تلقيسله ادارهٔ دولتك هرجهتى يولنه كيره‌رك و اوروپانك يكيدن امنيتى قازانيله‌رق دولتى الك زياده تضييق ايدن مشكلات امور ماليه‌يه دخى اولوقت بر چاره بولنمقلغك طريقى حاصل اوله‌جغندن تشبثات واقعه‌نك تعجيل فعلياتنه كيجه كوندوز حصر افكار اولنه‌رق چالشيلمقده و قره طاغك مصالحه‌سى قرارينك حصوليچون ايسپيچ طرفندن بر مقدار اراضى ترك ايديلوب اكر بونكله حصول مقصد ممكن اوله‌ماز ايسه نقشيك قصبه‌سنك دخى فدا ايدلمسى درجه‌سنه قدر كيدلمك كوزه كسديرلمش اولمغله بونك ايچون قره طاغ پرنسندن جواب بكلنمكده ايكن طقسان درت سنه‌سى محرمنه مصادف اولان كانون ثانينك يكرمى دردنجى بازار ايرتسى كونى مدحت پاشا صباحلين بغتةً طولمه‌بغچه سراينه جلب اولنه‌رق يدندن مهر صدارتك اخذيله عزل اولندقدن صوكره اوروپايه تبعيد اولنمق اوزره حاضرلنمش اولان عزالدين نام واپوره اركاباً و عيال و اولاديله ملاقات ايتمكسزين عجلةً همان اوكون درسعادتدن چيقاريلوب برنديزى‌يه كوندرلمشدر

مدحت پاشا سلطان مرادك جلوسى كونندنبرو طاقت بشريه خارجنده چكديكى متاعب و مشكلاتدن بو وجه ايله بر اوروپا سياحتيله قورتلديغنه شخص و ذاتجه متشكر وممنون ايسه‌ده درت سنه‌دنبرى

یکدیکرینی تعاقب ایدن وقوعات و سوء استعمالات ایله و اك صوکره
دشمنلرك هجومیله حال خطر و تهلکه‌یه کلمش اولان و دولت و مملکتك
مجرد توفیق خدا ایله تخلیص و سلامتی اسبابنه تشبث اولنه‌رق هنوز
فعلیاتنه باشلانلمش ایکن بویله بر تبدلك ظهوری عینیله موت حالنه کلمشکن
اطبانك تداویسیله کسب صحت ایتمکه باشلیان بر خسته‌یه زهر ایچورمك
قبیلندن اوله‌رق ارتق بر دها قابل تألیف و تصحیح اوله‌میه‌جق فنالقلری
دعوت ایده‌جکنده اشتباه اولمدیغندن مدحت پاشا بو احوالی ملاحظه ایله
متأثر و متأسف اوله‌رق او صره‌ده عزلی خبرینی تبلیغه مأمور اولان
مابین فریقی سعید پاشایه بورالرینی بیان ایله بو قدر محاذیری اختیاره
مجبوریتك سببی نه اولدیغنی سؤال ایلدکده مشار الیه کیدوب کله‌رك قانون
اساسینك یوز اون اوچنجی ماده‌سنده محرر اولدیغی وجه ایله سوء حاللری
ضبطیه نظارتنك تحقیقاتیله تحقق ایدنلرك خارج مملکته نفی و تبعیدینه
پادشاهك قانوناً حقی اولدیغی خبریله برابر ضبطیه ناظری عمر فوزی
پاشانك مهریله ایکی قطعه ژورنال دخی کتورمش اولمغله مدحت پاشا
طرفندن لدی النظر بونلر یوم مذکوردن برکون اولکی تاریخ ایله مورخ
اولوب برینك مآلی کویا خفیه مأمورلرندن بریسی بك اوغلنده برغازینوده
طوپخانه ملازملرندن برینك دیکربرینه مدحت پاشانك یقینده دیکتاتور
اوله‌جغنی سویلرکن ایشتمش اولدیغی حکایه‌دن و تکمیل کلمات و مندرجاتی
بر بچق سطردن عبارت اولدیغی کبی دیکر ورقه‌نك دخی بوقبیلدن بولندیغی
اکلاشیله‌رق ارتق اوقومغه دکل الله اثمسنه بیله حاجت قالمامشدر غازینوده
برشخصك دیکرینه بویله برلقردی سویلمش اولدیغی صحیح اولسه بیله
شویله بر وقتده بویله برلقردی ایله برصدراعظمك عزل و نفی بیننده
اولان فرقك بعدیتی مقیاس قیاس عقل و تفکردن خارج اولدیغنه
و اکرچه بر زماندنبرو وقوعبولان بونجه انقلابات و تکلفات و مساعی

و اقداماتك جمله‌سی دولت و مملكتك مخاطره‌دن قورتارلمسی و سعادت حالنك استحصالی مقصدندن عبارت ايسه‌ده نظر حقيقتله باقلديغی حالده عقول بشرك احاطه‌سندن عاجز اولديغی اسرار وقدرت الهيه اقتضاسنجه هرشيده برحكمت معنويه اولديغی كبی بونده دخی استعيذ بالله ﴿اذا اراد الله بقوم سوءً فلا مردله﴾ قول جليلی اوزره مراد و مشيت صمدانيه بشقه درلو مقدر ايسه تدبيرك و اتعاب فكرك فائده‌سی اولميه‌جغنه بناءً مدحت پاشا بو ملاحظات ايله بر مدت سكوت ايتدكدن صوكره كمال توكل وتسليميت ايله صادر اولان امر وفرمان پادشاهی‌يه اتباع و اوراده موجود ذوات ايله وداع ايدرك كيتمك اوزره ايكن ينه مشار اليه سعيد پاشا كلوب طرف شاهانه‌دن تبليغ سلام ايله برابر يقينده ينه درسعادته جلب اولنه‌جغنه دائر صادر اولان وعد و ارادۀ سنيۀ شاهانه‌يی دخی تبشير ايتدكده مدحت پاشا بو لطف جليلك تشكريله برابر «تأسف ايدرمكه درسعادته عودتمده نه شوكتلو افندمزی بو سرايلرده و نه‌ده بو ملكی برنده كوره‌ميه‌جكمدن و ايديلان خطيئاتك اولوقت درجه‌سی تعين ايدر ايسه‌ده تلافیٔ مافات ممكن اولميه‌جغندن بونلرك عينيله و تماميله حضور شاهانه‌يه عرضنی رجا ايدرم» ديو تبليغنی سعيد پاشايه توديع ايدوب و همان واپوره بينوب چيقمشدر

يوم مذكورده مسند صدارت شورای دولت رئيسی ادهم پاشايه توجيه بيوريلوب انك يرينه دخی قدری پاشا شورای دولت رياستنه تعين اولنمش اولوب انجق مدحت پاشانك قاچ سنه‌لردنبری چالشوب ميدانه كتيرديكی قانون اساسی‌نك اعلانيله برابر داخلی وخارجی مشغول اولديغی بونجه مسائل مهمه‌نك تا اورته‌سنده و اك نازك حال و زمانده بغتةً عزلندن بشقه نفی وتبعيدی عموم ناسه حيرت بخش اوله‌رق سببنی بيلمك ايچون بالطبع جمله خلق مراق اتديكندن و ضبطيه ناظرينك ويرديكی سالف الذكر

خفيه ژورنالنده محرر اولديغى وجهله مدحت پاشانك ديقتاتور اوله‌جغنه دائر غازيتوده سويلنيلن لقرديدن بحث اولنسه بو معماىى هركس حله مقتدر اوله‌ميه‌جغندن يوم مذكورده چيقان غزته‌لره رسماً ويريلن اعلاناتده مدحت پاشانك خيانتنه متعلق اوراقى طوتلمش وعزل ونفيى بونك اوزرينه وقوعبولمش اولديغى يازلمشدى

او وقته قدر اهالى غزته‌لرده رسماً يالان اعلاناته الشمامش اولدقلرندن خلقك بر چوغى بونى صحيح ظن ايدرك بر قاچ كون بونك لقرديسيله اوياﻻندقدن صوكره باب عاليدن درسعادت غزته‌لرينه ويريلن و اوروپا غزته‌لرينه يازلمق اوزره كونديريلن اعلاناتده مدحت پاشانك اوراقى طوتلديغى حوادثنك اصلى اولميوب فقط كنديسى مزاج شاهانه‌يه كوره حركت اتميوب مخالفت اتديكندن بحثله عزل و تبعيد ايدلمسى بو قصورينه مبنى ايدوكى بيان قلنمشدر لكن مدحت پاشانك عزلندن بين الناس تكون ايدن مقالاتى باصديرمق ايچون كنديسنك اوراقى طوتلديغنه دائر اولنان اعلانات افكار خلقى بر ايكى كون اشغال اتمش ايسه‌ده صكره‌دن يالان چيقمسى دها زياده اعتراضاتى دعوت اتديكندن يكيدن بر شى دها ديمك و ياپمق لازم كلمش و قانون اساسينك وضعندن خشنود اولميان بعض جهلا و حمقانك بر آز وقتدنبرى لسانلرنده مدحت پاشانك بوندن مقصدى كنديسى پادشاه اولمق ويا خود دولتى جمهوريت ياپمق كبى لقرديلر تفوه اولنمسيله اكرچه بونلر پك بياغى وعادى سوزلر ايسه‌ده اسكات خلقه مدار اولور اميديله غزته‌لره يازلمش و غزته‌جى مدحت افندى دخى مدحت پاشانك لساندن بوكا دلالت ايده‌جك سوزلر ايشتديكنه تحريراً شهادت ايلمش و لسان ادبه صيغميه‌جق شيلرى دخى شعرادن فريق كاظم پاشا كبى ادباى عصرك هجويه‌لرى اكمال اتمش اولوب انجق دولتك بدايت ظهورندنبرى هيچ بر عصرده بركمسه طرفندن صدور ايتمه‌مش اولان

بویله بر فکر باطلك شو عصرده و مدحت پاشا کبی بر ادم طرفندن صدورینی مأمول اتمك دکل تخیل اتمك بیله جنت درجه‌سنده بر حماقت اولدیغندن و مدحت افندی ایسه اون یاشندنبرو مدحت پاشانك نعمت و همتیله پرورده اوله‌رق و طونه و بغدادده برابر بولنه‌رق اوقومق و یازمقلغی دخی او سایه‌ده اوکرنمش اولدیغی حالده شمدی شو صورتله کفران نعمت ایتمسی نصل طمعه مستند اولدیغی دخی هرکس اکلادیغندن بو اعلاناتك دخی ضررندن بشقه فائده‌سی اوله‌میوب ارا یرده بیچاره مدحت افندی ناموس و قدر و انسانیتنی پك کوچوك بر قیمت ایله صاتمش اولدی شعرانك هجویاتنه کلنجه درسعادت غزته‌لری کبی بونلرنده اوچ کون اول مدحت پاشانك مدایح و اوصافی حقنده یازدقلری قصائد و اشعارك نقدر فائده‌سی اولمش ایسه اوچ کون صوکره یازدقلری هجویه‌لرك تأثیراتی دخی او نسبتده اولدیغندن انلرده بر عادی جائزه حرصیله ملتك ادبیات جدیده‌سنه بر سوء مثال کوسترمش اولدیلر هر نه ایسه مدحت پاشا عزالدین واپوریله برندیزی‌یه چیقوب ناپولی‌یه کیتمش و اوراده بر آی قدر قالدقدن صوکره حاضر بو خالی زمانده اسپانیانك اندلس قطعه‌سنه سیاحت ایتمکلکی تصمیم ایدرك اورایه عزیمت ایلمش و ایکی آی مدتله اسپانیانك شایان تماشا اولان ممالك و آثارینی طولاشوب کوردکدن صکره پارسه و آندن لوندره‌یه کیدوب بر مدت اوراده قالمشدر

مدحت پاشانك صدارتدن انفصالیله تبعیدی خبری پترسبورغه واصل اولدیغنی متعاقب روسیه دولتی جنرال اینیاتیفی مأموریت مخصوصه ایله لوندره‌یه کوندروب بلغارستان مسئله‌سی حقنده دعواسنی تجدید ایتمش و باب عالی ایسه بوکا قطعیاً اهمیت ویرمیه‌رك مدحت پاشا طرفندن وقوعبولان تشبثاتك بر طاقمنی الغا ایله ازجمله یوقاروده ذکر اولندیغی وجه ایله بلغارستانده بعض شیلرك علی‌العجله تنظیمی ایچون کوندریلن مأمورلری

كيرو آلمش و قره طاغه ويرلمسی متصور اولان اراضی ماده سنده دخی جواب ويرمسيله طبيعی مصالحه حاصل اوله مامش و صربستان ايسه قره طاغك حالنه و روسلرك تجديد دعوا اتدكلرينه باقه رق اولجه اجرا اتديكی مصالحه دن اوده ندامته باشلامشدر

مدحت پاشانك تبدل ناكهانيسی اوزرينه بو احوالك تعاقبی جنرال اينياتيفك مأموريتنجه نقدر تسهيلاتی موجب اولمش ايسه انكليزلرك دخی دولت حقنده اوقدر يأس و اغبرارنی جلب ايلديكندن اينياتيف بوندن استفاده ايله مسئله نك ابتدا قونفرانسده بحثه قونيلان اساسلر اوزرينه قرار ويريلوب بتورلمسنی اصرار اتمش ايسه ده او اراليق درسعادتده مجلس مبعوثان اجتماع ايدرك قانون اساسينك فعلياتندن الك باشلی ومهم بر جهتی ميدانه كلمش وبوراسی انكلتره وكلاسنه اميد ويرمش اولديغندن روسلرك مطالبی لوندره ده بر درجه يه قدر تعديل اولنه رق بر پروتوقول تنظيم اولنمشدركه صورتی بالدفعات اعلان اولنمسيله جمله نك معلومی اولمشدر

اشبو پروتوقولده روسيه دولتنك اكثر مطالب و مستدعياتی حال و زمانك الجاسيله قبول اولنه بيله جك درجه ده تعديل اولنوب فضله اوله رق دولت عليه طرفندن سريعاً روسيه يه بر سفير كوندرلمسی و قره طاغك توسيع اراضيسی ايچون نيقشيكك ترك ايدلمسی كبی تكليفات جديده وار ايسه ده بونلرده قابل الاجرا اولديغندن بونلرله شو داهيۀ عظيمه نك اوكی آلنوب بتورلمسی مأمول ومنتظر ايكن پروتوقولك متضمن اولديغی تكليفات درسعادتجه قطعياً رد ايدلمش اولديغندن بالطبع روسيه دولتی اعلان محاربه ايدرك مسئلۀ حربيه ميدانه كلمشدر

بدايت محاربه ده دولت عليه نك سلاح آلتنده قوۀ عسكريه سی بشيوز بيك نفری متجاوز اوله رق لوازم حربيه سی دخی بالنسبه مكمل اولديغی و بوقوتدن بشقه اكثر قضالرده و درسعادتده كوكللو عسكردن تشكل اتمش

طابورلر ایله بر خیلی قوت دخی بولندیغی حالده روسلرك ایلك حمله‌ده طونه نهرندن ورودینی متعاقب روم ایلی عموم قوماندانی بولنان سردار عبدی پاشا قوماندانلقدن و جلوس همایونی متعاقب اصالةً سرعسکر نصب اولنان ردیف پاشـا دخی سرعسکرلکدن عزل اولندقلرندن محاربه‌نك بونلر معرفتیله یاپیلان پیلانلری بوزلمش وطشره‌لرده تشکل اتمش اولان کوکللو عسـکر طابورلری لغو اولنمش و محاربه‌نك شرط اعظمی اقچـه ماده‌سی ایسه‌ده بونك فقدانی و تدارکنك عدم امکانی جهتیله بالضروره قوائم نقدیه تکثیر اولنمقله برابر مدحت پاشـا وقتنده بش میلیون قائمه ایچون تخصیص اولنان قارشولق اقچه دخی بشقه احتیاجه صرف اولنمسیله قوائم متداوله اعتباردن ساقط اوله‌رق سوق اولنان اردولرك احتیاجاتنه کافی اقچه اولمدیغندن طبیعی مظالم و تعدیات و هردرلو سـوء استعمالات ایله اهـالی تنفیر ایدلمش و امور حربیه بر فن مخصوص اولمسـیله عملیـات و اجراآتی مقرر بر ترتیب و پلان اوزرینـه جریان اتمك و امر و قوماندا بر محلدن صادر اولمق الزم و شرط اعظم ایکن ردیف پاشـا و عبدی پاشادن صـکره کلان و بربرینی متعاقب تبدل ایدن سرعسکر و قوماندانلرك هر بری یکدیکرینه مخالف برر مسلك و پلان اتخاذ ایدرك قوماندا ایشنه دخی بیلور بیلمز هرکس قاریشمغه باشلامش اولدیغندن بو احوالك اجتماعی و دها سائر سببلرك انضمامی [١] دشمنك غلبه‌سنه مقدمه اولمشدر بر اراالق جنرال‌غورقونك بیوك بالقانی تجاوزی اوزرینه سلیمان پاشا قومانداسیله یتشمش اولان عسـاکر دولتك زغره طرفلرنده مظفریتی و پلونه‌ده عثمان پاشانك روسـیه‌لولره مقاومتله مکرراً

---

[١] مرحوم مشـارالیهك اوروپادن کوندرمش اولدوغی بر مکتـوب موجب استـفاده اولدوغندن کتابك نهایتنه ذیل ایدیلمشـدر تأسف اولونورکه مرسل‌الیه معلوم اوله‌مامشدر (نومرو ٦)

وقوعه کلان غالبیت و موفقیتی هرکسه امید ویرمش ایسه‌ده اوامر و قوماندا خصوصنده اولان تعدد و اختلاف ارا سیئه‌سی اوله‌رق سلیمان پاشا شبقه استحکاماتی ایشیله عظیم مشکلاته اوغرادیغی کبی پلونه‌ده متحصن اولان عثمان پاشا دخی هرنقدر روسلره دفعات ایله غلبه ایتمش ایسه‌ده روسلر کلیتلو عسکر ترتیب ایتمش و ایمپراطور بالذات اورایه کلمش اولدیغی حالده پلونه اوزرینه سوق اولنان روس عسکرینك اوچ بش کره و دها زیاده بوزلمسیله روسیه دولتنك بو ایشدن چکلمسی و ایمپراطورك قالقوب کیتمسی متصور اولمیوب بالعکس هر تصورتله اولور ایسه اولسون موقع و حاله موافق تدابیر ایله قوتی صرف ایدرك پلونه‌یه غلبه ایده‌جکنه ارباب فن و معلومات طرفندن حکم اولنمشیدی

مدحت پاشا اسپانیادن عودتی کوننده برو پارس و لوندره‌ده بولنه‌رق اکرچه بر ارالق افکار عامه دولت علیه‌یه مائل و مساعد بر حالده کورنمش ایسه‌ده پروتوقولده تکلیف اولندیغی وجهله دولت علیه طرفندن روسیه‌یه بر سفیر ارسالیله مطالب واقعه‌نك بر قاتدها تخفیف و تعدیلی و مسئله‌نك بتورلمسی مأمول قوی ایکن قبول ایدلمیه‌رك رد ایدلسندن و مؤخراً اعلان حرب اولندیغنك اوزرینه یولسز و قاعده‌سز اجراآت ایله ظهوره کلان احوال نامرضیه‌دن انکلتره وکلاسی متأسف اولدقلرینه بناءً انکلیز دولتی طرفندن دولت علیه حقنده بر کونا معاونت و مظاهرت امیدی قالمامش اولدیغی کبی فرانسزلرده دخی ذاتاً بویله بر میل و استعداد اولمدیغندن و مدحت پاشا ایسه احوال حربیه‌دن وطن و ملتنه عائد اوله‌جق مصائب و فلاکتی ملاحظه ایله پك زیاده مضطرب و متألم اولدیغندن دولت و وطن ایچون حال و استطاعتی درجه‌سنده بر خدمته مقتدر اوله‌بیلمك امیدی ایله المانیا طرفنه کیتمکلکی قورمش و اکرچه کندوسی اوروپایه وصول ایله برابر امور دولتده مسبوق و معلوم اولان خدماتی تقدیراً انکلتره و فرانسه‌ده پك

زیاده مظهر حرمت و رعایت اولدیغی کبی المانیا و اوستریا طرفنده دخی حسن تلقی بوله‌جغنده شبهه یوغیسه‌ده منفیلك حال و صفتی امور دولت ایچون صورت رسمیه‌ده تشبثاته مانع بولنمش اولمغله بونیت وعزیمتك بیانیله برابر هیچ اولمز ایسه موقتاً قید نفیدن اخراجیله اندن کلان خدمت و غیرتی ایفا اتمك ایچون بر مأذونیت رسمیه اعطاسی رجاسنی متضمن مابین همایونه بر تلغراف کوندرمش [۱] و همان ویانه‌یه متوجهاً حرکت اتمشیدی اثنای راهده واقع استرازبورغده مابین همایون باش کاتبی امضاسیله مشارالیهك آلدیغی جوابنامهٔ تلغرافیده ملاحظات و تصمیماتنك ویانه سفارتی شفره‌سیله تفصیلاً یازلمسی اراده بیورلمش و بوندن وعد قبول استبشار ایدلمش اولمغین ویانه‌یه وصولنده خارجیه ناظری قونت اندراشی ایله ملاقات ایتدکدنصکره مسئلهٔ حاضره حقنده اوروپانك افکارینه واوستریانك بوسنه وهرسك حقنده اولان منویاتنه دائر معلوماتی شفره‌لی تلغراف ایله مابین همایونه وتفصیلاتنی مکتوب ایله مقام صدارته اشعار ایله برابر چونکه مدحت پاشانك انکلتره و فرانسه‌دن قالقوب ویانه‌یه کلمسی مجارستانك روسیه علیهنه استعمال ولهستاندن دخی برمعاونت معنویه

[۱] ویانه‌دن چکیلان بر تلغراف صورتی :

لونده‌ده اقامتم اثناسنده بتون قدرت عاجزانه‌می خصوصات دولتك منافعی وحکومت متبوعه‌مك شان وحیثیتی ایله متناسب برصلحك عقدی خصوصنده چالشدم وبوبابده بعض نتایج حسنه‌یه موفقیتمدن طولایی مفتخرم شمدی ویانه‌ده بولندیغم جهتله عینی خط حرکتی تعقیب اتمك ارزو ایدییورم تشبثات واجرا آتمك تصویب عالئ جناب پادشاهی‌یه مقارن بولنمسی بالطبع لازم اولمغله بوبابده ذات حضرت پادشاهینك امل سنیه‌لری وحکومتك تعقیب ایتدیکی خط حرکتك عاجزلرنجه از چوق معلومیتی وصول امنیه‌مه خادم بوله‌جغندن تبلیغنی ارزو ایدر وبولندیغمز بحران اداره‌ایچنده تودیع اولنه‌جق هروظیفه‌نك وسع واقتدارم داخلنده ایفاسنی مع الافتخار قبولده مجبور اولدیغمی عرض ایدرم

مدحت

استحصال اولنه‌بیلمسی حقنده بعض ذواتدن الدیغی وعده مستند اولدیغنه واکرچه اوستریا دولتی بولندیغی حال بیطرفی یی محافظه ایله برابر چوقدنبرو افکار ونیاتنه ادخال اتمش اولدیغی بوسنه وهرسك قطعه‌لرینك استیلاسنه بو مسئله‌دن برممسك ومخرج آرادیغی جهتله دولت مشارالیهادن جزئی وکلی برمعاونت مأمولنه محل یوغیسه‌ده محاربه‌ده روسلرك غلبه‌سیله بلغارستان وصربستان دولت علیه اداره‌سندن چیقه‌رق اسلاو ملتی میدان الدیغی تقدیرده بونك اك برنجی مضرتی مجارستانه طوقنه‌جق اولمسندن ومجارلرك ذاتاً روسیه‌یه خصومتلری بولنمسندن ناشی حاضر روسیه اردوسنك ایمپراطوریله برابر طونه‌نك برو طرفنده و پلونه استحکاماتی قارشوسنده مشغولیتی بر فرصت عد اولنه‌رق مجارستان عسکری افلاق طوپراغنه دخول ایله هیچ اولمز ایسه روسیه اردوسنه امداد ایچون کله‌جك عسکری اشغال ایده‌جك اولور ایسه روسلر البته طونه‌نك برو طرفنده قاله‌میه‌رق بزم ایچون پك بیوك منفعتی موجب اوله‌جغنه بناءً مدحت پاشا بوکا دائر اولجه الدیغی وعد اوزره مجارستان ولهستان رؤساسندن لازم اولان ذوات ایله محرمانه برلشه‌رك بوترتیبات وتصمیمات اوزرینه مذاکره ایدلمش وفعلیاتی ایچون درسعادتدن جواب ورودینه یکرمی کون‌قدر انتظار اولنمش ایسه‌ده لاونعم برجواب ظهور اتمدیکندن و او ارالق روسلر طرفندن طوتلبن معرفتیله پلونه‌نك تضیيقاتنه مباشرت اولنه‌رق اندن صکره امید دخی منقطع اولدیغندن مدحت پاشا مأیوساً ومتأسفاً ناپولی یه عودت ایدرك بر مدت اوراده قالمشدر

اراسی پك از وقت کچه‌رك پلونه‌نك ضبطی و عثمان پاشا ایله عسکرك اسارتی خبری کلسیله روسلرك استانبوله‌قدر کله‌جکنه هرکس حکم ایتدیکندن و انکلیزلرك احوال ونیاتی اولدن معلوم ایسه‌ده شو حاله کوره انلرك

اس‌الحركاتی دخی دکشمك طبیعی ایدوكندن [١] مدحت پاشا علی‌العجله ناپولیدن قالقوب لوندره‌یه كیتمشدر

بوندن صکره روسلرك درسعادته قدر توجهله كلدكلرینك و انكلیز دونماسنك نصورتله بوغازی كچوب استانبوله كیردیكنك و ایاستفنوس معاهده‌سنك وسائر جریان ایدن وقوعاتك تفصیلاتی صرف احوال تاریخیه‌دن اوله‌رق بونلر عصرمز ارباب قلمنك ضبط اتمش اولدقلری وقایع حربیه‌ده بالاطراف مذكور اولدیغنه بناءً و تفصیلاتی آنلره حواله قلنه‌رق بوراده تفصیلندن صرف قلم اولنمشدر

مسئله‌ٔ حربیه‌نك مصالحه‌سنه‌دائر یاپیلان ایاستفنوس‌معاهده سنك تعدیلی ایچون برلینده برقونغره‌نك تشکل‌ایده‌جکی حوادثیله برابر اشبوقونغره‌ده موضوع بحث اولنه‌جق مسائلك اکثریسنی وبلغارستانك شکل وهیئت جدیده‌سی حقنده اولان ترتیباتی لوندره‌ده مدحت پاشا خبر آله‌رق کندوسنك بولندیغی حال ایچنده فعلاً برشی یاپمق اقتدارندن خارج اولمغله‌برابر هیچ اولمز ایسه وطن ایچون شو صره‌ده الندن كلان بر خدمتی ایفا اتمکله متسلی اولمق اوزره طونه‌ولایتنك احوال جغرافیاسنی وسلستره و هزارغراد و شمنی وعثمان‌پازاری کبی قضالراهالیسنك قسم‌کلیسی اهل‌اسلام اولدیغی‌جهتله بونلرك بلغارستان‌حدودی‌خارجنده قالمسی‌لزومنی و بومباحثه‌یه مقدمه اوله‌رق دولت عثمانیه‌نك بدایت ظهورندنبرو سلاطین عثمانیه‌نك‌خرستیان‌تبعه حقنده مصروف ومبذول اولان عنایات جلیله‌سنی وروسیه دولتنك‌حق‌وانصافدن‌خارج‌وقوعه‌كلان معاملاتی‌تفصیلاتنی‌متضمن بر رساله‌یازوب عمومه معلومات‌اولمق اوزره فرانسزجه وانکلیزجه بشبیك

---

[١] بوصره‌ده مشیخته کوندردیکی مکتوب فوق‌العاده مهم اولدیغی ایچون کتابك نهایتنه ذیل ایدلمشدر (نومرو ٧)

قدر نسخ مطبوعه‌سنی اوروپاده نشر اتمش وبرصورتنی دخی قونغره‌یه عزیمتدن اول رئیس وکلا بیقونسفیلده ویرمشدر

مدحت پاشا اوروپایه عزیمتندنبرو بر سنه مدت هرطرفی طولاشوب کزمش و انکلیزلر طرفندن پك زیاده مظهر حرمت واکرام اولدیغی جهتله الك صکره اوراده اقامتی ترجیح یدرك قالمش ایسه‌ده [١] مدت مدیده عیال و اولادندن مهجور اولدیغنه بناءً مجرد بونلره ملاقی اولمق آرزوسیله مضطرب اولدیغی وشهر اغستوسده مدعواً دوق ده‌سادیرلاندینك اسقوچیاده واقع صیفیه‌سنده بولندیغی حالده طرف شاهانه‌دن مظهر عفو اوله‌رق [٢] اولبابده مابین همایوندن کلوب لوندره سفیری موسوروس پاشا معرفتیله کندویه تبلیغ اولنان تلغرافنامهٔ عالیده مشارالیهك شمدیلك فاملیاسیله برابر کرید جزیره‌سنده اقامتنه ارادهٔ سنیه متعلق بیوریله‌رق رفاه واستراحتی ایچون شهریه ایکیوز لیرا معاش تخصیص و مصارف سفریه اولمق اوزره بشقه‌جه بیك لیرا خرجراه دخی احسان بیورلدیغی تبشیر قلنمش اولدیغی کبی عائله‌سنك دخی واپور مخصوص ایله کریده کوندرلمك اوزره اولدیغی [٣] و بونلره دخی اللی

---

[١] سلطان عبد الحمید افکار عمومیه‌نك مدحت پاشایه متمایل ومنجذب اولدوغنی خوش کوره‌مدیکندن استانبول مطبوعاتی واسطه‌سیله مشار الیه علیهنده نشریاتده قصور اتمیوردی بوندن خبردار ولان مدحت پاشا تشریفات ناظری کامل بکه کتابك ذیلنده ٨ نومرولی مکتوبی کوندرمشدر

[٢] سلطان عبدالحمید مدحت پاشانك اوروپاده تمدیداقامتنی آرزو اتمه‌دیکندن داخله کلمه‌سی ایچون تشریفات ناظری کامل بکی بالتوسیط میر مومی‌الیه ایله جریان ایدن متعدد مخابره‌لری کتابك ذیلنده ٩ نومروده درج اولونمشدر

[٣] مابین باش کاتبنك بو بابده ایکی قطعه تلغرافی کتابه ١٠ نومرو ایله ذیل ایدلمشدر

بیك غروش عطیهٔ شاهانه احسان بیورلدیغی اکلاشلمش اولمغله مدحت پاشا بو احسان پادشاهینك ایفای وجیبهٔ تشکریله برابر قالقوب طقسان بش سنه‌سی شوالنك برنجی کونی حانیه‌یه کلمش و متعاقباً مخصوص واپور ایله فاملیاسی خلقی دخی واصل اولمش اولمغله حانیه خارجنده برخانه تدارك ایدرك مستریحاً ومتشکراً اقامت اتمکده ایدی بو آره‌لق مابین همایوندن برتلغرافنامه ظهور ایدوب مآل عالیسنده کندوسندن تأمینات آلمق ایچون طرف شاهانه‌دن برمأمور کوندرلمك اوزره اولدیغی محرر اولوب مدحت پاشانك ایسه تأمینات اعطاسنه محتاج برحالیو حضور و راحتدن بشقه براملی اولمدیغنه نظراً شو اشعارده بریاکلشلق وارایسه‌ده حقیقتی حل ایدیله‌مدیکندن موعود اولان مأمورك ورودینه ترقب و انتظار ایلمکده ایکن برآز صکره‌جه یمنی کریده وصولندن ایکی آی مرورنده عهده‌سنه سوریه ولایتی توجیه بیورلمشدر

مدحت پاشانك سوریه والیلکی

مدحت پاشا هیچ برخدمت ومأموریت آرزوسنده اولمیوب جسماً وفکراً یورلمش وسنی شیخوخته وارمش اولدیغندن بقیهٔ عمرینی راحت کچورمك اوزره بو مأموریتدن عفوی استدعاسنی تصمیم اتمش ایسه‌ده اولوقت مقام صدارتده بولنان صفوت پاشانك اشعارات مخصوصه‌سنه کوره بو مأموریت بالالتزام قریحهٔ پادشاهیدن صادر اولوب التفات و عنایت پادشاهی‌یه دلیل اولمق اوزره مخصوص واپور دخی ارسال بیورلمش اولمغله مدحت پاشا اعتذاردن تأدب ایله برموجب ارادهٔ سنیه همان سوریه‌یه عزیمت اتمشدر

مدحت پاشانك مقدما طونه‌ده و بغدادده مصروف اولان مساعیسی درجه‌سنده سوریه‌ده دخی چالشمقلغه جسماً و حالاً و مصلحةً تحملی

قالمامش ایسەده هم جنسنك و وطن و ملتنك خیر و منفعتنه چالشمق و چالشدیغنك اثارینی کوسترمك ایله متلذذ اولان بر آدمك قرق سنه متمادیاً بو یولده مشاغل ایله حاصل ایلدیکی الفت عادتا بر مرض و علت اولەرق تعدیل و تخفیفی ید اختیارده اولمدیغندن سوریه ولایتنك هردرلو اثاره قابلیتی و اهالیسنك فوق‌العاده استعداد و ذکاوتی مدحت پاشانك غیرت مألوفه‌سنی تهییج و تجدید ایدرك اوراجه دخی بر طاقم اثار نافعه‌یه تشبث اتمشدر [١]

سوریه‌جه اك برنجی درجه‌ده نظر تعجب و تأسفه اصابت ایدن شی بعض مملکتلرده بولنان علمای دینیه‌دن ماعدا عموماً اهل اسلامك بر حال جهالتده قالمش اولمسی کیفیتی اولوب بونك سببی دخی مصر و برّالشام طرفلرنده دول غربیه‌نك پولتیقه‌جه نظریاتی و تجارتجه مناسبات و معاملاتی تزاید اتدکجه اوروپا اهالیسنك سرمایه‌سی و دولتلرینك اعانهٔ مادیه ومعنویه‌سی ایله هرمملکتده متعدد مکتبلر یاپیلەرق و بونلر کیت کیت تکثر ایدرك اهالیٔ غیر مسلمه اطفالی بو مکتبلرده تحصیل علوم و فنون اتمکده و حتی یالکز بیروت مکاتب و مدارسنده ذکور و اناث اون بیك نفوسدن زیاده طلبه و اطفال بولنوب سائر یرلرده و جبل لبنان و درز و جبل نصیری کبی یرلرده تأسیس اولنان فرانسز و انکلیز و امریقان مکتبلرنده دخی بوکا مقیس کلیتلو طلبه‌نك اجتماعیله اهالیٔ غیر مسلمه‌نك فنون و ادبیاتجه تحصیلات و مکتسباتی کوندن کونه ترقی ایلمکده اولدیغی و سکنهٔ ولایتك یوزده سکسانی اسلام بولندیغی حالده بعض قصبه‌لرده مقدمجه احداث اولنمش اولان برر رشدیه مکتبندن بشقه مکتب و مدرسه و خصوصیله صبیان ایچون منتظم مکتب ابتدائیه اولمیوب اکثر اطفال و صبیانه اجزای قرآنیه‌نك چارشولرده و اصناف دکانلرنده اوقوتدیرلدیغی

[١] سوریه اصلاحاتنه عائد ایکی مهم لایحه‌سی ذیل ایدلمشدر. (نومرو ١١)

كورلمسيله اطفال مسلمينك بوحال واصول اقتضاسنجه طبيعى تحصيل علومدن
محروم قالمسى مادەسيدر

بنابرين بو حالك اصلاحى هرشيئه تقديم ايله بو ماده ايچون ابتدا
جمعيت خيريه ناميله علمادن و ارباب حميتدن انتخاب اولنان بعض ذواتدن
مركب بر جمعيت تشكيل اولندقدنصكره مدحت پاشانك بالذات اقداميله
هركسدن اعانه صورتيله سنوى برر مقدار اقچه تخصيص ايتديريلەرك
متروك و معطل اولان بعض جوامع و مدارس مكتب ابتدائيه اتخاذ
اولنمق و هرمكتبده يوز يوز اللى نفردن ايكى يوز نفره قدر صبيان بولنمق
و بونلر تعيين اولنان موظف معلملر معرفتيله اصول جديده اوزره تعليم
و تدريس ايدلمك و بش التى ياشندن صكره مكتبه كتميان چوجقلرك
وليلرى جزاى نقدى ايله محكوم اولمق اوزره برتعليمات ياپلمش و مصرفى
ايچون بدايت امرده اهاليدن و بعض اوقاف وارداتندن تدارك اولنان
قارشولغك مقدار سنويسى يوز بيك غروشى كچمش اولديغندن اطفال
ذكور ايچون بشقه و اناث ايچون بشقه اولەرق ايلك سنەسى اون بش
مكتب قدر اچلمش و بونلردن هربرينك يوز اللیشر و ايكيشر يوز موجود
شاكردى اولديغى كبى جمعيت خيريەنك همت و اقداميله ايرتسى سنه كرك
اطفالك و كرك مكاتبك عددى تكثر اتمشدر

شام شريفده تأسيس اولنان شو اصولك سنجاق و قضالرده و صرەسيله
بيوجك قريەلرده دخى تعميم و اجراسنه تشبث اولنديغنك اوزرينه
بيروت اهاليسندن و ارباب حميتدن بر طاقم ذوات بويله بر فرصت
و وسيلەيه مترصد اولملريله اوراجه دخى بينلرنده مقاصد خيريه ناميله بر
جمعيت تشكل ايدرك طرابلس و صيدا و عكا اهاليسى دخى بونلره پيرو اولەرق
حاصلى جميع قضالر بوخصوصده و اعانه مادەسنده يكديكرينه رقابت
و مسابقهٔ غيرت اتملريله هر قصبەده اوچر بشردن سكز اونر عدده

قدر مكاتب جديده وجوده كلمش و شـام مكتبلرندن صـكره بيروت و طرابلس و صيدا مكتبلرى امثـالندن زياده ترقى ايدرك خصـوصيله طرابلسـده حميت وطنيه صاحبى اولان ذواتك كثرتى جهتيله اورانك مكتبلرى ايلك حملەده سكز عدده بالغ اولوب اناث مكتبى دخى بر منتظم حالده تأسيس اولندقدن بشـقه قز مكتبنه اوروپا اصـولى اوزره تعليم صنعت ايلك ايچون مخصوص معلمه جلب اولنەرق و فرانسزجه معلملر تداركيله لسـان ايچون دخى ايروجه بر مكتب ياپيلەرق بوتأسيسات ايله اوراسى امثالنه تفوق ايلمشدر

مقدما طونەولايتى اجراآتنه اقتفاءً شامشريفده دخى بر اصلاحخانه ياپلمش ايسەده ترتيباتى و اداره ايدەجك وارداتى قاعدهٔ موضوعەسنه توفيق اولنمامش اولديغنـدن از وقتده لغو ومحو اولمش اولمغله بودفعه يكيدن براصلاحخانه تأسيس اولنەرق نظامنه توفيقاً مسلم وغير مسلم فقرا ايتامى اولمق اوزره ايكى يوز قدر اطفال جمع ايدلمش و بونلرك ادارهٔ مصارفيچون شورادنبورادن و برطاقم اوقاف مندرسه وارداتندن واعانه اقچەسندن سنوى ايكى بيك ليرا قدر ايراد تدارك ايدلمش و اطفالك تعليم و تربيەسى و حرف و صنايع مادەسنده اصول تحصيليەسى و سـائرەسى امثالى وجهله تنظيم قلنمشدر

طرابلس شام مملكتى سوريەنك اك لطيف ممالكندن بريسى اولوب اهاليسى دخى اصحاب غيرت وحميتدن اولديغنه و بونكله برابر بغداد تيمور يولى ايچون بحر سـفيد سواحلنده مبدأ طريق اولمغه صـالح و مناسب طرابلسدن بشـقه نقطه اولمديغنـه بناءً محل مذكورك عمارت و اهميتى هر صورتله اعتنايه شايان بولنمش و سوريەنك مقدما فرانسز قومپانيەسى معرفتيله ياپيلان بيروت جادەسندن ماعدا هيچ بر جهتنده عربه ايشلمكه قابل طريق اولمديغندن مدحت پاشا ابتدا شامدن حلب جادەسى اوزرنده

قطیفه‌یه قدر سکز ساعتلك بر شوسه طریقك طونه ولایتنده طوتیلان اصول اوزره و اهالی معرفتیله انشاسنه باشلامش اولدیغی کبی طرابلسك دخی معموریتی تزیید و معاملاتی تسهیل اولنمق ایچون اورادن حمصه قدر یکرمی ساعتلك طریقك کذلك اصول مذکوره اوزره انشاسنه مباشرتله سنه اخرنده جمله‌سی تکمیل اولمش اولدیغندن یولك افتتاحی ایچون مدحت پاشا حمایه و اورادن حمص طریقیله طرابلسه کندو عربه‌سیله کیتمش و اندن صکره نقصانلری اکمال اولنه‌رق او طرفده بر عربه جاده‌سی وجوده کلمش و صیدا قصبه‌سندن دخی شام شریفه منتهی اولمق اوزره بر شوسه طریقه مباشرت اولنه‌رق صیدا جهتندن ایچه محللری انشا قلنمشدر .

طرابلس قصبه‌سی ساحلدن اوچ چاریك مسافه ایچرده اولوب تجارت بحریه ایله مألوف اولان اهالینك برقسمی ساحل بحرده مینه دنیلان و بشقه‌جه بر قصبه هیئتنده اولان محلده اقامت ایتمکده ایسه‌ده تجاردن بر طاقمنك مسکن و خانه‌لری نفس طرابلسده و حکومت محلی و چارشو و جوامع و مکاتب و سائر عماراته متعلق شیلرك جمله‌سی اوراده اولمسیله قصبه ایله اسکله بیننده معاملات و مواردات هیچ بران اکسك اولمدیغندن درت کیلومترو طولدن عبارت اولان بو مسافه اوزرینه بر ترامووای خطی وضع اولنور ایسه اسکله‌دن قصبه‌یه و قصبه‌دن اسکله‌یه انسان و اشیا نقلی تسهیل ایدرك مقدمجه بغداد ایله کاظمیه قصبه‌سی اراسنده یاپیلان ترامووای خطی کبی هم سکنهٔ مملکت وهمده طریقی انشا ایده‌جك شرکت حقنده منافعی موجب اوله‌جغی و بونك کافهٔ لوازمی داخل اوله‌رق ایکی یوزبیك فرانق مصرفله وجوده کله‌جکی اکلاشلمش اولمغله مدحت پاشا بالذات طرابلسده اولدیغی حالده بهر حصه‌سی یوز فرانغه اولمق اوزره ایکی‌بیك حصه اچیلوب جمله‌سی اهالیدن و سائره‌دن ظهور ایدن طالبلرینه

آز وقتده صاتیله‌رق اقچه‌سی النمش و شرکتك تشکیلنه دائر اقتضا ایدن امر عالیسی استحصال قلنمش اولدیغی کبی ترامواینك تیمورلری وعربه‌لری و ادوات سائره‌سی دخی انکلتره‌دن جلب و محللرینه وضع اولنه‌رق و مأمورلری و سائر مالزمه‌لری یاپیلوب تنظیم قلنه‌رق حاصلی شرکتك تأسیس و تشکیلنه مباشرتدن بر سنه کچمکسزین طریق مذکور کافهٔ لوازمیله تکمیل اولوب ایشلمکه باشلامش و یومیه حاصلاتنه قیاساً منافعی اکلاشلمش اولدیغندن درحال حصه‌لرك قیمتی یوزده یکرمی قدر ترقی اتمشدر

شهر و قصبات داخلنده اولان سوقاقلرك توسیعات و تنظیماتی ایشی دوائر بلدیه‌یه عائد اموردن ایسه‌ده بزم مملکتلرده اولان دوائر بلدیه حال و صفت و اقتدارجه مطلوب اولان درجه‌یه وارمدیغی جهتله والینك بالذات رأی و همتی اولمدقجه باشلیجه بر شیك یاپلمسی قابل اولمدیغنه و شام شریفده بیوك چارشو داخلنده محترق اولان و بر قاچ یوز دکانی حاوی بولنان بزوریه چارشوسی شامك الك معتبر محللرندن اولدیغی حالده اصحابی دکانلرینی ینه هیئت قدیمه‌سی اوزره انشا اتمك ایچون اصرار اتملرینه بناءً مدحت پاشا بو ایشه بالذات اقدام و نظارت ایدرك و اصحابنك رضاسنه باقلمیه‌رق حریق محلندن خط مستقیم اوزره بر جاده ترك اولندقدن صکره طرفینه اصحابی طرفندن کارکیر دکانلر یاپلقله بر منتظم چارشو حاصل اولمش و بو حسن انتظام ثمره‌سی اوله‌رق اوراده اولان املاکك قیمتی اوچ درت قات تضاعف و ترقی اتمکله فوائد ومحسناتنی هرکس اکلامش اولوب فقط چارشونك ایچنده و تا اورته‌سنده برقسمی بو وجهله استقامت و منتظم برشکل و هیئتده اولدیغی حالده ایکی اوجنك یعنی مبدأ و منتهاسنده اولان سوقاقلرك غایت طار و معوج قالمسی لایق و مناسب اولمیه‌جغندن و طریق مذکور ایسه پك زیاده ایشلك بر جاده

بولنديغندن شامك مشهور اولان درويشيه جاده‌سندن بزوريه چارشوسی استقامتيله تا باب طومه‌يه قدر درت كيلومترو مسافه‌ده و خط مستقيمده بر جاده حاصل اولمق اوزره خريطه‌لری تنظيم ايله ايشه باشلانيلوب يولك درويشيه جهتنده اولان قسمنه اصابت ايدن حمام و خان و دكان كبی املاك و سائره دائرهٔ بلديه حسابنه بالمبايعه هدم اولندقدن صكره اچيلان سوقاغك ايكی طرفنه كارگير دكانلر انشاسنه باشلانمش و بو وجهله درويشيه جاده‌سندن بزوريه چارشوسنك اوته‌كی اوجنه قدر مستقيم وكسديرمه بر جاده حاصل اوله‌رق اندن اوته‌سنك يعنی باب طومه‌يه قدر اولان قطعه‌نك تنظيمی دخی برودەکی قطعه‌نك اكمالنه تعليق اولنمش و بيروت قصبه‌سنده اچيلان رأس بيروت جاده‌سی دخی مدحت پاشانك جملهٔ اجرا آتندن بولنمشدر

مدحت پاشانك سوريه‌ده براقديغی آثار نافعه‌دن بريده عكا قلعه‌سی زندانی دنيلان محبسك لغوی كيفيتی اولوب اشبو حبسخانه متانت و مضبوطيتيله متعارف اولان عكا قلعه‌سی داخلنده اولمسيله ارباب جرم و جنايت ايچون مركز حبسخانه‌لری اتخاذ اولنان محللردن بريسی اولديغندن سوريه وحلب و ازمير و اطنه و قونيه ولايتلرندن و اطه‌لردن و درسعادتدن اورايه كوندريلان مجرمينك اردی اراسی كسلميه‌رك ورود ايتديكی حالده موجودينك عددی درتيوز نفری كچميوب صاغلم چيقمش اولانلری دخی پك نادر وقوعبولديغنه و بونك سببی ايسه محبس مذكور جزار احمد پاشا زماننده مجرمينی اتلاف ايچون قلعه‌بدنلری آلتنده و رطوبت ايچنده قطعا هوا و ضيا اولميان و زندان دنيلان محلك حال و موقعی اولوب اوراسی نصلسه حبسخانهٔ عمومی اتخاذ قلنمش ايسه‌ده ايچنده اولان محبوسينك بو يولده اتلافنی تجويز ايتمك هم انسانيته وهمده قاعدهٔ معدلت دولته مغاير اولديغندن و طرابلس قصبه‌سی خارجنده واقع

طرابلس قلعه‌سی مرتفع و هوادار بر موقعده و بناسی متین و مضبوط اولمسیله اوچیوك غروش قدر اقچه صرفیله حبسخانهٔ عمومی اتخاذی قابل ایدوکندن بوصورتك اجراسی مدحت پاشا طرفندن بالتنسیب باب عالی‌یه بیلدیریله‌رك اولبابده ویریلان رخصت اوزرینه قلعهٔ مذکوره تنظیم ایله عکا زندانندهکی محبوسین طاقیله اورایه نقل ایدیله‌رك تلفدن قورتارلمش و شامده اولان محبس دخی عکا محبسنك ایکنجی درجه‌سنده و اویغونسز بر حالده اولمسیله او دخی قالدیریلوب شام قلعه‌سی درونندە یاپیلان محله نقل ایدلمشدر

بو ایشلرك آراسنده مابین همایوندن مدحت پاشایه بر تلغرافنامهٔ عالی کلوب [١] مألنده مصردن انفصال ایله اوروپایه‌کیتمش اولان خدیو سابق اسماعیل پاشا اوغلی درسعادته کوندروب فاملیاسیله استانبولده اقامته رخصت استدعا اتمش ایسه‌ده مشارالیهك درسعادته کلمك ایستمسی فساد نیتنه مبنی اولدیغندن بو ایش ایچون حضور شاهانه‌ده منعقد اولان مجلس عمومیده بو استدعانك ردینه اتفاق‌آرا ایله قرار ویرلمش اولدیغی مثللو کیفیتك بر کره‌ده صدر معزوللری اولان وکلای دولتدن سؤالی مجلس مذکورك قراری ایجابندن اولمسیله مدحت پاشانك دخی بو بابده اولان رأی و ملاحظه‌سنی یازمسی اراده بیورلمش و بونکله برابر مجلس مذکورك قراری خارجنده بر دیه‌جکی وار ایسه ممهور کاغدله بیان ایلمسی دخی علاوه قلنمشدر بونك جوابنده مرضیٔ عالی‌یه موافق اولمق ایچون مجلس مذکور قرارینك اصابتنی تصدیق اتمك قولای ایسه‌ده اسماعیل پاشا پادشاهك صادر اولان امرینه بلا تردد انقیاد ایله همان مصردن چیقمش و حرم و جواریسی و سائره‌سی اوله‌رق بر چوق نسوان ایله برابر ایتالیایه کیتمش و حالبوکه اسلامدن طائفهٔ نسانك اصول و مراسم

[١] مذکور تلغراف ذیلده مندرجدر (نومرو ١٢)

دینیه‌سنی محافظه ایدرك اوروپاده قالوب یشامسی امکانسز اولوب اسماعیل پاشایه اسناد اولنان نیت فاسده ایسه بر ظن و شبهه‌دن عبارت بولنمش اولمغله شو حالده مشارالیهك اوروپاده قالمسنی ترویج اتمك ذات شاهانه حقنده تعریضاتی جلب و دعوت ایده‌جکندن اشتباه اولمدیغندن مدحت پاشا مسلك قدیمی وجهله استقامت مصلحت اوزرینه ملتزمی اولان رأی و فکره اتباع ایله یازدیغی جوابده ملاحظهٔ مسروده‌نك بیانیله برابر اسماعیل پاشانك بالفرض و التقدیر مغایر رضای عالی‌یه برسؤ فکر و نیتی ملحوظ اولسه بیله دولتك قوت و قدرتنه کوره بوکا میدان ویرلمامك و هر صورتله تحت نظر اداره‌ده بولندیرمق ممکن ایکن وجودندن توقی و اجتناب ایدلمسی عجزه محمول اوله‌رق بو ایسه علو قدر و شان پادشاهی‌یه موافق اولمیه‌جغنی بیان قلنمشیدی مدحت پاشانك شوجوابی نصل نیت خالصه ایله یازلمش و نه درجه موافق حال و مصلحت بولنمش اولدیغی معلوم ایکن مطلوبك مخالفی اولمسیله اغبرار شاهانه‌یی مستلزم اولدیغندن بشقه حقنده بعض شبهه‌یی دخی داعی اولمشدر

هر نه ایسه مدحت پاشا سوریه‌ده بر طرفدن مصالح ولایتله و بر طرفدن اعماره متعلق تأسیسات و اصلاحات ایله مشغول اولدیغی حالده درسعادتجه بر طاقم تبدلات و انقلابات و قوعه کلوب محمود جلال‌الدین پاشا درسعادتدن تبعید ایچون طرابلس غرب والیسی اولمش و بیوك رشدی پاشا مغنیسایه و شیخ‌الاسلام اسبق حسن افندی حجازه نفی اولنوب قاضیعسکرلردن قاصم ملا کوتاهیه و امین افندی قونیه و حسن افندی زاده حیدر ملا اطنه و سیف‌الدین افندی حلب و شروانی زاده احمد افندی دیاربکر نیابتلریله تبعید قلنمش و شیخ‌الاسلام اسبق خیراه افندی مشیخت حرم شریف مأموریتیله مدینه‌یه کوندرلمش و بونلرك درجهٔ ثانیه و ثالثه‌سنده رجالدن و امرای عسکریه‌دن و مأموریندن بر طاقم

ذوات دخی شورایه بورایه ابعاد اولنمش اولمغله و مجلس مبعوثان ایسه
دها اول صورت قطعیه‌ده طاغیدیلوب قانون اساسینك لغوی مقدماتی
کورنمکه باشلامغله بو انقلابات و اجراآتدن مدحت پاشا حقنده دخی بر
سؤ نظر استدلال اولنمش ایسه‌ده مدحت پاشا درسعادتدن چیقه‌لی اوچ
سنه اولمش و اوروپاده مدت سیاحتنده کندوسنك دولت و مملکتی
حقنده غیرت و خدمتدن بشقه لفظاً و معناً موجب تعریض اوله‌جق
بر حالی وقوع بولمامش و الك صکره پادشاهك احسان بیوردیغی تأمینات
و تلطیفاته مستنداً قالقوب کلمش اولدیغندن بو خصوصده بر کونا سؤ
ظن و شبهه‌یه محل اولمیوب لکن بونکله برابر اکثر وکلانك خصم قدیم
و قویسی اولان محمود ندیم پاشانك سؤ افعال و حرکاتی بتون دنیانك
معلومی اولدیغی کبی ارادهٔ پادشاهی ایله غزته‌جی مدحت افندی‌یه
یازدیریلوب نشر اولنان اس انقلاب نام رساله‌ده دخی بر طاقم مساویسی
تعداد و اعلان قلنمش اولدیغی و کندوسی مدللو جزیره‌سنده بولندیغی
حالده شو صره‌ده مخصوص مأمور ارسالیله مشارالیه درسعادته جلب
و دعوت اولنه‌رق داخلیه نظارتنه و مدحت پاشانك علیهنده چالشان
جودت پاشا عدلیه نظارتنه تعیین اولنوب ینه مدحت پاشانك طونه ولایتنده
ایکن روسجق نیابتندن عزل و طرد ایتدیکی سروری افندی جودت
پاشایه معاون اولمق اوزره محکمهٔ استیناف ریاستنه کتورلمش و ینه بوطاقدن
دلی نصرت پاشا سرای همایونه تقرب ایدرك اعتبار بولمش والحاصل
مدحت پاشانك یقیندن اوزاقدن خصماسی کیملر ایسه اکثریسی بو
جمعیتك اطرافنده طوپلانمش اولمغله بو انموزج عجایباتدن ارباب دقت
و بصیرت زایچهٔ کشف و حسابلرنده درلو نتیجه‌لر استخراج اتمشیدی

یوقاریده حکایه اولندیغی وجهله مقدما اسهام عمومیه فائضلری حقنده
ویریلان قرار بالخاصه ندیم پاشانك جملهٔ سیئاتندن اولدیغی حالده بو دفعه

مشارالیه درسعادته کلور کلمز بو ایشه اولوقت وکلادن بولنان ذواتی تشریك اتمك و اك زیاده مدحت پاشایی کندویه شریك تهمت کوسترمك ایچون بو قراره دائر جمله‌نك مهرلریله یاپیلان مضبطه‌یی و اوراق متفرعه‌سنی باب عالیدن آلوب مدحت افندینك غزته‌سنه درج ایله اعلان اتمش ایسه‌ده ایش بو مضبطه‌ده اولمیوب اصل مسئله‌نك روحی محمود پاشانك اولوقت مابین همایونه تقدیم اتمش اولدیغی تقریرده بو مصلحته دول اجنبیه سفراسنك موافقتلریله قرار ویرلدیکنی یازوب خلاف واقع بویله بر سوز ایله هم پادشاهی و همده وکلایی الداتمش اولمسی قضیه‌سی اولدیغنه وتقریر مذکور ایسه نصلسه نه مشارالیه ونه‌ده غزته‌جی طرفندن دقت اولنمیه‌رق سائر اوراق ایله برابر عیناً طبع و نشر اولنمش ایدوکنه بناءً محمود ندیم پاشا بو ایشده کندویه شریك تهمت ارار ایکن او مقصدی حاصل اولمدیغندن بشقه بر عظیم یالانی ارتکاب اتمش اولدیغنی دخی ینه کندو فعلیله اثبات اتمش و ایشك نه اولدیغنی بیلمیانلر دخی حقیقتی بودفعه لایقیله اکلامش اولدی بناءً علیه بو اعلان ایله محمود پاشانك علیهنه مضرتدن بشقه بر اثر و نتیجه حاصل اوله‌مامش ایسه‌ده شو تشبثاتنه و بعض اطوار و معاملاتنه نظراً مشارالیهك منصب جدیدی قوتیله مدحت پاشا حقنده اولان نیتی میدانه چیقمش و بزم مملکته مخصوص عادتلردن اولدیغی اوزره بر مأمورك شخص و ذاتی علیهنده اجرای غرض ایچون او مأمورك ادارەسنه مودوع اولان امور دولت و مملکتك فدا اولنمسی یك قولای اولوب محمود پاشا ایسه داخلیه نظارتی مناسبتیله جمله و لایاته مرجع اولدیغندن مصالح و لایت حقنده دخی ایقاع ایلدیکی مشکلات ایله سوء نیات و افکارینك اثرلری کورنمکه باشلامش و مدحت پاشا علیهنده اولان و بولنمغه ترغیب اولنان جمعیت اعضاسی دخی ندیم پاشانك افکارینه اتباع اتملریله مدحت پاشا علیهنده درلو اراجیفه منتشر اولمشدر

لكن مدحت پاشا اوچ سنه‌در استانبولده اولمدیغندن مقدما اعلان اولندیغی و جهله دیقتاتور اوله‌جقمش و یاخود جمهوریت تشکیل ایده‌جکمش کبی لقردیلرك حکمی اولمیه‌جغنه مبنی انك یرینه بودفعه دخی سوریه‌یی ضبط ایده‌جکمش و یاخود آیروجه برحکومت مستقله یپاجقمش کبی ارجوفه‌لر احداث اولنمش واو ارالق مکتوبیء ولایت بهـا بکك اصلاحخانه ایچون تنظیم ایدرك بناسنك قپوسی اوزرینه یازدیرمش اولدیغی تاریخك عباره‌سنده مدحت پاشایه داور و خدیو تعبیر ایدلمش اولدیغندن بوندن مدحت پاشانك خدیولك نیتنده و استقلال حکومت ارزوسنده اولدیغی استدلال قلنه‌رق درسعادتده اعلان و اشاعه اولندیغندن بشقه اجنبی غزته‌لرینه دخی یازدیرلمش اولدیغنه و فرنکلر ایسه خدیو کلمه‌سنك اصف و داور کبی وزرا القابندن اولدیغی بیلمیه‌رك مصر والیسی حقنده قوللانلدیغی جهتله بر حکومت ممتازه ویا مخصوصه‌نك اسم مخصوصی ظن اولندیغی مثللو اصلاحخانه قپوسی اوزرینه یازیلان تاریخ دخی مدحت پاشا طرفندن بر اعلان رسمی قیاس ایدلمش و یاخود اویله آکلادلمش ایدوکنه بناءً بوبابده غزته‌لرده بر کولنج صورتده یازلمش و ایشك اصلی اکلاشلنجه‌یه قدر اوروپاده دخی ایجه کمسه‌لره مراق اولمشیدی او ارالق شام تیاترولرندن برنده اهالیدن و مأموریندن مجتمع اولان خلقدن بعضیسی مدحت پاشانك شامده بو وجهله تیاترو و مملکت بغچه‌سی کبی تنزه محللری احداث اتمش اولمسندن طولایی بینلرنده ابراز ممنونیت و تشکر ایدرك یشاسون مدحت پاشا دیدکارینی اوراده موجود اولان و سکر حالنده بولنان بر عسکر ملازمی ایشیدوب یشاسون تعبیری پادشاهه مخصوصدر دیه‌رك و قلینج چکه‌رك بولقردی‌یی تفوه ایدنلری ضرب اتمسی اوزرینه ملازم مومی‌الیه پولیس طرفندن طوتیلوب قشله‌یه تسلیم اولنمش وذاتاً کنوسنك بشقه جهتله دخی قباحتی بولنمش اولدیغندن حبس

ایدلمش اولدیغی حالده اراسی ایکی اوچ کون کچه‌رك درسعادتدن تلغراف ایله کلان امرده ملازم مومی‌الیهك حبسندن طولایی مشیر احمد ایوب پاشا توبیخ و تکدیر اولنمغله برابر ملازم مومی‌الیه لاجل‌المکافات درسعادته استنلمشدر

بوشیلر هرنقدر امور عادیه‌دن کبی کورینور ایسه‌ده بوکبی احوالك بربرینی تعاقب اتمسی و مدحت پاشانك حرکاتنه نظارت اتمك ایچون برچوق مأمورین خفیه کوندرلمسی و برارالق حبسخانه‌ده باقر قابدن اکتساب سمیت اتمش پینر اکلیله متاثراً وفات ایلدیکی ثابت اولان بر خرسز چرکسك کیفیت قتلنی تحقیق اتمك وسیله‌سیله جودت پاشانك مدحت پاشا حقنده برطاقم معاملات نابجایه قلقشمسی درسعادتجه وقوعی ایشیدیلان سوء نیات و تصمیماتك وجودینه دلالت ایدن احوالدن اولمغله مدحت پاشا بو معاملاتدن متأثر ومفتور اولمشیدی

بوحال فتور وضجرت ایچنده فرانسزلر طرفندن دخی برطاقم مشکلات وقوعه کلوب شویله که جبل لبنان ایچون مقدما ویریلان امتیاز اثناسنده فرانسزلرك التماسیله جبله اعانهٔ سنویه اوله‌رق موقتاً برالشام کمرکلرندن تخصیص اولنمش اولان یکرمی بشبیك لیرانك دائمی اوله‌رق اعطاسی هیچ برحق و مجبوریته مستند اولمدیغی جهتله مدحت پاشا برنجی صدارتنده بو اقچه‌یی قطع اتمش اولمسندن طولایی فرانسزلر ناخشنود اولدقلری حالده بو دفعه مدحت پاشانك سوریه‌یه کلوب یوللر ومکتبلر کبی ترقیاته دائر شیلره تشبث اتمسی دخی فرانسزلرك سوریه حقنده معلوم اولان انظار پولتیقیه‌لرینه توافق اتمامش و برارالق جبل متصرفی رستم پاشا درسعادته کیدوب کله‌رك اعلان ایلدیکی حوادثده مدحت پاشانك جبل نظاماتنی و امتیازینی بوزمغه چالشدیغنی اشاعه ایدوب اوده فرانسزلرك افکارینی قارشدیرمش و برمنوال محرر جبله اعانهٔ سنویه اوله‌رق ویرلدیکی

حالده مقدما قطع ایدلمش اولان اقچه‌نك دولت طرفندن ینه ابقاسیله سوریه اموالندن اعطاسی حواله بیورلمش ایسه‌ده مضایقهٔ مالیه جهتیله بالضرور تأدیه‌سنك تأخر اتمسی جبل امورینك سکته‌لنمسی نیتیله غرضه حمل ایدلمش وجبل لبنان داخلنده خواص همایون نامیله املاك میریه‌دن قرق‌اللی بیك لیرا قیمتنده برطاقم اراضی وزیتونلك اولوب بونلر وقتیله نظامات جبل خارجنده و دولت اداره‌سنده براغلمش ایکن ارانلمیه‌رق قالدیغی وبدل ایجار سنویسی اولان درت بیك لیرا قدر اقچه‌نك محل صرفی مجهول اولدیغی جهتله خزینه‌نك شویله بر احتیاجی حالنده بونك ارانلسی و حاضر اولان مشتریلرینه صاتلمسی اولجه مدحت پاشا طرفندن باب عالی‌یه اخطار اولنمسیله بو اخطار منفعت دولته برخدمت عد اولنه‌رق ایجابنه تشبث اولنه‌جق یرده جبل اداره‌سنه مدحت پاشانك بر غرض و خصومتی رنکنده اوله‌رق سفارته خبر ویرلمش و فرانسزلرك حمایه اتمك استدکلری قدس شریف باندیره‌سنی حامل بعض کمیلر حقنده بیروت لیمان رئیسنك درسعادتدن الدیغی امر اوزرینه خلاف عهود اجرا اتمش اولدیغی بر حرکتدن مدحت پاشانك قطعا خبر ومعلوماتی اولمدیغی حالده سفارت طرفندن باب عالی یه واقع اولان شکایته جواباً بو ماده‌یی مدحت پاشانك قصد و غرضه مبنی اجرا ایلدیکی بیلدیرلمش و فرانسز تحمیلرندن برینك خزینه‌دن یوز بیك غروشه اشترا اتمش اولدیغی بر خراب قریه اراضیسندن طولایی اقامه ایلدیکی دعوی اوزرینه جودت پاشا سوریه والیسی ایکن مدعینك حقلی اولدیغی تصدیق اولنه‌رق یدنده‌کی اراضی کندوسنده قالدقدنصکره نابلسده اون بیك لیرادن زیاده قیمتی اولان و اکثریسی اصحابی عهده‌سنده بولنان بر طاقم اراضیٔ جسیمه‌نك مرقومه و یرلمسی قرارلشدیرلمش ایسه‌ده بویله بر فاسد قرارك اجراسنه مدحت پاشا مخالفت اتمسیله اولبابده دخی سفارتك اشتکاسی اوزرینه

ویریلان جوابده مدحت پاشایه دولت امر اتمشیکن اجرا اتمدیکی بیانیله اعتذار قلنمش اولدیغندن بو احوال و اسبابك اجتماعیله فرانسزلر مدحت پاشا حقنده تماميله منفعل و متغیرالافکار اوله‌رق علیهنده آرزو اولنان سوزلری اعلانه یاردم اتمك ایچون بر شکایتچی دخی او طرفدن تدارك ایدلمشدر .

آرتق داخلی وخارجی بوقدر بدخواهانه هجوم اوزرینه طیانوب طورمق ممکن اوله‌میه‌جغندن مدحت‌پاشا استعفایه مجبور اوله‌رق طوغریجه مابین‌همایونه تقدیم ایلدیکی استعفانامه‌سنده حال‌هرم و پیری ایله ایفای مأموریته اقتداری قالمدیغندن برطرفه چکیلوب عیال و اولادیله بقیهٔ عمرینك مستریحاً امرارینه مساعده بیورلمسنی رجا اتمشیدی اکا جواباً مابین همایون باش کاتبی علی‌فؤاد بك امضاسیله کلان تلغرافنامه‌ده شمدی‌یه قدر اکتساب وقوف ومعلومات ایله تمام دولت وملته خدمت ایده‌جك بر سن و اقتدارده بولندیغکز حالده ترك خدمت و مأموریت اتمکز نزدشاهانه‌ده قطعا لایق و مناسب کورلمدیکندن کما کان ایفای امور موکوله‌کزه دوام واقدام بیورمکز مقتضای ارادهٔ سنیه‌دندر دیویازلمش ولساب عذب البیان پادشاهیدن اوله‌رق برچوق التفات و تلطیفات سنیه دخی علاوه قلنمشدر [١]

لکن مدحت پاشا علیهنده هرطرفدن وقوعه کلان مهاجماتك آردی و اراسی کسلمیه‌رك دوام اتدیکی مثللو برارالق انکلتره ایلچیسی موسیو لایردك سیاحت ایچون سوریه‌یه کلمسی دخی هم درسعادتجه نشر اولنان اراجیفك تکثرینی وهمده پولتیقه‌جه رقابت نفوذ مناسبتیله فرانسزلرك برقات دها ظن وشبهه‌سنی دعوت ایلدیکندن مدحت پاشا استعفاسنی

---

[١] بو بابده تعاطی اولونان مخابرات صره‌سیله ذیل ده مندرجدر . (نومرو ١٣)

تكرار اتمكه مجبور اولمش ایسه‌ده اوائلق ظهور ایدن درز غائله‌سی موجب تأخیر اولمشدر

غائلهٔ مذکوره‌نك صورت وقوع وتحدثی شو وجهله‌درکه جبل درز حوران دینلان محلده مسکون درز طائفه‌سندن برطاقم اشخاص حوران قریه‌لرندن بصرالحریری قریه‌سنه هجوم ایدرك اهالیسندن بعض فلاحلری قتل اتمش اولدقلرندن حکومته مترتب وظیفه اقتضاسنجه بوبابده متهم اولان اشخاصك طوتیلوب حکومته تسلیم اولنمسی جبل رؤساسندن استنلمش وبوامری اجرا ایچون حورانده‌کی عسکره امر و یرلمشیدی حوران‌دینلان محل ارضنك قابلیتی ومحصولاتنك فیض و برکتی مناسبتیله مشهور و معمور و سکسان قدر قریه‌دن عبارت برناحیه اولدیغی حالده یکرمی‌قدر قریه‌سنك اهالیسنی جبل‌درزیلری بووجهله برر ایکیشر باصوب وفلاحلرینی قاچیروب ضبط اتمش اولدقلری کبی اشبو بصر الحریری قریه‌سی حقنده‌کی حرکتلری دخی ینه اویله برنیتدن منبعث اولدیغی ورؤسای جبلك انضمام رأییله وقوعبولدیغی جهتله حکومتدن کوندریلان امری اجرادن امتناع ایتدکلرندن بشقه کوندریلان عساکر نظامیه وضبطیه‌یه قارشو طورمش اولملریله و ماده ایسه کافهٔ ملل وادیانده وهر مملکتده واجب الاعتنا امور حقوقیه وقانونیه‌دن اولدیغی حالده درزیلرك مخالفتلری اوزرینه بونك اراتلیوب براغلمسی محاذیر عظیمه‌یی مستلزم بولنمغله قاتللرك جبراً اخذ وکرفتنه مجبوریت کله‌رك شامدن برقاچ طابور عسکر دها کوندرلمش وبوکا قارشو درزیلر دخی مدافعه‌یه حاضرلنمش اولمغین طبیعی وضروری مصلحت کسب اهمیت اتمشدر

درز قومی شجاعتله مشهور برطائفه اولوب بونلرك برقسمی جبل‌لبنانده وبرآزی شام داخلنده واقع بعض قضا وقریه‌لرده اولدیغی کبی برچوغی دخی ذکر اولنان جبل درز جوارنده اولمسیله اکرچه جبل

لبنانده و سائر محللرده اولان درزیلر بولندقلری محللرك اصولنه و تكالیفنه اتباع اتمش ایسه‌ده جبل درزده. اولنلر اون بیك نفوسدن زیاده اولوب موقعلری دخی برطرفدن چول و برطرفدن مناعتی مشهور و معروف اولان لجه نام محل ایله محاط اولدیغندن بونلره استناداً اوته‌دنبرو اوامر حكومته مخالفت صورتنده بولندقلری جهتله مقدما سوریه‌نك مصرلی اداره‌سنده بولندیغی اثناده اوزرلرینه سوق اولنان قوهٔ عسكریه‌یه درزیلرك لجه خلقیله برلشه‌رك نوجهله غلبه اتمش اولدقلری ومؤخراً قبرسلی محمد پاشانك شامدن بر فرقه عسكر ایله بالذات بونلرك اوزرینه عزیمتنده او دخی موفق اوله‌میه‌رق نصورتله عودت ایلدیكی معلوم و مشهوردر بالاده بیان اولندیغی وجهله بو دفعه ظهور ایدن مسئله بادیٔ امرده بر جنایت عادیه ایشیله باشلامش اولدیغی حالده درزیلرك جمعیتله مقاومته قالقشملری و بر طرفدن فریق جمیل پاشا قوماندا‌سیله متعدد طابورلر كوندریله‌رك اوراده بر فرقهٔ عسكریه تشكل اتمسی جهتیله شو حالده مصلحت صرف امور عسكریه‌دن اوله‌رق شامده بولنان اردو مشیرینك ایشی ایسه‌ده انك عزیمتنه مساعده بیورلمیه‌رق كافهٔ مسئولیت مدحت پاشا اوزرنده قالمش اولدیغندن مدحت پاشانك مغلوبیتی ارزوسنده بولنانلر وقایع سابقه دلالتیله بوماده‌نك سؤ نتیجه‌سنه انتظاراً ممنون اولمشلر ایدی

فرانسه و انكلتره دولتلرینك سوریه حقنده یكدیكره رقابتله تزیید نفوذ ایچون اوته‌دنبرو التزام ایلدكلری افكار و پولتیقه‌لری اثارندن اولمق اوزره فرانسه دولتی مارونی دنیلان قتولك طائفه‌سنی حمایه ایتدیكی كبی انكلتره دولتی دخی درزیلری تصحب ایتدیكندن بودفعه درزیلر اوزرینه اولان تشبث علیهنده اوله‌رق انكلیز ایلچیسی شكایت و دعوایه قیام ایله مابین همایونی وباب عالی‌یی ازعاج و تضییق ایلمش اولمسیله یومیه مابین همایوندن و باب عالیدن كلان اوامر سنیه‌ده بو ایشك همان یاتیشدیریلوب

بتورلمسی و لازم کلور ایسه بالذات محلنه کیدلمسی کمال اهمیتله اراده بیورلدیغی کبی شام وبیروت انکلیز قونسلوسلری دخی درزیلر حقنده برکونه شدت اولنمامسی ایچون مدحت پاشایی تضیيق ایتمکده اولدقلرینه و درزیلر ایسه بونلری ایشیدوب کوردکجه بر قات دها شماردقلرینه بناءً شو حاله کوره مصلحت برکره بو درجه‌یه کلمشیکن عصات مجتمعه حقنده استعمال سلاح اتمکدن ماعدا هرنه یاپلسه هم دولتك شان عالیسنه مخل و همده بر طاقم سوء تأثیراتی مستلزم اوله‌جغنده شبهه اولمدیغندن عسکر اوزرینه کلان جمعیت عصاتك اورلمسی ایچون مدحت پاشا طرفندن قوماندان پاشایه امر ویرلمسیله وقوعبولان معرکه‌ده درزیلر التی یوز بو قدر تلفات ویره‌رك منهزم اولمش و بونك اوزرینه رؤساسی استیمان ایدرك شامه کلوب و قاتللردن درت نفرینی برلکده کتوروب هرنه امر اولنور ایسه اجراسنی دخی تعهد اتمش اولملریله مسئله‌یه نتیجه ویرلمش و عون و عنایت خدا ایله و قوعبولال موفقیت مابین همایونه و باب عالی‌یه علی التفصیل عرض و اشعار قلنمشدر[١]

اشبو غلبه و مظفریت اوزرینه جبل درزك اداره‌سی ایچون جبل لبنان درز امراسندن سعید بك تلحوقی قائممقاملغه تعیین اولنه‌رق امور شرعیه و ضبطیه مأمورلری دخی انتخاب و ارسال قلنمش اولدیغی کبی جبلك انضباط دائمیسی ایچون اوراده بر قشله یاپلمق وجه ایچروسندن بر شوسه یولی اچیلمق و ویرکو و اعشار وارداتی تنظیم قلنمق مثللو تدابیره دخی تشبث اولنمقلغك صره‌سی کلمش ایسه‌ده مدحت پاشا علیهنده مادی و معنوی اولنان مهاجماتك ارقه‌سی کسلمیه‌رك دوام اتدیکندن بشقه مسئله‌نك بو وجهله قرین حسن ختام اولمسی موجب ممنونیت اولمق لازم

---

[١] بو بابده تعاطی اولونان مخابراتك الده موجود اولان بر قسمی ذیله درج ایدلمشدر (نومرو ١٤)

کلورایکن مدحت پاشانك برمنوال محرر یازدیغی تلغرافنامه‌لره درسعادتدن هیچ برجواب کلمامش و درزیلرك انهزامی خبرینك درسعادته وصولندن اولجه‌مدحت افندینك چیقاردیغی ترجمان حقیقت غزته‌سنده مدحت پاشانك درزیلر علیهنه عسکر سوقیله دولته بلاموجب بر غائله اچدیغندن و بونك باشه چیقامیه‌جغنی کندوسی دخی اکلایوب استعفا اتمش ایسه‌ده استعفاسی قبول اولنمیه‌رق رد ایدلدیکندن بحثله اوده المش اولدیغی افکار ایله بویله بر سؤ نیت میدانه قویمش اولدیغندن ارتق شو حاله قارشو طورمق و چالشمق تحمل بشر خارجنده اولدیغی جهتله مدحت پاشا اولجه تصمیم اتدیکی وجهله استعفاسنی تکرار اتمشیدی

اکا جواباً ینه مابین همایوندن کلان تلغرافنامهٔ عالیه‌ده کمال لطف و مرحمت پادشاهی اقتضاسنجه مدحت پاشا حقنده اولان محاسن توجهات علیهٔ ملوکانه‌نك درجاتندن بحثله کندوسنك بو وجهله استعفاسنده اصراری مقدما کرید جزیره‌سنده ایکن بعض تبلیغات ایچون طرفنه کوندرلمسی موعود اولان مأمورك هنوز کوندریله‌مامسندن نشأت اتمش اوله‌جغنه و اولوجهله ارسالی مصمم اولان ذات ایسه الحالةهذه مأموریته سائر طرفده اولمسیله موجود اولمدیغنه بناءً کندوسنه بیلدیریله‌جك ارادات سنیهٔ شاهانه تودیع اولنمق اوزره طرفندن امین و موثوق بر ذاتك مابین همایونه کوندرلمسی مقتضای ارادهٔ سنیه‌دن اولدیغی اشعار بیورلمش و حالبوکه استعفانك اسباب مجبره‌سی معلوم اولوب اویله ایکی سنه اول موعود اولان مأمورك هنوز کلمسندن متأثر اولمغله مأموریتنی ترك اتمك خاطره بیله کلمامش ایسه‌ده مادامکه بو وجهله امر و اراده بیورلمشدر اکا امتثالاً بیروت متصرفی رائف افندی [١] بالانتخاب کوندرلمشدر [٢].

[١] شورای دولت رئیسی رائف پاشادر .

[٢] تعاطی اولونان مخابرات صره‌سیله ذیله درج اولونمشدر. (نومرو ٥١)

افندیٔ مشارالیهك وصولنی متعاقب رسمی و غیر رسمی النان خبره
کوره مدحت پاشایه بعض تبلیغات ایچون یاوران پادشاهیدن التنجی اردو
مشیری سابق حسین فوزی پاشانك شامه کوندرلدیکی اکلاشلمش و اراسی
بر هفته‌قدر زمان کچه‌رك مدحت پاشانك درسعادتده بعض محرم دوستلرندن
الدیغی مکتوبلرده کندوسنك هرنه قدر اردو مشیری احمد ایوب پاشا
ایله اراسی بوزوق ایسه‌ده بینلرنده بو وجهله عدم امتزاج صوری و جعلی
اولوب یوخسه حقیقتده ایکیسی دخی متفق اولدیغندن و مدحت پاشا ایسه
همان اعلان عصیان اتمك اوزره بولندیغندن بحثله بعض بدخواهانك
ایقاع اتدکلری سعایت و مفسدت اوزرینه غایت خفی و محرمانه بر تدبیر
ایله حسین فوزی پاشانك کوندرلدیکی و مشارالیهك مأموریتی ابتدا جبل
متصرفی رستم پاشا ایله بالملاقات اورالرجه لازم اولان تحقیقاتی اجرا
اتدکدن و شامه وصولنده دخی احمد ایوب پاشانك عزلی و یرینه حسین
پاشانك نصبی ایله قوهٔ عسکریه اله الندقدنصکره مدحت پاشانك دخی
بالسهوله اورادن قالدیرلمسی صورتندن عبارت اولدیغی یازلمش ایسه‌ده بو
سوزلر عقل وخیاله کلور شیلر اولمدیغندن اراجیف نظریله باقلمش
و واقعا حسین پاشانك بیروته وصولی اوزرینه رستم پاشانی بولمق ایچون
تا دیرالقمره قدر کیتمسی و اوراده و بیروتده بعض تدابیر عسکریه ایله
اوغراشمسی درسعادتدن ویریلان خبره اویمش ایسه‌ده بوکا ایناممق دکل
شبهه اتمك بیله عیب اولدیغندن مدحت پاشا طرفندن اهمیت ویرلمامشیدی
حسین پاشا شامه وصولنك ایرتسی کونی مدحت پاشایه کله‌رك
طرف شاهانه‌دن تودیع بیوریلان سلام معالی اتسام پادشاهینك تبلیغندن
صکره کندوسندن تأمینات‌قویه اخذینه‌دائر شرفسنوح و صدور بیوریلان
ارادهٔ سنیه‌یی تفصیلاً بیان و افاده و مأموریتی بوندن عبارت اولدیغنی
دخی علاوه ایلمشدر مدحت پاشا بر مدت تحیر و تأسفدن صکره

جلوس همايون كوننددن شو انده بولنديغى حاله قدر جريان ايدن احوال
و وقوعاتى مختصراً حكايه ايله بونلرك ايچنده تأمينات اعطاسنه محتاج اولان
حال و اطوار و افكار نه ايسه بيان اولنمسى لازم كله‌جكنى ايراد ايلمسى
اوزرينه حسين پاشا جوابنده سوريه ولايتنك بر حكومت ممتازه هيئتنه
تحويلى خصوصنه دائر منتشر اولان حوادثى مؤيد بعض اجراآتدن
و موسيو لايردك سياحتنده لزومندن زياده اجرا قلنان احتراماتدن و جبل
لبنانك كويا سوريه ايله برلشديرلمسنه دائر روايت اولنان تشبثاتدن بحث اتمك
استمش ايسه‌ده مدحت پاشادن تأمينات استنلمسى بونلردن دها چوق زمان اول
كندوسى اوروپاده ومؤخراً كريدده ايكن ظهور اتمش اولمسنه و شو دنيلان
سوزلر ايسه سوريه‌يه كلدكدن صكره تحدث ايدرك آنلر دخى اصلى فصلى
اولميان بر طاقم خيالات واسناداتدن عبارت اولمسيله ارباب انصاف نظرنده
هيچ بر حكمى اولمديغنه نظراً مشير مشاراليهك حقيقةً مأموريتى ندر
وبوتكلف نصل مقصده مبنى اختيار ايدلمشدر اكلاشيله‌ميه‌رق اوكونكى
ملاقات بو درجه‌ده قالمشدى ايرتسى كون احمد ايوب پاشانك عزليله
مشاراليه حسين پاشانك بشنجى اردو مشيرلكنه مأموريتى امرى ورود
ايتديكى كبى اوچ كون صكره باب عاليدن مدحت پاشايه كلان تلغرافنامهٔ
رسميده انك دخى ازمير واليسى حمدى پاشا ايله بجايش مأموريتى اجرا
بيورلمش و حمدى پاشانك وصولنه قدر ولايت امورى دخى مشاراليه
حسين پاشايه حواله بيورلمش اولديغندن و حمدى پاشا مخصوص واپور
ايله حركت ايلديكندن آنك بيروته وصولنده واپور مذكور ايله همان
ازميره عزيمت اولنمسى امر بيورلمش وبو مصلحت ايچون مابين همايوندن
واپور ايله بر ياور دخى كوندرلمش اولمغله مدحت پاشا شامدن قالقوب
بيروتده حمدى پاشا ايله ملاقات ايتدكدن صكره واپور مذكور ايله
طقسان يدى سنه‌سى رمضان شريفى اواسطنده ازميره مواصلت اتمشدر

مدحت پاشانك ايدين واليلكى

مدحت پاشا ذاتاً ايشدن چكيله‌رك عزلت وفراغت نيتنده اولديغى
حالده مكرراً وقوعبولان استعفاسى قرين مساعدۀ سنيه بيورلمديغندن
هيچ اولمز ايسه سوريه‌دن انفصاليله عليحده اولان مهاجماته سكونت
كلمك اميديله متسلى اولمش و بر مدت ازميرده و قت كچوردكدن صكره
ضره‌سنى بوله‌رق ينه استعفا اتمك نيتنده بولنمش اولديغندن ارتق سوريه‌ده
اولديغى كبى بوراده دخى مصالح ولايت ايچون اتعاب وجود اتمسنه سبب
ومحل قالمامش ايسه‌ده يوقاريده حكايه اولنديغى وجهله بوعادت وغيرت
برمرض و علت اولوب ترك وتعديلى يد اختيارده اولمديغندن و ازمير
ولايتنك محتاج اولديغى اصلاحات و اجرا آتنك برنجيسى ولايتك هر
طرفنى استيعاب اتمش اولان حيدود و قطاع طريق مقوله‌سنك فساد
ومضرتلرندن ولايتك تطهيرى و خصوصيله نفس ازمير شهرنده يرلو
و اجنبى بر طاقم اشرا و فسده‌نك غلبه‌سيله امنيت عموميه منسلب اولمسيله
بو حاله بر نهايت ويرلمسى قضيه‌سى اوله‌رق بوده امور ضابطه‌نك آلات
و اسبابى اولان ضبطيه عسكرينك انتظاميله حاصل اوله‌جغندن سوريه
ولايتنده تنظيم و احداث اولنديغى كبى بوراده دخى ضبطيه عسكرى يرينه
پوليس و ژاندارمه عسكرى ترتيب اولنه‌رق بوقوت ايله از وقت ايچنده
كرك نفس ازميرده و كرك داخل ولايت اولان محللرده امنيت مطلوبه
حاصل اولمش و اولجه حمدى پاشانك همتيله مكاتب ابتدائيه‌نك اصلاحاتنه
تشبث اولنمسيله بونلرك و ازميرده اولان اصلاحخانه‌نك و سائر آثار
نافعه‌دن نقصان اولان شيلرك اكمالنه باشلانلمش و ازمير شهرينك و سطندن
يكرمى زراع عرضنده بر سوقاق آچيلمش وبر طرفنه تراموای وضع
اولنمق اوزره و التمش بيك ليرا سرمايه ايله بر شركت تأسيس اولنوب

رخصتی حاوی امر عالیسی دخی استحصال قلنمش و ازمیردن اورله‌یه قدر بر شوسه یوله تشبث اولنوب قره طاش طریقیله ایکی ساعتلك محلی دخی آچیلوب وجوده کلمشدر

مدحت پاشا ازمیرده دخی بوشیلرله مشغول ایکن درسعادتجه علیهنده حاضرلنان جمعیت طورمیوب ایشلیه‌رك حقنده ینه اراجیف و مفتریات چوغالمغه و ازمیرجه یاپیلان ایشلر بعض کمسه‌لرك لساننده هدف طعن و مذمت اولمغه باشلامش و ازمیرده یاپیله‌چق جاده و ترامووای شرکتنه دائر ویریلان فرمان عالی کیرو النمش و مدحت پاشانك احوالنه ومغنیساده اقامت ایدن رشدی پاشا ایله مخابره‌سی اولوب اولمدیغنه یقیندن نظارت اتمك ایچون اطرافی متعدد مأمورین خفیه ایله احاطه ایدلمش و او ارالق یونان غزته‌لری دولت علیه علیهنده بر چوق شیلر یازدقلرندن مدحت افندی چیقاردیغی غزته‌سنده بوشیلری مدحت پاشانك یازدیردیغنی نشر و اعلان ایلمش و الك صکره مدحت پاشانك تجنن اتمش اولدیغنه دائر حوادث چیقاریلوب بو حوادث بتون درسعادت غزته‌لرینه درج ایله اشاعه قلنمشدر بو مقوله عزویات و اسناداتك عقبنده یلان چیقمسندن متأثر اولمیان و یلانجیلغی عیب صایمیانلرك ظننه کوره بونلر خلقك قوهٔ سامعه‌سنی طولدیرمق والشدیرمق ایچون یاپیله‌یور ایسه‌ده وقوعات و نشریات سابقه ایله هرکس حقیقت حاله مطلع اولدیغندن بو ارجوفه‌لرك اداب ملت و مملکتی تشهیر اتمکدن بشقه تأثیراتی اوله‌میوب خصوصیله مدحت پاشانك بر قصوری وار ایسه اوده دولت و ملتی حقنده افراط غیرتی اولدیغی جهتله شو حالده دولت ومملکتی حقنده اعلان خصومت ایدن یونانلولرکبی اعدانك افکارینه اشتراك اتمك احتمالی داخلی وخارجی تصدیق ایده‌جك برکمسه بولنمیه‌جغی معلوم ومسلم ایکن طرف دولتدن ازمیر کبی بر ولایت مهمه‌ده والی بولنان ادمه بویله

بر فعل و حركتى اسناد اتمكله مراد اولنان نقيصه حقيقةً دولته عائد اولديغندن و مذكور ترجمان حقيقت غزته‌سى باش وكيل سعيد پاشانك بالذات تحت حمايه‌سنده بولنديغندن بوخطانك تصحيح و اصلاحى مدحت پاشا طرفندن مشاراليهه يازلمش ايسه‌ده [١] برجواب ويرلميه‌رك سكوت ايله گچشديرلمشدر

بو محاولات و مهاجمات اراسنده و شهر نيسان ايچنده درسعادتدن ازميره كلوب منتشر اولان حوادثه كوره سلطان عبدالعزيزك وفاتى كندوسنك نفسنه سوء قصديله اولميوب كويا اولوقت سلطان مرادك دائره‌سندن سلطان عزيزك خدمته كوندرلمش اولان پهلوان مصطفى نام شخص ايله رفيقلرينك اثر فعلى اولديغندن و بونلر جلب ايله اولنان استنطاقلرنده سلطان عزيزى اولدردكلرينى اقرار اتمش اولدقلرى كبى بو ايشده داماد محمود جلال‌الدين پاشانك و داماد نورى پاشانك و خاقان مرحومك مابينجيلرندن فخرى بكك و دها سائر بعض ذواتك دخى مدخل و معلوماتلرى بولنمش ايدوكندن جمله‌سنك يلديز سراينده حبس اولندقلرى ايشيدلمشيدى

سلطان عبدالعزيزك فرعيه دائره‌سنده و والده و عائله‌سى اراسنده بولنديغى حالده كندو قوللرينك قان طمرلرينى كسه‌رك توجهله نفسنى تلف اتمش اولديغى جمله‌نك معلوم ومسلمى اولوب بونده كمسه‌نك شبهه‌سى يوغيكن بش سنه صكره بويله برلقردى چيقارلمسى عامه‌نك تعجب وتأسفنى موجب اوله‌رق بوندن نه چيقاجغنه انتظار اولنمقده ايكن مدحت پاشانك درسعادتده بولنان بعض احباسى طرفندن آلمش اولديغى مكتوبلرده كندوسنك و رشدى پاشانك و بر مدتدنبرو نظرشاهانه‌دن اسقاط اولنان محمود جلال الدين پاشانك و دها سائر بعض ذواتك حقلرنده اولان عدم

[١] مبحوث عنه مكتوب ذيلده مندرجدر (نومرو ١٦)

امنيته مبنى برصورتله درسعادتدن تبعيد اولنمشلر ايسه‌ده بونلرك بتون بتون محو وجودلرى التزام اولنمسيله انظار ناسده كويا برجنايت عظيمه ايله لكه‌دار ايدلمك ايچون بويله بر افترا ترتيب ايدلمش و محمود نديم پاشا و جودت پاشا و دلى نصرت پاشا وسرورى افندى وشوراى دولت اعضاسندن محمود بك ايله سائر بعض ذواتدن مركب اوله‌رق تشكل ايدن جمعيت كچن سنه‌دنبرو بو فجيعه‌نك اسبابنى استحضار ايدرك فعلياتنك صره‌سى كلمش اولديغندن سرورى افندى رئيس اولديغى مجلس استيناف جنايت مأمورلرندن بو ايشه قابل و محرم اولنلرله برابر سراى همايونه نقل اولنه‌رق و يوقاريده اساميسى بيان اولنان پهلوان مصطفى ايله رفيقلرى وسائر ذوات اورايه جلب و حبس ايديله‌رك غايت خفى استنطاقلرينه باشلانلمش ايسه‌ده بونلر طبيعى ايشك كذبنى وعدم صحتنى بياندن بشقه برشى ديمدكلرندن جمعيت قراريله و سرورى افنديك بالذات همتيله پهلوان مصطفايه و رفيقلرينه و ماينجى فخرى بكه اشكنجه و اذيت اولنمسى تنسيب اولنه‌رق هربرى اويقوسز براغلمق و باشلرى قيزغين صوبه‌يه صوقلمق و ضرب ايدلمك و قولتقلرينه قيزغين يمورطه قونلمق مثللو زمان قديمده بيله ايشيدلميان تضييقات اجرا قلنمش اولديغى حالده جمله‌سى افاده‌لرنده ثبات ايدوب فقط پهلوان مصطفى عذابك شدتنه تحمل ايده‌مديكندن كندويه تعليم اولنديغى وجهله خاقان مرحومى محمود پاشانك امريله و رفيقلرى معاونتيله اعدام ايتديكنى اقرار اتمش اولديغى بر تفصيل يازلمش و بو مكتوبلرى متعاقب هركون ازميره كلان واپورلرله يرلودن و اجنبيلردن بعض كمسه‌لره كلان خبرلرده دها زياده تفصيلات و معلومات النمشيدى

لكن پادشاهك اغبرارى اولان وحضور و وجودندن امنيت اولنميان وكلايى اموردە قوللانمامق و يانندن تبعيد اتمك يد اقتدار و اختيارنده ايسه‌ده بو وجهله اصلسز برماده ايله اتهام ايچون ساخته دعوى تصنيع

ايدلمك و سراى همايونك قصرلرى و دائره‌لرى حبسخانه اتخاذيله بر طاقم
ادملر اوراده حبس اولنمق وخصوصيله حقلرنده اشكنجه و تضييقات
اجرا قلنمق مثللو معاملات يالكز قوانين و اصوله مخالفت درجه‌سنده
قالميوب دولتك قدر و ناموسنى الى‌الابد محو و برباد ايده‌جك احوالدن
اولمسيله بونلرك هيچ برينك وقوعنه ذات حضرت پادشاهينك
رضا كوسترميه‌جكى طبيعى و بديهى اولديغندن ذكر اولنان مكتوبلرك
محتوى اولديغى حوادث و حكايات مبالغه يه حمل ايدلمش و حتى اوائل
ساقز جزيره‌سنده وقوع بولان حركت ارضدن مصاب اولان اهالينك
احتياجاتى حقنده مدحت پاشانك ازميردن اجرا ايلديكى آثار مساعى
و اقداماتى نزد شاهانه‌ده تقدير بيوريله‌رق كندوسى بو وسيله ايله مظهر
تلطيف اولديغى مثللو بو ماده ايچون تحت رياست ملوكانه‌ده تشكيل
بيوريلان قوميسيون اعضالغنه دخى تعيين بيورلمسى و انى متعاقب وسايل
سائره ايله ينه مابين همايوندن كلان تلغرافنامه‌لرده مدحت پاشا حقنده
فوق‌العاده اجراى معاملهٔ نوازش و التفات اولنمسى دخى سالف‌البيان
اخطارات و حكاياتك بر درجه‌يه قدر كذب ومبالغه‌دن خالى اولمديغنى
تأييد اتمشيدى اراسى بر قاچ كون كچه‌رك مدحت پاشانك اصدقاى
احباسندن و سراى همايونك سراير احوالنه معلوماتى اولنلردن برينك
مخصوصاً ازميره كوندرديكى ادمى واسطه‌سيله مدحت پاشايه واقع اولان
اخطاراتنده برمنوال محرر قوريلان دولاب مفترياتك جمله‌سى مجرد
كندوسيله رشدى پاشانك و دها سائر بعض ذواتك اتهامى مقصدينه مبنى
اوله‌رق اكرچه وكلاى حاضره‌دن بر طاقمى بو ايشك موجب رذالت
ومحجوبيت اوله‌جغندن بحثله منعنه چالشمشلر ايسه‌ده ممكن اوله‌مديغندن
استعيذبالله «فاخرج انى لك من الناصحين» قول شريفى موجبنجه صاوشمسنى
نصيحت اتمش و ايشه واقف اولان اوروپالى بعض دوستلرى طرفندن دخى

بو یولده اخطارات وقوعبولەرق حتی اوروپایه کیتمك ایچون مخصوص بر واپور دخی تدارك و تکلیف اولنمش ایسه‌ده مدحت پاشانك اعتقادینه کوره بویله اساسی اولمیان برایشه اهمیت ویروب صاوشمق حقیقت حالی بیلمیانلرك نظرنده ایشك صحتنه و بونده کندوسنك صنعی و مدخلی اولدیغنه حمل اولنه‌جغندن و بو جمله ایله برابر سلطان عبدالعزیزك وفاتی ماده‌سندن طولایی درسعادتجه ترتیب اولنان دعوانك مدحت پاشایه و رشدی پاشایه تعلق ایدن بر جهتی وار ایسه البته کندولرینه یازیلوب صورلمق و یاخود استجواب و محاکمه کبی بر شی مرتب ایسه رسماً دعوت ایدلمك لازم کله‌رك اوحالده ویریله‌جك جوابلرله صحت ماده میدانه چیقاجغندن بونلرك ایکیسی دخی بو ایشه اهمیت ویرمیه‌رك مدحت پاشا ینه مصالح ولایت ایله مشغول اولدیغی حالده مابین همایون یاورلرندن بیکباشی رتبه‌سنده و حسنی بك نامنده بریسی نیسان اواخرنده ازمیره کلوب و بر اوتله اینوب لیل و نهار مابین همایون ایله اجرا ایلدیکی تلغراف مخابراتیله مشغول اولدیغی خبر النمشیدی

بونك اوزرینه مایسك دردنجی صالی کیجه‌سی مدحت پاشا حکومت قوناغنك حرم دائره‌سنده و فامیلیاسی خلقی ایچنده اویقوده بولندیغی حالده نصف اللیلده حکومت قوناغنك اطرافی بغتةً اوچ طابور عسکرله صاریلوب مدحت پاشانك نوجهله استانبوله کوتورلدیکی و اوراده نصل استجواب و محاکمه ایدلدیکی و کندوسنك و محمود جلال الدین پاشانك و سائره‌نك علیهنه بغیر حق نصورتله حکم اولنوب بونلرك و بر طاقم بیکناه ذوات و کسانك نه حکم ایله طائفه کوندرلدکلری بو رساله‌یه جلد ثانی اوله‌رق یازلمسی مصمم اولان مرآت حیرت نام کتابده تفصیلاً محرر اولمغین مدحت پاشانك شو وقعه‌یه کلنجیه قدر ترجمهٔ حالنی مبین اولان احوال و وقوعاتی تحریره بوراده ختام ویرلمش و مشارالیه حقنده کرك سلطان

عبدالعزيز مرحومك خلعنـدن و كرك سـائر احوالدن طولايى نشر و اعلان ايديلان اسنادات و عزوياتك نوجهله بى اصل و اساس اولديغى و نصـل نيت و ملاحظه ايله ياپلديغى بيلنمك ايچون انلر دخى برر برر محاكمه ايديلهرك احوال و درجاتى زيرده بشقهجه يازيلان لاحقهده اجمالاً بيان قلنمشدر

لاحقه

سلطان عبدالعزیزك خلعی مسئله‌سی مجرد سلامت دولت و مملکت ایچون اتحاد افکار عمومیه ایله وجوده کلمش و سلطان عبدالحمیدك تخت سلطنته ورودی بواجراآتك نتیجهٔ طبیعیه‌سی بولنمش اولدیغی حالده خلع ماده‌سنه واسطه اولان وکلای دولت جلوس همایون ایله برابر نظلسه نظر اعتبار و اعتماددن اسقاط اولنه‌رق مدحت پاشانك بغتةً صدارتدن عزلیله اوروپایه تبعیدی بو منشأدن تحدث ایتمشیدی لکن او وقتك مصلحتی ایجابنجه بونك میدانه قونلمسی مدحت پاشانك عزل و تبعیدینه معترض اولان‌خلقی اسکات‌ایتمیه‌جکندن دروغ مصلحت‌آمیز به‌از راست فتنه‌انکیز قول حکیمانه‌سی اوزره بشقه درلو تدابیر ایله افکار ناسی اویالاندیرمق اقتضا اتمش اولمغله مدحت پاشانك کاغدلری طوتلمش و خاندان سلطنت سنیه‌یه عداوتی وارمش و ارادات سنیه‌نك انفاذینه مخالفتله اطاعتسزلك اتمش کبی نشریات عجایب‌الخیل ایله کچشدیرلمش و براز صکره رشدی پاشا مغنیسایه و خیرالله افندی حجازه تبعید اولندقلری کبی اولجه سردار عبدی پاشانك و ردیف پاشانك بلا محاکمه ردوسه نفی اولنملری و سلیمان پاشا محاکمه‌سنده حقلی چیقه‌رق خصمی اولان رؤف پاشا محکوم علیه اولمق لازم کلور ایکن بالعکس سلیمان پاشانك مجازاته اوغرادلمسی و بر چوق ضابطان و امرای عسکریه‌نك طرد و طشره‌لره دفع ایدلملری والحاصل سلطان عبدالعزیزك خلعی خصوصنده اوزاقدن و یقیندن از و چوق معلومات و مسموعاتی اولان و یاخود بو ایشه مناسبتلری مظنون بولنان رجال دولتدن و علمادن و امرای عسکریه‌دن و سرای منسوباتندن بر چوق ذواتك طرد و تبعید قلنملری دخی بربرینی تعاقب اتمش اولمسیله

مقصد اصلی میدانه چیقمشیدی بو اجراآت سرای همایونجه تأمین افکار
اتمك لازم کلور ایکن روسیه محاربانتك سوء نتیجه‌سی اثارندن اولمق
اوزره بین‌الناس مقالات و اعتراضاتك چوغالمسی و سلطان مرادك تمامیله
کسب صحت ایتدیکنه دائر سوزلر منتشر اولمسی و بر آرالق سعاوی
وقعه‌سنك ظهوره کلمسی سرای همایونجه پك زیاده وهم و تلاشی موجب
اولدیغندن مقربان پادشاهیدن بعض ذواتك جلوس همایون کوننده‌نبرو
ایشیدیلان تفوهاتی وجهله سلطان مراد حیاتده و سلطان عزیزك خلعی
مسئله‌سنی وجوده کتورنلر میدانده اولدقجه ذات پادشاهینك علی‌الدوام
بحضور اوله‌جقلری ظن و اعتقادی توسع و تأکد اتمش و مسئلهٔ حربیه‌دن
صکره بر آرالق مأموریتله روسیه‌یه کیدوب کلان رؤف پاشانك روسیه
ایمپراطوری طرفندن اولمق اوزره قانون اساسینك محو و ابطالنه و پادشاهك
محافظهٔ استقلالنه و سائر خیرخواهانه ایشلره دائر کتوردیکی نصایح
و تبلیغاتك بر مادهٔ مهمه‌سی دخی عبدالعزیزك خلعنده بولنانلر حقنده اخذ
انتقام اولنمسی نصیحتنی متضمن اولمسیله بو دخی سرای همایونجه اولان
افکاره قوت ویرمش اولوب فقط امور دولتده قدم خدمتلریله تعین
ایدرك کسب اشتهار اتمش بو قدر ذواتك یالکز خلع ایشنده بولنملرندن
طولایی حقلرنده و خصوصیله سلطان مراد علیهنده اچقدن بر معاملهٔ
شدیده اجراسی قابل اوله‌میه‌جغندن و اکرچه سلطان عزیزك وفاتی
کندوسنك اثر فعلی اولمسنده کرك خاندان سلطنتدن و کرك خارجدن
کمسه‌نك شبهه‌سی اولمدیغی کبی حین وفاتنده برلکده بولنان دائره‌سی
خلقندن دخی بوبابده باعث شبهه اوله‌جق بر افاده النمق ممکن اوله‌مامش
ایسه‌ده خاقان مرحومك خلعنی متعاقب مجروحاً وفاتی سلطان مرادك
امریله اجرا اولنمش بر فعل‌قتل رنکنه قونلغه مناسبت الەجکی جهتله
بویله بر مسئلهٔ قتل میدانه چیقاریلور ایسه اسباب و ادله‌سی دخی قولایجه

تدارك اولنه‌رق بونكله وجودت پاشانك همته محول اولان اصول جديدهٔ عدليه قوتيله ايستنيلان ذواتك اتهامى قولاى ظن ايدلديكندن بويله بر دولاب افترانك تصنيع و ايجادى تصميم ايدلمشدر

فقط بويله بر امر عظيم ايچون دولت نامنه يلاندن دعوا اچمق و بو دعوايى اثبات ايچون تصنيعاته چالشمق پك اغر بر شى اولديغى وحقيقت حال ايسه هيچ برزمانده مستور قاله‌ميوب الحق يعلوا ولا يعلى عليه مدلولى اوزره نوقت اولسه ميدانه چيقه‌رق صورى و معنوى انتاج ايده‌جكى عيب و رزالتدن بشقه دولتك دخى الى‌الابد قدر و ناموسنى محو ايده‌جكى مسلم اولديغندن فضايل ناموسيه‌سنى محافظه ايدن وكلا و امناى دولت ايچنده بو ايشه آلت اوله‌جق كمسه بولنه‌ميه‌رق اربابنك تداركنه مجبوريت كورلمكله محمود نديم پاشا بو ماده ايچون مخصوصاً مدللودن جلب اولنوب يوقاريده اساميسى بيان اولنان ذواتك دخى برر ايكيشر تداركيله بر جمعيت ياپلمشدر

بو جمعيت بر سنه قدر زمان ايچنده غايت خفى چالشه‌رق و اسبابى حاضرلنه‌رق اجراسنك وقتى كلمش و اكرچه داماد محمود پاشا سلطان عزيزك خلعى ايشنده بولنان وكلادن دكل ايسه‌ده بزجه حقيقتى مجهول اولان بر قصورى ايچون انكدخى محو وجودى ملتزم اولوب قوريلان پلان ايسه واسع بر مقياسده طوتلديغى جهتله اوده ديكر بر طاقم ذوات وكسان ايله برابر بو ايشك ايچنه ادخال اولنمش ايدوكندن نهايت يلديز سراينده استنطاق و محاكمه ناميله اجرا اولنان قوميدياده سلطان مرادك و والده‌سنك و رشدى و مدحت و محمود و نورى پاشالرك و الحاصل اون بر كشينك اعدامنه و ايكى كشينك اون سنه مدتله مجازاتنه دولتك عدليه نظارتى ناميله حكم اولنمشدر كه بوملعبهٔ فجيعه‌نك بدايتندن نهايتنه‌قدر تفصيلاتى اشبو تبصرهٔ عبرته جزء ثانى اولان مرآت حيرت نام كتابچه‌ده محرردر

وكلای دولت بو ایشك نصل دوزمه كذب و افترادن عبارت اولدیغنی اولدن بیلدكلری جهتله حكم مذكورك اجراسنه موافقت ایتمدكلرندن محكوم علیه اولنلردن سلطان مراد ایله والده سندن و برده رشدی پاشا خسته اولدیغی حالده حقنده اجرا قلنان معاملات تضییقیه یه متحمل اوله میه رق وفات ایتمسیله اندن ماعداسی منفیاً طائفه كوندرلمش و مكه ده بولنان شیخ الاسلام سابق خیرالله افندی دخی بلا سؤال و جواب بو جمعیت ایچنه ادخال اولنمشدر

اشته بوقدر وقتدنبرو اوغراشیلوب چالیشیلان بر ایش بو صورتله وجود بولوب مقصد حاصل اولمش و ویریلان قرار بر محكمهٔ رسمیه نك حكمیله اعلامه ربط ایدلمش و ماده ایسه نوع بشردن صدور ایده بیله جك كافهٔ جنایاتك اعظمی بولنمش اولمسنه نظراً بو قراره حسب الظاهر كمسه نك بر دیه جكی اولمامق وخصوصیله متهم دنیلان ادملر اعدام ایله محكوم ایكن اكا بدل نفی اولنملری پادشاهك مرحمت و شفقتنه حمل ایدلمك ظن و حساب اولنمشیكن قتل ماده سنك نوجهله تصنیع ایدلدیكی و برطاقم ادملره یلدیز سراینك محبس اتخاذ قلنان یرلرنده نصورتله اشكنجه و اذیت اولندیغی و احوال سائره سی دها اولدن شایع اوله رق هله محاكمه ده بتون بتون میدانه چیقمش و هركس ایشی اكلایوب اوروپا غزته لری بو فجیعه لرك تقبیحات و تفصیلاتیله طولمش اولدیغندن دولتك داخلی و خارجی تفضیح و ترزیلنی موجب اولان بویله بر فعلك مؤلف و مرتبی اولانلره ندامت كله رك حكم اعلامنك و استنطاقنامه لرك اعلاننه جسارت اولنمامش و استانبول غزته لری دخی بو ماده حقنده جزئی وكلی بحث ایتمكدن منع ایدلمش ایسه ده بر محكمه نك یلان اولدیغنی بیلدیكی بر دعوایی تصدیق و بلكه كندوسی تصنیع ایدرك دولتك اك بیوك اركاننندن بو قدر نفوسك اعدامنه حكم ایتمسی و اعلام ویرمسی خلقت

ادمدنبرو دنیاده برنجی دفعه اوله‌رق وقوعبولمش بر فجیعهٔ عجیبه اولمسیله خلقك و خصوصیله اجانبك بو بابده لسـان و وجدانی منع اتمك قابل اوله‌مامش و خصوصیله طائفه کوندریلان منفیلر عادتا نفی و اجلا صورتیله اعزام اولنه‌رق فامیلـالرینك دخی کندو یانلرینـه کوندریله‌جکی طرف شـاهانه‌دن وعد و تأمین بیورلدیغی حالده فامیلیالرینی کوندرمك شویله طورسون بو ایشك لدنیات و خفایاسنی افشـا اتمکه یول بوله‌مامللری مطالعه‌سیله کندولری طائف قلعه‌سـنده برر اوطه‌ده و متعدد قره‌غوللر التنده محبوس و اولاد و عياللريله دخی مخابره و مکاتبه‌دن ممنوع اوله‌رق دائمی و خصوصی ازعاج و تضییق التنده بولنملریله حالبوکه هرنصل جرم و جنایت ایله اولور ایسه اولسون برمجرمك جزاسنه حکم اولندقدنصکره اولاد و عيالیله مخابره‌دن و باخصوص منفی اولنلرك اختـلاطدن منعی هیچ بر قاعده‌یه و بر قانونه صیغمز ایکن بونلر حقنده شـو صورتله مظالم و تضییقات اجراسی مجرد کندولره عزو و اسناد اولنان مفتریاتك حقایقنی نشر ایده بیلملری قورقوسندن نشأت ایلدیکنه هرکس واقف اوله‌رق بو حال دخی وقعه‌نك بی اصل و اساس اولدیغنی تماميله اوزته‌یه چیقارمش اولمغین «از قضا سرکنجبین صفرا فزود روغن بادام خشکی ترنمود» قول شرینی اوزره ایدیلان تدابیر عکسنی انتاج اتمش و اکمال حضور و امنیت ایچون چکیلان امکلر برقاتدها امنیتسزلکی و راحتسزلکی ارتدیرمش و او وقته قدر ذات پادشاهی جمعه سلاملقلرندن بشقه هیچ اولماز ایسه اوچ بش آیده برکره اولسون عربه ایله تنزه ایچون چیقه‌رق تبعهٔ شاهانه‌لرینی مشاهدهٔ دیدارلریله ممنون بیوردقلری حالده بو وقعه‌دن صکره یلدیز سراینده قپانوب قالملری وعموم خلقدن امنیتسزلك کوسترملری جمله‌یی محزون و دلخون ایلمشدر

افکار عامه‌نك بو درجه هیجان وغلیانه قارشو هیچ برشی دینلمیوب

سکوت اولنمق طائفده محبوس اولنلرك بغیر حق مغدور و مظلوم اولدقلرینی اعتراف اتمکله مساوی اولەرق بو ایسه یك چوق کمسەلره طوقنەجغی جهتله ایشه الویرمیەجکنه و قتل مسئلەسنده اعتراض اولنان مادەلر خلقك اسکات و الزامی ایچون اورتەیه قونیلوب بحث ایدلمکه جواز کوسترلسه ایشك بر قات دها کذب و بطلانی ظاهر اولەجغی اکلاشیلەرق حتی اعلامك و محاکمەیه اساس اولەرق بر چوق ذواتك اضافهٔ همتلریله یاپیلان و اون بیك کلمەیی حاوی اولان اتهام مضبطەسنك نشر ایدلمامسی و غزتەلرك و خلقك بو مادەیی بحث ایتمکدن منع اولنمسی و منفیلرك فامیلیالریله مخابرەدن بیله منعیله خلاف قاعده بو درجه برمعاملهٔ ظالمانەنك اختیار ایدلمسی دخی هپ بو سر و حکمتدن ایلرو کلمش تدبیر اولدیغی جهتله بومسئلەنك تکرار قارشدیرلمسنده محذور کلی ملاحظه اولدیغنه بناءً هم قتل مادەسنك لقردیسی قپادیلوب خلقه اونوتدیرلمق وهمده طائفده منفی اولنلر قباحتسز اولمیوب هر برینك دولتجه بر طاقم قصوری وسؤحرکاتی اولدیغی اکلادیلەرق کویا افکار و اذهان عمومیه بو شیلرله اسکات و اقناع اولنمق ایچون یکیدن برچوق نشریاته تشبث اولنمشدرکه بونلرك برنوعی مدحت پاشانك شکل وهیئت دولتی دکشدیرمك وجمهوریت یاپمق وخاندان عثمانی‌یی قالدیرمق وکندوسی دیقتاتور اولمق نیتنده اولدیغنه دائر اوروپایه کیتمزدن اول حقنده اعلان اولنان مفتریاتك عینی اولوب دیکر نوعی دخی روسیه محاربەسنك کشادیله دولت ومملکتك بوقدر فلاکت و مصائبه اوغرامسی و ادارهٔ دولتك نظامندن چیقمسی والحاصل دولتده نقدر فنا و یولسز ایشلر وقوع بولمش ایسه جملەسی مدحت پاشانك اثرسیئاتی ایدوکنی مبین اولمق اوزره یکیدن ترتیب ایدیلەرك داماد محمود پاشایه دخی بونلردن برحصه چیقارلمش وحتی درسعادتده باصیلان عربی العباره الجوائب غزتەسنك بچن طقسان طقوز سنهٔ هجریەسی اوائلنده چیقاردیغی نسخەلرنده دولتك مالاً وملکاً دوچار

اولديغى مصائب وخساراتك سببى داماد محمود پاشا ايله مدحت پاشا اولوب اثناى محاربه‌ده محمود پاشانك يتاق ايچنده اردولره ويرديكى امر ايله قوماندانلرك بوزلمسى ومدحت پاشانك دخى شكل دولتى تغيير اتمكه قالقشمسى ومحمود پاشا ايله بالاتحاد منافع شخصيه‌لرى ايچون بر طاقم فنالقلره جرأت ايتلرى ملك و دولتى حال اضمحلاله كتورمش اولديغنه دائر مفصل بر بند يازديرلمشدر

غالبا بوسوزلرى ممالك متمدنه‌ده استماع ايده‌جك كمسه قالمامش اولمليدركه شو اسنادات اخيره يالكز الجوائب غزته‌سنه باصلمش وبيكلرجه نسخه‌لرى چوللرده‌كى عربان شيخلرينه وارنجيه‌قدر مجاناً طاغيدلمق اوزره عربستانه كوندرلمشدر نه عجايب احوالدركه اردوى همايونلر قوماندالرنده بولنان مشيران و امرانك هر برى اهليت صحيحه ايله تميز اتمش ذواتدن اولديغى وزبدة الحقايقده مندرج اولان تلغرافنامه‌لره كوره حرب اوزرنده بولنان عساكر شاهانه‌نك اك كوچك وعادى ايشلره وارنجيه قدر حال وحركتلرى ايچون مابين همايوندن تعليمات اعطا بيورلديغى حالده يالكز محمود جلال الدين پاشانك دولته خيانت وسوء قصد ايچون قوماندانلره ويرديكى امره اتباعاً جمله‌سى بوزيلى ويرمشده هيچ بريسى سسنى چيقارمامش ويازلمش دنيلان امرلرك بردانه‌سنى اولسون ميدانه‌قويه‌مامشدر وكذلك نه بيوك خارق العاده شيدركه مدحت پاشا اعلان حربدن درت ماه مقدم استانبولدن چيقوب اوروپايه كيدرك محاربه‌نك دوامى مدتنده هم اوروپاده بولنمش وهم ده استانبولده محمود پاشا ايله برلشوب شو دينلان ايشلرى ياپمشدر سبحان الله

افراد ناسدن ايكى كشى بيننده بعضاً بر اختلاف ونزاع ظهورنده اثبات مدعادن عاجز اولان طرفيندن هر برينك تبرئهٔ ذمت ايچون قصور وقباحتى ويا سببنى يكديكرينه عطف و عزو اتملرى چوق دفعه‌لر كورلمش

احوالدن اولمغله استبعاد اولنمز لکن دولت نامنه اولەرق بویله برمعامله ایشـیدلمامش وتاریخلرده دخی کورلمامشدر زیرا دولت دنیلان هیئت برچوق رؤسا وارکان و وکلا و سائرەدن مترکب برجمعیت عظیمه اولوب ملت ومملکتك احوالندن بونلر مسئول اولمغله اکر دینلدیکی کبی بویله ایکی کشی ملکی و دولتی تخریب ایدرك شو حال اضمحلاله کتورمش ایسه بوقدر ارکان دولت نه عجز ومجبوریته مبنی سکوت اتمشدر و فاعل ومتجاسرلری میدانده ایکن بوندن طولایی اجرای محاکمەلریله حقلرنده مجازات ایدلمکه نه مانع اولمشـدر و ملك و ملتی تخریب اتمش دنیلان ایکی آدمدن برینك اوروپادن تامینات وتلطیفات ایله جلب اولنەرق سوریه وازمیر کبی ایکی ولایت مهمەیه و دیکرینك طرابلس ولایتی کبی جسیم و نازك برولایت حکومتنه مأمور ایدلمرینه احتیاج نەایدی بوبابده دولته دولتلك حق و وظیفەسی اوزره ترتب ایدن شـیلر یاپیلمیوب و متهم دینلان آدملره برکره اولسـون سؤال اولنمیوبده شمدی حال غیاب وفلاکتلرندن استفاده ایله دولتجه وقوعبولمش اولان خطیئات وسیئاتك شخصین بیننده و بلکه اکثریا چوجقلر اراسـنده وقوعبولان منازعات و اسنادات کبی بونلره عزو واسناد ایدلمسنك قوجه برهیئت دولتایچون انظار عالمده تبریهٔ ذمته نقدر مداری و بوسوزلرك نەدرجه قدر و اعتباری اوله بیلور

هرنه ایسـه بورالری موازنه و ملاحظه ایدلمکه احتیاج کورنمیەرك یدی سنەدن و بلکه دها اولدنبرو احوال دولتده وقوعه کلان فنـالقلر بونلره اسناد اولنمق اوزره بویله برقپو آچلمش وبوبولده مقالات خوشه کیتدیکندن موسم وزمانه کوره مضمون آرایان شعرا کبی حرص و طمعلری قوهٔ انسانیه و ناموسیەلرینه غلبه اتمش اولان مداهنلر دخی مزاجه موافق اختراعات و عزویات ایله جمیله ابرازینه هوس ایدرك کیمیسی مدحت

پاشانك طونه واليسي ايكن بلغارلر حقنده اجرا ايلديكي معاملهٔ شديده ايله روسيه دولتنك غضبي دعوت ايدلمامش اولسه‌يدی محاربه اولمزدی وكيسی مدحت پاشا شوسه يوللرينی ياپمامش اولسيدی روسلر قوجه بالقانی كچوبده استانبوله قدر كله‌مزدی و بر طاقمی دخی درسعادتده ياپيلان اوروپا قونفرانسنك تكليفاتی قبول ايدلسيدی مصلحت محاربه‌يی منتج اولميه‌رق بتمش اولوردی كبی لقرديلر ايله عقول بسيطه اصحابنی قانديرمغه چالشدقلرندن و بومقوله سوزلرك نقدر ساده و عادی اراجيف اولديغی ظاهر ايسه‌ده اكثريتله احوال‌عالمدن بيخبر و غافل اولان خلقمزك ايچنده بويله شيلره اينانه‌جق آدملر بولنمق طبيعی اولوب حالبوكه مدحت پاشا و محمود پاشا ديكر رفيقلريله برابر طائف قلعه‌سنده محبوس اولملريله بونلرك حقوقنی مدافعه شويله طورسون حقلرنده لقردی سويلمكه و اسملرينی بيله تلفظ اتمكه جسارت ايدن كمسه بولنمديغندن سلطان عبدالعزيزك قتلی مسئلهٔ فجيعه‌سنده اولان مفتريات و اسناداتك بطلانی بر منوال محرر مرآت حيرت ناميله بشقه‌جه قلمه آلنان كتابچه‌ده تفصيلاً بيان ايله اثبات اولنديغی مثللو آنك خارجنده وقوعبولان عزويات و نشرياتك دخی حقايقی ميدانه قونلمق و بونلردن طولايی ناسدن بعضيسنك افكارنده بركونا شبهه و ايلشك وار ايسه حل و ايضاح ايدلمك ايچون برر برر محاكمه‌سی مناسب كورلمش و بنابرين اشبو لاحقه اومقصد و نيت اوزرينه يازلمشدر

ابتدا مدحت پاشانك شكل وادارهٔ دولتی تحويل ايدرك بر جمهوريت ياپمغه وكندوسی رئيس جمهور اولمغه و خاندان‌عثمانی‌يی قالديرمغه دائر اولان نيت و حركتنك محاكمه‌سندن باشليه‌لم ادارهٔ دولتك تحويلی نه ديمكدر اكر بوندن مراد قانون اساسی ايله تنظيم و تأسيس اولنان اصول ديمك ايسه پك طوغريدر زيرا قانون اساسی دولتی ادارهٔ استبداديه‌دن اصول

مشورته و عموم تبعهٔ دولتی اسارتدن حریته نقل و تحویل اتمك ایچون یاپلمش و وکلا و رؤسا ایچون حدود و وظائف جدیده تعیین قلنمش اولدیغندن بو قانون ایله شکل و هیئت دولت بالطبع تبدل و تغیر اتمك لازم کلمش و بوده سلطان عبدالحمیدك ملت و مملکته بر لطف و احسانی اولمق اوزره قبول و اراده لریله نشر اولنمشدر جمهوریت ماده سنه کلنجه بونك مناسبت اله جق و حاله یاقشه جق بر معطوف و محمولی اولمیوب جاهلانه اورته یه چیقارلمش بر سوزدر چونکه جمله نك بیلدیکی شیدرکه جمهوریت دنیلان حکومت پادشاهی اولمیان بر هیئت دولتدر حالبوکه قانون اساسینك مواد متنوعه سنده مصرح اولدیغی اوزره دولتك اداره سی خاندان عثمانیدن بر پادشاهك وجودیله مشروط اولمق و جمیع تبعهٔ دولته خاندان عثمانی نامنه اوله رق عثمانلی دینلمك قانونك روحی و اساسی اولدیغندن بونلر اولمدقجه قانونك دخی حکمی قالمز ایمدی حال بویله اولنجه مدحت پاشانك اون سنه دنبرو چالشوب و بونجه مهالك و مخاطراته قارشو ثبات ایدوب میدانه کتوردیکی قانون اساسینك بر طرفدن نشریله برابر دیکر طرفدن انی فسخ و ابطال ایده جك حکومت جمهوریه تصور اتمش اولمسی ممکنمیدر و خصوصیله حکومت اسلامیه ایچون بر امامك یعنی بر پادشاهك وجودی دین و مذهبمزده شرط اعظم ایکن انك خلافنده هیچ بر مسلمانك قبول ایتمیه جکی بر اداره یی ارزو اتمك مجنون اولمیان بر ادمك خاطرینه کلمك احتمالی وارمیدر

بو ادله و قیاسات بر طرفه قالسونده هایدی مدحت پاشا فرض محال اوله رق اویله بر ریاست حرص و طمعنده بولنمش اولسون سلطان مرادك جلوسندنصکره خسته لنمسی اوزرینه کافهٔ امور دولت اوچ ای مدت رشدی پاشا ایله مدحت پاشانك اداره سنه قالمش و اولوقت هر ایستدکلری شیئی یاپمق ید اقتدارلرنده بولنمشیکن عجبا بونلردن برینك لیل و نهار امور

دولتده خالصانه بذل وجود و افكار اتمكدن بشقه بويله افترايه ياقشه‌جق بر كونه طور و حركتی وقوعبولمشميدر اكر بولمش ايسه نه‌قوله شيدر اويله بر مساعد زمانده فكر و خياله كتورلميان بر دعوايه سلطان عبدالحميدك جلوسيله برابر ملك و دولتك متبوع حقيقيسی كلدكدنصكره قالقشمسنی دنياده قبول ايده‌جك بر عقل و ملاحظه وارميدر

اشته بو عزويات و نشرياتك بالكليه باطل و بی اساس اولديغی بو وجهله حالاً و عقلاً و مادةً ثابت و ظاهر ايكن بو لقرديلرك بعض كمسه‌لر بيننده تفوه اولنمسنك و ايكيده برده تجدد اتمسنك البته بر سبب و منشأ اصليسی اولمق خاطره كله‌جكندن شمدی بوراسنی دخی ايضاح اتمك لازم كلمشدر شويله‌كه روسيه دولتنك احوال تاريخيه و اصول پولتيقيه‌سنه وقوفی اولنلره خفی دكلدركه روسلرك افعال حربيه‌ده قوت و شهرتلری نقدر زياده ايسه ديپلوماسی دنيلان فنون حيل و دسايسده كندولرينه مخصوص مهارتلری دخی او قدر وسعتلی اولمغله بو اسلوب وصنعت ايله مقاصد مخصوصه‌لرينی استحصاله نه درجه موفق اولدقلری لهستان و قريم و آسيای وسطی و اك صكره بلغارستان مسئله‌لرنده وقوعبولان معامله‌لرندن دخی معلومدر شو منفعت و حكمته مبنی روسيه مأمورلرينك كافه‌سی بو افكاره خادم‌اولدقلرندن و خصوصيله بزم اخلاق و عاداتمزك نصل شيلرله قابل افساد و اخلال اولديغنی بزدن اعلا بيلدكلرندن روسيه ايلچيسی جنرال اينياتيف مدحت پاشانك طونه واليسی ايكن اورادن قالديرلمسی حقنده ايقاع ايلديكی انتريقه‌لره ضميمه اوله‌رق مشار اليهك كندويه جلب ايلديكی افكار عامه قوتيله دولته عصيان اتمك و شكل دولتی تغيير ايلمك افكارنده بولنديغنه دائر ارجوفه‌لر احداث ايدرك وسايط معلومه ايله سرای پادشاهی‌يه و حرم همايونه وارنجيه قدر اسماع اتمش وبر طاقم ساده دللرك قولاقلرينی طولديرمشيدی

سلطان عبدالعزیز مرحوم بویله انتریقه‌لرك نره‌دن کلدیکنی و نه
مقصدله چیقارلدیغنی پك کوزل بیلدیکی جهتله نظر ملوکانه‌ده بونلرك
حکمی و تأثیری اوله‌مامش ایسه‌ده بعض عقول خفیفه اصحابنك ذهنلرنده
بو معلوماتك مایه‌سی قالمش و محمود پاشانك صدارت ثانیه‌سنده هم
مدحت پاشایه اولان غرضنی اجرا اتمك و همده جنرال اینیاتیفی تصدیق
ایله روسلره جمیله کوسترمك ایچون مشارالیهك سرای همایونه و خصوصیله
والده سلطانه اولان سعایتیله بوسوزلر بسلنوب دیرلمکه باشلامش اولدیغی
حالده سلطان عبدالعزیزك خلعی وقوعبولمسیله برابر قانون اساسینك
وضعی و مبعوثان مجلسنك احداثی حوادثی دخی میدانه چیقه‌رق آرتق
اندنصکره سرای همایونده بیك ایکی یوز سایس و بیك بوقدر طبله‌کار
و اشجی و التی یوز قایقجی و علی هذا القیاس خدمه و بکجی و بغچوان
بولنمق و بونلرك هر بری خزینه‌دن معاش تخصیصیله چراغ اولنمق ممکن
اوله‌میه‌جغنی اکلادقلرندن و خاقان مرحومك ذاتنه و دائره‌سنه منسوب
اولان طاقم ایسه خلع مناسبتیله ذاتاً متأثر و منفعل اولملریله آنلر دخی
بالطبع شکایات و اعتراضاته حاضر و مستعد بولندقلرندن بونلرك جمله‌سنك
لسانی برلشوب قانون جدید ایله پادشاهك استقلالی محو اوله‌جغنه
و خلافت سلطنت سنیه‌نك حکمی قالمیه‌جغنه دائر تفوه ایتدکلری اراجیفه
قناعت اتمیه‌رك بعضیلری خاندان عثمانی قالدیریله‌جق و یرینه مدحت پاشا
رئیس اوله‌جق کبی برطاقم ترهات جاهلانه اختراع اتمشلر ایدی دیکر
طرفدن مدحت پاشانك صدارت ثانیه‌سیله قانون اساسی اعلان اولنه‌رق
حکم قانونی ترویج و تطبیق اولنمسیله دولته یکیدن بر حیات کلمش
و یوقاریده حکایه اولندیغی وجهله روسیه‌نك روم ایلی حقنده اولان
مطالب و تکلیفاتنه جواب ویرلدکدن صکره اوروپانك موافقتی استحصال
اولنه‌رق روسلری اسکات و ارضایه لازم اولان شیلرك فعلیات و اجراآتنه

تشبث ایدلمش و بوجمله ایله برابر دولتك قوهٔ موجودهٔ عسکریه‌سنه ضمیمه اولمق اوزره ولایتلرك حاوی اولدیغی اکثر قضالرده کوکللو نفراتدن بر چوق طابورلر تشکیل اولنه‌رق و هرکسه هیچ بر زمانده مثلی مسبوق اولمیان درجه‌ده شوق و غیرت کله‌رك عموم ملت عثمانیه‌نك منافع وطن و دولت خصوصنده کوستردکاری اتحاد و اثرحمیت انظار عالمده بر دلیل سلامت اولدیغنی تأمین ایلمش والحاصل اوچ سنه‌در چکیلان مشاغل و مشکلاته نهایت ویرلمسی زمانی کلدیکنه اعتقاد تام حاصل اولمشیدی

لکن بوشیلرك هیچ بریسی روسیه پلاننه اویمدیغندن و جنرال اینیاتیفك اولدن اکمش اولدیغی تخم فساد یتیشوب ثمره ویرمکه یاقلشدیغندن بونی تعجیل اتمك ایچون یکیدن ایقاع و نشر ایلدیکی اراجیف و افسادات روسیه قاربونلری قوتیله عجیب و سریع تأثیرات حاصل ایدرك سرای خلقی و منسوباتی لساننده مدحت پاشا خلقی کندویه اویدیرمش و دیقتاتور اولمقلغی قورمش و ولایتلرده و مؤخراً درسعادتده ملت عسکری یاپمغه قالقشمسی دخی بو نیته مبنی ایمش اکر بر چاره‌سنه باقیلوبده اوکی النمز ایسه یقینده سرایی باصوب حکومت و دولتی غصب ایده‌جکمش کبی سوزلر چوغالمغله بو مقدمهٔ غریبه‌نك آثاری اولمق اوزره مدحت پاشا بر کون بغتةً سرایه جلب وعزل اولنوب اوروپایه کوندرلمش و ولایتلرده کوکللو نفراتدن تشکیل اولنان طابورلر لغو ایدلمش و درسعادتجه تجمع ایدن ملت عسکری دخی حصول امنیت واطمئنان ایچون برقاچ درلوشکل وصورته قونلمش ایسه‌ده نصلسه‌یسه امنیت اولنه‌مدیغندن اودخی قالدیرلمش واك بیوك مقاصدك بری دخی قانون اساسینك محو وابطالی ماده‌سی اولدیغی حالده قانون مذکور دها یقین وقتده نشر اولنه‌رق جمیع دول و ملل عالمه رسماً اعلان اولنمسیله بردنبره قالدیرلمسی اویه‌مدیغندن رفته‌رفته احکام مندرجه‌سی

اخلال ایدیله‌رك و نهایت مبعوثان مجلسی بر دهـا تجمع ایتمامك اوزره طاغیدیله‌رق قانون اساسینك دخی یالکز نامی قالمشدر

بالاده محرر نشریاته خدمت ایدنلرك سعی وامکلری بوشه کیتمامش اولدیغندن هربری کندو نظریات وحسیاتنه کوره برر صورتله مستفید اولدیغی زعمیله متسلی اولمش ایسه‌ده کار وتمتع ایدن کیملردر ضرر ایدن کیملردر حسابی قولای اولوب یکون اجمالیسنی وقوعات میدانه قویمش و جنرال اینیاتیف دخی پادشـاهك محافظهٔ منافعی نیتیله اتدیکی نصیحت وصرف ایلدیکی همت وغیرتلردن مقصد نه ایدوکنی ایاستفنوس عهدنامه‌سنی یازدیغی قلمنك لسانیله اکلاتمش اولدیغندن بز بوبحثده زیاده ایضاحه حاجت کورمیز

اشـته بوعزویات و نشریاتك نصل دولاب حیله وانتریقه اولدیغنه عقلی ایرمیـانلر ویاخود اصلنی بیلوبده مجرد مداهنه ایچون ترویجنه چالشـانلر صکره‌دن ایشـك نه اولدیغنی کورمش وچیقدقلری اغاجك دالنی آخری اضرار ایچون کسمکه چالشـانلر کندو بندکلری دالی کسمش اولدقلرینی دوشدکدن صکره اکلامش ایسـه‌لرده تلافیٔ مافات ایچون زمان وامکان قالمامشدر بوحال اقتضاسنجه مدحت پاشـا علیهنده اولان مفتریات دخی طبیعی استعمالدن ساقط اولمش وخصوصیله یوقاریده ذکر اولندیغی وجهله مدحت پاشـادن صکره عبدی و ردیف و رشدی و سلیمان پاشالرك و برچوق قاضیعسکرلرك و رجالدن و علمادن و امرای عسکریه‌دن وسـائره‌دن نیجه بیك کشیلرك نفی و تبعیدلریله خانه‌لرینـك محو و پریشان ایدلمسی مجرد خلع مسئله‌سندن تولدایدن بروهم و وسوسه اثری اولدیغی میدانه چیقه‌رق بوجهتله دخی دیکر اسـنادات وعزویاتك اویدیرمه و صرف افترا اولدیغی اکلاشلمغله هیچ حکمی قالمامش ایسه‌ده ملتك اتحاد افکاریله وقوعه کلان خلع ماده‌سندن طولایی شرعاً و قانوناً

و عقلاً و حكماً هيچ كمسەنك مسئوليتنە محل اولمديغندن و بعض ذوات حقندە مصمم اولان برمعاملهٔ ظالمانەنك اجراسى ياقشـديرلمق ايچون آرادە برقتل مادەسى ايجاد ايدلمش ايسەدە آنكدە يلان اولديغى ميدانە چيقديغندن يكيدن برشى ميدانە قونلمغە احتياج كورنمش ومدحت پاشايە عزو اولنمغە ياقشەجق بشقە برقصور بولنمامش اولمسـيلە بالضرورە ينە اسكى سوزلر تازەلنەرك فقط درسعادتدە و ولاياتدە آرتق بوكا اينانەجق كمسـە قالمديغنە وعربلر هرنقدر اذكيادن ايسـەدە مملكتلرينك بعديتى جهتيلە اكثريسنك و خصوصيلە جزيرة العرب وبغداد چوللرندە بولنان عربانك احوال جاريهٔ دولتە وقوفلرى و ايشتدكلرى شيلرى نفس الامرە تطبيق ايلە كذب و صحتنى تميزە قدرتلرى اولمديغنە بناءً هيچ اولمز ايسە بونلرە اكلادلمقدە برفائدە ملاحظە ايدلمش و اشتە بچن سـنە الجوائب غزتەسـنە مدحت پاشا دولتى تقليب ايدەجكدى جمهور يپاجقدى رئيس اولەجقدى داماد محمود پاشادە يتاقدن امر ويرمشيدى روسيە آنك ايچون غلبە ايتمشيدى كبى سـوزلرلە بندلر يازيلەرق بادهوا نسخەلرينك عربان شيخلرينە قدر مأمورلر واسطەسيلە طاغيدلمسى بوملاحظهٔ عجيبەدن نشأت ايتمشدر

اشتە بوسوزلر نصل جاهلانە دوزولمش ارجوفە ايسە مدحت پاشانك خاندان سلطنتە غرض و عداوتى وارمش دينامسى دخى هيچ مناسبت اليەجق بر افترادر اكر بوندن مقصـد عداوت شخصيە دينلك ايسە طوغرى اولەمز زيرا مدحت پاشانك خاندان سلطنتە متعلق ذوات فخامدن هيچ بريسيلە شخصاً مناسبت و معارفەسى اولمديغندن عداوت حدوثنە سبب ومحل يوقدر اكر بوسوز سلطان عبدالعزيزك خلعى مسئلەسندن استخراج اولنمش ايسە بودە پك ياكلشدر زيرا اركان سلطنتدن برينك احوالى مطلوبە مخالف دينامسيلە بونك جملەسنە شمولنى استدلال ايتمك

نقدر باطل قیاس ایدوکی میداندەدر اوت سلطان عبدالعزیز مصالح دولت وملتك الجاسیله خلع ایدلدی لکن یرینه کلان سلطان مراد و اندن صکره جالس تخت پادشاهی اولان سلطان عبدالحمید او خاندان رفیع الشانك ارکانندن دکلیدی اویله ایسه وکلادن برینك و یا برقاچینك خاندان سلطنته غرض و عداوتی وارمش دینلمسنده نه مزیت و محسنات اولەبیلور و بر پادشاهك امر عظیم خلعنی عداوت شخصیه کبی خسیس و دنی بر سببه اسناد اتمك نصل لایق و روا کوریلەبیلور یالکز شوراسنك موازنەسی بو بحث ایچون جواب کافیدر

بو مناسبتله خلع مادەسنه نقل کلام ایدەلم بو مادەنك سبب و دواعیسنی بیلمیان کمسه اولمدیغندن بوراده تجدید و تکرارینه لزوم کورنمز ایسەده سلطان عبدالعزیزك خواص منسوباتی بالطبع خلع مادەسنك علیهنده اولدقلرندن کندو خلوص وصفوت قلبیەلرینك حقنی ایفا اتمك و اثرینی کوسترمك ایچون خاقان مرحومك برائت ذمتنی ادعا ایله برابر اکر بعض قصور و خطاسی وار ایسه انك دخی اخطاریله تصحیحی وکلانك متحتم ذمتی اولدیغی حالده یاپیلمیەرق بردن بره خلعنه کیدلمش اولمسنه اعتراض ایدرلر و بونلر تعلق ذاتیلری جهتیله افادەلرنده معذوردر لکن بو اعتراضات سرای خارجنده دخی ارباب غرض ایچون بر ممسك اولەرق سؤنیت ایله استعماله صالح کورلدیکندن بو ایشك بحث و حکایەسی اچلدقجه سلطان عزیز مرحومك خطیئاتی اصلاح ایدلمك ممکن ایکن اوچ درت کشینك منفعت شخصیەلری طمعیله بغیر حق خلع ایدلدیکی لقردیلری بعض کمسەلر لساندن ایشیدلمش وحتی خاقان مرحومك سلطنتنده بقاسی دولت و ملتك محوینی انتاج ایدەجکی سوزلریله مجلسلرده دعوای حمیت ایدن و سلطان مرادك جلوسی کونی وکلانك اللرینی اتکلرینی اوپەرك تبریك جلوس و اعلان مسرت خصوصنده امثالنه

مسابقت ایلیان بعض منافق سیرت ادملرك دخی صکره‌دن مداهنهٔ خسیسه ایله افکار مخالفینه اشتراك ایلمش اولدقلری خبر النمش اولمغین بو مسئله‌نك دخی شوراده بر محاکمه‌سی اقتضا اتمشدر

سلطان عزیز مرحومك خلعنی موجب احوال و حرکاتی واقع وصحیحمی یوخسه دکلمی ایدی ابتدا بو اساسدن باشلیه‌لم خاقان مرحومك اواخر سلطنتنده ادارهٔ دولتك احوال داخلیه و خارجیه‌سنه متعلق وقوعات بر کره سطحیجه بر نظر بیطرفانه و منصفانه ایله موازنه و مطالعه اولنور ایسه ایلك نظرده ثابت اولورکه سلطان عبدالمجید مرحومك ارتحالنده براقدیغی دیونك کافه‌سی یکرمی بش میلیون لیرادن زیاده اولمدیغی حالده صکره‌دن بر طاقم اسرافات و سؤ استعمالات ایله ملت عثمانیه‌نك ایکی یوز میلیون لیرادن متجاوز بورج التنه قونلمسی و دول غربیه‌نك قریم محاربه‌سنده مالاً و بدناً اتدکلری فدا کارلق ثمره‌سی اوله‌رق دولت علیه‌نك تمامیت ملکی پارس معاهده‌سیله کفالت مشترکه التنه قونلمش و دولتك روسیه‌یه قارشو محفوظیت و سلامتی دول غربیه اتفاقنه منحصر بولنمش اولدیغی حالده پارس معاهده‌سنك تمه‌سی اوله‌رق خطوط همایون ایله تأمین اولنان تعهداتك و صنوف تبعهٔ دولتك تنظیم احوالیچون وعد ایدیلان قوانین و نظاماتك فعلیات و اجراآتنه روسیه انتریقه‌سیله مخالفت اولنمسندن طولانی دول غربیه‌نك اصلاح حالمزدن مأیوس ایدلمسی و عالی پاشادن صکره رأس کار دولته کتوریلان محمود ندیم پاشانك قدر و ناموس دولتی اخلال ایدن سیئاتی و بونجه سؤ حرکاتی میدانده ایکن تکرار مقام صدارته کتوریله‌رك روسیه‌لولردن بشقه جمله عالمك تنفیر اولنمسی و اسهام عمومیه ماده‌سنده اظهار معاملهٔ افلاسیه ایله دولت و ملتك التی یوز سنه‌دنبرو قزانمش اولدیغی اعتبارینك محو قلنمسی و امور دولتك نااهل آدملر النده براغلمسی و مصر ولایتی ایچون تحملندن خارج

استقراض اتمك و اجنبی ایله معاهده یاپمق اوزره وقوعبولان تکلیف وکلا طرفندن رد اولنمشیکن خلاف اصول و قاعده خط همایون ایله ماذونیت ویرلمسی و الك صکره هرسك عصیانی کبی بر وقعهٔ عادیه‌نك مجرد رأی خود سرانه سیئه‌سی اولمق اوزره اکتساب وسعت و جسامت ایدرك دولت و مملکتك اوغرادیغی فلاکت و مصائبه مقدمه اولمسی سلطان عبدالعزیزدن صدور ایدن سیئاتك الك باشلی ماده‌لرندن اولوب شو وقوعات اراسنده مالیه خزینه‌سندن سرای همایون تخصیصاتی خارجنده اچیقدن پاره المق و منسوبات شاهانه‌دن بعضیلرینه بلابدل اسهام یاپلمق و خلقك اقچه ویروب الدیغی قونسولیدلرك فائضلری کسلمش ایکن خاقان مرحومك یدی میلیونلق قونسولیدلرینك فائضی تماماً و علناً ویرلمك و محمود ندیم پاشانك اموال خزینه‌دن چالدیغی ثابت اولان یوز بیك لیرا عفو ایدلمك و وکلا و وزرادن بر چوق ذوات محاکمه‌سز خلاف قانون نفی ایله مجازات اولنمق و بلغارستان عصیاننده خدمت ایدن مأمورلر مؤاخذه ایدیله‌رك واهالیٔ اسلامك محافظه‌سیچون وقتیله عسکر ارسالندن امتناع اولنه‌رق بونجه نفوس اسلامیه بلغارلرك هجومی التنده پریشان ایدلمك مثللو لایعد و لایحصی بر چوق سؤ استعمالات دخی خطیئات و سیئات واقعه‌یه منضم اولمش و بونلرك جمله‌سنك نتیجه‌سنده دخی محمود ندیم پاشانك تقلیب و تحویل دیون نامیله قرارلشدیردیغی استقراض جدیدك مقاوله‌نامه‌سی امضا اولندقده خاقان مرحومه بر میلیون لیرا تقدیم اولنمسی تعهدینه دائر ظرینی بازرکان طرفندن مابین همایونه ویرلمش اولان برقطعه سند دخی میدانه چیقمشدر

مقصدمز مسئله‌نك بیطرفانه محاکمه‌سی خصوصی اولدیغندن شمدی شو دعوایه اوچ سؤال توجه ایدر بریسی اشبو تعداد اولنان شیلر ثابت و محققمیدر ایکنجیسی فاعلی کیمدر اوچنجیسی بونلر ثابت اولمغله

دولتك حال خطر و تهلكه‌ده بولنديغنه حكم اولنه‌بيلورمى واقعا حقايق احواله واقف اولميان و ياخود واقف اولوبده بر بشقه غرضه مبنى اعتراض اتمك استيانلره كوره شو سؤاللر نقدر طبيعى ايسه جوابلرى دخى اوقدر واضح و قولايدر زيرا بيان اولنان وقوعات امور معنويه‌دن اولميوب هر بريسنك فعلياتى مادةً ميدانه كلمش و سؤ تأثيراتى يالكز مملكته دكل دنيايه شايع اوله‌رق عامه‌نك معلومى بولنمش اولمغله هر كيمك قنغى ماده‌ده شبهه‌سى وار ايسه اثار و دلايل و سنداتنه يكيدن اطلاع ايله حل شبهه اتمك اسهلدر اشته وقوعاتك صحتى نصل ثابت ايسه كيمدن صدور ايتديكى و كيمك افعالى اولديغى دخى اويله‌جه ظاهر و بديهيدر چونكه بونلرك سلطان عبدالعزيزدن صدور ايتمديكى فرض اولنمق لازم كلسه زماننده آمر مستقل اوله‌رق ديكر بر پادشاهك دها وجودينى تصور اتمك اقتضا ايدركه بوده باطلدر و اكرچه بحث اولنان فنالقلرك بر طاقى محمود نديم پاشانك و هرسك وقعه‌سنك توسعى اسعد پاشانك زمان صدارتلرنده اوله‌رق برينك خيانت و سماتى و ديكرينك عدم اقتدار واهليتى اثارى ايسه‌ده بونلرك ايكيسى دخى حال وصفتلرى معلوم اولديغى حالده يالكز سلطان عبدالعزيزك افعال مستبدانه‌سنه خدمت اتمك شرطيله صدراعظم اولمش و استيلان شيلرده الت اوله‌رق قوللانلمش وخصوصيله محمود نديم پاشانك مملكت و دولتى تخريب ايدن افعال وحركاتى اولكى صدارتنده معلوم ومجرب اولديغى حالده خلقك شكاياتنه رغماً ايكنجى‌دفعه تكرار صدارته كتوريله‌رك اولكندن زياده تخريبات و سؤ استعمالاتنه مساعده كوسترلمش اولديغندن بونلرك واسطه‌سيله اولان فنالقلرك دخى فاعل و آمرى سلطان عزيز اولديغنده اشتباه يوقدر

احوال مذكوره‌نك دولت و مملكتى خطر و تهلكه‌يه دوشورمش اولمسى بحثنه كلنجه قديمدنبرو جمله‌نك مسلمى اولان قاعدهٔ كايه‌دركه بر

دولتك مدار دوام وحياتى مال و رجالدر بزده ایسه شوایكی ماده اساسندن بوزیله‌رق منابع مالیه بونجه اسرافات و تبذیراته كفایت ایتمدیكندن ملت عثمانیه ایفاسنه متحمل اولمیه‌جغی بورج التنه كیرمش و فضله اوله‌رق برده اظهار معاملهٔ افلاسیه ایله كلیاً اعتبارینی غیب اتمش و دولتك قوانین و نظامات ایله اداره و بقاسنی تأمینه چالشان مأمورلر یرینه ادارهٔ كیفیه‌یه خدمت ایدن ادملر قونلمسیله هرنوع امور و مصالح دولت مختل اولمش و قریم محاربه سندنبرو روسیه‌نك چالشدیغی شی دول غربیه‌نك دولت عثمانیه‌دن تبریدو تفریقی خصوصی اولدیغی حالده بزم كندو فعل وحركتمزله بومقصد قولایجه حاصل اوله‌رق حقمزده عموم اوروپا خلقنك سؤ نظری جلب ودعوت ایدلمش والحاصل لهستانك تقسیمی مقدماتنده روسیه دولتنك جنرال ربنین همتیله تدابیری نه اولمش و قریمك استیلاسنده شاهنكرایك اغفال و اضلالنه نصل اسباب قوللانلمش ایسه بزده ده جنرال اینیاتیفك غیرتیله انلرك قات قات زیاده‌سی وجوده كلمش اولدیغندن مبحوث عنه اولان حال خطر و تهلكه‌یه بو احوالك دلالتی كافی بولنمش وچوق كچمیه‌رك ظهوره كلان بعض نتایج فعلیه‌سی دخی مقدماتك حقیقتلرینی میدانه قویمشدر

اولوقت بو حاله قارشو نه یاپلمق اقتضا ایدر ایدی پادشاهدن صكره امور دولتده اك بیوك مسئولیتی حامل اولان وكلای دولتك وظیفه‌سی نه ایدی عجزهٔ افراد اهالی كبی بونلرده الله بلاسنی ویرسون دیه‌رك بر انكسار ایله قانع و یاخود حسیات انسانیه‌سی مرض حرص و طمعله علیل اولان بعض كمسه‌لر كبی یالكز وقتنی خوش كچورمك ایچون مداهنه ایله هر دینلان و یاپیلان شیلره تابع اولمقمی لازمكلوردی بویله حركت اولنوبده دولت و ملت ایچون قورقیلان حاللر اولوقت ظهوره كلمش اولسیدی مسئول كیم اوله‌جقدی شبهه‌یوقدركه ادنی مرتبه حمیتی و دولت

و ملتنه محبتی اولان ارباب غیرتدن هر برینك مرتبه‌سنه كوره وطن و دولتك محافظه‌سی خدمتنده برحصه‌سی وبر بورجی اولدیغی كبی بو وظیفه ایله اك برنجی درجه مكلف اولنلر دخی اركان دولتدن معدود اولان آدملر اولمغله بونلر دولت ومملكتك مخاطره‌سنی كوروبده فریضهٔ ذمتلرینی ایفاده بلاعذر قصور ایدرلر ایسه خیانت اتمش اوله‌جقلرنده اشتباه یوقدر شمدی شو قیاس و حاله كوره دولت و ملتی بویله بر مخاطرهٔ متحققه‌نك اسبابندن تخلیص اتمك نیتیله جانلرینی تهلكه‌یه قویه‌رق فداكارلق ایدنلر وظیفهٔ انسانیت و حمیتلرینی‌می اجرا اتمش یوقسه‌غرض ونفسانیته‌می اتباع ایلمشدر اهل‌انصافك وجدانی تمییز ایدر فقط شوراده حقه مقرون بر افاده واردركه بعض كمسه‌لرك دیدیكی كبی خاقان مرحومك خطیئات وسیئاتی اصلاح ایدلمك ممكن ایسه خلعی درجه‌سنه قدر كیدلمكه مجبوریت نه ایدی واقعا پادشاهلره خطالرینك اصابت اولمیوب خطا اولدیغنی اكلاده‌جق و فكر و حركتلرینی تعدیل ایده‌جك وكلای دولت اولمغله آنلرك ابتدا بوطریقه چالشملری لازم ایدوكنی و اك طوغری یولده بو اولدیغنی كمسه انكار اتمز لكن بونلرپاپلدیمی عالی پاشا مرحومك كریددن عودتنده یازدیغی لایحه‌سیله دولتك حال خطر و تهلكه‌ده اولدیغنی و بونك اوكنی المق ایچون تصحیح مسلك اداره ایله صنوف تبعه‌نك مساوات وحریتنی و حقوق شخصیه‌سنی تأمین ایده‌جك نظامات وقوانین پاپلدقجه و فعلاً اجرا آتیله اوروپایه قارشو تأمینات كوسترلدكجه حالك دوام و بقاسی ممكن اوله‌میه‌جغنی بالاطراف بیلدیرمش اولدیغی حالده تأثیراتی نه اولدی بالعكس بو اخطارات و نیات خالصه‌سندن طولایی مغضوب و منفور پادشاهی اوله‌رق وفات ایلدكدن صكره ندیم پاشا صدارته كتوریلوب عالی پاشانك اجرا آتی بوزمق و قوانینی قالدیرمق و الحاصل دولتی هرج ومرج اتمك ایچون نلر یاپدی و اولوقت‌حسین‌عونی پاشا ایله

شروانینك بغیر حق نفی ایله جزایه اوغراملری اصلاح ادارهٔ دولت افکاریله عالی پاشایه اتباع ایتدکلرندن ناشی دکلیدی و مدحت پاشانك برنجی صدارتنده مصر ولایتی ایچون اوکی اچیق استقراضه و دول اجنبیه ایله طوغریدن طوغری‌یه معاهده عقدینه مساعده اولنمق نهایت امرده مصرك ادارهٔ دولتدن چیقمسنی منتج اوله‌جغی پادشاهه مکرراً عرض اولنمش و فرمان اعطاسنده مخالفت ایدلمش اولدیغی حالده اکا رغماً خط همایون‌ایله مأذونیت ویرلدکدن صکره مدحت پاشانك ایکیجی‌ق ای ایچنده صدارتدن عزلی بو اخطارنده ثبات ایتمسندن و برده محمود ندیم پاشانك چالدیغی یوز بیك لیرا ماده‌سنك میدانه چیقارلمسندن نشأت ایتمدیمی و مؤخراً شروانینك صدارتنده عونی پاشا و شروانی و سائر بعض ذوات مبالغ کلیه ایله اطماع اولنه‌رق مصر ایچون استنیلان درجه‌دن واسع فرمانلر ویرلمکله بوقدر اخطاراتك ثمره‌سی نه اوله‌بیلدی وکذلك شروانینك صدارتنده وکندو یالیسنده بعض خواص وکلانك اجتماعیله امور دولتده اسرافاتك اوکی النمق ایچون موازنهٔ مالیه‌نك بر هیئته تودیعی وملت عثمانیه‌نك حریت ومساواتی ماده‌لری کبی دولتجه اداره‌یه اساس اولان شیلر مذاکره اولنمغله برابر چونکه بوسوزلرك خاقان مرحومه شفاهاً عرضنه وخصوصیله ملت وحریت وقانون لفظلرینك تفوهنه بیله کمسه جسارت ایتمدیکندن بونلرك بر لایحه ایله والده سلطان واسطه‌سیله عرض و اخطارینه و بولایحه‌یی مدحت پاشانك قلمه النسنه قرار ویرلدیکنی متعاقب اشبو تصمیماته خاقان مرحوم واقف اولمسیله همان مدحت پاشانك احکام عدلیه نظارتندن عزل اولنه‌رق والیلك صفتیله سلانیکه و شروانینك دخی صدارتدن عزلیله حلبه تبعید اولنملری پادشاهه عرض حقیقت حال ایتمکه تشبثلرندن نشأت ایلدیکی اونودولدیمی ومحمودندیم‌پاشانك دفعهٔ ثانیه صدارته ورودیله برابر عونی

پاشانك بروسه‌یه تبعید اولنمسی دخی بونك ایچون دكلی ایدی و محمود پاشانك افعال خیانتكارانه‌سنه مبنی مدحت پاشانك ایكنجی دفعه احكام عدلیه نظارتندن استعفا ایتدیكی كون سبب استعفاسی خاقان مرحوم طرفندن باش مابینجی محمد بك واسطه‌سیله سؤال بیورلمسی اوزرینه مدحت پاشا یازوب تقدیم ایلدیكی جوابنامه‌سنده دولتك بولندیغی حال فلاكت و بحرانك سببلرینی اچیق اچیق یازمش و اوچ درت ایه قدر نتیجهٔ وخیمه‌سی كوریله‌جكنی دخی تصریح ایلمشیكن كندوسی نیچون بر كره جلب اولنوب صورلمدی و ینه محمود ندیم پاشانك اغفالاتی اوزرینه كیدیلان یولك و طوتیلان اصولك وخامتی كورلمكه باشلادقدنصكره والده سلطانك خاقان مرحوم اراده‌سیله ودارالسعاده اغاسی جوهراغا واسطه‌سیله مدحت پاشانك رأی و معلوماتی سؤال بیورلمسی اوزرینه تقدیم ایلدیكی لایحه‌سنده اتخاذی اقتضا ایدن شیلر تفصیلاتله عرض اولنمشیكن نیچون قبول اولنمدی خاقان مرحومك مسلم اولان كبر و عظمتی قارشوسنده قانون و قاعده و ملت لفظلرینی بیله تفوهه جسارت ایدنلرك دوچار قهر و غضب اولدقلری كوریلوب طورر ایكن تصحیح خطیئاتی و تعدیل مسلك و حركاتی ایچون شو حكایه اولنان اخطارات درجه‌سندن زیاده نه یاپلق احتمالی وار ایدی اكرچه هرسك مسئله‌سی و بلغارستان عصیانی اولنان سؤ تدابیر ایله داخلاً و خارجاً كسب مشكلات ایتدكدن و خلقك شكایت و نفرتی ارتوب بر غلیان عمومی میدانه كلدكدنصكره محمود پاشا عزل اولنه‌رق رشدی پاشانك صدارته و عونی پاشانك سرعسكرلكه كتورلمسی و مدحت پاشانك دخی مجلس وكلایه النمسی ظاهرحالده بونلره تسلیم امور اتمك صورتنده كبی كورینور ایسه‌ده حقیقت حال اویله اولمیوب چونكه خاقان مرحومك هردرلو افعال مستبدانه‌سنه محمود پاشا قدر خدمت و موافقت ایده‌جك بر صدر اعظم بولمق و بناءً علیه اندن

ایرلمق احتمالی اولمدیغی مکرراً اولنان تجارب فعلیه ایله تحقق اتمش اولدیغنه نظراً شو تبدلات مجرد حالك کوستردیکی ضرورت و مجبوریت اوزرینه مع الکراهه اجرا ایدلمش و حتی توجیهاتك اجراسی کونی صدر جدید رشدی پاشا ایله شیخ الاسلام و سرعسکر و سردار اکرم حضور همایونه چیقدقلرنده سلطان عبدالعزیزك جمله‌سنه خطاباً ایلك لقردیسی خلق سزی استیورمش بقالم نه یاپه‌جقسکز تعبیریله تعریضی مشعر اولمسندن دخی بو توجیهاتك موقت بر شی اولدیغی استدلال قلنمش ایدوکندن و محمود پاشا ایسه عزلی کوننمدن باشلیه‌رق داخلدن والده سلطان و خارجدن اینیاتیف و معاونلری واسطه‌لریله ینه مقامنه عودتی اسبابنی حاضرلمغه چالشدیغندن بر کره مشکلات واقعه‌یه خفت و خلقك هیجان و غلیاننه سکونت کلدکدنصکره بهمه‌حال ینه صدارته کتوریله‌جکنده و کلدیکی کبی ارتق اولکی دفعه یاپدیغی وجهله مخالفلرینی یالکز نفی ایله قانع اولمیوب الندن کلان هردرلو فنالقلری اجرا ایده‌جکنده هیچ کمسه‌نك شبهه‌سی قالمامشیدی اشته خاقان مرحومك تعدیل مسلك و اخلاق اتمسندن بو صورتله یأس تام حاصل اوله‌رق عموم خلقك مرتبهٔ نهایته کلان غلیان افکاری ایسه تبدل سلطنتدن بشقه بر تدبیر ایله سکونت بولمق درجه‌سنی کچمش و ذاتاً حسین عونی پاشا دخی بروسه‌دن خلع افکاریله کلوب وسائل و اسباب لازمه‌سنی حاضرلمش ایدوکندن جلد ثانیده تفصیل اولندیغی وجهله خلع اجرا اولنه‌رق قاعدهٔ قدیمهٔ مرعیه اوزره ولی عهد سلطنت اولان سلطان مراد جلوس اتمشدر

سلطان عزیزك افعال و حرکاتندن دولت و ملت و مملکتك نه‌اوله‌جغنی دوشونمك وظیفه‌سیله مکلف اولمیانلر مرحومك یالکز شخص و ذاتنه حصر نظر ایدرك بشقه شی طانیمدقلرندن زعملرنجه خلعك حقسز اولدیغنی کوسترمك ایچون کویا کمسه‌نك خبری اولمقسزین اوچ درت

كشينك منفعت شخصيه‌سی غرضيله ياپلديغنی سويليوب بونكله وكلايه تعريض اتمك استديلر لكن بر پادشاهك خلعی كبی امر عظيمك اجراسی مطلقا افكار عموميه‌نك و اركان دولتك اتفاقنه موقوف ايكن بو تكلفه حاجت اولميوب عادی بر ايش كبی اوچ درت كشينك منفعت شخصيه‌سی بر حكمدارك خلع و تبديلنه كافی اولديغنی اعلان اتمك ايشی و مقام جليل سلطنتی نه‌درجه تخفيف ايلك اولديغنی حساب اتمديلر

بونی سويليانلر افكار عموميه حضورنده يالان چيقمق عيب و نقيصه‌سندن محترز اولدقلری و جمله‌سنك اوكنده وكلايی كوردكلری جهتله بونی اندن ياقشديرمش اولسونلر ديه‌لم فقط منفعت شخصيه نه‌ديمكدر اكر بوندن مراد رتبه المق و زنكين اولمق ديمك ايسه اسناد اولنان ادملر دولتده مكرراً صدارت و مشيخت و سرعسكرلك منصبلرنده بولندقلری مثللو جمله‌سی ينه او مقاملرده اولوب سلطان عزيز زماننده بر صدر اعظمك شهريه ايكی بيك بشيوز ليرا معاشی اولديغی و بونكله برابر مصردن النان قرقر اللیشر بيك ليرا كبی پادشاهك رخصتيله استنلديكی قدر اقچه المقلغك دخی قپوسی اچيق بولنديغی حالده سلطان عزيز زماندن زياده منفعت شخصيه‌يه مساعد بر حال نه زمان اولور و خصوصيله قانون اساسی وكلانك افعال و حركاتنی مجلس مبعوثانك تحت نظارتنه قويوب هردرلو اسرافاتی منع ايده‌جك اولمسنه نظراً بو قانونك مؤلف و مروجی اولان وكلا ايچون منفعت ذاتيه ملاحظه‌سی نصل تصور اولنه‌بيلور و اكر بو سوزدن مقصد بعض عادی ادملرك ديديكی كبی پادشاهی قالديروب حكومتی ضبط ايده‌جكلرمش ديمك ايسه بو نقدر موازنه‌سز و اولچوسز كلامدر

واقعا مملكتك اوغراديغی وقوعات ومصائب ايچنده خاقان مرحوم حياتده و سلطنتده بولنمش اولسيدی بو درجه فلاكتلر اولمازدی كبی ملاحظات

چوق کمسه‌لرك خاطرینه کلدی و کله‌بیلور لکن بو ملاحظه طوغری‌میدر بونك عکسی اوله‌رق ادارهٔ دولتده حسن انتظام و محارباتده مظفریت حاصل اولسیدی یینه بویله‌می دینه‌جکدی سلطان مرادك مدتنده و سلطان عبدالحمیدك اوائل سلطنتنده عساکر عثمانیه‌نك صربستانده مظفریتی و متعاقباً قانون اساسینك اعلانیله ذات شاهانه‌نك ابراز بیوردیغی حسن نیاته متشکراً عموم خلقك کوستردیکی شوق و غیرتی و بلغارستان وقره‌طاغ و صربستان مسئله‌لرینك اسلاحنه اولنان تشبثاتدن هرکسك حاصل ایلدیکی امید و امنیتی زمانلرنده سلطان عزیزك نیچون لقردیسی اولمیوردی صکره نیچون اولدی اویله مهم و معتنا حال و زمان ایچنده مجرد وهم و وسوسه‌یه اتباعاً بر صدراعظمك بغتةً عزل و نفیله شو حالك بوزلمسنه و خلقك سلب خواهش و امنیتنه مجبوریت نه‌ایدی محاربه نیچون اختیار ایدلدی مادامکه محاربه باشلانمشدر حربك پلانلرینی ترتیب ایدن سردار و سرعسکر نیچون عزل اولندی بونلردن صکره هفته‌ده آیده بر کره قوماندان و سرعسکر دکشدیرلمسنك فنالغی نیچون بلنمدی مجلس مبعوثان نیچون قالدیرلدی دولتك ایشنه یرایان نیچه بیك ادملر نفی و تبعیدلرینه سبب نه اولدی اشته بو شیلر یاپلدقدن و دها نیچه نیچه اسباب و دواعی ایله دعوت اولنان مصیبت و فلاکتلر ظهوره کلدکدن صکره بونلره سلطان عبدالعزیزك خلعی و وفاتی سبب اولدی دینلمکلکك تبرئهٔ ذمته نه مداری اوله‌بیلور مدحت پاشانك اثنای محاکمه‌ده سویلدیکی کبی سلطان عزیز وفات ایتدی ایسه صاتون آلدیغی قروپ طوپلرینی و مارتینی تفنکلرینی‌ده برابرمی کوتوردی نیچون حسن استعمال اولنمدی کندوسی قبل الخلع سلطنتده ایکن وفات اتمش اولسیدی کیمه نه دینه‌جك ایدی مرحومك زماننده تخریب ملك و ملتی موجب اولان فنالقلره برابر وجودینی تمنی اتمك حقیقةً اخلاقی

ایچون نه دیمکدر بونلر بر ملاحظهٔ سطحیه ایله معلوم اولور اشته سلطان عبد العزیز مرحومك خلعنی دعوت و ایجاب ایدن سببلر بونلر اولوب هر برینك دلائل و سنداتی دخی ماده‌لریله و آثار فعلیه‌لریله بیان اولنمش اولدیغندن بو ماده‌لرك تفصیلاتنی بیلمك استیانلر او زمانك مضبوط صحایف حوادث اولان وقوعات و معلوماتنه مراجعتله حقایقنه واقف اوله‌جقلری مثللو بو مسئله‌ده عموم خلقك افکاری متحد اولوب اولمدیغنده شبهه ایدنلر دخی یالکز سلطان مرادك جلوسی کونی باب سرعسکریده و بایزید حوالیسنده اجتماع ایدن هیئت عظیمه‌نك و جمعیت ناسك طنین انداز اسمان اولان صدای مسرتلرندن مقصد نه اولدیغنی تخطر اتمك کافیدر و اکر بعض اصحاب اغراضك دیدیکی کبی جلوس ایچون باب سرعسکریده طوپلنان ارکان دولت و علما و وزرا و سائره‌دن مرکب جمعیتك ابراز ایلدیکی سرور و ممنونیت اولوقت حسین عونی پاشادن و رفقاسندن احترازه مبنی ضروری اولمش ایسه بوکون شو احترازه دخی محل اولمدیغندن دولتجه مراد اولندیغی حالده ینه او هیئتك جمعیله سؤال و تحقیق ایدلمك هر نقدر تکلفلی اولسه‌ده بویله برامر عظیمك حل اشکالی ایچون اختیار ایدلمسی دولت حسابنه یلان سویلمك و بغیر حق اخره عزو و افترا اتمك نقیصه‌سندن اهون و اسلمدر

یوقاریده مجملاً بیان اولندیغی وجهله خلع مسئله‌سندن بشقه مدحت پاشا حقنده موجب طعن و تشنیع اولور ظن و ملاحظه‌سیله اختراع ایدیلان نشریاته نقل کلام اولندیغی حالده بونلرك ایچنده ازجمله مدحت پاشا روسیه‌نك غضبنی تحریك اتمامش اولسیدی محاربه اولمزدی شوسه یوللرینی یاپمامش اولسیدی روسلر بالقانی کچه‌مزدی کبی سوزلر قائلنك جهالتنی اثبات و اعلانه کافی اولدیغندن شو عصرده ملت عثمانیه‌یی اداره‌یه مأمور اولان هیئت ایچنده بویله افکار صاحبی ادم بولندیغنه تأسفدن

بشقه بر شی دیمکه حاجت کورلمز فقط روسیه‌نك مطالبنی ترویج اتمك ایچون استانبولده اجتماع ایدن اوروپا قونفرانسنك تکلیفاتی قبول اولنسه ایدی محاربه اولمزدی کلامی قونفرانسك استدیکی شیلرك نه اولدیغنی بیلمیان و خصوصیله محاربه‌نك خسارات و مضراتیله مصاب اولان بعض افراد اهالینك اذهانه تأثیر ایده‌بیله‌جکندن بونك ایضاحی ایچون بر قاچ سوز سویلمك لازم کلور روسیه‌نك مطالبی اوله‌رق قونفرانسك دیدیکی شیلر نه ایدی بلغار اولان مملکتلری دولتك تحت حکومت و اداره‌سندن چیقارمق و ایلروده روس مملکتی اولمغه حاضرلمق دکلیدی بو ماده‌نك مباحثه‌سی رشدی پاشانك صدارتی زماننده‌نبرو ممتد اوله‌رق بو بلانك دفع و اصلاحی ایچون هر درلو صرف مقدور اولندیغی و برطاقم فداکارلقلر دخی ایدلدیکی حالده روسلرك اسکاتی ممکن اوله‌مامسی اوزرینه مدحت پاشا نه یاپملی ایدی استدکلری شیلری ویرمك یعنی روم ایلینك نصفی درجه‌سنده واسع و اك معمور اولان بر قطعهٔ عظیمه‌یی سببسز و محاربه‌سز ترك و تسلیم اتمك‌می لازم کلور بونك دنیاده قنغی ملت و دولتده امثالی کورلمشدر بوقدر بر قطعهٔ جسیمه‌نك دکل دولتك ملکندن اك کوچك بر جزؤینی دشمنه تسلیم اتمکلکی تجویز ایده‌جك تبعهٔ دولتدن بر ادم بولنه‌بیلورمی و بو مسئله ایچون مسلم و غیر مسلم عموم ارکان دولتدن و مأمورینندن و رؤسای ملل مختلفه‌دن مرکب اوله‌رق عقد اولنان مجلس عمومیده هردرلو مهالك و مخاطرات کوزه آلدیریله‌رق تکلیفات واقعه‌نك رد اولنمسنه اتحاد و اتفاق عمومی ایله قرار ویرلدیکی صره‌ده روسیه‌نك استدیکنی ویرمکه رأی ایدن کمسه چیقدیمی بو حاله قارشو نه یاپلق ممکن ایدی شو جمله‌ایله‌برابر مصلحت محاربه‌یی منتج اولمامق ایچون مدحت پاشا انکلتره و فرانسه دولتلرینك اخطاراتی اوزرینه درحال صربستان ایله مصالحه اتمش و قونفرانسك تکلیفاتنی اسقاط ایده‌جك تدابیره تشبث

ایله روم ایلینه مامورلر کوندرمش و قره طاغ ایله مصالحه مذاکره‌سنه باشلامش ایکن کندوسنك اوروپایه ابسادیله برابر بونلر نیچون بوزلدی و مدحت پاشا صلح ایچون قره طاغه اراضی ویره‌جکمش دیو نه قیامتلر قوپارلدی اشته قونفرانسك تکلیفاتی قبول اولنسیدی محاربه اولمزدی دیمك نقدر عادی و معناسز هزیان ایسه مدحت پاشانك طونه‌ده ایکن عصیان ایدن بلغارلر حقنده شدتی روسیه‌نك غضبنی و عداوتنی جلب و دعوت ایتدی و محاربه‌یه سبب اولدی دیمك دخی انك عینیدر محمود ندیم پاشا روسیه‌نك عداوتنی دکل حسن توجه و محبتنی جلب ایتمش و انلرك نصیحتنه اتباع ایله بلغارلرك فساد و عصیاننی سربست براقمش اولدیغی حالده نه نتیجه حاصل اولدی طونه‌ده ایکی سنه بربرینی متعاقب روسیه‌دن کلان و یرلی بلغارلردن انلرله برلشان اشقیا اوزرینه مدحت پاشا طرفندن تدابیر سریعه اجرا اولنمیوبده براغلمق و اون سنه صکره میدانه کلان بلغارستان او وقت وجوده کلمش اولملق‌می استنیله‌یور و مدحت پاشانك بذل وجود ایدرك وطن و دولته ایتدیکی خدمتی قباحتمی اوله‌یور

خلاصهٔ کلام دولتده قرقر اللیشر سنه خدمت و صداقتلریله متعارف و مشهور اولان رشدی پاشا و مدحت پاشانك و ارکان و اکابر دولتدن و علمادن و امرای عسکریه‌دن دها بر چوق ذواتك چقلرنده بوقدر معاملات ظلمیه‌نك اجراسی و جلوس همایون کوننددنبرو اردی اراسی کسیلمیه‌رك مأمورین و مستخدمین دولتدن نیجه بیك کشیلرك تبعیدیله خانه‌لرینك تخریب اولنمسی بشقه بر سببه مستند اولمیوب مجرد سلطان عزیزك خلعی کبی بر فعلك دها تکرر وقوعنی منع ایتمك و پادشاهك حضور و امنیتنی حاصل ایلمك ایچون اتخاذ اولنمش بر تدبیر عجیب و غریبدر سلطان عبدالعزیزك خلعی حقنده یوقاریده تفصیل و تعداد اولنان اسباب موجبه و مشروعه بر طرفه براغیلوبده هایدی خاقان

مرحومك خلعی وكلادن بر قاچ كشینك غرض و نفسانیتیله اولمش فرض ایدلسون برقاچ كشی یرینه برقاچ بیك كشینك یالكز بر وهم و وسوسه‌یه مبنی قربان اولمسی و مال و ملكلرینك محو و پریشان ایدلمسی روی ارضده قنغی دولت و ملتده قنغی زمانده ایشیدلمش شیدر بوقدر مظلومینك بیكس و بیچاره قالان و حسرتلریله اه و فغان ایدن اولاد و عیاللرینك و بونلره منسوب و متعلق اولان لاتعد ولاتحصی نفوسك انكسار قلوبیله پادشاهه بد دعالرینی جلب و دعوت اتمكه الت و واسطه اولنلر و خصوصیله عبدالعزیز مرحومك قتلی مسئله‌سی كبی هیچ اصل و اساسی اولمیان بر فجیعه‌یی ترتیب و ترویج ایله دولتی ترذیل وتفضیح ایدنلر پادشاهه صداقتمی اتمش اولدیلر و بونكله پادشاهك حضورینی‌می اكمال ایتدیلر بوقدر فنالقلر یاپیلدقدن و دولتده ایش كوره‌جك ادملر روسلرك دلخواهی اوزره محو و پریشان ایدلدكدنصكره یكدیكرینی تعاقب ایدن وقوعات و مصائبی منع و تدبیره چاره بوله‌میوبده اخره عطف و تحمیل اتمكه چالشمق نه كوچكلكدر مدحت‌پاشانك التی سنه‌در التی ساعت اولسون درسعادتده و مأموریت اوزرنده بولنمامش اولدیغی هركسك معلومی ایكن بونلری مدحت پاشا یاپدی ویا سبب اولدی دیمكله هركسك اقناع اولنه‌جغنی ظن اتمك نقدر یاكلش قیاس و خیالدر قانون اساسی حكمنجه امور دولتدن وكلا مسئول اولوب ذات شاهانه هر درلو مسئولیتدن مصون اولدیغی حالده مسئلهٔ حربیه‌ده وقوعبولان سؤ تدابیرك مسئولیتندن پادشاهك ذمتنی تبرئه اتمك ایچون اردولرك و عساكر شاهانه‌نك الك كوچك و عادی حركتلرینه وارنجیه قدر مابین همایوندن یازیلان تلغرافلرك بر طاقمی مدحت افندی‌یه یاپدیریلان زبدهٔ‌الحقایق نام كتابچه ایله انظار عامه‌یه قونیله‌رق پادشاهك ذاتنی مقام مسئولیتده كوسترمك و بونكله برابر مداخلاتك وقوعبولمدیغنی فعلاً مداخلاتك وقوعیله اثباته چالشمق نصل

ترس و نابجا بر تدبیردر وكذلك با ارادهٔ سنیه نشر اولنان « اس انقلابده » عبدالعزیز مرحومك سیئاتنه معین اولمق و اموال خزینه‌یی اتلاف و اسراف ایلمك تهمتیله عالمه تشهیر اولنان محمود ندیم پاشانك داخلیه ناظری اولمقله برابر مستشار پادشاهی اولدیغنی فعلاً عالمه بیلدیرمك پادشاهه اهانت دكلیدر بو ایشلرك اك غریبی دولتده وقوعبولان فنالقلردن تبرئهٔ ذمت اتمك ایچون (سلطان عزیز حیاتده و سلطنتده اولسیدی بو فنالقلر اولمزدی) دیمك و بر طرفدن غزته‌لرله اشبو مصائب و وقوعاتك اون بش یكرمی سنه‌دنبرو دولتده جاری اولان سوء استعمالاتك اثاری اولدیغنی نشر اتمكدر عجبا بونك قنغیسی صحیحدر سلطان عبدالعزیزك سلطان عبدالحمید یرینه پادشاه اولمسی ارزو اولنه‌یور ایسه ذات شاهانه‌یه ادعای صدق و عبودیت ایدنلرك لساننده بو لقردی نصل صدور ایده‌بیله‌یور و اكر دولتك دوچار اولدیغی حال فلاكت اون بش سنه‌دنبرو اجرا اولنان سوء اداره‌نك نتایجی ایسه سلطان عبدالعزیزك لزوم خلعنده تردد اولنمق نەدن اقتضا ایده‌یور عجبا قوجه دولتده بو شیلری موازنه ایدرك اخطار ایدن اولمدیمی

جمهوریت اداره‌سی خلقك یعنی افكار عمومیه‌نك قبول و موافقتیله یاپیله‌جق ایش اولمسیله (مدحت پاشا جمهوریت یاپاجقدی) دیمك بو افكار ایله خلقی اتهام ایلمك اولدیغندن بو القاآت و نشریات ایله پادشاهك نهایت خلقدن دخی امنیتی سلب اولنوب و عموم تبعهٔ دولته دشمن نظریله باقیلوب پادشاهك كندو تبعه‌سندن كندوسنی محافظه ایچون یلدیز سرایی استحكاماتنده تحصن اتمسنی انتاج ایده‌جك اسباب و احوالی تشدید ایدنلرك مقصد و مرامی نه‌ایدی پادشاهك حضور و راحتنی حاصل اتمك ایچون مدحت پاشا و رشدی پاشا و سائر حقنده یاپیلان شیلرك شو حاله كوره فنالغی انلره‌می یوخسه پادشاهه‌می یاخود ملت و مملكته‌می راجع اولدی ضررینی كیملر چكدی

مقصدمز یاکلش اکلاشلمسون بز مدحت پاشانك شخص و ذاتی التزام ایله هردرلو تصور و نقایصدن سالم اولدیغی دعواسنده‌دکلز خلقت بشریه اقتضاسنجه احتمالکه کندوسنك اخلاق و افعال شخصیه‌سنده بر چوق معایب و قصوری بولنور لکن موضوع بحثمز اولان مسائلك جمله‌سی امور دولت و مملکته متعلق اعمال و افعاله مخصوص اولمغله افعال شخصیه‌نك بوکا داخل اوله‌میه‌جغی درکاردر بناءً علیه مدحت پاشانك قرق بش سنه مدت متمادیاً خدمت دولتده ایفا ایلدیکی افعال و حرکاتندن دولت و ملت و مملکته موجب مضرت اولمش برشیء وار ایسه فعلاً و مادةً میدانه قونلق و لدی‌الاقتضا محاکمه‌ایدلمك لازم کلور یوخسه اول واخری حساب ایدلیه‌رك خاطره نه‌کلور ونه کتوریلور ایسه مدحت پاشانك غیابنده نشر و اعلان ایله خلقك ایناته‌جغنی قیاس اتمك خلقك وجدانه دخی سوء ظن ایلکدر اما بو جمله ایله برابر مدحت پاشا عیال و اولادندن محروم و مهجور ایدیله‌رك کافهٔ قانون و قاعده‌نك خارجنده طائفده بر مضیق حبس و ازعاج ایچنده تلف اولور او ملاحظه بو بحثه قارشمز و ظلمك حدود و قاعده‌سی اوله‌مز مدحت پاشانك حال و استطاعته کوره دولتده وقوع بولان خدماتنك فهرست اجمالیسی تبصرهٔ عبرت نامیله یازیلان ترجمهٔ حالنده محرر و مسطور اولمغله اندن معلومات اجمالیه الوب فعلیاتیله تطبیق اتمکه رغبت ایدنلر حقیقتلرینه واقف اولور و مدحت پاشا محو اولسه‌ده اثاری دنیاده و میدانده قالور

مدحت پاشانڭ طائفه‌ نفيی

ییلدیز محکمه‌سی طرفندن ویریلوب او دورك وکلاسی و رجال حکومتی طرفندن تصدیق ایدیلان حکم و قراردن صکره، مدحت پاشا سائر فلاکت رفیقلریله برابر عزالدین واپورینه ارکاب و بیك درلو اذا و جفا و تضییقات ایله جده‌یه و اورادن تحت‌الحفظ مکه‌یه و اورادن بر جبهه‌سنك رسمی مندرج اولان مشهور طائف قلعه‌سی حبسخانه‌سنه اعزام ایدیلمشیدی کرك واپورده و کرکسه طائفه‌قدر قره‌یولنده امر نظارت و محافظه یاوراندن میرالای قارزه‌لك سلیمان بکله چرکس حسنك برادری قول اغاسی عثمان بکه و معیتلرنده بولنان توفنکجی، معیت‌چاوشی و عسکردن عبارت بر مفرزهٔ مسلحه‌یه حواله ایدیلمش اولوب مرقومان اجرای مظالم و شدائد خصوصنده هیچ برشی دریغ ایتمامشلردر.

حبسخانه‌ده اجرا اولنان معاملات و تضییقات حقنده معلوماتی جامع بولونان و بالذات مدحت پاشا طرفندن یازیلوب عائلهٔ محترمه‌سنه کونده‌ریلان مکتوبلر بورایه عیناً درج اولوندی.

بومکتوبلر اوزرینه عائله‌سی فوق‌العاده تلاشه دوشه‌رك لازمکلان محللره اعطای معلومات ایتدکلرندن عظیم بر خلجانی موجب اولمش و انکلتره‌نك درسعادت سفیری لورد دوفرین ماینه کیده‌رك بو معامله‌یه قارشو پروتستو ایله‌مش وجواباً مدحت پاشانك صحت واستراحتنه اعتنا اولونماسیچون اوامر شدیده ویریله‌جکی تبلیغ اولونمشیدی. بوتبلیغاتك نه معنایه الدیغی لازمکله‌جکی مدحت پاشانك آتیده‌کی مکتوبلرندن

استخراج اولنه‌جنی کبی شیخ‌الاسلام اسبق خیرالله افندینك مدحت پاشا عائله‌سنه عموم موقوفینك قراریله کوندردیکی تعزیتنامه ایله‌ده حقیقت الیمه میدانه چیقار.[١]

---

[١] طائفده‌کی مغدورینك عائله‌لریله مخابره و مکاتبه‌لری حجاز ولایتی اوراق مدیر معاونی علی وصفی افندی اسمنده حمیتلی برذات طرفندن تأمین ایدیلمش‌ایدی. مومی‌الیه، مدحت پاشایه عائد مکتوب و امانتلری نجاب مخصوصله مکه‌ده ازمیر تجارلرندن موصللی حسن افندی‌یه کوندریر. حسن‌افندیده بونلری‌تعهدلی اوله‌رق ازمیرده عائله‌سنه ویاشریکنه ارسال و اولوجهله مدحت پاشا عائله‌سنه ایصال ایدیلیردی. مدحت پاشایه کلان مکتوب و امانتلرده عینی صورتله واصل‌اولوردی. کرك بوصورتله واسطهٔ مخابره اولماسندن و کرکسه فخری بك طرفندن کندیسنه تودیع اولونان اوراق بر امانت مقدسه صورتنده یکرمی سکز سنه محافظه ایتمسندن دولایی مومی‌الیه علی وصفی‌افندی حقیقة شایان تقدیر و شایستهٔ تشکردر.

مکتوبلرك صورتلری :

عفتلو نعیمه خانم وشهربان خانم افندیلر [١]

بوکون چماشورلر و چوجقلرك رسملریله کوندردیککز مکتوبلرك جوابنی یازمشیدم ینه بونلری کتورنلر مکده بولنوب ویرلمك اوزره اشبو مفصل مکتوبی دخی بشقه‌جه یازمغه و چونکه شمدی‌یه قدر بش التی قطعه‌دن زیاده یازدیغم مکتوبلرك هیچ بریسی واصل اولمامش اولدیغی بو مکتوبکزدن دخی اکلاشلمغله براز زیاده‌جه تفصیل اتمکه مجبور اولدم وقتاکه ازمیردن مفارقت اولندی استانبوله وصولمزده بزی ییلدیز سراینده واقع چادر کوشکنه قویدیلر محمود پاشا و نوری پاشا و سائر بر طاقم کمسه‌لر بشقه بشقه محللرده محبوس ایدی عبدالعزیز مرحومك کویا وفاتی کندو کندوبی اتلاف ایله اولمیوب سلطان مرادك و والده‌سنك امریله و محمود پاشا و نوری پاشا طرفندن ویریلان تعلیمات ایله مرحومی اوچ کشینك تلف اتمش اولدیغنه دائر بر دعوا حاضرلمشلر و بو ایشده بنم و رشدی پاشانك و خیرالله افندینکده کویا مدخل و رأی و معلوماتمز وار ایمش دیه‌رك بزی‌ده بو یولده اتهام اتمك ایستمشلر بونك اوزرینه

---

[١] منفادن ایلك آلنان مکتوب اولوب ازمیر انکلیز قونسلوسنك حرمی مادام (ده‌نیس) طرفندن مرحومك بیوك حرمی خانم افندی‌یه غایت محرمانه و بیوك بر تلاش و هیجان ایله اتکی التندن چیقاریله‌رق ویرلمشدر .

مدحت پاشا کبی متین و فداکار بر ذاتك شریکهٔ حیاتی اولمغه هروجهله لایق بولونان خانم مشارالیها زوج محترمنك مکتوبلرینی و متروکات قلمیه‌سنی بر ودیعهٔ مقدسه صورتنده حفظ ایتمش ، عبدالحمید و عونه‌سنك ید غصبنه دوشمامه‌لری ایچون هردرلو فدا کارلغه قاتلانمشدر. کتابمزك کرك متنده رقسمی و کرکسه ذیلنده کورولان مکتوبلر و لایحه‌لر کاملاً خانم مشارالیهانك همت و فداکارلنی سایه‌سنده بوکون اولاد وطنك انظار استفاده‌لرینه عرض اولونمقده‌در .

استنطاق باشلدی حالبوکه بز ازمیرده ایکن درسعادتدن بزه یازدقلرینه
کوره بو ایشك قطعا و قاطبةً اصلی فصلی اولمدیغی حالده عبدالعزیزك
وقتیله خدمتنه کوندرلمش اولان اوچ کشی‌که بریسی پهلوان مصطفی
و بریسی حاجی محمد و دیکری جزایرلی مصطفی نامنده ادملردر بونلر
مملکتلرندن جلب اولنه‌رق بونلردن ایکیسی عبدالعزیزی کویا ماینجی
فخری بك ایله برلکده اولدیرمش اولدقلرینی مدت مدیده اجرا قلنان
اذیت و اشکنجه ایله تقریر اتمش ایسه‌ده بونلرك اولوقت سرایدن
مأموریتله فرعیه دائره‌سنه اعزاملرنده مرحوم مشارالیهك یاننه و خدمتنه
کیرملرینه وقت قالمیوب کندولری قره‌غولده ایکن بو ایش وقوعبولمش
و مرحومك کندو کندوبی اتلاف اتدیکی زمان بولندیغی دائره‌ده والده‌سی
و چوجقلری و قادینلری و خزینه‌دارلری و خلایقلری اولمق اوزره
اوچیوزدن زیاده نسوان موجود اوله‌رق مرحومك بویله آخری‌طرفندن
اتلاف اولندیغنه دائر شیمدی‌یه‌قدر هیچ برافاده‌بیله وقوعبولمامش اولدیغی
حالده شیمدی بویله یوقدن بر دعوا چیقارلمسی بشقه نیته مبنی اولدیغنه
دائر اولجه موجود اولان معلوماتك صحیح اولدیغنی اوراده دخی
اوکرندیکمدن و بالفرض عبدالعزیزك اخری طرفندن اتلاف اولنمش
اولدیغی صحیح اولسه‌بیله بنم ایله رشدی پاشایه طوقنور و یاخود جزئی
بر معلوماتی مؤید اولور برشی اولمدیغندن بورالری اوزون اوزادی
اکلادلدی و حین‌محاکمه‌ده‌دخی دهازیاده تفصیلاتیله بیان کیفیت اولندیغندن
هرکس دخی ایشك مصنع اولدیغنی لایقیله اکلادی ایسه‌ده اصل مقصد
شخص و ذاتلرندن امنیت اولنمیان ادملرك چوریدلمسی قضیه‌سی اولوب
محمودندیم پاشا و جودت پاشا کبی بعض ذاتلر دخی بو بابده سعی و غیرتده
قصور اتمدکلرندن هرنحال ایسه محمودپاشا و نوری‌پاشا و میرالای و بیکباشی
و ماینجی اوله‌رق و الحاصل اونبر کشینك شدتله جزاسنه قرار

ویرلدکدنصکره نهایت وکلا و علمانك بو قراره موافقت اتمدکلری جهتله برمحلده نفیلرینه قرار ویرمشلر و بزیده بوکروهه قاتمشلر ایدی چادر کوشکنده بولندیغم مدتجه اکرچه ذات شاهانه ایله ملاقات میسر اولمدی ایسه‌ده ایکی اوچ کونده برکره مابینجی و تفنکجی باشی کبی ادملر کلوب کویا تسلیت ایچون طرف شاهانه‌دن بعض اراده تبلیغ ایتدکلری کبی اك صوك کیجه دخی کلوب کویا محمود پاشا و نوری پاشا قاتلره تعلیمات ویردکارینی اقرار اتمشلر ایسه‌ده اصل امر ایدن سلطان مراد اولوب قباحت انده اولدیغندن دیکرلرینك نفیلرینه قرارویرلدیکی کبی بزمده انلرله برلکده نفی اولنمقلغمز لازم کلمش اولمغله حرم خلقندن هرکمی ایستر ایسم کیده‌جکمز محله جلب اتمکلکمزه مساعده بیورلدیغی بیان ایتدیلر وکملر استنیله‌جك ایسه همان برمکتوب یازوب ویرمکلکم دخی اراده بیورلدیغی سویلدیلر کیدیله‌جك محلك نره‌سی اولدیغی کتم اتدکلری جهتله بویله مجهول محله حرم جلبی عقل و ملاحظه‌یه توافق اتمدی ایسه‌ده مادامکه بویله اراده بیورلدیغندن و کیده‌جکمز یرلر ردوس و عکا کبی بر محل اولمق لازم کله‌جکی تخمین ایدلدیکندن درحال سزه خطاباً اویله برمکتوب یازیلوب ویرلمش و بو مکتوبده نه یاپه‌جغکز تعریف اولنمشیدی سرایدن واپوره بنه‌جکمز ساعتده بزم چماشور و اشیا چانطه‌سنی حاضرلیوب برلکده عربه‌یه المق اوزره ایکن اوراده‌کی ذاتلر بز کوندریرز دیه‌رك الیقویدقلرندن و ذاتاً بزم اوشاق عارف کتدیکمز کوندنبرو واپورده بشقه‌جه محبوس اولوب یانمه صالیویرمدکلرندن بزده چماشور چانطه‌سی ارقه‌مزدن واپوره کله‌جك خلیاسیله و یالکز اوزرمده‌کی البسه ایله واپوره کله‌رك چانطه ایچون پك تلاش و اصرار اتدم ایسه‌ده بر فائده‌سی اولمدی هله اوشاغی واپورده بولدیغمدن و بزم یوسفك بر کیجه‌لك عنتاریسی و بر خرقه‌سیله بر تاقیه‌سنك سهواً انده بولندیغنی اکلادیغمدن انلری تلبس اتدم ایسه‌ده

طائف زندانی

طون و کوملکه چاره اولمدیغندن انلری دخی واپورده بیقادوب و قوروتجیه‌دکین بکلیوب اویله‌جه داره اتدك چادر کوشه‌سنده ایکن کوردیکم معاملاتدن طولایی ارتق دنیادن تنفر اتدیکمدن و برازده نامزاج اولدیغمدن بر وصیتنامه یازوب چانطه‌یه قویمش ایدم شمدی چماشور چانطه‌سنی طیفور اغانك کتورمش اولدیغی مکتوبکزدن اکلاشیله‌یور ایسه‌ده بو کاغدلره دائر سوز اولمدیغندن انلر سرایده الیقونلمش دیمکدر هرنه‌ایسه عزالدین واپورینك نه طرفه کیده‌جکنه دائر هیچ بریمزك معلوماتی اولمدیغی حالده بن و محمود پاشا و نوری پاشا کوچك و مردار برر کوچك قماره ایچنده و دیکرلری کمورلك یاننده قپالی و مسدود و محبوس اولدیغمز حالده جده‌یه واصل اولدق تموز ایچنده و بحر احمرده واپور اوجاغنك صیجاغی بر طرفدن و ابدستخانه‌لرك تعفناتی بر طرفدن نصل عذاب الیم اولدیغنی تعریفه حاجت یوقدر بزلر نه‌حال ایسه تحمل ایده‌بیلدك ایسه‌ده نوری پاشا تجنن اتدی حالا مجنون و دیوانه اوله‌رق بر اوطه‌ده قپالودر جده‌یه وصولمزده طائفه کیده‌جکمز و مکه‌دن مرور ایده‌جکمز تعین اتدی ایسه‌ده هربرمزك یاننده سکز اون نفر قره‌قول اولوب کمسه ایله دکل بربریمزله اختلاط دخی ممکن اولمیوب مکهٔ مکرمه‌یه کلدیکمزده چونکه بزی ایصاله‌مأمور اولان ذواتك بریسی معهود چرکس حسنك قرداشی اوله‌رق بونلر اللرندن کلان تضییقات و تحقیراتی اجرا ایدرلردی حتی مکه‌ده ایکی کون مدت اقامتمزده اوتوردیغمز محل حرم شریفك بر دائره‌سی ایکن بر کره زیارت اتمك ممکن اوله‌مدی طائفه وصولمزده جمله‌مزی اوراده بولنان عسکر قشله‌سنه قویوب هراوطه قپوسنه برر قره‌غول وضع اتدیلر طیشاری چیقمق و برینی کورمك شویله طورسون بر مدت، قشله نردبانندن اشاغی اینمکه‌بیله مساعده کوسترمدیلر ایسه‌ده بربرمزله اختلاطك منعی یعنی جمله‌مز بر

دائره‌ده ایکن بر برمزی کوره‌مامکلکمزك دوامی ممکن اولمدیغندن شمدی
هپ برلکده بولنه‌یورز بزم ایچون بر قاچ عرب کوملکی و طون
و خرقه تدارك اولندیغی کبی الله راضی اولسون مصرلی صفوت پاشانك
حرمی طرفندن چماشور و کیجه‌لك کوندرلمکله شمدی‌یه‌قدر انکله اداره
اولندی مابین همایوندن شریف حضرتلرینه و والیء ولایته کلان
امرلرده بونلر منفی ایسه‌لرده فرار اتمه‌لری ملحوظ اولدیغندن بحثله
محافظه‌لرینه دقت اولنمسی لازمدر دیو اراده بیورلمش اولمغله شریف
حضرتلری بر اره‌لق بزم ارقداشلره یعنی بنمله محمود پاشادن بشقه‌سنه
پرانغه طاقدیردی ایسه‌ده جمله‌سی خسته اولدیغندن بر آی صکره ینه
پرانغه‌لری چیقاردیلر فقط بوکا مقابل جمیع پنجره‌لره یکیدن تیمور پارمقلق
قویدیلر ینه مابین همایونك سالف‌البیان امرنده بونلردن فامیلیالرینه
و فامیلیالرندن کندولرینه مکتوب یازانلرك مکتوبلری اچیق اوله‌رق
شریف حضرتلرینك پوسته‌سیله کلوب کتمك اراده بیورلمغله اکا استناداً
هرکس بر چوق هفته‌لر فامیلیالرینه اچیق مکتوبلر یازدقلری کبی بنده
سزك ازمیرده ویا استانبولده اولدیغکزی بیلمدیکمدن سزه ویرمك اوزره
طیفور اغایه و همشیره‌یه اوله‌رق بش التی مکتوب یازدم ایسه‌ده هیچ
برینك ویرلمدیکنی جوابلری کلمدیکندن اکلادیغم جهتله خارجدن نصلسه
بر صاحب خیره تصادف اولنه‌رق یعنی بعض واسطه ایله بولدیریله‌رق
همشیره‌یه ایکی مفصل مکتوب یازدم و بو مکتوبلری رفقامزدن محمود
پاشانك همشیره‌سنه اولان مکتوبنه ملفوفاً کوندردم هانکی کون سزك
مکتوبکز کلوب مآلندن بزم ارقداشلره معلومات ویردیکمده جمله‌سنك
متعدد چوجقلری وعیاللری اولوب بوکونه‌قدر برخبر الهمامش اولدقلری
جهتله جمله‌سی او درجه اغلمغه باشلدیلرکه یورکلر تحمل‌اتمز بیچاره‌لردن
برینك ذره‌قدرقباحتی‌اولسه انسان جزاسیدر چکسون دیو متسلی اولور

سز یازه‌جغکز مکتوبلرده دعوادن و ایشدن بحث اتمیه‌رك یالکز حال عافیتکزك و برده فامیلیاجه مصلحتك بیانیله اکتفا ایدرك و والی پاشایه بر مکتوب یازه‌رق اکا لفاً کوندرر ایسه‌کز واصل اولور ظن ایده‌رم

کله‌لم شیمدیکی حالمزه یعنی احوال شخصیه‌مزه بزم ارقداشلرك جمله‌سی بالطبع مغموم و مکدر ایسه‌ده بن انلرقدر مکدر دکلم و شو حال بنم ایچون تصور اولندیغی درجه‌ده کوچ و اغر کلیور سبی یاشك التمشی کچمش اولمسیدر انسان شو عمر اوزرینه دها قاچ سنه‌یه قدر یاشایه بیلور برده معلومکزدرکه کچن سنه‌دنبرو بر تنها محل اولسه‌ده چکیلوب و هرشیدن فراغت ایدوب بقیهٔ عمری اخرت ایچون صرف اتمکلکی قورمش ایدم و بونی چوق کره سویلر ایدم الك زیاده مشغولیت ذهنیه‌یی تلاوت قرآنه حصر ایدوب الحمد والمنه قرآن کریمی یکیدن ازبرلیوب حفظ اتمك میسر اولدی شمدی قدسمع الله تعالی جزئنه کلدم صلاته دخی ارزو وجهله دوام اولنه‌یور استعیذ بالله «ما اصاب من مصیبته الا باذن الله و من یؤمن بالله .... قلبه» آیت کریمه‌سی بنم ایچون الك بیوك تسلیتدر هله علیهمده اولان مفتریات و نشریات و هجویات باطنی و معنوی نعمت و عنایتدر بن هرحالده جناب عادل مطلقه توکل و تسلیمیت حالنده‌یم سزده اکا تسلیمیتله جناب حقك ظهوراتنه منتظر و لطف و احسان الهی‌یه متشکر اوللیسکز بو مکتوبه جواب یازار ایسه‌کز توکل و تسلیمیته دائر مکتوبکز کلدی اوقودق دیدیککز حالده بونك وصول بولدیغنی اکلارم زیاده تفصیلات لازم دکل حاصلی سزك و چوجقلرك تحسرندن بشقه بحق شکایت ایده‌جك دردم اولیوب انیده حضرت خلاق عظیمدن امید ایدرم برده بزم عاریت دیش قیرلدیغندن و بوراده یاپه‌جق کمسه اولمادیغندن زحمت چکیورم طیفور اغایه یازدیغم مکتوبلرك برنده بش التی قیه قدر توتون و بر سیغاره آغزلغی استمش ایدم بوندن بشقه کتابلردن

ازمیرده اولان ایکی جلد تفسیر بیضاوی و برده اسماعیل حقی حضرتلرینك
روح البیان تفسیرینی و فرانسزجه کتابلردن اکثریا اوقودیغم صاری
قاپلی درت جلد کتابك بر جلدی بوراده بمله برابر ایسه ده اوچ جلدی
ازمیرده اولدیغندن و بونك اسمی پلوتارق ایدوکندن ممکن اولور ایسه
بونلرك دخی کوندرلمسنی رجا ایدرم چوجقلرك درسلرینه دوام و همت
اولندیغنی مکتوبکزدن اکلادیغم جهتله ممنون اولدم علی حیدر و وسیمه
و صابره نك کوزلرینی اوپه رم دریه خانمه قالفه لره اغالره سلام ایدرم

حاضر بورایه قدر کلمشیکن ایفای حج ایدلمسی کلدیکمز کونلرده
ارزو اولنمغله شریف دخی برلکده کوتورمکه راضی اولمشیدی لکن
صکره دن مکه ده شدتلی قولرا خسته لکی ظهورینه مبنی بو نیت ترك اولندی
برهفته اول محمود پاشا حضرتلریله مشترك ماینه بر مکتوب یازدق مآلنده
بوراسی بر کوچك قریه اولوب قیشین کمسه قالمدیغندن اولجه طرف
شاهانه دن وعد و اراده بیورلدیغی وجهله حرملرمزدن و جاریه لرمزدن
بعضلری یانمزه جلب اولنمق ایچون منفامزك اخر محله تبدیلنی رجا ایتدك
قبولنی هیچ مأمول ایتمز ایسه مده بقالم نه چیقار

بزم نشانلرك و سندلرك موضوع اولدیغی ایکی کوچك صندق
امانةً حفظ اولنمق اوزره ازمیر ریختم قومپانیه سی دیرکتوری موسیو
کفره یه براغلمشیدی صکره بورادن کندویه یازدیغم مکتوبده بوصندقلری
سزك مهرکزله سند الهرق طرفلرکزه تسلیم اتمسنی یازدم ایسه ده بو
مکتوب سزه واصل اولمیان مکتوبلر ایچنده اولدیغندن و کلان مکتوبکزده
بوکا دائر اشارت اولمدیغندن شبهه اولندی اکر صندقلر حالا کفره ده
ایسه وکفره ده ازمیرده ایسه کندویه یکیدن یازلمق اوزره اشعار ایلیه سز
و چفتلکك و سزك باغك محصولی نه اولمش ایسه اکنجه اولمق اوزره
معلومات ویره سز باقی دعا فی ٥ ذی الحجه سنه ١٢٩٨ مدحت

عفتلو خانم افندی حضرتلری

رمضان شریفدن اول کلان چماشورلرله برابر الدیغم مکتوبکزدن صکره مکتوبکز کلمدیکندن و بوجهتله کرک سزک و کرک چوجقلرک احوالندن و عافیتلرندن معلومات المدیغمدن متأسفم البته شیمدی‌یه قدر مکتوب و اقچه و بالکه مأکولات و احتیاجاته متعلق بعض شیلر دخی کوندرمش اوله‌جغکز درکار ایسه‌ده بزه واصل اوله‌میه‌رق شوراده بوراده قالمش اولمسی قریب الاحتمالدر اقچه خصوصنده ضرورت واحتیاجمز زیاده‌در کچن سنه سزک کوندردیککز اللی لیرا ایله درسعادتدن کوندریلان بر مقدار اقچه اولوقت احتیاجمزه خیلی مدار اولوب چونکه بورایه ورودمزدن التی یدی آی زمان مرورینه دکین مأکولات و ملبوساته متعلق کافهٔ احتیاجاتمز جانب حکومتدن ایفا اولنه‌رق وکلخرج و فراش و آشجی وسائر خدمه دخی ممکن مرتبه مکمل ایکن مؤخراً آشجیدن ماعدا خدمه‌نک جمله‌سی قالدیرلمش و مأکولات و حوائج ضروریه تنقیص و تنزیل اولنه‌رق اداره‌یه غیر کافی درجه‌یه ایندیرلمش اولدیغندن و البیسه وچماشوره متعلق اشیا هیچ کمسه‌یه ویرلمدیکندن ضروری بعض الزم اولان شیلرک اقچه ایله تدارکنه مجبوریت کلدیکی و خصوصیله بزمله بوراده ارقداش اولنلردن اکثریسنک برپاره‌سی اولمدیغی جهتله بونلرک بر طاقمنه بنمله محمود پاشانک مستعمل چماشورلرمزدن طون کوملك فانیله مثللو شیلر ویرلمکده ایسه‌ده یرتقلرینی یاماماق و ایاق قابی تدارك اتمك ایچون بونلرده از چوق پاره‌یه محتاج اولدیغندن و اوشاقلر ایسه مجرد بزم سببمزه شو حال مضایقه‌یه دوچار اولملریله انلری دخی هیچ اولمز ایسه بر درجه‌یه قدر کوزتمك ایجاب ایلدیکندن الده اولان پاره‌لر صرف اولنه‌رق جزئی بر شی قالمش وحتی اوشاغه معاش اوله‌رق براز مدت ویریلان اقچه کری النمشدر کچن سنه‌کی اللی لیرانك وصولنه دائر سزه یازدیغم جوابده بر مدت اقچه‌یه

احتیاجمز اولمیه‌جغنی کوسترمك بر منوال محرر اولوقت احتیاجاتمزك جانب حکومتدن ایفا اولنمسنه مبنی ایدی شمدی بر مدتدنبرو حال دکشمش اولدیغندن اقچه‌یه احتیاجمز فوق‌العاده زیاده‌در بوراده مناسب بر تجاردن بر پولیچه الماق ممکن ایسه‌ده اکاده حکومتجه مساعده ایدلمیور و درسعادتدن استیذان اولنسون دینلدی ایسه‌ده غالبا اکاده جسارت اولنمیور

رفیقلرمزك ایچنده بیکباشیلق و میرالایلق رتبه‌لرینی حائز اولمش ادملر اولوب بونلر اللرینه ویردیکمز بش اون غروش ایله چارشودن بز الدیروب طون و کوملکلرینی کندولری دیکمکده ایسه‌ده بونلر کرك بو مقوله لوازم ایچون و کرك سائر خوایج ایچون اقچه‌یه محتاج اولدقلری کبی رفقامزك نصفندن زیاده‌سی دائما صائم اولملریله انلرده زیتون واوزوم کبی ضروریات ایچون اعانه‌یه محتاج اولدقلرینه و بشقه مملکتلرده حبسخانه‌لرده بولنان مجرمینه اصحاب خیر طرفندن تصدق یولنده اقچه و صدقه طاغیدلدیغی جهتله بو بیچاره‌لر دخی او حالده ایسه‌ده بوراجه اکا دخی امکان اولمدیغنه بناءً حسب‌الانسانیه کرك بونلره اعانهٔ جزئیه و کرك بزه عائد احتیاجاتی تسویه ایچون اقچه‌نك شدت لزومی اولمغین هیچ اولمز ایسه شمدیلك قرق اللی لیرانك واسطهٔ حکومتله یتشدیرلمسی و ازمیرده احوالکز نه مرکزده ایسه اکا دائر معلومات ویرلمسی و مقدما یازدیغم قاوجق دینیلان شیئك دیشلرم ایچون لزومی اولدیغندن انك و بر قاچ قیه قدر دخانك کوندرلمسی تمنی اولنور چوجقلرك کوزلرینی اوپر و جمله‌یه سلام ایدرم حال بویله قالوبده بر مدت دها اقچه کلمز ایسه کوندردیککز کموش صو طاسی و ساعت کبی شیلری صاتمغه مجبور اوله‌جغمز خاطره کلدکجه وبونك ایسه نه درلو عیب و رزالتی موجب اوله‌جغنی دوشندکجه بودخی بشقه‌جه موجب اضطراب اولمقده‌در ٢٥ اغستوس ٩٨ سنه

عفتلو حرمم خانم افندی حضرتلری

.... بوراده ایکی کیجه اول عجیب و غریب بر وقعه اولدی.
امیر مکه شریف عبدالمطلب افنـدی حسب الموسم طائفده بولندیغنـدن
آغستوسك اوتوزنجی صـالی کیجه‌سی خانه‌سنده عیال و اولادی ایچنده
اویقوده ایکن کیجه یاریسی سـاعت التیده خانه‌سی اوچ طابور عسکرله
و درت طوپ ایله قوشادیلوپ و یتاغندن جبراً النوب علی الصباح کیجه‌لك
البسه‌سـیله بزم بولندیغمز قشـله‌یه کتوریله‌رك قره‌غول التنه قونلدی
عبدالمطلب اسـتانبوله و یاخود آخر محله کوندریله‌جك اوللیدر کویا
قصوری انکلیزلرله مخابره اتمسی ایمش دیورلر هرنه‌ایسه بو ذات استانبوله
یارانمق ایچون بزه پك چوق اذیت اتمش اولمسیله شمدی افعالنه مجازات
اوله‌رق بزم حالمزه کیرمسی و قارشومزده خراب دائره‌یه قونلوب حبس
ایدلمسی بیوك عبرت ایسه‌ده بو ذاتك یوز یاشنده بر اختیار آدم اولدیغنه
نظراً و نسل عالیسنه حرمةً انسانه رقت و رأفت کله‌یور شریف عبدالمطلب
افندینك ساعت التیده خانه‌سی بغتةً عسکرله محاصره ایدلمسی بزم ازمیر
وقعه‌سنك عینی اولوب یالکز بونده درت طوپ فضله‌در سبحان الملك المتعال.

١ ایلول ١٢٩٩ مدحت

عفتلو نعیمه خانم افندی حضرتلری

رمضـاندنبرو سزدن و چوجقلرك احوالنـدن بر خبر الـه‌مدم.
و بنده احوالمزدن سزه استدیکم وجهله معلومات کامله ویره‌مدم سببی
بولندیغم حال تضییقاتدر زیرا بز بورایه کلورکن ذات شاهانه طرفندن
حرملرمزك دخی یانلرمزه کوندریله‌جکی مکرراً وعد واراده بیورلمشیکن.

جرم كوندرمك شويله طورسون عيال و اولادمزله مخابره‌يه دائر يازيلوب حكومته ويريلان مكتوبلر هيچ بر دولت و ملتده وقوعبولميان بر معاملهٔ غريبه ايله توقيف وشق وحرق اولنه‌رق محللرينه ويرلمديكندن مقدما شريف عبد المطلب افندی و توابعی واسطه‌سيله بعض مكاتيب النوب ويرلمكه موفقيت حاصل اولمش ايسه‌ده مؤخراً آنك دخی طريقی مسدود اولمش وبوندن درت بش آی مقدمه كلنجه‌يه قدر بزم معيناتمزه نظارت ايدن و ايواز كبی خدمتجيلك ايليان بر قاچ آدم وار ايكن انلر دخی منع و اخراج ايدلمش وبر ارالق درسعادتدن ارادهٔ سنيهٔ مخصوصه ايله عمر بك نامنده بر ميرالای كلوب بو آدم بزم ايچون معاملات تضيقيه‌دن اكسك قالمش نه وار ايسه اكمال ايدرك موفق اولديغندن وهر نقدر كندوسی اختيار ومعتوه وبيشعور بر آدم ايسه‌ده اجرا ايتديكی معاملاتی ذره قدر انسانيتی اولان بر اهل انصاف و مرحمت ارتكاب ايتميه‌جكی جهتله بو آدم بوبابده كندو حسابنه خدمت وناموس انسانيتی اوزرينه خيلی فدا كارلق ايتديكندن بو خدمتنه مكافات اولميدركه كچنده رتبه‌سی ميرلوالغه ترفيع اولنه‌رق پاشا اولمشيدی بو آدمجكز شو يولده خدمتنده ترقيسيله دها بيوك رتبه‌يه نائل اولمق ايچونميدر يوخسه تفوهاتی كبی كندوسنه درسعادتجه ويريلان تعليمات اقتضاسيميدر ندر كلديكی كوندنبری بزم تلفمزی قصد ايدرك فقط بو آدملرك بووجهله تضيقات ايله وفاتلری خيلی اوزايه‌جغندن و كندوسی اختيار اولمسيله بكلمكه وقتی اولمديغندن كسدرمه يولدن بر طريقی دوشنوب بزم يعنی محمود پاشانك وخير الله افنديك و نوری پاشانك وبنم اوشاقلرمز البته بزمله برابر بويله مدت مديده محبوس قالمسنی استميوب كتمسنی استيه‌جكلرندن پاشالر اولمدجه كندولرندن هيچ برينك چيقمسی ممكن اوله‌ميه‌جغنی عمر پاشا اوشاقلره خبر كوندرمش و حتی نوری پاشانك اوشاغی بكر اغايی چاغروب بيكباشی بكر افندی دخی حاضر

اولدیغی حالده اوطه قپوسنی قپایوب اوشاقلرك سلامتی پاشالرك وفاتیله حاصل اوله‌جغنه دائر مقدماتدن صکره کندوسنك خدمت ایتدیکی نوری پاشانك عقلنده خفت اولدیغی جهتله پنجره‌دن کندوسنی اشاغی اته‌جق اولدیغی حالده مانع اولمامسنی تنبیه اتمش و پنجره‌نك پارمقلغی مانع اولور دینلور ایسه آنك ایچون دخی دولکر کوندروب پارمقلغی کسدیره‌جکنی وعد ایلمش والحاصل پاشانك اتلافی نصل ممکن ایسه کندو نفسنك سلامتیچون آنی اختیار و اجرا اتمسی حقنده خیرخواهانه هرنه لازم ایسه سویلمش و بونك ضمننده دیکر اوشاقلره ویره‌جکی حصهٔ تعلیماتی دخی آنك تبلیغاتنه حواله ایلمش اولدیغنه بناءً بوماده بزم ارقداشلرجه یك چوق تلاش واوهامی موجب اولمشیدی پاشا جنابلرینك بوغیرتندن مأمول اتدیکی ثمره ظهور اتمدیکندن و تعلیماتی متعاقب اوشاقلرك هیچ بر وقتده قپودن طیشاری چقمامللری امرینی ویره‌رك اوشاقلری دخی بزم کبی تحت تضییقاته قویمش یعنی ویردیکی تعلیماتی اجرا اتمکه کندولرینی بر نوع اجبار ایلمش ایسه‌ده بوندن دخی بر شی چقمدیغندن دامادی اولان ازمیرلی یوزباشی مصطفی افندی نامنده برینی بزم محافظه‌مزه مأمور بلوکله برابر تعیین ایدرك بو ادم دخی کاه مطبخده و اکثر وقتده قهوه اوجاغنده بزم ییه‌جکمز و ایچه‌جکمز شیلره مداخله ایدوب قهوه‌یی تسمیم ایده‌جك بر طور و حرکتده بولندیغی اکلاشلدیغندن ایچدیکمز قهوه کلید التنه قونلمشیدی پاشا ایله دامادی حسن نیت و خدمتلرینك بر طرفدن مکافات دنیویه‌سنی قزاندقلری کبی مکافات معنویه‌سنی دخی الدن براقمامق ایچون بکچنده مکه‌یه حجه کتمش اولدقلرندن موقتاً بوندن مصون الغائله اولدق ایسه‌ده مصلحت یالکز بونلرك سؤ نیات و حرکاتنه منحصر اولمیوب یومیه حقمزده اولان تضییقاتك تشدیدی و بر بچق سنه‌دنبرو قپودن طیشاری چقمق میسر اوله‌میه‌رق متعدد قره‌غوللر التنده

براغلمسی و هیچ کمسه ایله اختلاط دکل عیال و اولادیله هیچ کمسه‌نك مخابره ایده‌مامسی دخی بر نوع تسمیم اولدیغندن و یانمزده بیانجی اوله‌رق بر اشجی قالوب انکده براقوب چقمسی ایچون ضابطان طرفندن تخویف و تهدید ایدلدیکی خبر الندیغنـدن بو حال ایله بزم ارزاق مقدره‌مزك یقینده توکنه‌جك زمانی کلمش اولدیغی اکلاشیله‌یور

بزم شو درجه تضییقات ایله معذب اولقلغمزدن مقصد عبدالعزیزك تلفی ماده‌سنك کذب صریح اولدیغی حالده یلدیز سراینده اجرا اولنان معاملات غریبه‌نك و بعض کمسه‌لر حقنده اولنان اذیتلرك منتشر اولمامسی مقصدیله‌ایسه بو بك‌عبث زیرا داخلی و خارجی بونك حقیقتنی طویمیان قالمادی و اکر بر کیف ذاتی ایچون بر طاقم نفوس مظلومه‌نك خانه‌لری یيقیلوب عیال و اولادلرندن دور و مهجور و پریشـان اوله‌رق معذب اولملرندن نصل تلذذ اولنور جناب حق حاکم مطلق‌در عدالت الهیه‌سی اوزره انشاالله وجه لایق نه‌ایسـه اجرا ایده‌جکنده شبهه یوقدر جمله‌یه و چوجقلره سلام و اهل انصاف و مرحمت بریسنی بولدیغمزدن علی‌العجله معلومات اولمق ایچون بو مکتوبی یازدم

٥ محرم سنه ١٣٠٠ — مدحت

والی ولایت طوپال عثمان پاشایه یازیلان مکتوب صورتی :

کچنده میرالای عزتلو محمد بك‌کلان تحریرات علیه‌لرینك برفقره‌سنده عمر پاشانك تشبثات وحرکات معهوده‌سی کویا طرف عاجزیدن انکلیز قونسلوسنه اسماع ایدلمش اولدیغی بیـانیله بوندن طولایی بعض کلمات توبیخیه مندرج ومحرراولوب حالبوکه نه تحریراً ونه بالواسطه بویله برشیئك وقوعی شویله

طورسون تصوری بیله خاطره کلدیکندن وعمر پاشا تعلیماتی ایسه هرکس بیننده شایع اولمش ایدوکندن اکر قونسلوسك معلوماتی صحیح ایسه بوراده و مکه‌ده اولان آدملری طرفندن استخبار اتمش اوله‌جغی میرمومی الیهه اکلادلمشیدی بوافادهٔ ثناوری‌یی طبیعت مصلحت دخی مؤید اولمسیله بشقه ایضاحاته حاجت کورنمامش ایکن ایکنجی دفعه اوله‌رق ینه میرمومی الیهه وارد اولان تحریرات دولتلرنده اولکی توبیخات وتعریضات دها شدید اوله‌رق تکرار ایدلمش وحوادث مرقومه‌نك بورادن مخصوصاً اسماع اولندیغی عادتا جدی وصحیح صورتنده یازلمش اولمغین هرنقدر موجب تصدیع ایسه ایضاح ماده ایچون بعض تفصیلاته مجبوریت کلمشدر

شویله که عمر پاشانك موقوفینی تسمیم اتمك ایچون مأموریت مخصوصه‌سی وارایش کبی کوستردیکی اطوار وحرکاتی وبونی مؤید برطاقم تفوهاتی واك صکره متبوعلرینی اولدیرمکه چالشمق ایچون اوشاقلره ویردیکی تعلیماتی کیزلی وصاقلی بر ایش اولمیوب عسکرك كافهٔ ضابطانی ونفراتی ایشتمش اولدیغی خلق بیننده دخی شایع اولمش ومؤخراً اوشاقلرك بزم کبی محبوس قالمسنی دخی امر اتمسیله بوده کندولرینه ویردیکی تعلیماتك بر آن اول حکمنی اجرایه اجباردن بشقه معنایه محمول اولمدیغندن حوادثك بین‌الناس انتشارینه طبیعی اهمیت ویرمشدر اجنبینك معلوماتنه کلنجه انکلیز قونسلوسلرینك بولندقلری مملکتلرده اك کوچك وقوعاتی بیله خبر اله‌رق دولتلرینه یازملری وظیفهٔ مأموریتلری اولمق وبوماده‌نك آزچوق اهمیتی بولنمق حسبیله بوایشی قونسلوسك طائفده و مکه‌ده بولنان آدملری واسطه‌سیله حوادث قبیلندن اوله‌رق خبر المش اوله‌جغنده اشتباه اولمدیغنی ذات عالیکز دخی ملاحظهٔ سطحیه‌ایله تصدیق بیوررسکز اشته حال بویله وبزم ایسه خارجدن هیچ فرد ایله اختلاط دکل لقردی اتمکلکمزك احتمالی اولمدیغی کبی بش اون کونده برکره

احتیاج ایچون متعدد ضابط وچاوش رفاقتیله سوقاغه چیقان اوشاقلرك دخی برکمسه ایله بویله لقردی اتمسی وسوزسویلمسی امکان خارجنده ایکن بوحوادثك بزم طرفدن اسماع اولندیغنی بووجهله قطعیاً حکم ایتمکه وبوندن طولایی توبیخات شدیده اجرا ایلمکه انصاف وحقانیتکز نصل قائل اوله بیلمشدر انسانك حال حیاتنده حریتندن وعیال واولادندن واملاك واموالندن محرومیت الك بیوك مصیبت وعقوبت اولدیغی حالده بوفلاکته ضمیمه اولەرق برده فاملیامزله مخابرەدن وانسان ایله کورشمکدن دخی محروم ایدیلوب شو حال و قاعدەنك ایسه هیچ برمجرم ومنفی وياخود محبوس حقنده وقوعی ومثلی مسبوق اولمامسیله اکر انکلیز قونسلوسنه اسماع معلومات اولنمش دینلمکدن وبویله برسوز ایجاد ایدلمکدن مقصد فاملیالرمزله مخابرەنك منعنه کوستریلان لزومك بووسیله ایله یاقشدیرلمسی ایچون ایسه فاملیالرمزله ذاتاً بی اصل واساس عزویات ومفتریات ایله شو درجه بلایه اوغرامش آدملره بوصورتله دخی اصلسز برشیئك عزواسنادی نەقدر بیوك وزرووبال اولەجغنی البته تقدیر بیوررسکز برنجی مکتوب عالیکزده فرانسز قونسلوسخانه سنه کتمش اولدیغمه تعریض بیورلمشیدی بواشعار دولتکز دخی مادەنك صورت جریانه معلومات سنیەکز اولمدیغندن نشأت اتمش اوللیدر زیرا اللیسنه مدت دولته بلاقصور ایفای خدمت ایدرك التمش ایکی یاشنه کلمش و محفوظ تلغرافنامەلر موجبنجه الك صوك کونەقدر پادشاهك لطف واحسانەمظهر اولمش برآدم پادشاهك وکیلی اولەرق ازمیر کبی برولایتنده والی اولدیغی وکیجه یاریسی فاملیاسی ایچنده واویقوده بولندیغی حالده اوچ طابور عسکرله بغتةً صاریلور وباصیلور وبرطرفدن تفنك سسلری ایشیدیلور ایسه اول ادمك نه حالده بولنەجغنی تخمین اتمك ایچون انصافکزه حواله ایدرم اکر مراد محاکمه ودعوا ایسه سؤال اولندیده جوابمی

ویرلمدی محاکمه‌یه دعوت ایدلدیده اجابتی اولنمدی بن عسکر ولشکرله
عصیانمی ایتمشم بونجه مدت وکلالق وایکی دفعه صدارت مقامنده
بولندقدنصکره حکومت ایتدیکم بر مملکت عظیمه‌ده خلقه قارشو مسلح
نفراتك اوکنه دوشوب نه اولدیغی بیلنمیان بر ایش ایچون حبسه
کتمك وچوجق چولغك فریادینی حبسه کیدرکنده ایشتمك
رزالتنك اختیار اولنمامسی تهمتمی اوله‌یور فرانسه‌نك ویاخود بشقه
بر دولتك قونسلوسخانه‌سنه کیدلمسنی واقعا کوکل استمز ایسه‌ده
بونی الجا ایدن اسباب نیچون موازنه بیورلمیور سز اولسه‌کز نه‌یپار
ایدیکز حقمزده بیدریغ وابذال بیوردیغکز حسن نیت واخلاصکزی
بیاندن صکره محکوم طانیلانلرك امور ضابطه‌سنه مأمور اولدیغکزدن
وهرشیئی یاپمق ید اقتدارکزده بولندیغندن بحثله ایاق پاطردیسنه پاپوج
براقمیه‌جغکزی یازمشسکز بزلر یالکز ذات‌عالیکزه دکل سزدن صکره
چاوش واونباشی‌یه کلنجیه‌قدر درجه درجه بیوك وکوچك ضابطانك
تحت حکمنده وبلکه عادی بر نفرك امری التنده بولندیغمزی بیلدیکمزدن
هرحالده کندو عجزمزی وهرکسك نه‌دیلر ونه استر ایسه یاپمغه مقتدر
اولدیغنی انکار ایده‌میز بزم جانی اولوب اولمدیغمزه وقوفکز یعنی
حقایق احواله واقف اولان خالق‌عالم ایله برابر سزکده اطلاعکز شبهه‌سز
اولدیغی حالده جانی تعبیرینی البته بر لزوم وحکمته مبنی اختیار بیورمش
اوله‌جغکزدن واشعاردولتکزوجهله هرشیئی‌یاپمق وسویلمك یداقتدارکزده
بولندیغندن بونك ایچون سؤاله صلاحیتمز یوغیسه‌ده حکومت عالیلرنده
انسانیت ومروته دائر کوزل کوزل بسط وبیان بیوردیغکز عالیجنابانه
کلماتك لذتنی بویله بر تعبیر ایله بوزوب محو ایتمکه ندن مجبور اولدیکز
حاصلی ایکی سنه‌در بولندیغمز وکوندن کونه شدتنه اوغرادیغمز حال
دنیاده هیچ برکمسه حقنده وقوعی ایشیدلمیان وهیچ بر دولت وملتك

قانون و قاعده‌سنه اویغان معاملات و احوالدن اولمسیله حافظ قوانین اصول عدالت اولان ذات شاهانه‌نك بو درجه‌یه رضاسی اولمدیغی معلوم ایسه‌ده دوچار اولدیغمز حال ایچنده صبر و تحملدن بشقه بزم ایچون مدار اولمدیغی جهتله جناب حقه تفویض امور ایدرك توکل و تسلیمیت کامله‌ده بولندیغمزدن و هله مخلصلری سن پیری و شیخوخت مناسبتیله چوقدنبرو حیات دنیادن قطع ارزو ایدرك موتمك تمنیسنده اولدیغمدن ارتق بو حالده و شو درجه مصائب و فلاکت ایچنده اولان ادملر حقنده نه ملاحظه و نه معامله اتمك موافق انصاف و انسانیت اوله‌جغنی امیدوار اولدیغمز صفت ممدوحهٔ حمیت و حقانیتکزه تودیع ایله اکتفا ایلرز اولبابده اراده افندمکدر

٧ صفر ١٣٠٠ مدحت

عفتلو حرم خانم افندی حضرتلری

.... کچن سنه اولدیغی کبی بوسنه دخی مدحت پاشانك اوروپایه و یاهندستانه فرار اتمش اولدیغنه‌دائر غزته‌لره حوادث یازدیرلمش بونك غریب جهتی شودرکه پارسده‌کی تان غزته‌سنه استانبولدن تلغراف چکدیرلوب مدحت پاشا قاچمش دیه روایت ایتدیرلمش و صکره‌دن استانبول غزته‌لری دخی کویا اوروپادن دویمشلر کبی بو اراجیفی قید اتمشلر و بر قاچ کون صکره مصر غزته‌لریله تکذیب ایتدیرمشلردر ازمیرده ایکن مدحت پاشا تجنن اتمش دیو اولوقت دخی عینیله بویله برساخته روایت چیقارلمش ایدی سبحان‌الله عجبا ایرتسی کونی میدانه چیقاجق بر یلانی برکون‌اول دوزوب‌قوشوب‌چیقارمقده نه‌مزیت وفضیلت مطالعه‌اولنیور...

٢٣ صفر ١٣٠٠ مدحت

شیخ سلیمان افندی‌یه یازیلان برمکتوب صورتی:

علوالهمم شیخم عزیزم افندم حضرتلری

مقدرات الهیه‌دن اوله‌رق بولندیغمز حال فلاکت اشتمال که بیجرم و قصور بر طاقم ادملرك سنه‌لرجه اولاد و عیال و مال و منالرندن وخصوصیله حریت شخصیه‌لرندن بغیرحق محروم ایدیله‌رك اوغرادقلری عذاب و اضطرابدر

واقعا بو احوال انسان ایچون تصور اولنه‌بیلان مصائبك درجهٔ نهایتی اولمغله بادیٔ نظرده موجب اسف وکدر اولمق طبیعیدر لکن جناب خلاق عالمدن بشقه موجودات و مافی‌الارض و السموات کافهٔ مخلوقاتك مستعد زوال و اضمحلال و بلکه اصلی اولمیان بر خیال و ظلال اولدیغنی معتقد اولان نظر حقیقت اربابنه کوره « جنان محل اقامت عدم دیار سفر ، جهانده خلق یمکلك ایدوب قوناغه سورر » ماصدقی اوزره بو مسافرخانهٔ عالمده انسانك عمر دیدیکی حیات مستعارك قدر و اهمیتی و ملاعب و ملاهیدن عبارت اولان وقوعات عالمك کولمکه و اغلامغه دکر قیمتی اولمدیغندن دنیانك وارلغیله مفتخر یوقلغیله متکدر اولمق حقیقةً عبثدر بو جمله ایله برابر اشبو دار محن و ابتلاده بوکبی وقوعات و ظهورات عندالله موجب مکافات و موصل مراتب ترقیات اولمسیله انبیاء عظام و اولیای کرام حضراتنك اوغرادقلری مصائب و بلیات و امام اعظم و امام موسی‌الکاظم و امام ربانی‌کبی اکابر و اعاظمدن بونجه ذوات فخاملك حبسخانه‌لرده ترك حیات ایدنجه‌یه قدر چکدکلری مشکلات و تضییقات بزه و رفقامزه تعذیت ایچون کافی تعلیماتدر مخلصکزك احوال مخصوصه‌مه کلنجه بدایت حالمدنبرو سالك و مالك اولدیغم و وجدانم اقتضاسنجه صحایف عمر و حیاتم هرنقدر لایق و غیر لایق بر چوق

اسباب و علایق ایله مملو ایسه‌ده سرلوحه‌سی لله کون فی الدنیا کانك غریب
حکم شریفیله مزین اولدیغندن کافهٔ افعـال و احوالمده بو اعتقادم رهبر
و هر نرده‌ده بولنسه‌م و بولندیسم بمله برابر اولدیغی حالده واصل سن
هرم و شیخوخت اولدم التمش یاشندنصکره‌یه قالان التی کونلك عمر
ایچون بنجه کافهٔ علایق و خلایقدن طبیعی انقطاع ایله حاصل اولان
عزلت و وحدت تمام استفاده ایچون بر وقت فرصت اولدیغندن چالشمق
ارزوسی هر شیئه غلبه اتمش و نزد عاجزیده بولنه‌بیلان کتب و مؤلفات
صره‌سنده اثر همت علیه‌لری اولان مجموعهٔ رسائلك مطالعه‌سی دخی بو
ارزویی تشدید ایلمشدر فقط انسانك عجز حالی جهتیله یالکز باشنه
فکر و اجتهادنده مصیب اوله‌میه‌رق هر حالده و خصوصیله اصول طریقتده
دلیل و رهنمایه محتـاج اولدیغندن بوبابده دستگیریٔ همت علیه‌لرینی رجا
ایچون بالذات تقبیل ید عالیلریله تشرف اتمکه بولندیغمز حال مسـاعد
اولمدیغی کبی بشقه صورتله ملاقاته دخی شو حال ایچنده امکان یوغیسه‌ده
افاضه واستفاضه مطلقا رابطهٔ جسمانیه‌یه موقوف اولمیوب رابطهٔ معنویه‌لری
دخی کافی و مستمر و بلکه دها زیاده مفید و مأثر اوله‌جغنه و طریقت
علیه‌نك بزم کبی مبتدیلره تلقین اولنه‌جق مقدمهٔ آداب و اصولی حقنده
تعلیمات و وصایای مرشدانه‌لری اولدیغی حالده انك دخی بر کاغد اوزرینه
یازیله‌رق تعیین اولنان وسایط ایله تحریراً ویا شفاهاً ایفاسی ممکن بولندیغنه
بناءً شو امنیهٔ عاجزانه‌می حضور عالیلرینه اشبو عریضه‌مله تقدیم و تبلیغه
ابتدار ایلدم ارتق توجهله رأی و تنسیب بیوریلور ایسـه اکا کوره
حرکت اولنمق اوزره شفاهی ویا تحریری اشارت علیه‌لرینه انتظار ایلرم افندم

١٩ شوال سنه ١٣٠٠ احمد مدحت

بوندن اوتوزبش قرق کون مقدم سعید بك نامنه اوله‌رق سزه بر مکتوب کوندرمشـیدم که اك صوك مکتوبم او در اولکی مکتـوبلرك فهرستی و نومرولری آنده بیان اولنمشـیدی انك اوزرینه بر هفته قدر زمان کچه‌رك خسته اولدم سببی ده آرقه‌مده وصاغ کورکم اوزرنده ظهور ایدن بر چیبان ایدی اشـبو چیبان کیت‌کیده بیویوب شیرپنچه اولدیغی اکلاشیلدی و بنی خیلی خسـته ایتدی بوراده بر حکیم معاونی اوله‌رق کنج بر آدم وار ایسه‌ده تجربه‌سی اولمادیغندن بزم ارقداشلر خیلی تلاش ایدرك مکه‌ده بولنان والی پاشایه بر مکتوب تحریریله بنم خبرم اولمیه‌رق برحکیم ایستمشلر ایسـه‌ده بر جواب بیله کلمامشدر مکر بو اراللق والی پاشانك وزارت منشورینی کتورمش اولان یاور ایله والی پاشـایه کلان امرده طائفه منفی دینلان محبوسلرك بر ان اول محو وجودلرینی تعجیل اتمك ایچون مأکولات و سـائر خصوصاتده تضییق اولنملرینه دائر بر مأموریت ظهور اتمش و بو مأموریت وزارت منشـوریله برلکده کلمش اولدیغندن مقدما بزم ایچون مخصوصاً انتخاب و ارسـال قلنمش اولان بیکباشی بکر افندی والی پاشـا طرفندن مأموراً طائفه کله‌رك ابتدا بزه ویریلان تعییناتی کلیاً قطع ایله اشجیلری دخی قالدیردقدن و یانمزده اولان اوشاقلر که بری بزم عارف و دیکرلری محمود پاشـانك وخیرالله افندینك و نوری پاشـانك اولمق اوزره طوپی درت نفردن عبارتدر انلری دخی یانمزدن آلوب چیـقاردقدن صکره بیکباشی هر برمزك یانمزه کله‌رك بن ایسه یتاقده خسته و چیبانك شدتیله اوغراشمقده ایکن المش اولدیغی امری غایت مرحمتسز بر وجه و لسـان ایله اکلادوب نفرات عسکریه‌یه اخشام صباح ویریلان چوربا و سبزه نه ایسه بزلره‌ده اندن برر قاراوانه

شی ویریله‌جکندن و چارشـودن مأکولات اوله‌رق از چوق برشی الدیرمق ممنوع ایدوکندن بحثله ویریله‌جك قاراوانه ایچنـده‌کی غدا ایله اکتفا ایدلمسنی و اولکی کبی چماشورلر خارجده ییقانمیوب هرکس کندو چماشـورینی ییقامسنی تنبیه اتمش و بونکله برابر هرکسـك یاننده نقدر کاغد و حقه و قلم و یازیلی اوراق وار ایسـه طوپلاتدیروب آلمشـدر برکت ویرسون سزك مکتوبلرکزی اولی یاقشدم ایچنده برشی بوغیسه‌ده احتمالکه سوز اولوردی ایشته بیکباشی افندی بو وجهله ایفای مأموریت ایدرك بزم اوشاقلری وخیرالله افندینك ایکی یاشندن کوچك براوغلی ایله بر خانه‌ده سـاکنه اولان والده‌سنی و اشجیلری آلوب او کیجه مکه‌یه کیتمشیدی بو معامله تسمیمك بر بشـقه نوعی اولوب چونکه اوتوزر قرقر سنه اولاد و عياللری ایچنده لذائذ اطعمه‌یه الشمش اولانلر نفرات عسکریه‌یه ویریلان چوربایی اچلق زوریله برقاچ وقت اکل وتغدی ایتسه‌لر بیله معده‌لری و وجودلری متحمل اولمیه‌رق وطبیعی مزاجلری بوزیله‌رق بوحال وفاتلرینی موجب اوله‌جغی کبی اوده چارچابق حاصل اوله‌میوب نیجه اشکنجه و اذیتلردن صکره اوله‌جغندن هرکس بر درلو ابراز حزن واسف ایله درکاه لایزاله وبارکاه جناب متعاله نصل ونه لسان ایله عرض تضرع و شکوا ایلدکلرینك تعریفنه حاجت یوقدر بکا کلنجه شویله بر خسته‌لکك الك شـدتلی زمانی ایچنده هرآن و دقیقه معـاونت و خدمته محتـاج اولدیغم اوشاغی جبراً و قهراً یانمدن الوب کوتورملری و سـائر معامله‌لری بنم ایچون سائرلرندن زیاده تأثیرلی اولمق طبیعی ایسه‌ده بویله برتهلکه‌لی چیبانك ظهور اتمسی و استیلان حکیمك کوندرلمامسی وبوحال ایچنده بیکباشی افندینك مقالات و معاملاتنك بر قاتدها خسته‌لکی تشدید ایلمسی جهتیله برقاچ کونه قدر ترك حیات اتمك وبو صیقندیلرك جمله‌سندن قورتلمق امیدی بنم ایچون الك بیوك مدار تسـلیت اولمقده ایدی لکن

اجل مقدرك تعجیل و تأخیری ممکن اولمدیغی مثللو جناب حقك نیجه مشکلاتی بك عادی اسباب ایله تسهیل ایتدیکی دخی عقلمزك ایرمدیکی حکمت الهیه جملهسندن اولمغله اویله بر حال یأس وضجرت ایچنده قالمش و چیبانك آچلمسندن و ایشلمسندن امید منقطع اولمشیکن الله تعالی جملهسنی مقصدینه ایصال بیورسون برلکده اولان ارقداشلر بنی یالکز براقیوب ترتیب ایتدکلری بر چوبان ملهمیله چیبان آچلمش و ایشلمکه باشلامش و اون بش کون قدر فوق العاده ایشلیوب واغریسی کوندن کونه کسب خفت ایدوب ایولکه یوز طوتمش و هله بر قاچ کوندنبرو بتون بتون کسب التیام اتمك درجهسنه کلمشدر بیکباشی افندی اشجیلر و اوشاقلرله بورادن مکهیه واردیغی کبی جملهسی استانبوله کوندرلمك اوزره ابتدا خیرالله افندینك چوجوغی و حرمی جدهیه ارسال اولنمش و اوشاقلر دخی متعاقباً کوندرلمك ایچون حاضرلنمش ایکن تلغرافله درسعادتدن کلان امر اوزرینه افندینك حرمیله بزم اوشاقلری بیکباشی بکر افندی تکرار طائفه کتورمش و بیچاره اوشاقلر اولسون محبوسیتدن قورتلمش ایکن ینه تنکنای حبسه کیرمشدر

ایشته حالمزك خلاصهسی بوندن عبارت اولوب اولکی کبی مکتوب کتمکه امکان اولمدیغی کبی چماشور و مأکولات و اقچه کبی شی کوندریلهجك اولور ایسه شو حالده او مقوله شیلرك دخی بزه واصل اولمسی ممکن دکلدر مکر حال تغیر ایده اکر اصمارلنیلان عاریت دیشلر یاپلمش اولوبده کوندریلور ایسه احتمالکه اولوقته قدر بر واسطه تدارك اولنهرق ایچرو النهبیلور لکن اقچه وما کولات کوندرلمامليدر همده لزومی یوقدر زیرا چارشودن ات وپرنج وسائر اومقوله بسلیجی مأکولات مبایعه ایتدیرلمسی ممنوع اولوب قهوه و اوطون وکمور و صابون کبی شیلر ایچون اقچهیه

احتیاج اولسه‌ده موجود کافیدر ممدوحه خانمك و چوجقلرك کوزلرینی اوپرم سائرینه عموماً سلام

۸ جماذی‌الاخر ۱۳۰۱ مدحت

حاشیه

سکز کشی‌یه بر قاراوانه اولمق اوزره جمله‌سیچون صباحلری ایکی قاراوانه چوربا و اخشاملری طورپ یپراغی ویا سائر شیدن یاپلمش کذلك ایکی قاراوانه ییه‌جك کتوریلوب اوکلرینه قونیلیور هرکس باشنه‌طوپلانور آچلقدن درجهٔ نهایته کلمش اولنلر زار وزور اکل ایدر و بعضیسی صاقلادیغی اکمك پارچه‌سنی اکل ایله اکتفا ایلر پاره‌سی اولنلر صابون وکمور الوب وصو ایصیدوب چماشورینی ییقار اولمیانلر کوللی صو ایله ضرورتی دفع ایدر بنم ذاتاً دیشلرم اولمدیغندن تریت ایله تغدی ایده‌یورم چیبان قپانمق درجه‌سنه کلمش ایسه‌ده وجودمك ضعفی پك زیاده اولمغله ینه بردرجه خسته‌حالنده‌یم بوقاریده حکایه اولندیغی کبی بوتدبیرلر موجودی اولدرمك ایچون ترتیب اولنمش اولدیغندن بقالم کیملر مسابقت ایدر

حلیلهٔ محترمه‌لرم نعیمه وشهربان خانملر کریمهم ممدوحه ومخدوم مکرمم علی حیدر و وسیمه و مسروره

بو مکتوبم احتمالکه اك صوك مکتوبمدر [۱] زیرا اولکی ایکی قطعه مکتوبده تفصیل اولندیغی وجهله بزم طعاملریمزی کسمکدن و مکاتبه‌یه احتمال قالمامق ایچون قلم و کاغدلری بتون قالدیروب بر تضییق التنه

[۱] فی‌الحقیقه بو ، عائله‌سنه صوك مکتوبی اولمشدر

قویمقدن مقصد جمله‌مزی برر برر تسمیم ایله اولدرمك نیتندن منبعث اولدیغی میدانه چیقدی و تشبثدخی ایتدیلر اون کون مقدم بنم ایچون بزم اوشاق عارفك بر ضبطیه واسطه‌سیله الدیرمش اولدیغی سوتك ایچنه زهر قویمش اولدقلری عارف سوتی پشوررر ایکن اکلایوب تجربه ایتمکله مسموم اولدیغی اکلاشلدی درت‌کون صکره عارف بر مقدار ات تدارك ایدوب و پشروب اوطه‌یه براقمش اولدیغی حالده کیجه‌لین تجره‌سی زهر طولدیرلمش اولدیغی صباحلین تبین ایدرك دوکدیرلدی بر قاچ‌کون صکره ایچدیکمز صو دستیسنه زهر قویدیلر بونلر عارفك دقتیله میدانه چیقوب اثری ظهوره کلمامش ایسه‌ده محافظه‌مز ایچون ایکی سنه اولسی درسعادتدن بالانتخاب کوندریلان و صول قول اغالغندن بیکباشیلغه ترفیع ایتدیریلان چرکس بکر افندی معهود چرکس حسنك مکتب رفیقلرندن اولوب بولندیغمز دائره‌یه قونیلان اوچ نفر کوچك ضابط دخی نیتنده اکا شریك اولملرینه و بونلرك روش افاده‌لرندن اکلاشلدیغی وجهله والی عثمان پاشایه مشیرلك رتبه‌سیله برابر بزلرك محووجودلریمز ایچون درسعادتدن یومیه اوامر اکیده کلوب دونکی کون دخی مکه‌دن میرالای چرکس محمدك دخی کلسی بونك ایچون اولدیغنه بناءً بو قدر هجومه قارشو ارتق تحفظك هیچ بر مداری اولمیوب بهمه‌حال بزم ایچون بویله بر سؤ فعلك ظهور اثری مجزوم بولنمشدر احتمالکه بو مکتوبم وارمزدن اول وفات خبرینی الورسیکز بوندن‌طولایی زیاده کدر و تأسف عبثدر انشاالله جناب حق کناهلرمزك کفارتیله مظهر عفو و مرحمت ایدرك برده بو یولده نائل شهادت بیوردیغی حالده بوندن بیوك نعمت اوله‌مز سزك ایچون تودیع ایده‌جکم وصیتك خلاصه‌سی اودرکه وفات وقوعندن صکره سزك استانبوله عودت ایتمکزه مساعده بیوریلور [١]

[١] حالبوکه عائله‌سی ازمیرده منفیاً اقامت ایتدیرلمش و منفعت شخصیه‌دن باشقه سائقی اولمیان بعض اشخاص رذیله‌نك تحقیرات و ازعاجاتنه اوغرامقدن خالی قالما مشدر.

و بلكه معاش دخی ویریلور پك رجا ایدرم جمله كز قوناقده برلشوب قرداش كبی حسن انسیت ایتملیسكز و همشیره‌م صدیقه خانمی برلكده الوب كندوسنه تره‌كه‌نك ثلثندن یوز اللی لیرا قدر بر شی ویرملیسیكز باقی جمله كزی خلاق باقی‌یه امانت ایدرم

١٠ رجب ١٣٠١ ٢٤ نیسان ١٣٠٠ مدحت

« طیفور افندینك مكتوبی »

عصمتلو خانم افندیلرمز حضراتی

٢١ نیسان ١٣٠٠ تاریخلی احساننامهٔ عصمتپناهیلری واصل دست عاجزانه‌م اولوب مال عالیسی رهین مدركهٔ عبدانه‌م اولمشدر پاشالرك احوالی مبین داماد محمود پاشا طرفندن بر ذاته كلان بر مكتوبده بعض تفصیلات اولدیغندن بوندن ذات عفتانه‌لرینه دخی معلومات اعطاسیله اوراجه بعض تشبثده بولنمسی توصیه اولنمشدر شویله‌كه كچنلرده حجاز والیسی عثمان پاشانك منشورینی كتورمش اولان مابین همایون یاورلرندن بیكباشی چركس بكر افندی پاشالرك یانه كیدوب اوشاقلرینی یانلرندن ایره‌رق انلری اوشاقسز براقش اولدیغی كبی یانلرنده نه حقه نه قلم نه‌ده برپارچه كاغد براقدیرمیوب اشجیلرینی دخی قوغدیرمشدر بو اجراآت پاشا افندمز حضرتلرینك شیر بچه چیقاردیغی بر زمانه تصادف ایتمش اولدیغندن و حكیملرینی الوب بشقه حكیم ویرمك ایسته‌مشلرسه‌ده انیده كندیلری قبول ایتمدكلرندن بیچاره پاشا افندمز پك زیاده صقنتی چكمش و نهایت اوشاقلرینك تكرار یانلرینه اعاده اولنملری ایچون والی پاشادن استدعا

ایتملری اوزرینه طیشـاری چیقمامق اوزره اوشاقلرینك ینه کندولرینه کوندرلدیکی و او ارالق جناب حکیم مطلقك عنایت ربانیسیله پاشا افندمز حضرتلرینك جبانته داماد محمود پاشا بر ملهم بولارق یارەسنه قوللانمشدر و انکله کسب افاقت ایدوب شیمدی صحتی برکمال اولدیغی و فقط برمقدار عسکر چورباسیله آدم باشنه بر عسـکر اکمکنك اوچده برینی ویرمکده اولدقلری و بونکله قارنلری طویمیوب آچلقدن اولمك درجەسنه کلدیکلری و هیچ بر یره چیقارلمیوب فنا حالده تضییق اولندقلری و حتی کندولرینك حیاتلرندن امیدلرینی کسدکلری اکلاشلمشدر

بو سوزلر داماد محمود پاشانك مکتوبنده کورلمشدر بناءعلیه اوراجه مراجعت اولنـەجق یرلره مراجعت اولنوب بونلری افاده ایتمکز رأی عصمتپناهیلرینه محولدر فقط اشـبو مکتوب عاجزانمی اوقودقدنصکره ییرتوب اتشده یاقمکزی رجا ایدرم زیرا بوکونلرده ایشی زیاده صیقشدردیلر جناب حق حفظ ایتسون باقی ارادەافندمزحضرتلرینکدر بنده

٢٦ نیسان ٣٠٠ طیفور

« شیخ الاسلام خیرالله افندینك مکتوبی »

عصمتلو خانم افندیلر حضرتلری

مخصوصاً خاکپای عصمتپناهیلریکزه تعظیمات لایقەلر اولنوب ممدوحه خانم افندی ایله علی حیدر بك افندینك و وسیمه و مسروره خانم افندیلره دخی مخصوصاً سـلام و دعالر اولنوب ولی نعمت بینتمز پدرلری مدحت پاشا حضرتلرینك وقوعبولان شهادتلری مناسبتیله جمله خاندان عالیلرینی سنت سنیه اوزره تعزیت و تسلیت ایدرم شهید مشـار الیه حضرتلری دفین خاکعطرناك اولدقجه تراب مستوری قدر حق سبحانه وتعالی حضرتلری

عيال و اولاد و احفاد عاليلرينه صبر جميل احسان بیورسون ایشـك صورت جریانندن البت بر درجه‌یه قدر اخذ معلومات ایتمشسکزدر ظننده‌یم جریده‌لرك اعلانی کبی مشارالیه حضرتلری شیر پنجه‌یی متعاقب خیارجقدن ارتحال ایتمدی واقعا شیر پنجه چیقاردیسه‌ده ایی اولدی خیارجق هیچ چیقارمدی محمود پاشا ایله برابر ایکیسی بر کیجه‌ده و بر ساعتده مخصوصاً و مخنوقاً شهید اولندیلر رحمةالله علیهما رحمةً واسعه

نقود و اشیالرینه کلنجه مأمورلر طرفندن یغما و غارت اولناندن ماعداسی چارشوده بیع اولنه‌رق موقت شرعله ودفتر قسامی تنظیم اولنوب درسعادته ارسال اولندیغنه دائر موثوقاً خبر النددی اسقاط صلات و کفارت صوم کبی شیلری اجرا ایتمه‌دیلر والحاصل یازاجق شی پك چوق ایسه‌ده ظالملرك شرندن خوف اولنیور حتی بو شقه‌مك یدعصمتپناهیلریکزه وصول بولدیغنی بیان‌ایدرسکز تشکر ایدرم بونکله برابر شقه کیمك طرفندن اولدیغنی بیان بیورمیکز و بعض سؤال ایدیله‌جك شیلر وار ایسه سؤال ایدیکز جوابنی اشعار ایدرم

انشاالله تعالی پاشالرك شهادتندن صکره اغالری دخی بنده‌کزله برابر حبس و توقیف ایتمزلر عارف بنده‌کز پاشا افندمزه پك کوزل خدمت ایتدی ولی نعمتی کندوسندن خشنود و راضی ایتدی حتی کندوسنه تراکم ایدن معاشلری ایچون بری یوز التون دیکری اللی التون ایکی قطعه سند ویرمشدی شیمدیسه عارف اغا محبوس اولوب یاننده دخی پاره‌سی اولمدیغندن لطفاً و مرحمتاً مشارالیهك خاکنه حرمةً محسوب اولمق اوزره مومی‌الیه عارف اغا بنده‌لرینه بر مقدار اقچه ارسال بیورمه‌کزی بو مخلصکز دخی رجا ایدر هرحالده لطف و کرم ذات عصمتپناهیلریکزکدر افندم

١٥ ذی‌القعده ١٣٠١

السید
حسن خیرالله

مدحت پاشا مرحومك شهادتندن برکون اول
یازوب علی وصفی افندی‌یه کوندردیکی تذکره [۱]

ادریسه اولان مکتوب لفاً کوندرلدی برده بزم ترجمهٔحالدن تکمیل ایدلمش برجزؤ بیهوده یانمزده قالمامق ایچون اوده طرف شریفکزه کوندرلمکله بعدالمطالعه براراق امین واسطه ایله ادریس افندی‌یه کوندررسکز ادریسك کاغدینی اوقیوب حالی اکلارسکز سزده باقی قالان اون بش عدد یانکزده طورسون صندقده اولان شیلری دخی بالتوقیف مجزوم اولان برحالك وقوع وظهورنده حلالاً وطیباً خرج بیوررسکز بزدن امید یوقدر زیرا وسایط ایله تسمیمك اجراسی اوزایه‌جق اولورایسه حبس منفرد ایله بالسهوله اجراسنه تشبث ایده‌جکلری اکلاشیله‌یور جناب حق رحمت وعنایتندن دور ایتمسون آمین شاید بوندن صکره برمخابره ممکن اوله‌میه‌رق وفات دخی وقوعبولورایسه سزده اولان اقچه‌دن اون لیرا قدر فقرایه تصدق بیورمکزی رجا ایدرم اکر دها زیاده‌جه صرف اولنوب ازمیردن طلب اولنورایسه دریغ ایتمزلر ظن ایلرم شیخ سلیمان افندینك اللرینی اوپر دعالرینی رجا ایلرم درویش صلاح‌الدینه امنیت اتاملیدر زیرا اخلاقی بوزوق برشخص‌ایمش معمافیه اداره اتملیدر فوق‌العاده شدت لزوم اولمدقجه نه‌بورادن و نه‌ده اورادن برشی یازلمامسی الزمدر زیرا مخاطره میداندەدر

---

[۱] بومکتوبی حافظ علی وصفی افندی‌یه کتیرمکه واسطه اولان بلوك امینی کوتاهیه‌لی حافظ عبدالقادردر. بومکتوبده کورلدیکی اوزره کرك محبوسینك کرکسه واسطه‌لرك برر نام مستعاری وارایدی . نام مستعارلرك کیملر اولدیغی بیلنمدکجه بومکتوبدن برشی آکلاشیله‌میه‌جنی ایچون بونلرك برخاطره اولمق اوزره بروجه آتی یازلسنی مناسب کوردك: بومکتوبده‌کی ادریس افندی ازمیرشهری‌در. واسطه‌لره عمومیتله (قایطان) دینور ایدی. مثلا قایطان ایله برنسخه کوندردم دیمك واسطه ایله بر مکتوب کوندردم دیمك ایدی. واسطه‌لق ایدنلرك ایچنده الك زیاده‌خدمت

ايدن حكومت طرفندن تعيين اولنان طربزونلى طبيب صالح افنديدر. حتى بر كره صالح افندى كرك مدحت پاشانك كرك محمود پاشانك مكتوبلريني، بالذات استانبوله قدر كله‌رك. صاحبلرينه تسليم ايتدى . صكره افندئ موى‌اليهك محبوسين ايله مناسبتى اكلاشيلديغندن موقع مذكوردن چيقارلمش ايسه‌ده ينه خارجدن واسطه اولمغه سعى وغيرتده قصور ايتمامشدر . بوندن صكره واسطه اولان وخدمتى سبقت ايدن بالاده مذكور عبدالقادر افنديدر .

نام مستعارلر :

مدحت پاشا : شيخ محمد
محمود پاشا : شيخ محسن
خيرالله افندى : سيد خالد
فخرى بك : شيخ فاضل
عزت بك : عزيز
سيد بك : سليمان
نامق پاشازاده على‌بك : شيخ عبدالله
بيكباشى نجيب بك : شيخ نجم‌الدين
طبيب صالح افندى : ميرزا
بلوك امينى عبدالقادر : خطيب

سلطان‌حميد: شيخ كريم (محبوسين آره‌سنده (كلمن) و(عقرب))
طوپال عثمان‌پاشا : شيخ‌قاسم
جميله سلطان : جعفر بك
مدينهٔ منوره : ماجد
مكه : مكلا
قلعه : زاويه
جده : جابر
طائف : طاهره
ازمير : ادريس افندى
استانبول : استفان

الجوائب غزته‌سى : الج (صكره‌دن بالجمله غزته‌لره علم اولدى)

ابراهيم اغا == كذر، خيرالله افنديك طيشارده بولنان اغاسى

خيرالله افنديك درسعادتده بولنان دامادى طورشوجى‌زاده عطاءالله‌افنديك نام مستعارى خاطرده قالمامشدر .

على‌وصفى‌افندى : حسنى ، ابوالمهدى ، احمدصدقى ودرويش احمد (٢٨ سنه‌ده حسب‌الايجاب درت‌دفعه دكيشديرلدى) .

مكتوبئ ولايت فكرى بك == كفرى دده (غايت اخلاقسز وشريراولديغى ايچون‌مدحت پاشا طرفندن اسمنده‌كى حرفلر تقليب ايديله‌رك وجوده كتيرلمشدر)

عدليه ضبط كتبه‌سندن بهجت بك == بهزاد . محمود پاشانك منسوبيننده اولوب‌استانبولجه واسطهٔ مخابره ايدى .

ديكر بهجت بك == بهلول .ميرآلاى عزت بكك قاينى‌اولوب كذا استانبولجه واسطهٔ مخابره ايدى .

مصطفى افندى == كلاجى (مجلس اداره باش كاتبى اولوب محبوسينك يكى كلدكلرنده نظارتلرينه تعيين قلنمش ايدى)

صوفى احمد افندى == قطب . (خيرالله افنديك قاين پدرى اولوب مجاورهٔ مدينهٔ منوره‌ده بولنان آرپه‌جيلر امامى)

مدحت ودامادمحمود پاشالرك
صورت شهادتلری

جنایت الیمه‌نك شاهد دخولنی اولان ذواتدن شیخ الاسلام خیرالله افندی[۱] وقعهٔ جنایتی، رفیق فلاکتلرینك انضمام معاونتیله ، بر تفصیل یازه‌رق بو جمیع حقیقت تاریخیه‌یی ، بر وثیقهٔ قیمتدار اولمق اوزره ، اخلافك نظر عبرت وانتباهنه عرض ایتمش وبو صورتله بویوك بر وظیفهٔ مقدسه ایفا ایلمشــدر مشارالیهك بو اثرینی ، ینه او جنایتك شاهد ذی حیاتی اولان فخری بکدن آلنان معلومات شفاهیه ایله توسیع ایده‌رك ، انظار عبرته عرض ایدییورز .

معلوم اولدوغی وجهله، عدالت وانسانیت نامنه آوروپانك پروتستولرینه وافکار ملیه‌نك غلیان وهیجانه قارشی ، عبدالحمید ، مدحت پاشایی علناً اعدام ایتمکدن چکینمش وطائفه نفی وتغریب ایتمك مجبوریتنده بولونمش ایدی . حالبوکه کندیسی بو مجبوریتی کتم ایدرك ، محضا کندی مرحمت وشفقتی اقتضاسیله مدحت پاشایی اعدام جزاسندن عفو ایتدیکنی غزته‌لرله اعلان ایتدیرمکدن اوتانمامشدی .

---

[۱]مشارالیه ۲۴ جماذی الاخر ۳۱۶ (۱۸ ایلول ۳۱٤) تاریخنده طائف قلعه حبسخانه‌سنده وفات ایتمشدر . مرحوم شیخ الحرم وظیفه‌سیله مدینهٔ منوره‌یه تبعید ایدیلمشیدی . مدحت پاشا ایله رفقاسنك طائفه نفیندن برسنه اول امیر مکه عبدالمطلب استانبولدن استحصال ایله‌دیکی امر اوزرینه شریف عبدالمجیدی مدینهٔ منوره‌یه کوندروب مشارالیهی مکه‌یه جلب واختلاطدن منع ایله برخانه‌یه اقامه ایتدیردی . یازین حکومت ایله برابر طائفه کوتوریلوب اوراده قشله‌ده برداره‌یه قونولدی . مؤخراً سلانیکلی میرلوا نجیب پاشا ، عبدالمطلبدن ، الدیغی امر اوزرینه مرحومی ، ذوات

عبدالحمید ، آوروپا حکومتلرینه وافکار ملیهٔ عثمانیه‌یه قارشی ویردیکی تأميناته رغماً ، مدحت پاشانك محوی خصوصنده ، شدت عزم و تصمیم بسله‌مکده ایدی . چونکه اونادرهٔ خلقت حیاتده‌ومیدانده قالدقجه‌ایسته‌دیکی کبی ملتی ازه‌میه‌جکنی واوته‌دنبری تصارلادیغی ادارهٔ استبدادیه‌یی تأسیس ایده‌میه‌جکنی بیلیردی . ایشته بونك ایچوندرکه ، وقعهٔ فجیعهٔ شهادتك ایقاعی‌خصوصنده، مختلف وسائط جنائیه موقع‌تطبیق‌واستعماله‌قونیلمشدر. بوبابده‌کی تصمیمات وترتیباتك تفصیلاتی بروجه‌آتی بیان اولونور :

طائف قلعه‌سنده محبوسیتلرینك اوچنجی سنه‌سی نهایتنده، مدحت پاشانك صاغ کوره‌کنده، ایکی باشلی بر چیبان چیقمش و جمله‌یی مراقده براقمشیدی . بش التی کون صکره عساکر عثمانیه طبیبی ناشد افندی چیبانك «شیرپنجه» اولدیغنی خبر ویرمش و عملیات اقتضا ایدرسه‌ده اختیارلق مناسبتیله پاشانك آجی‌یه تحمل ایده‌میه‌جکنی سویلمش ایدی . هر نه قدر، صکره‌دن‌طبیب‌مومی‌الیه عملیاتی‌جراح‌محمدافندی نامنده بریسنه یاپدیرمق ایسته‌مش ایسه‌ده مدحت پاشا بونلره اعتماد ایتمدیکندن عملیاته

سائره‌نك محبوس بولندقلری قلعه حبسخانه‌سنه نقل ایله حبس ایله‌دی. حالبوکه والی صفوت پاشا ، مشارالیهك حبسنه دائر بر امر الدیغندن بحثله حبسخانه‌دن چیقاروب برلکده ایفای حج ایچون مکه‌یه کوتورمش. عثمان پاشا قوماندانلقله‌وارد اولونجه تکرار مشارالیهی بیکباشی بکر معرفتیله قلعه‌یه سوق وحبس ایتدیرمش . خیرالله‌افندینك‌سبب فلاکتی، سلطان عزیزك‌خلعنه‌فتوای شرعی ویرمش‌اولماسیدر. شرع شریف احکامنی تنفیذه واسطه اولان بویله بر شیخ‌الاسلام، غاصب مقام خلافت برحکمدار مستبدك دوچار ظلم وغدری‌اولدی . رحمةالله علیه‌رحمةً‌واسعةً

شریف عبدالمطلبك مشارالیهه قارشی اجرای‌عداوت ایتمه‌سی،سلطان عزیزك‌خلعی ایله سلطان مرادك اجلاسی ایچون باب سرعسکریده اجتماع اولوندوغی زمان عبدالمطلب دعوت اولونمش ، تبرکاً ایلك اوکجه بیعت ایتمه‌سی تکلیف ایدیلمش ، اوده « سلطان عزیزك قباحتی نه‌ایدی‌که خلعنه فتوا ویرلمش» دیه خیراه‌افندی‌یه عتاب ایتمش ؛ مشارالیهده : « سزی استشاره ایچون دکل، بیعت ایچون دعوت ایتدك، ایسته‌مزسه‌کز عودت بیوریکز » جوابنده بولنماسندن ایلری کلمشدر .

موافقت ایتمامش و محمود پاشانك دخی ناشد افندی یه[١] اعتمادی اولمادیغندن مذکور چیبانك تداویسی ایچون مکهٔ مکرمه‌ده‌کی اطبای حاذقه‌دن برینك کوندرلمسنی ، اقتضا ایدن خرجراه و مصارفك کندی طرفندن تسـویه اولنه‌جغنی، مشعر حجاز والیسی عثمان پاشایه (مدحت پاشانك خبری اولمقسزین) کوندردیکی سوزشلی رجانامه‌یه مقابل حکیم کوندرلمك شویله طورسون جواب بیله ویرلمامشدی .

طبیب ناشد افندی یوز باشی ابراهیم اغا ایله برلکده هر کون مدحت پاشانك چیبانی تداوی ایچون کلمکده ایسه‌ده کندیسنه امنیت اولونمادیغندن برچوبان مرهمی ترتیب و اونکله تداوی یه باشلانیلدی. مابینجی فخری بك طرفندن، یاره هر کون تمیز بیقانه‌رق قاپنامش بزلرله صـارمق صورتنده کوستریلان اهتمام و غیرت سایه‌سنده، چیبان کوندن کونه ایيلشمکه باشلادی. هر کون چیبانك نه حالده اولدیغنه دائر بر ژورنال حجاز ولایتنه اورادن‌ده تلغرافله مابینه معلومات ویرلمکده ایدی .

برکون برمعتاد حکیم ناشـد افندی، یوزباشی ابراهیم اغا ایله برلکده کله‌رك مدحت پاشـانك چیبانی دکشدیریلرکن حاضر بولنیوردی . ایش بیتدکدن صکره هر کونکی کبی براز اوته‌دن بریدن بحث اولندیغی اثناده، ناشد افندی طامدن دوشر کبی : (شمدی اوروپاده اعدام جزاسنه محکوم اولنلر حقنده قتل و آصمق کبی شیلری قالدیرمشلر «قلوروفورم» دینلن اجزایی قوقلاته‌رق بایيلتیورلر و بر دها آییلتمیوب اولدیریورلرمش) دیمسی ، بر معنایه حمل اولنه‌مامش و باعث تعجب اولمشیدی .

[١] بونی تأییداً شو وقعه‌یی علی وصـفی افنـدی حکایه ایدیور : بر کون دوقتور ناشد افندی یانمه کلمش ایدی . سوز طائفه‌ده‌کی محبوسلره انتقال ایدنجه شویله سویله‌مشیدی : « کچنلرده بیکباشی بکر بنی چاغردی . زهر ایسـته‌دی . بنده بز مکتبدن چیقارکن زهر ویرمامك وچوجق‌دوشورمامك‌ایچون‌یمین‌ایتدك، ویره‌مم ، دیدم . اوحالده سن بزه الك مؤثر زهری سویله ؛ کندیمز تدارك‌ایده‌رز؛ دیدی . مع مافیه بن اونی‌ده یاپامم دیدم » .

محبوسلرك محافظه‌سنه مأمور اوتنجی الایك اوچنجی طابوری بیکباشیسی مکتبلی چرکس الاصل بکر افندی، برقاچ آی اول مکۀ مکرمه‌یه، اورادن‌ده مدینۀ منوره‌یه کیتمش ایدی. مأمولك غیری اوله‌رق مارتك ایکنجی پازار کونی ناشد افندی و ابراهیم اغا ایله برلکده مدحت پاشانك چیبانی کورمکه کلمش ایدی. اثنای صحبتده نه ایچون کلدیکی بالمناسبه صورلدیغی زمان (هم طائفه‌كی عسکرك ایشلرینی دوزلتمك هم ده «طربه» وجواری کویلرینك اهالیسی بر قاچ سنه‌در زکاتلرینی «ویرکو» ویرمدکلرندن یقینده اورایه تحصیله کیدیله‌جکی جهتله شیمدیدن یول تدارکنده بولنمق اوزره مشیردن امر آلمش اولدیغنی) سویلدی.

بیکباشی بکر افندینك طائفه عودتنك التنجی کونی، پاشالرك اغالری برمعتاد مأمور مخصوصله عبدالله ابن عباس حضرتلرینك مسجد شریفلرنده جمعه نمازینی ادایه کیتمشلردی. یالکز مدحت پاشانك اغاسی عارف اغا، مشار الیهك خسته‌لغی مناسبتیله کیتمامشدی. خلق جامعدن چیقدقدن صوکره بیکباشی افندی، اغالری واشجیلری چارشو اورته‌سنده‌كی قره‌غولده طوردیرمش و عارف اغا ایچون دخی قلعه‌یه بر ملازم کوندرمشیدی.

عارف اغا ایسه پاشا مرحومك خسته و دوشکده اولدیغندن بحثله کیده‌میه‌جکنی و امرلری نه ایسه بیان اولنمسنی افاده ایلمشدی. ملازم تکرار کله‌رك آلدیغی امره بناءً بهمه حال عارف اغانك کتوره‌جکنی سویلمسی اوزرینه. پاشالر طرفندن بیکباشی بکر افندینك کیفیت نه ایسه قلعه‌یه کله‌رك بیان ایتمسی مناسب اوله‌جغی بیلدیرلمشدی. بکر افندی کوندریلان جواب اوزرینه یارم ساعت صکره قلعه‌یه کلدی و خیرالله افندینك اوطه‌سنه کیده‌رك: «پاشالرك اغالری وآشجیلری چیقاریلوب میریدن ویرلمکده اولان تعیینلرك کسیله‌جکنی؛ عسکر قراوانه‌لریله یمك ویریله‌رك توتون و یمشدن بشقه خارجدن مأکولات آلنمسنه مساعده

ایدیلیه‌جکنی ؛ هرکیمده حقه قلم و کاغد وار ایسه آلنه‌جغنی ؛ خیرالله افندینك خارجده بر أوده اوطوران امزیکلی حرمنی آلوب مکهٔ مکرمه‌یه کوتوره‌جکنی واورادن درسعادته کوندره‌جکنی آلدیغی امر اقتضاسندن و مأموریتی ایجاباتندن اولمق اوزره قطعی بر صورتده افاده ایلدی. بونك اوزرینه جمله‌یه برحیرت ودهشت کله‌رك عاقبتك وخیم اوله‌جغی اکلاشیلدی. نه چاره‌که الدن بر شی کلمزدی . محمود پاشا مرحوم حدتلی بر ذات ایدی؛ بیکباشی بکره حدت و شدتله پك چوق سوزلر سویلدی. لکن فائده‌سی اولمدیغندن هیچ اولمازسه اغالرك کلوب افندیلریله حساب کورملرینه مساعده ایسته‌نیلدی . مرقوم : هرنه قدر بونا مأذونیتی یوق ایسه‌ده کندیلکندن مساعده ایده‌جکنی بیان ایلمش اولدیغندن اغالر قلعه‌یه کله‌رك ، بر مأمور ایله برابر اولدقلری حالده حسابلری کورولدی. بالاده‌کی امر موجبنجه کاغدلر ، قلملر ، حقه‌لر ، آشجیلر باقر طاقملری آلنمش و اغالر قشـله قپوسی یاننده اولان بر اوطه‌یه اقامه ایدلمش ایدی. بیکباشی‌ده یول حاضرلغنده بولنمق اوزره دائره‌دن چیقمش و اوکیجه قشله‌ده یاتمشدر .

مدحت پاشا دولت علیه‌ده ایکی‌دفعه مقام صدارتی احراز ایتمش، دولت و ملتنه بونجه بیوك خدمتلری سبقت ایلمش ایکن ، مرحومك نه بوخدمتلرینه نه اختیارلغنه باقلمادی ! مظلوماً محبوس اولدیغی و خسته‌لنوب آرقه‌سنده مزعج بر شیرپنچه چیقاره‌رق الك زیاده خدمته محتاج بولندیغی بر زمانده، اولاد و عیالندن و جاریه‌لرندن یاننده کیمسه بولنمدیغنه ذره‌قدر مرحمت اولنمدقدن ماعدا، آیلقله خدمت ایدن خدمتجیسی بیله یانندن آلندی.

هرنه قدر نفرات عسکریه‌دن بریسی خدمتنه تعیین اولنمش ایسه‌ده خدمتنی اوکرنجه‌یه قدر وقت کچه‌جکی آشکار ایدی ؛ ایشته بردنبره خاطرلره کلمین بویله شدتلی برمعامله جمله‌یی دلخون ومکدر ایتمشدی .

مدحت پاشا ایله‌شینجه‌یه‌قدر ، صباح و اقشامچیانك دکیشدیریلمه‌سی و طعامنك احضاری وسائر خدمتلری رفیق فلاکتلری طرفندن درعهده ایدیلمش اولدوغی کبی، کیجه‌لریده یالکز براقیلمامسی ایچون علی بکك یاننده یاتماسی‌ده قرارلشدیریلمش ایدی .

مدحت پاشا مرحوم صلابت و متانت معلومه‌سی‌مقتضاسنجه، هیچ فتور کتیرمدی ؛ صلاة خمسه‌ده اوراد و اذکارندن ماعدا، هفته‌ده بر ختم قرأن کریم ایلردی. هرکون قاضیء بیضاوی تفسیر شریفی ایله شفاء شریف اوقومقله مشغول اولوردی. دائما : « هرنه یاپارلرسه یاپسونلر ؛ الحمدلله بزلر اراضیء مقدسه‌ده بولنیورز والحمدلله‌تعالی هرشیدن تمیزلندك ؛ اولسه اولسه بزلری شهید ایدرلر ؛ بوده بزم ایچون دنیا وآخرتده بر بویوك نعمتدر » دیه بویوك بر توکل ایله تسلیمیت تامه‌ده بولنوردی .

مارتك اون سکزنجی جمعه ایرتسی کونی بیکباشی بکر اغالری ، آشجیلری و خیرالله افندینك حرمنی آلوب مکهٔ مکرمه‌یه عزیمت ایده‌جکی زمان ، بعض سوزلر قاپوب سرمایه ایتمك ایچون و داع وسیله‌سیله مدحت پاشانك یاننه کلمشیدی

مشارالیهك : « بو کون کیدیورمیسکز ؟ » بیورمسی اوزرینه : « اوت افندم بوکون کیدیورم ؛ برامریکز وار ایسه بیان بیورك » دیدی بوکا جواباً مرحوم مشارالیه : « اوت بعض افادمم واردر ؛ کوزلجه دیکله‌یك و والی پاشایه اولدیغی‌کبی سویلیك » مقدمه‌سیله‌باشلایه‌رق شویله بویورمشدی :

« والی پاشـایی سلطان عبدالحمید مشیر ایتدی . مدحت پاشانك بو دولت و ملتـه ایتدیکی خدمتلر ، اثرلریله میداندەدر ؛ ایشـته بو مدحت پاشـانك بوکون نه حالده بولندیغنی کوریورسکز . ایدیلن معامله‌لردن اکلاشیلدیغنه کوره برسوء نیت اولوب آنی‌ده اجرایه سزلری

واسطه ایده‌جکلر. والی پاشا نصل مشیر اولدیسه سزده قائممقام، میرالای و لوا اولورسکز. میرالای بك دخی لوا وفریق اولور. سائرلریده صره‌سیله رتبه آلیرلر. لکن سزلر سلطان عبدالحمیددن اول وفات ایدرسه‌کز رتبه‌لر مزار طاشنه یازیلور. یوق سلطان عبدالحمید سزلردن اول وفات ایدرسه آرتق اوراسنی بیله‌مم؛ ایش نصل اولور؛ اوراسنی سزلردوشونك. زیرا سلطان عبدالحمید تشکیل ایتدیکی محکمهٔ فوق‌العاده‌نك رئیس اولی سروری افندی‌یی کرچه قاضیعسکر یاپدی؛ فقط صوکره مغنیسایه متصرف ایدوب دفع ایتدی. ینه او محکمه‌نك ناظری اولان جودت پاشایی عزل ایتدی؛ قوناغنده محقراً اوتورتیور. بورالرینی کوزلجه مطالعه ایتملیسکز. جریان ایدن معامله‌لردن برسوء نیت اکلاشیلیور. بویله ایشده بولنانلره شو آیت کریمه کفایت ایدر:

استعیذبالله: « و من یقتل مؤمناً متعمداً فجزاؤه جهنم خالداً فیها وغضب‌الله علیه ولعنه واعدله عذاباً عظیما »

مرحوم مشارالیه بو آیت کریمه‌یی اوقودقدن صوکره علاوهٔ:

« معلومکزدرکه مسلمینك کوزینك‌نوری اولان حضرت حسین رضی‌الله عنه‌افندمز حضرتلری، زمانی پادشاهنك وزیرینه، آنكده واسطه‌لرینه ویردیکی امر ایله شهید اولندیلر؛ لکن بوواسطه‌لر الآن وقیامته‌قدر لعنتله یاد اولنیورلر؛ ایچلرندن بریسنی معذور طوتمیورلر؛ جمله‌سنك عذاب وغضب الهی‌یه مستحق اولدقلرینی دوشونملیسکز. والی‌پاشایه بوسوزلریمی تمامیله سویلیکز » بیوردی.

بکر افندی: « افندم! بن واقعا محاربه‌لرده بولندم لکن آنك خارجنده برطاووق‌بیله کسمه‌دم. الله ایتمسون بویله شیده بولنمغی کیمسه آرزو ایتمز » سوزیله مجلسه ختام ویره‌رك وداع ایتدی. اغالری،

آشجیلری وخیرالله افندینك حرمنی آلوب اقشـامه یقین (جبل کرا) طریقیله مکهٔ مکرمه‌یه کیتدی .

مرقوم طائفدن حرکتنك یدنجی جمعه‌ایرتسی کیجه‌سی اقشامله یاتسو آره‌سـنده اغالرله‌برابر تکرار طائفه کله‌رك بونلری ینه خدمتلرینه اعاده ایلدی . انجق خیرالله افندینك متأهل بولنان اغاسنی خارجده براقدی . افندینك حرمی ایسه مکهٔ‌مکرمه‌دن برآشجی قادین ایله برابر درسـعادته کیتمك اوزره جده‌یه کوندرلمش ایکن اودخی عودتله اغالردن برقاچ کون صوکره طائفه واصل اولدی . اسکی اوطوردیغی خانه‌یه اینه‌رك ییه‌جك وایچه‌جکلرینه وأوك سائر ایشلرینه باقمق اوزره خیرالله افندینك‌موافقتیله خدمه‌سی ابراهیم اغا خارجده براقیلدی . انك یرینه نفرات عسکریه‌دن برخدمتجی تعیین اولوندی .

بیکباشی بکر ایرتسی کون دائره‌یه کلدی . پاشـالر ایله ملاقاتنده تعییناتك کسیلمسی. آشجیلرك چیقارلمسی واغالرك آلنوب ینه اعاده‌سی مابین همایوندن کلن امرتلغرافی اقتضاسندن اولدیغی بیان‌ایلدی . والیدن مدحت پاشا حضرتلرینه ایدیلان سلامی تبلیغ ایده‌رك ــ خسته‌لق حالنه رعایةً‌می یوقسه بشقه برسببه مبنی‌می‌در نه‌در ؟ ــ چارشودن هرنه ایستر ایسه آلنمسنه مساعده اولندیغنی بیلدیردی . کندیسی دخی بویله‌ایشلرده بولنمغی آرزو ایتمزسه‌ده نه چاره عسکر اولدیغیچون امره اطاعت وجیبهٔ ذمت بولندیغنی علاوه ایده‌رك قشله قپوسی یانندەکی اوطه‌یه‌چکیلمشدی .

مدحت پاشـانك چیبانی بوآره‌لق بتون بتون ایلشمش وصحتی‌ده یرینه کلمکه باشلامش ایدی .

برکون مدحت پاشا مرحومك جانی سود ایسـتدیکندن، طائفده اشرف نامنده‌کی سـودجیدن سود آلمق اوزره برنفر کوندریلمشیدی .

قلعه‌ده مأمور اولان ملازملردن نوری [١] قلیجنی بلنه طاقار ؛ نفرك آرقه‌سندن یتشه‌رك برابرجه سودجینك اوینه واررلر . « اشرفه سودك وارمی یوقمی » دیه صوردقلرنده مرقوم : « بیكباشی بكر افندی سـود ایسته‌مش‌ایدی ؛ آنك ایچون اوچ اوقه سـود آییردم؛ شمدیلك بوندن بشقه یوقدر ؛ ایسترسه‌كز براوقه‌سنی مدحت‌پاشایه ویره‌لم » دیر . نوری بوكا موافقت ایدر ؛ نفرله‌برابر او ، براوقه سودی دائره‌یه ارسال ایلمش ایســه‌ده نورینك بوكونه‌قدر هیـچ كورلمیان بویله برایشكذارلغندن شبهه اولنمشیدی . مدحت پاشانك خســته‌لغی مناسبتیله خدمه‌سی عارف اغانك پیشیردیكی یمكلره، سید بك[٢] نظارت ایلمكده‌ایدی. آلنان‌سودی‌قویدقلری تجره‌نك قپـاغنی قالدیروب باقار . سـودك رنكنی بكنمیوب برقهوه قاشیغی‌نك اوجیله اغزینه آلیر . سود فناحالده آجی اولدیغندن سیدبكك آغزینی ، بوغازینی برباد ایدر . مومی‌الیه بو سـوددن یاننده بولنان برقاچ كشی‌یه وحتی ملازم محمد اغایه‌ده ویرر . آنلرده ایچر ایچمز بعضیلری غثیان ایدر ، بر طاقی‌ده بر قاچ كون راحتسزلغی چكر .

وقعه ، مدحت پاشا مرحومه حكایه اولندیغی زمان ملازم محمد اغایی چاغردی . عارفانه برتجاهل ایله : « بو كون سود آلدیردق . سودجی ، بیكباشی افندی‌یه‌ده بزه ویردیكی قابدن سود ویرمش . بزه كلن سودی ظنم باقرچالمش اولملی‌كه كیم ایچمش ایسه برطاقی غثیان ایتمش بر طاقنك‌ده آغزی برباد اولمش . غالبـا سزده ایچمشسكز » بیوردی . محمد اغا :

---

[١] بوملازم‌نوری شیمدی میرالای رتبه‌سنی‌حائزدر. مدحت‌پاشانك‌شهادتندن صكره ترفیع ایدرك كری‌یه قالان مظلومینك محافظه‌سنه مأموراً طائف قلعه‌سنه محافظ تعیین وایكی بیك غروش ضم‌معاش ایله تلطیف‌اولونمش‌ایدی. مرقوم‌قانون اساسینك‌اعلانی‌متعاقب استانبوله‌جلب‌ایدیلمش‌ومؤخراً تحت‌توقیف‌ومحاكمه‌یه آلنمشدر.

[٢] سلطان مراد مرحومك ایكنجی مابینجیسی ایدی . سید بك ایله میرالای عزت بك اون‌ سنه‌یه محكوم اولدقلری حالده وفاتلرینه قدر محبوس قالمشلردر .

« اوت ایچدم . سود آغولیدر» دیدی. مرحوم : « اویله ایسه بیکباشی افندی‌یه کیت سویله ایچمسونلر . بزمکنی باقر چالمش ، سودك هپسی بر قابده‌ایمش، بلکه اونی‌ده باقر چالمشدر » دیه‌رك مرقومی بیکباشی‌یه کوندردی . کتیردیکی جوابده : « بیکباشینك شمدی سودجی‌یی جلب ایله قابلرینی بعدالمعاینه اقتضا ایدن تحقیقاتی اجرا ایتدکدن صوکره حبس وضرب ایده‌جکنی وایشك نهایت درجه‌ده آرقه‌سنه دوشه‌رك تدقیق ایلیه‌جکنی » بیلدیردی . حالبوکه بکر خسته خانه‌نك بغچه‌سنده ارقداشلریله برابر اوطوروب بوخبر کندیسنه کیتمزدن اول ارالقده : « سودی ایچدیلرمی ؟ چابوق تأثیرایدرمی ؟ عجبا اولدی بیتدیمی ؟ » دیدیکی مؤخراً خبر آلنمشیدی . بیکباشی ایچون ویریلان سودی برقاچ نفر ایچوب غثیان ایتدکلری روایت اولنمش ایسه‌ده حقیقت اکلاشیله‌مامشدر .

مدحت پاشا ایچون آلنان سوددن بر مقدار آیریلمش وتحلیل اولنمق اوزره بیکباشی‌یه کوندرلمش ایسه‌ده « تحلیل آلاتی یوقدر » جوابی کلمشدر .

بیکباشی ، سودجی اشرفی جلب ایلدیکی زمان مرقوم سودك قابنی کتیروب یکی قالایلاتمش اولدیغنی کوسترمش و « سودنده بویله برشی اولمدیغنی و اکر وارسه صوکره‌دن یاپیلدیغنی » سویله مشدر . حالبوکه بیکباشی، مدحت پاشایه کلوب سود بویله اولمش، شویله اولمش دیمدیکندن جمله‌نك اوهام و شبهه‌سی زیاده‌لشمشدی . مرحومك خسته‌لغی مناسبتیله خدمتجیسی عارف اغا کیجه‌لری مشارالیهك اوطه‌سنده یاتار ایدی . بونکچون اوطه‌سنده بولنان یمك تجره‌لرینه موقوفین طرفندن نشان قونیلوب اوطه قپوسی کلیدله‌نیر ، انختاری آلنیر ایدی .

بوسود وقعه‌سندن اون بش کون صوکره عارف اغا برصباح قالقوب یمك تجره‌لرینه باقدقده نشانلرینی بوزولمش بولور . قپاقلرینی آچار؛ ایچرولرنده برطاقم اجزالر کوروب درحال مدحت پاشایه خبرویرر. مرحوم

مشـاراليه‌ده محمود پاشا مرحومی و سائرلرینی یانـه چاغیره‌رق تجربه‌لری
کوستردیکنده خارجدن برشی قونیلدیغی اکلاشیلمش؛ فقط کیمک یاپدیغی
بیلنـه‌مامش ؛ یمکلر کدیلره ویریله‌رك تجربه‌لر قالایلادلمش ایدی .
کدیلر یمکدن متأثر اولمدقلرندن مذکور اجزانك زهر اولمـدیغی ظن
اولندی . حالبوکه وقعهٔ الیمهٔ شهادتك وقوعندن صوکره بونی یاپانلر ملازم
ممش اغا ایله ملازم نوری اولدیغی و تجربه‌دن عارف اغانك اوطه‌سـنه
کیره‌رك تجربه‌لره زهر قویدقلری ــ بالذات اقرارلریله ــ تحقق ایتمشدر .
محمود پاشا بر قاچ دفعه شدتلی صانجیلرله اسهاله مبتلا اولمش و سببی
اکلاشیله‌مادیغندن قهوه‌یی براقمغه مجبور اولمش و بونك اوزرینه صانجی و اسهالده
کسیلمشیدی. بر کره‌ده اثنای طعامده (براد) تعبیر اولنان دستیلرك برنده
صویك رنکی و لذتی بوزوق اولدیغندن دستی همان قیرلمش ایسه‌ده بویله
شیلرك فاعلی بیلنمدیکندن جمله‌سنه خوف ودهشت کلمشیدی .
مسموعاته نظراً قوللانیلان سملری مصردن جلبه واسـطه اولان
طابور اغاسی اسماعیل اغا اسمنده برشخص ایدی . مرقوم عونیه عسکری
دلی باشیلغی ایله مکه‌یه کلمش، ضبطیه‌لکه کیرمش، والی و امیرلره تملق وحلولی
سایه‌سنده ترقی ایتمش و نفوذ قازانمش اولدوغی کبی عثمان پاشانك‌ده محرمی ایدی.
بیکباشی بکر شـیطنتلی و یاپه‌جغی جنایتلرده احتیاطله ایش کوریر ، بر
حریف اولدیغندن بویله بیوك بر ایشی یالکز باشنه درعهده ایتمامشدر.
هر حالده ایشـك عجله ایله بیترلمه‌سی مطلوب اولدیغندن ١٣٠١ سنه‌سی
رجب شریفنك طقوزنجی و شهر مذکوره تصادف ایدن نیسانك یکرمی
اوچنجی بازار کونی مکهٔ مکرمه‌دن ایکی بلوك عسکر و ایکی طوپ و بر
مقدار طوبجی ایله برابر یدنجی اردونك اللی اوچنجی الایی میرالایی
چرکس الاصل محمد لطفی طائفه کلدی . درعقب بهر بلوکدن اون کشی
اولمق اوزره توانا فرق قدر عسکر سچدی . اقتضا ایدن تعلیماتی ویره‌رك

قلعه‌ده یعنی محبوسلرك بولندیغی دائره‌ده موجود اولان عسکره علاوه ایدی.

میرالای لطفی طائفه کلمزدن اول بیکباشی بکر محمود پاشانك خدمتجیسی حاجی شکری اغایی کیجه وقتی، هر کس اویقوده ایکن، ایکی کره قشله‌ده یاننه جلب ایله هوائی شیلردن بحث ایتمش؛ بکر، کندیسنده اویله استعداد کورمدیکندن میدر؟ نه‌در؟ ینه بر ایشه محرم ایتمکسزین قلعه‌یه کوندرمش ایدی.

میرالای کلدیکی کون یوقاریده سویلدیکمز وجله عسکری ترتیب ایلدی؛ سود ماده‌سنی وسیله ایده‌رك عارف اغایی یاننه چاغیردی.

میرالای، عارف اغایه: «مدحت پاشایی زهرله‌مسنی؛ زهرك‌ده حاضر اولدیغنی، اکر بو ایشی یاپارسه کندوسنه هر صورتله مکافات ایدیله‌جکنی، یاپمزسه اولدیریله‌جکنی، و محمود پاشا ایچون بشقه آدم حاضر ایسه‌ده، اونی‌ده درعهده ایتدیکی حالده، مدحت پاشا ایچون بیك، محمود پاشا ایچون التیوز آلتون ویریله‌جکنی سویلر. «بو سوزلرك پاشالره سویلنمامسنی‌ده» تکرار تکرار تنبیه ایدر. عارف اغا صادق بر آدم ایدی؛ حریفك نه وعد ایتدیکی پاره‌لره، نه ده تهدیدینه قولاق ویرمز؛ بویله ایشلرك اربابی اولمدیغنی قطعیاً اکلاتیر. لکن عارف اغا بو تهدیدلرك یالکز سوزده قالمیه‌جغنی ایجه بیلدیککندن وقوعاتی پاشالره خبر ویرمك ایچون ضابطانك یاننده ایشی قبول ایدییور کبی کورونه‌رك قلعه‌یه عودت ایدر؛ ماجرایی دیکر رفقایه سویلنمامك شرطیله، مدحت و محمود پاشالره حکایه ایدر. انلرده ارقداشلرینی بر نبذه ایشدن خبردار ایدرلر. جملةً بو ایشلر دوشونیلدکده، برقسمی کوریلان تضییقات و ایدیلن تدابیرك سؤ نیت علامتلری اولدیغنه، بر قسمی‌ده عارف اغانك قلعه‌دن قورتیلمق ایچون بو سوزلری اویدردیغنه حمل ایتمشلردی. هر حالده ایشك و معامله‌نك رنکی ایی کورونمیوردی.

ایشته احوال بو مرکزده و محبوسین حیرت و اضطرابده ایکن،

میرالایك قلعه‌یه کلوبده بر کره « نه یاپیورسکز ؟ » دیمامسی سؤ نیت. ایچون کلمش اولدوغنی تقویه ایدیوردی . میرالای ایشی تعجیل و کلدیکنك ایکنجی صالی کیجه‌سی محبوسلرك بولندیغی دائره‌نك اطرافنی لزومی قدر عسکرله محاصره ایتدی . ایچرووده‌کی عسکرلرده لازمکلن تعلیماتی ویردی . او کیجه « وقعهٔ شهادت » وقوع بوله‌جق ایکن تدبیرلری تقدیره توافق ایتمه‌رك ایرتسی کیجه‌یه قالمشدر . شویله‌که :

صالی کیجه‌سی ویردکلری قرار اوزرینه یاتسو وقتی، یوزباشی ابراهیم اغا ایله اوچ ملازم دائره‌ده کندی اوطه‌لرنده ، عارف اغایی چاغیررلر . « بو کیجه مدحت پاشایی بیتره‌جکز ؛ سکا زهر ویردك ؛ سوز ویردیکك حالده آلمدك ؛ سن کیجه‌لری پاشانك یاننده یاتیورسك ؛ بو کیجه پاشانك اوطه قپوسنی بزه آچه‌جقسك ؛ اکر آچمازسه‌ك حقکده پك فنا اولور ». دیرلر . عارف اغا « بن بویله شی یاپام . قپویی آچام » جوابنی ویرر . بونك اوزرینه جانیلرك اصرار و تهدید ایتدکلری بر صره‌ده محبوسلر یاتسو نمازینی بیترمش و بروجه معتاد طوپلانیلوب اورته اوطه‌سنده بعدالملاقات تخمیناً ساعت اوچ قرارلرنده یاتمق اوزره مدحت پاشا مرحومك اوطه‌سنه کیتمك ایچون مردیوندن ایندیکنی عارف اغا طویار . همان « امان افندم ایمیك سزی بو کیجه بیتره‌جکلر هپ برابر اوطورك » دیه ضابطلرك یانندن فریاد ایدر . مرحوم درحال مردیوندن یوقاری چیقه‌رق ینه اورته اوطه‌سنه عودتله رفقاسنه ملاقی اولور و عارف اغانك فریادینی حکایه ایدوب برتدبیر دوشونیلدیکی صره‌ده ضابطلردن بری وقوعاتی علی‌العجله میرالایه خبر ویرر. اوده عارف اغانك قلعه‌دن قالدیریلوب قشله‌یه کتورلمسنی و محبوسینك یالکز باشنه حبس ایدیلمه‌لرینی امرایدر . بونك اوزرینه عارف اغا قشله‌یه کتوریلدیکی کبی ملازم ممش‌ده هرکسك مجتمعاً اوطوردیغی اوطه‌یه کلدی : « میرالای بك سلام‌ایتدی؛

اختلاطدن ممنوعسکز؛ بیورك اوطه‌لریکزه کیده‌جکسکز! »دیدی. مدحت پاشا ایله محمود پاشا : « بورادن بریره کیتمه‌یز، اکر سونکو ایله چیقاریرسه‌کز اونی‌ده سزبیلیرسکز ؟ » جوابنی‌ویردیلر. بوکا قارشی ممشك : « بویله افاده ایده‌یمی ؟ » دیه‌سنه « اوت بویله افاده ایت » دیه مقابله بیورمشلر ایدی. بو آره‌لق یوزباشی ابراهیمك دائره‌ده بولندیغی خبرآلندیغندن چاغیریلدی . ممش ایله برابر پاشالرك اوطوردیغی اوطه‌یه کلدی؛ مرقوملره بعض شیلر سؤال اولنمش ایسه‌ده جوابدن عاجز اولدقلرندن بیکباشی بکرك کلمسی‌ایچون امر ویریلدی. بکر دائره‌یه کلوب پاشالرك بولندیغی اوطه‌یه کیررکیرمز، عارف‌اغادن بحث ایله : « بوچاپقین سویلدیکی سوزی بیلمیور بورادن قورتلق ایچون شمدی‌ده بو خلطی یدی‌که‌دکز صویی تمیزلیه‌مز؛ مساعده بیورك بونی بر مدت حبس و تربیه ایده‌یم » دیه‌رك منحوس آغزینی آچدی . پاشالر طرفندن ایجاب ایدن سؤاللر ایراد و سوء نیته دائر اولان علامتلر بیان‌اولندی. بکر جوابنده : «شمدیکی حالده‌اویله‌برامر یوقدر؛ مع‌مافیه‌عسکراولان آلدیغی‌امری‌اجراده معذوردر » دیه سویلنان سوزلرك بعضیسنی رد و بعضیسی ایچون یالان یره یمین ایله انکار ایلیوب هرکسلك استراحت ایتمسنی بالبیان قشله‌یه عودت‌ایلدی. بونك اوزرینه هرکس اوطه‌لرینه چکیلمش، عارف‌اغا ایسه ایشی فاش ایتدیکندن طولایی قشله‌ده پك چوق تخویف و تضییق اولنمش ایدی! بو وقعه اوزرینه حقیقت تمامیله تظاهر ایلدیکندن احوالی عائله‌لرینه یازمه‌یی قرارلشدیردیلر . مدحت پاشانك یازدیغی مکتوب بر وداعنامه صورتنده‌اولوب یوقاریده ، عیناً نقل‌ایدلمشدر. محمود پاشاده، سلطان حضرتلرینه و اولادلرینه خطاباً یازوب کوندردیکی مکتوبده، تسمیم تشبثاتی حقنده تفصیلات لازمه ویریلدکدن‌صوکره ، وقعهٔ شهادتك وقوعبوله‌جغنده قناعت حاصل اولدوغی بیان اولنمش ؛ بو خصوص

ایچون آلت اوله‌رق قوللانیلان اشخاصك اسملری و کنیه‌لری ویریلوب «بو خائنلردن آهمی و انتقامی آلمکزی وصیت ایدرم» صورتنده مکتوبه نهایت ویریلش بونی متعاقب مهریله سلطان حضرتلرینه و مخدوملرینه برضرر ایقاع ایدیلمسی احتماله بناءً قوللاندیغی مهری پارچه‌لیوب آتمشدر.

وقعهٔ شهادت

بروجه بالا حکایه اولونان وقعه، تشبثات ملعونانه‌نك یاقینده بر نتیجه‌یه منجر اوله‌جغنی کوسترمش ایدی. فی الحقیقه میرالای محمد لطفینك طائفه کلدیکنك اوچنجی و ۱۳۰۱ سنهٔ هجریه‌سی رجب شریفنك اون ایکنجی و شهر مذکوره مصادف اولان نیسانك یکرمی التنجی چهارشنبه کیجه‌سی ساعت التی بچق راده‌لرنده مدحت پاشا ایله محمود پاشانك برصورت غدارانه‌ده و مخنوقاً شهادتلری وقوعبولمشدر:

اوکیجه میرالای محمد لطفی ایله بیکباشی بکر قشله قپوسی یاننده‌کی اوطه‌ده قالمشلردی. اولجه ترتیب ایتدکلری وجهله محبوسلرك بولندقلری دائره‌نك خارجی لزومی قدر عسکر ایله محاصره، و ایچروده بولنان عسکره لزومی قدر جبخانه و اقتضا ایدن تعلیمات اعطا اولنمش و یوزباشی ایله اوچ ملازم دائره‌ده براقیلمشدر. ساعت بش راده‌لرنده محمود پاشانك خدمتجیسی حاجی شکری اغا اویقودن اویاندیریلوب قشله‌ده بیکباشی بکرك یاننه کتوریله‌رك اوراده بر اوطه‌ده توقیف اولندی. بیکباشی بکرده، ساعت التی راده‌لرنده قشله‌دن قالقوب محبوسلرك اولدیغی دائره‌یه کله‌رك اولجه ایدیلن ترتیب وجهله هر بر محبوسك اوطه قپولری اوکنه ایکیشر سونکولی نفر قونیلمش و قوریدورلرده عسکر اقامه ایدلمش و سونکولری تفنکلرینه طاقیلی و جبخانه‌لری بللرنده اولدیغی حالده ایاقلرندن پوستاللری چیقارتیلمش و سائر اقتضا ایدن تدابیر اجرا ایدلمشدر.

مدحت ومحمود پاشالرك امر شهادتلرینه آیریلان ضابطان ونفراتك [١] ، ایدیلن تحقیق اوزرینه ، اسامیسی بروجه آتیدر :

میرالای محمد لطفی (قشله‌ده اوطه‌ده قالمشدر [٢])

بیكباشی بكر (ضابطلرك اوطه‌سنده بولنوب ایشه نظارت ایتمشدر [٣])

مدحت پاشایی شهید ایدنلر :

ایكنجی اردونك اونبجی الایی اوچنجی طابوری برنجی یوزباشیسی آناپه‌لی چركس ابراهیم اغا [٤]
ایكنجی بلوكی ملازم ثانیسی قومله‌لی (یاخود صندیقلیلی) نوری اغا
برنجی بلوكدن چناق قلعه‌لی احمد چاوش
برنجی بلوكدن یوزغاتلی قوندیره‌جی اسماعیل
ایكنجی بلوكدن كوتاهیه‌لی احمد
ایكنجی بلوكدن كوملجنه‌لی محمد
ایكنجی بلوكدن كوملجنه‌لی رجب
دردنجی بلوكدن قره‌حصارلی عثمان
ایكنجی بلوكدن ادرنه‌ده بایزید محله‌لی بربر اسماعیل [٥]

محمود پاشایی شهید ایدنلر :

مذكور طابور دردنجی بلوكی ملازم اولی اسپارطه‌لی كلممش اغا [٦]
« ایكنجی بلوك ملازم اولی اوده‌مشلی محمد اغا [٧]
ایكنجی بلوكدن كرتاهیه‌لی حسن چاوش
« قره‌حصارده آشیقلی اووه‌لی سلیمان چاوش [٨]
دردنجی بلوكدن برنجی اونباشی تكه‌لی محمد
برنجی بلوكدن قره‌حصارلی بالطه‌جی عثمان
برنجی بلوكدن چوروملی احمد
برنجی بلوكدن روم ایلیلی صمانلی كویلی علی
دردنجی بلوكدن كوملجنه‌لی بربر مصطفی
دردنجی بلوكدن زیله‌لی علی [٨]
ایكنجی بلوك اونباشیلرندن ادرنه‌لی اسماعیل

[مدحت پاشانك شهادتی ایچون تفریق اولنان عسكرلردن ایكنجی بلوكدن كنغریلی (عثمان چاوش) اسمنده بریسی بویله ظلمده بولنمغی حمیت اسلامیه‌سنه موافق بولمدیغندن خلایه قاچش و مؤخراً بونك ایچون هم دوكلش و هم‌ده تكدیر اولنمشدر [٩]

---

[١] اشبو عسكرلر ٩٦ رومیسی قرعه نفراتندن اولوب انجق بریسی اوچیوز سنه‌سی افرادندندر.
(٢) فریق ایكن وفات ایتمشدر .
(٣) مرقوم بو جنایتك مكافاتی اوله‌رق فریق رتبه‌سنه قدر واصل اولمش وایكی كوزی علیل اوله‌رق بیروتده وفات ایله‌مشدر .
(٤) قائممقام رتبه‌سنده ایكن یمن‌ده عربان طرفندن یارالانمشدر .
(٥) مدحت پاشایی الیله بوغوب شهید ایدن بوخبیثدر .
(٦) بیكباشی رتبه‌سنده ایكن یمنده مختل الشعور اوله‌رق وفات ایتمشدر .
(٧) مرقوم بیكباشی اولوب حالا یمنده‌در .
(٨) محمود پاشانك بوینونه ایپی طاقان بو ایكی جانی اولدیغی اقرارلری ایله ثابت اولمشدر .
(٩) وقعهٔ شهادته مأمور اولان عساكر ایرته‌سی كونی كندیلرینه ویریلان

بالاده بیان اولندیغی اوزره مدحت پاشا مرحوم خدمتجیسی عارف اغانك قشله‌ده حبس وتضییقی مناسبتیله یالکز قالدیغندن نامق پاشا زاده علی بك مشارالیهك اوطه‌سنده ویاننده یاتمقده ایدی . ساعت التی بچق راده‌لرنده هرکس درین اویقوده ایکن اوطه‌نك قپوسی قیریله‌رق علی بك دیشاری النمش ومذکورالاسامی اشخاص طرفندن درحال مدحت پاشا بوغوله‌رق شهید ایدلمشدر: مدحت‌پاشا کندیسنی شهید ایتمکه کلنلره هیچ مقابله ایتمکسزین اللهدن قورقملریچون مؤثر سوزلر سویلمش و وطن محافظه‌سنه مأمور اولان عسکرك بویله جنایتلرده استخدامنه تأسف ایلمشدر.

محمود پاشانك‌ده اوطه‌سنك قپوسی قیریله‌رق مذکور نفرات ایچرویه کیرمشلر واولجه ملازم محمد اغا طرفندن حاضرلانان یاغلی وصابونلی ایپی بوینه طاقمشلر وپك چوق اوغراشدقدن وهربری برر صورتله عذاب واشکنجه ایتدکدن وممش اغا طرفندن قولی صوپا ایله قیریلدقدن صوکره شهید ایلمشلردر . حتی ایچلرندن علی‌بابا دنیلن نفر چابوق وفات ایتسون دیه خصیتینی بوکدیکی روایات موثوقه‌دندر . قاتللر اوطه قپوسنی قیردقلری زمان محمود پاشا مرحوم اویانمش ؛ یاصدیق ایله اوزرلرینه هجوم ایدوب وبونلرله برمدت اوغراشه‌رق مقاومت ایده‌میه‌جکنی اکلادیغی وقت (امان الله) دیه فریاد وفغانی آسمانه چیقارمشدر . بوفریادی خارجده وداخلده ایشتمین قالمامشدر . حتی خارجدن ایشیدنلر (ایهاالمسلمون ! جنایت اجرا اولنیور پاشالری اولدیریورلر . ظالملره لعنت !) دیه‌رك مظلوملرك اقامت ایتدکلری اوطه‌لرك قارشیلرنده‌کی اولردن باغرشمشلردر

مشارالیهما شهید اولور اولماز شیلته‌لرینه قونیلوب درحال عسکرلر

پاره‌نك آزلغندن شکایت ایدرك « بوقادارآز پاره ویریله‌جکنی بیلسه‌یدك بوایشه کیریشمزدك » دیه چارشیده ، بازارده سویلندیکلری موثوقاً خبرویریلمشدر توزیع اولنان پاره نفرلر ایچون بشر ریال، اونباشی‌وچاوشلرایچون(١٠-٢٠)ریال‌ایدی.

واسطه‌سیله قشله‌نك خسته‌خانه‌سی اتصالنده‌کی مغسله نقل ایدلمشدر . [١]

مغسلده صباحه قدر براقیلدقدن صوکره کیجه‌لین مزارجی‌یه مزارلر قازدیریلدیغی جهتله . نعش مغفرت نقشلری طلوعدن اول ینه عسکرلر واسطه‌سیله چیقاریله‌رق طائفك قلعه دیواری خارجنده مذبحه قربنده متروك قبرستانده خاك رحمته تودیع ایدلمشلردر رحمةالله علیهما رحمةً واسعةً

کیجه وقتی بروسه‌لی علی بکك دکانی آچدیریله‌رق کفنلك آلنمش ؛ غسل ایچون طابور امامی یونس افندی‌یه تکلیف ایدلدیکی حالده بونلر بوغولمش دییه‌رك امتناع ایلدیکیندن غسل اولونمقسزین و کفنسز دفن اولونمشلردر .

خیرالله افندینك بولندوغی اوطه ، محمود پاشانك اوطه‌سنك قارشیسنده ایدی . مشارالیهك قاپیسی قیریلیرکن خیرالله افندینك اوطه‌سی اوکنه قونیلان نوبتجیلر آلدقلری امر موجبنجه « افندی . سن قورقه ؛ سانا برشی یوق . یارین صباح اوینه کیده‌جکسك » دییه سسلنیورلردی . حالبوکه مرحوم کورلتودن اویانیر اویانماز نه اولدوغنی بیلمیه‌رك ومحمود پاشانك فریادی اوزرینه بوس بوتون توحش ایدرك اوطه‌ده بولنان اشیالری قاپونك آرقه‌سنه ییغمش . اوطه‌نك ایچنده میت متحرك صورتنده صباحی بولمشدر .

ماببنجی فخری بکده محمود پاشانك فریادینی ایشیدیر ایشتمز اویقودن صیچرایه‌رق قالقمش . اودادن چیقمق ایسته‌مش ایسه‌ده نوبتجی «یساخدر» دییه سونکویی کوکسنه دایادیغی ایچین . ناچار اوطه‌سنده صباحه قدر بکله‌مك مجبوریتنده قالمشدر . بوکیجه شدت تأثر وخوفدن حصوله کلان خلجان قلب و رعشهٔ عصبیه حالا دوام ومومی‌الیهی ازعاج ایتمکده‌در .

[١] محمود پاشا شلته اوزرنده مغسله نقل اولونورکن حرکت ایلدیکندن وفات ایتمامش دینیله‌رك یره آتیلمش وتکرار بوغازی صیقلمشدر .

صباحلین قاپیلرك اوكنه اقامه اولنان قره‌غوللر قالدیریلدیغندن محبوسین اوطه‌لرندن چیقوب بربرلرینی كورنجه حسبحاله باشلامشلر وبربرلریله استحلال حقوق ایدرك موت قریبه حاضرلانمشلر ایدی. وقعه‌نك ایرتسی كونی اهالیدن بعضیلری، جنازه‌لری قبره نقل ایدرلركن كوردكلری جهتله اخشامكی فریادلرك حقیقتی اكلاشیلمش و وقعه درحال شهر ایچنده منتشر اولمشدر.

میرالای محمد لطفی ایله بیكباشی بكر ایقاع ایلدكلری جنایت فجیعه حقنده مفصل برژورنال ترتیب ایتدكلری كبی دوقتور ناشد افندی‌یه‌ده، مدحت پاشانك شیرنجه عقبنده قاصیغنده چیقان خیارجقدن نیسانك یكرمی آلتیسنده، برهفته صوكره‌ده محمود پاشانك تیفودن وفات ایلدكلرینی مبین برراپور تنظیم ایتدیرمشلر و اوكیجه مأمور مخصوصله مكه‌ده بولونان عثمان پاشایه كوندرمشلردی [١] استانبول غزته‌لری‌ده مدحت پاشانك، طبیب راپورنده ذكر ایدلدیكی وجهله خیارجقدن وفات ایلدیكنی اعلان ایتمشلردر.

ساخته‌كارلق دها ایلری‌یه كوتوریله‌رك وقعهٔ شهادتدن برآی صوكره بلدیه طرفندن قبرلری طابطاب ایله یاپدیریلمش وباش اوجلرینه دیكیلان عادی طاشلرك اوزرلرینه «مدحت پاشا ٢٦ نیسانده وفات‌ایتمش» «محمود پاشا ٢ مایس‌ده وفات ایتمش» عباره‌لری یازدیرلمشدر.

بوطاشلر برخیلی وقت بوحالده قالمشلر، مؤخراً احمد راتب پاشا طرفندن یقدیریلمش و اوراده مزار اولدیغی اكلاشیلمیه‌جق درجه‌یه كتیرلمشدر.

مدحت پاشا مرحومك یوقاروده عرض ایدلدیكی وجهله شیرنجه‌سی

[١] تصادفات غریبه‌دن اولمق اوزره بوخبر نجاب واسطه‌سیله عثمان پاشایه واصل اولدقدن برقاچ كون صكره نزول اصابت ایتمشدر.

التیام بولمش وصحتی دوزلمش اولدوغی حالده شیرپنجه‌دن وفات ایتدی دینله‌رك هرکس اغفال ایدیلك ایسته‌نیلمشدر . حالبوکه کرك محمود پاشانك فریاد وفغانی دیشاریدن ایشیدلمسندن ، کرکسه کیجه‌لین قازیلان ایکی مزارك وصباحلین کوتوریلان جنازه‌لرك کورولمسندن و بوجنایت عظیمه‌ده قوللانیلان نفراتك اقرار وافاده‌لرندن حقیقت مسئله هرکسجه معلوم اولمش وبوساخته‌کارلغه کیمسه اینانمامشدر .

جنایتك عساکر اوزرنده حصوله کتیردیکی علائم حزن وتأثری کوره‌ن میرالای لطفی ایله بیکباشی بکر وقعهٔ شهادتك ایرته‌سی صباحی یعنی چارشنبه کونی طابوری تعلیم ایتدیرمك اوزره دیشاری چیقارمشلر ؛ موسیقه چالدیره‌رق زیبك اویونی اویناتدیرمشلردر .

شهید محترم مدحت پاشا موتك تقربنی بیلیور و ورودینی بر تسلیمیت صبورانه ایله بکلیوردی . شهادتندن بر قاچ کون اول سویله‌مش اولدیغی غریب بر سوزی نقل ایدییورز :

مدحت پاشا اقشام نمازینی ادادن صوکره رفقاسیله برابر اوطورمقده‌لر ایکن مرحوم بر خیلی مدت دالغین و متفکر قالمشـدی . سبب تفکری صورلدیغی زمان « اوت اولومی تفکر ایدیورم . اولوم دینلن شی بش دقیقه‌لق بر آجیدر . لکن هانکی اولومله اولمك اولادر . آصیلمقمی ، کسیلمکمی، یوقسه قورشون ویا کولله ایله‌می ، یاخود امراضدن بریله‌می اولمك قولایدر ؛ آنی دوشونیورم . زیرا بو قالب اسکیدی . یاش التمش بشه کلدی . بوندن صوکره یشامق بنم ایچون ابی دکلدر . بو خسته‌لقده آرادن چیقمش اولسـیدم پك کوزل اولوردی . لکن نه یاپه‌یم ؟ اجل کلمامش. بزلر ایچون بوراده برطاقم بیکناهلری [١] حبس ایتدیلر. هیچ

---

[١] مرحومك بیکنـاهلر دیدیکی آدملردن یالکز نامق پاشـا زاده علی بك ، برادری جمیل پاشا مرحومك حجاز والیلکی هنکامنده مدینه‌ده اقامته مأمور اولمش

اولمازسه انلر خلاص اولورلردی» دیمش و هرکسی حزن ایچنده براقمش ایدی .

اثنای شهادتده مشارالیهمانك اوطه‌لرینك قپولری و کلیدلری قیریلمش اولدوغندن علی‌الصباح محمد اغا ایله ممش اغا طرفندن تعمیر ایتدیرلمش ایسه‌ده او صره‌ده کرك بونلر و کرکسه نوری اوطه‌لره دفعاتله کیروب چیقمشلر و بولدوقلرینی آشیرمشلردر . ایکی کون صوکره‌ده اشیالری قالدیریلوب قشله قپوسی یانندەکی اوطه‌یه قونیلمش وقپوسنه بر قره‌غول دیکلمشدر . یکرمی کون صوکره حکومت طائفه نقل ایتمش اولدوغندن اشیالر سوق سلطانیده علناً صاتیلمش ، تنظیم قلنان قسام دفترلری ماببنه کوندریلمشدر .

یوزباشی ابراهیم ، ملازم ممش و نورینك افاده‌لرینه نظراً قسام دفترلرندن بریسنك یکونی آلتی بیك و کسور ، دیکرینکده سکز بیك و کسور غروش طوتمشدر . مدحت پاشانك نقود موجودی غیرازاشیا ایکیوزدن زیاده یوزلك آلتون ایله ایکیوزدن زیاده ریال و مجیدیه ، محمود پاشانك ایسه کذا غیرازاشیا ایکیوزدن زیاده آلتونی بولندیغی رفقای فلاکتلرنجه معلوم ایکن قسام دفترلرینك بو وجهله یاپیلمه‌سی ، بویوك مقیاس‌ده بر اختلاس و سرقت یاپیلدیغنه دلیلدر .

حتی مدحت پاشا خسته اولدیغی وقت خیرالله افندی‌یه قرق آلتون ویرمش و « بکا امرحق واقع اولورسه بو قرق آلتونی تجهیز و تکفینمه صرف ایدك » بیورمش ایسه‌ده خیرالله افندی و سائر ارقداشلری کندیلرینك نه اوله‌جقلرینی بیلمدکلرندن وقعه کیجه‌سنك ایرتسی یعنی

و باقیسی اجل موعودلریله مختلف زمانلرده برر برر رحمته قاووشمش و یالکز سلطان عزیزك ایکنجی ماببنجیسی فخری بکله بوی آبادلی حاجی محمد و جزایرلی مصطفی برحیات قالمشلردر .

چهارشنبه کونی افندیٔ مشارالیه بیکباشی بکری جلب ایله کندیسنده بویله بر پاره اولدیغنی بالبیان حالك مساعد اولمامسی جهتیله او قرق آلتونی صایه‌رق بکره تسلیم ایلمش و « حاکم معرفتیله واقتضای شرعیسی وجهله بو ایشك اجراسنی سزك درعهده ایتمکز لازمدر » دیمشدی . یالکز بو مبلغ او زمانك رایجی موجبنجه آلتی بیك غروش یعنی قسام دفترنده‌کی مبلغه معادلدر .

پاشالرك بوصورتله وفاتلری تلغرافله [١] ماببنه اشعار اولنمش ایسه‌ده وفاتلرینه کویا اینانیلمیوب : (بونلر قاچمشدر. اکر وفات ایتمشلر ایسه نه صورتله خسته اولمشلردر وخسته‌لقلری نه‌ایسه مأمورلر، حکیملر واغالری طرفندن بر مضبطه تنظیم اولنه‌رق مهرلنسون و ماببنه کوندرلسون) دیه کلان امره بناءً همان ایسته‌نیلن مضبطه‌نك اغالرده مهرلتدیریله‌رك بالتنظیم ماببنه تقدیم اولندیغنی بالمناسبه ضابطلر سویلدیلر . قلعه قارشیسنده ساکن اهالیدن بعضیلرینه‌ده مضبطه‌نك مهرلنمسی تکلیف ایدیلمش ایسه‌ده « بز کورمدك و مهرلیه‌میز » دییه امتناع اولونمشدر . وقعه‌نك هفته‌سنده میرالای محمد لطفی محبوسلرك محزون قلبلرینی تسلی ایچون دائره‌یه کلمش ایدی . اثنای کلامده بو امری تبلیغ ایدن یاور حضرت شهریاری بدرخان پاشا زاده بحری بك اولدیغنی و شمدی‌یه قدر تأخر ایتمسندن طولانی ذات پادشاهیدن والی پاشایه مکرراً ایدیلن توبیخ و تکدیره ضمیمةً کلان :

---

[١] مدحت پاشا طائفه نفی اولونجیه قدر حجازقطعه‌سنده تلغرافدن اثر یوقدی. مهم و مستعجل بر مخابره‌یه احتیاج کورولنسه مکتوب یازیلیر . طائفدن یاخود مکه‌دن مخصوص برآدم ایله جده‌یه ایصال اولونور وجده‌دن دخی بر قایق استیجار ایدیله‌رك یوزیتمش میل‌مسافه‌ده بولنان « سواکن »ده تلغرافخانه‌یه کوندریلیردی. مدحت پاشا طائفه نفی اولونجه مشارالیهك ولو محبوس اوله‌رق وارلغی سلطان حمیدك دماغنی تخریش ایتدیکی جهتله کندیسندن دائمی صورتده خبر الەبیلمك ایچون درحال‌دولت حسابنه اوله‌رق « سواکن » دن جده‌یه‌قدر برقابلو وجده‌دن مکه‌یه قدر خطوط بریه یاپدیرلمشدر .

« بوایشی برضبطیه‌یه حواله ایتمش اولسیدم شمدی‌یه قدر یوز کره اجرا ایدردی » تکدیرینی بیله سویلمشدی !

شوراسی شایان دقتدر که بو جنایاتك وقوعنی نه قدر کتم ایتمك ایسته‌مشلر ایسه‌ده طائفه طویمیان کیمسه قالمامشدر . انلردن مکهٔ مکرمه و مدینهٔ منوره خلقی وقعه عقیبنده خبر آلمشلردر .

بوندن باشقه انکلتره و فرانسه‌نك جده قونسولوسلری ، لاجل‌الحج مکه‌یه کلان تبعه‌لرینك افاده‌سیله و باخصوص بر هندلینك اجرا ایلدیکی تحقیقات عمیقه سایه‌سنده ، وقعهٔ شهادتدن خبردار اولمشلر . حکومتلرینه کوندردیکلری راپورلردن اوروپاجه حقیقت ماده اکلاشیلمشدر .

عبدالحمید مدحت‌پاشانك وفات ایلدیکنه اینانماز و قاچیریلمش اولدوغنه ذاهب اولوردی . هله مدحت پاشانك شریف عون‌الرفیق پاشا طرفندن قاچیریلدیغی شایعه‌سنی ایشیدیر ایشیتمز ، تحقیق ماده ایچون ایکی دفعه مأمور مخصوص کوندرمش ایدی . بونلردن بریسی حسین بك (شیمدی ، خدمه فریقی حاجی حسین پاشادر) دیکریده یاوراندن شاکر بك (خدمه فریقی تاتار شاکر پاشا) اولوب ایکیسی‌ده آیری آیری محبوسلری کورمشلر ؛ مدحت و محمود پاشالرك اوطه‌لرینی معاینه ایتمشلر و طائفه عمیق تدقیقاتده بولونمشلردر . ١٣٢٢ تاریخنده اوروپاده چیقاریلان کتابده : « عبدالحمید کوندن کونه آرتمقده اولان اوهامنك مغلوبی اولدوغندن، مدحت پاشا دفن اولندقدن برقاچ کون صکره تکرار مزارینی آچدیرمش و باشنی وجودندن آییردوب بر قوطوده محفوظاً استانبوله کتیریلمه‌سنی اراده ایلمشدر . قوطوده نه اولدیغی اکلاشیلمامق و سویش قنالندن کچه‌جکی صره‌ده نظر دقتی جلب ایدوب معاینه‌یه میدان ویرمامك ایچون اوزرینه (ذات حضرت شهریاری‌یه تقدیم ایدلمك اوزره فیل دیشی معمولاتی‌در) عباره‌سی یازدیریلمشدر . » دمنیلمش ایسه‌ده بونی تایید

ایده‌جك دلائله دسترس اولونه‌مامش‌در . دیگر بر روایته نظراً قانون اساسینك اعلانی متعاقب علی وصفی افندی ایله عبدالله ابن عباس حضرتلرینك مسجد شریفی تربه‌دارلرندن بعض ذوات طرفندن مدحت پاشا مرحومك قبری اولمق اوزره کوستریلان قبر آچیلمش ؛ ایچنده بر قفا کمیکی ایله عظام سائره بولونمش ؛ بولونان قفانك شکلی و قفانك نقصان دیشلری مرحوم مشارالیهك قفاسنه و نقصان دیشلرینه توافق ایلدیکی کورولمش . مع مافیه حقیقت مسئله تمامیله تعین ایله‌مدیکندن شیمدیلك بو بابده فضله بر شی سویله‌مك ناهنگامدر .

ذيل

١

سلطان عزيزه وكلا طرفندن ويرلمەسى ارزو اولونان لايحه :

اريكهٔ مقدسهٔ سلطنت وخلافتى كمالات علميه وعمليەسيله تركيب وتزيين ايدن ذات شوكتسمات حضرت خلافتپناهيلرى كبى بر شهريار قوىالاقتدارك علم و وقوفى امور دولتك كافهٔ جهاتنى نصل محيط ايسه نيات ومقاصد جليلهٔ ملكداريلرى دخى دولت وممملكتك سعادت وسلامتنى اومرتبه تأمينه كافل اولديغندن عموم ايچون هرحالده پادشاهمزك ارادات وسنوحاتنه تسليميت كاملهدنبشقه طريق نجات اولمديغى مصدق ومسلمدر بونكله برابر ادارهٔ دولتك هر اصل وشعبەسنه عائد مصالح وامور هركون وهر ساعت درلو حادثات و وقوعات ايله تجدد و تبدل اتمك طبيعى اولوب خصوصيله بولنديغمز عصر ايچنده دنيانك حيرتبخش عقول اولان انقلابات واختراعاتى بزم دخى موقعمزك ايجاباتنى دكشديرمش واحتياجاتمز ايچون يكى يكى يوللر آچمش اولديغندن بواحواله قارشو بزجه نهياپلق ونصل يوله كيدلمك لازم كلهجكى دخى تكراراً وبالدفعات كرك احسان واعلان بيوريلان نطق همايونلرى وكرك اويولده صادر اولان خطوط وتعليمات وارادات سنيهٔ شاهانهلرىحقيله واطرافيله تعيين اولنمش واكثر اثارى دخى فعلاً ومادةً ميدانه كلمشكن نصل ايسه برمدت مأمورين دولتك تبدلات متواليەسى اراسنده قوانين و نظامات موجوده

دخی درلو تحولات وتغیراته اوغرامسیله احوال دکیشوب ومأمورین
دولت وظیفه‌سنی شاشروب مرضیٔ عالیٔ شاهانه‌لری اولان اجراآت
جدیده ونافعه شویله طورسون امور جاریه وعادیه ایله مجرای صحیحندن
چیقمش وترقی مقصدیله یاپلان ایشلر بوزلمش وبرطرفدن دولتك
امور مالیه‌سنده‌کی مشکلات و اویولده حالا دوام ایدن سؤاستعمالات جمله‌یی
حیرته دوشورمش ایدوکندن شو حاله داخلی وخارجی عدم امنیت واعتبار ایله بر
طاقم سوء مقالات واراجیفه منشأ اولوب کیت کیت افکار عمومیه‌ده پك فنا اثرلر
حصوله کتورمش وبروقتلر دولتك ضعف وانحطاطنه متعلق سویلنان
سوزلر بوکون مجمع ناسده دولتك زوال واضمحلالی تعبیراتیله علناً تفوه
اولنمغه باشلامشدر جناب حقك صون الهیسیله نیجه نیجه وقوعات مدهشه
ومهلکه‌دن مظفرانه چیقوب قورتلمش اولان شو دولت وملتك محض
دستکیریٔ تدابیر حکمت سمیر ملوکانه‌لریله بوحال بحرانیدن دخی سمت سلامته
چیقه‌جغی اعتقادی دولتك احوال آتیه‌سندن قطع امید ایدنلره طرفدار
اولمامق ایچون بر قوی سند امنیت ایسه‌ده حال موجودك دوامی یقین
وقتده بر وخامت وعقوبتك مقدماتی اولوب بوحاله بر تدبیر سریع وچارهٔ
مؤثر اتخاذ واجرا اولنمز ایسه حقیقةً مخاطره وتهلکه‌یی انتاج ایده‌جکنه
جزم ویقین حاصل اولمش ایدوکندن وپادشاهمز افندمز حضرتلرینك
حمایت ومعموریت ملك و تبعه ایچون لیل ونهار مصروف بیوردقلری
همم ومساعیٔ جلیلهٔ ملوکانه‌لرینك درجاتنه واقف اولان بندکانه کوره
بواحواله نظر مسامحه ایله باقمق ونتیجه‌سنده‌کی مسئولیته مشترك اولمامق
استیانلره اتباع اتمك کفران نعمت اولدیغندن کافهٔ امورده رهنمای سلامت
ونجاتمز اولان امر وارادهٔ حکمت افادهٔ جناب ظل اللهیلرینه طوغریجه
عرض حاجت ومراجعت ایتمکدن طوغری چاره وتدبیر قالمامشدر نزد
حکمتوفد شاهانه‌لرینه مستغنیٔ بیان اولدیغی وجهله برعلتك چاره ودواسی

اوعلتی جلب ودعوت ایدن اسبابه کوره اولوب بزجه شو حال وعلتی داعی اولان شیلر ایسه معلوم ومضبوط اولدیغندن ملاحظات قاصرهٔ عاجزانه‌مزه کوره بونلرك اصلاحیله برابر ادارهٔ دولت ایچون ثابت وصحیح برمسلك تعیین قلنمق وسعادت حال ملك وتبعه حقنده‌شمدی‌یه قدر صادر اولان وبتون عالمه نشر واعلان ایدیلان خطوط واوامر جلیلهٔ ملوکانه‌لرینك احکام جلیله‌سنی محدد ومؤکد اولمق اوزره مجدداً برقطعه خط همایون شاهانه‌لری لوحه پیرای سنوح بیوریله‌رق مندرجات جلیله‌سنده قوانین ونظامات مرعیه‌نك حقیله وتمامیله دستورالعمل طوتلمسی وصغیر وکبیر وذکور واناث بالجمله تبعهٔ شاهانه‌لرینك حکم قانونده بلا استثنا متساوی اولمسی وارادات سنیه‌لری تحتنده تشکل ایدن وملکجه فوائد ومنافعی کوریلان مجالس ومحاکمك وسائر تأسیسات خیریه‌نك وضع اصلیلری اوزره یکیدن تصحیح وتأسیس قلنمسی وکافهٔ امور ومصالح دولتك اوته‌دنبرو مرجع رؤیتی باب‌عالی اولدیغندن اوراده قرار ویریلوب خاکپای‌همایون شاهانه‌لرینه عرض‌ایله ارادهٔ سنیهٔ‌شاهانه‌لری شرفسنوح بیورلمدقجه دولتك حقوق ملکیه ومالیه‌سنه متعلق هیچ برشی یاپلمامسی وادارهٔ دولتك روحی اولان امور مالیه‌نك براساس قوی اوزرینه یکیدن تأسیسیله باب عالینك رأی وتصدیقی منضم اولمدقجه هیچ بر محله بر اقچه صرف ایدلمامسی وکوچك بیوك کافهٔ مأمورین وخدمهٔ دولتك وظایفی یکیدن تحدید وتعیین اولنوب رأس اموروده بولنان مأمورینك دخی درجهٔ مسئولیتلرینك برقرار قطعی آلتنه آلنمسی کبی قیود وشرائط جدیده‌نك علاوه‌سی قرین مساعدهٔ سنیهٔ شهریاریلری بیوریلور وبالجمله ارکان وبندکان دولت علیه‌لری طرفندن دخی اشبو اوامر وتعلیمات جلیله‌لرینك حرف بحرف اجراسنه کمال اتحاد ایله بذل مقدور اولورسه عون عنایت باری ایله شوحاله برنهایت ویریله‌رك مقصد

اصلیٔ شاهانه‌لری معموریت ملك و تبعه قضیه‌سنك وسائل صحیحه و مؤثره‌سنه توسل اولنمش اولور لکن شو مطالعات افکار قاصرهٔ عاجزانه‌مزله مقایسه اولنان نظریات قبیلندن اولوب احتمالکه بونده خطیئاتمز اولمق ویاخود وقوف و معلومات ناقصهٔ عاجزانه‌مزك واصل اوله‌میه‌جغی بر درجه‌سی بولنمق دخی منکر اولمیوب اوده حقایق امور و احواله مرجع اولان وقوف و اطلاع شاهانه‌لرینه معلوم و عیان اولدیغنه و مقصد اصلیٔ کمترانه‌مز عقول قاصره‌مزك ایردیکی درجه‌سنی عرض و بیانه منحصر اولوب هرحالده ملك و دولت و تبعه و ملت مودوع دست خلافتپناهیلری بولندیغنه بناءً هر نوجهله رأی و اراده بیوریلور و نصل تنسیب ایدیلور ایسه ینه محض اصابت و حکمت اوله‌جغنده اشتباه یوقدر اولبابده

....

٢

سور هانری الیوتك لوندره‌ده چیقان مشهور « نایتینس سانچوری » نام مجموعهٔ موقوته‌نك ١٨٨٨ شباط (١٣٠٥ رومی) تاریخلی نسخه‌سنده کندی امضاسی تحتنده یازدیغی مقاله :

« ١٨٧٥ — ١٢٩٢ رومی — سنه‌سی کانون اول بدایتنده مدحت پاشا طرفدارلرندن دولت عثمانیه‌ده مراتب عالیه احراز ایدن بر ذات بنی کورمکه کله‌رك فرقه‌لرینك مقصدی قانون اساسی استحصال ایتمك اولدیغنی اخبار ایتدی . بوملاقات و مکالمه قانون اساسینك اعلانندن بر سنه اول واقع اولدیغندن قانون اساسینك استانبول قونفرانسنی داغیتمق مقصدیله اعلان ایدلمش اولمدیغنی کوسترمشدی ...

بر قاچ کون صکره مدحت پاشا دخی بنی کورمکه بالذات کله‌رك

بومسئله اوزرینه او زمانه قدر اولان ایضاحاتندن دها واضح بر صورتده شو یولده بیان افکار ایتمشدی : ارتشانك ، هیچ بروقت واصل اولمدیغی درجه‌یی بولمسی و ادارهٔ حکومت ایچـون الده اولان مبلغك سرایه کوندریله‌رك اسراف ایدلمسی و ماینه ویریلن رشوت ایله ولایاته والی تعیین اولنه‌رق بو والیلرك ظلمی آلتنـده ولایاتك خراب اولمسی کبی احوال مؤلمه ممالك عثمانیه‌نك بر سرعت خارق‌العاده ایله انقراضه طوغری ایلریلمسنك باشلوجه سببلری اولوب مملکتك شو یوزدن دوچار اولدیغی اضمحلال کلی‌دن تخلیصی ایچون لازم اولان چاره ایسه اصول اداره‌نك کلیاً تبدیلندن عبـارت اولدیغی بیـان ایلمشدر . بو اصول ادارهٔ دولتی دکیشدیرمك ایچون لازم اولان مواد : اولا ، بر ملت مجلسی احداث ایده‌رك اشبو ملت قارشوسنده وکلانك مسئول طوتلمسی و ثانیاً بومجلسك تماماً ملی اولمسی ایچون جنس و مذهبك تفریق اولنمه‌مسی و ثالثاً ولایات شـاهانه‌ده بولنان والیلر اوزرینه قونترول تعیین ایله ممـالك عثمانیه‌ده دەسانترالیزاسیون اصولنك قبول ایدلمسنی بیان ایتمشدی .

افادات واقعه هرصورتله تقدیر و تشویقه سزاوار اولدیغندن امور دولته وقوف تامی بولنان و اجلهٔ رجال دولت عثمانیه‌دن اولان بر ذاتك سرد ایتدیکی شو افکار منوره‌یی تبریك ایله قبول و تصدیق ایلمشدم . انکلتره‌نك اثرینه اقتفا ایله دولت عثمانیه‌نك عینی اصولی قبول ایتمسندن طولایی انکلتره اهالیسی اوزه‌رینه حاصل ایده‌جکی تأثیری مدحت پاشـا دفعاتله سـؤال ایتمش اولدیغندن آکاده بروجه آتی جواب ویردم : بحث اولندیغی وجهله یاپیله‌جق اصلاحاتدن هر انکلیز ممنون اوله‌جغندن موفقیاتنی جان و دلدن تمنی ایده‌جکلری‌شبهه‌سزدر. زیرا آنلرده بنم کبی ادارهٔ مشروطیتك محسناتنی بیلدکلرندن ادارهٔ مطلقه‌دن نفرت ایدرلر . بوتأمیناتی محرمانه و حسـن نیتله ویردم . انکلتره‌ده ادارهٔ مشروطه‌نك

محسناتنی تصدیق ایدن‌ذوات، دولت عثمانیه‌نك ممالکنه عینی اصولی ادخال و تطبیقه چالشـدیغندن طولایی اعتراض ایده‌جکلری عقلمه اك صوك کلن شیلردن بری اولمشدی .... »

....

٣

سلطان عبدالحمید طرفندن مدحت پاشایه کونده‌ریلن مکتوب:

وزیر صداقتسمیرم مدحت پاشا

من‌غیر رسم حضورمزه تقدیم ایتدیککز قانون اساسی لایحه‌سی منظورمز اولدی بونك احکام شامله‌سنده اصول واستعداد مملکته موافق اولمیان‌شیلر کورلمشدر افکارمز مملکتك تأمین استقبالنه کفالت ایده‌جك برادارهٔ صحیحه وضعنه مصروف اولدیغندن بوبابده ابراز اولنه‌جق مساعی باعث تقدیرمز اولور قالدیکه اتخاذ اولنه‌جق تنظیمات جدیده‌ده تبعه‌مزك احتیاجاتنك حقوق حکومتله تألیفی دخی اعزمقاصدمزدر بنابرین لایحهٔ مذکوره خواص وکلامز بیننده بالتذکر اساس مذکوره کوره تعدیل‌اولنمق مطلوبم اولدیغنی تبلیغ سلامیله صدر اعظممزه افاده واشبو امرمزی دخی ارئه ایده‌سکز هرحالده امر ومقصدمزه‌کوره آثار رویتمندی ابراز ایلمکز حمیت مسلمه‌کزدن مأمول و اشعارمزك صدر اعظممز بینکزده مکتوم قالمسی مطلوبدر

٩ ذی‌القعده ٩٣ — عبدالحمید

مدحت پاشا طرفندن مابین باش کتابتنه:

عطوفتلو افندم حضرتلری

ولی نعمت بیمنت افندمزك هر کون و هر ساعت حتی عاجزانه‌مده بیدریغ واحسان بیورمقده اولدقلری التفات و عنایات جهاندرجات ملوکانه‌لرندن برینك تشکرینه مقتدر دکل ایکن کچنده من غیر رسم حضور دقایقنشور حضرت خلافتپناهی‌یه تقدیم قلنان قانون اساسی لایحه‌سنك احکام شامله‌سی حقنده وارد خاطر کرامت مظاهر پادشاهانه‌لری اولان مطالعاتك بیانی وسیله‌سیله شرف خطاب مستطاب ملوکانه‌لرینه نائلیتم دخی ضمیمهٔ عنایات وتعطفات اوله‌رق حوزهٔ حال و استحقاقمدن خارج برلطف جدید وجلیل اولمغله عمرم اولدقجه تشکراتنی ایفایه مقتدر دکلم

لایحهٔ مذکوره مندرجاتنه کلنجه بونك اکثر ماده‌لرینك محتاج تصحیح اولدیغنی عبد عاجزلری دخی اعتراف ایله برابر بونك ناقص برمسوده اولمق اوزره امر و فرمان حضرت ولی نعمته امتثالاً تقدیمنه جرأت اولنمسی دخی مجرد مقصد ونیات جلیلهٔ حضرت ولی نعمتك درجاتی اکلاشیلوب مقتضای منیفنه توفیقاً تصحیحی نیتنه مستند اولدیغنی دخی بیانه حاجت کورمم لایحهٔ مذکوره برمقتضای ارادهٔ سنیه منعقد اولان قومیسیونده قلمه النوب اکمال ایدلمش و بین الوکلا مذاکره‌سنك صره‌سی کلمش اولدیغندن شرفسنوح وصدور بیوریلان امر وفرمان اصابتبیان حضرت شهریاری دونکی کون ذات حضرت صدارتپناهی‌یه تبلیغ وافاده قلنمشدر قالدیکه پادشاهمه و دولت علیه‌لرینه اولان عبودیت وصداقت عاجزانه‌نك قوهٔ مبرمه ومجبره‌سیله شوراسنی تکراره جسارت ایدرمکه بوکونکی حالمزك ایکی مخرجی اولوب بریسی بتون دولتلره وعد واعلان اولندیغی وجهله ادارهٔ داخلیه‌مزك اصلاحیچون بویله برشی یاپوب قونفرانس تشکلندن

اول قویمقدر و بونکده مدتی نهایت اوچ درت کون قالمشـدر دیکری دولتلرك حاضرلدقلری تکلیفاتی قبول ایدوب الی الابد انلرك وصایتی التنده یشامقلغی اختیار ایتمکدر برنجی صورت یاپلمز ویاخود یاپلمسی اوزایوبده قونفرانسك اجتماعندن اول اعلان قلنمز ایسه شق ثانی حاضر ومقرر در اولبابده

١١ ذی القعده ٩٣ مدحت

....

٤

صدر اعظم مدحت پاشا طرفندن مابین همایونه کوندەریلن تذکرەنك صورتیدر:

موسـیو تیرك اخطاراتی کبی شـو حاللر ایچنده بر شی یاپمق یعنی آوروپایه قارشو یاپەجغمز شیلرك فعلیاتنی کوسترمك ایچون چالشمقلغمزك لزومنی بزه خیرخواه اولان دوستلرمز اخطار ایدەیور و حتی بوکون موزوروس پاشادن کلان بر تلغرافنامه حکمنجه لورد دربی قونفرانسك طاغلمسنی اثر موفقیت عد ایدرك دولت علیـەیی تبریك ایتمکله برابر صربستان ایله مصـالحەنك بر آن اول بتورلمسنی و قانون اسـاسینك احکامندن و قونفرانسده قبول ایدیلان شیلردن ممکن اولنلرینك سریعاً و عاجلاً یاپلوب وجوده کتورلمسنی نصیحت ایتدیکی اکلاشیلەیور بو دقایقه بوراجه دخی حصر نظر اعتنـا ایدیلەرك اولبابده مکرراً صـادر اولان امر و فرمان همایون حضرت پادشـاهی موجبنجه متصور اولان ایشلردن ممکن اولنلرینك همان چیقاریلوب وجوده کتورلمسنه چالشلمقده اولدیغی حالده اولکی کون شرفصدور بیوریلان امر و ارادۀ سنیۀ جناب ملوکانه منطوق عالیسنه نظراً مکاتب عسـکریەیه افراد غیر مسلمەدن شاکرد النمسنك نصلسه مظهر قبول عالی اولەمامەسی و قانون اساسینك

جمله طرفندن منتظر اولان بر مادهٔ عظیمه‌سنك بو وجهله ایلك خطوه‌ده دوچار عقال و اشکال اولمسی بو بابده پادشاهمز افندمزك خدمت فاخرهٔ دولت علیه‌لرنده فداکارانه حرکته عزم ایتمش اولان بندکانك سعی و غیرتلرینی مفتور ایتمك طبیعیدر بنابرین بوکونکی مجلسده یاپیله‌جق و قرار ویریله‌جك بر خیلی ایشلر حاضرلنوب موقع مذاکره‌یه قونیله‌جق ایکن شو ماده حیلولت ایتمش و اکا دائر دون صباح تحریراً ویریلان ایضاحات اوزرینه بر خبر النه‌مامسی دخی یأس و فتوری ارتیرمش اولمغله ارتق متأنیانه حرکاتمز حقنده مرحمت جلیلهٔ حضرت شهریاری‌یه مراجعتدن بشقه دیه‌جکمز یوقدر افندم

٩ محرم ٩٤ مدحت

....

٥

مابین باش کاتبی سعید پاشا طرفندن صدراعظم مدحت پاشایه مورود تذکره‌نك صورتیدر:

سالسبورینك من غیر رسم تبلیغ ایتدیکی لایحه‌دن بشقه وعموم مرخصلرك اتحاد اراسنه مبتنی اوله‌رق دونکی کون باب عالی‌یه ویریلن لایحه‌نك شامل اولدیغی تکالیفك ممتنع القبول اولدیغی افادات واقعه‌دن معلوم ایسه‌ده اشبو ایکنجی لایحه‌نك مفردات مندرجاتی هنوز رهین علم عالی اولمدیغنه وقونفرانسك مذاکرات ابتدائیه‌سی حقنده باب‌عالیجه حاضرلنان اجوبهٔ اساسیه ایله شاید دولتلر ملزم اولمیوبده مباحثه‌یه کیریشلمك اقتضا ایدرسه دولت علیه‌نك حقوق و موقعی وکرك بودفعه اتخاذ بیورمش اولدیغی قانون اساسی احکامنجه تکالیف واقعه‌نك قنغیلری قابل اختیاردر و قنغیلری تمامیت ملکیه‌یی و قاعدهٔ استقلالی اخلال

ایده‌بیلور بورالری عریض و عمیق مذاکره ایله تعیین اولنه‌رق ایجابی تقدیرنده ویریله‌جك جوابلر شمدیدن حاضرلنمش اولمق لازم کله‌جکنه نظراً مواد مشروحه‌نك وکلای فخام بیننده همان موقع تذکره قونلسی و اهمیت مصلحت جهتیله عید شریفك اجتماعه مانع اوله‌میه‌جغی شمدی صادر اولان امر و فرمان همایون اقتضای جلیلندن اولمغله اولبابده امر و فرمان حضرت ولی‌الامرکدر

٨ ذی‌الحجه ٩٣ بنده
کیجه ساعت ٣ سعید

دیکر

اتیده‌کی معلوماتك طرف عالیء صدارتپناهیلرینه سرعت تبلیغی اراده بیورلمشدر کچنده روسیه سفیری بعض وسائط ایله ذات شوکتسمات جناب پادشاهی‌یی تکالیف معلومه‌نك قبولنه تشویق ایلدیکندن دولت علیه حفظ اسایشه مصروف اولان مساعیسی منشأ تکالیف اولان حادثه‌لرك تا ظهورندنبرو اثبات ایلمشدی وحالا بونیتده‌در لکن بو ایشدن اسایش عالمی اخلال ایده‌بیله‌جك نتایج مکدره‌یه تصادف اولنمقسزین چیقلمق دولتلرك افکار متقابلهء مصلحانه ابراز ایلملرینه موقوفدر یعنی دولت علیه‌نك حقوق و استقلاله طوقونه‌جق تصورات و تکلیفاتده دوام اولنورسه مرضی اولمیان احوالك ظهوره کلمسی ضروریدر و بونك مسئولیتی سبب اولنلره عائددر وادیسنده بعض مطالعات عالیهٔ غیر رسمیه ایراد بیوریلور مخاطب و واسطه اولان ذات سفیرمومی‌الیهه بورالرینی افاده ایلمسی اوزرینه کندوسنده فوق‌العاده بر تلاش و چهره‌سنده اثار تغیر و انفعال مشاهده ایدر سفیر جوابلری استماعدن و برمدت تأملدن صکره سوزه

بدأ ایدوب برچوق مطالعات بیان ایدر خلاصه‌سی روسیه‌نك محاربه آرزوسنده اولمدیغنی وکندوسی برمدتدنبرو باب عالی نظرنده بولندیغی حال و موقع ایجابنجه ذات عالیٔ حضرت پادشاهی ایله ملاقاتدن و حال حاضره دائر مذاکرات و تأميناته كيرشمكدن بر نتيجهٔ مفيده اميد ایلدیکندن برقاچ کونه‌قدر سائردولتلر سفیر و مرخصلرینی طلب ملاقاته تشویق ایده‌جکنی وتکالیفك قبولی امرنده ایدیله‌جك اخطاراتی تأیید ایتمك اوزره محاربه‌نك مضراتنی و دولت علیه‌نك سلامت و بقاسی هرنه صورتله اولورسه‌اولسون دولتلرك افكارینه عرض تسلیمیت ایتمكده اولدیغنی طرف شاهانه‌یه بیان ایلسنی توصیه ایله برابر کندوسی افکار سنیه‌یی بوصورتله اماله‌یه مقتدر اولورسه روسیه دولتندن پك زیاده مكافات کوره‌جکنی بیاندن عبارت‌اولیور بوکا وساطت‌ایدن ذات‌بوکون شوکتماٌب افندمزی کوردیکندن طرف شاهانه‌دن ینه اولکی وادیده بیان افکار بیورلدیغی کبی عثمانلولر کندولرینك نفع وضرری نه طرفده و نره‌ده اولدیغنی عهد قریبده بتون بتون تیقن ایتدیلر و اسلام و خرستیان بالاتحاد دفع صائله شمدیدن مهیادرلر حتی افكارده اول‌درجه هیجان و بین‌التبعه اول قدر اتحاد واردرکه روسیه‌نك متبوعلرینك مظلومی عد ایتدیکی بلغارلربیله مدافعه ومحاربه‌ده دیکروطنداشلرینه رفاقت آرزوسنده بولنه‌یورلر و بو آرزونك جدی‌اولدیغی آثارله‌ثابتدر بونلره‌یالکز سلطنت سنیه‌نك و هیئتك نیات صلحكارانه‌سی حائل اولمقده ایسه‌ده تکالیف معلومه‌ده دوام و اصرار اولنورسه محاربه و حیثیت وناموسه‌انتقال‌ایتمكده اولان حقارته مدافعه لابد اولوب خلقك افکارینه مقاومت حكومتجه ممتنع و محال اوله‌جق و بوحالده ذات شاهانه‌لری دخی بالضروره و بالطبع تبعهٔ پادشاهیلرینه مقتدا اولوب سنجاقلرینی حمایه ایده‌جكلردر مآلنده بعض تبیینات‌سنیه دخی واقع‌اولور مطالعات‌عالیه حكمنجه ثبات کوسترلدكجه

ایغناتیفك تعدیل افکار ایلمسی وبرقاچ کوندنبرو النان معلومات سالسبورینك مسلکی کرك انکلترهده وکرك بورادهکی انکلیزلرجه تقبیح اولنمقده ایدوکندن آنك دخی شووسیلهیی سررشته ایدرك تصحیح طریق ایتمسی احتمالاتدن بولنمغله بوکون بزم مرخصلرمزك دخی بوکا کوره لسان قوللانملری فائدهدن خالی اولهمز امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر

بنده

٢٢ ذی الحجه ٩٣ سعید

دیکر

ینه قائمه بحثی درمیان بیورلدیغندن ترقیٔ فیئات موسیو ظریفی دلالتیله پیاسهیه فوق التحمل قوائم نقدیه چیقارلمسندن و بوده نظارتده بولنان ذاتك من غیر رویة ظهوره کلان خطاسندن نشأت ایتدیکنه دائر دون اقشام واقع اولان افادات سنیهلرینی عرض و نقل ایلدم بونك اوزرینه غالب پاشانك مادامکه عدم اقتداری ثابتدر تبدیلنی استیذان ایلمکده مقام جلیل خدیویلرینك مختار و مرخص بولندیغی و بوراسنك همان طرف عالیٔ داوریلرینه اشعاریله برابر خلفنك مالیهجه لکهدار اولمامش برذات اولمسنك دخی اخطار قلنمسی اراده بیورلمشدر اودیان افندینك تلغرافی دخی منظور عالی اولدی تکالیف دولیهیه دائر اولان اوراقك استنلمسی مارکیده سالسبوری ملاقاتده مصالح حاضرهدن بحث ایدر و بعض اخطاراتده بولنور ایسه سکوتله کچشدیرمك ویاخود قطعیاً باب عالییه مراجعته لزوم کوسترمك مناسب اولهمیهجغی جهتله باب عالینك رد تکالیفده استناد ایلدیکی ادلهیه کوره ادارهٔ لسان بیورلمسی مطالعهسنه مبنی ایدوکی فرمان بیورلدیغی کبی انترناسیونال بر قومیسیونك استقلال

و بلكه بالنتيجه تماميت ملكيهٔ دولتی اخـلال ایده‌جکی و آرای عامه‌یه مراجعت اولنمقسزین بویله برتکلیفی طوغریدن طوغری‌یه حله ویا قبوله تصدی ایتمك کمسه‌نك الندن کلیه‌جکی جای بحث وایضاح اولمیوب مقصد بالکز بونی محل استقلال اوله‌میه‌جق بر شکله افراغ ایده‌بیلمك ایچون بر کره دها اعمال افکار و مساعی و دفعةً وکلیاً رد و تکلیفدن توقی ایدی مادامکه دونکی‌کون اودیان افندی‌یه یازیلان تعهداتده قومیسیون حقنده‌ده برصورت تسویه مندرجدر وکندوسندن ورود ایدن تلغرافده دخی مدار امید اوله‌بیله‌جك بعض تبیینات واردر اشبو تشبثاتك مقصده موافق برنتیجه ویرمسی مأمولدر بیورلدی قومیسـیونه دائر مطالعات عالیه‌یی صاحلین ضبط ایده بیلدیکم مرتبه‌ده حضور عالیلرنده بیان ایتمش ایسه‌مده بوراده تکرار اولنمسی ارادهٔ سنیه‌یه مبنیدر امروفرمان حضرت ولی الامرکدر

بنده

٢٥ ذی‌الحجه ٩٣

سعید

دیکر

اودیان افندی بنده‌لرینك تلغرافی ترجمه‌سنك ارسال بیورلدیغنه دائر اولان اراده‌نامهٔ سامیٔ صدارتپناهیلری چاکرخانه‌لرینه عودتدن صـکره کلدی شوکتمآب افندمز حرم همایونی* تشریف بیورمش اولدقلرندن سرایه کیدلسه بیله تذکره و ترجمه‌نك حسب‌الوقت تقدیمی قابل اوله‌میه‌جغی مجزوم اولمغله بالضروره یارینه تعلیق اولندی یارین ایرکندن تقدیم و هرنه اراده بیوریلورسه تبلیغ ایدرم اودیان افندینك لورد (؟) دیسرائیلی طرفندن استانبوله کوندرلدیکنی تخمین ایلدیکی تلغراف غالبا کلمش اولملیدرکه بوکون موسیو الیوت سرای همایونده احوال حاضره‌نك سریعاً بر نتیجهٔ

مصلحه حاصل ایتمکه مستعد اولدیغنی و حتی دولت علیه‌نك اصلاحاته تمایلنی بالفعل اثبات ایلمسنه مبنی قونفرانس تکالیف شتادن فراغت نیتنده اولوب یالکز ایالات عاصیه ایچون مختلط و موقت بر قومیسیوندن بشقه استنیله‌جك بر شی قالمدیغنی علناً حکایه ایده‌یور ایدی هربار نائل اولدیغم مساعدهٔ علیای خدیویلرینه اغتراراً شوراسنی مطالعهٔ ذاتیه قبیلندن اوله‌رق عرض و اخطاره جسارت‌ایدرمکه قونستیتسیونك مرعیت احکامنه تعهد و بو تعهدك قونفرانسك مکالمات مضبوطه‌سنه درجنه موافقت اولنمسی حقنده اودیان افندینك ایراد ایتدیکی مطالعه هرشیدن زیاده بزم ایچون فائدهٔ محضه‌در و اکر خاطر نشان عالیء اصفانه‌لری ایسه بو صورتی بوندن یکرمی کون اول قولکزده نظر دقت فخیمانه‌لرینه عرض و تبلیغه جسارت ایتمشدم زیرا اثر جلیل داور اکرمیلری اولان قانون اساسی بویله بر تعهدله قائم اولور بناءً علیه یارین اوزون اوزادی مشاورات ویا مخابرات ایله وقت ضایع و مصلحت سکته‌دار اولمامق ایچون سرای همایونه عزیمت و حضور همایون جناب شهریاری‌یه مثول ایله ایضاح حقیقت بیوریلورسه دها زیاده مقصدی تأمین و تسهیل ایدر هرحالده امر و فرمان حضرت ولی‌الامرکدر

بنده

ساعت لیلی ٦ ٢٥ ذی‌الحجه ٩٣ سعید

دیکر

اراده نامهٔ سامیء صدارتپناهیلری مآل حقایق اشتمالی قرین مدرکهٔ عبیدانم اولمشدر دونکی کون نزد عالیء خدیویلرندن عودتده قومیسیونك تشکلی اولاً مدار نجات و استنادمز اولان پارس عهد نامه‌سنی کندو المزله شق ایدوب استقلال دولتی امحا ایتمك و ثانیاً بوندن بویله هرنه‌ده

برغائله ظهور ایتسه دفعی اسبابنه باقمق ایچون بویله قومیسیونلر یاپلمسی حقنده بردها کیرو النمسی قابل اولمیه‌جق صورتده بر حق و صلاحیت ویرمك دیمك اولدیغنه دائر برچوق ایضاحات ویرلمش ایدی متعاقباً تقدیم اولنان عریضه‌ده بونك حسن تأثیرینه دلالت ایدر غالبا روسیه ایلچیسی باب عالیدن امیدینی کسمش اولمیدرکه دوندیرو بعض وسائط غیر رسمیه ایله قومیسیونك قبولی امرنده برطاقم تشویقات جریان ایدوب حتی برذات بو قومیسیونك دولت علیه ایله سائر دولتلر طرفندن تعیین اولنه‌جق مأمورلردن مرکب اولمسنه و اکثریت و ریاست بزم طرفده بولنمسنه و اجنبی مأمورلرك قومیسیونده رأی قطعیلری اولمیوب رأی استشاریلری اولمق اوزره قبول ایدلمسنه فرانسه مرخصی شو دوردینك موافقت استعدادینی کوستردیکنی اخبار ایدر لکن شوکتماب افندمز حق الانصاف ثبات و متانتدن ماعدا بر شی اظهار و التزام بیورمیوزلر حتی اراده نامهٔ عالیلری کلزدن اول افکار همایونلرندن حس ایتدیکمه کوره بوکون مارکی دەسالسبوری ایله واقع اوله‌جق ملاقاتده خلقك تمنیات مشروعه‌سی و دولت علیه‌لرینك حق طبیعیسی بومسئله‌ده نه صورتی ارائه ایدرسه انك خارجنده برشیئه تمایل ذات همایونلرنجه امر محال اولدیغنه دائر بیان افکار بیوریله‌جق والحاصل سند و سررشته اوله‌بیله‌جك مباحث وقوعه کلیه‌جکدر باقی امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر

بنده

سعید

دیکر

اوامر عالیهٔ خدیو اعظمیلری رسیدهٔ دست تعظیم اولدی ذات حضرت تاجداری معلوم اولان وجع اسناندن طولایی راحتسز اولدقلرندن بوکون دخی مابین همایونی تشریف بیورمه‌دیلر حتی ناظر پاشا حضرتلری

قونفرانسك شكل معاملات اخيره‌سنی عرض ایتمك اوزره كلمش ایسه‌لرده
انلريده بر ايكی ساعت صكره قبول ایده‌جكلرندن تذكرهٔ سنيه‌لرينی
و تلغرافلری بو اقشام رؤيته وقت همايونلری مساعد اولوب اولميه‌جغی
مجهولدر فقط رشدی پاشا حضرتلرينك هر دولتده پك بيوك شرف
و قدری اولان و حتی وكلا لغه دخی مرجح بولنان سنا مأموريتنی قبول
ايتاملرينه شوكتمأب افندمز نه‌قدر تعجب ايده‌جكلر ايسه بتون عالمك
بحق و اثار فعليه‌يه بناءً تعظيم ايتديكی قدر و مزيت و علو حميت مليت
خديويلرينك نشانهٔ جديدی اولمق اوزره كرك قانون اساسی و كرك
متبوع مشروعك تصويب بيوره‌جقلری هر نوع مأموريت حقنده ابراز
بيوريلان اثر امتثال و تقديری اول رتبه تميز و تقدير بيوره‌جقلرينه
شبهه اولنه‌مز و بوبابده بوكون و يارين هر نه فرمان بيوريلور ايسه درحال
عرض و تبليغ اولنور قالديكه اوديان افنديك تلغرافنك عيناً تقديمی دها
مناسب اوله‌جغندن جوابی ايچون صورتی تقديم قلندی مسند جليل
صدارتدن استعفا شايعه‌سنك و هيئت ارا سنده عدم اتحادك مسائل حاضره‌يه
سوء تأثيری اوله‌جغنده ذره قدر عقل و ادراكی اولنلرك شبهه‌سی
اولمديغندن اوديان افنديك تلغرافی خاتمه‌سنده ايراد ايتديكی سلامت
مملكت خاطره‌سنه اشتراكاً و حد و لياقتم خارجنده ايسه‌ده مجرد نائل
اولديغم عواطف علياى ذره پروريلرينه اغتراراً اخطاره جسارت‌ايدرمكه
شو استعفا شايعه‌سی مشاراليهه يازيله‌جق جوابده تكذيب بيوريله‌جق
اولورسه حاصل اولان تأثيرات مضره برطرف اولور امر و فرمان حضرت
ولی‌الامر افندمزكدر ٥ محرم ٩٤ بنده

سعيد

دیگر

رشدی پاشا حضرتلرینك مجالس عالیه مأموریت موقته‌سندن و مجلس اعیان اعضالغندن استعفاسنك قبولنه ارادۀ سنیه متعلق بیورلمقله بوکا و مشارالیهك معزولیت معاشنه دائر اراده‌یی حاوی تذکره یارینکی کون ارسال اولنه‌جقدر مجلس عمومی قرارینك کندوسنه تبلیغنده لورد دربینك آثار ناخوشنودی کوسترمامسی و بالعکس بعض مطالعات خیرخواهانه درمیان ایلمسی و بو مجلسك مجرد اثر تدبیر صائب وکالتپناهیلری اولمق اوزره صورت عقد و ترکیبنده واقع اولان حرکت ماهرانه‌یی تقدیره اغیارك دخی اشتراك ایتمسی کبی نظر ممنونیت و مباهاتله کوریله‌جك ماده‌لر نظر تقدیر عالی‌یه عرض اولندی و مأثر تصدیق و تلقی کورلدی لورد دربینك قانون اساسی‌یه توافق ایدن شیلرك دولتلرك اخطار ایتدیکی اساسلره کوره بر آن اول موضع اجرایه قونلسنه و تفرعاتنه دائر مطالعاتك پك زیاده شایان دقت و دولت علیه‌جه باعث خیر و منفعت اولدیغی جهتله ایالات عاصیه‌نك یاریندن اعتباراً دقیقۀ واحده اضاعه اولنمقسزین کندولکمزدن تعمیر و تنظیم احوالی امرنده نه درلو صورت تنظیمیه اتخاذی مناسب و رأی عالیٔ جناب صدارتپناهیلرینه موافق اولور ایسه همان استیذان بیورلمسی فرمان اصابت بیان عالی ایجابندن اولمقله امر و فرمان حضرت ولی‌الامرکدر

لیلاً	٥ محرم ٩٤	بنده
ساعت ٢		سعید

دیگر

مکاتب عسکریه‌یه قبول اولنه‌جق اطفال غیر مسلمه‌یه دائر بعض ایضاحات محرمانه‌یی حاوی شرفوارد اولان تذکرۀ سامیه‌لری دردست

تقديمدر روسيه سفيرينك قونفرانسده قرائت ايتديكي مذكره حقنده طرف عالئ خديويلرينه تبليغ اولنمق اوزره دون كيجـه بعض ارادات سنيه شرفسـانح اولوب وقتك عدم مساعده‌سی مانع اشـعار اولديغندن شمدی بيان اولنور شويله كه بو بابده حضـور عالئ تاجداريده واقع اولان مطالعات عليۀ صدارتپناهيلری تقدير وتماميله تصديق بيورلديغی كبی قونفرانسك ايغناتيفك تهديد آميز برنطقيله ختام بولمسنه پك زياده تأسف بيوريله‌يور بو ماده‌ده شايان دقت و اسف بر جهت دخی دولت عليه‌نك بالاختيار اعلان ايتديكي قانون اساسينك ماهيتنی اضعاف و عادتا لاشی منزله‌سنه ايصال ايچون سـفير مومی‌اليه نيجه كلمات بدخواهانه قوللانمش و جماعات غير مسـلمه معافياتنه عائد و ذاتاً مرعی اولان شـيلرك عدم محافظه‌سی كبی اسناداتله دولتی تهديد ايلمش و محمود پاشا زماننده ياپيلان و درت بش نوع مادۀ مرعيه‌يی دولتلره قارشو يكيدن تأمين و تعهددن عبارت اولان فرمانه قانون اساسيدن زياده اهميت ويرمش و قونفرانسك حدود صلاحيتی خارجنده دها بر چوق مسائله تصدی ايلمش ايكن بزم طرفدن قاعدةً و منـاظرةً لازم اولان مباحث درميان اولنمامسـيدر اگرچه بونلرك رد اولنمامسنه كندوسنك نطقنی تكميل ايتديكي كبی موضع بحثدن چكلمه‌سی سبب اولديغی رواتی وار ايسه‌ده جوابنی استماعه دعوت ايتمك رياستك صلاحيتی تحتنده و شـايد سائر مرخصلر دخی بو نطقك ختاميله قونفرانسدن چكلمش ايسه‌لر اولحالده بزم طرفدن يازيله‌جق رديه او كونكی اجتماعك مذاكراتنه ضم اولنمقسزين پروتقولی امضا ايتمامك امكانی دخی مرتبۀ بداهتده ايكن هرنصلسه مادامكه شمدی قونفرانسك پروتقولی ايغناتيفك تنبيهات وتهديداتی و او وجهله مصالح دولته مداخله‌يی متضمن اولان بياننامه‌سيله ختام بولمشدر پروتقولك بو صـورتله عالمه منتشر اولمسی سوء تأثيردن بری اولميه‌جغندن بونك پروتستو ايدلمسی

امكانى وار ايسه ايجابنه باقلمسى ارادهٔ سنيه اقتضاى عاليسندن اولمغله اولبابده امر و فرمان حضرت ولى الامركدر بنده

٨ محرم ٩٤ سعيد

....

نومرو ٦

٢٤ نيسان سنه ٩٤ تاريخلى مكتوبكزى كمال اهميتله مطالعه ايتدم وطن ومملكتك اوغراديغى فلاكت عظيمه اشعاركزوجهله هيچ برملتك باشنه كلمين مصائب فجيعه اولمغله بيچاره و بى بخت وطنداشلرمزك احوالى بوكون حياتده اولانلرى نصل متأثر ودلخون اتمكده ايسه ايلروده كله جكلرى دخى الى الابد غمناك ايده جكنده شبهه يوقدر هرنه ايسه شيمدى شو حال ايچنده بومصائبك تفكرى وذكرينك تكررى ايله عقول وشعورى برقاتدها پريشان اتمكدن ايسه جمعيت افكار ايله بودردك برچارهسنى آرامق ايچون صحيحاً براتفاق واتحادك وجودى لازمدر بنابرين روم ايلى خلقنك اجتماعى مصلحتلرينك رؤيتيچون استانبولده برقوميته تشكيلى و ذات شريفلرى كبى حميت و غيرت وطنيهلرى معروف و مسلم اولان ذواتك بوقوميته اعضالغنه انتخابى بويله براتحادك وجودينه علامت وشان اولمغله عظيم ممنونيتى موجب اولمشدر وحال ايچون بوندن بشقهده طريق يوقدر معلوم شريفلركزدركه بزم چكديكمز و اوغراديغمز بلالرك منشأ واسباب عديدهسى وار ايسهده بربيوك سببىده ملتمزدن الك ايلروده بولنان ذواتك كندو منفعت مخصوصهلرندن ماعدا برايشى تصاحب اتمامسى وآزچوق مسئوليتى اوزرينه الامق استمامسيدر

بنم اعتقادمه كوره روسيهلولرك بالقانى تجاوزينى منعه يالكز اهالى كافى ايكن روسلرك اسلام عليهنه اولان نيتلرينى خبر ويرنلرك سوزى استماع ايدلميوب هركس كندو مال ومنفعتى قيدينه دوشوب برقاچيوز

کشینك بریرده و بر امر آلتنده طوتلمسی قابل اوله‌مدیغی جهتله نهایت حال، شو مصیبته منجر اولوب مملکت خراب و پریشان اولدیغندن بشقه ترکلری میت حکمنده عد ایدن اجنبیلرك دخی ظن و اعتقادلرینه قوت ویرمشیدی حمد اولسون افراد عسکریه‌مزك محاربانده کوستردکلری مردلك بتون دنیا طرفندن تصدیق و تحسین اولندیغی کبی شمدی دخی خلقمزدن بر طاقمك سلاح بدست اوله‌رق محافظهٔ حقوق و ناموس اوغرنده فداکارلق اتمسی غایت مشروع و ممدوح بر حرکت اولمسیله بوحال دولت عثمانیه و ملت اسلامیه‌نك بقاسنی التزام ایدن دول و ملل نزدنده پك بیوك تأثیراتی موجب اولمشدر و بونك ظهوری کوننده‌نبرو مسئله‌نك طرزی بیله دکشوب روم ایلندن اسلامك چیقارلمسی لازمدر دیانلر تعدیل لسان ایله اسلام ایچون روم ایلنده براداره تأسیس اتمك افکارینه دوشمشدر بونلره معاونت خصوصنه کلنجه آوروپاده و خصوصیله انکلتره‌ده پك چوق افکار بوکا مائل و مساعددر فقط معلوم سعادتلری کزدرکه شیمدیکی حالده دولتلر بیطرف عد اولنمسی جهتیله اعانه ایچون افکاری مستعد اولنلر بو ایشه کیرمکدن صاقندقلرندن هرنقدر طرفمزدن بو خصوصه دخی بذل مساعی ایدلمکده ایسه‌ده اعلان حربدن اول بوندن ارزو اولندیغی درجه‌ده بر ثمره حصولی مأمول دکلدر قالدیکه انکلیزلرك بودفعه وقوعبولان تشبثلری یاصلح ویاحرب شقلرندن برینه منجر اولمق طبیعی اولوب اکر صلح وقوعبولور ایسه اهالیٔ اسلامك سلاح بدست اوله‌رق شو وجهله محافظهٔ حقوقه چالشملری دولت و ملتمزك حقوقنی و بقاسنی التزام ایدن دولتلره پك بیوك قوت اوله‌رق صلحك بر حسن نتیجه‌ده تقرری امید بخش اولدیغی کبی محاربه وقوعنده دخی بزم ایچون البته دها خیرلو بر نتیجه استحصال ایدیله‌بیله‌جکی عنایت ربانیه‌دن مستدعادر بنابرین شمدی یاپیله‌جق شی حقوق و ناموسلرینك محافظه‌سیچون طاغلره

چكلمش اولان اهالی براز وقت دها صبر و ثبات ایله برابر ارالقده فرصت دوشدکده دشمندن اوراره تقرب ایدن کوچك فرقه‌لرك اوریلوب ازلمسی و بیوك محاربه‌دن قطعیاً امتناع و احتراز ایدلمسی و بو ماده صحیحاً دولتی روسلره قارشو بر مشکل موقعده بولندرمش اوله‌جغندن ممکن اولدیغی مرتبه او مشکلاته دخی میدان ویرلمیه‌رك هرحالده دولتك حقیقی اولان امر ورضاسنه اتباع اولنمسی و برده استانبولده ازچوق برامنیتسزلك وراحتسزلق ظهوری یك چوق فنالغی داعی اولوب خصوصیله دشمن قپوده ایکن بویله بر حالك وقوعی دشمنه خدمت اوله‌جغندن بورالرینك دخی همشهریلرینه کوزلجه تفهیم ایدلمسی   ۷ مایس ۹٤ سنه

نومرو ۷

مقام سامیٔ مشیخته شرفبخش اجلال اولدقلرینك بشارتندن الك زیاده اکتساب سرور و مفخرت ایدن مخلصلرینك برنجیسی اولدیغمدن بوتوجیه وجیه پادشاهی‌یی حق عالیلرنده و جمیع امت حقلرنده تبریك ایدر وبعونه وکرمه تعالی انواع مظفریت جلیله‌یه فال خیر عد ایلرم .

ذات عالیٔ منعمانه‌لری کافهٔ حقایقه واقف اولدقلری جهتله ملت ومملکتجه بولندیغمز حال ایچنده طریق حق و صوابی جمله‌دن اعلا بیله‌جکلرنده اشتباه یوغیسه‌ده شطرنج اویوننده بیله بعضا ایکی ماهر اویونجینك کوره‌مدیکی منصوبه خارجدن برینك کورمسی قبیلندن اولمق اوزره حسب‌الحال وارد افکار اولان بعض ملاحظاتك بیان و اخطاری موجب خشنودیٔ عالیلری اوله‌جغنی بیلدیکمدن و اکرچه حال و صفت عاجزانه‌م بویله ایشلره قارشمغه مساعد دکل ایسه‌ده مملکتك بوکون دوچار اولدیغی مهالك و مخاطرات عظیمه ایچنده هر اولاد وطنه عائد

اولان وظایفدن برحصه‌سنه اشتراکه حسب‌التبعیت صلاحیت عاجزانه‌م مسلم بولنديغندن اشته بووظیفهٔ مشترکه‌یه استناداً بعض مطالعات و نظریاتك فهرست اجمالیسی شو وسیله ایله عرض اولنور

بونك برنجیسی محاربهٔ حاضره‌ده واقعا دشمنلرمزك بزه ایراد ایتدکلری تکالیفك حکمی بر محاربه‌ده ظهوره کلان مغلوبیتك نتیجه‌سی نه‌ایسه انك عینی اولدیغندن بویله‌برنتیجهٔ وخیمه‌یی بیله‌رك قبول اتمکدن و هیئت عثمانیه‌یی میت حکمنده عدایدنلرك دعواسنی تصدیق‌ایله قولایجه محو اولمقدن ایسه بویله بر حقسز دعوایه قارشو حقوقنی محافظه یولنده جان ویرمك دها شانلی و ناموسلی اولمسیله دولت علیه قونفرانسك تکالیفنی قبول اتمامکه حالاً ومصلحةً صورت مجبوریتده بولنه‌رق مسئله نهایت محاربه‌یی انتاج ایلدی و اناطولی جهتنه انتخاب اولنان قوماندانك اهلیتنه مبنی او طرفجه مظفریت متوالیه و کامله‌ایله عالمه قارشو بیوك شان و شرف قزاندی و پروسیالولرك اوستریایی بر هفته‌ده و فرانسزلری اون بش کونده محو ایتدیکنه و روسیه‌نك مشهور عالم اولان اقتدارینه نظراً بزم ایچون اوچ بش کون ظرفنده بر مغلوبیت حوادثنه منتظر اولان رقبا و بدخواهان محاربه‌نك اوچ آی ممتد اولدیغی حالده روسلرك برطرفدن انهزامی خبریله دلخون اوله‌رق بوحوادث اوروپانك هرطرفنده عثمانلولرك حیاتده اولدقلرینی طانتدیردی

روم‌ایلی جهتنده دخی بو وجهله و بلکه الك ممتاز عسکرمزك اوراده بولنمسندن طولایی دها امنیتله هرکس مظفریته منتظر ایکن قوماندانلرمزك احوال معلومه‌سی اقتضاسنجه بر طاقم وقوعات مکدره و ضایعات کلیه وقوعه کلدی هله حمد اولسون بونلر وقتیله و کمال سرعتله دکشدیرلمسی هرکسه یکیدن بر امید ویروب اثاری دخی کورلمکه باشلادی یومیه النان معلوماته کوره روم‌ایلی‌ده دوچار مظالم و ضرر اولان اهالئ اسلامیه‌نك

بر طرفدن آقین آقین استانبوله دوکیلوب کلمسی و دشمنك بر طرفدن
فلبه و ادرنه حوالیسنه یاقلاشمسی خلقه موجب دهشت اولوب شو حال
اوزرینه دولتلرك معاملات طاقتکذاری و کرید و یونانستانك تشبثات
و سؤ نیاتی دخی بر قاتدها اذهانی تخدیش اتمکله خلقمزدن بر طاقمنك
هرنه اولور ایسه اولسون صلح اتمك استعدادنده اولدقلری ایشیدیلهیور
واقعا شو زحمتلری چکنلرك البته راحتی ارزو ایدهجکلرنده شبهه یوقدر
لکن اوراسنی بیلملیدرکه دنیاده ملت اسلامیهنك شوکتنی محافظه ایدهجك
دولت عثمانیهدن بشقه دولت اولمدیغندن بوکون شویله بر حال ایله یاپیلهجق
مصالحهنك شرایطی روم ایلی قطعهسنی محو ایتدکدن بشقه کیروده قالهجق
ملت اسلامیهیی دخی از وقت ایچنده قریم تاتارلری و خیوه مسلمانلری
حکمنه قویهجغنده اشتباه یوقدر اسفار سابقهده واقعا قینارجه و ادرنه
معاهداتی کبی مصالحهلرك ضرری بر دائرهٔ محدودهده قالمش ایسهده
بو دفعهکی محاربه آنلره مقیس اولمیوب دولتك و ملتك بتون محو
و اضمحلالی نیتیله تشبث اولندیغنی اثرلری کوسترمکده اولدیغندن شمدیدن
ارزوی راحت ایله مائل صلح اولنلر ایلروده تعمیر و اصلاحی قابل
اولمیهجق مصائب عظیمهیی کوز اوکنه کتورملیدر بناءً علیه محاربهنك بزی
بر تهلکهٔ دائمهیه کتورمیهجك و بلکه از برضررله ایچندن چیقیلهبیلهجك
درجهیه ایصالنه قدر عموم خلقمزك مالاً وبدناً فعلاً قولاً وسع واقتداری
یتدیکی مرتبهده چالشمسی و هردرلو فداکارلغه طایانمسی فرض و واجبدر
ایکنجیسی مملکتده اولان خرستیانلرك احوالیدر معلوم عالیٔ
مشیختپناهیلریدرکه روسیهلولرك اوروپایی علیهمزه جلب ایچون یکرمی
سنهدنبرو قوللاندیغی حیله و تدبیر اسلام ایله خرستیانلرك بیمنونیتیدر
بوندن استفاده اتمك ایچون مسلمانلری خرستیانلر علیهنه اغضاب
و تحریك ایدهجك شیلر یاپمق و صکره بر حال وقوعنده انی دلیل

اولەرق کوستروب دول نصارانك غیرتنی دعوت اتمك قاعدهٔ متخذەدر و اشتە روسیەنك بزم علیهمزدە اك بیوك سلاحی بودر اون سنە مقدم روم ایلندە ایقاع اتمش اولدیغی بو نوع افسـاداتنك تأثیراتی اولەمامش ایسـەدە کچن سنەکی فلبە وقوعاتیلە بتون اوروپانك افکارینی بوزمش و روسیە خلقنك افکار تعصبیەسنی دخی بوقوتلە اویاندیرمش اولدیغندن شمدی اثنـای محاربەدە طوپ و تفنکدن زیادە مؤثر اولەرق استعمـال ایلدیکی سلاح بودر و استیلا ایلدکلری مملکتلردە قزاقلرك و قوللاندیغی بلغارلرك اهالیٔ اسـلامیە حقندە تحمل ایدلیەجك صورتلە وقوعە کلان معـاملات وحشیانەلری مجرد مسلمانلری غیرتە کتوروب آنلرە براز خرستیان تلف ایتدیرمك و آنکلە بتون اوروپایی باشمزە اوشورمکدر مملکتدە روسیە تبعەسنك قالمسیدە بونیتە مبنیدر و حتی استانبولدە روسیە تبعەسی ویاپولتیقەسنك طرفداری اولان برچوق اشخاص کیجە کوندز چالشوب وبرتقریب مسلمانلرەاوچ بش خرستیان تلف ایتدیرمك واووسیلە ایلە خرستیانلری حمایە سررشتەسیلە دول نصارایی مملکتمزی استیلایە لازماولان اسبابی حاضرلمغە صرف مقدورایتدکلری معلومدر بوبابدەطرف سامیٔ منعمانەلرندن جوامع شریفەیە اعلان بیوریلان تنبیهنامەلرك البتە پك چوق تأثیراتی اولەجغندە اشتباه اولمیوب بونکلە برابر کرك درسعادتدە وکرك طشرەلردە کافهٔ اهل اسلام شودقیقەیی بیلمسی الزمدرکە روسیەنك بزە غلبەسی سلاح ایلە اولمیوب آنجق بویولدە اولدیغندن عون وعنایت حق ایلە دشمنە غلبهٔ کاملە ایلە مظفریتمز حالی اچندە دخی شاید برطرفدە خرستیانلر علیهندە جزئی بر شی وقوعبولەجق اولور ایسە جملەسی ضایع اولمش اولەجغندن و مسلمانلر طرفندن خرستیانلرە حسن معاملە ایلە آنلرك تألیفی دشمنلرە قارشو بزم ایچون برقوی سلاح ایدوکندن دین و دولتی و ملتی سونلر بوراسنی کوزلجە دوشنوب غیرمسلم تبعە حقندە هروقتدن

زياده حرمت ورعايتله كندولرينك تأليف اولنمسى و آنلر طرفندن يولسز ولايقسز بر معامله كورلسه بيله حسب المصلحه هضم ايديله‌رك گچشديرلمسى الزمدر
اوچنجيسى ادارهٔ عرفيه‌در واقعا اثناى محاربه ده بويله براصوللك وضع واعلانى قانون اساسى حكمنه موافق ايسه‌ده درسعادتده اعلانى لزومى زمانندن اول وقوعبولمش وبونكله برابر ادارهٔ عرفيه حكمنجه متهمين و محكومينك بردرجه يه قدر محاكمه‌سى لازم ايكن بلا محاكمه بر طاقم اشخاص دوچار مجازات ايدلمش اولمسندنطولايى خلقه دهشت و وحشت كله‌رك بوحالدهشتله اوروپايه برچوق فاميليالر كلوب طاغلمش وهربرينى بواجرا آتى دليل كوستره‌رك اوروپالولر امداده يتشمز ايسه تركستانده‌كى خرستيانلرك حالى فنادر يوللو سفسطه‌لرله خلقك افكار تعصبيه‌سنى تحريك اتمش اولدقلرندن و بر اراليق بعض دولتلر طرفندن خدمت عسكريه‌ده بولنمق ارزوسيله كلمش اولان ضابطان غايت حقارتله رد اولنمش اولملرندن طولايى بونلر دخى محللرينه عودتلرنده بالطبع عليهمزده سوز سويلدكارندن بومادولر ذاتاً اسهام عموميه ماده‌سندن منفعل وكچن سنه‌كى فلبه وقوعاتيله الحالة هذه كانون غيظ و عداوتلرى مشتعل اولان خلقك دولت عليهنده اولان تعريضاتنه قوت ويره‌رك وبحكمةالله تعالى بر طاقم وقوعات غريبه دخى بوكا منضم اوله‌رق حاصلى دولتلرجه و خلقجه امنيت منساب اولمغله برقاچ يوز مسلمانك خرستيانلر طرفندن قتل واعدام اولنمسندن متأثر اولميان دولتلر برمحلده برخرستيان حقنده جزئى وكلى بر معامله وقوعنده ايلچيلرينى باب عاليه هجوم ايتديرمك ومحللرينه مأمور و واپور كوندرمك درجه‌سنده اظهار تكليف و تلاش ايدرلر بونك سببيده شويله بر وقتده هرزماندن زياده اظهار عدالت اتمك و تبعه‌يى خوشنود ايلك لازم ايكن پادشاهك رضاسى خلافنده برقاچ شخصك ارادهٔ كيفيه‌سيله و بلكه روسيه طرفدارلرينك

القاآتیله خلقی وحشته دوشوره‌جك و اوروپایه بر قاتدها امنیتسزلك ویره‌جك شیلرك یاپلمسیدر بناءً علی ذلك شو کسیره‌لرك اصلاحی و خلقك تأمین افکاری ایچون نه لازم کلور ایسه یاپلمق و اوروپانك علیهمزه اولان غلیانی تسکین ایدلمك مقتضیدر

دردنجیسی ارکان دولت اراسنده اولان تفرقه و اختلافدر بویله بر وقتده ذاتی و غرضی هر درلو اختلافی بر طرف اتمك و بوکون دولتك محور اداره‌سی و بلکه حیات و مماتی خارجیه نظارتنده اولوب اوراده بولنان ذاتلر دولتلره قارشو کمال دقت و صلابتله طاورانمق لازم ایکن بر طرفدن دولتلری هیچ طانمیوب کندی بیلدیکمز و استدیکمز یوله کیده‌جکز کبی اطوارده بولنوب دیکر طرفدن بالعکس سفارتلر هجوم ایتدکجه نه یپالم ایجاب مصلحتده دیدیککز کبیدر لکن ارقداشلرمزه و بیوکارمزه لقردی اکلاده‌میورز یولنده مقالات ایله اظهار عجز اتملری و خارجیه نظارتنده بر ماده‌یه قرار ویرلمزدن اول روسیه‌لولره خبر یتشدیرلمسی و بو احوال اوروپا غزته‌لرینك اغزینه دوشوب درلو درلو اراجیف تولید ایلمسی باعث تأسفدر معلوم دولتلریدرکه اوچ سنه مقدم برلینده روسیه و اوستریا و المانیا ایمپراطورلرینك برلشمسیله بینلرنده بر قرارنامه یاپلمشیدی که او قرارنامه‌نك حکمی روم ایلی قطعه‌سنك تقسیمنی منتج اوله‌جغندن انکلیزلر مخالفت اتمشیدی و روسیه‌نك بلغارستانده حکومتلر تشکیلنه چالشمسی دخی بو اساسدن منبعثدر بو دفعه محاربه‌نك اعلانیله برابر اشبو قرار تجدد ایدوب اکرچه بونك فعلیاتی اوستریانك پولتیقه‌سنه موافق اولمز یعنی اوستریا اهالیسنك بر قسم عظیمی اسلاو اولدیغندن و حدود قارشوسنده بویله بلغار حکومتلری تشکل ایده‌جك اولور ایسه کندوسنك رکن عظیمی اولان اسلاولر دخی انلرله برلشوب و المان اولان اهالیءِ المانیا الوب کیروده بونلرك جمله‌سنه مخالف اولان

مجارلر ایسه ازیلوب بته‌جکی جهتله اوستریا دولتی محو اولمش اوله‌جغندن
شو ترتیب اوستریالولرك ایشنه الویرمز ایسه‌ده نمچه‌لولر المانیالولره مغلوب
اولمسی حسبیله دائمی اورایه مماشاته مجبور اولدیغنه و المانیا ایسه شو پلانی
یوروتمك ایچون روسیه‌لولرله متفق بولندیغنه بناءً پرنس بسمارق اوستریالولری
دخی دائرهٔ اتفاقده طوتمق و کندولرینی اطماع اتمك ایچون بوسنه
و هرسك قطعه‌لرینك اوستریا عسکریله ابتدا صورت دوستانه‌ده استیلاسی
و بعده بلغارستان حکومتلرینك تشکلی اثناسنده اشبو ایکی ایالتك سلانیك
لیمانه قدر اوستریا یدنده قالمسی صورتنه قرار ویرمشدر اشته شمدی
اوستریانك بوسنه حدودی‌اوزرنده عسکر تحشیداتمسی بوملاحظه‌یه مستنددر
روسیه محارباتده ایلرولیوب دیدیکنی یپاجق اولور ایسه اوستریالو
دخی درحال بوسنه‌یه عسکر ادخال اتمك و بوسنه ایله سلانیك ولایتی
مقابلنده بوهمیایی المانیایه ویرمك مقرردر بوصورته انکلیزلر راضی
اولمزایسه‌ده فرانسزلرك احوال معلومه‌سی جهتیله انکلتره دولتی یالکزجه
اوچ دولته قارشو طورمق اقتدارنده اولمدیغندن معاذالله تعالی نهایتنده
اویله بر حالك وقوعنده انك دخی مصر جهتنه عطف نظر طمع اتمسی
و یونانلولرك یانیه و ترحاله طرفلرینه استیلاسی و ایتالیالونك فرانسه‌نك
نیس و صاوا ایالتلرینی قورتارمق ایچون المانیا ایله اتفاق ایدرك اوصره‌ده
احتمالکه انکده ارنودلغه صارقندیلق ایلمسی کلوب کورنمکده‌در کیجه
کوندوز عنایت حقدن منتظرمز اولان مظفریت و غلبه‌نك انشاالله تعالی
قریباً حصولیله بونلره میدان قالمز ایسه‌ده بوقدر هجومه قارشو یالکز
حرب ایله اوغراشمق کافی اولمیوب اوروپانك اصلاح افکارینه لازم
اولان تدابیرك اتخاذی شرط اعظم اولمغله بوایسه مجرد خارجیه نظارتنده
بولنان ذاتك همت و اقتدارینه وابسته‌در
بشنجیسی سنجاغ شریف مسئله‌سیدر کچنلرده بوکا دائر درسعادتجه

تکون ایدن مقالات بدخواه اولان غزته‌لر خرستیانلری قیرمق ایچون
ترکار سنجاغ شریفی چیقاره‌جقلرمش دول نصارا بوکا تحمل ایده‌مز
یولنده بر طاقم فریاده باشلدیلر و دوست اولان غزته‌لر بیله انلره موافق
لسانده بولندیلر دولت علیه‌نك سنجاق شریفی چیقارمسی دشمن اولان
ملت علیهنه حرکت ایچون مسلمان اولنلره بر اعلاندن عبارتدر محاربه
وقتنده هرملت کندو عادات دینیه‌سنی استعمال‌ایله جناب حقدن استمداد
ایتدیکی کبی‌مسلمانلر ایچون دخی عادت بودر . اسفار سالفه‌ده دخی سنجاغ
شریف چیقارلمش و دشمندن ماعدا هیچ بر ملت علیهنه بر حرکت
وقوعبولمامشدر یوللو وطنداشلرمز طرفندن هریرده هرکسه بیان‌حقیقت
حال ایله تعدیل افکاره چالشلدی و بعض مرتبه تأثیراتی کورلدیسه‌ده
روسیه‌لولر اوروپاجه بزم حقمزده حادث اولان امنیتسزلکدن استفاده
ایدرك بك کوچك شیلری بك بیوك مبالغه ایله نشر ایدرك خلقی
اینادردقلرندن فی‌الحقیقه سنجاغ شریفك اخراجی حقنده بر تصور
وارایسه بونك الك نهایت درجه‌یه براغلمسی مناسب کورینور

ملاحظات معروضه قولکزجه خاطره قیلندن اوله‌رق مجرد غیرت
وطنیه و ملیه اجباریله عرضنه جسارت اولندی هرحالده رد و قبولی
وابستهٔ رأی عالیٔ فخیمانه‌لریدر

....

٨

تشریفات ناظری کامل بکه :

علو الهمم عزیزم افندم

حال حاضر عاجزانم ایچنده بنماه مکاتبه‌دن مجتنب اوله‌جغکزی
بیلدیکم حالده بودفعه دخی بالضروره شو برقاچ سوز ایله تصدیعه
جرأتمدن‌طولایی شیمهٔ مروتکاریلرینه مراجعت ایدرم کچنده درسعادت

غزته‌لرینك برنده نشر اولنان مکتوب اوزرینه بعض اعتراضات وقوع بولدیغنی ایشتدم منفی اولان برآدمك جلب مرحمت و شفقت ایده‌جك برده دولتك معاملات و اجراآتنه تعریضی مشعر تعبیرات ایله بعض ذواتك یکیدن انفعال و خصومتنی دعوت ایده‌جك اطوارده بولنمسنی دوستلر دخی نظرخوشنودی ایله کورمیه‌جکلرینی بلورم لکن بوملاحظات وقایهٔ شخص و ذاته عائد نظریات اولمغله خاطره کتورمك زمانی کچمشدر بوکون بولندیغمز حال فلاکت ایچنده شخص ونفسنك سلامتنی التزام ایتمکدن بیوك جنایت یوقدر مکتوبده یازیلان شیلر نظر انصاف ایله تدقیق اولندیغی حالده ظن ایدرم که جمله‌سنك مقارن حق و صواب اولدیغنی کسه انکار اتمز اکریلکی وار ایسه طوغری اولمسی اجیلغی حق بولنمسیدر حقمده حسن توجه پادشاهی‌یی تغییره موفق اولانلرك بربیلدر غزته‌لر رساله‌لر هجویه‌لرله نشرایتدکلری دنائتلر و حقارتلره نصل صبرو تحمل اتمش ایسه‌م شخصمه عائد معاملات ایچون ینه‌تحملده ثبات‌اتمك یداقتدارمده‌در فقط اوتوز التی میلیونده برحصه اوله‌رق حائز اولدیغم حق تبعیت بوکون مملکتمزك دوچار اولدیغی فلاکت عظیمه ایچنده سکوت اتمك اقتدارینی بندن سلب اتمش اولدیغنه تعجب اتمامليدر وکلای دولتك نه اضطراب و نه مشکلات ایچنده اولدقلرینی بیلدیکم وکوردیکم جهتله هرحالده حسن موفقیتلری تمنیاتندن بشقه برشی یاپمامق ودیمامك موافق ادب و انصاف اولدیغنی بیلور ایسه‌مده وقت طارلشمش و قرق سنه‌دنبری قورقیلان خطر و تهلکه تمامیله ظهوره کلمش اولدیغندن هراولاد وطنك فریاد و شکایته و باب مرحمت پادشاهی‌یه عرض حاجته حقلری اولدیغی کبی بوقپویی کندویه مسدود کورنلرك دخی هردرلو وسایط ایله حاجتلرینی اسماعه چالشملری طبیعیدر طوغری‌یی سویلك پادشاهه صداقت و یلان سویلك خیانت اولدیغی

تفریق و تمییز ایده‌جك زمان كلمش و ذات حضرت پادشاهینك سلامت ملت وممكلت ایچون تشبث بیوردیغی تدابیری اجرایه مانع اولانلرك خطالرینی برر برر وقوعات كوسترمش اولدیغندن امید ایدرمكه بو خطاده بولنـانلر ارتق اغراض ذاتیه‌یی بر طرفه قویوب متبوع مفخممز اولان پادشاهمزك حسن نیاتندن استفاده ایله مملكتی تخلیصه حصر همم و مساعی ایدرلر الفاظ مداهنه و ریاكارانه ایله تألیف و تركیب اولنه‌میان افاداتمده‌كی قصور و نقصانك مشمول نظرمرحمت بیورلمسنی رجا ایله ختم كلام ایدرم

١٧ ذی‌الحجه ٩٤ مدحت

٩

تشریفات ناظری كامل بكدن مدحت پاشایه :

معروض چاكرلریدركه

كچنلرده حضور همایونده احوال عالیلرینه دائر بالمناسبه واقع اولان سؤال عالی اوزه‌رینه مكدر و پریشان بر حالده كشت و كذار ایتمكده‌اولوب كچنمك بحثنه كلنجه اسـتقراضله یشامقده بولندقلرینی اسـتخبار ایتمش اولدیغمی عرض و بیان ایلدیكمده مشهود عالم اولان مبارك و رقیق قلب همایونلری اقتضاسـنجه كمال مرحمت و شـفقتله بكایه كله‌رك شمدیلك دفع احتیاجلری ایچون عطیهٔ شاهانه اوله‌رق طرف عالیلرینه كوندرلمك اوزره بیك لیره احسان بیوره‌جقلرینی امر و فرمان بیورمشلر ایسه‌ده اولامرده مبلغ مذبورك صورت ارسالی و یابوراده حواله ایده‌جكلری محل كندولرندن بالسوآل اكا كوره ایجابنك اجراسنی عرض ایلدم بو اشعار چاكرانمی ذات ملكسمات جناب شـهنشاهی ایله ذات منعمانه‌لری و برده بنـده‌لری واقف اولوب اصلا كمسنه طرفنه تجاوز ایتمیه‌رك پك محرم طوتلمه‌سی كمال

اهمیتله دقت بیورلمسی هر نصلسه بیچاره اغفال اولندی کلمه‌سی دخی لسان
عالیء ملوکانه‌لرندن شرفصدور بیورلمشدر احوال عالیلرینك حسن نتیجه‌سنه
کلنجه بوندنبویله واقع اوله‌جق مکاتبه ایله تأمین اولندقدنصکره حاصل
اوله‌جغی مقتضای ارادهٔ شاهانه‌دن اولدیغنی بیان ایده‌رم عریضهٔ کترانه‌مك
وصولی جوابیله برابر واقع اولان لطف وعنایت جناب ملکداری‌یه
تشکراً لازم کلان عرضحالك طرف بندکانمه سریعاً اشعار و ارسالنه همم
علیه‌لری درکار بیورلمق بابنده وهرحالده امر وفرمان افندمز حضرتلرینکدر

٢٣ تشرین ثانی ١٢٩٣ بنده
ناظر تشریفات عمومیه
کامل

اشعار اولنان خصوصاتك پك مکتوم طوتلمه‌سی تکرار تکرار امر
و اراده بیورلمشدر

جواب

علوالهمم عزیزم افندم

٢٣ تشرین ثانی تاریخلی تحریرات علیه‌کزی الدم درسعادتدن
حرکتمز کونندنبرو بر عادی سلام ارسالنده بیله هزار احتیاط ایله
دوچار تلاش و اضطراب اولان بر دوستك خط دستیله مکتوب ارسالنه
جسارتی بادیء نظرده موجب تعجب و تحیر اولدی ایسه‌ده مکتوبی
اوقودقجه حکمتنی اکلادم احوال عاجزانم حقنده لطفاً واقع اولان
سؤال عالی اوزرینه طرف عالیلرندن ویریلان جوابده (مکدر و پریشان
کشت و کذار اتمکده) بیورلمسی حق عاجزانه‌مده مرحمت و شفقت
سنیه‌یی جلب اتمك نیتیله ایراد و بیان بیورلمش اولدیغندن تشکر ایدرم
فقط معلوم عالیلریدرکه بو تعبیر حقیقةً غدر و ظلمه اوغرامش امانی
کسلمش عقل و شعوری طاغلمش سرسری و فلاکتزده‌لر حقنده

مستعمل اولوب حالبوکه ذات شاهانه‌نك بزی استانبولدن چیقاروب اوروپایه کوندرمسی درسعادتجه وجود و حضور عاجزانه‌مك بر طاقم راحتسزلکلری موجب اوله‌جغنه دائر اسناد اولنان مفتریاتك اوکی کسلمك حکمتنه مستنددر یوخسه حق و ناحق دولتك رتبهٔ عالیه‌سنی احراز اتمش و پادشاهك مکرراً و علناً بونجه معاملات لطفیه‌سنه نائل اولمش بر ادمك اجنبی مملکتلرنده چاره‌سز قالمسی و سرسری شخص بیشعور کبی کزوب طولاشمسی نه دولتك شاننه و نه‌ده پادشاهك رضاسنه موافق اولمیه‌جغی جهتله بوتعبیر یرینه مدحت پاشا ناپولیده اختیار حال عزلت و اوراده دعای عمر و عافیت حضرت پادشاهی‌یه مواظبت اتمکده ایمش دینلمك هم صحته مقرون همده موافق دلخواه همایون اولوردی ظن ایدرم

اسباب تعیش عاجزانم بحثنده ایراد بیورمش اولدیغکز کلمات دخی بك طوغریدر معلوم عالیکزدرکه بنده‌کزك عالمده مدار افتخارم اولان اسبابك بریده احوال مالیهٔ عاجزانه‌مدر دنیایه نصل چپلاق کلدی ایسه اویله‌جه چپلاق کیده‌جکنی کورنلرك بو حالده بولنمسی بك طبیعیدر بونکله برابر اوروپاده سیاحت و اقامت مصرفه محتاج اولدیغندن درسعادتدن حرکت عاجزانه‌مده احسان بیوریلان بشیوز لیرا ایله کچن سنه ناپولیده ایکن خرستاکیدن بیك ناز ایله استقراض ایدیلن اون بیك فرانق توکندکدن صکره کرك بزم اوروپاده و کرك فاملیا خلقنك درسعادتده اداره‌سی ایچون استقراضه مجبوریت کلمش و مجرد ذات حضرت پادشاهینك حقمده سبق ایدن حسن نظر و توجه ملوکانه‌لری ثمره‌سی اولمق اوزره اوروپاده و خصوصیله لوندره‌ده استدلدیکی قدر بلا فائض آقچه ویرمکه بر طاقم دوستلر یرادلمش اولمغله شمدی‌یه قدر اویولده تعیش و اداره اولنمشدر احوال حربیه مناسبتیله خزینهٔ دولتك مشکلاتی شو نتیجه‌یه وارمامش اولسه متصف اولدقلری شعار جلیل بنده پروری و مرحمت

سنیه‌لری اقتضاسنجه قرق سنه‌دن زیاده نان و نعمت دولت ایله کچنمش بر آدمك شو حال شیخوختده معاونت اجانبه محتاج براغلمیه‌رق هر صورتله توسیع وترفیه اداره‌سی ایچون دریغ لطف و عنایت بیورلمیه‌جغنی یقیناً بیلدیکم حالده شو اعتماد واعتقادمی بودفعه تبشیر بیوریلان ارادهٔ مراحمعادهٔ پادشاهانه‌لری دخی تأکید ایتمکله عظیم تشکر اولنور

مکتوب عالیکزك بقیهٔ مندرجاتنه کلنجه بوکا دائر برقاچ سوز سویلمك ایچون اول امرده عفو عالیکزی طلب ایدرم معلومکزدرکه مخلصکز حاجی اشرف افندی نامنده بر ذاتك اوغلیم اللهدن بشقه کمسه‌یه انتساب ایتمدم تحصیل فضائل و کمالاته چوق چالشدم موفق اوله‌مدم قابلیت و اهلیتم کافهٔ اخوان و اقرانمدن دون اولدیغنی معترفم حالبویله ایکن اکر بنی دنیاده لایق اولمدیغم شویله بر مرتبه‌یه ایصال ایدن بر صفت وارسه طوغری اوز طوغری سوزدر و مدت عمرمده نقدر زحمت و مشکلاته اوغرامش ایسم انی‌ده جلب و دعوت ایدن طوغریلق و طوغری سوزلیلکدر (بیچاره اغفال اولنمش) سوزینه قارشی اوت حسب‌البشریه اویله بر شی وقوعبولدی تصور اولندی دیمك و عفوینی طلب ایتمك موافق ادب اولدیغنی بیلور ایسه‌مده اولمیان شیئی ضمنی اولسون اعتراف ایتمك یلان سویلمك و نفسنه افترا ایلمك دیمك اولمسیله بو ایسه بنده‌کزجه کفران نعمتدر نه اولمش نه‌یاپلمشکه اغفال اولنمش اوله‌یم سلطان عبدالعزیزدن صکره ملکه بر پادشاه لازم ایدی حسب‌الاصول سلطان مراد کلدی خسته‌لندی دلی اولدی امید کسلدی خلع ایدلدی یرینه ینه حسب‌الاصول سلطان عبدالحمید جلوس بیوردی ارزو اولندیغی وجهله مصالح دولت ایچون خالصانه و بالذات صرف مقدور ایتمك و دولتی بر اصول جدیده آلتنه قویوب ایلرو کتورمك استعداد و اقتدارنده اولدیغی کورلدی و هرکسه علی‌قدرهم رعایت ایدوب خصوصیله حق عاجزانه‌مده فوق‌الغایه

ابراز حرمت و رعایت بیوردی حاصلی هرکسك استدیکی اولدی بو احواله قارشی نقدر الچق نقدر خائن نقدر کافر نعمت اولملیدرکه بونلرك جملهسنی محو ایدهجك بر نیتده بر ادم بولنه ویاخود اویله بر نیته خدمت ایده حسبناالله

مصطفی فاضل پاشا مرحوم سلطان عبدالعزیزه ویرمش اولدیغی بر لایحهده پادشاهلرك سرایی قپوسندن اك صکره داخل اولان طوغری سوزدر دیمشدی واقعا بویلهدر لکن طوغری سوز شخصاً نقدر خطرلی ایسه پادشاهك ذاتنه و سلطنتنه خدمت و صداقت اولدیغی جهتله اوقدر فائدهسی عظیم اولدیغندن منافع عامهیی ملاحظات شخصیهیه تقدیم ایدرك طوغری‌یی سویلمکدن و فدا کارلقدن هیچ بر وقت چکنمدم و قنغی یوله بزی سمت سلامته چیقارهجغنی و نصل اصول مملکتمزی ییقوب محو ایدهجکنی حسبةً لله عرض و تفصیلده تردد اتمدم بونلر اصحاب اغراض طرفندن علیهمده استعمال ایچون سلاح اتخاذ اولندیغنی بیلورم لکن بوکونکی وقوعات دینلان سوزلرك صدق و اصابتنی برر برر میدانه قویهیور حیفکه مملکتی اوغرادیغی ورطهدن قورتارهجق حال و زمانده بر طاقم ذاتلر خیالات نفسانیه ایله اوغراشوب مستقل اولمق طمعیله دنیاده قابل تعمیر و اصلاح اولمیهجق و انسانلغه یاقشمیهجق بر خطاده بولندیلر و بونکله هم کندولرینی بدنام ایدوب همده مملکتی شو حاله کتورمش اولدیلر

هرنه ایسه بندهکز جمیع حال و کارده پادشاهه تشکردن بشقه دیهجکم اولمدیغندن درسعادتدن حرکتم کوننده بو ساعته کلنجهیه قدر کزدیکم طولاشدیغم یرلرده ذات شاهانهنك نیات خالصه و تشبثات نافعهسنه حصر اذکار و بیان تشکر ایتدیکم کبی ایلروسنده دخی بنم ایچون بوندن بشقه مسلك اولمدیغی قول و فعل عاجزانهمك ثباتنی بیلنلرك مصدق و مسلمیدر

شو حال ایچنده بنده‌کزجه اك بیوك ارزو مملکتك دوچار اولدیغی مصائب حربیه‌دن خلاصیله شخص و ذات عاجزانهم ملاحظه‌سی ایکنجی درجه قالمقدر عزیزم افندم سن عاجزانهم اللی التی‌یه واصل اولدی دیمك که سن عالیکزه تقرب ایتدم سز انشاءالله چوق یشارسکز بنده‌کز امیدم یوقدر همده بیلدیککز اسلاف عظامك هیچ بریسی التمش یاشنه وارەمدی رشید پاشا قبریسلی محمد پاشا عالی پاشا فؤاد پاشا معلومدر بر قاچ سنه‌لك دها عمر ایچون نه یاپلسه زیاده‌در بناءً علیه مخلصکز حقنده اختیار اولنه‌جق طریق بردر اوده تقاعداً بریره چکیلوب بقیهٔ نوائی دعای دولت و پادشاهی‌یه صرف اتمکدر

۲۹ تشرین ثانی ۹۳ مدحت

تشریفات ناظری کامل بکدن مدحت پاشا یه:

معروض چاکر کمینه‌لریدرکه

بوندن بر مدت اقدمجه ذات ابهتسماتلرینه تقدیم ایلدیکم مخالصتنامهٔ چاکرینك روش و مضموننده ذات حمیتسمات ملتپروریلرینك مقتضای و اقتضای حرکت و مشواری فهم و ادراك بیوروب عریضهٔ مذکورك قنغی منبعدن صادر اولدیغی تیقن ایدرك تشکرنامه‌نك تسطیرینه و هرحالده ذات علیالرندن مأمول اولان لسان حمیتی تحریراً قوللانمغه غیرت و همت بیوره‌جقلرینی امید ایلر ایکن شرفورود ایدن جواب سامیلرنده بومهم نقطه‌لر کوزه‌دلمیه‌رك حقیقت حالك زینتسز بلکه لباسسز کلین کبی میدان بیانه اچیقجه قونلدیغی و نظر اعتباره النمسی ایجاب ایدن نکته‌لره رعایت بیورلمدیغی کورلمکله بوکیفیت باعث اسف عاجزی اولمش و شمدی‌یه‌قدر ذات عالئ منعمانه‌لرینه نسبتله ایلری کوتورلمش اولان حرکات ترقی

مسندانه‌یی کیرولتمشدر خصوصیله که امامهٔ سبحهٔ خلافتك معاذالله بر تحوله
کرفتار اولمسنه کویا مترقب اولدیغکز حقنده بعض محال عالیه‌جه اشتباه
حاصل اولمشدر شمدی بنده‌لرینك تبدیل هوا مقصدیله بر ایکی آی
ایچون مصرده بولندیغم جهتله تحریری مناسب عد اولنه‌جق جواب
خدیوانه‌لرینك مصره قوللرینك نامنه ارسالی امر آصفیلرینه منوط
اولمغله اولبابده و هرحالده امر و فرمان حضرت من له‌الامر افندمزکدر

٢٤ کانون اول ١٢٩٥ بنده
کامل

....

١٠

عفتلو افندم حضرتلری

ابهتلو دولتلو پاشا حضرتلری دونکی کون کریده وصول بولمش
اولدقلرندن مقدمجه تذکرهٔ مخصوصهٔ عاجزی ایله بیان اولندیغی وجهله
ذات عصمتانه‌لرینك دخی بو هفته ظرفنده واپور مخصوصله عزیمتلرینه
مساعدهٔ سنیه ارزان و خرج راه اولمق اوزره اللی بیك غروش عطیهٔ
شاهانه احسان بیورلمش اولمغله واپور مذکورك احضاری و طرف همایون
ملوکانه‌دن مجرد تلطیف و بعض ارادات سنیه‌یی تبلیغ ایتمك اوزره اعزام
بیوریله‌جق ذاتك ترفیقی ایچون قنغی کون حرکته اماده اوله‌بیله‌جکلرینك
دخی شیمدیدن اخطاری بابنده لطف و همت افندمکدر

٢ شوال ٩٥ علی فؤاد

دیکر

عفتلو افندم حضرتلری

ابهتلو دولتلو پاشا حضرتلرینه بعض ارادات سنیه‌نك تبلیغی ایچون
ذات عصمتانه‌لرینه ترفیقاً کریده اعزامی مقرر اولان ذات وقتك طارلشمسی

جهتیله بوکون یتشه‌میه‌جکندن انشا الله تعالی پوسته ایله اعزام قلنه‌جغنك
و مشارالیه حضرتلرینك سلام سلامت انجام جناب پادشـاهی ایله تلطیف
بیورلدقلرینك کندولرینه تبلیغی باارادهٔ سنیه اخطار اولنور افندم

٨ شوال ٩٥ سرکاتب مابین همایون

١١

مدحت پاشا طرفندن مقام صدارته کوندریلن لایحه:

خصوصی

معروض چاکرلریدر

قرق سنه‌دن زیاده بلا فاصله خدمت دولتده پك زیاده اتعاب وجود ایدلمش اولمسی وسن عاجزانه‌مك التمشه تقرب ایلمسی جهتیله ضعف قوی و قوت ضعف درجهٔ کماله وارمش اولدیغندن آوروپا سیاحتندن صوکره فراغت تامه ایله برکوشهٔ عزلت اختیارینه حصر مقصد اولنمش وبرآرالق کریدده بالاهل والعیال اقامت عاجزانم حقنده شرفسـنوح و صدور بیوریلان مسـاعدهٔ سـنیهٔ پادشاهی تمام مقصد کمترانه‌مه موافق برنعمت و عنایت بولنمش ایکن قریحهٔ جلیلهٔ حضرت ولی نعمتدن اوله‌رق سوریه ولایتنه مأموریت عاجزانم ظهوره کلدیکندن وشـو لطف جلیل جناب شهریاری قوللری کبی جسماً وفکراً درجهٔ عجز و ناتوانی‌یه واصل اولان برآدمدن دولتعلیه‌یه آزچوق برخدمت امید بیورلمش اولمسندن منبعث اوله‌رق بوده توجهـات فیض غایات حضرت ولی نعمتك جملهٔ دلائل صریحه‌سندن بولندیغندن متشکراً و عنایت حقه متوسلاً ولایته کلمشیدم اوتوزسکز سنه اول تحریرات کاتبی مأموریتیله برقاچ سنه بورالرده بولنمش ویکرمی یدی سـنه اول برکره‌ده مأموریت موقته ایله کلمش اولدیغمدن بومناسـبتله سوریه قطعه‌سـنك اکثر احوالنه واهالیسنك امزجه‌سـنه

برمقدار معلومات عاجزانهم اولدیغی حالده بودفعه‌ورودعاجزانه‌مله بولدیغم حال اسکیدن بیلدیکمك غیری اولوب ولایتك احوال ملکیه وپولتیقیه‌سی برباشقه رنك آلمش و قرق سنه‌دنبرو برالشامده نفوذ حکومتلرینی یرلشدیرمك ایچون فرانسزلرله انکلیزلرك یکدیکرینه رقابتله اجرا ایتدکلری انتریقه‌لر جبل لبنانك شمدیکی حالنی میدانه کتوردکدن صوکره قصور یرلرینی دخی اکا بکزتمکه ایکی طرف دخی آچیقـدن آچیغه صرف نفوذ و مساعی ایتدکلری کبی سائر دولتلر دخی آنلره باقه‌رق مثلا فرانسزلر جبل لبنانی وانکلیزلر درزیلری نصل حمایه ایدرلر ایسه آمریقالولر دخی جبل نصیری‌یی اله آلمق اوزره اورالرده برچوق مکتبلر و عمارتلر یاپه‌رق مادی ومعنوی نصیریلری حمایت اجنبیه‌یه تشویق ایتدکلری و آلمانیالولر دخی قدس ســواحلنه قولونی نامیله برطاقم آلمانلر کتوروب و کویلر تشکیل ایدوب اورایه یرلشدکلری والحاصل هردولت برالشــامك بر قطعه‌سی اوزرنده تأسیس حکومت ایتمك مقدماتنه چالشوب اسپانیوللر بیله بودفعه یافه طرفلرنده برکلیسا و برمکتب انشاسیله آنلر دخی حاللرنجه بوندن حصه‌دار اولمق قیدینه دوشدکلری کورلمشدر بومداخلاتك سوء تأثیراتیله خرستیان طاقمی تربیه‌سی بوزلمش چوجقلره دونوب کیمیسی جبل لبنان ایله برلشمك وکیمیسی آیروآیرو حمایهٔ اجنبیه‌ده فرقه‌لر تشکیل ایتمك خیالنه دوشمش ودرزیلر دخی انکلیزلره استناداً حوران وجبل درز حوالیســنده برادارهٔ حکومت تأسیسنه قالقشمش واسلام ایســه بوقدر افســادات وسوء نیات ایچنده متحیر قالمشدر بواحواله قارشــو دولتجه خلقك تأمین افکارینه وخارجدن کلان فساداتك ابطالنی موجب شیلره چالشمق لازم ایکن غائلهٔ حربیه مناسبتیله مرکز دولتدن بورالره عطف نظر ایتمکه وقت اولمیوب کلان اوامر یالکز اقچه وعسکر طلبندن عبارت بولنمش وبوحال ایله قانون و قاعده برطرفه قالوب هردرلو سوء استعمالات

قبولری آچیلمش اولدیغندن مأمورین ایچنده برقاچ ذاتدن ماعدا کوچوك و بیوك کافهٔ مأمورین و مستخدمین تحصیل منافع قیدینه دوشه‌رك طبیعی معاملاته خلل کلمش وبونك سوء تأثیراتیله خلقك دخی اخلاقی بوزیله‌رق طرف طرف قتل نفوس و نهب و غارت اموال ایله امنیت کلیاً منسلب اولمشدر حتی بودفعه طرابلسده بالذات مشاهده و تحقیق اولندیغنه کوره عکار وصافتا کبی ایکی کوچوك قضاده شو اوچ درت سنه ظرفنده ظهوره کلان قتل وغارت اموال طقسان ماده‌دن متجاوز اولدیغی حالده هیچ برینه باقلمامش و ایشلره هیچ کمسه صحابت ایتمیوب برچوق جانیلر جزاسز قالمش ویا حبسدن صالیویرلمش اولدیغی مثللو بالعکس متهم اولمدیغی حالده برخیلی کمسه‌لر دخی سنه‌لرجه حبسده قالمش وحتی بوقبیلدن اوله‌رق یدی سکز سنه‌دن اون بر سنه‌یه‌قدر بلا حکم طرابلس محبسنده قالمش اولان برطاقم محبوسین بودفعه صالیویرلمش وهله قائممقاملق اداره سنده بولنان قضالرك حالی تعریفدن مستغنی بولنمشدر وارداتخزینه‌یه کلنجه مقدمکی عریضهٔ مفصلهٔ عاجزانه‌مده بیان اولندیغی وجهله مال و ویرکو یاری یاری‌یه چوریمش واعشار ایشی مملکتی خراب ایتمش وبدل عسکری ایسه بتون بتون محو درجه‌سنه کلمش اولدیغندن وبواحواله منضم اوله‌رق قائمه بلیه‌سی دخی کچن سنه وارداتی نصف درجه‌سنه تنزیل ایدوب مصارفدن اولمقدار آچیق قالدیغندن بوراسی دخی باشقه‌جه بادیٔ حیرت اولمقده‌در احوال معروضه مصالح عمومیهٔ ولایتك فهرست اجمالیسی اولوب بوحالدن شکایت ایدنلرك الك بیوکی و باشلیسی فرنکلر اولدیغی کبی بونك دوامندن و نتایجندن پولتیقه‌جه الكبیوك استفاده ایتمك استیانلر دخی ینه آنلر اولدیغندن شوحاله برنهایت ویرلمزایسه انکلیزلرك اناطولی اصلاحاتی وسیله‌سیله امور ولایاتی انکلیز مأمورلری یدینه ویرمك ایستدکلری مثللو سوریه‌یه دخی یا آنلر و یا فرانسزلر بویله بروسیله ایله

ال آتمق تصميمنده بولندقلری معلوم اولمغله برکره آنلرك شو تکلیفاتی
وجوده کله‌جك اولورسه چونکه استناد ایتدکلری آثار سوء اداره
میدانده اوله‌رق آوروپانك هرطرفنه بروشور و غزته‌لرله نشر اولندیغی
جهتله افکارعمومیه کندولره موافق اولدیغی کبی برالشامك برر
قطعه‌سنه یرلشدیردکلری مکاتب ومدارس وقولونی قوتیله اورالرجه
حصه‌دار اولمق ایستیان دولتلر دخی آنلرك پولتیقه‌سنی ترویج ایده‌جکلرنده
شبهه یوقدر بنابرین بورایه ورود عاجزانه‌مله برابر ولایتك تنظیم امور
ومصالحنه کمال سرعتله تشبث اولنه‌رق شمدی‌یه‌قدر عرض وبیان ایلدیکم
مطالعات شو مخاطراتك اوکی آلنمق مقصدینه منحصر ایدی مآثر همم
علیه‌لریله مرکز متصرفلغی مسئله‌سی حل اولنمش ایسه‌ده بونکله ایش
بتمیوب اصل مصلحت ولایت امور مالیه‌سنك بر اساس صحیح اوزرینه
تنظیمیله محاکمك اصلاحی و خصوصیله ملکاً و مصلحةً مضرتندن باشقه
دولت و ملت ایچون یار و اغیاره قارشو مورث خجالت و شرمساری اولان
ارتکاباتك کلیاً منعنه لازم اولان تدابیرك اجراسی والحاصل پادشاهمزك
تأسیس ایتدیکی اصول عدلیه‌نك حقیله اظهار آثار فعلیه‌سیله خلقك
تأمین افکاری قضیه‌سی اولوب حال بویله ایکن مجلس وکلاده قرار
ویرلدیکی وجهله ممالك شاهانه‌نك عمومی حقنده دردست تصور و تذکر
اولان نظامات و قوانین یقینده یاپیلوب میدانه کله‌جك اولسه بیله چونکه
شمدی‌یه قدر یاپیلان نظاماتده هیچ بر ولایتك احوال و ایجابات
خصوصیه‌سی ملاحظه‌یه آلنمیوب نظامك هرمحلده علی‌الاطلاق و مطرداً
اجراسی التزام اولنمسیله ثمراتی وجوده کلمدیکی و بناءً علیه دولتجه شمدی‌یه
قدر بونجه قوانین و نظامات یاپلمیشیکن دولت علیه‌ده نظام وقانون اولمدیغنه
دائر اسناد اولنان قصور و نقصانك مجرد بوحالدن نشأت ایلدیکنی پك
کوزل بیلدیکم جهتله موعود اولان نظاماتك دخی بوراجه مطلوب اولان

اصلاح احواله كفايتي اميد اولنهميوب شمديكي حالده ايسه خطرسز وسكتهسز اولهرق بر مدت دها بويلهجه دوام ايدهجكنه اعتقاد ايتمك نقدر ياكلش ايسه بر ايشك چاره و دواسني بيلوبده اني ياپمق اقتدارنده اولمامق و انتاج ايدهجكي مضرتي بيله بيله قبول ايتمكه متحمل اولمق دخي قوللرنجه مشكل اولمغين شو مطالعات و ملاحظاتك بر كرهده بو وجهله صورت خصوصيهده اولهق نظرگاه عالئ فخيمانهلرينه عرض و بيانه مجبوريت كلمشدر ينه هرحالده

١٧ مارت ٩٥

مدحت

ايكنجي لايحه:

مابين باشكتابتنه

قوانين و نظامات جديده حقنده شرف واقع اولان سؤال عالي اوزرينه الك صكره تقديم ايلديكم شفرهلي عريضهٔ عاجزانهمده قوانين متخذهنك اساساً لزوم واصابتنه ديهجك اولميوب فقط بحث و دعوا مملكتلرك و بونلرك سكنهسي اولان خلقك اختلاف عادات و اخلاقي جهتيله نسق واحد اوزره ياپيلان قوانين و نظاماتك اكثريسي اجراسز قالهرق اجرا اولنه بيلنلرك دخي اثار فعليهسي مقصدك خلافني منتج اولمسيله ظهوره كلان مشكلاتك منشائي بوراسي اولديغي عرض ايدلمشيدي بو بابده اصابت افزاي سنوح وصدور بيوريلان امر و فرمان همايون حضرت پادشاهي منطوق جليلنه توفيقاً بونلرك تعديلاتي حقنده وارد افكار قاصرهٔ عاجزانهم اولان ملاحظاتي حاوي بر لايحه تنظيم و تقديمي قرين مساعدهٔ سنيهٔ جناب تاجداري بيورلمسيله مع التشكر اشبو امر و فرمان همايونك انفاذ و اجراسنه مسارعت متحتم ذمت عبوديت اولوب انجق از برمدت

ایچون وضع و اعلان بیوریلان قوانین و نظامات وتعلیماتك تعدد وتنوعی جهتله هر برینك حاوی اولدیغی مواد مختلفه‌یی نه تدقیق و موازنه‌یه و نه‌ده احاطه و اداره‌یه قدرت فکریه‌م مساعد اولمدیغی کبی مطلوب عالی اولان جهت دخی بو تفصیلات اولمیوب قوانین منتشره‌نك ولایتلرجه مصادف اولدیغی مشکلاتك اسباب و درجاتی حقنده‌کی معلوماتك سؤالندن عبارت اولمغله افکار قاصرهٔ عاجزانه‌مك محیط اولدیغی درجه‌ده بعض ایضاحاته ابتدار اولنور شویله‌که بر خلقك و بر مملکتك اداره‌سی ایچون وضع اولنان قانونك حکمی لایتغیر اوله‌رق جمله حقنده بلا استثنا اجرا اولنمق شرط و لازم اولمغله قانونده اساس اولان شی بوراسی اولدیغی و بویله اولمز ایسه قانون دینله‌میه‌جکی مسلمدر اگرچه شمدی‌یه قدر نشر واعلان بیوریلان قوانینك قانونیتی مجلس مبعوثانك قبولیله مشروط اولمسیله بونلرك هیچ بریسی شمدیلك صورت قطعیه‌ده دکلسه‌ده مادامکه اتیده قانون اوله‌جغی اعتباریله نشر و اعلان بیورلمشدر بونلرك اجرا آتندن حاصل اولان تجربه‌لره‌کوره تعدیل و تصحیحیله لایتغیر برحاله قونلمسی لازم‌کلور قالدیکه نزد عالیده تعریفه حاجت اولمدیغی وجهله مملکتلرك وخصوصیله ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك مشتمل اولدیغی بلاد و امصارك و بونلرده ساکن اولان اقوام متنوعه‌نك ایجاباتی و اخلاق وعاداتی بر برینه بکزه‌میوب مثلا بروسه و ادرنه‌ده وضع و اتخاذندن استفاده اولنان بر اصولك حلب وسوریه و بغداد کبی یرلرده موجب مضرت اولدیغی و بالعکس اورالرده فائده‌لی اولان شیلرك دیکرلرنده ضرری انتاج ایلدیکی والحاصل بك چوق شیلر واردرکه اجرا آتنك برمحلده عدل و دیکر محلده ظلم وغدر اولمق لازمکله‌جکی مملکتمزك تفصیل احوالنه وقوفی اولنلرك معلوم و مسلمیدر بناءً علیه قوانینك اجرا قلنه‌جق تعدیلات و تصحیحاتنده بورالری نظر اعتباره النه‌رق مملکتلرجه مطرداً و متساویاً اجرای احکامی

قابل اولان مادەلر نه ایسه اندرك بلا تغیر قانون اولەرق اجراسی
و بونلرك خارجنده اولان یعنی هرمملکتك حالنه و اهالیسنك عادات
و امزجەسنه کوره تغیر و تخلفی ضروری و طبیعی بولنان خصوصاتك
محللری احتیاجاتنه توفیقی اقتضا ایدر یوخسه دیکر برمملکتك و خصوصیله
اوروپا کبی علوم و مدنیتی درجهٔ قصوایه واصل اولان ممالکك احتیاجاتنه
موافق کلمش اولان برقانون و نظامك حسن انتظامی هرنەقدر مسلم اولسه
انی تمامیله الوب بزم مملکتده موقع اجرایه قویمق و انك اقتطاف ثمراتنه
چالشمق عینیله اوروپاده یاپلمش و اقمشهٔ نفیسه نسج و اعمالنه مخصوص
بولنمش اولان ظریف و نفیس برماکنەیی کتوروب نه انی ادارەیه مقتدر
اولەجق عمله و نەده انك ایشلیەجکی محصولات و سائر اسباب وادوات
یوغیکن انی ایشلتمکه چالشمق قبیلندندر مثلا قداسترو و استاتستیق
و استقلال محاکم و اصول جبایت اموال و اصول ضابطهٔ مملکت
خصوصلرنده و سائر احوال سیاسیەده اوروپاجه متخذ اولان قواعد
و نظاماتك جملەسی او مملکتلرك مقتضیاتنه کوره یاپلمش شیلر اولەرق
اوروپانك بوکونکی انتظام حالی دخی بونلرك ثمراتی اولمغله بوکا دیەجك
یوقدر لکن شو دینلان شیلردن از جمله قداسترو واستاتستیق اصوللری
ابتدا مملکتك املاك و اراضیسی مهندسلر معرفتیله اولچیلوب و خریطەلری
یاپیلوب هرکسك حقوق تصرفیەسی و تصرفنده بولنان یرلرك قیمت
صحیحەسنی تعیین اتمك و نفوسك قاعده اوزره وقوعاتی مضبوط اولمق
و هرکویده برر اختیار مجلسی و هرناحیەده ناحیه مجلسلری بولنمق وافراد
اهالی دخی بونلرك قواعد و نظاماتنی هیچ اولمز ایسه بر مدت اولسون
جبری اولەرق اجرایه قابل و مستعد اولمق مثللو شیلره محتاج ایکن
بونلرك هیچ بریسی یاپلیان و بر تك مهندسی اولمیان و حالا مقدار
نفوسی بیلنمیان برمملکتده شهری یوزاللی غروش معاشلی برکاتب ایله

قداسترو و استاتستيق نظاماتنك اجرا اولنەجغنى ظن و اعتقاد ايله ايشه باشلانيلور ايسه مقصدك وجوده كلامسى طبيعيدر و كذلك اصول محاكمه قانونلرى حكمنجه دعاوىٔ حقوقيه ايچون معين اولان بر طاقم معاملات رسميەنك اجراسيچون رفته رفته اهليتلى مأمورلر يتشـديرمكله برابر بر طرفدن دخى خلقك شو اصوله كسب الفت و قابليت ايدەجكى زمانەقدر دوچار اولەجغى مشكلات امور طبيعيه و ضروريەدن عداولنەرق بونلردن مادةً وقوعه كلەجك مضرتلرك اهميتى اولمسه بيله امنيت مملكتى اخلال ايتمسـندنطولايى مسئوليتى تماميله مأمورين حكومته عائد اولان اصحاب جرم و جناياتك اخذ و حبسنده و محاكمەسنده و تخليهٔ سبيلى خصوصنده مأمورين حكومتك مدخلى شويله طورسون خبرى بيله اولمامسى التزام ايدلمك و صكره انلرك سوءاحوالندن ظهور ايدەجك مسئوليتى حكومت مأمورلرينه تحميل ايدلمك نقدر ياكلش ايسه امور ضابطەنك قومانداسى وحركات سائرەسى بر درجەيەقدر حربيه نظارت جليلەسنه حوالەايله اورادن اداره اولنمق و والينك رأى و انهاسى الاى بكنك انهاسيله تصديق ايدلمك دخى او درجه غريب و عجيبدر واقعا شو ياپيلان قانونلرك حكمنه تطبيقاً اوروپاده و خصوصيله فرانسەده محاكمك وظائفى و كافهٔ امور اجرائيەسى بتون بتون ايريلوب بر صورت مستقلەيه قونلمش و پوليس و ژاندرمه وظائفى دخى حكومت سياسيەدن تفريق ايدلمش ايسەده ايالاتده والى بولنانلرك وظايف مأمورەلرى دخى اكا كوره تعديل و تخصيص اولنمسيله بر مملكتده نقدر وقوعات اولسـه والى و متصرف اندن مسئول اولميوب جنحه و جنايات نوعندن ايسـه پوليسه و دعاوىٔ حقوقيه و جزائيه ايسه محاكمه و اموال دولتك تحصيلاتنه متعلق ايسـه ماليه مأمورلرينك ادارەسنده بولنـان تحصيلدارلره عائداولەرق انلرك دخى هر برى مركز دولتده مرجعلرينه مربوط اولديغى و تحرير املاك و نفوس و تنظيم مملكت كبى امور ايسـه دوائر

بلدیه اداره‌سنده بولندیغی جهتله والی و متصرف مقامنده بولنان ادملرك وظیفه‌لری و ایشلری عادی بر نظارتدن و معاملات رسمیه‌ده توسطدن عبارتدر اکرچه مأثر توجهات قدسیت ایات حضرت پادشاهی ایله بزم مملکتك دخی او درجه بر صورت منتظمه‌یه کیرمسی ارزو اولنه‌رق بوده او یولده مقدماته تشبثله حاصل اوله‌جغنده شبهه یوغیسه‌ده یاپیلان قانونلر و نظاملر مقدمات نوعندن اولمیوب اوروپاده اك متمدن ملتلرك نیجه سنه‌لردنبرو علوم و معارف قوتیله واصل اولدقلری درجه‌یه کوره بر اصول اداره اولدیغی حالده بو اصولی بردنبره بزم مملکتده اجرا اتمك ممکن اوله‌میه‌رق نهایت اکثریسنك شمدیکی کبی اجراسز قالمسی وبر طاقمنك عکس مقصدی منتج اولمسی طبیعیدر پادشاهمز افندمز حضرتلرینك تجدید اساس دولت واعمار ملك و مملکت نیات خیریه‌سیله تأسیس بیوردقلری قانون اساسینك یوز سکزنجی ماده‌سنده ولایاتك اصول اداره‌سی توسیع مأذونیت و تفریق وظایف قاعده‌سی اوزرینه مؤسس اولمسی حقنده سبقت ایدن وعدعالی دخی ولایاتك هر طرفنده یوللر و شمندوفرلر و تلغرافلر و سائر وسایط لازمه و خلقجه استعداد کامل حصولیله اوروپانك احوال منتظمه‌سی درجه‌سنه یتشنجه‌یه قدر مملکتلرك ایجابات موقعیه‌سنه کوره اداره‌سی محللرینه براغلمق ملاحظهٔ صائبه‌سنه مستند اولدیغی حالده شمدی بونك تمامیله عکس و مخالفی اوله‌رق و لایتلرجه کافهٔ مفردات امورك مرکز دولته جلب و جمعی طوغری اوله‌میه‌جغی مستغنیٔ عرض و بیاندر یوقاروده عرض و بیان اولندیغی وجهله و لایتلرجه اولان احتیاجات یکدیکرینه مقیس اولمدیغی جهتله عمومی حقنده اولان نظریاتده بو درجه‌دن زیاده بیان رأی و افکاره اقتدار و معلومات عاجزانه‌م مساعد اولمیوب فقط شو موقعده ایکی سنه‌یه قریب مدت کوریلان و تجربه ایدیلان احوالدن حاصل اولان وبو ولایته

مخصوص بولنان معلوماته کوره مشکلات موجوده‌نك منعیله ولایتك
حسن اداره‌سی ایکی شقدن برینك اختیارینه موقوف اوله‌رق بونك
بریسی یوقاروده ذکر اولندیغی وجهله امور عدلیه و مالیه و ملکیه
حقنده عمومی ولایتغیر حکمنده اولان قوانیندن ماعدا اصول و نظامات
موقع و محللرینك ایجابات و احتیاجاتنه کوره نصل و نوجهله لازم کلور
ایسه اقتضالری قرارلشدیروب لایحه‌لری تقدیم قلنمق اوزره بورایه
حواله‌سی و دیکری نشر اولنان قوانین و نظاماتده بیان بیورلدیغی اوزره
ولایاتك کافهٔ اموری مرکزدن اداره و رؤیتله هر اداره درسعادتده
مرجعی اولان دوائر عالیه طرفندن مسئول اولمق اصولی ترجیح بیورلدیغی
حالده ولایتك مسئولیتنه محل قالمیه‌جغندن بوراسنك امر رسمی ایله
تعیین بیورلمسی ایجاب ایدر ایشته خلاصهٔ افکار و ملاحظات عاجزانه‌م
بوندن عبارت اولمغله هر حالده وجه اسلمنك اختیاری رأی عالی یه منوطدر افندم

٧ مایس ٩٦ مدحت

....

١٢

سوریه ولایت جلیله‌سنه:

خدیو سابق اسماعیل پاشانك اوغلی حسن پاشانك درسعادته کلمك
اوزره برندیزیدن حرکت ایتمش اولدیغی خبر آلنمش اولمسی اوزرینه
مشار الیه اسماعیل پاشانك خدیویت جلیلهٔ مصریه‌دن انفصالندن طولایی
اخذ اتمش اولدیغی حال و موقع ایجابنجه درسعادتده اقامته مساعده اولنمش
ایسه‌ده تلافیٔ مافات مقصدیله بعض تشبثاتدن خالی قالمه‌مش اولمسی
و مخدوملرینك مسلك و افکاری دخی عینی اولمسی محتملات قویه اولمغله بو
مثللو تشبث ایسه دولت علیه‌نك مصر اوزرنده اولان حقوق حکمرانیسندن

طولایی بین‌الپولتیقه حقوق و منافع سلطنت سنیه‌یه مورث مضرات اوله‌جغندن بشقه بونلرك شو حال و املاك ترویجی قصدیله وقوع بوله‌جق سعی و حرکتلری داخلاً دخی راحتسزلغی موجب اوله‌جغندن کرك مشارالیهك و کرك مخدوملرینك دارالسلطنت سنیه‌ده و ممالك محروسه‌نك سائر جهاتنده اقامتلرینه مساعده اولنه‌مسی خصوصنده باب عالیده انعقاد ایدن مجلس وکلاجه متحداً تصویب اولنه‌رق اولبابده تنظیم اولنان مضبطه حضور حضرت پادشاهی‌یه عرض اولنمش و مضبطهٔ مذکوره‌ده معزولین وکلا ایله بعض وزرا تخصیصات تعیینی تصویب ایلمش اولمغله بو رأی و مطالعه نزد عالیٔ آصفانه‌لرنده قرین قبول اولدیغی حالده کیفیتك تلغرافله اشعاری و اولبابده بر کونا مطالعهٔ علیه‌لری بولندیغی حالده کذا تلغرافله اشعار کیفیت اولنمسیله برابر صورت مطالعه‌لرینی حاوی طرف چاکری‌یه ایلك پوسته ایله بر ورقه ارسالی باارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی تبلیغ اولنور اولبابده

بنده

۳۰ کانون اول ۹۵ — علی فؤاد

....

۱۳

مابین همایون باشکتابتنه :

قرق سنه‌دن متجاوز خدمت دولتده اتعاب وجود و افکار ایدرك سن عاجزانم واصل درجهٔ شیخوخت اولمسیله ایفای خدمته اقتدارم قالمدیغندن سوریه ولایتندن عفو بیورلمقلغمله برابر ممکن ایسه درسعادتده واقع بنده خانه‌لرنده ویاخود مدللوده اولان ویرانخانه‌ده و بوده اولمز ایسه سوریه سواحلنده تعیشه الویره‌جك بر محلده عائلهٔ عاجزانه‌مله یرلشمك و بقیهٔ عمری دعای حضرت پادشاهی ایله کچورمك اوزره لطف و عنایت حضرت ولی‌نعمته عرض دخالت ایدرم

۷ تشرین اول ۹۵ — مدحت

باش وكالت جليله‌يه :

خدمت دولتده سن عاجزانم بوندن بويله فكراً و وجوداً ايفـاى خدمته عدم اقتدار درجه‌ســنه واصل اولديغندن عفو عاجزانه‌م حقنده بر قاچ هفته‌دنبرو حاضرلديغم استعفانامه‌نك تقديمنى بعض وقوعات مجبره تعجيل ايدرك همان تقديم اوزره ايكن دونكى كون مقام وكالته تشريفلرى باعث تأخير اولمشدى بوكون محمود نديم پاشانك داخليه‌يه مأموريتى نيت عاجزانه‌مى قطعى بر درجه‌يه كتورمكله مابين همايونه عرض كيفيت اولندى بوراسنى اشعاردن مقصدم استعفانك مقام وكالته تشريفلرى زمانه تصادف اتمسنك بشقه معنايه عطف ايدلمامسى ملاحظه‌ســنه مستنددر هرحالده معروض عاجزانه‌مك حسن ترويجيله مخلصـلرينك عائلهٔ عاجزانه‌مله بر مناسب طرفه چكيله‌رك اغياره احتياجدن مصون بر حالده اتمام بقيهٔ عمر اتمك ايچون شفاعت و همت و عنايت عليه‌لرينى رجا ايدرم

٧ تشرين اول ٩٥ مدحت

باشكتابتدن كلان جواب:

واليلكدن استعفا حقنده كشيده بيوريلان تلغرافنامهٔ اصفانه‌لرى منظور عالئ حضرت شهريارى اولدى ذات عاليلرينك سوريه ولايت مهمه‌سنجه اجراآت حسنه‌يه موفقيتلرى بوكره سير لياردك اولطرفدن عودتيله واقع اولان معروضـات و افاداتيله دخى تأيد ايدرك خدمت عليه‌لرينك نزد عاليده مظهر تقدير و تحسين اولديغنى حاوى بر قطعه تلغرافنـامه ايله تلطيفلرى و اثناى اجراآتده تصـادف بيورلمقده اولديغى واصل سمع همايون اولان بعض مانعه‌لر و مشـكلاتك حل و برطرف ايدلمسى ايچون بونلرك نه‌كبى شيلردن عبارت بولنمقده اولديغنك دخى استفسارى مصمم

ایکن طرف اصفانه‌لرندن شو مآلده بر تلغرافنامه‌نك ورودی تأسفی استلزام ایلدی اسباب استعفا اوله‌رق سن عالیلرینك واصل مرتبهٔ شیخوخت اولمسی بیان بیورلمش ایسه‌ده معلوم عالیٔ داوریلری بیورلدیغی اوزره امور دولتده طول مدت‌استخدام استحصال وقوف و تجربه‌یه وسیلهٔ منفرده اولوب ذات دولتلری بونجه مدتدنبرو حاصل ایلمش اولدقلری معلومات ومهارتك ثمرات نافعه‌سی ادراك و اقتطاف اولنه‌جق و پادشاهمز افندمزك اعز آمالی اولان ملك و دولتلرینه خدمت حسنه ابراز بیوریله‌جق بر زمانده امور سلطنت سنیه‌دن دست کش فراغ اوللرینه حمیت مسلمه‌لری قائل اولمیه‌جغی مثللو جناب دولتلری کبی مصالح و مهام سلطنت سنیه‌ده اکمال تجارب و معلومات اتمش بر بندهٔ قدیمك شویله بر زمانده ایشسز براغلمسنه قلب حکمت اوب حضرت ملوکانه دخی راضی دکلدر بناءً علیه استعفا حقنده بیان اولنان‌شو اسبابك قبولنه مساعده‌اولنه‌مز بوندن بشقه بغتةً برنیاز و مراجعتده بولندرمغی ایجاب ایدن هرنه اسباب و وسائل وار ایسه طوغریجه مابین همایونه شفره‌لو تلغرافله اشعار بیورلمسی ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی اقتضای عالیسندن اولدیغی جواباً بیان اولنور

۱۰ تشرین اول ۹۵ بنده

علی فؤاد

مابین همایون باشکتابت جلیله‌سنه جواب :

۱۰ تشرین اول ۹۵ تاریخلی و شفره‌لی تلغرافنامهٔ عالیلری اخذ اولندی تنزلاً و مرحمةً صادر اولان سؤال عالی‌یه کمال تضرع ایله عرض تشکر ایدرم بنده‌کزی اویله بر استرحامه اجبار ایدن شی وجود عاجزانه‌مك عدم تحملی ایله برابر اداره‌سندن مسؤل اولمقلغم طبیعی اولان ولایتك

احواليدر بوولايتك كافهٔ اموری ذاتاً بوزلمش وسواحلك مواقع واهاليسی
عادتا اجنبيلر بيننده تقسيم اولنمش و ايچرولری دخی مسئلهٔ حربيه‌دنصكره
بشقه فسادلره اوغرامش اولديغندن ابتدا بو تفرق و اختلافك ازاله‌سيله
خلقك زير سايهٔ دولتعليه‌ده مستظل امن وعدالت اولملرينی تأمين ايده‌جك
شيلر ياپلمق وبوده موقعك واهالينك طبايعنه كوره اولمق لازمكلور ايكن
قونيه وانقره ولايتلرنده نه ياپيلور ايسه عينيله بوراده دخی انك اجراسی
التزام بيورلمسيله بونلرك اجراآتی خلقی برقاتدها تبريد ايدرك اجانبه ميل
واستعداد كوندن كونه زياده‌لنمكه باشلامش و بوحال ايچنده محافظهٔ امنيت
مملكت ايچون معين اولان قوتك استعمالی بشـقه اداره‌ده ويالكز اندن
ترتب ايدن مسؤليت والی اوزرنده اوله‌رق دنياده هيچ برقاعده‌يه اويميان
بويله براصولدن تولد ايدن اختلافات دخی بوفناالقلره منضم اولمش اولمغين
بوحال ايله شو ولايتك التی ای وبر ييل دها دوام ايده‌ميه‌جكنی كورديكمدن
عرض معذرته مجبوراولدم عاجزلری هرنره‌ده نصل خدمت امر وفرمان
بيوريلور ايسه اختيارلغه باقميه‌رق تحصيل رضای ولی نعمت ايچون افنای
عمر اتمكله افتخـار ايدرم بورانك اصـلاح احوالنه كلنجه بونك تدبير
منفردی بو ولايت ايچون اقتدارينه اعتماد اولنور بر والی انتخاب اولنه‌رق
كافهٔ امور ملكيه وماليه و اعماريه‌سنك بورالرجه موقعك و اهاليسنك استعداد
وقابليتنه موافق برصورتله تنظيمی ضمننده كندويه صلاحيت و مأذونيت
كامله ويرلمسی و ادارهٔ مملكتك اسباب و ادواتی برالده بولنمق ايچون مقدما
بغـداده ياپيلديغی كبی داخلاً قوهٔ عسـكريه استعمالنك والی‌يه تفويض
و توديعی صورتی اولمغين مجرد شرفصادر اولان مساعدهٔ سـنيهٔ حضرت
پادشاهی‌يه مستنداً عرض ماوقع حاله ابتدار ايلدم ١١ تشرين‌اول ٩٥
مدحت

جواب تلغرافی :

جواباً وارد اولان تلغرافنـامهٔ عالیلری بالوصول پیش نظر همایونه عرض اولندی طرف اصفانه‌لرندن بکله‌نلدیکی وجهله تحصیل رضـای ولی نعمت ایچون المنة لله افنـای عمرله مفتخر اولدقلرینك اشعاری نزد شاهانه‌ده زیاده محظوظیتی موجب اولوب سلام التفات انجام شاهانه‌لرینك طرف اصفانه‌لرینه تبلیغیله تلغرافنامهٔ مذکور مندرجاتی اوزرینه تعلیمات حکمت آیات حضرت ملوکانه‌نك ایکی اوچ کون ظرفنده طرف دولتلرینه بیلدیریله‌جکنك و بعض اوامر و اراده‌لرینی تبلیغ مأموریتیله سرای همایوندن برینك دخی نزد عالیلرینه ارسـالی مصمم و مقرر اولدیغنك اشعاری شرفصادر اولان ارادهٔ سنیه مقتضاسندندر

١٢ تشرین اول ٩٥ بنده

علی فؤاد

....

١٤

باش وکالتدن مدحت پاشایه کلن

تلغرافنامه صورتیدر :

١ تشرین اول ٩٥ تاریخلو داخلیه نظارت جلیله‌سنه مبعوث ایکی قطعه تلغرافنـامهٔ اصفانه‌لری مجلس وکلاده مطـالعه اولندی حورانده وقوعبولان حادثه اوزرینه اتخاذ و اشـعار بیوریلان تدابیر مناسب وبجا کوریلوب ردیف طـابورلری حقنده اشعار سـامیلری وجهله طرف سرعسکری‌یه تبلیغات اولنمشـدر مسئله‌نك مبدأ حدوثیله برابر وسیلهٔ توسعی اولنلر کملر ایدوکنك ایضاحاً اشعاری و برده ردیف طابورلری

مدت مدیده سلاح التنده قالملری ایچون حادثه‌نك برآن اول حسن صورتله باصدیرلمسی اسبابنك استحصالی خصوصنك طرف عالیٔ اصفانه‌لرینه توصیه‌سی قرار مذاکرات اقتضاسندن اولمغله اولبابده

٣ تشرین اول ٩٥ باش وکیل
سعید

جواب تلغرافی :

٣ تشرین اول ٩٥ تلغرافنامهٔ سامیلرنده حوران حادثه‌سنك سبب توسعی استیضاح بیورلمغله تفصیلی لازم کلمشدر مشهور لجانك اتصالنده و اکثر وقوعاتده انکله برلکده اولان جبل دروز اهالیسی کاملاً درزی طائفه‌سیدر بونلر مصریون زماننده‌نبرو جریان ایدن وقوعات ایله شمارمش اولدقلرندن دولته عسکر و تکالیف نقدیه ویرمدکلرندن بشقه اطراف و جوارده قتل و قطع طریق مثللو وقوعه کلان فنالقلرك جمله‌سی اشبو جبل دروزك تحت انضباط و اداره‌ده اولمامسندن نشأت‌ایدر کچن سنه انکلیز پوسته‌سنی اوران و بو سنه ایکی‌قپولیده برکاربانی اوروب آدملرینی قتل ایدن بونلر اولوب اموال وحیوانات مغصوبه‌نك بر طاقمی جبل دروزده بولدیرلمش ایسه‌ده فاعللری حقنده بر شی یاپیله‌مامشدر ایشته اوراسی هرتکلیفدن مستثنا ملجاء اشقیا اولمغله سائر محللردن دخی بویولده کچمك استیانلر و از چوق برجنایته جرأت ایدنلر و عسکر فرارلری وجبل لبنانده اولان درزیلرك فنالری بش التی سنه‌دنبرو اورایه التجا وهجرت اتملریله جمعیتلری پك زیاده تکثر ایدوب جبله صیغمدقلری جهتله حوران قراسنه تجاوزله اهالیسنی قاچیروب شمدی‌یه قدر اون یدی قطعه قریه‌یی ضبط اتمش اولدقلری کبی دیکر قریه‌لری دخی برر برر ضبط اتمك

ایچون بویله و مسائل جزئیه ایله مضاربه و مقاتله چیقارمق عادتلریدر.
بوراسنی حوران عربلری کوزلجه اکلامش اولدقلرندن بو دفعه‌کی وقعه
اوزرینه انلرده عجلون وقنیطره اهالیسیله و بر طاقم عربان ایله بالاتفاق
درزیلر اوزرینه حرکته حاضرلنمشلردر کوندریلان مأمورلر معرفتیله اجرا
ایدیلان نصایح اوزرینه حورانلیلر توقف و امره اطاعته برابر درزیلردن
بو شقاوته متجاسر اولنلرك جلبیله محاکمه طلبنده دخی اصرار ایتدکلرندن
و درزیلر ایسه بوکا یناشمیوب برقاچ بیك مسلح جمعیتله بونلرك مقابلنده
طورمقده بولندقلرندن طرف مشیریدن سوق اولنان عسکر قوماندانینك
درزیلرله بالمخابره اصلاح ذات البینه چالشدیغی ایشدلمکده ایسه‌ده درجاتنه کسب
معلومات اولنه‌مدیغندن حقایقنك طرف مشیریدن سؤالی لازم کلورا ولبابده.

٦ تشرین اول ۹٥ — بنده
مدحت

مدحت پاشا طرفندن بشنجی اردو مشیری احمد ایوب پاشایه
یازیلان تذکره:

دولتلو افندم حضرتلری

دمنجك الدیغم تذکرۀ علیه‌لرنده درزیلرك بر طرفدن مصالحه تکلیفنده
بولنوب دیکر طرفدن اردوکاهك صوینی کسه‌رك عسکری حرباً صو المغه
اجبار ایلمکده اولدقلرینه دائر سعادتلو جمیل پاشا حضرتلرندن کلان
تلغرافنامه اوزرینه طرف مشیریلرندن یازیلان جوابنامه‌نك صورتی ارسال
بیورلدیغندن بحثله استفسار رأی و مطالعه بیورلمش اولوب واقعا شو
مصلحتك کسب اتمش اولدیغی رنك و صورته کوره محتاج رأی وتدبیر
جهتلری وارسه‌ده بونلرك بیان وتعریفی طوغری ویولنده اولمق ایچون.

ابتدا جوابنامهٔ عالیلرنده مندرج بعض فقره‌لرك نفس الامره و ایجاب
مصلحته توفیقی لازم اولدیغندن بونلرك ایضاحاتنه ابتدار اولنور شویله‌كه
جواب عالیلرینك فقرهٔ اولیسنده وقعه‌نك سبب حدوثیله صورت جریانی
بوراجه معلوم اولمدیغی بیان بیوریله‌یور حالبوكه ٢٦ ایلول ٩٥ و ١ تشرین
اول ٩٥ تاریخلریله بو مصلحته دائر حضور عالیلرینه یازمش اولدیغم
تذكره‌لرك مندرجاتنی موضح اولمق اوزره حوراندن كلوب تقدیم قلنان
و اوراده‌كی مفرزه ضابطلری طرفندن صوب عالیلرینه كلان تلغرافنامه
و اوراق سائره‌ده بیان اولندیغی اوزره وقعه‌نك اصلی بر قیز منازعه‌سندن
و بومنازعه اثناسنده بصرالحریری قریه‌سی اهالیسیله بر نفر درزی بیننده
ظهوره كلان مضاربه‌دن تحدث ایده‌رك او صره‌ده بصرالحریری قریه‌سنك
اوته طرفنده واقع قریه‌ده‌كی درزیلر مسلحاً بصرالحریری قریه‌سنه هجوم ایله
اهالیسندن سكز اون كشی‌یی بغتةً قتل اتمش و بونلرك هجومنه قارشی
بصرالحریریلر طرفندن وقوعبولان مدافعه‌ده درت بش مقتول وقوعبولمش
اولدیغندن بونك اوزرینه بر طرفدن حورانلولر دیگر طرفدن درزیلر
یكدیگرینی اوروب قیرمق ایچون تجمع ایتمسیله اوچ بش كون ایچنده
مصلحت شودرجه‌یی انتاج ایتمشدر ایشته وقعه‌نك سبب حدوثی وصورت
جریانی معلوم ومیدانده اولدیغی كبی بوایشه اوك ایاق اولان وبصرالحریری
قریه‌سنه مسلحاً هجوم ایدن و اوراده قتل نفسه تصدی ایلیان
اشخاص دخی بصرالحریر كوینك اوته‌سنده اولوب اسمی تخطر اولنه‌میان
درزی كوینك اهالیسندن معلوم الاسامی اشخاص اولمغله مادهٔ قتالك بر
جمعیت طرفندن ایقاع اولنمسیله اصل قاتللرك كیملر اولدیغنك درزیلرجه
دخی معلوم اولمدیغندن و یاخود عند المحاكمه تبین ایتمیه‌جكندن بحث ایتمكه
حاجت یوقدر ظن ایدرم ینه جوابنامهٔ عالیلرینك دیگر بر فقره‌سنده
حورانلولر درزیلرك تكلیفی وجهله استیفای دیته راضی اولدقلری حالده

حکومته عائد اولان جهت نظامیه‌سی آیرو طوتلمق و اشبو صورت تسویه‌ایله
تفرعاتی جانب حکومتدن کوندریلان مأمورین و طرفین مشایخی معرفتیله
قرارلشدیرلمق امور طبیعیه‌دن اولدیغی بیان بیورلمسنه نظراً بو مصلحت
ایکی درجه‌یه تقسیم بیورلمش اوله‌یورکه بونك بریسی حقوق شخصیه
و دیکری جهت نظامیه اولمق لازم کله‌یور و حورانلولرك مصالحه‌یی قبول
ایدوب حقوق شخصیه بتدکدن صکره جهت نظامیه دخی حکومت
مأمورلرینه براغیله‌رق ارتق عسکرك ایشی قالمامش اوله‌یور بنده‌کزك
فکر قاصر عاجزانه‌مه قالور ایسه مصلحتك متحمل اولمدیغی ملاحظات
ایله مجرای طبیعیسندن چیقارلمسنه چالیشلوبده اضاعهٔ وقت ایتمکدن ایسه
ایشك صورت وقوع و حدوثی اورته‌یه قونیله‌رق و حکومتجه
و عسکرجه بو مثللو احوالده قانوناً و نظاماً نصل حرکت اولنمق لازم
کله‌جکی قرارلشدیریله‌رق مأمور و قوماندانلره اکا کوره تعلیمات قطعیه
ویرلمك اقتضا ایدر چونکه مصلحت کوزلجه تشریح اولنورسه کوریلورکه
بو حادثه تبعهٔ دولت علیه‌دن ایکی فرقه بیننده وقوعه کلمش و هر ایکی
طرف یکدیکرینی اورمق نیتیله مسلحاً تجمع ایتمش اولدیغندن و موقعیده
مرکز اردوی همایونه سکز اون ساعت مسافه‌دن عبارت بولندیغندن بوکا
اوزاقدن سیرجی کبی باقمق البته جائز اولمایوب بونلرك یکدیکرینی اضراردن
منعی و قنغی طرف حقلو ایسه حقوقنك استحصالی لازم و واجب اولدیغی
مسلمدر ایشك ابتدا ظهوری بر منازعه‌دن عبارت ایسه‌ده طرفیندن
تجمع ایدن اهالیٔ مسلحه برقاچ بیك نفر اولمغله بوکا ضبطیه استعمالی
کافی و ممکن اوله‌میه‌جغندن نظام و قانون دولت موجبنجه قوهٔ عسکریه‌یه
مراجعت اولنمق لازم کله‌رك اولبابده طرف عالیلرینه یازیلان تذکرهٔ
عاجزانه‌م موجبنجه لزومی قدر عسکر سوق و ترتیب بیورلمش و بونلره
قوة الظهر اولمق ایچون بیروتدن ردیف طابورلری دخی جلب اولنه‌رق

بو قوته علاوةً حكومتدن دخی درت بلوك ژاندارمه معیت عسكریه‌یه ویرلمش اولمغله شو حالده ایشك جهت حقوقیه و یاخود جهت نظامیه‌سی نه ایسه بو وجهله سوق اولنان قوهٔ عسكریه‌نك اثر اجراآتی اولمق لازم كلور بناءً علیه حورانلولر استیفای دیت ایتدكلری حالده مسئله‌نك جهت نظامیه‌سی حكومت مأمورلری معرفتیله قرارلشدیرلسون دینلمك كوندریلان عسكرك هیچ برشی یاپمیه‌جغنی فرض ایتمكه موقوفدر معلوم عالیلری بیورلدیغی اوزره حورانلولر بو مسئله‌ده مغدور و مظلوم اوله‌رق خلاصهٔ ادعالری آدملرینی قتل ایدن درزیلرك جلبیله اجرای محاكمه‌لری استدعاسندن عبارت اولمغله بوكا ایسه هیچ بر دیه‌جك اولمادیغندن و بونكله برابر اكر قوهٔ حكومتله خصملری جلب اولنمیه‌جق اولور ایسه كندولری سلاحلری قوتیله جبراً خصملرینی المغه مقتدر اولدقلرینی بیان ایدرك تجمعلری دخی بونك ایچون اولدیغندن شو حالده كندولری درزیلرله سویلشه‌رك مقتوللرك دیتلری اوزرینه مصالحه ایده‌جك اولورلر ایسه قاتللرك طوتلسی و جزا ایدلسی كبی دولته عائد اولان حقوقك آتی‌یه تعلیقی وسیله‌سیله مجرد ایشك بتورلسی ایچون بوندن اغماض عین ضروری اوله بیلور ایسه‌ده ایشك درجه‌سی بو صورتده اولمیوب حورانلولر مطلقا خصملرینك جلبیله دولتك حكم قانونی نه ایسه انك اجرا اولنمسنی طلبده اصرار ایدوب طورر و بو دعوادن طولایی احقاق حق ایچون بش طابور پیاده ایله بر طاقم سواری و ضبطیه مفرزه‌سندن مركب بر قوت دخی اوراده موجود بولنور ایكن حورانلولری اقچه ایله صلح ایچون اجبار اتمك حكومتك و عسكرك قدر و شاننی اخلال ایده‌جكندن بشقه فیما بعد حوران ولجه‌نك درزیلر النده و انلرك تحت حكمنده براغلمسنی دخی منتج اوله‌جغنده شبهه یوقدر جانب ولایتدن محلنه مبعوث مأمورلره كلنجه بونلر مجلس تمیز رئیسی سابق

صالح افندی ایله طابور اغاسی بوزو حسن اغا و برده جبل دروز قائممقامی برازی محمود اغادن عبارت اولوب بدایت حادثه‌ده تحقیق ماده ایچون کوندرلمش ایسه‌ده ماده کسب جسامت و اهمیت ایدرك مشارالیه جمیل پاشا قومانداسیله سوق عسکر اولنمسی اوزرینه آرتق ایشده چتاللق اولماق ایچون کافهٔ اجراآتك قوماندان مشارالیهه محول اولمسی طبیعی و مسئله‌نك اصل روحی ایسه شو متهملرك عسکر قوتیله اله کچوریله‌رك عدلیه مأمورلرینه تسلیمی قضیه‌سندن عبارت بولندیغی بدیهی ایدوکنه و بر مدتدنبرو خسته اولان سلیم بك کسب صحت ایدرك موقع عسکری‌یه کلمش اولدیغنه بناءً مومی‌الیه صالح افندینك همان عودتی کندویه یازلمش و اوراده قالان مأمورلرك دخی هر حالده قوماندان مشارالیهك رأیی وجهله حرکته صرف مساعی ایتملری وظیفه‌لری اقتضاسندن بولنمشدر اولبابده

١٢ تشرین اول ٩٥ مدحت

باش وکالتدن مدحت پاشایه کلن شفره‌لی تلغراف:

درزیلرك تأدیبلری ایچون واقع اولان تدارکاته قارشو انکلتره سفیری علی‌الاتصال نزد عاجزی‌یه کله‌رك پك زیاده اظهار تأثر ایتمکده و بو یولده اولان افاداتنی خارجیه نظارت جلیله‌سنه دخی تبلیغ ایلمکده‌در انکلتره دولتنك درزیلر و فرانسزلیلرك دخی مارونیلر حقنده اولان صحابت معنویه‌لرینه دائر مدار افکار کوسترمکده اولدقلری امور معلومه‌دن اولمسیله درزیلر علیهنده وقوعبوله‌جق تدابیر و حرکات عسکریه‌دن انکلیزلر خشنود اولمدقلری کبی درزیلرك تجاوزات و تعدیاتی آرتدقده مارونیلرك مغدور و مظلوم اوله‌جقلری سررشته‌سیله فرانسه‌نك نصل

تشکیات وحرکاتده بولنمق استیه‌جکنه سوق اولنه‌جق عسکرك کشفیاتی حقنده فرانسه قونسلوسنك طرف آصفانه‌لرندن واقع اولان سؤالی دخی دلالت ایدر الحاصل درزیلرك بیان اولنان احوالی واقعا پك چرکین اولدیغی کبی بونلرك تأدیبسز قالملری قاعدهٔ حکومته موافق اوله‌مز ایسه‌ده بونلرك حال شقاوت اشتماللری پك اسکی بر شی اولوب شمدی‌یه دکین امر اصلاحلرنجه وقت مناسب بولنه‌مامش اولدیغی حالده بودفعه امنیت عمومیه‌لری قوهٔ عسکریه استعمالنه ضرورت مس ایتدیره‌رك اوزرلرینه سوق اولنه‌بیله‌جك قوتك تمامیٔ کفایتی فرض اولنسه بیله نتیجه‌سنده کرك درزیلرك و کرك حورانلیلرك اسبابنی اصل ادارهٔ محلیه‌نك طوق و انتظامنه میل ایدرك و حورانلیلر طرفندن او یولده استعمال نفوس اولنه‌رق بونك نتیجه‌سی دولتعلیه ایچون خیرلی اولمیه‌جغی نزد حقایقدانیٔ آصفانه‌لرنده محتاج ایضاح دکلدر بوجهتله بوراجه الك سالم طریق درزیلرك تمامیله دائرهٔ انقیاده آلنملرینك زمان مرهوننه و ولایت جلیله‌لرینك حصول تمامیٔ اصلاحاتنه تعلیق ایدلمسنده و شمدیلك حورانلیلرله درزیلرك تألیف ایدلمسنده کورلمشدر درزیلر بر مقدار بدل صلح اعطاسنه ییناشدقلرینه و بوکا دخی حورانلیلرك موافقت اتمدکلرینه دائر اولان اشعارعالیلری بادیٔ نظرده بوتألیفه مانع کورینه‌بیلور ایسه‌ده ایش ینه بیویوب ادارەجه و پولتیقه‌جه بر طاقم نظریاته تصادف ایده‌بیلمه‌سی خاطراتنه قارشو مادامکه محلنجه حورانلیلره بدل صلح اعطاسیله تسویهٔ مصلحت تنسیب اولنمشدر کندولرینه موجب مشکلات اولمامق ایچون دولت علیه‌نك مجرد تبعه‌سی بیننده ظهوره کلان اثر مباینتی یاتشدیرمق مقصد فتوتکارانه‌سنده بولندیغنی اعلان ایدرك حورانلیلرك نمقدار تضمینات ایله قناعت اتملری قابل و لازم ایسه انك طرف دولتدن ویرلمسی دخی قابل اوله‌جغندن بوصورتك اجراسنه دخی

ماذونیت آصفانه‌لری توصیه اولنمشدر والحاصل طلب اولنان طابورلرك ارسالی حقنده طرف سرعسکری‌یه تبلیغات لازمه اجرا اولنمش ایسه‌ده طرفینك تألیف افکاری ایچون شمدی‌یه قدر استعمال اولنان وسائط کافی دکلسه مقدملری دخی واقع و فائده‌سی مشاهده اولندیغی اوزره ایکی طرفك نفوذ و نصیحتلرینی تاثیر ایتدیره‌بیله‌جك اشراف محلیه‌دن مناسبلری کوندریله‌رك و ایجاب ایدر ایسه بالذات عزیمت بیوریله‌رق و سائر وسائط کافیهٔ تألیفیه‌یه مراجعت اولنه‌رق شو ایشك قوهٔ جبریه ارائه‌سنه حاجت قالمقسزین بتورلمسنه کمال اهمیتله انتظار اولنور

١٣ تشرین اول ٩٥ باش وکیل

سعید

باش وکالته جواب تلغرافی:

اولجه دخی اشعار اولندیغی وجهله حوران غائله‌سی ایکی قریه اراسنده بر قیز منازعه‌سندن تحدث ایتمش و کیتدکجه توسع ایدرك بیومش بر مسئله‌در ایکی طرفده مجتمع اولان اوچر دردر بیك نفوس مسلحه‌دن متجاوز خلقك یکدیکرینی اوروب قیرمسنه اوزاقدن باقمق قابل اولمیه‌جغندن ابتدا مأمور و ضبطیه و متعاقباً عسکر کوندریله‌رك طرفینك یکدیکرینه مهاجمه‌سی تأخیر ایدلمکله برابر مشایخی جلب ایله ایشك باصدیریلوب بتورلمسی تکلیف اولندقده حورانلولر درزیلرك بغیر حق قتل ایتدکلری ادملرك قاتللری یا حکومت قوتیله جلب اولنه‌رق محاکمه‌لرینك اجراسی ویاخود کندیلری دها کثرتلی اولدقلرندن درزیلرك اوزرینه کتمك ایچون رخصت ویرلمسی ادعاسنده اصرار اتدیلر درزیلر

ایسه بویله مرافعه ومحاکمه عادتلری اولمدیغی بیانیله و امثال اولور خوفیله متهملری تسلیمدن امتناع ایله برابر عسکرك بولندیغی موقع قارشوسنه تجمع ایدرك و عسکرك ایچدیکی صویی کسه‌رك بر طرفدن بو وجهله سلاح ایله مقاومته و دیکر طرفدن حورانده اسلام و خرستیاندن مرکب کویلری غصب و غارته باشلادیلر و دونکی کون ینه درت قریه‌یی یغما ایدوب اهالیسندن ایکی نفری قتل وبر خیلیسنی جرح اتدکدن صکره یولده بولدقلری درت کشی‌یی دخی قتل ایلدیلر بوندنطولایی کندولره لاینقطع ادملر کوندریله‌رك مجرد مصلحتك باصدیرلمسی ایچون استیلان یکرمی اوچ کشیدن هیچ اولمز ایسه بر مقدارینك اولسون حکومته تسلیمی لزومی اکلادیله‌رق هردرلو تأمینات ویرلدیکنك اوزرینه درزیلر نهایت بر مقدار بدل صلح اعطاسنه یناشمش ایسه‌لرده بوکا دخی حورانلیلر اظهار موافقت اتمدیلر بو قدر وقوعات اوزرینه درزیلره بر شی دینلمیوب حوران اهالیسنی بونلره قیردیرمق حالجه و پولتیقه‌جه عظیم مخاطراتی مستلزم اوله‌جغنده و بونکله برابر حوران سنجاغنك کاملاً درزیلرك تحکم وتغلبلری التنده قاله‌جق بر نتیجه‌یی انتاج ایده‌جکنده شبهه یوقدر شو حالده استعمال قوهٔ عسکریه‌دن بشقه بر چاره تخطر و ملاحظه بیوریلور ایسه مع التشکر انك استحصالنه چالیشلور

١٤ تشرین اول ٩٥ بنده

مدحت

جواب تلغرافی :

درزی مسئلهٔ متحدثه‌سنك تدبیر مصلحانه ایله تسویه‌سی لزومنه مادامکه رأی سامیلری دخی متحددر بو ایشك تکرارینه حاجت اولمیان

بر صورت مرضیه‌سنه مبنی استعمال قوته محل قالمیه‌جق صورتده بر حسن نتیجه‌یه ایصالی اسباب مؤثره‌سنك سریعاً استحصالی و الحاصل طرفینك تسکین افکارینه جداً صالح و مقتدر اولان ذوات واسطه‌سیله تدابیر تألیفیه‌یه مراجعت بیورلمسی و او حوالیده حضور آصفانه‌لرینك تأثیر و فائده‌سی بشقه اولدیغندن محل حادثه‌یه تسریع عزیمت داورانه‌لریله اتخاذ بیوریله‌جق تدبیرك بو طرفه دخی اشعاری و برده روش حاله و مشیر پاشانك مقام سرعسکری‌یه معروض تلغرافنامه‌سنه نظراً محاربه بر قاچ بیکه بالغ اولان طرفین جمعیتنك تفریقی ضمننده فریق جمیل پاشا طرفندن سوق اولنان بر بلوك قدر ژاندارمه نفراتنه دروزك تشهیر سلاح ایتمسی و بر یوز باشینك وفاتی وسیله‌سیله مقابله‌ده استعجال اولنمسندن نشأت اتمش اولدیغی اکلاشلمش وبو دخی غیرمناسب کورلمش اولدیغندن بو صورتله خود بخود مقابله‌یه تصدینك دخی منعی بالخاصه توصیه اولنور و شونکله برابر بوکون یارین حرکت ایده‌جك (مورد نصرت) واپوریله بورادن و کلیبولیدن ایکیسی نظامیه و اوچی ردیف اوله‌رق جبخانه‌لریله برابر بیروته بش طابور عساکر عثمانیه کوندریله‌جکی طرف سرعسکریدن اشعار اولندیغی دخی تبلیغ اولنور

باش وکیل
سعید

١٢ تشرین اول ٩٥

جواب تلغرافی:

حورانه عسکر سوقی درزیلری اورمق نیتیله اولمیوب اولکی تلغرافنامه‌ده دخی عرض اولندیغی وجهله طرفیندن بش اون بیك نفوس مسلحه یکدیکرینی اورمق ایچون حاضرلنمش اولدقلری جهتله بونلره

هیچ بر شی دینلمیه‌رك اوزاقدن باقق ممکن اولمیه‌جغندن و خصوصیله
یتمش آلتی تاریخنده‌کی وقوعاتدنطولایی مظهر مجازات اولان مأمورین
ملکیه و عسکریه‌نك تقصیراتی مجرد شویله بر حال اوزرینه وظیفه‌لرینی
ایفا اتماملرندن نشأت ایلدیکی معلوم ایدوکندن مجرد ایکی فرقه خلقی
بربرینی قیرمامق و بو صره‌ده مغدور اولنلرك حقی استحصال قلنمق
مقصدندن عبارتدر تشبثاتك نتیجهٔ طبیعیه‌سی اوله‌رق جبل دروزك
ضابطه‌سی حاصل اولور ایسه اوده ایکنجی درجه آرزو اولنان بر منفعت
ایسه‌ده مادامکه بو درجه‌یه قدر کیدلمامسی اراده بیوریله‌یور اوراسنك
آتی‌یه تعلیقی دخی ممکندر قالدیکه درزیلرك احوال شقاوتکارانه‌سی
اشعار سامیلری وجهله اسکی بر شی اولوب شمدی‌یه قدر اولوریله اداره
اولندیغی کبی طرف عاجزیدن دخی بوکونه قدر حسن اداره‌لرینه صرف
مقدور اولنمش و حتی بو حادثه‌نك ظهورنده دخی رؤساسندن بر طاقمی
شامده برلکده بولنمش اولدیغی حالده خبرك ورودیله کندولری اصلاح
ماده ایچون مأموریتله و کمال رعایتله محل منازعه‌یه کوندرلمش اولدقلرینك
اوزرینه جمعیتله طوپلانوب یکیدن برطاقم قتل و نهب افعالنه تصدی
اتمشلردر بوحاله قارشو ایشك ینه اعمال اسلحه درجه‌سنه کتورلمیه‌رك
بر صورت صلحیه ایله بتورلمسی اسبابنه چالیشلمقده و بونکله برابر جبل
لبنانده‌کی درزی رؤساسنك رستم پاشا واسطه‌سیله عرض اتدکلری توسط
کمال ممنونیتله قبول اولنه‌رق ورودلرینه انتظار ایدلمکده ایکن دونکی کون
صباحلین اردوکاهه اوچ چاریك مسافه‌ده درزیلرایله حورانلو و لجالولرك
محاربه‌یه طوتشمش اولدقلری اردوکاهده خبر آلنه‌رق و بونلرك تفریقی
نیتیله بر بلوك ژاندارمه و ایکی بلوك مفرزه کوندریله‌رك بونلرك وصولنده
درحال اوزرلرینه درزیلر آتش اتمسیله ایکی ژاندارمه دوشمش و طابور
آغاسی یاره‌لنمش اولدیغنك اوزرینه قوماندان جمیل پاشا ایکی بلوك

عسکر آله‌رق یتشدکده اکا دخی تشهیر سلاح اتملرندن عسکردن بر
یوزباشی و اون بش نفر شهید اولدیغندن طبیعی تحدث ایدن محاربه بو
کیجه یاریسنه قدر ممتد اولمش و کیدن عسکر اردوکاهه رجعت ایلمش
اولدیغی مشارالیهك بوصباح طرف مشیری‌یه کلان تلغرافندن آکلاشلمشدر
بو وقعه اوزرینه شوراده بوراده نقدر عسکر وار ایسه ارساله
طرف مشیریدن تشبث قلندیغی کبی حکومتدن دخی الده موجود اولان
هولو پاشا مجلس اداره‌دن بر اعضا ایله کوندرلمك اوزره ترتیب اولنوب
شو حالده ایشك بر صورت معتدله‌ده تسویه‌سی اول امرده حورانده‌کی
درزی جمعیتنك بر قوهٔ کافیه ایله تبعیدینه موقوف اولمغین درسعادتدن
موعود اولان عسکرك بر آن اول یتشدیرلمسی واجبه‌دن بولنمشدر
١٧ تشرین اول ٩٥ بنده
مدحت

باش وکالتدن مورود تلغراف :

درزی ایله حوران اراسنده اولان مسئله اوزرینه طرف عالیلریله
مخابراتی شامل تلغرافنامه‌لر و طرف سرعسکریدن مورود تذکره مجلس
وکلاده مطالعه اولندی قرارمذاکرات اولجه طرف سامیلرینه بیلدیرلدیکی
وجهله ایشك مصالحةً تسویه‌سی چاره‌سنك استحصالی مرکزنده دائر
اولمغله برابر سطوت عسکریه ارائه‌سنه و بالذات عزیمت دولتلریله بتورلمسی
اسبابنك استکمالی خصوصنك عهدهٔ استیهال عدهٔ اصفانه‌لرینه تودیع
و حواله‌سی و استیلان عسکرك همان سوقی و بوخصوصده مشیر پاشا
حضرتلرینك رأی اصفانه‌لریله حرکت اتمك اوزره تعلیمات مقتضیه اعطاسی

خصوصنك دخی طرف سرعسکری‌یه تبلیغی بالتنسیب سرعسکر مشارالیهایه تبلیغ قرار اولنمشدر ایشـك درجهٔ اهمیتی و باب عالینك رأی و افکاری اول و اخر چکیلن تلغرافنامه‌لردن معلوم عالیلری اولمغله لطفـاً اردوکاهه عزیمتله ایشك صلحاً و سریعاً بتورلمسی همم علیهٔ اصفانه‌لرینه تودیع قلنور

۲۲ تشرین اول ۹۵ باش وکیل

سعید

جواب تلغرافی :

۲۲ تشرین اول ۹۵ تاریخلی وشفره‌لی تلغرافنامهٔ سامیلری جوابیدر :

درزی مسئله‌سـنك مادامکه صلح صورتیله تسـویه‌سی نزد حضرت پادشاهیده ملتزمدر بو نتیجه‌یه لازم‌اولان اسبابك استحصالی لطفاً بوعبد عاجزه براغیله‌رق برقاچ‌کون دها صبر بیورلمسی رجا و هرحالده استعمال سلاحه حاجت اولمیه‌رق عسکرك و دولتك قدر وشـاننه موافق صورتله ایشه ختام ویریله‌جکی تأمین اولنور

۲۳ تشرین‌اول ۹۵ بنده

مدحت

مابین باشکتابتنه چکیلن تلغراف:

توجهات موفقیت ایات جناب پادشاهی ایله درزی مسئله‌سی برطرف اوله‌رق مشایخندن الك معتبرلری دونکی کون شامه کلوب استدعای لطف وعنایت حضرت ولی نعمته متشبث اولدقلری کبی بصرالحریری وقعه‌سندن

طولانی ایچلرنده بولنان قاتللرك تسلیمنده طرف حکومتدن اصرار کوسترلمسیله بونلردن برحیات قالان درت نفرینی دخی کتوروب تسلیم اتمش اولملریله مرقوملر لاجل المحاکمه حبس و توقیف ایدلمش و هیچ بر وقتده درزیلرك ارباب جنایتی تسلیم اتملری واقع اولمدیغی حالده بونلرك شو صورتله کتوریلوب تسلیمی انشاءالله تعالی ایلروسی ایچون علامت خیر ایسه‌ده احوال آتیه‌نك تأمینی پك مهم اولدیغندن بوکاده امکان مساعد اولدیغی مرتبه صرف مقدور اولنمسی مقرر بولنمشدر شو حالده صکره‌دن کوندریلن ردیف طابورلرینه لزوم قالمدیغی جهتله محللرینه کوندرلدکلری کبی حورانده و بوراده اولان طابورلرك دخی اوچ درت کون ظرفنده صالیویرلمسی ذات مشیری ایله بالمخابره قرارلشدیرلمشدر

٢٩ تشرین اول ٩٥ — مدحت

....

١٥

مابین همایون باشکتابتنه یازیلان تلغرافنامه :

مأموریتدن عفو بیورلمقلغم استرحامیله کچن تشرین اول تاریخیله تقدیم اولنان معروضات عاجزانهم اوزرینه لطفاً و تنزلاً شرفصادر اولان امر و فرمان حضرت ولی نعمته امتثالاً بر مدت دها دوامه جبر نفس ایله تحمل ایدلمش و مقدمکی نیاز عاجزانه‌می تأخیره بادی اولان درزی مسئله‌سی کبی مسائل و وقوعات برطرف اوله‌رق لله‌الحمد ولایتجه اهمیته شایان بر حال قالمامش ایدوکندن و نزد عالیده مجهول اولمیان اسبابه مبنی بوراده قالمقلغم امکانسز بولندیغندن لطفاً و مرحمةً عفو عاجزانهم خصوصنه مساعدهٔ علیهٔ پادشاهی‌یی رجایه جرأت ایلرم

١٨ مایس ٩٦ — مدحت

مابين همايون باشكتابتندن جواباً كلن تلغرافنامه :

١٨ مايس ٩٦ تاريخلى تلغرافنامهٔ عالئ اصفانه‌لرى مشمول نظر عالى اولدى معلوم عالئ داوريلرى بيولديغى اوزره طرف حضرت پادشاهيدن نزد عاليلرينه اعزامى تصميم بيورلمش اولان ذاتك شمدى‌يه‌قدر كوندريله‌مامسى ارادات و افادات سنيهٔ ملوكانه‌نى باب عالى جانبندن ذات ساميلرينه تبليغ و تفهيم و معروضـات جوابيهٔ داورانه‌لرينى خاكپاى پادشاهى‌يه لايقيله عرض و تبيين ايده‌بيله‌جك واسطهٔ مؤتمنه‌نك خدمت مخصوصه‌سندن انفكاك ايده‌مامسى و بو اوصاف مطلوبه‌يى حائز برينك بولنه‌مامسى جهتى اولديغندن شو وعد عالينك عدم انجازينك ذره‌جه بشقه بر سبب و معنايه حمل بيورلمامسى و تلغرافنامهٔ عالئ ولايتپناهيلرنده استعفاى اصفانه‌لرينك نزد عاليده مجهول اولميان بعض اسبابه ابتناسى اشعار بيورلمش اولمغله مقدمجه ينه بو خصوصه دائر تلغراف عالئ خديوانه‌لرنده بسط اولنان اسبـاب ايكى شيئه منحصر اوله‌رق برى سن عاليلرينك مرتبهٔ شيخوخته واصل اولمسى بريده ادارهٔ ولايتجه حركات اصفانه‌لرينك مقيديتى ماده‌لرى اولوب بو ايكى سبب خارجنده ذات اصفانه‌لرندن پادشاه و دولته خدمات صـادقانه ابرازينه مجد و ساعى اولان بندكانك دم واپسينه قدر شرف خدمت سـنيه‌دن عدم مهجوريتلرى اخص و اقدم امالرى اولمق لازم كله‌جكنه نظراً عذر شـيخوخت حال موقع مقبوليت اوله‌ميـه‌جنى نزد دولتلرنده دخى مسلماتدن بولنديغندن و مقيديت بحثنه كلنجه يقينده ولاة عظامك مأذونيتلرى توسيع اولنه‌جق صورتده بر قانونك نشرى دردست بولنديغندن بوسببده محو و مندفع اولور . اكر شـو سببلر خارجنده سبب استعفا اولديغى حالده تماميله خاكپاى همايونه عرض وبيان اولنمسى ارادهٔ سنيهٔ حضرت پادشاهى اقتضاى عاليسندندر اولبابده فرمان بنده

١٩ مايس ١٢٩٦ علی فؤاد

جواب تلغرافی :

استعفایه دائر تقدیم ایلدیکم عریضهٔ عاجزانمه جواباً احسان بیوریلان تلغرافنامهٔ عالیلرنده مندرج اسباب خارجنده اولەرق بر مدتدنبرو نظامات و قوانین جدیدەنك اجرا آتیله حصوله کلان مشکلات و شخص و ذاتمه عائد اولەرق هر طرفدن کوردیکم تحقیرات وسوء معاملات یکیدن استدعای لطف و مرحمت ولی نعمته مجبور ایتمشدر التی ای اولکی عریضەمده بیان اولندیغی وجهله خدمت پادشاهیده اثنای عمر اتمك عزم قطعیسنده بولندیغمدن و عمر نهایته کلدیکندن بقیەسنك نجه اهمیتی یوقدر لکن عمردن دها اعز و اقدس بر حقیقت واردرکه اوده ناموسدر جریان معاملات و احوالك احتمالکه نفس الامره اصابتی و یاخود بشقه بر سبب و حکمتی اولەبیلور ایسەده نظر و اعتقاد عاجزانەمده بونلرك جملەسی کرك ادارەسی محول عهدهٔ عاجزانم اولان ولایت امورینه وکرك شخص و ذاتمه عائد اولسون هر ایکی صورتده دخی اخلال ناموسی مؤدی بر درجەیی منتج اولەجغندن و خدمت دولتده قرق بش سنەدن زیاده مدت جانمدن اعز اولەرق محافظه ایلدیکم شرف و ناموسی لکەدار اتمك استمامکده معذور بولندیغمدن دنیاده هر درلو مطالبی ترك ایدرك بر طرفه چکلمکه قرار ویردم بوبابده لطف و مرحمت جلیلهٔ حضرت ولی نعمته تکرار عرض دخالت ایلرم افندم

۲۱ مایس سنه ۱۲۹۶ مدحت

مابین همایون باشکتابتندن جواباً کلان تلغرافنامه :

یکرمی برمایس طقسان التی تاریخلی تلغرافنامهٔ آصفانەلری لدی العرض منظور عالیٔ حضرت شهریاری بیورلدی بوانه دکین ناموس داورانەلری

طرف اشرف حضرت پادشاهیدن نه درجه محافظه بیورلدیغی جمله‌نك معلومی اولدیغی كبی بو صورتده حسب‌الانسانیه ذات خدیویلرنجه دخی مصدق و معترف اولمق لازمكلور ذات‌سامیلری مدت مدیده دولت علیه‌یه حسن خدمت ایتمش و حائز شرف وزارت اولمش اعاظم بندكاندن بولندقلری جهتله بوندن بویله دخی كرك ناموس و حیثیت ذاتیه‌لرینك و كرك حائز اولدیغكز رتبهٔ سامیه شان و شرفنك بر قاعده محفوظیتنه ولی نعمت بیمنت افندمزك متكفل بولندقلری تبشیراتنه ابتدار اولنور اجراآتنده مشكلاته اوغرالدیغی بیان بیوریلان نظامات و قوانین جدیده‌دن مقصد قوانین‌عدلیه ایسه مدت نقایصی سائر طرفلرده وار ایكن مادهٔ قوانینك اساسنه اعتراضات ایتمامكله برابر اهلیتلی مأمورینك فقداننده طولانی اجراآت و تطبیقاتی بر خیلی مشكلاته تصادف ایده‌جكی سیرلیارد طرفندن دخی بالایحه عرض و بیان اولنمش و حتی بومقوله قوانینك وقواعدك اتخاذ و نشری لزومی جمله‌جه تسلیم و اعتراف اولمده اولدیغنه دائر دون كیجه بعض ذوات ایله مباحثات جریان ایتمشدر معلوم عالیلری اولدیغی اوزره اجراسی استیلان اصلاحاتك بری بلكه برنجیسی امور عدلیه‌نك تنظیم و تنسیقی ماده‌سی اولوب بویولده اتخاذ اولنان تدابیرك فعلیاتی هر طرفك اعتراضنه اوغرایه‌رق دولتجه مشكل بر موقعده قالنمقده‌در جناب‌دولتلری بونجه زماندر امور ملكیه و صنوف خدمات مهمه‌ده بولنمش اولدقلرندن استحصال بیوردقلری تجربه‌لره كوره كرك قوانین عدلیه كرك ادارهٔ ملكیه‌یه وقوفلری حسبیله نظامات سائره‌نك رأی آصفانه‌لری دائره‌سنده محتاج اولدیغی تعدیلات اكمال واتمامنه دائر بر لایحه تنظیمیله سریعاً و اقتدار و اهلیت و صداقتجه امنیت علیهٔ داورانه‌لرینی قزانمش بر ذاته تودیعاً طوغریجه مابین همایونه ارسالی امر وفرمان بیورلدیغنك و بو بابده طرف آصفانه‌لریله اجرای مخابره ایچون

او واسطهٔ مؤتمنه استخدام بیوریله‌جغنك و بندکانجه مقصود اصلی پادشاه و دولتنه کالیله عبودیت و صداقتله حسن خدمتدن عبارت اولوب سمع اعتباره المغه شایان اولمیان بر طاقم قیل وقالدن اصلا مفتور و متأثر اولمیه‌رق او مسلك مستقیمده دوام اولنمق الجای لوازم بندکی بولندیغنك تبلیغنه و ذات حضرت پادشاهی خدمت واقعهٔ فخیمانه‌لرینی تمامیله تقدیر بیورمقده اولوب ذات سامئ اصفانه‌لرینی سلام التفات ارتسام ملوکانه‌لریله تلطیف بیوردقلرینك تبشیرینه مسارعت قلندی فرمان بنده

٢٣ مایس ٩٦ علی فؤاد

جواب تلغرافی :

٢٣ مایس سنه ٩٦ تاریخلی جوابنامهٔ تلغرافیلرینك مندرجاتندن بنده‌کزجه الك مهم و قیمتدار اولان بحث و حقیقت التفات و توجهات علیهٔ حضرت ولی نعمت اولمغله ابتدا بو لطف جلیلك وجیهٔ تشکرینی عرض ایدرم

ابحاث سائره‌یه کلنجه : قوانین و نظامات جدیده‌نك اساساً لزوم و محسناتنی اعتراف دکل ادعا ایدنلردن اولدیغم و خصوصیله عدلیه اصلاحاتنك برنجی طرفداری بولندیغم معلوم عالیلریدر لکن سوریه ولایتنك توجهنده تلغرافله احسان بیوریلان تعلیمات حکمت آیات جناب پادشاهیده امر و فرمان بیورلدیغی و جهله ادارهٔ ممالك ایچون وضع اولنه‌جق قوانین و نظاماتك امزجهٔ اهالی‌یه و استعداد موقع و مصلحته کوره اولمسی شرط اعظم ایکن بو وجیبه‌یه رعایت اولنمیه‌رق نظامات جدیده نسق واحد اوزره یاپلمش و بونلردن بعضیلرینك جزؤی

تعدیلات ایله اصلاحی قابل ایکن آز چوق اخطاراتك استماع اولنمامسی دخی اصول اتخاذ قلنمش اولدیغندن یاپلان شیلرك اجرا آتی طبیعی مقصدك خلافنی انتاج ایدرك اکثریسی دخی اجراسز قالمش و بر طرفدن اسکی اصول و قاعده‌لر ایسه عملدن ساقط اولمش اولمغین بو تحویلاتدن عجیب وغریب برشکل و حال میدانه کلمشدر بوحاله منضم اوله‌رق حکومت ایله دائرهٔ عسکریه بیننده اولان اختلاف مخاصمه‌یی منتج اولمسیله سوریه کبی فسادات داخلیه و خارجیه ایله مملو اولان بر مملکتك اداره‌سی اعانهٔ عسکریه‌یه محتاج ایکن وقوعات ایچون عسکر استنلدکجه مخالفت ایدلمك و کوندریلان عسکر کیرو النمق و یازیلان شیلره جواب ویرلمامك مثللو معاملات التزام اولنه‌رق اکرچه بوده کویا ذات و شخص علیهنه ظنیله یاپیلیور ایسه‌ده بوندن دولت و مملکتجه نه قدر مضرتلر وقوعه کله‌جکی وبر مملکتده اوطوران والی ایله مشیر آلتی ایدنبرو بربرینی کورمك میسر اولمز ایسه اومملکتك حالی نه دیمك اوله‌جغی مستغنیٔ بیاندر دیکر طرفدن ضبطیه مخصصاتنك تنزیلیله مملکتك ضابطه‌سنه ضعف کلمش و مأمورلرك معاشلری تنزیل اولنمسیله اکثریسی ارتکاب و یغمایه صاپمش و بر طرفدن محکمه‌لرك اصحاب جنایات حقنده طوتدیغی اصول امنیت مملکتی اخلال ایلمشدر حالبویله ایکن یومیه النان اوامرده هر حالك مسئولیتی ولایت اوزرینه عطف وتحمیل بیورلمقده اولمسیله ارتق بویله برحالك ایچنده طیانوب طورمق ممکن دکلدر هر نه ایسه بو مشکلاتك تفصیلاتی بو عریضه‌مه صیغمیه‌جغندن محض اصابت و حقمده اثر لطف و مرحمت اولان امر و فرمان همایون پادشاهی موجبنجه بو دفعه مأموراً و مسارعةً بر بنده‌لری انتخاب اولنوب کوندرلمك اوزره بولندیغندن آنك عودتنه قدر تحمله اجبار نفس ایدلمسی وجیبهٔ ذمت عبودیت عد اولنور

مدحت ٢٥ مایس سنه ٩٦

١٦

باش وکالت جلیله‌یه :

ترجمان حقیقت غزته‌سنك ٥ کانون اول سنه ٩٦ تاریخلی نسخه‌سنده دولت علیه علیهنه اوله‌رق آتنه‌ده باصیلان بر غزته‌نك مؤلفی منفیاً شامده اولوب بر ارالق یونانستانه فرار ایدن اسعد افندی اولدیغی بیان قلندقدن صوکره بونك معاونت فعلیه و نقدیهٔ عاجزانه‌مله یاپلدیغی ضمناً حکایه ایدلمش و ینه اوهفته چیقان مستنجر غزته‌سنده اسم عاجزانه‌مك تصریحیله بو مفتریاتك انکلیزجه و فرانسزجه تفسیر و ترجمه‌سی بر صورت غریبه‌ده اعلان قلنمشدر ترجمان محرری اولان رزیلك حالی معلوم و اسعد افندی‌یی بوکون شامده کورندرك بو اعلاناته ویره‌جکلری معنالر کافی اولدیغندن بونك ایچون طرف عاجزانه‌مدن بر شی دیمکه حاجت اولمدیغی کبی دینله‌جك اولسه‌یله حسب‌القاعده اقامهٔ دعوی ایدلمك لازم کله‌جکی جهتله بوکاده تنزل ایدلمز ایسه‌ده اشبو اعلانات یالکز بنم شخص و ذاتمه منحصر اولمیوب یونانستانده غزته آچوب دولت علیهنه یازمق و نشر اتمك و بوکا آز چوق فعلی ویا معنوی معاونت ایلمك سیئات اولدیغی حالده بویله بر حرکته تصدی ویا اشتراك ایدن ادمك بوکون ایدین ولایتی کبی بر قطعهٔ جسیمه و مهمه‌نك رأس حکومت و اداره‌سنده بولنمسی دولت علیه‌نك قدر و شان عالیسنی اخلال ایده‌جك بر حال اولمسنه نظراً مقالات مسروده‌نك تمامیله دولت علیه علیهنه اولدیغی نقدر صریح و ظاهر ایسه بونك مرکز دولتده و باب عالینك امر و نظارتی تحتنده بولنان غزته‌لرله اعلانی دخی اوقدر چرکین اولدیغندن مأموریت مناسبتیله بویله شیلره سببیت ویرلمکدن ایسه مجرد قدر و ناموس دولتی صیانت قصدیله

استعفا ایدوب چکلمك بندهگزجه اسلم و بر وقتدنبرو حاصل اولان
ارزویهدخی موافق اولهجغنه بناءً اولوجهله حرکت اولنهجق ایسهده اول
امرده رأی سامیٔ خدیویلرینه مراجعت ایدلمسی صدق و خلوص و طویت
عاجزانهمه دها موافق اولهجغی ملاحظاتیله تصدیعه ابتدار قلندی هرحالده

٢٥ کانون اول ٩٦ مدحت

اوراق متفرقه

ماصلاق چفتلکی مقاولهنامهسنه دائر مدحت پاشا ازمیرده
موقوف ایکن حرمنه کوندردیکی تذکره :

حلیلهمز خانمه

سیاه چانطهنك ایچ کوزنده مائی برظرف درونده جلوس همایونه عائد
اوراق بولندیغندن ایلروده وارث سلطنت اولان ذاته تسلیم اولنمق اوزره
لوندرهده ٦ نومرولی ایست اندیا آونیو (East India Avenue) ده
مقیم صراف موسیو مهیره کوندرلمسی و اولمدیغی تقدیرده مأمورینك
النه کچمهمك ایچون محو ایدلمسی لازمدر

مدحت

....

مدحت پاشا طرفندن سلطان عبدالحمیده تقدیم اولنان
تقریرك صورتیدر :

مشروطیتی وضع واعلاندن مرادمز استبدادی رفع وذات شاهانهکزی
وظائفکزده ایقاظ و وکلای دولتك وظائفنی تعیین و ملتمزك میاننده

مساوات كامله‌يى تامين ايدوب ال برلكيله و كرچكدن ملكك اصلاحنه چالشمقدر

اوتوز سنه‌دنبرو نشر ايديلوبده احكامى اجرا اولنميان خط همايونلر كبى شمديكى خط همايون ملوكانه‌لرى بحران حاضرك اندفاعندن صكره بيله حكمسز قاليه‌جقدر زيرا قانون اساسى‌يى اعلاندن مرادمز يالكز مسئلهٔ شرقيه‌نك حسن تسويه‌سنه مدار اولمق و آوروپالولرك عليهمزه اچيلان آغزلرينى قپامق ايچون نمايشدن عبارت بر حيله دكلدر بوبابده ذات شاهانه‌لرينه بعض ايضاحات عرض ايليه‌يم اولا ذات ملوكانه‌لرينه عائد اولان وظائف حكمدارانه‌كزى مطلقا بيلمليسكز زيرا بالجمله حركاتكزدن ملت نظرنده مسئول اوله‌جقسكز بونكچون وكلاى دولت و مأمورين حكومت اجراى وظائفندن امين اولمليدركه درتيوز سنه‌دنبرو ملتمزى دنائته آليشديروب دولتى دوچار تدنى ايدن مداهنلكدن يقايى صيرالم بنده‌كزك ذات ملوكانه‌لرينه فوق‌العاده رعايتم واردر انجق احكام شرعشريفه تطبيقاً ملتمزك منافعنه مضر اولان الك اوفاق خصوصده بيله سزه اطاعت اتمكده معذورم چونكه مسئوليتم آغردر هم وجدانمدن قورقارم همده وطنمك سلامت و سعادتنى تأمين ايچون وجدانمله متعهدم فقط قورقارمكه بو افكار و افعالدن طولايى ايلروده دولت بنده‌كزى متهم و مسئول طوتسون شو عرض ايده‌جكم طوغرى سوزلردن قلبكز شبهه‌يه وارمسون نه چاره‌كه الك زياده قورقديغم بالآخره وجدانمك بنده‌كزى محجوب ايدوب مسئول طوتمسيله ملتمك طعن و توبيخنه اوغرامقدر ايشته بو دهشتدركه ذات شاهانه‌لرينى تصديع ايچون بنده‌كزه جرأت ويرييور

پادشاهم عثمانليلر كندو كندولرينى اصلاح و اداره اقتدارينى حائز اولمليدرلر اصول مشورتله اداره اولنان بر ملتده نظام نه‌در بيلمرميسكز

تفصیله حاجت یوقدر بنده‌کزه امنیت ایدیکز افندم بونکله برابر رجال ملتدنده امین اولیکز .

پادشاهم بنده‌کز بر بار ثقیل التنده‌یم عثمانلی صفتیله اجرای وظیفه ایده‌جکم بر مأمورك کندونی وجداناً مسئول طوته‌رق اجرای افعال ایتمسنك لزومی کبی بر وزیرده هم وجدانی هم ملتی نزدنده کندونی مسئول بیلملیدر امید و افتخار ایدرمکه وجدانمك بنده‌کزی مسئول طوته‌بیله‌جکی برحرکتده بولنمدم فقط ملتك بنده‌کزی مسئول طوتملرینه چالشمه‌لرینی ایسترم هم بو حاله فخرلنورم

پادشاهم طقوز کون اولیورکه معروضات متقدمه‌یی اسعاف ایتمه‌مکده دوام بیوریبورسکز عمله‌نك آلتنه مشابه اولان نظامات مبرمه‌یی رد ایدییورسکز حالبوکه آلتسز ایش کورلمز بو حال ایسه هنوز دهشتلی زلزله‌لردن محو و انقراض درجه‌سنی صاووشدیران بنای دولتی تعمیره چالشدیغمز صره‌ده سز عادتا ییقمق ایسته‌یورسکز دیه‌بیلیرم اکر بو اسبابه مبنی بنده‌کزی سرکاردن عزل ایدرسه‌کز رجا ایدرم عنان اداره مزاج شاهانه‌کزله اجراآت دولتی حال حاضرك اهمیت و الجاآتنه توفیقاً امتزاج ایتدیروب قوللانه‌بیله‌جك بر ید اقتداره تودیع بیورلسون هرحالده ....

قوللری

مدحت

١٨ کانون ثانی ١٢٩٣

....

مابین باش کاتبی سعید پاشا طرفندن صدر اعظم مدحت پاشایه مورود تذکره‌نك صورتیدر :

پایتخت اهالیسنك ضیا پاشایی مبعوث انتخاب ایده‌جکلرینه و بورادە قالمسی ایچون برقاچ بیك امضایی حاوی عرضحال ویره‌جکلرینه دائر

بوكون استقبال غزته‌سنده بر بند منظور عالی بیورلمشدر بونك اوزرینه شویله اراده بیورلمشدرکه ضیا پاشانك مبعوثیتی قبول اولنه‌مز زیرا کندوسی بالخاصه متبوع مشروعی علیهنده بولنمق کبی بر سیئه ایله لکه‌دار اولوب بوراسی دلائل فعلیه ایله‌ده ثابتدر و قانون اساسی لکه‌دار اولنلری مبعوثلغه قبوله مساعده ایده‌مز شوراسی تعجب و دقته شایاندرکه بو ذاتك اهالی بیننده بر شهرت و توجه حاصل ایتمك امیدیله کرك مطبوعاتله و کرك سائر وسائط ایله هرنوع تشبثاتدن خالی اولمدیغی معلوم اولوب بو حاللر اوزرینه کندوسنه ابراز توجهده اصلا بر مجبوریت دخی یوغیکن مجرد صدر اعظممزك التماساتنی رد ایتمه‌مك ملتزممز اولدیغندن وزارت و سوریه کبی مهم ومعتنا بر ولایته مأموریتنه مساعده‌اولندی شمدی بونك دخی قدرینی بیله‌میور و وزارت قوتنی درسعادتده استعمال ایتمك قیدنده بولنمقله برابر ارزوی وجدانی و اختیاریمز اوزرینه بعض حمیتکارانك مساعیسیله وجوده کلمش اولان قانون اساسینك مؤسسلکنی کندوسنه عطف ایدوب بو فقره‌یی دخی استقبالده اعلان ایتدیکی کبی لاینقطع بو نشریاتده بولنه‌یور و بعضاً دخی حسن نیتمز اضاعه اولنمق ایچون قانون اساسینك مرعیتی بزجه مرضی اولمدیغنه دائر روایت دوران ایدیور بنابرین ضیا پاشانك شو حرکاتی حقنده نه معامله لازم ایسه کندولرینه حواله ایدرم استقبال غزته‌سنك هیچ بر لزوم و زمانجه اسباب مقایسه اولمدیغی حالده فاضل پاشانك معهود مکتوبنی نشر ایلمسنه و بو غزته مؤبداً الغا اولنمش ایکن بوکره ینه انتشاری مقرون مسامحه اولمسنه اعتراض بیورلدی و غزته‌لرك میدانده اولان مناسبتسزلکلری اوزرینه بر چارهٔ عاجل تحریسی هرطرفجه خیرلی اوله‌جغی فرمان بیورلمشدر امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر

٢٤ ذی‌الحجه ٩٣ — بنده

سعید

دیکر

وقت غزته‌سی مدیری حقنده نه معامله اتخاذ اولندیغی سوأل بیورلمش اولدیغندن دون اخشـام شرفوارد اولان تذکرهٔ سامیهٔ وکالتپناهیلری تقدیم اولندی شامل اولدیغی مطالعات اساساً قبول بیورلمغله برابر چونکه غزته‌نك بند معلومی فی‌نفس‌الامر مضر و منویات فاسـده‌یه مبنی اولمسه بیله مادامکه بوغزته پادشـاه خلعنه بر شیخ‌الاسلامك بر فتواسی کافیدر سـوزینی بلا موجب نقل و نشر ایتمشدر بوماده اذهان ساده‌دلانی بر طاقم تمایلات فسادکارانه‌یه سوق ایتمك و فتاوای شرعیه‌نك مبتنی اوله‌جغی اسباب و شروطی لاشی منزله‌سـنده عد ایدوب مرجع افنـانك ارادهٔ مجرده‌سـیله هر شیئك امکان اجراسنی عامه‌یه تعلیم ایلمك دیمك اولوب بویله شیلره مسامحه اولندقجه اوراق حوادثك نائل اولدقلری مسـاعدهٔ سربستی‌بی‌دورلو فناالقلره استعمال ایده‌جکلری و مسمرك لایحه‌سنی آخر لسـانده اولان ژورناللرکده نشر ایتمسی ملحوظ ایسه‌ده انلرك نشریاتی ترکجه مطبوعات کبی تأثیر ایده‌میه‌جکی جهتله امثـالنه باعث انتبـاه اولمق اوزره وقت غزته‌سی و مدیری حقنده سبق ایدن ارادهٔ سنیه‌نك تسریع انفاذی تاکید و الده اولان مطبوعات قانوننك دخی بوکا مساعد اولدیغی اراده بیورلمشدر برده استقبال غزته‌سی صالی کونی چیقان نسخه‌سنده قانون اسـاسی خاقان سـابق زماننده قبول اولنمش ایکن تأخر نشری بر طاقم احوال فاجعه‌نك ازدیادینه سبب اولدیغی زمیننده اوزون بر بند نشر ایتمش اولدیغندن یوقاروده حکایه اولنـان مطالعات عالیه‌نك اصابتی و اوراق حوادثك آتیـده عمداً ویا جهلاً بتون بتون بر طریق غیر مرضی‌یه سلوکدن منعلری مقصد عالیسنه مبتنی ایدوکی تأید ایتمك اوزره ذکر اولنان نسخه‌نك جانب عالیٔ خدیویلرینه ارسالی فرمان بیورلدیغندن تقدیم قلندی امر و فرمان حضرت ولی‌الامرکدر

بنده

١٨ ذی‌الحجه ٩٣ سعید

Nols
C/E/HO
IX/63

OF TORONTO
3 1761 00907086 3
D